

New Testament

Irigwe Language

Irigwe - Bible - New Testament

Mata	3
Marrku	66
Luka	106
Yohana	171
Re-Cwuo Nnenté	222
Nné Rroma	287
1 Nné Korrinta	315
2 Nné Korrinti	343
Nné Galati	361
Nné Afisa	371
Nné Filibi	381
Nné Kolosi	388
1 Nné Tesalonika	395
2 Nné Tesalonika	401
1 Timoti	405
2 Timoti	413
Titu	419
Filimo	423
Nné Ibrrani	425
Yakubu	445
1 Piita	452
2 Piita	459
1 Yohana	464
2 Yohana	471
3 Yohana	472
Yahuda	473
Revi Yohana	475

Irigwe - Bible - New Testament

Mata

Mata 1

¹Nke ẹ nyi re-lo nzhwe Jesu Krristi, kowe Dooda, kowe Ibrrahin.

²Ibrrahin i nyi ‘bẹ Ishaku, Ishaku a nyi ‘bẹ Yakubu, Yakubu a nyi ‘bẹ Yahuda ngbe re-gimbe ngu.

³Yahuda i nyi ‘bẹ Perre ngbe Zera (ne dẹ ngu i nyi Tama). Perre i nyi ‘bẹ Hezrro, Hezrro a nyi ‘bẹ Rrama,

⁴Rrama a nyi ‘bẹ Aminada, Aminada a nyi ‘bẹ Naashwo, Naashwo a nyi ‘bẹ Salmo,

⁵Salmo a nyi ‘bẹ Bowaza (ne dẹ ngu i nyi Rraha), Bowaza a nyi ‘bẹ Obida (ne dẹ ngu i nyi Ruti), Obida a nyi ‘bẹ Jese,

⁶Jese a nyi ‘bẹ Nggwẹ Dooda. Dooda i nyi ‘bẹ Solomo (ne dẹ ngu i nyi mbirru Uriya),

⁷Solomo a nyi ‘bẹ Rrehobowa, Rrehobowa a nyi ‘bẹ Abija, Abija a nyi ‘bẹ Asa,

⁸Asa a nyi ‘bẹ Jehoshafa, Jehoshafa a nyi ‘bẹ Jehorra, Jehorra a nyi ‘bẹ Uzaya,

⁹Uzaya a nyi ‘bẹ Jota, Jota a nyi ‘bẹ Ahazi, Ahazi ẹ nyi ‘bẹ Hezekeya,

¹⁰Hezekeya a nyi ‘bẹ Manase, Manase ẹ nyi ‘bẹ Amo, Amo a nyi ‘bẹ Josiya,

¹¹Josiya a nyi ‘bẹ Jekoniya ngbe re-gimbe ngu a zhe ne i ko nné Isrreela shi nné gyiaa re nzhi srra a Babila.

¹²A zhe ne mbe i ya ning brru a Babila, Jekoniya i nyi ‘bẹ Sheltiye, Sheltiye ẹ nyi ‘bẹ Zerrubabe,

¹³Zerrubabe ẹ nyi ‘bẹ Abiyuda, Abiyuda a nyi ‘bẹ Eliyaki, Eliyaki ẹ nyi ‘bẹ Azo,

¹⁴Azo a nyi ‘bẹ Zadoka, Zadoka a nyi ‘bẹ Aki, Aki ẹ nyi ‘bẹ Eliyuda,

¹⁵Eliyuda a nyi ‘bẹ Eliyaza, Eliyaza a nyi ‘bẹ Matana, Matana a nyi ‘bẹ Yakubu,

¹⁶Yakubu a nyi ‘bẹ Usufu, nto Merri ne ngu i bî Jesu, ne e ki ye he Krristi.

¹⁷Aha nii, kya ngu pie a Ibrrahin re be cwu a Dooda, á nyi re-zẹ shwa ne otu weni; kya ne ngu pie a Dooda re be cwu zhe ne i ko nné Isrreela shi nné gyiaa re nzhi Babila, a nyi re-zẹ shwa ne otu weni wa; wire kya ne ngu pie a zhe ne i ya ning brru Babila re be a Krristi, a nyi re-zẹ shwa ne otu weni wa.

¹⁸Mèdi bî Jesu Krristi è i shi he ni: Dè ngu Merri è i sa ‘jee ngu shi rwe nyrra ne Usufu; mèdi we ne mbe rishi yaa ko, á timi ne ngu bi ewhie a yarri igbè Nshe Wiri.

¹⁹Aha ncwa ngu Usufu a nyi nzewe ne ngu bi redziee, ko cè he ngu ki ci nshwu wé, ngu a hwie he ngu ki we ranranng.

²⁰Mèdi a zhe ne ngu shi hwie nka ni, ya njeli Brrabè ya wré nwie ngu a revi ngu a he ne ngu he, "Usufu, ewe Dooda, shi dè ngwé ci owu ne fo Merri re hwiè mbrru ngwé wé, aha ewe ne ngu shi hwie ngu a wru nwie Nshe Wiri.

²¹A shi bî nzewe, ngbe ngwé ki ci lo he Jesu, aha a ri kyia nné ngu ne re-èngwie mbe."

²²Re-ankya nè á ci zhwozhwo ni aha ngbe kya ne Brrabè i he re ci rrurru shi ne nne ti rèseng ngu i he,

²³"Ri, ewena nna ri se ewhie, wé bî ewerento, á ri ki ye he Imanuwe." Maana nna nyi nke he, "Bènè shi ngbe nzhi."

²⁴A zhe ne Usufu ngu shwo ndzie, ngu a nyi shi kya ne njeli Brrabè ki heng he re nyi. Aa fo Merri hwiè mbrru ngu.

²⁵Mèdi koo ree nywé ngbe ne ngu wé herri aa ma bî ewe. Ngu a ki ci lo he Jesu.

Mata 2

¹A zhe ne e bî Jesu a Béatalahami a ngwé Yahudi, a i nyi Hirridu ngu nyi nggwé. Yá nné hu rende è wru gbong a nva ze á be Urrushelima.

²Á rin he, "Nggwé nné Yahudi ne e bî è shi he? Nzhi ri endé ngu a nva ze, nyi ngwíee nzhi be ngbe nzhi ki ye mbe."

³A zhe ne Nggwé Hirridu ho ni, ngu a nè ne bē ngbe ga nné Urrushelima zhwozhwo.

⁴Aa ye nggwé re-prristi ngbe nné miè nneywí Nti Nka Musa zhwozhwo nwie we rinng he, "Ewie ne e shi ning bî Krristi nna nyi he?"

⁵Á ki shing he, "A Béatalahami a ngwé Yahudi, aha nne ti rèseng i wie yeyerri ni he,

⁶'Ngbe ngwé kla Béatalahami, a ngwé Yahudi, ko tsie tsie ko ngwé nyi nyrru iishing a tsi re-ringgwé Yahudi wé; aha ya nggwé shi wru a yarri ngwé, ne ngu cwo a cwo nné nje, nné Isreela.' "

⁷Wire Hirridu a ye nné hu rende nna a la la aha ngbe ngu hu yeyerri zhe ne endé nna ngu i ning wru.

⁸A zhe ne ngu shi we cire re nzhi Béatalahami ngu a he ne mbe he, "Nyi ywa, nyi ya kre ewe nna we sheng. We ne nyi ri ki she, nyi ning ting, aha ngbe n ya ki ye mbè ma."

⁹A zhe ne mbe ho nka nggwé, mbe é né ne ciee mbe, ngbe éndé ne mbe ri ri a nva ze é ngu a we kwa yincwuee, aa ma ya yo a nwie ne ewe nna ngu ning shi.

¹⁰A zhe ne mbe ri éndé nna, rehwie mbe kla, á nyi rekwi we yang.

¹¹A zhe ne mbe ngwie a zonggru nna, á ya she ewe nna ngbe dë ngu Merri, mbe é hu be mbe é ki ye mbè. Wire mbe é kla re-lente mbe, mbe é trru re-ankya mbe é ki na, a ning bi zinarriya ngbe turraren libanu ngbe na murru.

¹²Wire á ning brru cwo yaka rê re nzhi ngwié mbe, aha á we ting a yarri revi he shi de ré ning brru re nzhi nwie Hirridu wa wé.

¹³A zhe ne mbe né, ya njeli Brrabé ya wre a nwie Usufu a revi. A he ne ngu he, "Deze ngwé fo Kowe né ngbe dë ngu a nyi to re nzhi Masarr. Nyi srra miimi se zhe ne nje ri he nka ne ngwé, aha Hirridu shi ci rekre ewe nna he ré ki yhwe."

¹⁴Aha nii, ngu a deze ngu a fo ewe nna ngbe ne dë ngu a totu mbe é né re nzhi Masarr.

¹⁵Á srra miimi herri zheng hu Hirridu. Aha ngbe nka ne Brrabé i he ne nne ti réseng re ci rrurru shi ne e wie he, "Nje ye Kowe nje re wru a Masarr."

¹⁶A zhe ne Hirridu ngu ya timi he nné hu rendé ana á ki brra ne zentsi á né, aa ci ehwie dzio we yang, ngu a ngwa nka he ré yhwi ga ewé rewerento ne mbe bi rie wehwie re be be zhwozhwo a Béetalahami ngbe re-nklang, yeyerri ne zhe ne nné hu rendé nna mbe i ki ting he mbe ning di éndé nna.

¹⁷Wire nka Brrabé ne nne ti réseng ne e ki ye he Irimiya ngu i he é ci rrurru, shi ne ngu i he,

¹⁸"Á hó cwue a Rrama, a nyi nku ne e ti ngbe anaa riywé we yang, Rrahila cwe nku aha rewe ngu, ko bi ré ki krru ehwie wé, aha koó ning shi wé."

¹⁹A zhe ne Hirridu ngu hu, ya njeli Brrabé ya wre a nwie Usufu a yarri revi a zhe ne mbe shi Masarr,

²⁰a he ne ngu he, "Deze ngwé fo ewe né ngbe dë ngu ngwé ywa a ngwié Isrreela, aha nné mbe i kre he mbe fo ce ewe nna á kwi."

²¹Aha ni ngu a deze, ngu a fo ewe nna ngbe dë ngu re nzhi ngwié Isrreela.

²²Médi a zhe ne ngu ho he Arrkelawu shi ye ringgwé a Yahudi, a nu 'bé ngu Hirridu, ngu a ci owu ne ywa miimi. Médi aha ne Béne é ki ting a yarri revi, ngu a né re nzhi a nkla Galili.

²³Ngu a ya srra a ngwié ne e ki ye he Nazarra. Aha nii, nka Béne ne nné ti réseng mbe i he é ci rrurru, shi ne mbe i he, "Á ri ki ye he Nne Nazarra."

Mata 3

¹Á srra yá rotu, Yohana Nyi Batisma a be nwie brro nka a tsi yi a Yahudi.

²A he ne nneywí he, "Nyi si ywe, aha Ringgwe zinye be dudu!"

³Nyi ngu ne ne Ishaya nne ti reseng ngu i he nka a zete rici ngu he, "Riwieng cwue ne ngu kyie a tsi yi he, 'Nyi nyi re aha Brrabee, nyi ci nhwie re ngu re ci tsantsa.' "

⁴Á nyi tago Yohana ne rehwe ronkomi, a bra bi ta ne ngu rwé a nti. A srrá re ye iigye re shwe rutonshwi.

⁵Nneywí a Urrushelima ngbe ngwie Yahudi zhwozhwo ngbe ga re-nkla Urrdu zhwozhwo á wru re be.

⁶Á ya ne ne he re-engwie mbe, ngu a we nyi batisma a Brra Riywi Urrdu.

⁷Mèdi a zhe ne ngu ri nné Farisi ngbe nné Sadukyi we yang mbe cwo re be he ngu we nyi batisma, ngu a he ne mbe he, "Nyi zhwe kprre! Nyi nye ngu níng ting he nyi e hung to ren Bène ne ngu cwo be e ni e?

⁸Nyi nyi re-ankya ne mbe ti he nyi se ywe.

⁹Shi de nyi hwie he nyi shi dre aha nyi nyí nzhwe Ibrrahin shi ne nyi he ana we. Nje níng ting he, Bène e hung ko rahwan ne re ning nyi Ibrrahin yaká rewe.

¹⁰Bène e sa okyo a nti rekwe, ko zohu ekwe ne ko ngu krró tente gbre we, we tsa we zhwu a nro.

¹¹Nje e nje níng nyi batisma ne rishi aha re hwie sheede he nyi se ywe. Mèdi a merin nje a bi ya ne ngu cwo be, ne ngu bi igbe re ning ne ne ko tamri ngu ma ko shi n hung fong we. A cwo a níng nyi batisma ne Nshe Wiri ngbe ne ro.

¹²A bi brra iibi ngu nva ne ngu ning wu zhwe yâ tente ngbe iishíng, a shi tsu tente cwe yâ we kro a aata, mèdi iishíng we shwi a nro na ne ko ngu bi yu we."

¹³A zhe nna, Jesu a wru a Galili re be a Brra Riywi Urrdu aha Yohana re ki nyi batisma.

¹⁴Mèdi Yohana bra kre rêng rang, a he, "Nyi nje ne nje ra be nwie ngwe ngwe ning nyi batisma, ngwe bra be nwie nje ee?"

¹⁵Jesu ki shing he, "Nde re shi ni a zhe ne ne, aha aa mwa yeyerri nzhi nyi ni, ngbe ko zohu kya ce Bène re ci yeyerri."

¹⁶A zhe ne e nyi Jesu batisma, we hwiehwie ngu a wru a rishi nna. Wire zinye e kla, ngu a ri Nshe Bène ngu wro shi nyi jieriywi, ngu a ya kpe a zete ngu.

¹⁷Ya cwue e wru zinye he, "Nke ne nyi Kowe ce nje, nje ho shwi ngu kpekpe."

Mata 4

¹Wire Nshe Wiri e fo Jesu re nzhi a yarri yi aha Shetani re ki mwa ri.

²A zhe ne ngu rwe onu rotu nshwa weni totu ne tene, nzhwo a ki yhwe.

³Wire Nne ki mwa ri a be nwie ngu, a he ne ngu he, "Kundu ngwę nyi Kowe Benę, he ne rahwan nę ré ci cwu yâ."

⁴Jesu ki shing he, "Á wie he: 'Ko nyi cwu yâ nggaa ngu ngu ci nneywi re srra nce wę, mędi se ne ko zohu riti nka ne ngu wru a nu Benę!'"

⁵Wire Shetani ę ywa ne ngu a Urrushelima -- brra ngwię wiri, ngu a ki ci re yo a zete ewie ne ngu shi dede kaka a Brranyi,

⁶ngu a he ne ngu he, "Kundu ngwę nyi Kowe Benę, ma hru ngwę ya kpe be. Aha á wie he: 'A ri ngwa re-njeli ngu nka he ré re cwo rina rina, á ri re bro zeteng a nva mbe kishi ngwę ri kpra ta a zahwan!'"

⁷Jesu ki shing he, "Á wie he: 'Shi dę ngwę mwa Benę Brrabę ngwę we!'"

⁸Shetani ę ywa ne ngu a zete ya brra rugu dede wa, ngu a ya ki ti ga re-ringgwę ebe ngwię ngbe rina mbe zhwozhwo.

⁹Ngu a he ne ngu he, "Kundu ngwę hu be, ngwę ning ye mbe, ma n re ngwa ga re-ankya nę zhwozhwo."

¹⁰Jesu a he ne ngu he, "Nę nwie nje Shetani! Aha á wie he, 'Ye Benę Brrabę ngwę mbę, ngwę bra ki nyi we ngu nggaa ngu cwuo!'"

¹¹Wire Shetani ę nę ki we, re-njeli ę be á ya nę ne ki sheng.

¹²A zhe ne Jesu ngu ho he á ci Yohana a uucwu gyiaa, ngu a ning brru re nzhi Galili.

¹³Aa we Nazarra, ngu a ning brru re nzhi srra a Kafanahu ne ngu shi a rekyi nzhwo Galili a ngwię Zebulu ngbe ngwię Naftali,

¹⁴aha ngbe kya ne Ishaya nne ti resęseng i he re ci rrurru shi ne ngu i he:

¹⁵"Ngwię Zebulu ngbe ngwię Naftali, a rę re nzhi brra nzhwo Galili, a nyie Braa Riywi Urrdu. a Galili na Nnę Nzhwe Ngwię.

¹⁶Nnę ne mbe shi nwie ywing, á ri brra nse; nnę ne mbe srrá a rowúng hu, nse ę tsie nwie mbe."

¹⁷Kya ngu pie a zhe ana, Jesu a nę ne brro nka nwie he, "Nyi si ywę; aha Ringgwę zinyę be dudu!"

¹⁸A zhe ne Jesu shi cwo a rekyi Nzhwo Galili, ngu a ri re-gimbe komo wehwie, Sima ne e ki ye he Pita ngbe gimbe ngu Andrru. Á shi zi regęe a yarri nzhwo, aha á nyi nnę kwa hwen.

¹⁹Jesu a he ne mbe he, "Nyi be, nyi hwię nnę ning zhwe, nje shi níng ci nyi hwię nnę kwa nneywí."

²⁰We zhe zunzrru mbe ę we re-rege mbe a miimi mbe ę ki zhwe.

²¹A zhe ne ngu wara re nzhi ncwuee, ngu a she yá re-gimbe wehwie wa, Yakubu ne ngu nyi ewe Zebedi ngbe gimbe ngu Yohana. Á shi a yarri konkro ngbe ne ‘bę mbe Zebedi nwie nyi re-rege mbe. Jesu a we ye,

²²mbe e wre ne we konkro mbe ngbe ‘bę mbe a miimi, mbe e ki zhwe.

²³Jesu grra a yarri Galili zhwozhwo nwie mię nka a re-zonggrung mwe re brro Nka Rina Ringgwę, nwie kyia nné ne mbe bi nzhwe ruhu kanka kanka ngbe riywę gbingbi.

²⁴Nka ngu a sę ngwie yu a Sirriya zhwozhwo, nneywí be mi ne nné riywę gbingbi ngbe nné ne mbe shi gezhe ne nzhwe ruhu kanka kanka, ngbe nné ne mbe shi re-cinci shi nné bi re-rike ngbe nné kpi ré kwi, ngbe nné ne mbe kwi nkyę, ngbe Jesu a we kyia zhwozhwo mbe.

²⁵Brra rigwę nné ne mbe wru a Galili, ngbe a Re-ngwie Shwa, ngbe a Urrushelima, ngbe a Yahudi ngbe re-nkla a nyie Urrdu á ki zhwe.

Mata 5

¹A zhe ne Jesu ri nneywí ya tsu we yang, ngu a ngra a zete rugu ngu a srra be. Nné ki zhwe ngu a be nwie ngu.

²Ngu a nę ne we mię nka:

³"Mwo rina nyi na nné mbe ne mbe hu he mbe re a nyyi Bęne, aha Ringgwę zinyę nyi na mbe.

⁴Mwo rina nyi na nné mbe ne mbe shi rana riywę, aha á ri we krru rehwie.

⁵Mwo rina nyi na nné mbe ne mbe bi ehwie sheng, aha ebe ngwie ri hwie ngge mbe.

⁶Mwo rina nyi na nné mbe ne nzhwo redziee we yhwę, ncwue mbe bra hwe aha redziee, aha á ri we ci rishwe.

⁷Mwo rina nyi na nné mbe ne mbe bi naana, aha á ri ri naana mbe.

⁸Mwo rina nyi na nné mbe ne mbe shi wiri a yarri rehwie mbe, aha á ri ri Bęne.

⁹Mwo rina nyi na nné mbe ne mbe cí nneywí ré yaa srra rina, aha á ri we ye he rewe Bene.

¹⁰Mwo rina nyi na nné mbe ne e we ngwá gezhe aha redziee mbe, aha Ringgwę zinyę nyi na mbe.

¹¹"Mwo rina nyi na nyi a zhe ne nneywí mbe níng cwi, mbe níng ngwa gezhe, mbe ca re-rabrra nwie he re-nka engwie a rici nyi aha nje.

¹²Nyi nyi rekwi ngbe rehwie kla we yang aha lede nyi e ri shi yang a zinyę. Á i ngwa nné ti ręsęng ne mbe i kęshe be a ncwuee nyi gezhe we ni ma.

¹³"Nyi nyi ncwua na ebe ngwie. Mèdi kundu ncwua ngu bru kpikpi ngu, wé cè rimi ré bra ki ci re shi kpikpi è wa? Ko bra bi mpèni ré ning nyi yankya wé, se ka ré fo ré wa hérri nneywí ré shi ne nta.

¹⁴"Nyi nyi nsè ebe ngwie. Nyi shi shi ngwie ne ngu shi a zete rugu, ne ko ngu shi la la we.

¹⁵Koó ci ro tèlèkyi ré ki cwugru ne grre wé. Se ka ré ki gara a zete kyang sang, aha re tsie nsè re nzhi nwie ko nyè a yarri eri nna.

¹⁶Aha nii, nde nsè nyi re tsie a nwie nneywí, ngbe ré ri re-cwuo rina nyi ré de 'Bè nyi ne ngu shi a zinyè.

¹⁷"Shi dè nyi hwie he nje be ngbe n ya rwi Nti Nkang Miè Nka Musa ka na nné ti resèng a be wé. Ko nje be he n we ci ré ci shweni wé, mèdi he ré ci rrurru.

¹⁸Nje níng ting cence, se ka zinyè ngbe ebe ngwie ré ci shweni, ne ya izhweng wie cwuo, ka ya ewè iishing a yarri Nti Nka ana re ci shweni; mèdi se ko nda a yarring ci yeyerri ni.

¹⁹Aha nii, ko nyè ne ngu hlè ya a tsi ewèè Nti Nka ne, ngu bra miè yá nnéng he ré nyi ni ma, ko ri be ko yankya a yarri Ringgwè zinyè we. Mèdi ko nyè ne ngu zhwé ngu bra miè Nti Nka ne, á ri ki ye he brrankya a yarri Ringgwè zinyè.

²⁰Nje níng ting he kundu ne dè redziee nyi ngu ne na nné miè Nti Nka Musa ngbe nné Farisi we, ko shi nyi she ngwie a Ringgwè zinyè we ko tsie tsie.

²¹"Nyi ho he á i he ne nné tiya he, 'Shi dè ngwè yhwè nne wé, ko nyè ne ngu yhwè nne, wé ki nyi nka.'

²²Mèdi nje è nje níng ting he: ko nyè ne ngu bi rimwi ne ya gimbe, á bi we ki nyi nka. Ko nyè ne ngu he ne gimbe ngu he 'Ngwè ci kèli!' Á bi we ywa ne ngu a nyyi Rotsu Brrá Nnè, ko nyè ne ngu bra he ne ya he, 'Ngwè nyi rumwa!' a bi we ywa a ruvong ro.

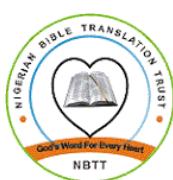
²³"Aha nii, kundu ngwè shi ci beeko a nwieng nyi teede a Brranyi ngwè è bra lu he gimbe ngwè bi nka a rici ngwè,

²⁴we beeko ngwè è a miimi a nwieng nyi teede nna ngwè keshe ywa ngwè ya cwue nka ngbe ngu, wire ngwè ning brru ngwè ya ngwa beeko ngwè è fa.

²⁵"Wrè ne cwue nka ngbe rwinko ngwè ne ngu ci kara ngwè a zhe ne ngwè shi rêm ngbe ngu re nzhi nwie nné nyi nka. Dèè ni wo, wé re ngwa a nva nne nyi nka, ngbe nne nyi nka wé ci polisi re re shè a uucwu gyiaa.

²⁶Cence, nje re ting he, ko shi ngwè wru miimi wé se ne ngwè trra kpara kovo ne e ré zhwe.

²⁷"Nyi ho he á i he, 'Shi dè ngwè nyi njè wé.'

²⁸Mèdi nje níng ting he: ko nyé ne ngu ci riyii ya mbrru ne ecwue, maahu aa nyi njè ne ngu a yarri hwie ngu.

²⁹Aha nii, kundu ne riyii nva nyye ngwé re cí ngwé nyi engwie, ki ti ngwé zhwu. Canca ngwé wi ya ekpri rwé ngwé ne rwé ngwé zhwozhwo re ywa a ruvong ro.

³⁰Kundu va nyye ngwé re cí ngwé nyi engwie, ki kpo ngwé zhwu. Canca ngwé wi ya ekpri rwé ngwé ne rwé ngwé zhwozhwo re ywa a ruvong ro.

³¹"Á bra i he he: ko nyé ne ngu yu mbrru ngu se re ki ngwa krredeng kpo nyrra!

³²Mèdi nje e nje níng ting he: ko nyé ne ngu shi yu mbrru ngu, kundu ne dè ngu nyi aha mbrru nna nyi njè wé, maahu nne ana ki ci hwié mbrru nyi njè, kundu ngu ya drro. Ko nyé ne ngu ki fo ma, aa nyi njè.

³³"Nyi ho wa he á i he ne nné tiya he, 'Shi dè ngwé sa 'jee ngwé bra we wesa nyi kya nna wé, mèdi nyi kya ne ngwé fo shí a nyi Brrabe he ngwé shi nying.'

³⁴Mèdi nje níng ting he, shi dè nyi fo shí wé ko tsienzhu a zhe ne nyi sa 'jee, ka re bra nyi ne zinye, aha a nyi ncwu ringgwé Bene;

³⁵ka ne ebe ngwie, aha a nyi ncwung sa ta Bene; ka ne lo Urrushelima, aha a nyi ngwie Brra Nggwe.

³⁶Shi dè ngwé shí ne rici ngwé wé, aha ko ngwé hung bra ya nkwerici ngwé zunzru re ci kyeng ka ywing wé.

³⁷Mèdi a yarri nka, nde 'Ee' ngwé re nyi 'Ee', nde 'Aawo' ngwé re nyi 'Aawo'. Kundu ngu wara nke maahu aa wru nwie Nne 'Hwie'.

³⁸"Nyi ho he á i he, 'Riyii ne riyii; rinyii ne rinyii.'

³⁹Mèdi nje e nje níng ting he: shi dè ngwé kwé ne nne ne ngu re nyi engwie wé. Kundu ya nne re rwi a ushwo nva nyye, ki bra ushwo ya wa.

⁴⁰Kundu ya nne ci kara ngwé aha ngu cè se tago ngwé, ki ngwa ngbe kuntu ngwé wa.

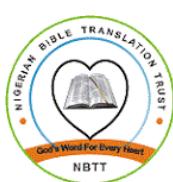
⁴¹Kundu ya nne re ci ne ce he ngwé cwo ngbe ngu mili zunzru, ywa ngbe ngu hérri re-mili wehwie.

⁴²Nne nke ne ngu re rin kya ne ngwé bi, ki ngwa. Kundu ya nne be cè kya a nwie ngwé, shi dè ngwé ning zhwumi ne ngu wé."

⁴³Nyi ho he á i he, "Cè we nné ngwé, ngwé ra rwinkó ngwé.

⁴⁴Mèdi nje e nje níng ting he: nyi cè rwinkó nyi, nyi bra ku Bene aha nné ne mbe níng ngwa cinci,

⁴⁵ngbe nyi hwié rewe 'Bé nyi ne ngu shi zinye. Aha a cí 'nè re tsie a nwie nné 'hwié ngbe nwie nné rina, a bra cí nze re wie a nwie nné redziee ngbe nwie nné riywe redziee.

⁴⁶Kundu nyi cę we nné ne mbe níng cę ma, lede nyi e we nyi nda? Ko nné si gondu a a nyi ni ma we ee?

⁴⁷Ma kundu nyi dzie we re-gimbe nyi, we nyi nda ne nyi shi nwie nying re ne yá? Ko Nné Nzhwe Ngwie e á nyi ni ma we ee?

⁴⁸Aha nii, nyi e nyi shi tsantsa we shi ‘Bę nyi ne ngu shi zinyę ngu shi tsantsa.

Mata 6

¹"Nyi nyi tente kishi nyi ri nyi re-cwuo redziee nyi a nyyi nneywí aha ré di ré níng de. Kundu nyi nyí ni, ko shi nyi she lede a nwie ‘Bę nyi ne ngu shi zinyę we.

²"Aha nii, kundu ngwę shi she ya nneng ne yankya, shi dę ngwę tsie gbe shi nné brra ronu mbe nyi a re-zonggrung mwe ngbe a brrá re-rê we. Á nyi ni aha mbe she grime a nwie nneywí. Nje níng ting cence, á she lede mbe zhwozhwo.

³Mędi, kundu ne ngwę shi na ya nne yankya, shi dę ngwę we va mie ngwę re hu kya ne va nyye ngwę shi mi we,

⁴aha kya ne ngwę ngwa re shi la la. Wire ‘Bę ngwę ne ngu ri kya ne ngwę nyi a la la, we re ngwa lede.

⁵"Kundu nyi shi ku Bęne, shi dę nyi nyi shi nné brra ronu we, aha á kre ku Bęne nwie yo yo a yarri re-zonggrung mwe ngbe a brrá re-gasire aha nneywí ré we ri. Nje níng ting cence, á se lede mbe zhwozhwo.

⁶Mędi zhe ne ngwę shi ku Bęne, ngwie a yarri ębinyi ngwę, shę onusinye ngwę ngbe ngwę ku Bęne re nzhi nwie ‘Bę ne koó ki ri we; ngbe ‘Bę ngwę ne ngu ri kya ne nneywí mbe nyi a la la, we re ngwa lede.

⁷"Zhe ne ngwę shi ku Bęne, shi dę ngwę kę we ne ning zhwo nka shweni shi nné tsi ngwie mbe nyí we, aha ne mbe hwie he ka á shi we ho aha nti nka mbe piriri ne mbe he we he we he.

⁸Shi dę nyi nyi shi mbe we, aha ‘Bę nyi ne ngu shi zinyę e hu kya ne nyi rā bi tu ne nyi rishi ki rinng.

⁹Aha nii, nyi ri ma ku Bęne he ni: “Bę nzhi ne ngwę shi zinyę, ré ci lo wiri ngwe grime.

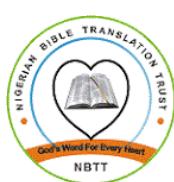
¹⁰Ringgwę ngwę re be; ré nyi kya cę ngwę a be ngwie shi ne e nyí a zinyę.

¹¹Níng ngwa yâ ye nzhi ko zohu otu.

¹²Níng we re-ęngwie nzhi, shi ne nzhi we nné ne mbe níng nyi ęngwięg ma.

¹³Níng kyę ne mwa ri. Shi dę ngwę níng we nzhi ngwie nva Nne Hwie we.’

¹⁴"Aha kundu ne nyi wé nneywí re-ęngwie ne mbe níng nying, ‘Bę nyi a zinyę e we níng we re-ęngwie nyi ma.

¹⁵Mèdi kundu dę nyi wé nneywí re-engwie ne mbe níng nyig we, ko shi ‘Be nyi re níng we re-engwie nyi ma we.

¹⁶“A zhe ne nyi shi rwe onu, shi dę nyi rwe riyii shi shi nné brra ronu mbe nyi we. Á rwe riyii aha nneywí ré hu he mbe shi rwe onu. Nje níng ting cence he á she lede mbe zhwozhwo.

¹⁷Mèdi a zhe ne ngwę shi rwe onu, kyu riyii, ngwę e kwe remie herri rici,

¹⁸kishi a ri shi gbeng a nyyi nneywí he ngwę shi rwe onu. Mèdi se we ‘Be ngwę ne koó ki ri we, we zere ngu ne ngu rí kya ne e nyí la la, we re ngwa lede.

¹⁹“Shi dę ngwę tsu dukyiee aha rici ngwę a be ngwie he we, ewie ne zhe ngu hung yeng, ka re bra rre ho, nné nca á bra ngwié wę ko.

²⁰Mèdi nyi tsu dukyiee nyi a zinyę, ewie ne ko zhe yé we, ko bra rré we, ko nné nca bra hung ngwié ré nyi ncang we.

²¹Aha ewie ne dukyiee ngwę ning shi, rie ngwę we shi miimi ma.

²²“Riyii shi shi nyi fitile rwe. Kundu riyii ngwę shi gbingbi, maahu nsę we tsie a yarri rwe ngwę zhwozhwo;

²³mèdi kundu dę riyii ngwę shi gbingbi we, maahu rwe ngwę zhwozhwo we shi we e ywing. Kundu ne nsę a yarri ngwę a nyi ewie ywi, maahu ewie ywi nna zhwo we zhwo!

²⁴“Ko bi nne re hung nyi re-beri wehwie cwuo we. Se ka re ra ya re ce ya, ka re bra ngwa rici a nwie ya, re dzie ya. Ko shi nyi hung nyi Benę cwuo ne nyi sa riyii a ncwe we.

²⁵“Kya a nyi ngwiee ne nje níng ting he, shi dę nyi bē aha kya ne nyi shi yeng ka nyi shi shweng a srra nce nyi, ka nyi bē aha kya ne nyi shi cing a re-rwe nyi we. Ko ce e ne yâ ye we ee? Ko rwe e ne ankya ci we ee?

²⁶Nyi ri remie e, koó kyé we, koó bra cá yâ we, wire re ning hwię cing a aata. Gbengbe ni, ‘Be nyi ne ngu shi zinyę e we ngwá kya ye. Ko nyi e nyi bi mpeni re we ne we ee?

²⁷Nyi nyę a tsi nyi ne re hu ning bra we awa zunzru a nce ngu aha ne ngu srra re bē ee?

²⁸“Ma nyi nda ngu ci ne nyi bē aha re-ankya ci e? Nyi ri re-vooshwo ne mbe cí a yarri ntsi a yi: koó nyi cwuo ka ré yaa cwi ankya rina a mwa yi mbe we.

²⁹Gbengbe ni, nje níng ting he ko ngbe Nggwę Solomo ne risa ngu, koo cwu rina ya a tsi re-vooshwo ne we.

³⁰Kundu Béne hung nyi ntsi yi risa ni, ne a cwu á ning shi, a encwe wé kro a nro, ko nyi hwie he Béne wé níng ngwa kya ci rwé re we ne wé ee? Kei nyi ma, sa rie nyi a shi tsienzhwu rimi ni!

³¹"Aha nii, shi dē nyi bē he, 'Nyi nda ne nje shi yeng?' ka 'Nyi nda ne nje shi shweng?' ka 'Nyi nda ne nje shi cing?' we.

³²(A nyi zhwe re-ankya nē ne nné tsi ngwié mbe yú.) Medi 'Bé nyi a zinyé e hu reseng he nyi rā bi re-ankya nē.

³³Medi nyi keshé kre Ringgwé ngu ngbe nyi cwuo redziee ngu, wire ga re-ankya ne zhwozhwo wé níng brang.

³⁴Aha nii, shi dē nyi bē aha encwe wé, aha encwe ri be ne re-ankyang hwie nka na ngu. Ko zohu otu bi we zhwe cinci na ngu.

Mata 7

¹"Shi dē nyi nyi ya nne nka wé, kishi Béne ri níng nyi nka ma.

²Aha yeyerri ne nyi nyí yaká nné nka, á ri níng nyi nka ma; yeyerri kwrengyi ne nyi ning mwa yáng, nyi ngu ne e ri níng mwang ma.

³Nyi nda ngu ci ne ngwé ri ewé kya ne ngu shi riyii gimbe ngwé, medi ko ngwé ci nkwié ne ngba klankwe ne ngu shi riyii na ngwé wé ee?

⁴Ngwé e cé rimi ngwé he ne gimbe ngwé he, 'Ning be n re ti ewé kya ne ngu shi riyii ngwé ne,' ne ngwé bra bi ngba klankwe a riyii na ngwé e ye?

⁵Ngwé nne brra onu, keshé ti ngba klankwe ne ngu shi riyii ngwé, wire ngwé hung ri ewie krankrra ngbe ngwé ti gimbe ngwé kya a riyii ngu ma.

⁶"Shi dē nyi ngwa rovu kya ngu shi wiri wé, shi dē nyi bra ngwa re-lede zunkya nyi wé, aha wé shi ne nta mbe; ngbe mbiye ana wé bra kpi nyi wé níng ti ruhu.

⁷"Rin, ngbe wé re ngwa; kre, ngbe ngwé e she; cwe onusinye, ngbe wé re clang.

⁸Aha ko nyé ne ngu rin, wé ki ngwa; ko nyé ne ngu kre, wé she; ko nyé ne ngu cwe ewie, wé ki clang.

⁹Nyi nyé a tsi nyi re-'bé ne kundu ewe ngu ki rinng aha brredi, ngbe wé ki ngwa ngbaatsie ee?

¹⁰Ka, kundu ngu ki rinng aha 'hwen, ngbe wé ki ngwa nshe ee?

¹¹Ma kundu nyi ne nyi bi 'hwie, nyi hung na rewe nyi ankyá rina ni, ko nyi hwie he 'Bé nyi a zinyé e kre we he ngu ngwa nné ne mbe ki rinng re-tenté ankyá wo ye?

¹²"Aha nii, a yarri ko nda, nyi nyi yakág yeyerri ne kya nyi cé he ré níng nying ma: nyi nke nē ngu nyi kya ne Nti Nka Musa ngbe na nné ti reseng mbe mié.

¹³"Nyi ngwie a onusinye yhwen, aha onusinye ngbe rē na ne e ning cwo re nzhi nwieng ci shweni ę shi terere. Nneywí piriri shi ning cwo.

¹⁴Medi onusinye re nzhi nwieng she ce ę shi yhwen, rē nna bra bi rwę. Ngbe nné mbe ne mbe ki shé ę á shi gyiegyie.

¹⁵"Nyi ci nkwlę ne nné ti ręsęng na rabrra ne mbe cwo nwie nyi a ikpe canvé, mèdi a yarring á nyi re-nyanya yi ne nzhwo we wie.

¹⁶Nyi shi we hu a re-ankya ne mbe nyí. Á kpi ngbre roshwo mente a ekwe zekye ee? Ka á kpi riyhwietsie a ekwe eezhe ee?

¹⁷A shi ni, ko zohu ekwe rina ngwa ngbre tęntęng, ko zohu ekwe ne ngu dzio ngwá ngbre ne mbe dzio ma.

¹⁸Ko shi ekwe rina re ngwa gbre ne ngu dzio wę, ko shi ekwe ne ngu dzio re bra ngwa tente gbre ma wę.

¹⁹Ko zohu ekwe ne ko ngu ngwá gbre rina wę, á tsá wę zhwu a nro.

²⁰Aha nii, nyi shi hu nné ti ręsęng na rabrra a re-ankya ne mbe nyi.

²¹"Ko nyi ko nyę ne ngu kyię he, 'Brrabę, Brrabę' ne ngu ri ngwie a Ringgwę zinye wę, medi se nne nke ne ngu nyi kya cę 'Bę nje ne ngu shi zinyę.'

²²Nneywí piriri ri he ne nje a Tuuye he, 'Brrabę, Brrabę! Ko nzhi i ti ręsę nka Bęne a yarri lo ngwę, herri nzhi trru re-rije nzhi bra nyi re-cwuong hwię nga onu ne lo ngwę wę ee?'

²³Wire ma n we ting we gbeng he, 'Ko nje sa níng hu wę. Nyi nę nwie nje, nyi nné ęngwie!'

²⁴"Aha nii, ko nyę ne ngu hó re-nka nje nę ngu ning nyí cwuo mi, a shi shi nne bi zentsi ne ngu no eri a kprahwan.

²⁵Nze kpe be, rishi ę wru a re-yince, wu to ne igbę nwie cwe eri nna; gbengbe ni koo gu wę, aha ne á cwucwu riti nna a kprahwan.

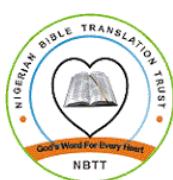
²⁶"Medi ko nyę ne ngu ho nti nka nje nę, ne ko ngu bra ning nyí cwuo mi wę, a shi shi rumwa ne ngu no eri ngu a nzha.

²⁷Nze kpe be, re-yince ę shi ne rishi, wu to ne igbę nwie cwe eri nna, ngu a gu wrrototo."

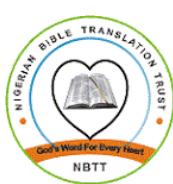
²⁸A zhe ne Jesu ngu he re-nka nę yhwę, rigwę nné nna á nę ne nyę we ronu aha zhwe nka ngu ne ngu mie,

²⁹aha aa we mię nka shi shi nne ne ngu bi dęmę rici ngu, ko shi shi na nné mię Nti Nka Musa wę.

Mata 8

- ¹A zhe ne Jesu ngu cwucwu a zete rugu nna, rigwé nné we yang á ki zhwe.
- ²Ya nne bi ruhunzhwé e be ya hu be a nyyi ngu, a he, "Brrabé, kundu ngwé shí, ning ci n ci gbingbi n bra ci wiri."
- ³Jesu na va ngu a re nne nna. Ngu a he, "Nje shí, ci gbingbi." We zhe zunzru ruhunzhwé ngu a neé.
- ⁴Wire Jesu a he ne ngu he, "Ri, shi dé ngwé ti ko ya nneng wé. Mèdi ywa ngwé ya ti rici ngwé a nwie prristi, ngwé bra ngwa beeko shi ne Musa i níng miéng, ngbe re hwie sheede a nwie nneywí."
- ⁵A zhe ne Jesu ngu ngwie a Kafanahu, ya 'shwa shezhi nné Rroma a be nwie ngu he re ki sheng.
- ⁶A he, "Brrabé, 'hwie nje shi nywé a ri, aa kwi nkye a bra shi gezhe we yang."
- ⁷Jesu a he ne ngu he, "Nje cwo nzhi ki ci re ci gbingbi."
- ⁸'Shwa shezhi e ki shing he, "Ka, Brrabé! Ko nje be ngbe ngwé ngwie ta ri nje wé. Mèdi tsie we riti nka, ngbe 'hwie nje e wé ci gbingbi.
- ⁹Nje né nje nyi nne ne nje bi nné ne mbe shi ncwuee nje, nje bra bi re-shezhi ne mbe shi tahwie nje ma. Nje he ne nke he, 'Ywa!' ngbe wé ywa, ma n he ne ya he, 'Be!' ngbe wé be. Nje he ne 'hwie nje he, 'Nyi nke!' ngbe wé nyi."
- ¹⁰A zhe ne Jesu ho ni, ngu a nga we onu, ngu a he ne nné ne mbe ki zhwe he, "Nje níng ting cence, ko nje sa she ya nne a Isrreela ne ngu bi zhwe sa rie ne wé.
- ¹¹Nje níng ting he: nné piriri ri wru a nva ze ngbe nva ta, á ri ya she rewieng srra ngbe Ibrrahin, ngbe Ishaku, ngbe Yakubu a para a yarri Ringgwé zinye.
- ¹²Mèdi á ri zi rewe ri Ringgwé nna a ci, a yarri ewie ywing, á ri ku rana a miimi re ye nnyi."
- ¹³Wire Jesu a he ne 'shwa shezhi nna he, "Ywa! Á shi re nying yeyerri ne sa rie ngwé." 'Hwie ngu a ci gbingbi we zhe ana.
- ¹⁴A zhe ne Jesu ngu ywa a ri Pita, aa ya she dé mbrru ngu shi nywé ne rwe kanka.
- ¹⁵Ngu a ki re va, ngbe rwé nna aa ki weni. Mbrru nna a cinyeé, ngu a kre Jesu rishi shwe.
- ¹⁶A zhe ne néhin ci, á be ne nné piriri ne mbe bi re-rijе nwie Jesu, ngu a we trru re-rijе nna we ne riti nka, ngu a bra kyia ga nné ruhu nna.
- ¹⁷Aa nyi ni ngbe kya ne Ishaya nne ti reseng ngu i he re ci rrurru, shi ne ngu i he: "Aa trru re-ruhu nzhi, aa níng ci nzhi ci gbingbi ne re-riywé ho shwing nzhi."
- ¹⁸A zhe ne Jesu ngu ri rigwé nné mbe ki grra, ngu a ngwa nné ki zhwe ngu nka he mbe tsa nzhwo rishi nna re nzhi nyie nke ncwi.

¹⁹Wire ya nne mię Nti Nka Musa a be nwie ngu. A he, "Nne Mie Nka, nje shi re zhwe ko he ngwę ning ywa."

²⁰Jesu ki shing he, "Rovu yi e á bi nvo mbe, remię yi á bi reri, mèdi ko Kowe Nneywi e bi ewieng nywę rici ngu wę."

²¹Ya a tsi nné ne mbe ki zhwe e he ne ngu he, "Brrabę, nde n kèshe n ya nyię ho nne nje wire."

²²Jesu he ne ngu he, "Ning zhwe! We nné kwi e ré nyię nkwe nné mbe."

²³Wire ngu a ngwie a yarri konkro, nné ki zhwe ngu a á ngwie ngbe ngu.

²⁴Á srra we kpri, ya brra ncwu deze ne ren a yarri brra nzhwo rishi nna, herri gu rishi nę ne cwe re ngwie a yarri konkro nna. Mèdi Jesu shi ndzie.

²⁵Nné ki zhwe ngu a á ya ki shwo, á he, "Brrabę, níng kyia! Nzhi shi ci shweni!"

²⁶Ngu a he ne mbe he, "Aha nda nyi ci owu a? Sa rie nyi e shi tsienzhuw rimi ni ee? Wire ngu a deze ngu a ti ren ne wu ngbe gu rishi nna. Ko nda a nywę cereng fa."

²⁷Nné nna á nę ne nyę we ronu nwie he, "Nyi zohu zhwe nne he ni e? Herri wu ngbe gu rishi á ki ho nka aa!"

²⁸A zhe ne ngu ya cwu a nyie rebe nné Gadarra. Yá nné bi rije wehwie ne mbe wru a nwie re-ria á ya nyi ne ngu. Á bi ren we yang herri ko bi ko ya nne ngu ce cwo a rē nna wę.

²⁹Mbe e wre ne ci onu he, "Kowe Bene! Nyi nda shwe nzhi ngbe ngwę ee? Ngwe kence be ngbe ngwę níng ngwa gezhe tu ne ko zhe nna ci wę ee?"

³⁰A bi ya brra ekpri re-lede ne mbe shi reye we zenze tsie,

³¹Re-rijе nna á cwe nva ne Jesu he, "Kusu, kundu ngwę ri shi níng yu, ngwę níng we nzhi ya ngwie a yarri ekpri re-lede ncwi e."

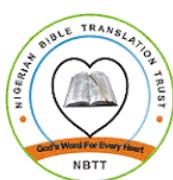
³²Ngu a he ne mbe he, "Nyi ywa!" Mbe e wru mbe e ya ngwie a yarri re-lede nna. Ngbe ekpri re-lede nna zhwozhwo á wrre a brraa á ya kpi a nzhwo rishi, á kwi miimi.

³³Nné cwo re-lede nna á ngwie yarri brra ngwię ne re-ncii re nzhi ti ko nda ngbe kya ngu ci ne nné bi re-rijе wehwie nna.

³⁴Ga nné ngwię nna zhwozhwo á nga re nzhi nyi ne Jesu. A zhe ne mbe ya ki she, mbe e he ne ngu he kusu re nę a ngwię mbe.

Mata 9

¹Jesu ngwie a yarri konkro, ngu a ning brru tsa nyie re be a ngwię ne ngu ning srra.

²Yá nné ẹ be ne ya nne ne ngu kwi nkye a nwie ngu, ne ngu nywẹ a kpengye. Zhe ne Jesu ngu ri sa rie mbe ni, ngu a he ne nne nna he, "Kowe nje, shi dẹ ngwẹ bē wẹ, á re we re-engwie ngwẹ."

³Aha nii, yá nné mię Nti Nka Musa nẹ ne he re nka we nci mbe he, "Nne nẹ shi dzie Bene!"

⁴Mèdi Jesu hu kya ne mbe shi heng, ngu a we rinng he, "Nyi nda ngu ci ne nyi hwie zhwe re-nka nẹ?

⁵A nyi canca ré he rimi: ré he, 'Á re we re-engwie ngwẹ,' ka ré he, 'Deze ngwẹ cwo ciee ee'?

⁶Mèdi nje níng ting ngbe nyi hu he Kowe Nneywi ẹ bi dẹmẹ a be ngwiek ngbe re we nneywí re-engwie mbe." Ngu a he ne nne kwi nkye nna he, "Deze, fo kpengye ngwẹ ngwẹ si ri."

⁷Nne nna a deze ngu a nẹ re nzhi ri.

⁸Zhe ne rigwẹ nné mbe ri ni, rowu we yhwẹ, mbe ẹ nẹ ne de Benẹ, aha ngu ngwa nneywí zhwe dẹmẹ nẹ.

⁹A zhe ne Jesu ngu nẹ miimi, ngu a ya she ya nne ne e ki ye he Mata ne ngu srra a wofing si gondu ngu. A he ne ngu he, "Ning zhwe." Mata a cinye ngu a ki zhwe.

¹⁰A zhe ne Jesu ngu shi ye yâ a ri Mata, nné si gondu ngbe "nné engwie" á be nwie ye yâ ngbe ngu, ngbe nné ki zhwe ngu.

¹¹Zhe ne nné Farisi mbe ri ni, mbe ẹ rin nné ki zhwe ngung he, "Nyi nda ngu ci ne Nne Mię Nka nyi ẹ ngu yé yâ ngbe nné si gondu ngbe nné engwie ee?"

¹²Jesu ho ni ngu a he, "Ko nyi nné gbingbi mbe kre nne rikyẹ wẹ, se ka nné ruhu hoo.

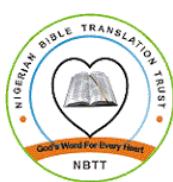
¹³Mèdi nyi ywa nyi ya ning bra hwieng ngbe nyi pie cwu kya ne Krredę Benę he a nti nka nẹ: 'Nje ce he nyi bi naana nneywí re nẹ re-teeedeng shwi ankya rehwe ne nyi nyí aha nje.' Ko nje be ye nné redziee wẹ, nje be aha nné engwie."

¹⁴Wire nné zhwe Yohana á be ya rin Jesu nka he, "Nyi nda ngu ci ne nzhi ngbe nné Farisi nzhi rwe onu, mèdi ko nné re zhwe ngwẹ á nyi wẹ ee?"

¹⁵Jesu we shing he, "Wé ce rimi re-yeva nne rwe nyrra ré cí rehwie dzio, ne nne rwe nyrra nna ngu shi ngbe mbe ee? Zhe cwo be ne á ri fo nne rwe nyrra nna, wire wé rwe onu fa.

¹⁶Ko bi ya nne ngu fo kla trro hwi re ning tsie ruba a tago reni wẹ, aha ruba nna we yaa hwrri wẹ fię tago nna, herri wẹ hla nẹ ni.

¹⁷Koó bra kro hwihwi rishi ruto a yarri re-gure kpe na rening wẹ. Kundu ne nyi ni, re-gure kpe nna wé srra, rishi ruto nna wẹ wa be, gure kpe nna wẹ bra dzio. Kya ne e nyi

é nyi nke, á kro hwihwi rishi ruto a yarri gure kpe hwi, wire zhwozhwo wehwie nna wé srra rina."

¹⁸A zhe ne Jesu shi he re-nka né, ya nnencwuee zonggrung mwe é be, ngu a hu be a nyyi ngu, a he, "Ewena nje hu we zhe ne né. Ning be ngwé ya ki gara va ngbe re ci ce."

¹⁹Jesu deze ki zhwe re nzhi, nné ki zhwe ngu á ki zhwe ma.

²⁰We zhe nna, ya mbrru ne ngu ci re-rie shwa ne otu wehwie ne ruhu to roshwo aa ya wre a merin ngu, ngu a re zhi tago ngu.

²¹A hé we hwie ngu he, "Kundu nje re we tago ngu né, ma n ci gbingbi."

²²Jesu bra ki ri, ngu a he, "Shi dè ngwé bē wé, ewena, sa rie ngwé a re kyia." We zhe ana mbrru nna ci gbingbi.

²³A zhe ne Jesu ngu ngwie a ri nnencwuee nna, ngu a ri nné tsié uuzhwu, ngbe rigwe nné riywé ne ewie shwu.

²⁴Ngu a he, "Nyi wru! Ko ewena né é hu wé -- a shi we ndzie." Mbe é né ne ki mi nhilé nhile.

²⁵A zhe ne e we trru ci fa, ngu a ngwie a yarri zonggru nna, ngu a pie ewena nna va, ewena a deze.

²⁶Nka nna sé ngwie yu a re-nkla miimi zhwozhwo.

²⁷A zhe ne Jesu ngu né miimi, nnencwué wehwie á ki zhwé re ki kyié nwie he, "Ri naana nzhi, Kowe Dooda!"

²⁸Zhe ne ngu ya ngwie zonggru, nnencwué nna á be nwie ngu, ngu a we rinng he, "Nyi sa rie he ma n hung nying ni ee?" Mbe é he, "Ee, Brrabe!"

²⁹Ngu a we ria nyyi mbe, ngu a he, "Yeyerri ne sa rie nyi, nde re ci ni."

³⁰Ngbe nyyi mbe é kla. Jesu we gara nka ne igbé he, "Shi dè nyi ti ko ya nneng wé."

³¹Médi á wru á ya grra ko he a ngwié nna nwie ni nka nna.

³²A zhe ne mbe shi wru ci, yá nné é be mi ne ya nne, ne rije ki ci ngu ci rumwa, a nwie Jesu.

³³We zhe ne Jesu ngu ki ti rije nna, ngu a né ne he nka we terr. Ga nneywí né ne nye we ronu nwie he, "Koó sa ri zhwe ngge né a ngwié Isrreela wé."

³⁴Médi nné Farisi é á he he, "A trrú re-rijé né ne igbé nggwé re-rijé."

³⁵Jesu grra a re-ngwié ngbe nkla zhwozhwo nwie mié nka a re-zonggrung mwe, a we brró Nka Rina na Ringgwé Bené re kyia nneywí ne re-nzhwe ruhu ngbe ko zohu riywé gbingbi.

³⁶A zhe ne ngu ri rigwé nné, naana ki pie, aha ngu ri mbe shi cinci wesa ne nne we sheng, shi shi nyi canvé wesa ne nne cwo.

³⁷Ngu a he ne nné ki zhwe ngu he, "Ebe yâ a brri we brri, medi nné cang nna koó ning bing wé.

³⁸Nyi cwe nva ne Brrabé bi ebe e ngbe re lu nnencwuó ré ya ca."

Mata 10

¹Jesu ye nné ki zhwe ngu shwa ne otu wehwie, ngu a we ngwa deme ré trru re-rije ré bra kyia ko zohu zhwe ruhu ngbe riywé gbingbi.

²Re-lo nnenté ngu shwa ne otu wehwie nna nyi nke: na ceucwung, a bi Sima (ne e ki ye he Pita) ngbe gimbe ngu Andrru, a bra bi Yakubu ngbe ne gimbe ngu Yohana ne mbe nyi rewe Zebedi;

³a bi Filibu ngbe Batolomi, ngbe Toma ngbe Mata ne ngu nyi nne si gondu, a bi Yakubu ewe Alifayu, ngbe Tadiyu,

⁴ngbe Sima ne ngu nyi Nne Ngwa Rici, ngbe Yahuda Iskarriyoti ne ngu ya rie Jesu.

⁵Mbe nné shwa ne otu wehwie ne Jesu we te, ngu a we gara nka he, "Shi de nyi pie ré re nzhi nwie Nne Nzhwe Ngwié ka nyi ngwie ya ngwie nne Samariya weé.

⁶Medi nyi ywa nwie rewe Isrreela ne mbe shi shi canvé ne mbe bru.

⁷Nyi ywa nyi ya we brro nka he, 'Ringgwé zinyé sa dudu!'

⁸Nyi kyia nné ruhu, nyi deze nné ne mbe kwi, nyi ci nné ruhunzhwé ré ci wiri, nyi trru re-rije. Nyi she we shweni, nyi ngwa we shweni ma.

⁹Shi de nyi fo cwe ncwé zinarriya ka azrrufa ka peme a yarri re-de nyi weé.

¹⁰Shi de nyi ko re-lente, ka re-tago wehwie wehwie, ka re-tamri, ka ngbó a ciee ne wé; aha aa mwa yeyerri nnencwu re she yâ ye ngu.

¹¹"Ko zohu ngwié ka kla ne nyi níng ngwie, nyi kre ya tenté nne a miimi aha nyi srra a ri ngu, se zhe ne nyi ri ne.

¹²A zhe ne nyi shi ngwie a ri nne, nyi keshe ci dzie.

¹³Kundu ne nné ri nna mbe nyi tenteng, nyi e mwo he srra rina Bene re shi ngbe mbe. Dee ni wo, nyi e ning brru ne srra rina nyi.

¹⁴Kundu ne de ya mbe níng se ka ngu sa uucwu aha ngu níng ho wé, nyi gbe ruvu nta nyi a zhe ne nyi shi we eri nna ka ngwié nna.

¹⁵Nje níng ting cence, a ri nyi canca ngwié Sodo ngbe Gomorra a tung nyi nka ne ngwié ana.

¹⁶"Nyi ri! Nje níng te shi nyi nyí canvé a yarri re-nyanya yi. Aha nii, nyi bi re-zentsi shi nshé mèdi nyi shi ranng shi jieriywí.

¹⁷Nyi nyi tente ne nneywí, á ri níng prre wé níng ngwa a nva nné nyi nka, herri wé níng cwe a re-zonggru rotsu mbe.

¹⁸Aha nje, á ri níng kwa re be nyyi re-goona ngbe nggwé, ngbe nyi ẹ she riwieng ti Nka Rina a nwie mbe ngbe Nnē Nzhwe Ngwie.

¹⁹Mèdi a zhe ne mbe ri níng prre, shi dẹ nyi bē aha kya ne nyi ri he, ka nyi ri he rimi yé wé. A zhe ana á ri níng ngwa kya ne nyi ri he.

²⁰Aha ko ri nyi nyi ne nyi ri he wé, mèdi Nshe na 'Bẹ nyi ri he nka a yarri nyi.

²¹"Gimbe ri ngwa gimbe ngu ré ki yhwé, 'bẹ ri ngwa ewe ngu ni ma, ewee rewe ri ne ne klo nci ne nné we bî, herri wé ci ré we yhwi.

²²Ga nné zhwozhwo ri níng ra aha nje, mèdi nne ne ngu ri yo gangga wé ri she drre.

²³Kundu ne e ri shi nwie níng ngwa gezhe a ya ngwie, nyi to re nzhi yaka. Nje níng ting cence he Kowe Nneywi ẹ cwo be tu we ne nyi rishi grra re-ngwie Isrreela yhwé.

²⁴"Ko ewe ne e ki miẹ nka né nne ngu ki mięng wé; ko bi ya 'hwie re né béri ngu wé.

²⁵Ewe ne e ki miẹ nka re nyi rekwi, aha ngu shi hwiẹ shi nne ngu ki mięng, 'hwie re nyi rekwi aha ngu shi ci shi béri ngu ma. Kundu ne e ye béri eri he Beelzebu, ma wé ngra ye nné ri nna he nda?

²⁶"Aha nii, shi dẹ nyi ci owu nneywí wé. Ko bi yankya ne ngu shi ku ne ri we wesa clang ci wé, ka kya ne ngu shi la la ne ri wesa hung wé.

²⁷Kya ne nje níng ting a la la, nyi he a tsi tene, kya ne nje níng heng ranranng a riti uucwu, nyi brro a re-zete zonggru.

²⁸Shi dẹ nyi to owu nné mbe ne mbe hung yhwé we ikperwé mèdi ko shi ré hung ci ce re ci shweni wé. Canca, nyi to owu Bẹne ne ngu hung ci ce ngbe ikperwé ré ci shweni a ruvong ro.

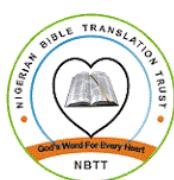
²⁹Koó rię re-genshee wehwie a kovo zunzru wé ee? Mèdi ko bi ko ya mbe ne ngu kpe be wesa ne 'Bẹ nyi ngu hu reseng wé.

³⁰Mèdi nyi ẹ, ko ngbe nkwe rici nyi ma, aa hwie zhwozhwo.

³¹Aha nii, shi dẹ nyi ci owu wé, nyi bi mpeni re né rekpri re-genshee we gbong.

³²"Aha ko nyę ne ngu ti we gbeng a nyyi nneywí he ngu nyi na nje, nje ri ti he nyi na nje we gbeng ni ma a nyyi 'Bẹ nje a zinyę.

³³Mèdi ko nyę ne ngu ti he ko ngu nyi na nje wé a nyyi nneywí, nje ri ti ni ma a nyyi 'Bẹ nje a zinyę.

34"Shi dę nyi hwie he nje be nę aha n be mi ne srra rina a be ngwie we. Ko nje be ne aha n be mi ne srra rina we, mèdi aha n be mi ne isenkeli.

35Aha ne be nje ne, 'Yá nné shi cetrri re-'be mbe, yá rana shi cetrri dé mbe, kunvé shi cetrri kwé mbe.

36Rwinkó nneywi shi nyi we re-gimbe ngu a yarri ri mbe.'

37"Ko nyę ne ngu ce 'bę ngu ka dę ngu re ning nę, ko shi re hung hwię na nje we; ko nyę ne ngu ce ewe ngu ka ewena ngu re ning nę, ko shi re hung hwię na nje we;

38ko nyę ne dę ngu fo gasankwe ngu ngu ning zhwe we, ko shi re hung hwię na nje we.

39Ko nyę ne ngu cwo ce ngu ne rici ngu, we wi; mèdi nne ne ngu ngwa ce ngu aha nje, we she.

40"Nne ne ngu níng sę nyi, aa ning sę nje, nne ne ngu ning sę, maahu aa ki sę ngu ne ngu ning te ma.

41Ko nyę ne ngu sę nne ti ręseng aha ne ngu nyi nne ti ręseng, a ri she lede nne ti ręseng; ko nyę ne ngu sę nne redziee aha ngu nyi nne redziee, a ri she lede nne redziee.

42Ko nyę ne ngu bra ngwa ya a tsi ewé nné mbe nę kwrreshi rishi aha ngu nyi nne ning zhwe nje, nje níng ting cence he ko shi re we she lede ngu we."

Mata 11

1A zhe ne Jesu ngu ti nné ki zhwe ngu shwa ne otu wehwie re-ankya ne mbe shi nying yhwe, ngu a nę miimi re nzhi mię nka re brro nka a re-ngwie Galili.

2A zhe ne Yohana shi a uucwu gyiaa, ngu a ho kya ne Jesu shi nying, ngu a te yá nné ki zhwe ngu re nzhi nwie ngu

3ré ya ki rinng he, "Nyi ngwę ne ngwę cwo be ę ka nzhi sa riyii a yaka aa?"

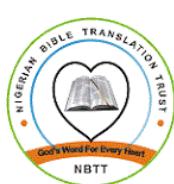
4Jesu we shing he, "Nyi ning brru nyi ya ti Yohana kya ne nyi ho, ne nyi bra ri:

5nnencwuę ne ne ri ewie, nnenkú shi cwo ciee, nné ruhunzhwę á ci wiri, nné ren á ho nka, nné ne mbe kwi shi nyinyę, á bra shi brro yiriywę Nka Rina.

6Mwo rina shi zete nne nkiye ne ko ngu nyi jinji sa rie a nje we."

7A zhe ne nné zhwe Yohana mbe shi nę, Jesu nę ne rin nneywíng he, "A zhe ne nyi ywa nwie Yohana a tsi yi ę, a nyi nda ne nyi hwie nyi cwo a ring? Ya brra rit i ntsi shi iiaca ngu gbe, ne wu ki yhwa aa?

8Ma nyi ywa ri nda? Ya nne ne ngu ci ankya rina aa? Aawo, nné ne mbe ci re-ankya rina á srra a reri nggwę.

⁹Ma nyi ywa ri nda aa na? Nne ti reseng ee? Ee, nje níng ting he aa hle nne ti reseng.

¹⁰Nyi ngu n e wie aha ngu he, 'Ri, nje shi te nnente nje a ncwuee ngwe, a shi keshe ngwe ngbe re ya re nyi rê.'

¹¹Nje níng ting cence he, a tsi rewe ne mbrrú nyi ne bîng, koó sa she ya ngu wru herri ngu n Yohana Nyi Batisma we; gbengbe ni, ngu ne ngu nyi nyrru iishing a Ringgwe zinye e ki ne.

¹²Kya ne ngu pie a rotu Yohana Nyi Batisma re be wr zhe ne, Ringgwe zinye a shwe cinci, ngbe nné ngwa rici e á nyi kwekwe he mbe se ne igbe.

¹³Aha á nyi ne ti rese nka Ringgwe zinye e a re-krrede nné ti reseng ngbe Nti Nka Musa herri re be zhe Yohana.

¹⁴Kundu nyi ra shi re-nka mbe, nyi e shi he Yohana nyi Iliya ne i ti he cwo be e.

¹⁵Nde nne bi re-uucwung hong re ho!

¹⁶"Ma n fo nda n ning mwa yi ne nné n e y? Á shi shi ewee rewe ne mbe srrá a kaawe re e kyie he,

¹⁷'Nzhi níng tsie uuzhwu, nyi bra ra shwo rocwu! Nzhi níng ve ve naana naana, nyi bra ra ku rana riywe!'

¹⁸Yohana be, ko yé we ko shwe we, á he he bi rije.

¹⁹Kowe Nneywi e be, á he he nyi kroozhwo, he nyi rwi nné si gondu ngbe nné engwie. Gbengbe ni ma, raywrra na zentsi Bene shi we gbeng a yarri re-cwuo ngu."

²⁰Wire Jesu a n e yhwire nné re-ngwie ne ngu ning nyi jie re-ankyang hwie nga onu, aha ne ko mbe si ywe we.

²¹"Wuhu ne nyi nné ngwie Korrazi! Wuhu ne nyi nné ngwie Beseda! Kundu re-cwuong hwie nga onu ne e nyi a yarri nyi ra nyi a Taya ngbe Sido ne e ning nying, á ra ree ci re-igye ankya gbangba nwie yaa krro nto prrumpruprru aha mbe ti zhwe si ywe mbe.

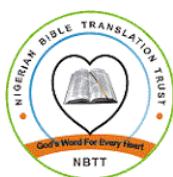
²²Medi nje níng ting he, a ri nyi canca nné ngwie Taya ngbe Sido a Tung Nyi Nka ne nyi!

²³Nyi nné Kafanahu, nyi hwie he á ri níng ko re nzhi zinye ee? Hayi, á ri wro ne nyi re nzhi cwuncwuu ruvo ci yhwrro. Kundu re-cwuong hwie nga onu ne e nyi a yarri nyi ra nyi Sodo, aa ra ke ning shi herri ne cwu!

²⁴Medi nje níng ting he a ri nyi canca nné Sodo a Tung Nyi Nka ne nyi."

²⁵A zhe ana Jesu he, "'Be, Brrabe zinye ngbe ebe ngwie, nje re ci kijieng aha ngwe la re-ankya n a nwie nné bi zentsi ngbe nné hu reseng, ngwe kla ewee reweng.

²⁶A shi ni 'Be, aha nke nyi kya ce ngwe.

27"‘Bẹ́ nje ne ngu shi zinyẹ ning ngwa ga re-ankya zhwozhwo a nva nje. Ko bi ya nne ngu hu Kowe wẹ se we ‘Bẹ́, ko bra bi ya nne ngu hu ‘Bẹ́ ma wo se we Kowe ngbe mbe ne Kowe ngu kyie he ngu we klang ngu.

28"Nyi be nwie nje, ga nyi ne nyi rrwa ne nkpe ruvo, ngbe ma n níng ngwa srra cwu.

29Nyi ngwa nci nyi nwie zhwe nti nka nje, nyi mię ne nje; aha nje shi ranng nje bra yaa ci rẹ, ngbe nyi ẹ she srra cwu.

30Aha Nti Nka ne nje níng mięng he nyi zhwe ẹ koó bi rwẹ wẹ, nkpe na nje ẹ bra shi haara."

Mata 12

1A zhe ana, a ya Kotung Srra Cwu nné Yahudi, mbe Jesu shi nwie cwo a yarri rebe alikama ne mbe shi wara. Nzhwo yhwẹ nné ki zhwe ngu, mbe ẹ nẹ ne kpi re-nci alikama nna ré te.

2A zhe ne nné Farisi mbe ri ni, mbe ẹ he ne Jesu he, "Ri, nné re zhwe ngwẹ á shi nyi kya ne ngu shi wieení ne Kotung Srra Cwu!"

3Ngu a we shing he, "Ko nyi hwie krredẹ nyi ri kya ne Dooda ngu i nyi a zhe ne ngu i ho nzhwo ngbe nné ne mbe i shi ngbe ngu wẹ ee?

4Aa ngwie a zonggru Benẹ ngbe nné ne mbe shi ngbe ngu, á ye cwu yâ na wiri ne ko ngu mwa yeyerri ré ye wẹ se we re-prristi ré hung yeng.

5Ko nyi hwie a yarri Nti Nka Musa ne e he ko ngbe ne re-prristi ne mbe nyi cwuo a Tung Srra Cwu a Brranyi ẹ he koó bi vini wẹ wo ye?

6Nje níng ting he, ngu ne ngu nẹ Brranyi nna a shi he.

7Kundu nyi ra hu cwu kya ne nka nẹ ngu he: 'Nje cẹ he nyi bi naana nneywí re nẹ re-teeeng shwi ankya rehwe ne nyi nyí aha nje,' ko nyi ra he he nné mbe rrẹ, ne ko mbe bi vini wẹ nẹ, á brru wẹ.

8Aha Kowe Nneywi ẹ nyi Brrabẹ Kotung Srra Cwu."

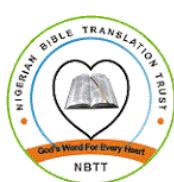
9A zhe ne Jesu ngu nẹ nwie ana, ngu a ya ngwie a yarri zonggrung mwe mbe.

10A bi ya nne a miimi ne va ngu hu. Yá nné ne mbe kre rē mbe ning ci Jesu nka, á ki rinng he, "Aa mwa yeyerri ngbe ré ci nne re ci gbingbi a Tung Srra Cwu aa?"

11Ngu a he ne mbe he, "Kundu ya nyi bi canve ne ngu kpe ruvo a Tung Srra Cwu, ko wẹ ki ti wo ye,

12wire re ya ning hwię nneywi ne ngu nẹ canve ye? Aha nii, maahu aa mwa yeyerri ré nyi kya rina a Tung Srra Cwu."

13Wire ngu a he ne nne nna he, "Na va ngwẹ." Ngu a na, ngbe va ngu a ci rina we shi va na 'hwie nna.

¹⁴Nné Farisi ẹ wru, á ya nẹ ne kre re-rê mbe ning yhwẹ Jesu.

¹⁵Jesu hu kya ne mbe shi mi, ngu a nẹ a nwie nna. Nneywí piriri ki zhwe, ngu a we kyia ne re-ruhu mbe zhwozhwo,

¹⁶ngu a he ne mbe he shi dẹ ré ti re-ankya ne ngu nyi wẹ.

¹⁷Aa nyi ni ngbe kya ne Ishaya nne ti reseng ngu i he re ci rrurru, ne ngu he:

¹⁸"Nke nyi Kowe nje ne nje kye, nyi ngu ne nje ki cẹ, nje ho shwi ngu kpekpe. Nje shi ci Nshe nje re cwo ne ngu, ngbe wẹ ti Nné Nzhwe Ngwiẹ raywrra nka kyia Benẹ.

¹⁹Ko ri krro nka, ka re kyiẹ onu, ka ré ho rezhe ngu a re-gasire wẹ.

²⁰Iica ne ngu shi brrubrru, ko shi re ngra ki vu wẹ; ka telekyi ne ngu shi yu, ko shi re ngra ki yu wẹ; a shi yaa rwe se ngu ci redziee drre re-cwuo 'hwiẹ zhwozhwo,

²¹herri ga Nné Nzhwe Ngwiẹ ri sa riyii a ngu."

²²Wire á ki be mi ne ya nne bi re-rije ne rije ki ci ngu ci rumwa ngbe cwue, he re ki kyia. Jesu a ki kyia, herri aa nẹ ne he nka nwie ri ewie we cwancwancwaa.

²³Ga nné zhwozhwo nẹ ne nye we ronu nwie he, "Kat, ka nyi ngu nẹ ngu nyi Kowe Dooda aa?"

²⁴A zhe ne nné Farisi mbe ho ni, mbe ẹ he, "Ko shi nne nẹ re hung ti ko ya rije wẹ, se ka ne igbẹ Beelzebu, nggwẹ re-rije."

²⁵Jesu hu kya ne mbe shi hwieng, ngu a he ne mbe he, "Ko zohu ringgwẹ ngwiẹ ne ngu yaa kye ngu ci kanka, wẹ ci shweni; ko zohu ngwiẹ ka eri ne nné nna mbe yaa kye kanka, ko shi re yo wẹ.

²⁶Kundu re-rije a ringgwẹ Shetani mbe nẹ ne trru re-rije, maahu Shetani ẹ yaa kye we rici ngu. Wé ce rimi ringgwẹ ngu a re yo aa?

²⁷Ma kundu ne nje trru re-rije ne igbẹ Beelzebu, ma nné nyi ẹ ma rre, á trru ne igbẹ nye ma? Aha nii, kya ne mbe nyí ẹ tí he nyi brru.

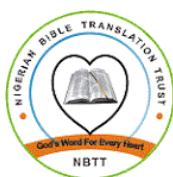
²⁸Kundu nje ri trru re-rije ne igbẹ Nshe Wiri Benẹ, maahu Ringgwẹ Benẹ be nwie nyi.

²⁹"Ka wé cẹ rimi ya nne re ngwie a ri nne bi igbẹ herri re ko ankya ngu a, se ne ngu keshe rrwe nne bi igbẹ nna wire wẹ ko ankya ngu fa.

³⁰"Nne ne ko ngu nyi na nje wẹ, a ning ra; nne ne ko ngu ning shé tsung wẹ, maahu shi sēng.

³¹Aha nii, wé hung we ko nye engwie ngu ka nka engwie ne ngu he, medi nne ne ngu he nkang dzie Nshe Wiri ko bi ré ki we engwie ngu wẹ.

³²Ko nye ne ngu cwi Kowe Nneywi wé hung ki we engwie ngu, medi ko nye ne ngu cwi Nshe Wiri ko shi re ki we engwie ngu wẹ, a zhe ne nẹ herri tiya.

³³"Ci ekwe re bi rina ngbe ngbre ngu wé bi rina ma; ka ngwé ci ekwe re dzio, ngbre ngu wé dzio we ni ma. Á hú ekwe a ngbre ngu.

³⁴Nyi zhwe kprre! Wé cę rimi ngbe nyi ne nyi nyí nné engwię nyi he kya ngu bi rina aa? Aha re-nka ne mbe wru a nu nneywi e wru a yarri rigwę ankya ne mbe shi a nu rie ngu.

³⁵Nne təntəng hwię nka təntəng, ngbe wę nyi ankya təntəng, mèdi nne engwię hwie nka mənkyę ngbe wę nyi ankya lęle ne mbe wru nu rie ngu.

³⁶"Nje níng ting he á ri he Tuuye ne e ri nyi nka, nneywí ri he ga re-nka shweni ne mbe i he a nyyi Bene.

³⁷Á ri re nyi nka yeyerri ne nti nka nu ngwé ne ngwé i he, ka ré he ngwé nyi rinang, ka ré he ngwé i nyi ngwięngwięng."

³⁸Wire yá nné mię Nti Nka Musa ngbe nné Farisi á he ne ngu he, "Nne Mie Nka, nzhi cę ngwé nyi yá re-ankyang hwię nga onu ngbe nzhi ri."

³⁹Ngu a we shing he, "Kaat! Zhwe ze nné 'hwię ne, nné riywę to owu Bene! Á kré he mbe di ya sheedeng hwię nga onu; mèdi ko bi ko ya ne mbe shi ring wę, se ka zhwe na Jona, nne ti reseng, hoo.

⁴⁰Shi ne Jona ngu i ci rotu wetsię totu ne tənę a yarri hwie brra 'hwen, yeyerri ni Kowe Nneywi shi ci rotu wetsię totu ne tənę a yarri cwuncwuu ebe.

⁴¹Á ri he Tuuye ne e ri nyi nka, nné Nineva á ri cinyę, ngbe wę nę nné nzę nę ne nka, aha á i si ywę á we ni re-engwię mbe a zhe ne mbe i ho brro nka Jona. Mèdi a zhe ne nę, ngu ne ngu nę Jona a shi he.

⁴²Mbrru ringgwę nva kudu ri deze a zheng nyi nka ngbe nné nzę nę ngbe wę we nę a nka, aha a i wru gbong a krruci ebe ngwię aha ngu ya ho zhwe zentsi Solomo; mèdi ngu ne ngu nę Solomo nyi nke ngu shi he ne!

⁴³"A zhe ne rije ngu wru a yarri nne, wę nę re nzhi a rewie hwahwa nwie kre ewieng srra cwu, kundu dę ngu ya she wę,

⁴⁴wire wę he, 'Nje shi ning brru re nzhi ri nje ne nje ning wru.' Zhe ne ngu ya ning brru wę ya she eri nna shi hwerri, ne á ko eri nna wiri á ning ta ko nda rina rina.

⁴⁵Wire wę ning brru wę ya ko yaká re-rijе ngbe natsię ne mbe bi hwię kaka re ki nę, wę be wę ya srra a miimi. Ngbe emerin ngu wę ya bi gezhe re nę ceucwung. A shi ci ni ne nné nzę bi 'hwię nę.'

⁴⁶A zhe ne Jesu ngu shi he nka ngbe rigwę nné, dę ngu ngbe re-gimbe ngu á ya yo tese, á cę he nka ne ngu.

⁴⁷[Ya he ne ngu he, "Di, dę ngwę ngbe re-gimbe ngwę shi yo tese, á cę he nka ne ngwę."]

⁴⁸Jesu ki shing he, "Nyi nyę ngu nyi de nje ee? Nyi mbe nyę mbe nyi re-gimbe nje ee?"

⁴⁹Ngu a na va re nzhi nwie nné ki zhwe ngu, ngu a he, "Ri, dę nje ngbe re-gimbe nje e á nyi nke!"

⁵⁰Aha ko nyę ne ngu nyi kya ce 'Bę nje ne ngu shi zinyę a nyi gimbe nje -- ewerento ka ewerembrru, ka dę nje.

Mata 13

¹We tu ana, Jesu wru a ri, ngu a ya srra a rekyi nzhwo rishi.

²Rigwę nné we yang á ya tsu a nwie ngu, herri á ki ci aa ngwie a yarri konkro, ngu a ning srra a yarring ne nneywí mbe yo a rekyi nzhwo rishi nna.

³Ngu a we ti re-ankya we yang ne nka zhwebe. A he, "Ya nne kaa ywa ni zhwe.

⁴A zhe ne ngu shi ni zhwe nna, yá kpi a nhwię rę, remię ya ta á ye.

⁵Yá kpi a nehwan ne ko ngu zhwo bi mbę wę. We zhe zunzru á wre ne ta, aha ewie nna bi ęwę mbę we shaala.

⁶Mędi a zhe ne 'nę ngu ya cwucwu, á wre ne yomi, herri á hwe aha ko re-rinyie nna á ngwie be wę.

⁷Yá kpi a yarri re-zekye, re-zekye nna ci ngbe mbe, mbe e we rrwe.

⁸Mędi yá kpi a mbę rina, á ci riyii. Herri yá nci nna á ci ncwe nnywa nnywang, yá nshwa rrtsię rrtsię, kpi ma á ci ncwe nshwa wetsię wetsię."

⁹Jesu ngu a he, "Nde nne bi re-uucwung hong re ho."

¹⁰Nné ki zhwe á be nwie ngu, á ki rinng he, "Nyi nda ngu ci ne ngwę he nka ne nneywí we ne re-nka zhwebe nę ma?"

¹¹Ngu a he, "Bę nńg ngwa hu ręse re-ankya la la na Ringgwę zinyę, węsa ne mbe.

¹²Aha ko nyę ne ngu bi hu ręseng, á shi ki brang re nę ni, ngbe wę she piriri. Nne ne ko ngu bi wę, ngbe ęwę kya ne ngu bi e á ri se a nwie ngu.

¹³Kya a nyi ngwiee ne nje we héng ne nka zhwebe aha, 'Ko ngbe ne mbe ri we ri, ko shi ré di wę; ko ngbe ne mbe ho we ho, ko shi ré ho wire re ya ning hwię hung wę.'

¹⁴Ngbe re-nka Ishaya nne ti ręseng wę ci rrurru a rici mbe, shi ne ngu he: 'Nné mbe rrę á shi hong we ho, mędi koó shi hu kyang wę; á shi ring we ri, mędi koó shi ding gung wę;

¹⁵aha re-hwie nka nné mbe rrę shi tanda, á ku re-uucwu mbe koó ho wę, á bra ku nyyi mbe; kishi mbe ri di ne nyyi mbe, ka mbe ho ne re-uucwu mbe, ka mbe hu a yarri rehwie mbe, ngbe re we ci mbe bra, herri n we kyia.'

¹⁶Mèdi nyi ẹ nyi bi mwo rina aha nyi ri ne nyyi nyi, nyi bra ho ne re-uucwu nyi.

¹⁷Cence, nje níng ting he nné ti reseng we yang ngbe nné redziee á kre he mbe ri kya ne nyi ri ne, mèdi koó ri wé, á cẹ he mbe ho kya ne nyi ho ne, mèdi koó she hong we.

¹⁸"Ma nyi tso uucwu nyi ho cwu kya ne nka zhwebe ne ngu he.

¹⁹Ko nye ne ngu ho nka Ringgwé ne ne ko ngu pie cwu nka nna wé, Shetani be wé ya kara kya ne e tsi a yarri hwie ngu wé ne mi. Ngu ne shi shi zhwe na ngu kpe a nhwie ré.

²⁰Zhwe na ngu kpe a néhwan a shi shi nne ne ngu ho nka nna we ho, wé wre ne seng ne rekwi.

²¹Mèdi aha ne ko ne ko ngu bi rinyie wé, ko fo zhe wé. Zhe ne ya cinci ri ki she ka á ri shi ki ngwa gezhé aha zhwe nka Béne, wé wre ne ning brru ne emerin.

²²Zhwe na ngu kpe a yarri zékyé a shi shi nne ne ngu ho, mèdi re-hwie nka ankyá na zé ne, ngbe kre ncwé wé ki rrwe, herri ko nka ne ngu ho a wé ci mpéni wé.

²³Mèdi zhwe na ngu kpe a mbè rina a shi shi nne ne ngu ho, ngu bra pie cwu nka nna; a ning nyi mpéni mi shi shi zhwe ne mbe ya ci riyii herri yá ci ncwe nnywa nnywang, yá nshwa rrtsié rrtsié, yá nshwa wetsié wetsié."

²⁴Jesu we ti yaka nka zhwebe he, "Ringgwé zinyé shi he ni. Ya nne ni tente zhwe a ebe ngu.

²⁵Mèdi a zhe ne ko nyé ngu shi ndzie, ya rwinko ngu be ya ni zhwe ntsi a ebe alikama nna, ngu a ne ne ciee ngu.

²⁶A zhe ne alikama nna ngu ya ne ne trru nci, á timi ne nti ntsi nna mbe ya wre ma.

²⁷'Hwié nne bi ebe nna á be mbe ẹ ki rinng he, 'Béri, nzhi he ka nyi tente zhwe ne ngwé i ni a ebe ngwé ne yé ee, ma ntsi ne á wru a he?'

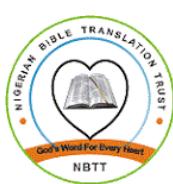
²⁸"Ngu a we shing he, 'A nyi ya rwinko ne ngu ya nyi ngge ne.' 'Hwié ngu a mbe ẹ ki rinng he, 'Ngwé ce nzhi ya nye ntsi nna aa?'

²⁹"Ngu a he, 'Aawo, aha kundu nyi shi nye ntsi nna, kabeya nyi bra kwa ngbe alikama nna.

³⁰Nyi we we ré mwe ré ci gbengbe mbe re nzhi cwu zheng cang. Zhe nna ri ci, ma n he ne nné cang he ré késhe ré tsu ntsi nna re we rrwe nshwe nshweng ré níng ci ro, wire ré tsu alikama nna ré kro a yarri aata nje.' "

³¹Aa cinga we ti yaka nka zhwebe wa he, "Ringgwé zinyé shi he ni. Ya nne fo cwe musta tsi a ebe ngu.

³²A shi tsienzhwu re ne ga re-nzhwe ankyá ne e tsi; mèdi kundu ngu ci, wé ya ci brrabrrang re ne ankyá ne e tsi a nhwien. A cí ekwe, herri remié yi wé be wé ya ne ne ning no rerí a re-nvang."

³³Herri ne cwu Jesu we ti ya nka zhwebe wa he, "Ringgwé zinyé shi shi nyi yisi ne ya mbrru ngu fo ngu ki krre a yarri kotrengyi ntsi felewa wetsié, herri aa ci bacia ntsi felewa nna zhwozhwo hru."

³⁴Jesu ti nneywí ga re-ankya né zhwozhwo ne re-nka zhwebe, koo we ti yankya wesa ne nka zhwebe wé.

³⁵Aha ni nka ne nne ti reseng ngu i he e ci rrurru, shi ne e wie he: "Nje ri we he nka ne re-nka zhwebe; nje ri we trru re-ankya ne ko ya nne sa hung wé tu ne e nyi ebe ngwié."

³⁶A zhe ne Jesu ngu we rigwé nné re nzhi a yarri ri, nné ki zhwe ngu be nwie ngu mbe e he, "Níng ti cwu kya ne nka zhwebe ntsi a ebe né ngu he."

³⁷Ngu a we shing he, "Nne ne ngu ni tente zhwe nna nyi Kowe Nneywi.

³⁸Ebe nna a nyi ebe ngwié, ngbe tente zhwe e yo a nu nné Ringgwé Bene. Ntsi nna a nyi nné zhwe ankya Nne 'Hwie.

³⁹Rwinko ne ngu we ni mbe e ma, a nyi Shetani. Ca yâ nna nyi krruci zhe, ngbe nné cang nna á nyi re-njeli.

⁴⁰"Shi shi ntsi ne e nye, á a tsu ning ci ro ana, a ri shi we ni a krruci zhe.

⁴¹Kowe Nneywi ri te re-njeli ngu ngbe ré ya tsu ko nda ne ngu ci nneywí ré nyi engwié ngbe nné engwié a yarri Ringgwé ngu ré we wa ci.

⁴²Á ri we zi a ruvong ro, a nwie ne mbe ri ku rana re ye nnyi kakaka.

⁴³Wire nné redziee wé tsié nsé shi 'né a yarri Ringgwé 'Bé mbe. Nde nne bi re-uucwung hong, re ho!

⁴⁴"Ringgwé zinyé shi he ni: ya nne she ya dukyieé be ne ngu shi la la gbo be a ya kyie; ngu a ning bra lang, wire ngu a né nwie nyi rekwi we yang, ngu a ya rié ko nda ne ngu bi, ngu a ya se kyie nna.

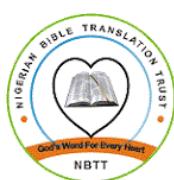
⁴⁵"Herri ne cwu wa, Ringgwé zinyé shi he ni: a bi ya nne kaawé ne ngu kré rahwan bi grime.

⁴⁶A zhe ne ngu ya she ya na bi ncwé we yang, ngu a né ngu a ya rié ko nda ne ngu bi, ngu a ya ning seng.

⁴⁷"Herri ne cwu wa, Ringgwé zinyé e shi shi ya rege ne e tsie a nzhwo rishi ne ngu ya prre ga re-nzhwe hwén.

⁴⁸A zhe ne hwen shî rege nna, nné kwa hwén nna á kwa re be mi rekyi ci. Wire mbe e srra be nwie kyie re-tenteng re kro a grre, mbe e wa re-na ne ko mbe bi rina wé.

⁴⁹A ri shi ni a krruci ebe ngwié. Re-njeli e á ri ywa, wé ya kyie nné engwié a yarri nné redziee,

⁵⁰ngbe wé we zi a yarri ruvong ro, a nwie ne mbe ri ning ku rana re ye nnyi kakaka.”

⁵¹Jesu we rinng he, "Nyi pie re-ankya ne nje níng mięng ne ee?" Mbe e kara he, "Ee."

⁵²Ngu a he ne mbe he, "Aha nii, ko zohu nne mię Nti Nka Musa ne e bra ki mię re-ankya na Ringgwę zinyę wa, a shi shi beri bi eri ne ngu hung wru mi ne re-dukyiee hwi ngbe re-rening a aata ngu."

⁵³A zhe ne Jesu ngu fro re-nka zhwebe ne, ngu a ne miimi

⁵⁴re be a ngwie ne ngu ning srra. Ngu a ya ne ne mię nneywí nka a re-zonggrung mwe. Ga nné ne mbe ho á ne ne nyę we ronu nwie rinng he, "Aa she zhwe zentsi ngbe igbęng nyi re-ankyang hwię nga onu he ni ne a he ee?

⁵⁵Ko nyi ngu ne ngu nyi ewe kafinta wę ee? Ko nyi de ngu ngu nyi Merri wę ee? Ko nyi re-gimbe ngu mbe nyi mbe Yakubu, ngbe Usufu, ngbe Sima, ngbe Yahuda wę ee?

⁵⁶Ko re-gimbe ngu rewerembrru shi ngbe ne nzhi wę ee? Ma nyi he ne ngu ning she zhwe zentsi ngbe igbę ne?"

⁵⁷Aha nii, á ra nka ngu. Jesu a he ne mbe he, "Á ngwá nne ti reseng grime ko he, medi węsa ne nné nkla ngu ngbe nné yarri ri ngu."

⁵⁸Aha ni koo nyi re-ankyang hwię nga onu piriri a miimi wę aha riywę sa rie mbe.

Mata 14

¹A zhe ana, nggwę Hirridu a ho re-nka a zete Jesu.

²Ngu a he ne 'hwię ngu he, "Nne ne nyi Yohana Nyi Batisma ne ngu deze nhu! Kya a nyi ngwiee ngu bi igbęng nyi re-ankyang hwię nga onu he ni ne."

³Aha á i ma ne Hirridu ngu pie Yohana ngu ki rrwe a uucwu gyiaa aha Hirridiya, mbrru gimbe ngu Fili.

⁴Aha Yohana i nyi ne ki heng he, "A ci cinci ngbe ngwę fo Hirridiya ngwę ning nyi mbrru."

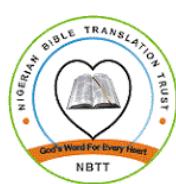
⁵Hirridu ce yhwę Yohana, medi a to owu nné, aha nneywí e fo he Yohana nyi nne ti reseng.

⁶A otu bikying bî Hirridu, ewena Hirridiya shwo rocwu a nyyi nné ice, herri aa kla Hirridu ehwie we yang.

⁷Hirridu a i sa 'jee ne shí he ngu shi ki ngwa ko nda ne ngu ce.

⁸Dę ngu Hirridiya a ki cwua he re ya he, "Ma, ning ngwa rici Yohana Nyi Batisma we zhe ne ne a zete trree!"

⁹Ko nka nna kpe nggwę rina wę, medi aha shí ne ngu fo a nyyi nné ice ngu, ngu a ci he ré nyi kya ne ewena nna ngu he.

¹⁰Aa ci herri á ya ti rici Yohana ne ngu shi a uucwu gyiaa.

¹¹Á be mi ne rici Yohana a zete trree á ngwa ewena nna fa, ngu a ya ngwa dę ngu.

¹²Nné zhwe Yohana á be ya fo kwe nna á ya nyie. Wire mbe e ne mbe e ya ti Jesung.

¹³A zhe ne Jesu ngu ya ho kya ne ngu ci, ngu a ne we nggaa ngu a yarri konkro re nzhi ya ewie cereng. Nneywí e ho ni, mbe e wru a re-ngwie mbe, á ki zhwe ne nta.

¹⁴Zhe ne Jesu ngu ya wru ci, ngu a ri rigwę nné, naana mbe ki pie, ngu a kyia nné ruhu a tsi mbe.

¹⁵A zhe ne néhin ngu ci, nné ki zhwe ngu a be nwie ngu, mbe e he, "Ewie né nyi eyi, zhe bra nyia. Lu nné né ré ne re nzhi re-nkla ngbe ré ya kre kya ne mbe shi yeng we nci mbe."

¹⁶Jesu he ne mbe he, "Ko se mbe ywa ya ewie wę. Nyi e nyi we ngwa yâ ré ye."

¹⁷Mbe e he ne ngu he, "A he né nzhi bi we cwú brredi wecwwoo ne hwén wehwie."

¹⁸Ngu a he, "Nyi ning ngwa he n ri."

¹⁹Ngu a ci ko nyę re srra be a ntsi. Ngu a fo cwú brredi wecwwoo ngbe hwén wehwie ana, ngu a gbi riyii zinye, ngu a ci kijięng. Wire ngu a hwin brredi nna, ngu a ngwa nné ki zhwe ngu, nné ki zhwe mbe e kye nnéng ma.

²⁰Ga mbe zhwozhwo á ye, aa we be; nné ki zhwe ngu á tsu kya ne e ye we kpi, aa ci grré shwa ne otu wehwie.

²¹Á hwie nné ntó ne mbe ye yâ nna á cwu weje ci wecwwoo wesa ne mbrrú ngbe ewee rewe.

²²Jesu a wrę ne ci nné ki zhwe ngu ré ngwie a yarri konkro ré ka né ré tsa nyie, ne ngu shi cire rigwę nné nna.

²³A zhe ne ngu we cire, ngu a cwugu rugu we nggaa ngu re nzhi ku Bęne. Herri néhin maa ci ne ngu shi miimi we nggaa ngu.

²⁴Mędi a zhe nna á ma ne konkro a shi gbong a zetsi nzhwo rishi nna ne wu ngbe gu rishi mbe gye ne konkro nna aha wu yhwa re ning brru ne mbe ne emerin.

²⁵A brra totu weje ncwę wetsię re be ncwę rrtsię a nyiencwe, Jesu né re nzhi we she nwie cwo a zete rishi.

²⁶A zhe ne nné ki zhwe ngu mbe ri ngu cwo a zete rishi, á cwuglu. Mbe e kro nku ne owu nwie he, "A nyi rewieni!"

²⁷Mędi Jesu wrę ne he ne mbe he, "Nyi yaa rwe! Nyi nje. Shi dę nyi ci owu wo."

²⁸Pita a kara he, "Brrabę, kundu ngu ri nyi ngwę cence, ma he nje he n be a zete rishi e ma."

²⁹Jesu a he, "Ning be!" Pita a wru a yarri konkro, ngu a cwucwu a zete rishi, ngu a ne ne cwo re be nwie Jesu.

³⁰Medi zhe ne ngu n̄e ne ri wu ngu to ne igbe, owu ki yhw̄e ngu a n̄e ne ciywi. Ngu a ci onu he, "Brrab̄e, ning kyia!"

³¹Jesu a wr̄e ne na va ngu a ki pie, ngu a he ne ngu he, "Sa rie ngw̄e aa r̄e, ngw̄e nyi jinji aha nda?"

³²We zhe ne mbe ngwie yarri konkro, wu nna a yo.

³³Mbe ne mbe shi a yarri konkro a mbe e n̄e ne ki ye mb̄e, mbe e he, "Cence, ngw̄e nyi Kowe Ben̄e."

³⁴Mbe e tsa nyie re be Jenazarra, mbe e cwucwu miimi.

³⁵Nn̄e nkla nna á hu Jesu, mbe e te re nzhi re-nkla ne mbe grra. Nneywí e be mi ne nn̄e ruhu mbe zhwozhwo a nwie ngu.

³⁶Á cwe nva ne Jesu he re we nn̄e ruhu nna ré re we zhi tago ngu, ga mbe ne mbe ki re e á ci gbingbi.

Mata 15

¹Wire yá nn̄e Farisi ngbe nn̄e mié Nti Nka Musa ne mbe wru a Urrushelima re be nwie Jesu á ki rinng he,

²"Nyi nda ngu ci ne nn̄e re zhwe ngw̄e mbe ra zhwe teede brrá nn̄e e ye? Koó kyú nva wire ré ye yâ we!"

³Jesu we shing he, "Nyi e ma rre, nyi nda ngu ci ne nyi ra zhwe Nti Nka Ben̄e aha re-teede nyi e?

⁴Aha Ben̄e he, 'Ci 'b̄e ngw̄e ngbe d̄e ngw̄e grime. Ko nȳe ne ngu cwi 'b̄e ngu ka d̄e ngu, aa mwa yeyerri ré ki yhw̄e.'

⁵Medi nyi e nyi he he ko nȳe ne ngu bi kya ne ngu ra ning she 'b̄e ngung ka d̄e ngung, medi ngu he he 'Nyi Na Ben̄e,'

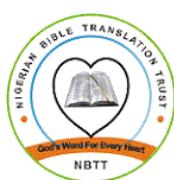
⁶he shi d̄e re ning ci 'b̄e ngu grime mi we. Aha ni nyi e nyi brrí Nti Nka Ben̄e be aha re-teede nyi.

⁷Nyi nn̄e brra ronu! Ishaya i ti rese nka ne yeyerri ne ngu i he a rici nyi he,

⁸'Nn̄e mbe rr̄e á ning ci grime we re-ikpe nu mbe, medi yaarri rehwie mbe e shi zenze ne nje.

⁹Á ning yé mb̄e we shweni, aha á mié re-teede nneywí shi shi nyi Nti Nka Ben̄e!' "

¹⁰Jesu a ye rigw̄e nn̄e nna re be nwie ngu, ngu a he ne mbe he, "Nyi ho, ngbe nyi ning bra she hu reseng!

¹¹Ko kya ngu ngwie a nu nneywi ki ci re bi lele a nyyi Bené we, se ka kya ngu wru a nu ngu ho.”

¹²Nné ki zhwe ngu a be nwie ngu, mbe e he ne ngu he, "Ngwe hu reseng he nné Farisi ana á dzio rehwie a zhe ne mbe ho kya ne ngwe he ana aa?"

¹³Ngu a we shing he, "Ko zohu riti ekwe ne ko ‘Be nje ne ngu shi zinye ngu tsi we, á ri nga ngbe re-rinyieng.

¹⁴Nyi we we, á nyi nnencwué ne mbe kwa yincwuee. Kundu nnencwué kwa nnencwué, zhwozhwo mbe wé ya kpi ruvo."

¹⁵Pita a ki karang he, "Ma níng ti kya ne nka zhwebe né he."

¹⁶Jesu a he ne mbe he, "Herri ne cwu, nyi ke ne shi zhizhi ee?

¹⁷Ko nyi hu he ko nda ne ngu ngwie nu wé ya wara re nzhi hwie, wire wé ya ki ti ci a uvu we ee?

¹⁸Mèdi ko nda ne ngu wrú a nu, a wru a yarri nu rie, nyi ngu ne ngu ci nneywi re bi lele a nyyi Bené.

¹⁹Aha a nyi a yarri nu rie ne re-hwie nka lele mbe ning wru shi shi yhwé nne, njè ngbe mbrru ya nne ka nto ya mbrru, ngbe nyi njè ne ya ewena ka ya nzewe, ngbe nca, ngbe sheede rabrra, ngbe kwe feli.

²⁰Nyi mbe né ne mbe ci nne re bi lele a nyyi Bené. Mèdi ye yâ ne nva ywing ko ci nneywi re bi lele a nyyi Bené we."

²¹A zhe ne Jesu ngu né miimi, aa be a nkla Taya ngbe Sido.

²²Ya mbrru Kaana a be nwie ngu nwie ki kyié he, "Ri naana nje, Brrabé, Kowe Dooda, ewena nje shi cinci we yang ne rije."

²³Mèdi ko Jesu ki bra ko ya nka we, ngbe nné ki zhwe ngu á be nwie he ne ngu he, "Ki cire ni, kaat! A níng zhwe re níng rro uucwu ni aha nda?"

²⁴Jesu we shing he, "Á ning te re nzhi we nwie rewe Isrreela ne mbe shi shi canvé ne mbe bru."

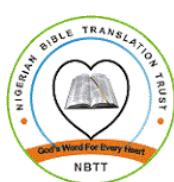
²⁵Mbrru nna a be ya hu be a nyyi ngu he, "Brrabé, ning sheng!"

²⁶Jesu a ki shing he, "Koo mwa yeyerri ngbe ré fo yâ ewee rewe ré ngwa rovu we."

²⁷Ngu a he, "Ee, a shi ni, Brrabé, gbengbe ni ma, nje he ka rovu á ta re-ucwu yâ ne mbe kpi be a gumong ye yâ re-beri mbe re ye ye ee?"

²⁸Wire Jesu a ki shing he, "Kaat! A mbrru ne, ngwe bi sa rie we yang! Ngwe shi she kya ne ngwe kre e." We zhe ana ewena ngu a ci gbingbi.

²⁹Jesu we miimi ngu a cwo a rekyi Nzhwo Galili. Ngu a ya cwugu rugu, ngu a ya srra be a miimi.

³⁰Rigwé nné be nwie ngu. Á be ne nné ne ko mbe hung cwo we, ngbe nnencwué, ngbe nnenkú, ngbe re-rumwa, ngbe kpi nné bi yaká re-nzhwe ruhu we yang a nwie ngu. Ngu a we kyia.

³¹Nneywí hwię nyę we ronu we yang a zhe ne mbe ri re-rumwa mbe he nka, ngbe nnenkú ne mbe ci gbingbi, ngbe nné ne ko mbe hung cwo ciee wę ne mbe cwo, ngbe nnencwué ne mbe ri ewie. Mbe e ne ne de Bęne na Isreela.

³²Jesu ye nné ki zhwe ngu re be nwie ngu, ngu a he, "Nje ri naana nné mbe rrę ne mbe ci rotu wetsię ngbe nje, mbe ya hwię węsa ne kya ye nę. Ko nje cę we cire ne nzhwo wę, kishi á ri ya hwrra a rę."

³³Nné ki zhwe ngu a he, "Nzhi cwo a she yâ a he a eyi nę ne ngu shi be ngbe nzhi ngwa rugu nneywí nę?"

³⁴Jesu a we rinng he, "Nyi cwú brredi wema nyi bi e?" Mbe e he, "Natsię, ngbe ewe hwén we tsienzhwu."

³⁵Ngu a ci rigwé nné nna ré yaa ta a be.

³⁶Wire ngu a fo cwú brredi natsię ana ngbe hwén nna, aa ci Bęne kijieng, ngu a hwin, ngu a ngwa nné ki zhwe ngu, ngbe mbe e kye nnéng.

³⁷Ga mbe zhwozhwo á ye shwe. Hęrrı nklanklang ne nné ki zhwe ngu mbe tsu ne ngu hwię aa cwu grré natsię.

³⁸Nné ne mbe ye a nyi nné ntó ci weni węsa ne mbrrú ngbe ewęe rewe.

³⁹A zhe ne Jesu ngu cire rigwé nné nna, ngu a ngwie a yarri konkro re nzhi ngwie Magada.

Mata 16

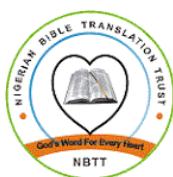
¹Yá nné Farisi ngbe nné Sadukyi á be nwie Jesu, á he ne ngu he re we wru mi ne yankyang hwię nga onu a zinyę. Á he ni aha mbe cę ki mwa mbe ri.

²Ngu a we shing he, ["Kundu nęhin ngu ci ne nyi ri zinyę shi zhauuu, nyi e he he maahu ewie ri hwię nę a encwe.

³A zhe mincwe wa, kundu nyi ri zinyę ngu ci zhauuu ne ewie ngu ywrre, nyi e he, 'Nze shi wie we wie we wie a cwu nę.' Nyi hung hu ręsęng ka ewie shi ci rimi yę a zhe ne nyi ri zinyę, ma ko shi nyi hung hu ręsę sheede re-ankya na re-zhe nę wę ee?]

⁴Nné nzę ne ne mbe nyi nné 'hwię ngbe riywę to owu Bęne! Nyi kre he nyi di ya sheede kyang hwię nga onu; mędi ko bi ko ya ne nyi shi ring wę, se ka zhwe na Jona ho.' Ngu a we we, ngu a nę ne ciee ngu.

⁵A zhe ne mbe tsa nzhwo rishi nna re nzhi yaka nyie, gaa bru nné ki zhwe koó fo brredi wę.

⁶Jesu he ne mbe he, "Nyi ci nkwi^{le}, nyi nyi tente ne yisi nné Farisi ngbe nné Sadukyi."

⁷Á n^e ne hwie re-nka a nci mbe he, "Ka nyi kya ne nzhi n^e wesa brredi e rre."

⁸Jesu hu kya ne mbe shi heng, ngu a he ne mbe he, "Sa rie nyi e shi tsienzhwu rimi ni e? Nyi nda ngu ci ne nyi shi he re-nka a nci nyi he ko nyi bi brredi we ee?

⁹Herri ne cwu ko nyi pie cwu kya ne nje he n^e we ee? Ko nyi lu ne cwú brredi wecwuo ne nné ci wecwuo mbe i ye ne grré piriri mbe i hwie ana we ee?

¹⁰Ko nyi bra lu ne cwú brredi natsie ne nné ci weni mbe i ye ne grré piriri mbe i hwie ana we ee?

¹¹Ma nyi nda ngu ci ne ko nyi hung hu reseng he ko nyi brredi ne nje ning shi nka ne we ee? Nje he nyi nyi tente ne yisi nné Farisi ngbe nné Sadukyi!"

¹²Wire mbe e pie cwu nka ngu a fa, he ko a he nka ne mbe he ré ci nkwi^{le} aha yising nyi brredi we, medì a he ne mbe he ré nyi tente ne ankya ne nné Farisi ngbe nné Sadukyi mbe mie nneywíng.

¹³A zhe ne Jesu ngu ya cwu dudu ne ngwie Kesariya-Filibi, ngu a rin nné ki zhwe ngung he, "Nneywí e he he nje Kowe Nneywi e, nje nyi ny e ma?"

¹⁴Mbe e he, "Yá he ngwe nyi Yohana Nyi Batisma, yá he ngwe nyi Iliya, yá a he ngwe nyi Irimiya ka ya a tsi nné ti reseng na tiya hoo."

¹⁵Jesu a we rinng he, "Ma nyi e rre, nyi he nje nyi ny e ma?"

¹⁶Sima Pita a ki shing he, "Ngwe nyi Krristi, Kowe Ben e bi ce herri tiya."

¹⁷Jesu a he ne ngu he, "Ngwe Sima kowe Jona, Ben e re re mwo rina. Aha ko nyi nneywi ngu re kla nka n^e we, a nyi 'Be nje ne ngu shi zinye.'

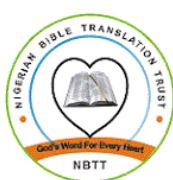
¹⁸Nje e nje bra he ne ngwe Pita he ngwe shi shi zahwan, a nyi a zete zahwan n^e ne nje shi ning sa riti runo ekpri nné ce nka nje, ko ngbe re-gbundu ruvo ci yhwrro koó shi shwe igbe ngu we.

¹⁹Nje shi re ngwa re-kyang kla Ringgwé zinye, ko nda ne ngwe rwe a be ngwie he, á rwe a zinye; ko nda ne ngwe bī a be ngwie he, á bī a zinye."

²⁰Ngu a gara nné ki zhwe ngu nka he shi de re ti ko ya nneng he ngu nyi Krristi we.

²¹Tu zhe ana Jesu n^e ne ti nné ki zhwe ngung we gbeng he se ngu ywa a Urrushelima ngu ya shwe re-gezhe we yang a nva brrá nné, ngbe nggwé re-prristi, ngbe nné mie Nti Nka Musa, herri se ne e ki yhwé, medi a otu na 'tsieng we ki deze nce.

²²Pita a ki fo re nzhi bamba, ngu a n^e ne ki yhwire he, "Ko tsie tsie, Brrabé! Ko shi re ci ni we ko tsie tsie!"

²³Jesu bra ngu a he ne Pita he, "Shwo ning na rē ewie Shetani! Ngwē nyi ngbaatsieng grre a nwie nje. Zhwe hwie nka ngwē nē koo wru nwie Benē wē, a nyi zhwe hwie nka nneywi."

²⁴Wire Jesu a he ne nné ki zhwe ngu he, "Ko nyē ne ngu cē ning zhwe, se re ra rici ngu, re fo gasankwe ngu, re ning zhwe.

²⁵Ko nyē ne ngu cē cwo ce ngu ne rici ngu, wē wi; mēdi ko nyē ne ngu ngwa ce ngu aha nje, wē she.

²⁶Rina nna nyi nda ne nneywi ri ning sheng, kundu ne ngu she ebe ngwie ne zhwozhwo, mēdi ngu bra wi ce ngu a ye? Ka bra nyi nda nneywi re hung ngwang a nu ce ngu aa?

²⁷Aha Kowe Nneywi e cwo be a yarri grime 'Be ngu ngbe re-njeli ngu, ngbe wē ngwa ko nyē lede yeyerrī ne kya ngu nyi.

²⁸Nje níng ting cence he yá ne mbe yo a he ne nē, ko shwē hu koó shi hong wē, se ne mbe ri Kowe Nneywi ngu cwo re be ye ringgwē ngu."

Mata 17

¹Rotu rrtsiē wara, Jesu a ko mbe Pita, ngbe Yakubu, ngbe gimbe Yakubu ne e ki ye he Yohana re nzhi a ya zete ya brra rugu we nggaa mbe.

²Á srra ngbe ikpe rwē Jesu a bra a nyyi mbe. Riyii ngu tsiē nsē shi 'nē, ankya ci rwe ngu a ci kyekyēng zhanzhanzhaa shi shi nse.

³We zhe ana, á srra mbe e timi ne Musa ngbe Iliya mbe ya wrē mbe shi nka ngbe ne Jesu.

⁴Pita a he ne Jesu he, "Brrabē, a bi rina ne nzhi shi he nē; kundu ngwē ri cē, ma n nyi re-ndu wetsiē, ya re nyi na ngwē, ya aha Musa, ya aha Iliya."

⁵We zhe ne ngu shi he nka, ya inyiē ne ngu tsiē nsē be ya we ku, ngbe ya cwue e wru a yarri inyiē he, "Nke nē nyi Kowe nje, na cē nje, ne nje ho shwi ngu kpēkpē. Nyi ho nka ngu!"

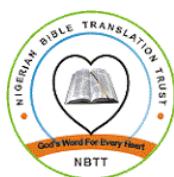
⁶A zhe ne nné ki zhwe e mbe ho ni, mbe e kpi be nwie cwugru nyyi mbe be, aha rowu we yhwē we yang.

⁷Medi Jesu be ya we ria ngu a he, "Nyi cinyē, shi dē nyi ci rowu wē!"

⁸Zhe ne mbe gbi nyyi mbe ze, koó ri ko ya nne wē se we Jesu nggaa ngu.

⁹A zhe ne mbe shi nwie wro a zete rugu nna re be be, Jesu a we gara nka he, "Shi de nyi ti ko ya nne kya ne nyi ri nē wē, se ne e ri deze Kowe Nneywi nhu."

¹⁰Nné ki zhwe e á ki rinng he, "Nyi nda ngu ci ne nné miē Nti Nka Musa mbe hé, se Iliya re keshe be wire ee?"

- ¹¹Jesu a we shing he, "Cence, Iliya shi keshe be ngbe re ya ci ko nda re ci rina wire.
- ¹²Mèdi nje níng ting he Iliya i keshe be, mèdi koó ru he nyi ngu wé, herri á ki nyi kya ne mbe ce. We yeyerri ni ma, Kowe Nneywi e shi shwe gezhe a nva mbe."
- ¹³Wire nné ki zhwe e mbe hu he shi he nka ne mbe a rici Yohana Nyi Batisma.
- ¹⁴A zhe ne mbe be nwie rigwé nné nna, ya nne be ya hu be a nwie Jesu.
- ¹⁵Ngu a he, "Brrabé, ri naana ewe nje, a bi ruhu kpi re kwi, a bra shi gezhe we yang. A srra re kpi a yarri nro ngbe rishi ko zohu zhe."
- ¹⁶Nje be ne ngu a nwie nné re zhwe ngwé, medi koó hung ki kyia we."
- ¹⁷Jesu a he, "Ket! A nné mbe rre! Nyi nyi riywé shi nka, nyi brru. Nje shi srra ngbe nyi nwie yaa rwe herri re nzhi cwu rekpe ee? Be mi ne ewe nna a nwie nje he."
- ¹⁸Jesu a ti rije nna ne ren, rije e wru a yarri ewe nna, we zhe ana ngu a ci gbingbi.
- ¹⁹Wire nné ki zhwe ngu a be nwie ngu ranranng á ki rinng he, "Nyi nda ngu ci ne ko nzhi hung ti rije ne wé e?"
- ²⁰Ngu a he ne mbe he, "Aha sa rie nyi e shi tsienzhwu. Nje níng ting cence he kundu nyi bi sa rie tsienzhwu lélé shi shi ewé cwe musta, nyi e hung he ne rugu ne he, 'Shwo a he ne re nzhi ye' ngbe wé shwo. Ko bi ko yankya re níng drre wé."
- ²¹[Mèdi zhwe rije nke ne ko wrú wé se ne nyi ku Béne ngbe ne rwe onu.]
- ²²A zhe ne nné ki zhwe mbe ya mwe zhwozhwo a Galili, ngu a he ne mbe he, "Á shi ngwa Kowe Nneywi a nva nné
- ²³ne mbe shi ki yhwé; mèdi a otu na 'tsié, Béne wé cinga ki deze nce.' Nné ki zhwe á ci rehwie dzio we yang.
- ²⁴A zhe ne Jesu ngbe nné ki zhwe ngu mbe ya wre a Kafanahu, nné si gondu na Brranyi be nwie Pita á ki rinng he, "Nne mié nka nyi ne trrá gondu Brranyi ee?"
- ²⁵Ngu a he, "Ee, a trrá." A zhe ne Pita ngu ngwie a ri nna, Jesu keshe ki ce nka, a ki rinng he, "Ngwé hwie rimi Sima, a nyi mbe nyé mbe trra nggwé be ngwie ne gondu a? A nyi nné ngwie mbe, ka nyi nné ice?"
- ²⁶Pita a he, "A nyi nné ice." Jesu a he ne ngu he, "Maahu ko nné ngwie mbe á trra wé.
- ²⁷Mèdi kishi nzhi ri we ci ehwie dzio, ywa a nzhwo ngwé ya tsie krrugyiaa ngwé. Fie 'hwen na ne ngwé ri keshe pie, kla onu ngu, ngwé e ning she ncwé ne ngu be ngwe ning trra na nje ngbe na ngwé. Fo ngwé ning trra gondu na nzhi."

Mata 18

¹A zhe ana, nné zhwe Jesu á be nwie ngu nwie ki rinng he, "Nyi nyé ngu nyi brrang a Ringgwé zinyé e ye?"

²Ngu a ye ya ẹwẹwe, ngu a ki ci re yo a zetsi mbe.

³Ngu a he, "Nje níng ting cence he, kundu ne dẹ nyi bra nyi ci shi shi ẹwẹwe rewe wẹ, ko shi nyi ngwie a yarri Ringgwẹ zinye wẹ.

⁴Aha nii, ko nyẹ ne ngu ci rici ngu rẹ shi shi ẹwẹwe nẹ, a nyi ngu ngu nyi brrabrrang a Ringgwẹ zinye.

⁵Ko nyẹ ne ngu sẹ ya ẹwẹwe shi nke nẹ aha nje, maahu aa ning sẹ ma.

⁶"Kundu ya nne ci ya a tsi ẹwé nné cẹ nka nje nẹ ngu nyi ẹngwie, wẹ nyi canca ré ria nne ana ya ngba itsieng hwie nkya a ncwue ré ki zhwu a yarri cwuncwu brra nzhwo rishi.

⁷Wuhu ne nneywí a be ngwie aha ankyang grre! Re-ankyang grre á shi bi we be, mèdi wuhu ne nne nke ne ngu ci yaka nne re grre!

⁸"Kundu va ngwẹ ka ta ngwẹ re cí ngwẹ nyi ẹngwie, ki kpo ngwẹ zhwu. Canca ngwẹ ngwie a nce na herri tiya wesa ne ya va ka ta ngwẹ, ka ngwẹ ngwie ne ku, ne ngwẹ bi nva ngwẹ wehwie ngbe nta ngwẹ wehwie ré bra re zhwu a nro ne ngu ye herri tiya.

⁹Kundu riyii ngwẹ re cí ngwẹ nyi ẹngwie, ki ti ngwẹ zhwu. Canca ngwẹ ngwie a nce na herri tiya ne riyii zunzru, ne ngwẹ bi nyyi ngwẹ wehwie ré bra re zhwu a ruvong ro.

¹⁰"Nyi ci nkwiłe, shi dẹ nyi dzieł ya a tsi ẹwẹwe rewe nẹ wẹ. Nje níng ting he re-njeli mbe a zinye á srra a nyyi 'Bẹ nje a zinye ko zohu zhe.

¹¹[Kowe Nneywi ẹ be aha ngu kyia nné mbe ne mbe bru.]

¹²"Nyi hwie he nyi zohu ngu mwa yeyerr? Kundu ya nne bi canvé komo nnywa zunzru, ngbe ya mbe ẹ bru, ko wẹ we canvé nshwa krruvaya ne otu krruvaya nna a ngbra ngbe wẹ nẹ re nzhi kre na ne ngu bru a wẹ ee?

¹³Nje níng ting cence he kundu ngu ki she, wẹ nyi rekwi aha canve zunzru ana kaka re nẹ canvé komo nshwa krruvaya ne otu krruvaya ne ko mbe bru wẹ ana.

¹⁴A shi ni ma, 'Bẹ nyi ne ngu shi zinye ko cẹ he ko ya a tsi ẹwẹwe rewe nẹ re bru wẹ.

¹⁵"Kundu ya gimbe ngwẹ re nyi ẹngwie, ywa ngwẹ ya ki ti brru ngu, mèdi re nyi we nyi nggaa nyi nné wehwie. Kundu ngu ri re hong, maahu ngwẹ ki cire tente.

¹⁶Mèdi kundu dẹ ngu re hong wẹ, fo ya nne zunzru ka nné wehwie ngwẹ ywa ngbe mbe, aha ngbe nné wehwie ka wetsię ré ngwa sheede a zete ko nda ne e he.

¹⁷Kundu ne ngu ri ra we hong, ti ekpri nné cẹ nkang; herri ne cwu kundu ngu ri ra ho nka ekpri nné cẹ nka, ki we shi shi nyi nne tsi ngwie ka nne si gondu hoo.

¹⁸"Aha nii, nje níng ting cence he ko nda ne nyi rwe a be ngwie he, á rwe a zinye; ko nda ne nyi bī a be ngwie, á bī a zinye.

¹⁹"Nje bra níng ting wa he, kundu nné wehwie a tsi nyi a be ngwię he mbe mwe mbe shî aha yankya, mbe ning ku Bene, 'Bę nje ne ngu shi a zinyę wę we nying.

²⁰Ewie ne nné wehwie ka wetsię mbe ya mwe a yarri lo nje, nje shi miimi a zetsi mbe."

²¹Wire Pita a be nwie Jesu ngu a ki rinng he, "Brrabę, kundu ya gimbe nje srrá re ning nyi ἑngwie, a nyi cwoo maa ne ngu mwa yeyerri n ki we ἑngwie ngu a? Ce natsię ee?"

²²Jesu ki shing he, "Aawo, nje he ne ngwę he dę re nyi we ce natsię we, mèdi ce nshwa natsię ce natsię.

²³"Aha nii, Ringgwę zinyę e shi shi ya nggwę ne ngu cę hu onu ncwę ngu ne ngu shi nva nnencwuó ngu.

²⁴A zhe ne ngu nę ne hwieng, á ki be mi ne ya nne ne ngu bi tsie ngu herri re-talenti 'ci shwa.

²⁵Mèdi tu ne ko nne nna bi ncwę ne ngu shi hung trrang wę, béri nna ci he ré ki pie ngbe mbrru ngu ngbe ewee rewe ngu ngbe ko nda ne ngu bi, ngbe ré rie ré ning tra tsie nna.

²⁶"Mèdi nne nna hu be ne re-ruhuu a nyyi ngu nwie he, 'Kusu, ci nkwin ne nje, nje shi re trra ko nda.'

²⁷Béri ngu a ri naana ngu, ngu a ki we tsie nna he dę re trra we, herri aa ki we aa ne.

²⁸"Mèdi we zhe ne nne nna ngu wru miimi, ngu a ya she ya rwincwo ngu ne ngu bi tsie ngu ἑwę denarri nnywa zunzrru. Ngu a ki kpe ncwue nwie ki ditiri he, 'Se ngwe ning trra ncwę nje!'

²⁹"Rwincwo ngu a hu be ne re-ruhuu nwie ki cwe nva he, 'Ci nkwin ne nje, nje shi re trrang!'

³⁰"Mèdi koo shî wę, herri aa ywa mi ne nne nna, aa ya ci á ki shę a uucwu gyiaa he se ne ngu trra tsie nna wire.

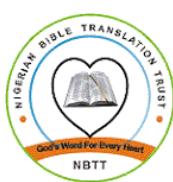
³¹A zhe ne kpi rwincwo ngu mbe ri kya ne ngu nyi ni, rehwie mbe dzio we yang; mbe e nę mbe e ya ti béri mbe ko nda ne ngu ci.

³²"Wire béri nna a ye nne nna ngu a he ne ngu he, 'Ngwę nyi 'hwie bi 'hwie! Nje re we tsie nje ne ngu shi nva ngwę zhwozhwo aha ngwę cwe nva ne nje he n re weng.

³³Koo mwa yeyerri ngwę ra ri naana rwincwo ngwę ana shi ne nje ri naana ngwę we ee?"

³⁴Béri ngu a dzio ehwie, ngu a ci he ré shę nne nna a uucwu gyiaa ré ki ngwa cinci se ne ngu ri trra tsie ngu ne e ki zhwe kpanggra.

³⁵"Bę nje ne ngu shi zinyę shi nyi ni ne ko nyę a tsi nyi, kundu dę ngu we gimbe ngu ἑngwie ne ngu ki nying ne ehwie zunzrru wę."

Mata 19

¹A zhe ne Jesu ngu fro re-nka n̄e, ngu a we Galili ngu a ywa a yá re-nkla Yahudi ne mbe shi a nyie Brra Riywi Urrdu.

²Brra rigw̄e nné e ki zhwe, ngu a we kyia a miimi.

³Yá nné Farisi e be nwie ngu aha mbe ki mwa. Á ki rinng he, "Aa mwa yeyerri nne re yu mbrru ngu kundu ngu bi kwiling ee?"

⁴Jesu we shing he, "Ko nyi hwie krrede Bene e nyi hu he tu ceucwung, Bene we nyi nto ngbe mbrru we ee?"

⁵Bene i he, 'Aha nii, nne nto w̄e we 'b̄e ngu ngbe d̄e ngu w̄e mwe ngbe mbrru ngu, ngbe mbe wehwie w̄e ci rw̄e zunzrru.'

⁶Koó shi ré bra shi wehwie wa w̄e, m̄edi w̄e ci zunzrru. Aha nii, kya ne Bene ngu rwe gbengbe, shi d̄e ya nne re ka w̄e."

⁷Mbe e he ne ngu he, "Ma nyi nda ngu ci ne Musa i mié nnéng he nne nto re ngwa mbrru ngu krredeng kpo nyrra re ki cire ee?"

⁸Jesu a we shing he, "Musa i níng we nyi yu mbrrú nyi aha klo nci nyi. M̄edi ko i shi ni tu ceucwung we."

⁹Nje níng ting he ko nyé ne ngu yu mbrru ngu, d̄e ngu nyi aha ne ngu ki pie a njè we herri ngu fo yaka mbrru, aa nyi njè."

¹⁰Nné ki zhwe ngu a á srra mbe e he ne ngu he, "Kundu nka nna shi ni a zetsi nto ngbe mbrru ngu, maahu canca nne re srra w̄esa fo mbrru."

¹¹Jesu a we shing he, "Ko nyi ko nyé re hung shî nka n̄e w̄e, se we nné mbe ne Bene we ngwa hung."

¹²A bi re-ankya kanka kanka ne mbe ci ko shi yá ntó ré hung fo mbrru w̄e: yá, a nyi aha á we b̄i ni; yá ma, nneywí we ci ré hwie ni; yá mbe ma á ra rwe nyrra aha nka Ringgw̄e zinyé. Nde nne ne ngu hung se nka n̄e re se he shi ni."

¹³Wire á be mi ne ewe e rewe a nwie Jesu aha re we gara nva re bra we ku Bene. Medi nné ki zhwe á n̄e ne yhwire nné ne mbe be mi ne mbe.

¹⁴Jesu a he, "Nyi we ewe e rewe re be nwie nje, shi d̄e nyi we yu w̄e, aha Ringgw̄e zinyé nyi na zhwe mbe ne."

¹⁵A zhe ne ngu we gara nva nwie we mwo rina, ngu a n̄e miimi.

¹⁶Á srra ya nne e be nwie Jesu, ngu a he, "Nne Mié Nka, nyi zohu kya rina ne nje shi nyinye ngbe n she ce herri tiya aa?"

¹⁷Jesu a he ne ngu he, "Nyi nda ngu ci ne ngwé ning rinng aha kya rina aa? Ko bi ko ya ne ngu bi rina wé se we Béne nggaa ngu. Kundu ngwé ce she ce hérri tiya ngwé e zhwe Nti Nka Béne."

¹⁸Nne nna a rin he, "Re-zohu Nti Nka?" Jesu a ki shing he, " 'Shi dę ngwé yhwé nne wę; dę ngwé nyi njè wę; dę ngwé nyi nca wę; dę ngwé ngwa sheede rabrra wę;

¹⁹ci 'bę ngwé ngbe dę ngwé grime;' ngbe 'ngwé ce nné dudu ne ngwé shi rici ngwé.' "

²⁰Nzewe nna a he, "Ga re-mbe nę zhwozhwo nje zhwe. Ma nyi zohu ngu hwie wa?"

²¹Jesu a he ne ngu he, "Kundu ngwé ce ci tenteng wiriri, ywa ngwé ya rię ankya ngwé zhwozhwo ngwé ngwa yiriyé ngbe ngwé she dukyiee a zinye. Wire ngwé be, ngwé ya ning zhwe."

²²A zhe ne nzewe nna ho ni, koo ki kpe rina wę, ngu a nę ne ciee ngu aha ne ngu bi dukyiee we yang.

²³Jesu a he ne nné ki zhwe ngu he, "Nje níng ting cence he: a bi rwę ngbe nne bi ncwé re ngwie a yarri Ringgwę zinye.

²⁴Nje bra níng ting wa he: canca ronkomi re ngwie a nzhwu nuure ne nne bi ncwé re ngwie a Ringgwę Béne."

²⁵A zhe ne nné ki zhwe ngu ho ni, aa we ngwa owu we yang. Mbe ę he, "Ma nyi nye re hung she kyia aa?"

²⁶Jesu we ri gbinng ngu a he, "A nwie nneywí, ko shi re ci wę; mèdi a nwie Béne, ko bi ko yankya re ki drre wę."

²⁷Wire Pita a ki karang he, "Ma ri, nzhi nę nzhi we ko nda, nzhi re zhwe! Ma nzhi ri ning she nda?"

²⁸Jesu he ne mbe he, "Nje níng ting cence he: a ngwię hwi ne ngu cwo be, zhe ne Kowe Nneywi ri srra a ncwu ringgwę grime ngu, nyi ne nyi ning zhwe nyi ri srra a ncwu ringgwę komo shwa ne otu wehwie re ye ringgwę a zete nkla na nné Isreela shwa ne otu wehwie.

²⁹Ko nye ne ngu we reri ngu, ka re-gimbe ngu rewerento, ka re-gimbe ngu rewerembrru, ka 'bę, ka dę, ka ewę rewe, ka rebe aha nje, a ri she kya ne ngu nę ni we gbong hérri nnywa nnywang re bra she ce hérri tiya.

³⁰Mèdi nné piriri ne mbe nyi na cęucwung, á ri hwie nné merin, nné merin wę ya hwie nné cęucwung.

Mata 20

¹"Ringgwę zinyę shi shi nne bi ebe, ne ngu wrū a brra mincwe re nzhi ko re-lebrra ré ya ki nyi cwuo a nhwien inebi ngu.

²Aa shî he ngu shi we trra denarri zunzrru zunzrru a yering cwuo to ‘zrru, ngu a we lu re nzhi a nhwien nna.

³"Re be a ncw  krruvaya na mincwe, ngu a wru ci re nzhi nu kaaw , ngu a ya she y , ne mbe shi yo we dede.

⁴Ngu a he ne mbe he, 'Nyi ywa nyi ya nyi cwuo a nhwien inebi nje ma, ngbe n n ng trra kya ne ngu mwa yeyerri.'

⁵Mbe   ne re nzhi. "Ngu a wru ci wa a ncw  shwa ne otu wehwie na tsi t ne ngbe ncw  wetsie na n hin ngu a ya nyi we ni wa.

⁶Re be a ncw  wecwwoo na n hin, aa wru ci wa, ngu a ya she gbre y , ne mbe shi yo we dede. Ngu a we riing he, 'Nyi nda ngu ci ne nyi shi yo a he nwie yeri we dede w sa ne cwuo nyi  e?''

⁷"Mbe   ki shing he, 'Ko bi ko ya nne ngu n ng fo ncwuo we.' "Ngu a he ne mbe he, 'Ma nyi ciny  nyi ywa nyi ya nyi cwuo a nhwien nje.'

⁸"A zhe ne n hin ngu ci, b ri bi nhwien nna ngu a he ne nnencwuee nnencwu  nna he, 'Ye nnencwu  a ngbe n we trra ncw ng cwuo mbe. Ce ne nnencwu  na merin re be a na c ucwung.'

⁹"Nnencwu  na ne e we ko a ncw  wecwwoo na n hin   be, ngu a we trra denarri zunzrru zunzrru.

¹⁰Aha ni re-lebrra na ngu ri keshe we ko ncwuo   sa rie he mbe shi she ncw  re ne ni. M di aa trra ko ny  mbe we denarri zunzrru ma.

¹¹A zhe ne mbe si ncw  nna, mbe   ne krro nka ne b ri bi ebe nna he,

¹²'Nn  mbe ne ngw  we ko a ngrangrang     ci we awa zunzrru, ngw  bra we trrang yeyerri ne nzhi ne nzhi yeri nwie nyi cwuo a ngba ro 'ne ne!'

¹³"M di ngu a he ne ya mbe he, 'A rwe, ko nje n ng nyi 'hwi  we. Ko nyi sh  he nyi shi nyi cwuo   a nu denarri zunzrru we  e?'

¹⁴Nyi s  ncw  nyi, nyi ne. Nje c  ngwa nne nke ne nje ki fo a ngrangrang   yeyerri shi kya ne nje re ngwa.

¹⁵Ko nje bi d m  ngbe n nyi kya ne nje c  ne ncw  nje we  e? Ka ngw  yhwi aha na va nje  e?'

¹⁶"Aha nii, nn  merin ri hwi  nn  ncwuee, ngbe nn  ncwuee w  hwi  nn  merin."

¹⁷A zhe ne Jesu ngu cwugu re nzhi Urrushelima, ngu a ye nn  ki zhwe ngu shwa ne otu wehwie a bamba ngu a he ne mbe ranranng he,

¹⁸"Nyi ri, nzhi cwugu   re nzhi a Urrushelima,   nzhi ngwa Kowe Nneywi a nva nggw  re-prristi ngbe nn  mi  Nti Nka.   cwo a ki nyi nkang hu,

¹⁹ngbe wé ki ngwa a nva Nné Nzhwe Ngwie, wé ki kwa nka sha, wé ki cwe, wé ki ci gasankwe. Mèdi a otu na ‘tsié, wé ki deze nce!’”

²⁰Wire dè rewe Zebedi be nwie Jesu ngbe rewe ngu, ngu a hu be a nyyi ngu, ngu a ki rinng aha yankya.

²¹Jesu a ki rinng he, "Nyi nda ne ngwé cè e?" Ngu a he, "Ci rewe nje né ré srra ngbe ngwé: ya a nva nyye ngwé, ya a nva mie ngwé a zhe ne ngwé ri shi ye Ringgwe ngwé."

²²Jesu a he ne mbe he, "Ko nyi hu kya ne nyi shi rinng né wé. Nyi e hung shwe kwrreshi cinci ne nje shi shweng né ee?" Mbe e he, "Nzhi e hu."

²³Jesu a he ne mbe he, "Cence nyi shi shwe a yarri kwrreshi nje e; mèdi ya nkang srra a nva nyye ka nva mie nje, ko nyi nje ne nje nyi nne ngwang wé. Rewie né nyi ngge nné mbe ne ‘Bé nje ngu sa aha mbe.’"

²⁴A zhe ne kpi mbe komo shwa nna mbe ya ho ni, mbe e mwi ne re-gimbe wehwie ana.

²⁵Jesu a we ye gbengbe mbe ngu a he, "Nyi hu he nggwé Nné Nzhwe Ngwie ngbe nnencwueé mbe á ye ringgwé a zete mbe ne igbe."

²⁶Shi dè re shi ni a yarri nyi wé. Nde ko nyé ne ngu cè hwié brrabrrang a tsi nyi re hwié nnencwuo nyi;

²⁷aha ko nyé ngu cè hwié na cœucwung se re hwié ‘hwié –

²⁸we shi ne Kowe Nneywi ne ko ngu be aha ré ki nyi cwuo wé, mèdi aha ngu nyi nneywí cwuo, ngu bra ngwa ce ngu aha ngu ning sè nneywí piriri.”

²⁹A zhe ne Jesu ngbe nné ki zhwe ngu mbe shi né a Jerriko, rigwé nné we yang á ki zhwe.

³⁰A zhe ne nnencwué wehwie ne mbe shi srra a rekyi rē mbe ho he Jesu shi wara, mbe e ci onu he, "Brrabé, Kowe Dooda, ri naana nzhi!"

³¹Nneywí né ne we yhwire he ré we ni kyié onu; mèdi á ning bra kyié onu he, "Brrabé, Kowe Dooda, ri naana nzhi!"

³²Jesu a hwié yo, ngu a we ye, ngu a we rinng he, "Nyi nda ne nyi cè he n níng nying?"

³³Mbe e he, "Brrabé, nzhi cè ri ewie."

³⁴Jesu a ri naana mbe, ngu a ria nyyi mbe. We zhe zunzru mbe e né ne hung ri ewie, mbe e ki zhwe.

Mata 21

¹A zhe ne mbe cwo re be wre a Urrushelima ne mbe ya cwu a Betefaji a Rugu Bi Rekwe Rihwię̄n, Jesu a te nné ki zhwe ngu wehwie.

²A he ne mbe he, "Nyi ywa a nkla ne ngu shi a ncwuee ncwi e. We zhe ne nyi shi ngwie we ngwie, nyi e ri ya nzeekyi ne e rwe miimi ngbe ewe ngu. Nyi we bī nyi ning be mi ne mbe.

³Kundu ya nne ri níng he nka, nyi e he, 'Brrabę̄ cę̄,' ngbe wę̄ níng we nyi nę̄ mi we hwiehwie."

⁴Nke e ci ni aha ngbe nka ne nne ti reseng ngu i he re ci rrurru, shi ne ngu i he:

⁵"Ti nné ngwię̄ Siyona he, 'Ri, nggwę̄ ngwę̄ ree be nwie ngwę̄! Ko ne rogyrru wę̄, mèdi a zete nzeekyi a shi a zete ewe nzeekyi.' "

⁶Nné ki zhwe á ywa á ya nyi yeyerri shi ne Jesu we heng.

⁷Á be mi ne nzeekyi ngbe ne eweng, á ning ta re-ankya rwę̄ mbe a zeteng, ngbe Jesu a ning ngra.

⁸Brra rigwę̄ nneywí á ta re-ankya ci mbe a rē, kpi mbe kprre nva rekwe bi rohun á ta rē.

⁹Rigwę̄ nné ne mbe cwo a ncwuee ngu ngbe na ne mbe ki zhwe a merin á ki bę̄ lo ne cwue ze nwie he, "Hosanna ne Kowe Dooda! Mwo rina a nwie ngu ne ngu be ne lo Brrabę̄! Hosanna ne Brrabę̄ gbong a zeteng!"

¹⁰A zhe ne Jesu ngu ngwie a Urrushelima, ngwię̄ nna zhwozhwo fo rezhe nwie rin he, "Nke e nyi nyę̄ ne?"

¹¹Rigwę̄ nné nna á kara he, "Ngu nę̄ nyi Jesu, nne ti reseng ne ngu wru a Nazarra a Galili."

¹²Jesu a ngwie a yarri agrraa Brranyi, ngu a yu ga nné ne mbe rię̄ re-ankya ngbe nné sing zhwozhwo. Aa ywrru re-tebrru nné ne mbe shi bra ncwę̄ ngbe re-benci nné rię̄ re-vię̄kye.

¹³Ngu a he ne mbe he, "Á wie he: 'Á ri ye zonggru nje he zonggrung ku Bę̄ne,' medi nyi ki ci aa hwię̄ brra uugoo nné nca."

¹⁴Nnencwuę̄ ngbe nnenkú á be nwie ngu a Brranyi, ngu a we kyia.

¹⁵Mèdi a zhe ne nggwę̄ re-prristi ngbe nné mię̄ Nti Nka mbe ri re-ankyang hwię̄ nga onu ne ngu nyi, ngbe ne ewę̄ rewe ne mbe shi kyię̄ rezhe a agrraa Brranyi ré he, "Hosanna ne Kowe Dooda," rehwie mbe yhwi.

¹⁶Mbe e ki rinng he, "Ngwę̄ ho kya ne ewę̄ rewe nę̄ mbe he ee?" Jesu we shing he, "Ee, ko nyi ree hwieng gung wę̄ ee? Nka Bę̄ne he, 'Nyi ewę̄ rewe ngbe rewe shwo ne ngwę̄ we mię̄ng ré re de.' "

¹⁷Ngu a we we, ngu a wru ci a yarri ngwię̄ nna re nzhi a Betani, ngu a ya kywe miimi.

¹⁸A brra nyiencwe ne Jesu ngu ya ning brru ngu cwo re be a yarri ngwie nna, nzhwo ki yhwé.

¹⁹Ngu a ri ekwe riyhwietsie a rekyi rē, ngu a ne re nzhi ka ngu ya she bi gbre, mèdi aa ya she nyi we rohun. Ngu a he ne ngu he, "Ko ngwé bra shi cinga yhwu gbre wa we!" We zhe zunzrru ekwe nna hwe.

²⁰A zhe ne nné ki zhwe ngu mbe ri ni, mbe e hwię nyę we ronu nwie rinng he, "Á ce rimi ne ekwe riyhwietsie ne ngu wrę ne hwe ni ee?"

²¹Jesu he ne mbe he, "Cence nje níng ting he kundu nyi bi sa rie wesa ne nyi jinji, ko nyi we kya ne nje nyi ne ekwe riyhwietsie ne ne nyi e hung nying wę, mèdi nyi e hung he ne rugu ne he, 'Nga, ngwé ya kpe a brra nzhwo rishi,' ngbe wę ci ni.

²²Kundu nyi bi sa rie, ko nda ne nyi rin a zhe ne nyi shi ku Bęne nyi e she."

²³Jesu a ngwie a yarri agrraa Brranyi; a zhe ne ngu shi mię nka, nggwé re-prristi ngbe brrá nné Yahudi e be nwie ngu, mbe e ki rinng he, "Ngwé she dęmę ne ngwé ning nyi re-ankya ne a he? Nyi nyę ngu re ngwa zhwe dęmę ne?"

²⁴Jesu we brang he, "Nje shi níng rin ya nka zunzrru. Kundu nyi ri ning shing, ma n níng ting ka nyi zohu dęmę ne nje ning nyi re-cwuo ne ye."

²⁵Dęmę ne Yohana i ning nyi batisma i wru a he? A i wru zinyę ka nwie nneywí?" Mbe e ne ne yaa ti ronu ce we nci mbe, mbe e he, "Kundu nzhi ri he he wru zinyę, we níng rinng he, 'Ma nyi nda ngu ci ne ko nyi shi nka Yohana wę e ye?'

²⁶Kundu nzhi ri bra he he wru nwie nneywí, nzhi bra to owu nneywí aha ko nyę fo Yohana a nu nne ti resęng."

²⁷Aha nii, mbe e he ne Jesu he, "Ko nzhi hu ma wę." Ngu a he ne mbe he, "Ko shi n níng ting ka nyi dęmę nyę ne nje ning nyi re-ankya ne ma wę."

²⁸"Ma nyi hwie rimi ne nka ne? A i bi ya nne ne ngu bi rewe wehwie. Aa ywa a nwie hong, ngu a he, 'A ewe, ywa ngwé ya nyi cwuo a nhwien inebi a cwu ne.'

²⁹"Ngu a he, 'Ko nje cwo nzhi wę.' Aa srra ngu a ya hwie nka tęntę, ngu a ywa.

³⁰"Wire 'bę nna a ywa a nwie ya ewe nna, ngu a ya ki heng we shi ne ngu he ne na cęucwung. Ngu a shi he, 'Nje cwo nzhi,' mèdi koo ywa wę.

³¹"Nyi zohu a zetsi mbe ne ngu nyi kya ne 'bę mbe e ce?' Mbe e shi he, "Na cęucwung." Jesu a he ne mbe he, "Cence, nje níng ting he: nné si gondu ngbe ntsiewenté á shi kęshe nyi ré ngwie a Ringgwę Bęne.

³²Aha Yohana Nyi Batisma be ngbe ngu níng ti rē redziee, ko nyi sę nka ngu wę; mèdi nné si gondu ngbe ntsiewenté á sę. Ko ngbe ne nyi zrrę ni, ko nyi hwie nka tęntę ngbe nyi sę nka ngu wę.

³³"Ma nyi ho ya nka zhwebe wa: Ya b̄eri ne ngu bi rebe aa kye inebi a nhwien ngu, ngu a no garru ngu a ning grrang. Ngu a kw̄e ruvong yhwi ngbre inebi nna a kprahwan, ngu a no eri dede nang cwo nhwien nna. Wire ngu a ko re-lebrra ré srra re ki nyi cwuo a nhwien inebi nna, ngu a nyi ciee.

³⁴A zhe ne ngbre nna sa dudu ré n̄e ne kping, ngu a te yá hwié ngu a nwie re-lebrra nna he ré ya ki kpi ngbre na ngu.

³⁵"M̄edi re-lebrra nna á prre 'hwié nna, á cwe ya, á yhw̄e ya, á ta ya ne ngbatsie.

³⁶Herri ne cwu aa te yá 'hwié nna wa re n̄e na cœucwung, re-lebrra á we nyi we shi na cœucwung nna wa.

³⁷A ngrangrang, aa te ewe ngu nwie mbe, a he, 'Nje hu he á cwo a to riyii ewe nje n̄e.'

³⁸"M̄edi a zhe ne re-lebrra nna mbe ri ewe nna, mbe e n̄e ne he we nci mbe he, 'Yowee! Ri nne ye gado nna nke. Nyi ning be nzhi ki yhw̄e ngbe gado nna re hwie ngge nzhi.'

³⁹Aha nii, á ki fo zhwu a teme nhwien nna á ki yhw̄e.

⁴⁰"Ma kundu nne bi nhwien ana ngu be, nyi hwie w̄e ya nyi rimi ne re-lebrra ana?"

⁴¹Mbe e he, "W̄e ci nné hwié ana ré ci shweni, w̄e ngwa yaká re-lebrra nhwien nna, ne mbe ri ma ki cwo mi ne ga na ngu, a zhe ne ngu mwa yeyerri ne e shi kpi ngbre nna."

⁴²Jesu a he ne mbe he, "Ko nyi sa hwie a yarri krr̄edē B̄en̄e w̄e ee? Á wie he, 'Ngbattsie ne nné runo mbe zhwu; aa bra ya hwié tente ngbaatsie. Nyi Brrab̄e ngu ki nyi ni; aa bra hwié kyang nga onu a nwie nzhi.'

⁴³"Aha nii, nje níng ting he, á shi níng trru ci a yarri Ringgw̄e B̄en̄e, ré ngwa nné mbiye ne mbe to owu B̄en̄e shi shi nné ne mbe shi be mi ne ngbre inebi yeyerri.

⁴⁴[Nne ne ngu gr̄re a ngbaatsie n̄e, w̄e yaa kprre, m̄edi nne nke ne ngbaatsie n̄e kpe a zete ngu, w̄e ki ml̄e shesh̄e.]

⁴⁵A zhe ne nggw̄e re-prristi ngbe nné Farisi mbe ho re-nka zhwebe Jesu, á hu he a he re-nka n̄e a rici mbe.

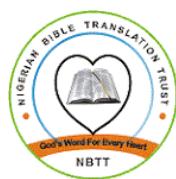
⁴⁶Mbe e n̄e ne kre r̄e mbe ki pie, m̄edi á to owu rigw̄e nné aha nneywí e fo Jesu a nu nne ti r̄eseng.

Mata 22

¹Jesu we he ya nka zhwebe wa he:

²"Ringgw̄e zinȳe shi shi ya nggw̄e ne ngu nyi ewe ngu bikyi nyrra.

³Ngu a te 'hwié ngu he ré ya ye nné, ne ngu we ti nyrra, ngbe re be a nwie bikyi nna, m̄edi á ra be.

⁴Ngu a te yaká ‘hwié ngu, ngu a he ne mbe he, 'Nyi ya ti nné ne nje we ti bikyi n̄e he nje nyi ko nda yhw̄e. Nje ca ngbá re-izhimi ngbe d̄e nnywá, nje nyi re-yâ nna yhw̄e zhwozhwo. Nyi be bikyi nyrra nna fa.'

⁵"M̄edi koó ci nk̄wile gung w̄e. Ko nȳe mbe n̄e ne ciee ngu, yá n̄e re nzhi re-eyi mbe, yá n̄e re nzhi nyi re-kaaw̄e mbe,

⁶yá mbe prre ‘hwié nna á we cwe herri á we yhwi.

⁷Ehwie nggw̄e nna ye gbushwo. Ngu a ci re-shezhi ngu á ywa á ya we yhwi á shwi ngwié mbe.

⁸"Wire ngu a he ne ‘hwié ngu he, 'Nje nyi ko nda na bikyi nyrra n̄e yhw̄e wiriri, m̄edi nné ne nje i we ti nyrra n̄e koó mwa yeyerri re be w̄e;

⁹nyi ywa a re-gasire, ko nȳe ne nyi ri ki she nyi ki ye.'

¹⁰Aha nii, ‘hwié ngu á wru ci re nzhi brrá re-rê á ya tsu nné ne mbe she, re-tenteng ngbe re-dedeng gbengbe mbe, á ya shi brra zonggrung nyi bikyi nna.

¹¹"M̄edi a zhe ne nggw̄e nna ngu ngwie, ngbe ngu ri nné ice nna, ngu a timi ne ya nne a miimi ne ko ngu ci ankya bikyi nyrra w̄e.

¹²Ngu a ki rinng he, 'A nu, ngw̄e ce rimi ne ngw̄e ngwie he n̄e w̄esa ci ankya bikyi nyrra a?' Ko nne nna bi kya he w̄e.

¹³Nggw̄e nna a he ne nnencwuó ngu he, 'Nyi ki rrwe nva ngbe nta zhwozhwo, nyi ki zhwu ci a nwie ne ngu shi ywing, ne e níng kyié rana re ye nnyi.'

¹⁴"Aha a nyi nné piriri ne e we ye, m̄edi nyi nné tsienzhu ne e kye."

¹⁵Nné Farisi e wru ci, á ya n̄e ne rwe re-nka aha mbe hu r̄e ne mbe shi ning pie Jesu a re-nka nu ngu.

¹⁶Mbe e te nné ne mbe we zhwe ngbe nné ce ringgw̄e Hirridu he ré ya he ne ngu he, "Nne Mié Nka, nzhi hu he ngw̄e he we nka raywrra. Ngw̄e mié nneywí r̄e B̄ene yeyerri. Ko ngw̄e to riyii nneywí w̄e, aha ko ngw̄e ci nk̄wile ne grime nneywi w̄e ka re bra nyi nȳe.

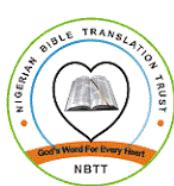
¹⁷Ma níng ting, a ri ngw̄e, aa mwa yeyerri ré trra Brra Nggw̄e Rroma gondu aa? Nzhi trra ka d̄e nzhi trra w̄e?"

¹⁸M̄edi Jesu hu he nyi we nka igerri, ngu a he, "Nyi nné brra ronu, nyi nda ngu ci ne nyi ce ning mwa ri e ye?

¹⁹Nyi be mi ne ya cwe ncweng trra gondu a n ri!" Mbe e ki be mi ne cwe denarri.

²⁰Ngu a we rinng he, "Nke e nyi foto nȳe ngbe lo nȳe ne e ning wieng ne?"

²¹Mbe e he, "A nyi Brra Nggw̄e Rroma." Ngu a he ne mbe he, "Nyi ngwa Brra Nggw̄e Rroma kya ne ngu nyi na ngu; nyi ngwa B̄ene kya ne ngu nyi na B̄ene."

²²A zhe ne mbe ho ni, á n̄e ne nȳe we ronu. Mbe e n̄e ki we fa.

²³We tung ana nné Sadukyi ne mbe he ko bi deze nhu w̄e, á be nwie ngu aha mbe ki rin nka.

²⁴Á he, "Nne Mię Nka, Musa he ne nzhi he kundu ya nne hu w̄esa ne ew̄e rewe, se gimbe ngu re fo kpambrru ngu re hwię mbrru ngu, aha re ki b̄i rewe.

²⁵A i bi yá re-gimbe komo natsię ne mbe srra ngbe nzhi. Na cœucwung fo mbrru, aa ma ya hu w̄esa she ew̄e rewe, ngu a we gimbe ngu ne mbrru nna.

²⁶Nne na ‘hwie nyi we ni ma, herri ngbe na ‘tsię, herri kpi mbe natsię e zhwozhwo á ning zhweng.

²⁷A ngrangrang, mbrru nna ma ya hu.

²⁸Ma a zhe ne n̄e, a tung deze nhu a, a ri nyi mbrru nȳe a tsi mbe nné natsię ana, aha ko nȳe mbe nyi nyrra ne ngu?"

²⁹Jesu we shing he, "Nyi brru aha riyw̄e hu krrede Ben̄e ngbe igbe ngu.

³⁰A zhe ne nneywí ri deze nhu, ko ntó ri ko mbrrú ka mbrrú ré drro re nzhi nyrra w̄e. Nneywí ri shi shi re-njeli zinyę.

³¹A nkang deze nhu a, ko nyi hwie kya ne Ben̄e ngu i he ne nyi e we ee? A he,

³²'Nje nyi Ben̄e na Ibrrahin, ngbe Ben̄e na Ishaku, ngbe Ben̄e na Yakubu.' Ko nyi Ben̄e nné kwi w̄e, med̄i a nyi Ben̄e nné nce."

³³A zhe ne rigw̄e nné nna mbe ho ni, mbe e n̄e ne nȳe we ronu ne mię nka ngu.

³⁴A zhe ne nné Farisi mbe ho he Jesu drre nné Sadukyi ne nka, mbe e ya tsu.

³⁵Ya mbe ne ngu nyi nne hu r̄esę Nti Nka a ki rin nka aha ngu ki mwa ri.

³⁶A he, "Nne Mię Nka, nyi zohu ngu nyi brrang a tsi Nti Nka Ben̄e ee?"

³⁷Jesu ki shing he, " 'Cę Ben̄e Brrabę ngw̄e ne onu rie ngw̄e zhwozhwo, ngbe ce ngw̄e zhwozhwo, ngbe ehwie ngw̄e zhwozhwo.'

³⁸Nyi ngu n̄e ngu nyi brrang ngbe cwucwung a tsi Nti Nka Ben̄e.

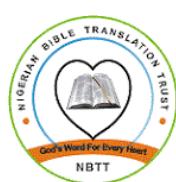
³⁹Na ‘hwie a srra shi we ni wa: 'Cę nne dudu ne ngw̄e shi rici ngw̄e.'

⁴⁰Ga Nti Nkang Mię Nka Musa ngbe na nné ti reseng á ria a Nti Nka wehwie ne."

⁴¹Yá nné Farisi ya mwe gbengbe mbe, Jesu a we rinng he,

⁴²A ri nyi, nyi hwie he Krristi e wru a he? A nyi Kowe nȳe? Mbe e he, "A nyi Kowe Dooda."

⁴³Ngu a we rinng he, "Ma á cę rimi ne Dooda i ki ye he 'Brrabę' yeyerri ne kya Nshe Wiri ki mięng nna? A i he,

⁴⁴'Bene Brrabe i he ne Brrabe nje he: Srra a nva nyye ngwé ye ringgwé ngbe nje, se nje ci rwinkó ngwé ré hwié tahwie ngwé.'

⁴⁵Kundu Dooda i ki ye he 'Brrabe', wé bra cę rimi re nyi ewe ngu wa aa?"

⁴⁶Ko bi ya mbe ngu hung bra nka re ki shing wé, gannyi tuuye fa ko bi ko ya mbe ngu matrra ki rin ko ya nka wa wé.

Mata 23

¹Wire Jesu a he ne rigwé nné nna ngbe nné ki zhwe ngu he,

²"Nné mię Nti Nka ngbe Nné Farisi ę á bi dęmęng mię nneywí Nti Nka Musa.

³Aha nii, nyi we ho nka, nyi bra nyi ko nda ne mbe he nyi nyi. Mędi shi dę nyi nyi re-ankya ne mbe nyi wé, aha ko mbe ę á nyi kya ne mbe hé wé.

⁴Á rwe re-nkpe ruvo ne ko mbe bi kpe wé re gara nneywíng a ritengbraa, mędi ko shi ré re fo ewe nva mbe zunzrru ré we sheng wé.

⁵"Á nyi ko nda mbe we aha nneywí ré we ri. Á cí ngbá re-la na nti nka Bene baara baara a teyii, á cwí brra re-tago mbe ngbe ne ngbá re-ruwrru re be kpe we be.

⁶Á kre we rewie bi grime a rewie para ngbe tentę rewieleng srra a re-zonggrung mwe;

⁷á kre he ré srra re we dzie a re-kaawę ne grime ne e we bę lo he 'Nné mię nka'.

⁸"Medi shi dę ré ye ya nyi he 'Nne Mię Nka' wę, aha ga nyi zhwozhwo nyi nyí we regimbe, Nne Mię Nka nyi shi we zunzrru.

⁹Shi dę nyi ye ya nne a be ngwie he nę he 'Be' wę, aha nyi bi we 'Be' zunzrru ne ngu shi zinyę.

¹⁰Shi dę ré ye ya nyi he Nnencwuee wę, aha nyi bi we Nnencwuee zunzrru ne ngu nyi Krristi.

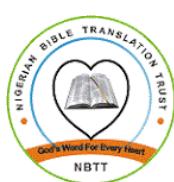
¹¹Nne ne ngu nyi brrang a tsi nyi re hwię nnencwuo nyi.

¹²Ko nyę ne ngu fo rici ngu ze, wę ki ci rę; nne nke ne ngu yaa ci rę ma, wę ki fo ze.

¹³"Wuhu ne nyi, nné mię Nti Nka Musa ngbe Nné Farisi! Nyi nyi nné brra ronu! Nyi bę nneywí onusinye Ringgwę zinyę. Nyi we nci nyi ko nyi ngwie wę, ko nyi bra we nné ne mbe cę ning ngwie ré ngwie wę.

¹⁴[Wuhu ne nyi, nné mię Nti Nka Musa ngbe nné Farisi! Nyi nyi nné brra ronu! Nyi shwęli kpambrrú re we ye ne le a reri mbe, wire nyi ę ya yo nwie ku Bene jejeje aha ré ning ri. Aha nii, á ri ning ngwa cinci we yang.]

¹⁵"Wuhu ne nyi, nné mię Nti Nka ngbe Nné Farisi! Nyi nyi nné brra ronu! Nyi tsię brrá nzhwo rishi herri nyi cwo cwu a krruci ngwie nwie kre nne se ywę re ci shi nyi,

kundu ne nyi she nne zunzru nyi e ki ci re hwię nne ngwie a ruvong ro re ning ne nyi."

¹⁶"Wuhu ne nyi, nnencwué kwa yincwuee! Nyi he, 'Ko nyę ne ngu shí ne lo Brranyi, ko bi yankya wę; mèdi kundu ne ngu shí ne zinarriya na Brranyi, maahu shí ngu a ki rrwe.'

¹⁷Nyi mwa bi cwue! Nyi zohu ngu ne: nyi ngu zinarriya nna ka ngu Brranyi e ne ngu ci ngu zinarriya nna re ci wiri ee?

¹⁸Nyi bra he he, 'Ko nyę ne ngu shí ne briing nyi teede, ko wę bi yankya wę, medi kundu ne ngu shí ne beeko a nwie briing nyi teede, maahu shí ngu a ki pie.'

¹⁹Nyi nnencwué! Nyi zohu ngu ne, nyi ngu beeko nna, ka ngu briing nyi teede e ne ngu cí beeko nna re ci wiri ee?

²⁰Aha nii, ko nyę ne ngu shí ne briing nyi teede, aa shí ne ko nda ngu shi a ngu.

²¹Ko nyę ne ngu bra shí ne Brranyi, aa shí ne ngu ngbe ne Bęne ne ngu shi a miimi.

²²Ko nyę ne ngu shí ne zinyę, aa shí ne ncwu ringgwę Bęne ngbe ne ngu ne ngu ning srra a zeteng.

²³"Wuhu ne nyi, nné mię Nti Nka Musa ngbe nné Farisi! Nyi nyi nné brra ronu! Nyi trru zaka ga re-nzhwe rikwe bi shwę rina shi shi mbe minti, ngbe dili, ngbe ne kumi zhwozhwo, mèdi ko nyi ci nkwię nyi zhwe ngbá Nti Nka ne Bęne ngu níng mięng shi shi ekpeę raywrra, ngbe naana nneywí, ngbe sa rie wę. A nyi mbe nę ne mbe mwa yeyerri nyi rā nyi wesa ne we re-mbe ana.

²⁴Nnencwué kwa yincwuee! Nyi zha se nyi ti ewe iizhi a rishi shwe nyi, mèdi nyi e bra ngwrra ngba ronkom!

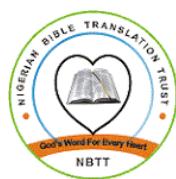
²⁵"Wuhu ne nyi, nné mię Nti Nka, ngbe nné Farisi! Nyi nyi nné brra ronu! Nyi kyu we teme kwrreshi ngbe onggo, mèdi a yarring á shi ne ekpeeng si ankya nneywí ne igbę ngbe cę rici.

²⁶Nné Farisi bi cwue! Nyi keshe kyu yaarri kwrreshi ngbe onggo, wire re-teme nna wę ci wiri ma!

²⁷"Wuhu ne nyi, nné mię Nti Nka ngbe nné Farisi! Nyi nyi nné brra ronu! Nyi shi shi re-ria ne e we fu ne ęvieę kyę, ne mbe bi re-rina ri a ci, mèdi yaarring nyi we uuku nku ngbe ga re-ankya ne mbe gwra.

²⁸Nyi shi he ni wa: a ci, nneywí e á níng di nyi bi redziee; mèdi a yarring nyi nyí we uuku 'hwię ngbe brra ronu.

²⁹"Wuhu ne nyi, nné mię Nti Nka ngbe nné Farisi! Nyi nyi nné brra ronu! Nyi no re-ria nné ti ęsęng, nyi bra nyi re-ria nné redziee risa;

³⁰nyi ę he, 'Kundu nzhi i ra ning shi a rotu re-yo nzhi, ko nzhi i ra mwe va ngbe mbe nwie ywę roshwo nné ti reseng we.'

³¹Aha ni nyi ti we gbeng we nci nyi he nyi nyí nzhwe nné mbe ne mbe i yhwi nné ti reseng.

³²Ma nyi ning tu rici ho, ngbe nyi wo cwuo ne re-yo nyi ę mbe i nyi!

³³"Nshé! Zhwe kprre! Nyi ę ce rimi nyi to nka ne e shi níng nying ré níng zi ruvong ro a nyi drre ee?

³⁴Aha nii, nyi ri, nje shi níng te mi ne nné ti reseng, ngbe nné bi zentsi, ngbe nné mie nka. Kpi mbe, nyi shi we yhwi, nyi we ci gasankwe; kpi, nyi shi we cwe a yarri rezonggrung mwe nyi; kpi, nyi shi we yu a ya ngwię re nzhi ya ngwię giriri giriri.

³⁵Aha nii, leekyi ga nné redziee ne mbe i yhwi ę cwo a hwię a rici nyi, kya ngu pie a Habilä, nne redziee, re be cwu Zakariya ewe Berrekyia ne nyi i yhwę a zetsi hwrre ewie wiri Brranyi ngbe briing nyi teede.

³⁶Nje níng ting cence he leekyi nné ne e yhwi ne zhwozhwo shi hwię a rici nné nze ne.

³⁷"Hei nné Urrushelima! Nné Urrushelima! Nyi yhwi nné ti reseng, nyi ta nnenté Benę ne ngbatsie! Aa ci ce maa ne nje ce he n níng tsu gbengbe shi shi de nngwię ne ngu tsu rewe ngu a tahwie re-gahaa ngu, mèdi nyi ra aa!

³⁸Nyi ri, á shi níng we Brranyi nyi ę hwerri.

³⁹Nje níng ting he ko nyi bra bi ning ri wa wę, se ne nyi ri he, 'Mwo rina nyi na nne nke ne ngu be a yarri lo Brrabę! "

Mata 24

¹Jesu wru Brranyi ne ngu nyia ne ciee, nné ki zhwe ngu á shwo re be dudu ne ngu he re ri zhwe re-runo Brranyi ne.

²Ngu a we rinng he, "Nyi ri ga mbe ne ee? Nje níng ting cence he ko bi ko ya ngbaatsie a he ne e ri we a zete ya wę; á ri we sę zhwozhwo."

³A zhe ne Jesu shi srra a Rugu Bi Rekwe Rihwię, nné ki zhwe ngu á be nwie ngu ranranng. Mbe ę he ne ngu he, "Níng ting, re-ankya ne á ri ci a rekpe? Nyi nda ngu ri nyi sheedeng be ngwę ngbe na krruci ngwię nna?"

⁴Jesu a we shing he, "Nyi ci nkwię shi de ya nne re níng brra wę.

⁵Jie nné á ri be a yarri lo nje, nwie he he, 'Nje nyi Krristi,' herri á ri brra nneywí piriri.

⁶Nyi ri ho re-nka cwe ngbe munci cwe, mèdi shi de nyi kpi roshwo hwie wę. Aha se re-ankya ne mbe ci, mèdi gamang rishi be.

⁷Ya ngwie ri ne ne kwé cwe ngbe ne ya ngwie. Ya ringgwé ri kwé ngbe ya ringgwé. A ri bi nzhwo, ngbe re-ngwiegbé a rewie kanka kanka.

⁸Ga re-nke ne á nyi we cœucwung shi shi rwé wie zheng bî ewe.

⁹"Wire wé níng ngwa a nva rwinkó nyi ngbe ré níng ngwa gezhe herri wé níng yhwi. Ga Nné Nzhwe Ngwie ri níng ra aha nje.

¹⁰A zhe ana nneywí piriri ri kpi, wé ne ne nyi engwie; yá ri rie yá re-gimbe a nva rwinkó, herri wé ne ne yaa ra.

¹¹Nné ti rèseng na rabrra we yang á ri kpi ci, ngbe wé brra nneywí piriri.

¹²Aha 'hwie ne ngu ri ci we yang, yaa ce a nwie nneywí e ri hli.

¹³Mèdi nne ne ngu ri yo gangga herri re nzhi cwu gamang wé ri drre.

¹⁴Se ne e ri brro Nka Rina na Ringgwé nè ko he a be ngwie zhwozhwo ngbe re hwie sheede a re-ngwie, wire krruci ko nda wé be fa.

¹⁵"Aha nii, a zhe ne nyi ri ri 'nyrrukiki kya lele na dzio ewie' ngu yó a nwie wiri Brranyi shi ne Daniye nne ti rèseng ngu i he -- nde nne hwie krrède nè re pie cwu nka ne.

¹⁶A zhe ana, nde nné ne mbe ri shi a Yahudi ré to re nzhi ngbrá.

¹⁷Shi dè nne nke ne ngu ri shi a zete zonggru ngu re cwucwu he ngu ya fo yankya a yarri zonggru nna wé.

¹⁸Shi dè nne nke ne ngu ri shi yi re ning brru re nzhi ri aha ngu ya fo kuntu ngu wé.

¹⁹A ri he rotu ana, wuhu ne mbrrú bi rehwie ngbe re-na mbe ri bi rewe shwo.

²⁰Nyi ku Bènè he shi dè re-ncii nyi a zhe nna re ya kpe a zhe rikwi ka a Tung Srra Cwu wé.

²¹Aha a zhe nna, a ri bi gezhe we yang zhwe na ne koó sa nying wé tu cœucwu ebe ngwie re be cwu zhe ne nè, koó bra bi nying wa wé.

²²Kundu dè á ra ve rotu ana tsa wé, koo ra bi ko ya nne ngu ri drre wé; mèdi aha nné ne e we kyie, Bènè ri kpo rotu ana kunggu.

²³"A zhe ana, kundu ya nne ri he ne nyi he, 'Ri, Krristi nna shi he!' ka 'A shi ye!' Shi dè nyi shî wé.

²⁴Aha re-Krristi rabrra ngbe nné ti rèseng na rabrra ri kpi ci ne ngbá re-sheede nwie nyi re-ankyang hwie nga onu aha he ka mbe ra hung brra nné ne Bènè we kyie, medi ko shi re hung we she wé.

²⁵Nyi ri! Nje kënce níng ting ne zhe nna rishi ci.

²⁶"Aha nii, kundu mbe ri he ne nyi he, 'Ri, a shi ye a tsi yi!' -- shi de nyi wru re nzhi we; ka ré bra he, 'A shi he a yarri zonggru ne,' shi de nyi shî we.

²⁷Aha we shi shi ne ewie ci mele a nva ze, ngbe we tsie nse re nzhi cwu nva ta, be Kowe Nneywi e ri shi we ni.

²⁸"Ko zohu ewie ne ngu ning bi kwe yankya, nggulú cwo tsu miimi.

²⁹"We zhe ne gezhe na rotu ana mbe ri wara "Né we ci ywiriri, ko yhwé we tsie nse ngu we, ngbe rende wé wru zinye wé kpi be, ngbe wé gbe ngbá ankya zinye."

³⁰Wire a zhe ana, sheede ne ngu ti be Kowe Nneywi wé ya wré gbong a zeteng, wire ga nneywí a re-nkla a be ngwie wé ku rana, ne mbe ri Kowe Nneywi ngu wro re be a re-inyié zinye ne igbè ngbe brra grime.

³¹Á ri tsie brra rigbe, ngbe we te re-njeli ngu ré ya tsu nné ngu ne ngu kyie a re-nva weni na ebe ngwie, kya ngu pie gbong a nva zinye ye re nzhi cwu gbong a nva ya.

³²"Nyi mię yankya a nka zhwebe ekwe riyhwietsie né: a zhe ne nva nna mbe né ne bra ikpe, mbe né ne yhwu rohun, nyi e hu he rikwi be dudu.

³³We yeyerri ni ma, a zhe ne nyi ri ri ga re-ankya né, nyi e hu he koo hwié gbong we - - a shi gbundu.

³⁴Nje níng ting cence he ko nné nzé né á shi kwi yhwé we se re-ankya né zhwozhwo mbe ci.

³⁵Zinye ngbe ebe ngwie shi yhwé, médi ko nti nka nje bi ci shweni we.

³⁶"Ko bi ko ya nne, ka ya njeli a zinye ne ngu hu otu ana ka zhe nna we, ngbe ne ngu Kowe a ma, se we 'Bé nggaa ngu.

³⁷We shi ne ngu i ci a rotu Nuhu, a cwo a shi we ni a be Kowe Nneywi.

³⁸A shi we shi rotu ne brra nze nna i rishi cé, nneywí i srra re ye re shwe, re rwe re-nyrra, nwie ci rana nyrra, herri re be cwu zhe ne Nuhu ngu i ngwie yarri jirigi.

³⁹Koó i hu kya ne ngu shi ci we, se ne brra nze nna ngu maa ya kpe be hwéhwehwe, herri aa we ci á ci shweni. A cwo a shi ni a zheng be Kowe Nneywi.

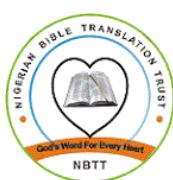
⁴⁰Nné wehwie á ri shi kaa a yi; á ri fo ya, wé we ya.

⁴¹Mbrrú wehwie á ri shi hwie nkya a rukpa; á ri fo ya, wé we ya.

⁴²"Aha nii, nyi srrante, aha ko nyi hu otu ne Brrabé nyi e shi ning be we.

⁴³Médi nyi hu he, kundu ne beri eri a ra hu rese zhe ne nne nca cwo be a totu, aa ra srrante, koo ra we nne nca re hwin eri ngu re ning ngwie we.

⁴⁴Aha nii, se nyi srrante, aha Kowe Nneywi e cwo be a zhe ne ko nyi ning hwie yi we.

⁴⁵"Ma nyi zohu 'hwie ngu bi redziee ngbe zentsi ee? A nyi na ne Beri ngu a ki ci ncwuo he re srra re ri kpi 'hwié ngu, ne ngu we ngwá yâ a zhe ne ngu mwa yeyerri.

⁴⁶Ngu 'hwie ana cwo a nyi rekwi a zhe ne Beri ngu a ri be ngu ya ki she ngu shi nying yeyerri ni.

⁴⁷Nje níng ting cence he, wé ki ngwa démé re hwié nne bro re-ankya ngu zhwozhwo.

⁴⁸Mèdi kundu 'hwie nna ngu nyi riywé redziee, wé he we rici ngu he, 'Beri nje né fu ci zhe,'

⁴⁹ngbe wé né ne cwe rwincwuó ngu, nwie gye re ye re shwe ankya ngbe nné hwieen.

⁵⁰Beri ngu ri cwo a wré a ya otu ne ko ngu ree ning hwie yi wé, a zhe ne ko ngu ru wé.

⁵¹Wé ya ki ca kpunkpu, wé kro a nwie nné brra ronu, ewie ne ngu shi ning ku anaa re ye nnyi.

Mata 25

¹"A zhe ana Ringgwé zinyé e ri shi shi rana komo shwa ne mbe ko re-fitile mbe, mbe ywa nyi ne nne rwe nyrra.

²Wecwuoo a tsi mbe á ti 'mwa, ngbe wecwuoo á a bi zentsi.

³'Mwa nna á ko re-fitile mbe wesa ne remie na mbe ri ning brang.

⁴Re-na bi zentsi nna á cwe re-remie a re-fitile mbe wesa ne re-na mbe bro a re-tulu.

⁵Ga mbe zhwozhwo kpi re-ndzie aha ko nne rwe nyrra nna be hwiehwie wé.

⁶"A tsi totu ya cwue e ci ye he, 'Nne rwe nyrra nna nyi nke! Nyi kpi ci, nyi ya ki nyire!'

⁷"Wire ga rana nna zhwozhwo a deze, á ci re-ro a re-fitile mbe.

⁸Wecwuoo ne mbe nyi 'mwa ana mbe e he ne re-na bi zentsi e he, 'Nyi níng na remie, re-fitile nzhi e á shi yu.'

⁹"Re-na bi zentsi e we shing he, 'Aawo, ko shi re ning be zhwozhwo nzhi ngbe nyi wé. Canca nyi ywa a nwie nné riëng nyi ya sé na nyi.'

¹⁰"A zhe ne mbe nyia re nzhi séng, nne rwe nyrra a ya wré. Rana nke ne mbe shi srrante e mbe e ngwie yarring ngbe ngu. Mbe e shé onusinye fa.

¹¹"Á srra tsié, rana riywé zentsi nna á be nwie he, 'Beri! Beri! Níng kla!'

¹²"Nne rwe nyrra a we shing he, 'Nje níng ting cence, ko nje níng hu wé.'

¹³"Aha nii, nyi srrante, ko nyi hu otu ka zhe nna wé.

¹⁴"Ringgwé zinye ẹ ri shi shi ya nne ne ngu shi nyi ciee, ngu a ye 'hwíé ngu, ngu a we kye dukyiee ngu.

¹⁵Aa ngwa ya mbe ncwé talenti wecwuuoo, aa ngwa nne na 'hwie talenti wehwie, ngu a ngwa nne na 'tsié talenti zunzru -- ko nyé mbe yeyerri ne igbę ngu. Wire ngu a nyi ciee ngu fa.

¹⁶Nne na ngu sè talenti wecwuuoo a wré ne ya cing a kaawé, herri aa ning she rruba ya talenti wecwuuoo wa.

¹⁷Ngu ne ngu sè talenti wehwie ẹ ma, aa ya ci na ngu a kaawé ma herri aa ning she rruba ya talenti wehwie wa.

¹⁸Mèdi ngu nne ne ngu sè talenti zunzru a ywa, ngu a ya kwé ebe, ngu a ning la ncwé béri ngu a.

¹⁹"Aa fo zhe we yang wire béri mbe ẹ be ri, aha ko nyé mbe re ngwa kya ne ngu ning sheng.

²⁰Nne ne ngu i sè talenti wecwuuoo a be mi ne na ngu ngbe yaka talenti wecwuuoo wa. Ngu a he, 'Béri, ngwé i ning ngwa talenti wecwuuoo. Ri, nje ning she rruba yaka talenti wecwuuoo a zeteng.'

²¹"Béri ngu a he ne ngu he, 'Ténté ni, 'hwie ténteng, ngwé nyi yeyerri! Ngwé nyi redziee a kya tsienzhwu. Maahu nje shi re ci a ringgwé re-ankya piriri. Ngwie ngbe ngwé nyi rekwi ngbe nje béri ngwé.'

²²"Nne na ngu i sè talenti wehwie ẹ be ma. Ngu a he, 'Béri, ngwé i ning ngwa talenti wehwie. Ri, nje ning she rruba yaka talenti wehwie a zeteng.'

²³"Béri ngu a he, 'Ténté ni, 'hwie ténteng, ngwé nyi yeyerri! Ngwé nyi redziee a kya tsienzhwu. Maahu nje shi re ci ringgwé re-ankya piriri. Ngwie ngbe ngwé nyi rekwi ngbe nje béri ngwé.'

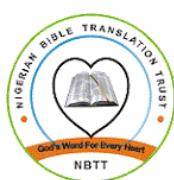
²⁴"Wire nne ne ngu i sè talenti zunzru a be ma fa. Ngu a he, 'Béri, nje hu he ngwé nyi nne bi rwé; ngwé cá yâ a nwie ne ko ngwé kye wé, ngwé ko yâ a ebe ne ko ngu nyi ngwé ngwé kye wé.

²⁵Aha nii, nje i ci owu, nje nè nje ya la talenti ngwé ẹ a yarri be. Ri, ngge ngwé a nyi nke.'

²⁶"Béri ngu a ki shing he, 'Ngwé 'hwie bi hwíé ngbe rē! Herri ngwé hu he nje ca yâ a nwie ne ko nje kye wé, he nje bra ko yâ a ebe ne ko ngu nyi nje ne nje kye wé ee?'

²⁷Ma ko ngwé ra fo ncwé nje ẹ ngwé ya ngwa nné benkyi ré brra, aha nje ra be ri ne ma ya she ngbe rruba wé ee?

²⁸Nyi sè talenti nna a nwie ngu a, nyi ngwa nne bi talenti shwa ana.

²⁹Aha ko nyę ne ngu bi, á ri ki bra kpi, ngbe wę she piriri. Mędi nne nke ne ko ngu bi wę, ngbe ęwę kya ne ngu bi ę, á ri sę a nva ngu.

³⁰Ngu ‘hwie shweni nę, nyi ki zhwu ci, a yarri ewie ywi, ewie ne ngu shi ning ku anaa re ye nnyi.

³¹"A zhe ne Kowe Nneywi ri be a yarri grimę ngu ngbe re-njeli ngu, a ri srra a ncwu ringgwę ngu na grimę zinyę.

³²Ga nneywí a re-ngwię zhwozhwo ri ya tsu a nyyi ngu; a ri ka nneywí kanka kanka we shi ne nne cwo ngu ká canvé ngbe vé.

³³A ri sa canvé a nva nyye ngu, wę sa vé a nva mie ngu.

³⁴"Wire ngu Nggwę nna wę he ne nné ne mbe shi a nva nyye ngu a he, 'Nyi be, nyi ne nyi she mwo rina a nwie 'Bę nje! Nyi be nyi ya ye gado ringgwę nyi ne Benę ngu i níng ngwa tu cęucwu ebe ngwię.

³⁵A zhe ne nje i shi ne nzhwo, nyi ning ngwa yâ. Nje i ho 'nę rishi, nyi ning ngwa rishi shwe. Nje i be ice, nyi ning se.

³⁶Nje i shi ngbewęng, nyi ning ci tago. Nje i shi ne ruhu, nyi ci nkwile ne nje. Nje i shi a uucwu gyiaa, nyi ya ning dzie.'

³⁷"Wire nné redziee nna wę ki shing he, 'Brrabę, nyi rekpe ne nzhi i re ri ne nzhwo herri nzhi re ngwa yâ aa, ka ne 'nę rishi re hwe nzhi re ngwa rishi shwe ee?

³⁸Nyi rekpe ne ngwę i be a ice ne nzhi re sę ee, ka ne ngwę i shi ngbewęng nzhi re ci tago aa?

³⁹Nyi rekpe ne nzhi i re di ngwę shi ne ruhu, ka a yarri uucwu gyiaa herri nzhi ya re dzie ee?"

⁴⁰"Ngbe Nggwę nna wę we shing he, 'Nje níng ting cence, ko nda ne nyi i nyi aha ya ęwę gimbe nje nę, nyi i ning nyi njeng.'

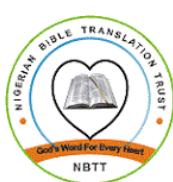
⁴¹"Wire wę he ne nné mbe shi a nva mie ę he, 'Nyi ne nyi ci shweni, nyi nę nwie nje re nzhi ruvong ro na ngu ye herri tiya ne e nyi aha Shetani ngbe re-njeli ngu!

⁴²Aha nje i shi ne nzhwo ko nyi ning ngwa yâ wę. 'Nę rishi ning hwe, ko nyi ning ngwa rishi shwe wę.

⁴³Nje i be ice, ko nyi ning sę wę; nje i shi ngbewęng, ko nyi ning ci tago wę; nje i shi ne ruhu, nje bra shi a uucwu gyiaa ko nyi ci nkwile ne nje wę.'

⁴⁴"Wire wę ki shing he, 'Brrabę, nyi rekpe ne nzhi i re ri ne nzhwo ka 'nę rishi re hwe, ka ne ngwę be ice, ka ne ngwę shi ngbewęng, ka ne ngwę shi ne ruhu, ka ne ngwę shi a uucwu gyiaa, ne nzhi ra re sheng nna?'

⁴⁵"Wire ngu nggwę nna wę we shing he, 'Nje níng ting cence, kya ne ko nyi nyi aha ya ęwę gimbe nje nę wę, nyi nje ne nyi ra ning nying.'

⁴⁶"Wire wé we lu re nzhi nwie gezhé na herri tiya, mèdi nné redziee wé ngwie ce na herri tiya."

Mata 26

¹A zhe ne Jesu ngu he re-nka yhwé, ngu a he ne nné ki zhwe ngu he,

²"Nyi hu he Para Paska a hwíę rotu wehwie ka rimi? Á shi ngwa Kowe Nneywi ngbe ré ki ci gasankwe."

³Wire nggwé re-prristi ngbe rotsu brrá nné Yahudi e ya tsu a ri Brra Prristi ne e ki ye he Kayafa.

⁴Mbe e rwe nka he mbe nyi ya zentsi mbe ning pie Jesu ngbe mbe ki yhwé.

⁵Mbe e he, "Mèdi ko shi re nyi a zhe Para nę wę, kishi nneywí ri ci rezhé."

⁶Jesu i shi a Betani a ri ya nne ne e ki ye he Sima ne ngu shwe cinci ne ruhunzhwé.

⁷Ya mbrru a nyi mi ne oshwo turraren bi ncwé we yang, ngu a kro Jesung a rici a zhe ne ngu shi ye yâ.

⁸A zhe ne nné ki zhwe ngu mbe ri ni, mbe e nę ne krro nka nwie he, "A shi dzio ngge nę ni e aha nda?

⁹Kya ne wé hung rięng a nu ya ngba ncwę ré kye 'yiriywéng fang.'

¹⁰Jesu hu ręse kya ne mbe shi heng, ngu a he ne mbe he, "Nyi nda ngu ci ne nyi ki me ni ee? Aa ning nyi kya rina.

¹¹Yiriywé á shi ngbe ne nyi ko zohu zhe, mèdi ko nyi shi shi ngbe nje ko zohu zhe wę.

¹²Turraren ne ngu ning krong nę, aa kęncę ning krong ni yeyerri shi ne á ri ning krong a zhe ne e shi ning nyię.

¹³Nje níng ting cence, ko he ne e ri ning brro Nka Rina nę a be ngwíę zhwozhwo, á ri ti kya ne ngu nyi nę aha ré lu ne ngu."

¹⁴Wire ya a tsi nné ki zhwe shwa ne otu wehwie -- na ne e ki ye he Yahuda Iskarriyoti -- aa nę re nzhi nwie nggwé re-prristi.

¹⁵Ngu a we rinng he, "Nyi nda ne nyi shi ning trrang kundu ne nje ning ngwa ngu aa?" Aha ni mbe e hwie onu ncwę azrrufa nshwa wetsię mbe e ki ngwa.

¹⁶Kya ngu pie a zhe ana, Yahuda a nę ne kre riwíę ne ngu shi we ngwa ngu.

¹⁷A otu cęucwung na Para Brredi Wesa Yisi, nné zhwe Jesu be nwie ngu, mbe e ki rinng he, "Nyi he ne ngwę cę he nzhi ya re nyi yâ Para Paska?"

¹⁸Ngu a he, "Nyi ywa a yarri brra ngwię a nwie nne ana; nyi ę he ne ngu he, 'Nne Mie Nka he, zhe nje be dudu, nje cwo a ye Bikyi Paska ngbe nné ning nzhwe nje a ri ngwe.' "

¹⁹Aha nii, nné ki zhwe ę ya nyi yeyerri shi ne Jesu we heng, á nyi yâ Para nna.

²⁰A zhe ne n̄ehin ngu ci, Jesu ngbe nné ki zhwe ngu shwa ne otu wehwie á yaa ta a gumong ye yâ.

²¹A zhe ne mbe shi nwie ye yâ, Jesu a he, "Nje níng ting cence, ya a tsi nyi n̄e shi ning rie."

²²Á n̄e ne bē we yang, ko nyę a tsi mbe n̄e ne ki rinng he, "Ket, Brrabę, nje hwie he ko nyi nje wę ka rimi?"

²³Jesu we shing he, "Nne ne ngu ci va a enjie yâ engbe nje, a nyi ngu ngu shi ning rie.

²⁴Kowe Nneywi shi hu we shi ne Krręde Bęne he shi hu. Mędi wuhu ne nne ana ne ngu rię Kowe Nneywi! Canca koó ra ki bî ma gung we."

²⁵Wire Yahuda, nne ne ngu shi ki rię ę he, "Cence, Nne Mie Nka, ko nyi nje wę ka rimi?" Jesu ki shing he, "Ngwę ma ngwę he nyi ngwę."

²⁶A zhe ne mbe shi ye yâ, Jesu fo brredi ngu a ning ci Bęne kijięng, ngu a hwin ngu a we kyeng, ngu a he ne mbe he, "Nyi ning ge nyi ye, nke n̄e nyi rwę nje."

²⁷Wire ngu a fo kwrreshi rishi ruto, ngu a ning ci kijięng ngu a we ngwa, ngu a he, "Nyi shwe zhwozhwo nyi.

²⁸Nke n̄e nyi roshwo nje na 'jee Bęne, ne e wa aha we re-ęngwię nneywí piriri.

²⁹Nje níng ting he ko nje bra bi shwe rishi ruto n̄e wa wo, se tuuye ne nje ri shwe hwiwing ngbe ne nyi a yarri Ringgwę 'Bę nje.'

³⁰A zhe ne mbe cę ya ve, mbe ę wru re nzhi a Rugu Rekwe Rihwien.

³¹Wire Jesu a he ne mbe he, "A totu cwu n̄e ga nyi zhwozhwo nyi shi kpi, aha á wie he, 'Nje shi yhwę nne cwo nna, ngbe ekpri canvę nna wę yaa sę.'

³²Mędi zhe ne nje ri deze nhu, nje ri kęshe nyi re nzhi a Galili."

³³Pita a ki shing he, "Ko ngbe ne zhwozhwo mbe n̄e mbe shi kpi, ko shi n ree kpe wę."

³⁴Jesu a he ne ngu he, "Nje re ting cence, a totu cwu n̄e ne 'gba rishi tsię, ngwę shi klo ce 'tsię he ko ngwę ning hu wę.'

³⁵Mędi Pita ki karang he, "Ko ngbe ne nje shi hu ngbe ne ngwę, ko shi n klo wę." Kpi nné ki zhwe ę zhwozhwo mbe ę he we ni ma.

³⁶Wire Jesu a n̄e ngbe nné ki zhwe ngu re nzhi ya ewie ne e ki ye he Jesemanı, ngu a he ne mbe he, "Nyi srra he ngbe n ywa ye, n ya ku Bęne."

³⁷Aa fo Pita ngbe rewe Zebedi wehwie re nzhi nwie ku Benę nna, ngu a ya ne ne ehwie dzio nwie bē we yang.

³⁸Ngu a he ne mbe he, "Ehwie dzio nje a zhe ne ne herri wę hu ning ci n hu. Nyi hwie he, shi dę nyi ne ndzie we."

³⁹Aa shwo we tsię ngu a hu be, ngu a cwugru riyii ngu be nwie ku Benę he, "'Be nje, kundu ngu ri mwa yeyerri, ning ti kwrreshi cinci ne. Gbengbe ni ma, dę re nyi kya ce nje wo, mèdi re nyi kya ce ngwę."

⁴⁰Ngu a ning brru re be nwie nné ki zhwe ngu wetsię ana, aa ya we she ne mbe shi ndzie. Ngu a he ne Pita he, "Ko shi nyi hung srrante ngbe nje herri awa zunzrru we ee?"

⁴¹Nyi srrante ngbe nyi ku Benę kishi nyi ri kpe a zhe ne mwa ri ngu be. Nje hu a yarri rehwie nyi, nyi ce; mèdi a igbę na ikpe rwę, nyi shi brrubrru."

⁴²Aa ywa wa, na 'hwie, re nzhi ku Benę, a he, "'Be nje, kundu dę ri mwa yeyerri ngbe ngwę ning ti kwrreshi ne wę se ne nje shwe, ma nde kya ce ngwę re ci."

⁴³A zhe ne ngu ya ning brru, aa ya we she ne mbe shi ndzie wa, aha nyyi mbe shwo.

⁴⁴Aa we we ngu a ne re nzhi ku Benę wa, na 'tsię, aa ya ku we shi kya ne ngu nyi ne kung.

⁴⁵Wire ngu a ning brru re nzhi she nné ki zhwe, ngu a he ne mbe he, "Nyi ke we ne shi ndzie re srra cwu aa? Nyi ri, zhe nna sa dudu, á shi rię Kowe Nneywi a nva nné engwie.

⁴⁶Nyi deze, nzhi ne! Ri, nne ning rię e nyi nke ngu sa dudu ne!"

⁴⁷We zhe ne Jesu shi nka, Yahuda ne ngu nyi ya a tsi nné ki zhwe shwa ne wehwie e ya wre. A shi ngbe ya rigwę nné ne mbe bro re-isenkeli ngbe ngbó, ne nggwę re-prristi ngbe brrá nné ngwię mbe we te.

⁴⁸Ngu nne ki rię e keshe we ting he, "Nne ne nje ri ki me ushwo, mahu nyi ngu. Nyi ki pie."

⁴⁹Yahuda a ne we terr re nzhi nwie Jesu, ngu a he, "Bangga Nne Mie Nka!" Ngu a ki me ushwo.

⁵⁰Jesu he ne ngu he, "A rwe, nyi we kya ne ngu be ne ngwę." Wire nné nna á shwo re be ncwuee, á kro nva a Jesu á ki pie.

⁵¹Ya a tsi nné zhwe Jesu ri ni ngu a fię isenkeli ngu, ngu a ning tsa uucwu 'hwie Brra Prristi herri aa ki kpo uucwu nna.

⁵²Jesu a he ne ngu he, "Ning brru mi ne isenkeli ngwę ngwę sa nwieng, ko nyę ne ngu fię isenkeli, a ri hu ne isenkeli.

⁵³Ko nyi hwie he ma n hung ye ‘Bẹ́ nje, ngbe we zhe zunzru wẹ́ ning te mi ne rekpri re-njeli ne mbe wara shwa ne otu wehwie wẹ́ ee?

⁵⁴Ma wẹ́ ce rimi ngbe krrede Bẹ́nẹ́ re ci rrurru shi kya ne e wie he se re ci ni e?”

⁵⁵A zhe ana, Jesu he ne rigwẹ́ nné nna he, "Nje nyi nne nca aa, ne nyi be ning pie ne re-isenkeli ngbe ngbó a? Ko zohu otu nje srra be a Brranyi re mię́ nka, ko nyi ning pie wẹ́.

⁵⁶Mèdi nke nẹ́ zhwozhwo ci ni aha ngbe kya ne nné ti reseng mbe i wie re ci rrurru." Wire ga nné ki zhwe ngu zhwozhwo á to ki we.

⁵⁷Nné ne mbe pie Jesu á ywa ne ngu a nwie Kayafa, ne ngu nyi Brra Prristi, a nwie ne nné mię́ Nti Nka ngbe rotsu brrá nné mbe ya tsu.

⁵⁸Mèdi Pita cwo re ki zhwe zenze, herri aa ya wrę́ tese ri Brra Prristi. Aa ngwie ngu a srra be ngbe nné cwo Brranyi aha ngu ri kya ne ngu shi ci.

⁵⁹Nggwé́ re-prristi ngbe Rotsu Brrá Nné zhwozhwo á nẹ́ ne kre yá re-sheede rabrra a zete Jesu aha mbe ki yhwe.

⁶⁰Mèdi koó she ko ya gung wẹ́, ko ngbe ne nné piriri mbe be aha mbe ngwa re-sheede rabrra. A merinng, nné wehwie e wru re be,

⁶¹á he, "Nne nẹ́ he ngu a hung gu Brranyi Bẹ́nẹ́, ngu bra ki no tente a rotu wetsie."

⁶²Ngbe Brra Prristi e cinyē ngu a he ne Jesu he, "Ko ngwẹ́ bi kya he a sheede ne nné mbe rrę́ mbe he a rici ngwẹ́ nẹ́ wẹ́ ee?"

⁶³Gbengbe ni Jesu srra cereng. Brra Prristi e he ne ngu he, "Nje he ngwẹ́ shí ne Bẹ́nẹ́ bi ce, níng ting, cence, kundu ngu nyi ngwẹ́ ngwẹ́ nyi Krristi nna, ngwẹ́ nyi Kowe Bẹ́nẹ́ e."

⁶⁴Jesu a ki shing he, "Ee, yeyerri ne ngwẹ́ he. Mèdi nje níng ting zhwozhwo nyi he: Re nzhi ncwuee, nyi ri ri Kowe Nneywi ngu srra a nva nyye Bẹ́nẹ́ Bi Igbę́ Zhwozhwo ne ngu wro a re-inyiē zinyē re be."

⁶⁵Wire Brra Prristi a srra re-tago ne ngu ci, ngu a he, "Aa he nkang dziē Bẹ́nẹ́! Ma nzhi bra kre zohu sheede wa? A zhe ne nẹ́ nyi ho nkang dziē Bẹ́nẹ́ ne ngu he nẹ́.

⁶⁶Nyi hwie rimi?" Mbe e ki shing he, "Aa mwa yeyerri re hu."

⁶⁷Wire mbe e nẹ́ ne ki trru rencwi a riyii nwie ki cwe, ne kpi mbe mbe ki ta ne va.

⁶⁸Á he, "Níng ting, Krristi. Nyi nyę́ ngu re rwi e?"

⁶⁹A zhe nna Pita shi srra ci nkyie a tese ri nna, ya ewenancwuo a ri nna a be nwie ngu a he, "Ngwẹ́ nẹ́ ngwẹ́ ri shi ngbe ne Jesu nne Galili."

⁷⁰Mèdi a klo a nyyi mbe zhwozhwo he, "Ko nje hu kya ne ngwẹ́ he nẹ́ wẹ́."

⁷¹Ngu a wru ci re nzhi a nu ri nna. Yaka ewena ki ri ngu a ti nné ne mbe shi miimi he, "Ngu ne shi ngbe ne Jesu nne Nazarra."

⁷²A klo nwie he, "Nje shí ko nje hu nne nna we!"

⁷³Á srra we tsie, nné ne mbe shi yo miimi á ywa nwie Pita á he, "Cence ngwé nyi ya mbe, aha cwue ngwé re tse."

⁷⁴Wire ngu a ne ne shí nwie he ne mbe he, "Cence, kundu nje ri hu nne ne, nde yankya re ning she!" 'Gba a wre ne tsie.

⁷⁵Wire Pita lu ne nka ne Jesu ri ki heng he, "Ne 'gba rishi tsie, ngwé ri klo ce 'tsie he ko ngwé ning hu we." Ngu a wru ci, ngu a ya ku we ku we ku.

Mata 27

¹A brra mincwe, nggwé re-prristi zhwozhwo ngbe brrá nné Yahudi á rwe onu he mbe yhwé Jesu.

²Á ki rrwe, mbe e ki kwa re nzhi ngwa Bilatu ne ngu nyi goona.

³A zhe ne Yahuda, nne ne ngu rie Jesu, ngu ri ne nyi Jesu nkang hu, ehwie ngu bra dzio ngu a ning brru mi ne ncwe azrrufa nshwa wetsie nna re nzhi ngwa nggwé re-prristi ngbe brrá nné.

⁴A he, "Nje nyi engwié ne nje níng ngwa nne ne ko ngu ywé we." Mbe e he ne ngu he, "Nyi nda shwe nzhi, ywa we ne nkpe ngwé!"

⁵Ngbe Yahuda a fo ncwé nna ya wa a yarri Brranyi. Ngu a ne ya ci ru.

⁶Nggwé re-prristi e ko ncwe ncwé nna, mbe e he, "A shi wiéení ne Nti Nka ngbe ré ci ncwé ne a aata Brranyi, aha a nyi ncwé lede roshwo nneywi ne e yhwé."

⁷Aha ni mbe e he canca mbe fo ncwé nna mbe ning se kye nne no rondrro aha re hwié ewieng nyié nné ice.

⁸Kya a nyi ngwiee ne e ye kye ana he "Kye Roshwo" herri ne cwu.

⁹Wire kya ne Irimiya nne ti reseng ngu i he e ci rrurru, shi ngu i he, "Á ko ncwe azrrufa nshwa wetsie nna, onu ncwé ne nné Isreela mbe shí he mbe shi ki trrang.

¹⁰Á fo ning se kye nne no rondrro, yeyerri ne nka Brrabé he ne nje."

¹¹A zhe ne Jesu shi yo a nyyi goona, goona ki rinng he, "Nyi ngwé ngwé nyi nggwé nné Yahudi ee?" Jesu a he, "Yeyerri ne ngwé he."

¹²Medi koo he ko ya nka a zete re-nka ne nggwé re-prristi ngbe brrá nné mbe ki cing we, koo bra shwong ne kyeng we.

¹³Bilatu a ki rinng he, "Ko ngwé ho kya ne e he a rici ngwé ne we ee?"

¹⁴Gbengbe ni ko Jesu bra ko ya nka wę, ko riti zunzru, herri goona hwię nga onu we yang.

¹⁵A ko zohu zhe Teede Paska, goona ning mrrang ne ngu cire ya nne gyiaa zunzru na ne nneywí mbe ce.

¹⁶A zhe ana a i bi ya nne gyiaa ne e ki hu ne e ki ye he Barraba.

¹⁷A zhe ne rigwę nné mbe ya tsu, Bilatu a we rinng he, "Nyi zohu ne nyi ce he n níng cire ngu, nyi Barraba ka nyi Jesu ne e ki ye he Krristi e?"

¹⁸Aha aa hu ręsęng he á be mi ne Jesu nwie ngu we aha ehwie shwo.

¹⁹A zhe ne Bilatu shi srra a ncwung nyi nka, mbrru a ngu te re be nwie ngu he, "Shi dę ngwę ning re va a nne ana wę, aha ko bi vini wę, nje shwe cinci a revi a tehin aha ngu."

²⁰Mędi nggwę re-prristi ngbe brrá nné á cwua rigwę nné nna he ré he re cire Barraba ngbe wę ci ré yhwę Jesu.

²¹Goona we rinng he, "Nyi nye ne nyi ce he n níng cire ngu nę rri ii?" Mbe ę shi he, "Barraba."

²²Bilatu we rinng wa he, "Ma n nyi rimi ne Jesu ne e ki ye he Krristi ee?" Zhwozhwo mbe mbe ę he, "Ki ci gasankwe!"

²³Mędi Bilatu we rinng he, "Aha nda? Nyi nda ngu nyi?" Á ning bra fo cwue ze nwie he, "Ki ci gasankwe!"

²⁴Aha ne Bilatu ri ko ngu shi hung nyi yankya ne mbe wę, nneywí bra kre ewieng ci ko; ngu a fo rishi ngu a ning kyu nva a nyyi rigwę nné, ngu a he, "Rici nje ngroo, ko nje bi lęekyi roshwo nne nę wę. Nkpe nyi miimi."

²⁵Ga nné nna zhwozhwo mbe ę kara he, "Ee, nde lęekyi roshwo ngu re shi a rici nzhi ngbe ewee rewe nzhi!"

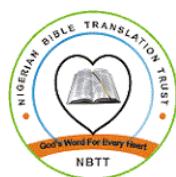
²⁶Wire ngu a we cire Barraba. Aa ci á cwe Jesu, wire ngu a we ngwa ré ya ki ci gasankwe.

²⁷Wire re-shezhi goona fo Jesu re nzhi a brra eri goona; mbe ę ye kpi brra rotsu re-shezhi zhwozhwo, á ya ki grra.

²⁸Á ki trru anky, mbe ę ki ci ya brra tago shi na nggwę.

²⁹Mbe ę no vo shi na ringgwę ne nva rekwe zękyę mbe ę ki garang a rici. Mbe ę ki ci ngbo a nva nyye, mbe ę ne ne hu be nyyi ngu nwie ki kwa sha ré he, "Hooo, ce ngwe re ywa gbong Nggwę nné Yahudi!"

³⁰Á ki ywę rencwi, mbe ę se ngbo nna, mbe ę nę ne ki cwe mi a rici.

³¹A zhe ne mbe ki yarra yhwę fa, mbe ę ki ti brra tago ringgwę nna, mbe ę ki ci na ngu. Wire mbe ę ne ngu re nzhi ki ci gasankwe.

³²A zhe ne mbe shi wru ci, mbe ę ya she ya nne Kurani, ne ye lo ngu he Sima, mbe ę ki ci ne ce he se re fo gasankwe Jesu.

³³Á ya cwu a nwie ne e ki ye he Golgota, ne maana nna a zhe nka mbe ę nyi "Ewie Iigre Rici".

³⁴Nyi miimi ne mbe ngwa Jesu rishi gbre inebi ne e ki krre ngbe yankya ngu rro shi shi brra ęetsie; mèdi a zhe ne ngu re ngu ho, ngu a ra shweng.

³⁵Á ki ci gasankwe, mbe ę nyi aaca aha mbe yaa kye re-ankya rwę ngu.

³⁶Wire mbe ę srra be nwie ki cwo.

³⁷Á wie kya ne mbe he he aa nyi, mbe ę rwi a zeteng yeyerri ne ewie rici ngu he: "Nke nyi Jesu, Nggwę Nné Yahudi."

³⁸A bi nné nca wehwie ne e we ci gasankwe ngbe ne ngu, ya a nva nyye ngu, ya a nva mie ngu.

³⁹Nné ne mbe warra ki ta re-nka wie rie, nwie gbe nci,

⁴⁰ré he, "Ngwę ne ngwę shi gu Brranyi nę ngbe ngwę no a rotu wetsie, kyia rici ngwę ę shi! Cwucwu a zete gasankwe ana, kundu ngwę nyi Kowe Bene!"

⁴¹Nggwé re-pristi ngbe nné mie Nti Nka ngbe brrá nné á ki ca ne ruto ni ma nwie he,

⁴²"Aa kyia yá, mèdi koo hung yaa kyia we rici ngu wę! A he ngu nyi Nggwę Isrreela! Ma re cwucwu a zete gasankwe nę we zhe ne nę, wire nzhi ę shi nka ngu a!

⁴³Aa sa rie a Bene. Kundu Bene ki ce ma nde re ki sheng nzhi ri, tu ne ngu he he ngu nyi Kowe Bene ę."

⁴⁴Nné nca ne e we ci gasankwe ngbe ngu a á nę ne ki ca ne ruto we ni ma.

⁴⁵A tsı tene re be ncwę wetsie na nəhin, ngwie nna deze ci we ę ywing.

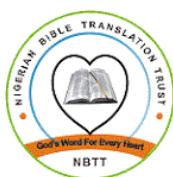
⁴⁶A weje ncwę wetsie, Jesu ci ye ne brra riwięg cwue he, "Eloi, Eloi, lama sabaktani?" Ne a zhe nka mbe ę he, "Bene Nje, Bene nje, aha nda ne ngwę ning we ni ęe?"

⁴⁷A zhe ne yá mbe ne mbe shi yo miimi mbe ho ni, mbe ę he, "A shi kyie Iliya!"

⁴⁸We hwiehwie ya mbe wrę ne to ncii ya fo soso. Ngu a shwę a yarri rishi serre, ngu a ki rwe a nu drre, ngu a ki nang he re shwe.

⁴⁹Mèdi kpi mbe he, "Ki we. Nde nzhi ri ka Iliya a cwo be re ya ki kyia."

⁵⁰Wire Jesu a ci ye ne brra riwięg cwue wa, ngu a zhwu cwue fa.

⁵¹A zhe ana brra trro gbundu ewie wiri na Brranyi hla nkerrrr, aa ci ntsa wehwie a zeteng re be be. Ebe ngwie gbe, ngbatsie hwin,

⁵²re-ria kla, herri nkwe nné Bene piriri á deze nce.

⁵³Á wru a re-ria a zhe ne Jesu ngu dese nhu, mbe ẹ ywa a yarri brra ngwie wiri, herri nneywí piriri we ri.

⁵⁴A zhe ne ‘shwa shezhi ngbe re-shezhi ne mbe shi ngbe ngu nwie cwo Jesu mbe ri ebe ngwie ngu gbe ni ngbe ko nda ne ngu ci, rowu we prre we yang, á he, "Cence, a nyi Kowe Bene!"

⁵⁵Mbrrú piriri ne mbe i shi miimi nwie yo zenze. Á nyi ne zhwe Jesu tu Galili nwie ki sheng.

⁵⁶A tsi mbe a ning bi Merri Madali, ngbe Merri de Yakubu ngbe Josi, ngbe de rewe Zebedi.

⁵⁷A zhe ne néhin ngu ci, ya nne bi va ne e ki ye he Usufu, ne ngu wru a Arimatiya be. Ngu a ma we rici ngu a nyi ya nne zhwe Jesu.

⁵⁸Aa ywa a nwie Bilatu, ngu a ya rin aha kwe Jesu. Bilatu a ci he ré ki ngwa.

⁵⁹Usufu a fo kwe nna ngu a ki gye ne ya trro kye ne ngu shi wiriri,

⁶⁰ngu a ki nywé a ria na ngu ne ngu kwé we hwihwing a ya kprahwan. Ngu a kpri ngba iikyé ngbaatsie ngu a ning ku onu ria nna ngu a ne.

⁶¹Merri Madali ngbe Merri nke ana á shi srra a nyyi ria nna.

⁶²Kotu na ngu ning zhweng, ne ngu nyi Kotung Srra Cwu, nggwé re-prristi ngbe nné Farisi á ya mwe a nwie Bilatu,

⁶³mbe ẹ he, "Beri, nzhi lu he zhe ne Jesu -- nne ca rabrra ana -- ngu i shi nce, a i he, 'Ngu ri ci rotu wetsié ngu a bra deze.'

⁶⁴Aha nii, ci ré cwo ria nna herri re nzhi cwu tu na ‘tsięng. Dée ni wé, nné ki zhwe ngu wé ya grra wé ya nyi nca kwe nna, ngbe wé ne ne ti nneywíng he aa deze nhu, ngbe zhwe rabrra nke ana wé ya nyi nyrrukiking re ne na cœucwung.’

⁶⁵Bilatu a he ne mbe he, "Ma nyi ko re-shezhi ngbe nyi ya cwo ria nna gbagba shi ne nyi ri hung cwong."

⁶⁶Mbe ẹ ywa mbe ẹ ya kpra lamba nggwé a zete ngbaatsie nna kishi á ri ya shwo, mbe ẹ we re-shezhi nna ré srra ré cwong.

Mata 28

¹A zhe ne Kotung Srra Cwu wara, a nyiencwe a tu cœucwung na seti, Merri Madali ngbe Merri nke ana á né re nzhi ri ria nna.

²Á srra, ebe ngwie gbe gburururu, ya njeli Brrabé wru zinyé cwucwu re be nwie ria nna, ngu a ya kpri ngbaatsie a nu ria nna ngu a ning srra a zeteng.

³Aa tsie nse shi shi ewie ne ngu ci mele, ankya rwé ngu tsie zhanzhanzhaa shi shi riklaa.

⁴Nné cwo nna á ci owu ngu, herri á né ne tsi rwé, á kpi shi nyi nkwe nné.

⁵Njeli nna he ne mbrrú nna he, "Shi dè nyi ci rowu we, aha nje hu he nyi shi kre Jesu ne e ki ci a gasankwe.

⁶Ko shi he we, aa deze shi ne ngu i he. Nyi be nyi ya ri ewie ne ngu i ning nywe.

⁷Nyi wre ne né né nyi ya ti nné ki zhwe ngung he, 'Aa deze nhu, a cwo a keshé nyi re nzhi Galili. Nyi cwo a ki ri miimi!' Nyi lu he nje níng ting ho."

⁸Aha ni mbrrú nna á wre ne né a nwie ria nna hwrihwri, ne rowu ngbe rekwi ne ovuncii re nzhi ti nné ki zhwe ngung.

⁹Á srra, Jesu a ya nyi ngbe mbe. Ngu a he, "Nje níng ci ebé." Á be nwie ngu, mbe e ya ki prre nta nwie ki ye mbe.

¹⁰Wire Jesu a he ne mbe he, "Shi dè nyi ci rowu we. Nyi ywa nyi ya ti re-gimbe njeng he ré ywa Galili ré ya ning ri a miimi."

¹¹A zhe ne mbrrú nna mbe shi rē, yá re-shezhi cwo ria nna á ngwie a yarri ngwie á ya ti nggwé re-prristi ko nda ne ngu ci.

¹²A zhe ne nggwé re-prristi ngbe brrá nné mbe ya mwe mbe e rwe onu, mbe e ya ngwa re-shezhi nna ncwé we yang.

¹³Mbe e he ne mbe he, "Nyi he he nné ki zhwe ngu be a totu á ya nyi nca kwe nna a zhe ne nyi shi ndzie.

¹⁴Kundu nka nna ri ya cwu a nwie goona, nzhi e hu kya ne nzhi shi ki heng, ngbe ko nyi e ngwie a ko ya cinci we."

¹⁵Aha nii, re-shezhi nna á sē ncwé nna, mbe e nyi yeyerri shi kya ne e we heng. Nka nna sē ngwie yu a yarri nné Yahudi herri re be cwu cwu né.

¹⁶Wire nné ki zhwe ngu shwa ne otu zunzrru ana á né re nzhi Galili a rugu ne Jesu ngu i he ne mbe he ré ning ywa.

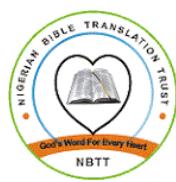
¹⁷A zhe ne mbe ki ri, mbe e ki ye mbè, mèdi kpi mbe nyi jinji.

¹⁸Wire Jesu a be nwie mbe ngu a he, "Á ning ngwa igbè zhwozhwo a zinyé ngbe a be ngwie.

¹⁹Aha ni nyi ywa a re-ngwie zhwozhwo, nyi ya ci nneywí ré hwié nné ning zhwe, nyi we nyi batisma a yarri lo 'Be, ngbe Kowe, ngbe Nshe Wiri,

²⁰nyi we miɛng he ré zhwe re-ankya ne nje níng miɛng zhwozhwo. Cence, nje shi ngbe ne nyi ko zohu zhe hɛrri re nzhi cwu krruci zhe."

Marrku

Marrku 1

¹Cεucwu nka rina Jesu Krristi, Kowe Bεne.

²A shi shi kya ne e wie yarri krrede Ishaya nne ti reseng he: " 'Ri, nje shi te nnente nje a ncwuee ngwe, ngbe re ya re nyi rē.'

³Riwieng cwue kyiε a tsi yi he, 'Nyi nyi rē aha Brrabε, nyi ci nhwie rē ngu ré ci tsantsa.' "

⁴Aha nii, Yohana be nwie nyi batisma a tsi yi. A brró nneywí nka he ré si ywε ngbe ngu we nyi batisma, aha Bεne re we we re-εngwie mbe ne mbe nyi.

⁵Ga nné a re-nkla ngwie Yahudi ngbe a Urrushelima á wrru re nzhi ki she. Á ya nε ne he re-εngwie mbe, ngu a we nyi batisma a Brra Riywi Urrdu.

⁶Yohana i ci ankya ne e nyi ne rehwe ronkomi ngbe ta ne ngu rwé a nti. A srrá re ye iigye re shwe rutonshwi a tsi yi.

⁷A we brró nka re we ting he, "A merin nje, a bi ya ne ngu cwo be, ne ngu bi igbε re ning nε. Ko nje be ngbe n hu be n bi ru tamri ngu we.

⁸Nje níng nyi batisma ne rishi, mεdi a cwo a níng nying ne Nshe Wiri."

⁹A rotu ana, Jesu wru a Nazarra a ngwie Galili aa be, ngbe Yohana a ki nyi batisma a Brra Riywi Urrdu.

¹⁰We zhe ne Jesu shi wru ci a yarri rishi, ngu a ri zinyε ngu kla. Nshe Wiri wro ya kpe zete ngu shi nyi jiεriywi.

¹¹Ya cwue ε wru zinyε he, "Ngwe nyi Kowe ce nje, nje ho shwi ngwe kpekpe."

¹²We hwiehwie Nshe Wiri lu Jesu re nzhi tsi yi.

¹³Aa ya ci rotu nshwa weni ne Shetani shi ki mwa ri. Aa srra miimi ngbe nnyie yi, mεdi re-njeli be ya ki sheng.

¹⁴A zhe ne e ci Yohana a uucwu gyiaa, Jesu ywa a Galili ya nε ne brro Nka Rina Bεne.

¹⁵A he, "Zhe be! Ringgwε Bεne be dudu. Nyi si ywε, nyi bra shī Nka Rina."

¹⁶A zhe ne Jesu shi nwie cwo a rekyi nzhwo Galili, ngu a ri Sima ngbe gimbe ngu Andrru ne mbe shi zi re-rege mbe a yarri nzhwo Galili, aha zhwozhwo mbe á nyi nné kwa hwén.

¹⁷Jesu a he ne mbe he, "Nyi be, nyi ning zhwe, nje shi ning ci nyi hwie nné kwa nneywí."

¹⁸We hwiehwie á we re-rege mbe, á ki zhwe.

¹⁹A zhe ne ngu shwo we tsię re nzhi ncwuee, ngu a di Yakubu ewe Zebedi ngbe gimbe ngu Yohana a yarri konkro ne mbe shi nyi re-rege mbe.

²⁰We zhe ne ngu we ri, ngu a we ye. Mbe e we ‘be mbe Zebedi ngbe nnencwuó mbe ne mbe ko a yarri konkro nna, mbe e zhwe Jesu.

²¹Jesu a n̄e ngbe mbe re nzhi Kafanahu. Kotung Srra Cwu we she miimi, Jesu a ngwie zonggrung mwe, ngu a n̄e ne we mię nka.

²²Nneywí n̄e ne nyę we ronu aha zhwe re-ankya ne ngu we mięng, aha a we mięng shi shi nyi nne ne ngu bi igbę, ko shi shi na nné mię Nti Nka Musa we.

²³We zhe ana ya nne a yarri zonggrung mwe nna cwuhu rije, ngu a rwi ku

²⁴nwie he, "Jesu, nne Nazarra, nyi nda shwe nzhi ngbe ngwę? Ngwę be ngbe ngwę ya ning ci nzhi ci shweni ee? Nje re hu, nyi ngwę ngwę nyi Na Wiri Bęne."

²⁵Jesu a ti rije nna ne ren he, "Ci cereng, nyi wrru a yarri ngu!"

²⁶Re-rijе nna mbe e gbe nne nna zhugzhugzhug nwie ti nku mbe e wru ki we.

²⁷Ga nné ne mbe shi miimi á n̄e ne nyę we ronu nwie yaa rin re-nka a nci mbe he, "Nyi nda he ni ee? Nyi ya zhwe mię nka hwi nda ni? Herri a bi demęng yhwiré re-rijе ngbe wę ki shi nka fang!"

²⁸Aha nii, re-nka a rici Jesu ya cwu ko he a re-nkla Galili.

²⁹We zhe ne Jesu ngbe Yakubu ngbe Yohana mbe wru zonggrung mwe, mbe e ngwie a ri mbe Sima ngbe Andrru.

³⁰A zhe nna de mbrru Sima shi nywę ne rwę bra, á wrę ne ti Jesu ni.

³¹Jesu a ngwie nwie ngu, ngu a ki pie va, ngu a ki fo ze. Ruhu nna wrę ne ki we ni, ngu a deze, ngu a we kre rishi shwe.

³²Re be zhe nęhin ne ‘n̄e ngu kpe be, nneywí be mi ne nné ruhu ngbe nné bi re-rijе piriri a nwie Jesu.

³³Ga nné ngwie nna zhwozhwo á ya tsu a nu ri nna.

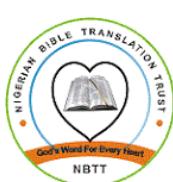
³⁴Jesu kyia nneywí piriri ne mbe bi re nzhwe ruhu kanka kanka, aa trru re-rijе we yang. Koo we re-rijе ré he ya nka wę, aha mbe re-rijе e á ki hu.

³⁵Jesu shwo we brra nyiencwe ne ewie ngu rishi tsię, ngu a wru a ri nna re nzhi ya ewie ngu shi cereng, aa ya ku Bęne miimi.

³⁶Medi Sima ngbe nné ne mbe shi ngbe ngu á wru re nzhi ki kre.

³⁷A zhe ne mbe ki she, mbe e he ne ngu he, "Ko nyę shi nwie re kre."

³⁸Jesu he ne mbe he, "Aa mwa yeyerri nzhi ywa a yaká re-nkla, aha ngbe n ya brro nka a miimi wa. Aha nje be aha ni."

³⁹Aha nii, ngu a grra ko he a Galili nwie brro nka a yarri re-zonggrung mwe re trru re-rijje.

⁴⁰Ya nne ruhunzhwe be nwie Jesu, ngu a ya hu be ne re-ruhuu nwie cwe nva ne ngu he, "Kusu, kundu ngwe ri shi, ning ci n ci gbingbi n bra shi wiri."

⁴¹Naana pie Jesu, ngu a na va ngu a ki re. Jesu a he ne ngu he, "Nje shi, ci gbingbi."

⁴²We zhe zunzrru, ruhunzhwe wre ki we, ngu a ci gbingbi.

⁴³Jesu a wre ne ki cire, mɛdi zhe ne ngu shi ne, Jesu ki gara nka,

⁴⁴a he ne ngu he, "Shi de ngwe ti ko ya nneng we. Mɛdi se we re ngwe ywa nwie prristi, ngbe re re mwa re ri; ngbe ngwe bra ngwa kya ne teede he re ngwa yeyerri ne Nti Nka Musa, aha ngwe ci wiri, ngbe re hwie sheede a nwie nneywi."

⁴⁵Mɛdi nne nna ne ya ne ne ting ko he. Hɛrru aa ci ko Jesu hung wru gbeng a yarri rengwie nna wa we. Aha nii, a srrá a rewie cereng ne nneywi mbe wru rewie kanka kanka re cwo nwie ngu.

Marrku 2

¹Aa fo ewe rotu tsieɛ, Jesu a ning brru re nzhi Kafanahu. Nneywi ya ho he a shi ri.

²Mbe ɛ ya tu, herri ko bi ewieng sa ta a zonggru nna we, herri re nzhi cwu tese ne Jesu shi we brro nka.

³Yá nné be nwie ngu ne ya nne ngu kwi nkyeɛ, ne nné weni mbe ki bro.

⁴Mɛdi zhe ne mbe ri ko mbe shi hung ngwie mi ne ngu nwie Jesu we, aha rigwe nneywi ne mbe shi miimi, mbe ɛ ya ti ya bɛgɛ zonggru yeyerri ne ewie ne Jesu ning shi. Zhe ne mbe she riwe, mbe ɛ wro ne ngu re be be a kpengye ne ngu ning nywe.

⁵A zhe ne Jesu ngu ri sa rie mbe ni, ngu a he ne nne ruhu kwi nkyeɛ nna he, "Ewe nje, á re we re-ɛngwie ngwe."

⁶Yá nné miɛ Nti Nka Musa ne mbe shi srra miimi á ne ne hwie nka a yarri rehwie mbe he,

⁷"Aha nda ne nne ne ngu he zhwe nka ne ee? A dziɛ Beneɛ. Nyi nye ngu hung we nneywi re-ɛngwie ne mbe nyi wɛsa ne Beneɛ we nggaa ngu a?"

⁸We zhe ana Jesu hu nka ne mbe shi hwieng, ngu a he ne mbe he, "Nyi nda ngu ci ne nyi hwie zhwe re-nka ne ee?

⁹Canca re he rimi: re he ne nne kwi nkyeɛ ne he, 'Á re we re-ɛngwie ne ngwe nyi,' ka re he ne ngu he, 'Deze, ngwe fo kpengye ngwe, ngwe ne ne ciee ngwe ee?'

¹⁰Nje ce nyi hu he Kowe Nneywi ɛ bi igbe a be ngwie ngbe re we nneywi re-ɛngwie mbe." A he ne nne kwi nkyeɛ nna he,

11"Nje he ne ngwę, deze, fo kpengye ngwę ngwę si ri!"

12We a nyyi mbe, nne nna deze, ngu a fo kpengye ngu, ngu a nę ne ciee ngu. Ga mbe zhwozhwo hwię nyę ronu nwie de Bęnę he, "Kaat, ko nzhi sa ri yankya he ni nę wę."

13Jesu cinga ning brru re nzhi a rekyi nzhwo Galili. Rigwę nné be nwie ngu, ngu a nę ne we mię nka.

14A zhe ne ngu shi ciee, ngu a ya she Levi ne ngu nyi ewe Alifayu ngu shi srra a wofing si gondu ngu. Jesu he ne ngu he, "Ning zhwe." Levi deze ngu a ki zhwe.

15A zhe ne Jesu shi ye yâ a ri Levi, ngbe nné ki zhwe ngu, nné si gondu ngbe kpi nné engwię piriri a tsi rigwę nné ne mbe ri shi ngbe ngu, á ya nę ne ye yâ a tebrru ngbe ngu.

16Yá nné Farisi ne mbe nyi nné mię Nti Nka Musa á ri Jesu ngu shi ye yâ ngbe nné engwię ngbe nné si gondu, mbe e nę ne rin nné ki zhwe ngu nka he, "Nyi nda ngu ci ne Jesu ngu ye yâ ngbe zhwe nné nę ye?"

17Jesu ho kya ne mbe he, ngu a we shing he, "Ko nyi nné ne mbe shi gbingbi ne mbe kre nne rikyę wę, se we nné ruhu. Ko nje be ye nné redziee wę, nje be aha nné engwie."

18A ya otu, nné zhwe Yohana ngbe nné Farisi á shi rwe onu. Yá nné be ya rin Jesu nka he, "Nyi nda ngu ci ne nné zhwe Yohana ngbe na nné Farisi mbe rwé onu, médi ko na ngwę á rwé wę e?"

19Jesu a we shing he, "Wę ce rimi re-yeva nne rwe nyrra ré rwe onu a zhe ne nne rwe nyrra nna ngu shi ngbe mbe ee? Aawo, koó shi ré nyi ni wę, aha nne rwe nyrra nna shi ngbe mbe.

20Mędi zhe cwo be ne á ri fo nne rwe nyrra nna, wę we we, a zhe ana fa, wę nę ne rwe onu.

21"Ko bi nne ngu fó kla trro hwi re ning tsie ruba a tago reni wę. Kundu ngu nyi ni, hwiwing nna wę yaa hwrri, wę fię rening nna herri re ki hla, wire rening nna wę hla nę ni.

22Ko bra bi nne ngu kro hwihi rishi ruto a yarri gure kpe na rening wę, aha kundu ngu nyi ni, rishi ruto nna wę ho gure kpe nna. Wire rishi ruto ngbe gure kpe nna wę ci shweni gbengbe mbe. Se ka re kro hwihi rishi ruto a yarri hwihi gure kpe."

23Jesu i shi ciee a ya Kotung Srra Cwu nné Yahudi, ngbe nné ki zhwe ngu, ne mbe shi wara a yarri rebe yâ a yi. A zhe ne mbe shi ciee, nné ki zhwe ngu mbe e nę ne kpi yá re-nci alikama.

24Nné Farisi mbe e he ne Jesu he, "Ri kya ne nné re zhwe ngwę mbe shi mi nę, a shi yeyerri ré nyi cwuo a Tung Srra Cwu aa?"

²⁵Jesu we shing he, "Ko nyi sa hwie kya ne Dooda ngu i nyi a zhe ne ngu ngbe nné ne mbe i shi ngbe ngu mbe i nyi a zhe ne mbe i ho nzhwo ne mbe kre kya ye wé ee?

²⁶A i ngwie a zonggru Béne a zhe ne Abiata ngu nyi Br̄ra P̄risti, aa ye yâ na ne e ngwá Béne, ne se we re-p̄risti re ye, herri aa ngwa nné ne mbe shi ngbe ngu."

²⁷Wire Jesu he ne mbe he, "Á nyi Kotung Srra Cwu aha nneywi, koó nyi nneywi aha Kotung Srra Cwu we.

²⁸Aha nii, nyi hu he Kowe Nneywi nyi Brrabe herri ngbe na Kotung Srra Cwu."

Marrku 3

¹A yaka otu ne Jesu ywa a zonggrung mwe wa, a bi ya nne ne va ngu hu a miimi.

²A bra bi yá nné a miimi ne mbe kre rē mbe ning ci Jesu nka. Aha nii, á sa riyii a ngu aha mbe ri ka a shi kyia nne nna a Tung Srra Cwu a.

³Jesu he ne nne hu va nna he, "Cinye ngwé yo a cwe nkyie."

⁴Wire ngu a rin kpi nnéng he, "Nyi nda ngu mwa yeyerri ré nyi a Tung Srra Cwu a? Ré nyi kya rina ka ré nyi engwieng? Ré kyia ce nneywi, ka ré yhwe?" Mèdi á ci cereng.

⁵Jesu bra we di ne rimwi, a dzio ewie aha zhwe ewie prrita mbe. Ngu a he ne nne nna he, "Na va ngwé." Ngu a na. Va ngu a wré ne ci gbingbi.

⁶Nné Farisi mbe e wré ne wrū a yarri zonggrung mwe nna re nzhi mwe ngbe yá nné Hirridu aha mbe nyi re-rê ne mbe shi ning yhwe Jesu.

⁷Jesu n̄e ngbe nné ki zhwe ngu re nzhi rekyi nzhwo Galili. Rigwé nné ne mbe wrū Galili ngbe na mbe wrū Yahudi á ki zhwe.

⁸Kpi wrū a Urrushelima, kpi a Idumiya, kpi a nyie Br̄ra Riyi Urrdu, herri ngbe kpi ne mbe wrū a ngwie Taya ngbe Sido. Zhwozhwo rigwé nné nna á be nwie ngu aha re-ankya ne mbe ho he shi nying.

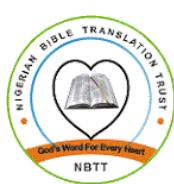
⁹Aha zhwe brri ne nné nna mbe brri, Jesu ci nné ki zhwe ngu ré ki kre ya konkro ngbe ngu ning ngwie, kishi nné nna á ri ki yhwi.

¹⁰A zhe ana, á i ma ne Jesu ngu kyia nné ruhu we yang. Aha nii, ga nné ruhu ne mbe shi miimi á yaa ywrru we aha mbe ki re.

¹¹Ko zohu zhe ne nné bi re-rije mbe ki ri, wé kpi be a nyyi ngu nwie kyié ronu he, "Ngwé nyi Kowe Béne!"

¹²Mèdi Jesu we gara nka ne igbè he shi dè ré ti ko ya nneng he ngu nyi Kowe Béne we.

¹³Jesu shi cwugu ya rugu, ngu a ye nné ne ngu cè. Á be nwie ngu,

¹⁴ngu a kye nné shwa ne otu wehwie he ré hwie nnenté ngu, ré srra ngbe ngu aha ngu ri ma we te ré ya brro nka.

¹⁵Aa we ngwa deme ré ning trru re-rije.

¹⁶Nné shwa ne otu wehwie ne ngu kye e nyi mbe Sima (ne ngu ki ye he Pita),

¹⁷ngbe Yakubu, ngbe gimbe ngu Yohana ne mbe nyi rewe Zebedi (Jesu we ye he Banaji, ne ngu nyi he "Rewe Eze").

¹⁸A ning bi Andrru, ngbe Fili, ngbe Batolomi, ngbe Mata, ngbe Toma, ngbe Yakubu kowe Alifayu, ngbe Tadiyu, ngbe Sima ne ngu nyi Nne Ngwa Rici.

¹⁹ngbe Yahuda Iskarriyoti, ne ngu rię Jesu.

²⁰Jesu a nę re nzhi ya eri. Herri ne cwu, ya brra ekpri nné á ya tsu a ri nna, herri aa ci ko Jesu ngbe nné ki zhwe ngu hung ye yâ we.

²¹A zhe ne nné ngu mbe ya ho ni, mbe e ywa he mbe ya ki fo, aha á he, "Deente wo rici ngu nę ne dzio!"

²²Yá nné mię Nti Nka Musa ne mbe wru a Urrushelima á nę ne he, "Nyi Beelzebu nggwę re-rije ne ngu ki ngwá igbę ne ngu ning trru re-rije."

²³Aha ni Jesu we ye, ngu a we he nka zhwebe he, "Shetani wę hung yu Shetani ee?

²⁴Kundu ne nné ngwie mbe yaa hla mbe ci cwè we nci mbe, ringgwę mbe e wę gu.

²⁵Kundu ne nné ri mbe yaa hla mbe ci cwè we nci mbe, eri mbe e wę gu.

²⁶Ma kundu Shetani ngu deze we rici ngu, ngu ci cwè ne ringgwę ngu, maahu ringgwę ngu a yhwę, aha ko shi re yo wę.

²⁷"Ko bi nne re hung ngwie a ri nne bi igbę ngbe re ko re-ankya ngu wę, se re kęshe rrwe nne bi igbę nna wire wę hung ko re-ankya a ri ngu.

²⁸"Nje níng ting cence, wę hung we nneywí ga re-nzhwe engwie ne mbe nyi, herri ngbe re-nkang dzie Bęne ne mbe he.

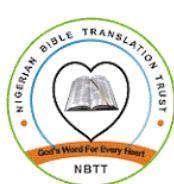
²⁹Mędi ko nyę ne ngu dzie Nshe Wiri, ko bi ré ki we engwie ngu wę, aha aa nyi engwie na herri tiya."

³⁰(Jesu he nka nę aha yá shi he he, "A bi rije a yarri ngu.")

³¹Wire dę Jesu ngbe re-gimbe ngu ya wre. Á ya yo tese ri ne Jesu ngu ning shi, mbe e te he ré ya ki ye.

³²Rotsu nné ne mbe shi srra ngbe ngu mbe e he ne ngu he, "Ri, dę ngwę ngbe re-gimbe ngwę rewerento ngbe rewerembrru á re kre a ci."

³³Jesu a he ne mbe he, "Nyi nyę ngu nyi dę nje e? Nyi mbe nyę mbe nyi re-gimbe nje e?"

³⁴Ngu a ci riyii nwie di nné ne mbe srra mbe ki grra, ngu a he, "Ri! Dę nje ngbe re-gimbe nje ę á nyi nke!

³⁵Nne nke ne ngu nyi kya ne Bene ce, nyi ngu ne ngu nyi gimbe nje ewerento ka ewerembrru ka dę nje."

Marrku 4

¹Jesu a nę ne mię nneywí nka a rekyi nzhwo Galili wa. Rigwę nné ne mbe ya ki grra á brri we yang herri se ne ngu ngwie konkro a yarri brra nzhwo rishi nna wire ngu a srra be miimi nwie mię nneywí nka ne mbe yo a rekyi ci.

²Aa we mię re-ankya we yang ne re-nka zhwebe, a he ne mbe he,

³"Nyi ho wę! A bi ya nne kaa ne ngu ywa ni zhwe a yi.

⁴A zhe ne ngu shi ni zhwe nna, yá kpi a nhwie rę, remię be ya ta.

⁵Yá kpi a nęhwan ne ko ngu zhwo bi mbe wę. We zhe zunzrru á wrę ne ta, aha ewie nna bi ęwę mbę ę we hwerere.

⁶Mędi a zhe ne 'nę ngu ya cwucwu, á wrę ne yomi herri á hwe, aha ko re-rinyie nna á ngwi be wę.

⁷Yá re-zhwe nna á kpi a yarri re-zekyę, re-zekyę á ci á we rrwe herri koó hung ci riyii wę.

⁸Mędi yá re-zhwe nna á kpi a mbe rina, á ta, á ci herri á ci riyii: yá nci nna á ci ncwe nshwa wetsię wetsię, yá nshwa rrtsię rrtsię, kpi ma herri nnywa zunzrru zunzrru."

⁹Wire Jesu a he, "Nne ngu bi re-uucwung hong, nde re ho!"

¹⁰A ya zhe ne Jesu shi nggaa ngu, nné ki zhwe ngu shwa ne otu wehwie ngbe kpi nné ne mbe shi ngbe ngu a, á he ne ngu he re we kla re-nka zhwebe ne ngu we heng ana.

¹¹Jesu a he ne mbe he, "Á níng ngwa hu reseng re-ankya la la na Ringgwę Bene. Mędi nné ne ko mbe shi yarri nyi wę á hó ko nda a re-nka zhwebe.

¹²Aha nii, 'Ko ngbe mbe ri we ri, ko shi ré di wę; ko ngbe mbe ho we ho, ko shi ré bi hu reseng wę. Kundu mbe rā she hu reseng, wę ning brru re be nwie Bene, ngbe Bene wę we we re-ęngwię mbe.' "

¹³Wire Jesu a he ne mbe he, "Ko nyi pie ngba cwu nka zhwebe nę wę ee? Ma nyi ri ce rimi nyi pie ya nka zhwebe ę ma?

¹⁴Nne ni zhwe ę aa ni nka Bene.

¹⁵Yá nneywí ę á shi shi zhwe na mbe kpi a nhwie rę. We zhe ne mbe ho nka ne e brro, ngbe Shetani wę wrę ne be, wę ya ti kya ne mbe ho a.

¹⁶Yá nneywí ę á shi shi zhwe na mbe kpi a nehwan. We zhe ne mbe ho nka ne e brro, wé wre ne seng ne rekwi.

¹⁷Medi ko nka nna we cwu ronu rie mbe wé, aha ni ko fó zhe wé. Zhe ne ya gezhe ri we she ka á ri shi we ngwa cinci aha zhwe nka Bené, wé wre ne ning brru ne emerin.

¹⁸Yá nneywí ę á shi shi zhwe na mbe kpi a yarri re-zéké. Mbe nę, á nyi zhwe nné ne mbe hó nka,

¹⁹mèdi re-hwie nka ankya na nzé nę, ngbe kre ncwé ngbe ecwue kpi re-ankya wé we rrwe herri ko nka ne mbe ho a wé ci mpéni wé.

²⁰Mèdi yá nneywí ę á shi shi zhwe na mbe kpi a mbe rina. Á hó nka Bené, wé se, wé ning nyi re-cwuo rina ne Bené he ré nyi shi zhwe na ne yá mbe ci ncwe nshwa wetsié wetsié, yá nshwa rrtsié rrtsié, kpi ma herri nnywa zunzru zunzru.”

²¹Jesu he ne rigwé nné he, "Nyi nye ngu sa be ne telekyi a zonggru wé ki cwugru ne grre ka re sa a tahwie gondo aa? Koó sa a zete kyang sang wé ee?

²²Aha ko nda ne ngu shi la la á ri wru mi cwe nkyie, ko nda ne e ku á ri kla gbeng.

²³Ko nyé ne ngu bi ucwung hong, nde re ho!"

²⁴A he ne mbe wa he, "Nyi ci nkwlé ne kya nyi ho! Ahwa ne ngwé ning mwang, nyi ngu ne e ri re mwang ma, herri ré re brang.

²⁵Aha nne nke ne ngu bi hu reséng, á ri ki brang; nne nke ne ko ngu bi wé, ngbe ewé kya ne ngu bi ę á ri se ré ki we hwerri."

²⁶Jesu a he wa he, "Ringgwé Bené ę shi shi zhwe ne ya nne ngu ni a ebe ngu.

²⁷Ka re shi ndzie a totu, ka re deze ngu shi nyi yaka yankya a téné, zhwe ana wé shi nwie ci ne ko ngu hung nhwiéng wé.

²⁸Ebe nna we rici ngu a ci yâ. Ceucwung, zhwe keshe wé ta, wé nę ne ci, wé ya nę ne si rehwie, herri wé ya trru nci, wé ning ci riyii.

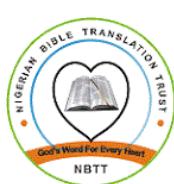
²⁹Zhe ne yâ nna ri ci ca, nne bi ebe nna wé he zheng ca yâ be, wire wé rwi rijee nva fa, wé nę ne cang."

³⁰Jesu we rinng wa he, "Nyi nda nzhi ning mwa yi ne Ringgwé Bené ee? Ka nyi zohu nka zhwebe nzhi ning mwa yi mi ee?

³¹A shi shi cwe musta ne ngu shi tsienzhwu re nę ga re-nzhwe ankya a be ngwie ne e tsi a ebe.

³²Mèdi kundu ne e ki tsi, wé ci brrabrrang re nę ga re-nzhwe ankya ne e tsí a nhwien. A ci ngbá nva rekwe herri remié yi wé ya nę ne ning srra a rowu ngu."

³³Ne yá re-nka zhwebe shi nke nę we yang Jesu we brro nka yeyerri ne kya mbe ri hung hung.

³⁴Koo we ti yankya wesa ne re-nka zhwebe we. Mèdi zhe ne ngu shi nggaa ngu ngbe nné ki zhwe ngu, wè we ti kya ne nka zhwebe nna ngu he.

³⁵We tu nna a zhe nehin, Jesu he nné ki zhwe ngu he, "Nyi ning be nzhi tsa re nzhi nyie nke ncwi."

³⁶Mbe è we rigwè nné nna, mbe è ki fo a yarri konkro ne ngu ning shi. Mèdi a bi yá re-konkro ne mbe shi miimi wa.

³⁷Á srra, ya ngba ncwu ngbe wu a be ne igbè nwie yhwa rishi re nzhi yarri konkro nna shi shi ngu shi ki ci re ciywi yarri rishi.

³⁸A zhe nna, Jesu sa rici a kyang sa rici a shi ndzie a merin konkro nna. Á ya ki shwo, á he, "Nne Miè Nka, ngwè kè we ne nywè ne nzhi shi ci shweni nè ee?"

³⁹Jesu a deze ngu a tsa wu nna ne ren he, "We ni!" Ngu a he ne brra nzhwo rishi nna he, "Nywè cereng!" Wu nna a we ni, brra nzhwo rishi è ci cereng fa.

⁴⁰Wire Jesu a he ne nné ki zhwe ngu he, "Nyi nda ngu ci ne nyi bi owu ni è? Herri ne cwu ko nyi bi sa rie we ee?"

⁴¹Owu we prre á nè ne yaa rin re-nka we nci mbe he, "Nke è nyi nye ni è? Herri 'wu ngbe nzhwo rishi è á shî nka ngu uu!"

Marrku 5

¹Jesu ngbe nné ki zhwe ngu á tsa nzhwo rishi Galili re be a nyie Garasi.

²We zhe ne Jesu ngu wru a yarri konkro, ya nne ne ngu bi rije wru a nwie re-ria re be nyi ne ngu.

³Nne nna srrá a nwie re-ria, ko bi ko ya nne ngu hung ki rrwe we, ka ré bra ki rrwe ne roonyo hoo.

⁴Aha á nyi ne ki ci roonyo a nva ngbe ne re-kprincwè a nta, mèdi a prre we ca, we kprre re-kprincwè ne e ki cing a nta. Herri ko bi nne ngu bi igbè re ki re we.

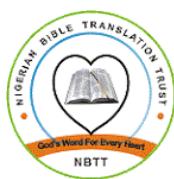
⁵Totu ne tènè a srra re kyiè onu a nwie re-ria a yarri ngbrá nwie yaa ca ne rahwan.

⁶Zhe ne ngu ri Jesu we gbong, ngu a rwi ta be ncii re nzhi ki she, ngu a ya hu be a nyiyi ngu.

⁷Ngu a ci onu ne brra riwieng cwue he, "Jesu, Kowe Bènè Bi Grime Re Ne Zhwozhwo! Nyi nda shwe nje ngbe ngwè ee? Nje cwe nva ne ngwè a yarri lo Bènè he shi dè ngwè ning ngwa gezhe we!"

⁸(A he ni aha á ri ma ne Jesu ngu he ne rije nna he, "Rije, wru a yarri nne nè!")

⁹Jesu a ki rinng he, "Á re ye he nye?" Ngu a ki shing he, "Á ning ye he 'Piriri,' aha nzhi brri we brri."

¹⁰Ngu a n̄e ne cwe nva ne Jesu t̄ente wa he shi d̄e re we yu a nkla nna w̄e.

¹¹A bi ya brra ekpri re-lede dudu ne mbe shi reye a rekyi rugu.

¹²Re-rije nna á n̄e ne cwe nva ne Jesu he, "Níng trru re nzhi nwie re-lede ngbe nzhi ya ngwie a yarri mbe."

¹³Aa we shing, ngbe re-rije e wru a yarri nne nna mbe e ngwie a yarri re-lede. Ekpri re-lede nna á cwu 'ci wehwie. Zhwozhwo mbe á wrre a brraa, á ya kpi a nzhwo rishi á ci shweni.

¹⁴Nn̄é cwo re-lede á ri ni, mbe e wr̄e ne to ncii re nzhi ti nneywíng a yarri ngwie ngbe nkla, nneywí e nga re nzhi ri kya ne ngu ci.

¹⁵Zhe ne mbe ya wr̄e a nwie Jesu, mbe e ya she nne bi re-rije nna ngu ci anky, ngu srra be we rina rina. Rowu we prre.

¹⁶Nn̄é mbe ne mbe ri kya ne ngu ci e, á n̄e ne ti nn̄é kya ngu ci ne nne bi re-rije ngbe re-lede nna.

¹⁷Nn̄é nkla nna á n̄e ne cwe nva ne Jesu he re n̄e a nkla mbe.

¹⁸A zhe ne Jesu ngu shi ngwie a konkro, nne ne ngu i bi re-rije nna ngu a n̄e ne cwe nva ne ngu he ngu n̄e ngbe ne ngu.

¹⁹M̄edi ko Jesu ki shing w̄e, a he ne ngu he, "Ywa a ri ngw̄e ngw̄e ya ti nn̄é nva ngw̄eng kya ne Brrab̄e ngu re nyding, ngbe naana ngw̄e ne ngu ri."

²⁰Aha nii, nne nna n̄e ne grra re ting a Re-ngwie Shwa kya ne Jesu ngu ki nyding. Ga nneywí zhwozhwo a n̄e ne nye ronu.

²¹A zhe ne Jesu ngu ning brru tsa nzhwo rishi ne konkro re be a nyie ne ngu ri ning shi, nneywí nga gbungbungbu á ya ki grra we zhe ne ngu shi a rekyi nzhwo.

²²Ngbe ya nnencwuee zonggrung mwe nn̄é Yahudi ne e ki ye he Yayirru, ngu a ya wr̄e ma. Zhe ne ngu ri Jesu, ngu a hu be a nyiyi ngu.

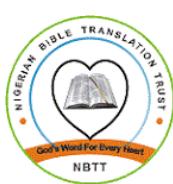
²³Ngu a n̄e ne cwe nva ne ngu nwie he, "Ew̄e ewena nje nyia re nzhi hu, kusu be ngbe ngw̄e ya ki gara va ngbe re ci gbingbi kishi ri hu!"

²⁴Aha nii, Jesu n̄e ngbe ne ngu. Nn̄é ne mbe ki zhwe e á brri we yang ne mbe cwo re ki yhwi ko zohu eme.

²⁵A bi ya mbrru a miimi ne ngu nyi ne shwe cinci nwie to roshwo herri re-rie shwa ne otu wehwie.

²⁶Aa bra shwe cinci we yang a nva nn̄é rekye, herri aa yw̄e ncw̄é ngu yhw̄e wiriri. Herri ne cwu, koo ci gbingbi w̄e. Ruhu ngu a k̄e we ne ning brang we bra.

²⁷A ho re-ankya ne e he Jesu shi nyding, ngu a k̄we a tsi rigw̄e nn̄é re be w̄e a merin ngu, ngu a re zhi tago ngu.

²⁸A he we hwie ngu he, "Kundu nje re we zhi tago ngu ne, ma n ci gbingbi."

²⁹We zhe zunzru roshwo ngu a we ni to, ngu a ho ko nda ki ci rina a yarri rwę ngu.

³⁰We zhe zunzru ma, Jesu hu he igbę wru yarri ngu, ngu a bra a tsi rigwę nné, ngu a we rinng he, "Nyi nyę ngu re tago nje e?"

³¹Nné ki zhwe ngu ki shing he, "Ngwę ri zhwe rugu nné ne mbe re grra ne, ngwę ce rimi ngwę rin he nyi nyę ngu re re ye ee?"

³²Mèdi Jesu kę we ne kyeyi he ngu ri nne ne ngu ki re.

³³Wire mbrru nna, ne ngu hu kya ngu ci e, ngu a be ngu a ya hu be a nyyi ngu nwie tsi rwę ne owu, ngu a ki ti ko nda ne ngu ci yeyerri.

³⁴Jesu a he ne ngu he, "Ewena nje, sa rie ngwę re ci ngwę ci gbingbi. Ywa we rina, ngwę she kyia ne ruhu ngwę."

³⁵We zhe ne Jesu ngu shi nka, yá nné e wru a ri Yayirru, mbe e he ne ngu he, "Ewena ngwę aa hu, shi dę ngwę ngwa Nne Mię Nka cinci ni wę."

³⁶Jesu ho kya ne mbe he, ngu a he ne Yayirru he, "Shi dę ngwę dzio ehwie wę, kę we ne sa rie."

³⁷Ko Jesu we ko ya nne re ki zhwe wę, se we Pita, ngbe Yakubu ngbe Yohana ne ngu nyi gimbe Yakubu.

³⁸A zhe ne mbe ya wre a ri Yayirru, Jesu ya she ewie shwu ne nneywí mbe cwe nku ngbe rana riywę.

³⁹Ngu a ngwie yarring, ngu a we rinng he, "Nyi nda ngu ci ne nyi cwe nku nwie kyie rana ni ee? Ko ewena nna hu wę, a shi ndzie!"

⁴⁰Á bra nę ne ki mi. Zhe ne ngu we trru ci zhwozhwo mbe, ngu a fo 'beng ngbe de ewena nna ngbe nné ki zhwe ne mbe shi ngbe ne ngu, mbe e ngwie a nwie ne ewena nna ngu ning shi.

⁴¹Ngu a fo va ewena nna ngu a he ne ngu he, "Talita kumi!" (woto he, "Ewena, nje he ne ngwę he, deze!")

⁴²We zhe zunzru, ewena nna cinyę ngu a nę ne cwo ciee. Herri ga nné ne mbe shi miimi zhwozhwo á hwię nyę we ronu. (Ewena nna bi re-rie shwa ne otu wehwie.)

⁴³Jesu we gara nka ne igbę he shi dę ré ti ko ya nne kya ne ngu ci wę, ngu a he ne mbe he ré ki ngwa yâ ngbe re ye.

Marrku 6

¹Jesu we miimi, ngu a nę re nzhi ngwie ne ngu ning srra ngbe ne nné ki zhwe ngu ne mbe ki ku teme.

²A zhe ne Kotung Srra Cwu be, ngu a ya ne ne mię nneywí nka a zonggrung mwe. Ga nné ne mbe ho nka ngu a, á ne ne nyę we ronu nwie rin he, "Nne ne wru mi ne zhwe nti nka ne ngu he ne a he ee? Aa she zhwe zentsi ne ngu ning nyi re-ankyang hwię nga onu ne a he?

³Ko nyi ngu ne ngu nyi kafinta ne ngu nyi ewe Merri we ee? Ko nyi ngu ne ngu nyi gimbe Yakubu, ngbe Usufu, ngbe Yahuda, ngbe Sima ne re-gimbe ngu rewerembrru mbe shi he ngbe ne nzhi ne we ee?" Aha nii, á ra nka ngu.

⁴Jesu he ne mbe he, "Á ngwá nne ti reseng grime ko he, mèdi wesa ne nné nkla ngu ngbe nné nzhwe ngu, ngbe nné yarri ri ngu."

⁵Aha nii, ko Jesu hung nyi ankyang hwię nga onu piriri a miimi we, se we nné ruhu we tsie ne ngu we gara nva ne mbe ci gbingbi.

⁶Kyei! Jesu hwię nga we onu aha zhwe riywę sa rie mbe. Wire Jesu ne ne grra a re-nkla nkla nwie mię nka.

⁷Aa ye nné ki zhwe ngu shwa ne otu wehwie ngu a we te wehwie wehwie, aa we ngwa deme a zete re-riję.

⁸Zhe ne mbe shi ne, aa we gara nka he, "Shi de nyi ko ankya a ciee ne, ka nyi ko yâ, ka brrá re-lente, ka ncwé a re-rujuhu nyi we, se ka ngbo hoo.

⁹Nyi ci tamri, mèdi shi de nyi ko yaká re-tago wa we.

¹⁰Ko zohu ewie ne nyi ning ywa, nyi srra a ri ne e níng se, herri re nzhi zhe ne nyi ri we ngwię nna.

¹¹Ko zohu ewie ne nyi ning ngwie ne koó níng se we, nyi gbę ruvu nta nyi a zhe ne nyi shi ne, ngbe re hwię sheede a rici mbe."

¹²Á wru á ya ne ne brro nka aha nneywí ré si ywe.

¹³Á yu re-riję we yang. Á ywi nné ruhu piriri remie á we ci ci gbingbi.

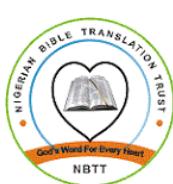
¹⁴Nggwę Hirridu ho kya ne Jesu shi nyding, aha lo ngu ya cwu ko he. Yá nné á ne ne he he, "Nyi Yohana nyi batisma ne e ki deze nhu, kya a nyi ngwiee ngu bi igbęng nyi ngbá re-cwuong hwię nga onu ne."

¹⁵Kpi he, "A nyi Iliya." Kpi kę wę ne he he, "A nyi nne ti reseng, shi yá nné ti reseng na gbangba tiya."

¹⁶Mèdi zhe ne Hirridu ho ni, ngu a he, "Yohana aa, nne ne nje i ki ti rici e aa deze nhu rri ii!"

¹⁷Aha Hirridu we rici ngu i ngwa nka he ré pie Yohana, ré ki rrwe ré ki ci a uucwu gyiaa. A i nyi ni aha Hirridiya, mbrru gimbe ngu Filibu, ne ngu i fo ning nyi mbrru.

¹⁸Aha a zhe nna Yohana i srra re he ne Hirridu he, "A ci cinci ngbe ngwę fo mbrru gimbe ngwę re hwię mbrru ngwę."

¹⁹Aha nii, Hirridiya ne ne ra Yohana herri aa kre rē ngu ki yhwē, mèdi koo she riwie we,

²⁰aha Hirridu to Yohana, a bra ki cwo aha ne ngu hu he nyi nne redziee, a bra shi wiri a nyyi Bènè. Ko zohu zhe ne Hirridu ho nka Yohana, owu we ki yhwē, gbengbe ni a kré he ngu srra re ho re-nka ngu.

²¹Otu be ne Hirridiya ngu she zhe fa. A nyi otu bikying bî Hirridu, aha ni Hirridu a nyi brra para ngbe brrá nné gonati ngu ngbe brrá nnencwueé re-shezhi ngu ngbe brrá nné ringgwé na Galili.

²²Zhe ne ewena Hirridiya ngu ngwie ngu shwo rocwu, aa kla Hirridu ngbe nné ice ngu rehwie. Aha ni nggwé Hirridu a he ne ewena nna he, "Ning rin ko nda ne ngwe cè, ngbe ma n re ngwa."

²³Ngu a ki sa 'jee ne shí he, "Ko nda ne ngwe ning rinng, ma n re ngwa; ko ngu ra bra nyi kpirri ringgwé nje ma ho."

²⁴Ngu a wru ci re nzhi rin dè ngung he, "A dè, n rin aha nda a?" Dè ngu a he, "Rin aha rici Yohana Nyi Batisma."

²⁵We zhe zunzru ewena nna rwi ta be re nzhi nwie nggwé ne kya ngu cè he, "Nje ce ngwe ning ngwa rici Yohana Nyi Batisma we zhe ne nè a zete trree."

²⁶Nggwé ho ni, rwé ngu a dzie. Mèdi aha ne ngu i sa 'jee ne shí a nyyi nné ice ngu, ko bi re bra bra nka nna we.

²⁷Aha ni ngu a wré ne ci ya shezhi ngu re ya yhwé Yohana re be mi ne rici ngu. Nne nna ywa a uucwu gyiaa ngu a ya ti rici Yohana,

²⁸ngu a be mi a zete trree. Ngu a ngwa ewena nna, wire ngu a ya ngwa dè ngu ma fa.

²⁹Zhe ne nné zhwe Yohana mbe ho he á yhwé beri mbe, mbe e be mbe e ya fo kwe ngu, mbe e ya nyie.

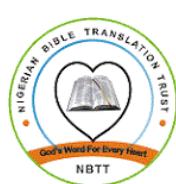
³⁰Nnenté ya ning brru á ya mwe nwie Jesu, á ki ti ko nda ne mbe nyi, ngbe re-nka ne mbe mie.

³¹Mèdi aha ne nneywí piriri mbe tsu nwie mbe, ne kpi shi ngwi kpi wé shi nyia, herri ko Jesu ngbe nné ki zhwe ngu á bi zheng ye yâ wé. Jesu a he ne mbe he, "Nyi ning be we nggaa nyi ngbe nzhi ywa a ya ewie ne ngu shi cereng ngbe nzhi ya srra cwu."

³²Aha ni mbe e ngwie a yarri konkro we nggaa mbe ngbe Jesu re nzhi ya ewie ngu shi cereng.

³³Mèdi kpi nné we yang á we ri mbe e hu he nyi mbe ne mbe nyia, mbe e wru a re-nkla zhwozhwo nwie to re-ncii re nzhi nwie ne mbe nyia re nzhi, á ya kèshe mbe.

³⁴Zhe ne Jesu ngu ya cwucwu, ngu a ri rigwé nné, naana ki pie, aha á shi shi nyi canvé wesa ne nne cwo. Aha ni ngu a nè ne we mie re-ankya we yang.

³⁵A zhe ne ‘nè nyia re nzhi yhwe, nné ki zhwe ngu be nwie ngu, á he ne ngu he, “Ewie nè nyi eyi, ‘nè bra yhwe.

³⁶Cire nné mbe rre ngbe ré ywa ré ya grra a rebe ngbe re-nkla dudu nè ka á ri she yá re-ankya ré si ré ye.”

³⁷Aa we shing he, "Nyi e nyi we ngwa kya ne mbe shi yeng shi." Mbe e ki rinng he, "Ko nzhi ra bi denarri nnywa wehwie wè be nzhi ya ning sè yâ ngbe nzhi ngwa rugu nné nè ré ye ee?"

³⁸Ngu a he ne mbe he, "Ywa nyi ya kre nyi ri, nyi cwú brredi wema ne nyi bi e?" Zhe ne mbe ya she, mbe e he, "A bi cwú wecwwoo ngbe hwén wehwie."

³⁹Wire Jesu a he ne mbe he ré ci ko mbe nyè re srra a rekpri rekpri a zete ntsi brrubrru.

⁴⁰Á yaa ta a rekpri rekpri, nnywa nnywang, ngbe nshwa wecwwoo wecwwoo.

⁴¹Jesu a fo cwú brredi wecwwoo ngbe hwen wehwie ana, ngu a gbi riyii zinyè, ngu a ci kijieng. Wire ngu a hwin brredi nna, ngu a ngwa nné ki zhwe ngu ngbe ré kye nnéng. Ngu a bra kye hwén wehwie nna, ko nyè she.

⁴²Ga mbe zhwozhwo á ye á shwe.

⁴³Nné ki zhwe e á tsu nkla brredi ngbe nkla hwén ne mbe hwiè aa ci grré shwa ne otu wehwie.

⁴⁴Nné ntó ne mbe ye yâ nna á cwu ci wecwwoo.

⁴⁵We zhe ana Jesu ci nné ki zhwe ngu ré ngwie a yarri konkro ré ka nè re nzhi a nyie Beseda, ngbe ngu she cire rigwè nné.

⁴⁶A zhe ne ngu we cire, ngu a cwugu re nzhi ku Bènè a ya rugu.

⁴⁷A zhe ne néhin ci, nné zhwe Jesu á shi yarri konkro a zetsi brra nzhwo rishi, Jesu a shi we nggaa ngu a zete rugu.

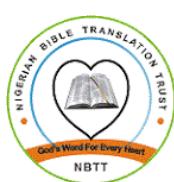
⁴⁸Ngu a we ri ne mbe shi cinci hwrre konkro ne rekwing, aha wu ne ngu to re ning brru ne mbe ne emerin. A brra tsi totu weje ncwè wetsiè re be ncwè rrtsiè na nyiencwe, aa nè re nzhi we she nwie cwo a zete rishi. Aa be shi ngu shi we wara.

⁴⁹Zhe ne mbe ki ri ne ngu cwo a zete nzhwo rishi, á ra he nyi rewenci, mbe e kro nku,

⁵⁰aha a zhe ne mbe ki ri, rwè mbe dzie mièeli. We hwiehwie ngu a he nka ne mbe he, "Nyi yaa rwe! Nyi Nje, shi dè nyi ci rowu wè."

⁵¹Wire ngu a ngra, ngu a ya we she a yarri konkro nna, ngbe wu nna a hwiè yo. Á ne ne nyè we ronu,

⁵²aha a kè we ne we shi ywing a yarri ronu rie mbe, koó hung hu rèsè igbe ngu ne ngu ning ngwa rigwè nné cwú brredi wecwwoo ana wè.

⁵³A zhe ne mbe tsa rishi yhwé, á ya yo a nyie Jenazarra, mbe ę rwe konkro mbe a miimi.

⁵⁴We zhe ne mbe wru ci a konkro nna, nneywí wre ne hu he nyi Jesu.

⁵⁵Á nę ne grra a re-nkla ne ovu ncii re kywo nné ruhu a re-kpengye re nzhi ko he ne mbe ho he ning shi.

⁵⁶Ko he ne Jesu ngu ning ywa a yarri nkla ngbe re-ngwię ngbe a rebe, nneywí wé ko nné ruhu mbe re cwo mi a rewie ne nneywí mbe ning tsu, nwie cwe nva ne ngu he re we we mbe re zhi tago ngu. Ga mbe ne mbe ki re, á ci gbingbi.

Marrku 7

¹Yá nné Farisi ngbe yá nné mię Nti Nka Musa ne mbe wru a Urrushelima á be ya tsu nwie Jesu.

²Ngbe mbe ę di yá nné zhwe Jesu mbe shi ye yâ ne nva ywi, ne ko mbe kyu nva yeyerri ne kya ne teede Nti Nka Musa he ré nyi we.

³(Aha ko nné Farisi ngbe kpi nné Yahudi zhwozhwo ye yâ wesa ne kyu nva yeyerri ne teede brrá nné tiya mbe we,

⁴koó bra ye yankya ne e wru mi kaawę we, se ne mbe ki kyu wire. Á bra bi yá re-teede tiya mbe we yang ne mbe zhwe shi shi teedeng kyu re-kwrreshi, ngbe rondrro, ngbe re-vite.)

⁵Aha nii, nné Farisi ngbe nné mię Nti Nka á rin Jesu he, "Nyi nda ngu ci ne ko nné re zhwe ngwę mbe zhwe teede brrá nné tiya nzhi we, mèdi mbe ye yâ ne nva ywing ee?"

⁶Jesu we shing he, "Kya ne Ishaya, nne ti ręseng, ngu i he ne nyi nné brra ronu a nyi cence, ne ngu wie he: 'Nné mbe rre ę á ning ngwá grime we ikpe nu, mèdi ronu rie mbe shi zenzę ne nje.

⁷Á ning yé mbè we shweni, aha á mię re-teede nneywí shi shi nyi Nti Nka Bęne!"

⁸Nyi wé Nti Nka na Bęne, nyi yo we re-teede na nneywí."

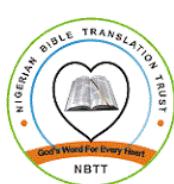
⁹Wire ngu a he ne mbe he, "Nyi bi ęwęe re-zentsing brri Nti Nka Bęne be, aha nyi zhwe re-teede na nci nyi!

¹⁰Musa i he, 'Ci 'bę ngwę ngbe dę ngwę grime. Ko nyę ne ngu cwi 'bę ngu ka dę ngu, aa mwa yeyerri ré ki yhwę.'

¹¹Mèdi nyi ę nyi he he, kundu nneywi bi kya ne ngu ra ning she 'bę ngung ka dę ngu, mèdi ngu he he 'Nyi Na Bęne' (woto, he nyi kya ne ngu kyie sa aha ngu ngwa Bęne),

¹²maahu aa shwe ne she mbe 'bę ngu ngbe dę ngung.

¹³Tu ne nyi nyí ni ngbe yá kpi re-ankya we yang wa, maahu nyi hlę kya ne Bęne he ré nyi aha nyi cwo re-teede tiya nyi gbagba."

¹⁴Jesu ning brru ye kpi nneywí re be nwie ngu wa, a he ne mbe zhwozhwo he, "Ko nyé nyi re sa uucwu re ho re ning bra she hu r̄eseng.

¹⁵Ko nyi kya ne nneywi ngu ye ne ngu ki cí re bi lele a nyyi Bene we. Medi nyi kya ne ngu wru yarri hwie ngu, ne ngu ki ci re bi lele a nyyi Bene."

¹⁶[Ko nyé ne ngu ri bi uucwung hong, nde re ho.]

¹⁷A zhe ne ngu n̄e nwie nneywí re si ri, nné ki zhwe ngu be ya ki rinng he re we ti cwu kya ne nka zhwebe ana ngu he.

¹⁸Ngu a he ne mbe he, "H̄erri ne cwu nyi shi zhizhi eē? Ko nyi kya ne nneywi ngu ye, ne ngu ki cí re bi lele a nyyi Bene we.

¹⁹Aha ko kya ne ngu ye e cwo a yarri onu rie ngu we, medi a cwo yarri hwie ngu, wire we ya ki ti ci a uvu." (Aha ni Jesu ti he ga re-nzhwe yâ zhwozhwo shi wiri a nyyi Bene.)

²⁰Ngu a wara ne we heng he, "A nyi kya ne ngu wrú a yarri hwie nka nneywi ne ngu ki ci re bi lele a nyyi Bene.

²¹Aha a nyi a yarri yarri ronu rie nneywí ne re-hwie nka re-ankya engwie mbe ning wrú shi: njè ngbe ya ewena ka ya nzewe, ngbe nyi nca, ngbe yhwi nné,

²²ngbe nyi njè ngbe mbrru ya nne ka nto ya mbrru, ngbe ecwue mbrrú ngbe ntó, ngbe nyi 'hwie, ngbe ca rabrra, ngbe re-gre shweni, ngbe riyii ankya nné, ngbe kwe feli, ngbe kywo rici ze, ngbe riywe hwie nka tenteng.

²³Ga re-ankya engwie n̄e á wrú a yarri hwie nka nneywi; nyi mbe ne mbe ci nneywi re bi lele a nyyi Bene."

²⁴Jesu deze miimi re nzhi a nva Taya ngbe Sido. Aa ngwie a ya eri. Ko zhwo ce he nneywí ré hu he ngu shi miimi we. Gbengbe ni, nneywí ya ho.

²⁵We zhe ne ya mbrru ne ewe ewena ngu bi rije ya ho ni, ngu a wré ne zhuw re be. Aa be ya hu be a nyyi ngu.

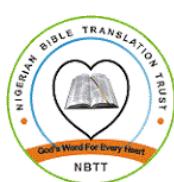
²⁶Ko mbrru nna nyi mbrru Yahudi we, á ki bî a nkla Finikyia a ngwie Sirriya. A cwe nva ne Jesu he re ti rije ne ngu shi a yarri ewena ngu.

²⁷Medi Jesu he ne ngu he, "Nde ewee rewe ré k̄eshe ye ré shwe wire, aha koo mwa yeyerri ngbe ré fo yâ ewee rewe ré ngwa rovu we."

²⁸Mbrru nna ki shing he, "Ee, a shi ni, Brrabe, gbengbe ni ma nje he ka rovu a á ta re-uucwu yâ ne mbe kpi be a gumong ye yâ ewee rewe ne mbe ye ye ee?"

²⁹Aha ni Jesu a he ne ngu he, "Aha zhwe nka ngwe ne, ywa ne ciee ngwe, rije nna wru, aa we ewena ngwe."

³⁰Aa ywa a ri ngu a ya she ewena ngu ne ngu shi nywe be a zete gondo ne rije e wru.

³¹Jesu we ngwie Taya, aa cię a Sido, ngu a ya cwo a Re-ngwie Shwa, wire ngu a ya wro re be a Nzhwo Galili.

³²Nyi miimi ne yá nné mbe be nwie ngu ne ya rumwa ne ko ngu zhwo hung he nka wę, mbe ę cwe nva ne ngu he re gara nne nna va re ki kyia.

³³Jesu a wru mi ne nne nna nwie rigwę nné re nzhi yaka ewie we nggaa ngu, ngu a gara nne nna nva a re-uucwu. Ngu a tsie rencwi, ngu a re le nne nna.

³⁴Ngu a gbi riyii zinyę, ngu a fię ncię ne naana we yang, ngu a he ne ngu he, "Effata" (ne a zhe nka mbe ę he, "Kla!")

³⁵We hwiehwie re-uucwu nne nna kla, le ngu wara ne ci ywaywa ngu a nę ne he nka we cwancwancwa.

³⁶Jesu we gara nka he shi dę re ti ko ya nneng wę. Mędi a shi shi kundu ngu we gara nka ni wę ke we ne ning bra ti nka nna.

³⁷Nneywí nę ne nyę we ronu we yang nwie he, "A nyi ko nda rina rina, herri aa ci nné rę ho nka ngbe mwa ré he nka."

Marrku 8

¹A rotu ana ya brra ekpri nné á ya tsu. Zhe ne mbe ya hwie węsa ne kya ye, Jesu a ye nné ki zhwe ngu, ngu a he ne mbe he,

²"Nje ri naana nné mbe rre ę ne mbe ci rotu wetsię ngbe nje, mbe ya hwie węsa ne kya ye nę.

³Kundu nje he ne mbe he ré si ri ne nzhwo, wę ya hwie rę, aha yá mbe wru rewie zenze."

⁴Nné ki zhwe ngu a he, "Ngwę hwie he nyi he a eyi nę ngbe ré ning she yâ ngbe re be ga nné nę?"

⁵Jesu we rinng he, "Nyi cwú brredi wema nyi bi ę?" Mbe ę kara he, "Natsię."

⁶Aa ci ga nné ana zhwozhwo ré srra be. Zhe ne ngu fo cwú brredi natsię ana ngu a ning ci kijięng, ngu a hwin ngu a kye nné ki zhwe ngu ngbe ré kye nnéng, mbe ę kye.

⁷Á bi yá ęwę hwén tsienzhwu, aa ning ci kijięng wa, ngu a ngwa nné ki zhwe ngu ré kye wa.

⁸Nneywí ye yâ á shwe herri kya ne nné ki zhwe ngu mbe tsu ne ngu hwie ę cwu grré natsię.

⁹Nyi nné ntó 'ci weni ne mbe i shi nwieng. Zhe ne ngu we cire,

¹⁰ngu a ngwie a yarri konkro ngbe nné ki zhwe ngu re nzhi a nkla Dalmanuta.

¹¹Yá nné Farisi be nwie rin Jesu re-nka aha ne mbe cę ki mwa mbe ri. Á he ne ngu he re we wru mi ne ya sheedeng hwię nga onu a zinyę.

¹²Aa fię ncie ngu a he, "Nyi nda ngu ci ne nné nze ne mbe rin aha sheedeng hwię nga onu aa? Nje níng ting cence, ko bi ko ya sheede ne e shi níng ngwa wę."

¹³Wire ngu a we we, ngu a ngwie a konkro, ngu a tsa nyie re nzhi yaka eme.

¹⁴Gaa bru nné zhwe Jesu koó fo brredi wę, se we zunzrru ne mbe bi a yarri konkro.

¹⁵Jesu we gara nka he, "Nyi ci nkwilę, nyi nyi tentę ne yisi nné Farisi ngbe na Hirridu."

¹⁶Á nę ne he re-nka we nci mbe he, "Kabeya, a he nka nę aha ne ko nzhi bi brredi we rre yę?"

¹⁷Jesu hu kya ne mbe shi heng, ngu a we rinng he, "Nyi nda ngu ci ne nyi shi nwie he ko nyi bi brredi wę ee? Hęrrı ne cwu ko nyi hu kya ne nje he nę wę ee? Ko nyi pie cwu nka nna wę ee? A kę we ne níng shi ywing a yarri rehwie nyi ee?

¹⁸Nyi bi nyyi, mèdi ko nyi hung ring wę ee? Nyi bi re-uucwu, mèdi ko nyi ho wę ee? Ko nyi lu wę ee?

¹⁹A zhe ne nje i hwin cwú brredi wecwwoo ne nné 'ci wecwwoo mbe i ye ana, a nyi grré wema mbe i hwię?' Á ki shing he, "Shwa ne otu wehwie."

²⁰Ngu a he, "A zhe ne nje i hwin cwú brredi natsię ne nné 'ci weni mbe i ye, nkla na mbe i hwię ne nyi tsu a i ci grré wema?' Á shî he, "Natsię."

²¹A he ne mbe he, "Hęrrı ne cwu ko nyi pie cwu nka nna fa wę ee?"

²²Á ya wrę a nkla Beseda, yá nné ę be mi ne ya nnencwuę, mbe ę cwe nva ne Jesu he re ki re ngbe re ki kyia.

²³Aa pie va nnencwuę nna, ngu a ki kwa herri á wru nkla nna. Zhe ne ngu tsie rencwi a riyii nne nna, ngu a ki gara va, wire ngu a ki rinng he, "Ngwę ri yankya aa?"

²⁴Aa gbi riyii ze ngu a he, "Nje ri nneywí, á shi shi nyi rekwe ne mbe cwo ciee re grra."

²⁵Jesu cinga ki gara va a riyii ngu wa, wire nyyi ngu a kla fa, aa nę ne ri ewie rina rina, herri a ri ko nda krrankrrankrra.

²⁶Jesu he ne ngu he re sę we rę re si ri, ngu a ki gara nka he, "Shi dę ngwę ning brru re nzhi nkla nyi wę."

²⁷Jesu ngbe nné ki zhwe ngu á nę re nzhi re-nkla dudu ne Kesariya-Filibi. Zhe ne mbe shi ciee ngu a we rinng he, "Nneywí ę he he nje nyi nyę ma?"

²⁸Mbe ę ki shing he, "Yá he he ngwę nyi Yohana Nyi Batisma, yá a he ngwę nyi Iliya, yá bra he ngwę nyi ya a tsi nné ti reseng."

²⁹Ngu a he ne mbe he, "Ma nyi e rre, nyi he nje nyi nye ma?" Pita a he, "Nyi ngwe ngwe nyi Krristi."

³⁰Jesu a we gara nka he shi d^e ré ti ko ya nneng aha ngu we.

³¹Jesu n^e ne mi^e nné ki zhwe ngu nka he se Kowe Nneywi re shwe gezhe we yang, herri brrá nné, ngbe nggwé re-prristi, ngbe nné mi^e Nti Nka ré ki ra herri ré ki yhwe. M^edi w^e ci rotu wetsie wire w^e cinga deze a nnu.

³²Jesu he nka n^e we gbeng. Aha ni Pita ki fi^e re nzhi bamba ngu a n^e ne ki yhwire.

³³M^edi Jesu bra, ngu a ri nné ki zhwe ngu, ngu a ti Pita ne ren he, "Shwo n na r^e ewie Shetani!" Ngu a he, "Zhwe hwie nka ngwe n^e koo wru nwie Ben^e we, a nyi zhwe hwie nka nneywi."

³⁴Wire ngu a ye rigw^e nné ngbe nné ki zhwe ngu re be nwie ngu, ngu a he ne mbe he, "Ko nye ne ngu ce ning zhwe, se re ra rici ngu, re fo gasankwe ngu re ning zhwe.

³⁵Ko nye ne ngu ce cwo ce ngu ne rici ngu w^e wi, m^edi ko nye ne ngu ngwa ce ngu aha nje ngbe aha Nka Rina, w^e she.

³⁶Rina nna nyi nda ne nneywi re she ebe ngwie zhwozhwo, m^edi re bra wi ce ngu a ye?

³⁷Ka nyi nda ne nneywi ngu hung ngwang aha ce ngu a rraa?

³⁸Ko nye ne ngu to nshwu nje ngbe nti nka nje a zhwe z^e nné ne ko shi ré hung sa rie a mbe w^e, z^e nné engw^e n^e, Kowe Nneywi ri to nshwu ngu ma a zhe ne ngu ri be a yarri grime 'Be ngu ngbe re-njeli wiri.'

Marrku 9

¹Ngu a he ne mbe he, "Nje níng ting cence, yá ne mbe yo a he n^e koó bi ri hu w^e se ne mbe ri ri be Ringgwé Ben^e ne igb^e."

²Rotu rrtsie wara, Jesu a ko mbe Pita, ngbe Yakubu, ngbe Yohana re nzhi a ya zete ya brra rugu we nggaa mbe. Zhe ne mbe shi miimi ikpe rw^e Jesu bra a nyyi mbe.

³Re-ankya ci rw^e ngu ci kyekyeng á tsie ns^e zhanzhanzaa shi ne ko ya nne a be ngwie n^e srra kyu anky a ky^e re si ni w^e.

⁴Á srra á timi ne Iliya ngbe Musa mbe ya wr^e nwie mbe, mbe shi nka ngbe ne Jesu.

⁵Pita he ne Jesu he, "Nne Mi^e Nka, a bi rina ne nzhi shi he n^e. Nde nzhi nyi re-ndu wetsie: ya aha ngwe, ya aha Musa, ya aha Iliya."

⁶(Koo hu kya ngu he w^e, rowu we yhwe.)

⁷Ya inyie be ya we ku gbengbe mbe, ya cwue wru a yarri inyie he, "Nke nyi Kowe ce nje. Nyi ho nka ngu!"

⁸We zhe zunzru, á he mbe bra koó ri ya nne we se we Jesu nggaa ngu ne ngu shi ngbe mbe.

⁹Zhe ne mbe shi wro a zete rugu re be be, Jesu we gara nka he shi de re ti ko ya nne kya ne mbe ri we, se zhe ne Kowe Nneywi ri deze nhu.

¹⁰Á bro nka nna we yarri rehwie mbe, nwie yaa rinng he ma nyi nda ngu nyi deze nhu a?

¹¹Á srra mbe e ki rinng he, "Nyi nda ngu ci ne nné mie Nti Nka Musa mbe he se Iliya re keshe be wire ee?"

¹²Jesu we shing he, "A shi ni cence, se Iliya keshe be ya ci re-ankya ré ci rina wire. Dee ni wo, nyi nda ngu ci ma ne e wie he se ne Kowe Nneywi shwe gezhe we yang, nneywí ré bra ki ra aa?

¹³Mèdi nje níng ting, Iliya be, á ki nyi ko nda ne mbe ce, yeyerri shi ne e wie a rici ngu."

¹⁴A zhe ne mbe be a nwie kpi nné ki zhwe, mbe e ya she rigwe nné mbe we grra ngbe nné mie Nti Nka Musa ne mbe shi yaa kwa be ngbe mbe.

¹⁵We zhe ne nné nna mbe ri Jesu we ri, á hwie nye we ronu, mbe e gu ne re-ncii re nzhi ki dzie.

¹⁶Jesu a rin nné ki zhwe ngung he, "Nyi nda nyi shi yaa kwa be ngbe mbe ni e?"

¹⁷Ya nne a tsi nné nna he, "Nne Mie Nka, nje be mi ne ewe nje a nwie ngwe, aha a biriye ne ngu ki ci re mènykeng he nka.

¹⁸Kundu ngu ki ce we fo we ki tsie be. Ngbe we ne ne trru fwihi a nu nwie ye nnyi, we yaa fie wee kanggri. Nje he ne nné re zhwe ngwe ne ré ki ti rije nna, mèdi koó hung ting we."

¹⁹Jesu he ne mbe he, "Ket, a nné mbe rre! Nyi ri kywe kywe shi nka nje rekpe ee? Nje shi srra ngbe ne nyi herri rekpe? Nje shi yaa rwe ngbe ne nyi herri rekpe? Nyi ning be mi ne ewe nna."

²⁰Aha nii, á be mi ne ngu nwie Jesu. Zhe ne rije ngu ri Jesu, ngu a wre ne tsie ewe nna be, ngbe ngu a ne ne kwí nwie kpri be nwie trru fwihi a nu ngu.

²¹Jesu rin 'be ewe nna he, "Aa i ce ruhu ne tu rekpe?" A he, "Tu ne ngu wru ewewu.

²²A srra re ki zi a nro ngbe rishi aha ngu ki yhwe, mèdi kundu ngwe ri hung nyi yankya, ning sheng, kusu ri naana nzhi."

²³Jesu he ne ngu he, "Kundu nje ri hung nyig rri ii? Nne nke ne ngu bi sa rie we hung nyi ko nda."

²⁴We hwiehwie 'be ewe nna wre ne ci onu he, "Nje bi sa rie tsie, ning sheng n ning bra sa rie!"

²⁵Zhe ne Jesu ri nné mbe to re-ncii re be nwie nna, ngu a ti ren ne rije nna he, "Ngwe rije ne ngwé ci ewe n̄e ne ko ngu hung he nka ka re ho nka w̄e, nje he ne ngwé he ngwé wru a yarri ngu, shi d̄e ngwé cinga ning brru ngwie yarri ngu wa w̄e."

²⁶Rije nna kra ku ngu a n̄e ne ki brri be ne igb̄e. Ewe nna ngu a nywé be shi ngu hu. Herri nneywí n̄e ne he, "Aa hu!"

²⁷M̄edi Jesu ki pie va, ngu a ki cinyé, wire ewe nna ngu a deze yo yo ne nta ngu.

²⁸A zhe ne Jesu ngu ngwie a ya eri, nné ki zhwe ngu ki rinng ranranng he, "Nyi nda ngu ci ne ko nzhi hung ti rije n̄e w̄e e?"

²⁹Jesu he ne mbe he, "Zhwe rije n̄e ko wrú w̄e se ne ku B̄ene."

³⁰Jesu ngbe nné ki zhwe ngu we ewie ana á ya wara a yarri Galili. Ko Jesu c̄e he ya nne re hu ewie ne mbe ning shi w̄e,

³¹aha ngu shi nwie mię nné ki zhwe ngu nka. Aa we ting he, "Á shi ngwa Kowe Nneywi a nva nné ne mbe shi ki yhwé, m̄edi a ri ci rotu wetsié w̄e deze."

³²Koó pie cwu kya ne ngu he w̄e, á bra to owu ki rinng.

³³Á ya wre a Kafanahu, zhe ne mbe shi a yarri zonggru, ngu a we rinng he, "Nyi nka nda ne nyi ri shi yaa kwa be a r̄e ana?"

³⁴M̄edi á ci cereng, aha á ri shi yaa ti ronu ce a zhe ne mbe shi r̄e a nka he nyi nyé a tsi mbe ngu nyi brrang ye.

³⁵Jesu srra be ngu a we ye, mbe nné shwa ne otu wehwie zhwozhwo, ngu a he ne mbe he, "Ko nyé ngu c̄e hwie na ceucwung, se re ci rici ngu merin, re bra hwie 'hwie ko nyé."

³⁶Ngu a fo ya ęw̄ewe ngu a ki ci re yo a zetsi mbe. Ngu a ki fo a nva ngu, ngu a he ne mbe he,

³⁷"Ko nyé ne ngu s̄e ya a tsi ęw̄ee rewe n̄e a yarri lo nje maahu aa ning s̄e nje, nne ne ngu bra ning s̄e ma, maahu aa s̄e nne ne ngu ning te."

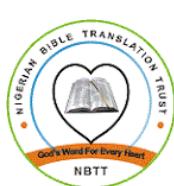
³⁸Yohana a he ne ngu he, "Nne Mię Nka, nzhi she ya nne ne ngu shi trru re-rijе ne lo ngwé, nzhi ę he ne ngu he re we ni, aha ko shi ngbe nzhi w̄e."

³⁹Jesu a he ne mbe he, "Shi d̄e nyi ki kpo w̄e, aha ko bi ya nne ne ngu nyi yankyang hwie nga onu ne lo nje ngbe re bra srra tsie re he ya nka m̄enkyé a rici nje w̄e.

⁴⁰Aha ko nyé ne ko ngu kwé ne nzhi w̄e, a nyi na nzhi.

⁴¹Nje níng ting cence, ko nyé ne ngu níng ngwa kwrreshi rishi ne lo nje, aha nyi nyí na Krristi, ko ri wi lede ngu w̄e ko tsie tsie.

⁴²"Kundu ya nne ci ya a tsi ęw̄é nné c̄e nka nje n̄e ngu nyi engwie, w̄e nyi canca ré hwrra nne ana itsieng hwie nkya a ncwue, ré ki zhwu a yarri brra nzhwo rishi.

⁴³Aha ni kundu va ngwε re ci ngwε nyi ɛngwiε, ki kpo. Canca ngwε ngwie a nce na hεrrti tiya ne va zunzrru ne ngwε ngwie a ruvong ro ne nva ngwε wehwie, a nwie ne ro ngu ye wεsa weni.

⁴⁴[A miimi iizhí ne mbe ri we ye koó kwí wε, ko bra bi ré yu ro ne ngu ye a miimi ana wε.]

⁴⁵Ka kundu ta ngwε re ci ngwε nyi ɛngwiε, ki kpo. Canca ngwε ngwie a nce na hεrrti tiya ne ta nku ne ngwε ngwie a ruvong ro ne nta wehwie.

⁴⁶[A miimi iizhí ne mbe ri we ye koó kwí wε, ko bra bi ré yu ro ne ngu ye a miimi ana wε.]

⁴⁷Ka ya riyii ngwε re ci ngwε nyi ɛngwiε, ki ti. Canca ngwε ngwie a Ringgwε Bεne ne riyii zunzrru ne ngwε bi nyyi ngwε wehwie gbengbe mbe, ré bra re zhuw a ruvong ro.

⁴⁸A miimi iizhí ne mbe ri we ye koó kwí wε, ko bra bi ré yu ro ne ngu yé a miimi ana wε.

⁴⁹"Á shi ci ko nyε re ci wiri ne ro shi shi kya ne e ning ci ncwua ngu shi kpikpi.

⁵⁰"Ncwua bi rina, mεdi kundu ne ngu bru kpikpi ngu; ngwε cε rimi ngwε ki ci re bra ning brru ci kpikpi ɛ wa? "Nyi bi ncwuang srra shwε a yarri nyi ngbe nyi yaa srra rina a nci nyi."

Marrku 10

¹Wire Jesu we ewie ana ngu a sε rε re nzhi nva Yahudi, ngu a tsa Brra Riywi Urrdu. Rigwε nné be nwie ngu, ngu a nε ne we miε nka shi ne ngu ning mrrang.

²Yá nné Farisi be ngbe mbe ki mwa ri, á ki rinng he, "Aa mwa yeyerri a yarri Nti Nka nzhi ngbe nne re yu mbrru ngu aa?"

³Ne ngu shi we shing ngu a we rinng he, "Musa a he nyi rimi?"

⁴Mbe ɛ he ne ngu he, "Musa ngwa riwie he nne re wie krredeng kpo nyrra, wε cire mbrru ngu."

⁵Jesu he ne mbe he, "Nyi aha klo nci nyi ne Musa i níng miεng he nyi nyi ni.

⁶Mεdi tu cεucwung ne Bεnε ngu i nyi ebe ngwiε, Bεnε i nyi nto ngbe mbrru.

⁷'Aha nii, nne nto wε we 'bε ngu ngbe dε ngu wε mwe ngbe mbrru ngu,

⁸ngbe mbe wehwie ɛ wε ci rwε zunzrru.' Koó shi ré bra shi wehwie wa wε, mεdi wε ci zunzrru.

⁹Aha ni kya ne Bεnε ngu rwe gbengbe, shi dε ya nne re ka wε."

¹⁰A zhe ne mbe ngwie ri, nné ki zhwe ngu a á ki rin nka nε tentε wa.

¹¹Ngu a we shing he, "Ko nyę ne ngu yu mbrru ngu ngu fo yaka mbrru, aa nyi njè, aa bra nyi mbrru cęucwung ngu hwie.

¹²Kundu ya mbrru ngu we nto ngu ngu drro ne yaka nne, aa nyi njè ma."

¹³Nneywí nę ne be mi ne ęwęę rewe a nwie Jesu ngbe re we mwo rina, mèdi nné ki zhwe ngu á nę ne we yhwire.

¹⁴Zhe ne Jesu ri ni, aa dzio ehwie ne nné ki zhwe ngu, ngu a he ne mbe he, "Nyi we ęwęę rewe re be nwie nje, shi dę nyi we yu wę, aha Ringgwę Bęne nyi na zhwe mbe ne.

¹⁵Nje níng ting cence, ko nyę ne dę ngu sę Ringgwę Bęne shi ęwęę wę, ko shi re she ning ngwie wę."

¹⁶Ngu a ko ęwęę rewe nna ne ngu we bro nva re we gara nva nwie we mwo rina.

¹⁷A zhe ne Jesu ngu pie rę ngu shi nę, ya nne nyi ne ncii ngu a ya hu be a nyyi ngu. A ki rinng he, "Tęntę Nne Mię Nka, nyi nda nje shi nying ngbe n she ce herri tiya a?"

¹⁸Jesu a he ne ngu he, "Nyi nda ngu ci ne ngwę he nje nyi tętentę nna? Ngwę hu resęng he ko bi ya tętentę wę se we Bęne nggaa ngu aa?

¹⁹Ko ngwę hu Nti Nka Bęne wo oo? Shi dę ngwę yhwę nne wę, dę ngwę nyi njè wę, dę ngwę nyi nca wę, dę ngwę ngwa sheede rabrra wę, dę ngwę ye nné ne le wę, ci 'be ngwę ngbe dę ngwę grime.'

²⁰Ngu a he, "Nne Mię Nka, nje nyi ne zhwe ga re-ankya nę zhwozhwo tu zhe ne nje wru we ęwęę."

²¹Jesu ki ri gbinng aha ne ngu ki cę, ngu a he ne ngu he, "Aa re hwię kya zunzrru ngwę nyi. Ywa ngwę ya rię ko nda ne ngwę bi ngbe ngwę ngwa yiriywę aha ngwę she dukyiee a zinyę, wire ngwę be ngwę ning zhwe fa."

²²We ne nne nna ho ni ngu a rwe riyii, ngu a nę ne ehwie dzio, aha a bi dukyiee we yang.

²³Jesu bra ngu a ri nné ki zhwe ngu, ngu a he ne mbe he, "A bi rwę ngbe nne bi va re ngwie a Ringgwę Bęne!"

²⁴Nné ki zhwe e á nę ne nyę we ronu aha nka nę. Mèdi Jesu ning brru he ne mbe wa he, "A rewe! Ngwie a Ringgwę Bęne e bi rwę!

²⁵A nyi canca ronkomi re ngwie a yarri nzhwu nuurre ne nne bi va re ngwie a Ringgwę Bęne."

²⁶Nné ki zhwe ngu a ning bra hwię nyę ronu we yang, mbe e nę ne yaa rinng we nci mbe he, "Ma ngge nę shi he ni, herri nyi nyę ngu shi drre ee?"

²⁷Jesu we ri gbinng ngu a he ne mbe he, "A nwie nneywí, ko shi re ci wę; mèdi a nwie Bęne, ko bi rwę wę; aha ko bi ko yankya ngu drre Bęne wę."

²⁸Pita he ne ngu he, "Ma ri, nzhi n̄e nzhi we re-ankya nzhi zhwozhwo, nzhi re zhwe!"

²⁹Jesu ki shing he, "Nje ning ting cence, nne ne ngu we eri ngu, ka re-gimbe ngu rewerento, ka re-gimbe ngu rewerembrru, ka d̄e ngu, ka 'b̄e ngu, ka rewe ngu, ka rebe ngu, aha nje ngbe brro Nka Rina,

³⁰a shi she yá reri, ngbe re-gimbe, ngbe re-d̄e, ngbe re-'b̄e, ngbe rewe, ngbe rebe, herri ngbe re-gezhe ce nnywa nnywang piriri a nz̄e ne, ngbe a nze na ngu cwo be re bra ya she ce na herri tiya.

³¹M̄edi jieng ne mbe nyi cœucwung, á cwo a hwię emerinng; nné merin á bra cwo a hwię nnencwueé."

³²A zhe ne mbe shi cwugu ré nzhi a Urrushelima ne Jesu ngu we kwa yincwuee. A nyi kyang hwię nga onu a nwie nné ki zhwe, kpi nné ne mbe we zhwe e ma, á cwo ne rowu. Jesu srra ngu a ye nné ki zhwe shwa ne otu wehwie ana re nzhi bamba, ngu a ne ne we ti rese kya ne ngu cwo a ki she.

³³Ngu a he, "Nyi ri, nzhi nyia re nzhi a Urrushelima. Á cwo a ngwa Kowe Nneywi a nva nggwé re-pristi ngbe nné mie Nti Nka. Á shi ki nyi nka hu, wire wé ki ngwa a nva Nnē Nzhwe Ngwie.

³⁴Á shi ki mi nka sha re ki trru rencwi. Á shi ki cwe we cwe we cwe, herri wé ki yhwe. M̄edi a ri ci rotu wetsie wé deze nce."

³⁵Wire Yakubu ngbe Yohana, rewe Zebedi, mbe e be nwie Jesu, mbe e he, "Nne Mie Nka, kusu nzhi c̄e he ngwé ning nyi kya ne nzhi shi re rinng ne."

³⁶Ngu a we rinng he, "Nyi nda ne nyi c̄e he n ning nying nna?"

³⁷Mbe e he, "Nde a zhe ne ngwé ri srra a ncwu ringgwé ngwé ne ngu bi grime, ya nzhi re srra a nva nyye ngwé, ya wé srra a nva mie ngwé."

³⁸Jesu a he ne mbe he, "Ko nyi hu kya ne nyi rin ne wé. Nyi e hung shwe kwrreshi cinci ne nje shi shweng nna aa? Nyi e hung yaa rwe ngbe ré níng nyi batisma shi zhwe batisma ne e shi ning nying nna aa?"

³⁹Mbe e ki shing he, "Ee, nzhi e hung nying." Jesu a he ne mbe he, "Cence nyi ri shwe kwrreshi ne nje shi shweng, á ri bra níng nyi batisma shi zhwe batisma ne e shi ning nying ne ma.

⁴⁰M̄edi nkang srra a nva nyye ka nva mie nje, ko nyi nje ne nje ngwá wé. Rewie ne nyi ngge nné mbe ne B̄ene ngu nyi aha mbe."

⁴¹A zhe ne kpi nné zhwe Jesu shwa ana mbe ya ho ni, mbe e ci rehwie dzio ne Yakubu ngbe Yohana.

⁴²Jesu we ye gbengbe mbe ngu a he, "Nyi hu he nné mbe ne e we hu he á nyi nggwé nné tsi ngwie ngbe nnencwueé mbe e á ye ringgwé a zete mbe ne igbe.

⁴³Shi de re shi ni a yarri nyi wę. Nde ko nyę ne ngu cę hwię brrabrrang a tsi nyi re hwię ‘hwie.

⁴⁴Ko nyę ngu cę hwię nnencwuee, se re hwię ‘hwie ko nyę.

⁴⁵Aha ko ngbe Kowe Nneywi ę ma koo be he ré ki nyi cwuo wę, mèdi aha ngu nyi nneywí cwuo, ngu bra ngwa ce ngu aha ngu ning sę nneywí piriri.”

⁴⁶Mbe ę ya cwu a Jeriko. A zhe ne Jesu shi nę ngbe nné ki zhwe ngu ngbe ne rigwe nné ne mbe shi ngbe mbe, á she ya nnencwue ne e ki ye he Barrtimawu, ewe Timawu, ne ngu nyi nne cę ankya. A shi srra a rekyi rē.

⁴⁷Zhe ne ngu ho he nyi Jesu nne Nazarra, ngu a nę ne ki kyię nwie he, "Jesu! Kowe Dooda! Ri naana nje!"

⁴⁸Jię mbe nę ne ki trru ne ren he re ci cereng, mèdi aa ning bra kyię onu he, "Kowe Dooda, ri naana nje!"

⁴⁹Jesu hwię yo, ngu a he, "Nyi ki ye." Ngbe mbe ę ki ye, á he ne ngu he, "Dę ngwe dzio ehwie wę, deze, Jesu re ye."

⁵⁰Ngu a zhwu kuntu ngu be, ngu a wrę ne deze re be nwie Jesu.

⁵¹Jesu ki rinng he, "Nyi nda ngwę cę he n re nying nna?" Nnencwue nna ngu a he, "Nne Mię Nka, nje cę ri ewie."

⁵²Jesu a he ne ngu he, "Ywa, sa rie ngwę re kyia." We zhe ana ngu a nę ne ri ewie, ngu a kpe rē nwie zhwe Jesu ma.

Marrku 11

¹A zhe ne mbe cwo re ya wrę a Urrushelima, dudu ne Betefaji ngbe Betani a Rugu Bi Rekwe Rihwien, Jesu a te yá nnenté ngu wehwie.

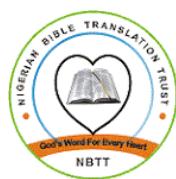
²A he ne mbe he, "Nyi ywa a nkla ne ngu shi a ncwuee ana. We ne nyi shi ngwie we ngwie, nyi ę ri ya ewe nzeekyi ne e rwe miimi, ne ko ya nne sa ning ngra wę. Nyi ki bī nyi be mi he.

³Kundu ya nne ri níng rinng he, 'Nyi nda nyi shi nwie nying nę?' Nyi ki ting he, 'Brrabę cę ning nyi cwuo mi, a bra shi ning brru mi we zhe ne nę.' "

⁴Á ywa, á ya she ya ewe nzeekyi a ci nkyie a nu brra rē ne e ki rwe dudu ne onusinye ya eri. A zhe ne mbe shi bing,

⁵yá nné ne mbe shi yo miimi mbe ę we rinng he, "Nyi nda ngu ci ęę? Nyi shi bi ewe nzeekyi ana aha nda a?"

⁶Mbe ę we shing yeyerri shi ne Jesu ngu ri we ting, ngbe nné nna mbe ę we we re ne mi.

⁷A zhe ne mbe ya wrę mi ne ewe nzeekyi nna a nwie Jesu, mbe ę ning ta re-ankya ci rwę mbe a zeteng. Jesu a ning ngra.

⁸Nnefywí we yang á ta re-ankya ci rwę mbe a rē, yá kprre nva rekwe bi rohun á ta rē.

⁹Yá mbe cwo a ncwuee, yá mbe ę zhwe a merin re kyię he, "Hosanna! Mwo rina Bẹ́ne nyi na nne nke ne ngu be a yarri lo Brrabe!

¹⁰Mwo rina shi a ringgwę 'bę nzhi Dooda ne ngu cwo be! Hosanna re nzhi nwie Bẹ́ne a zeteng!"

¹¹Jesu ngwie Urrushelima, ngu a ywa a Brranyi. Ngu a yo gbinng nwie ri ko nda. Mèdi tu ne 'nę yhwę, ngu a wru re nzhi a Betani ngbe nné ki zhwe ngu shwa ne otu wehwie.

¹²Á shwo a tu ne ngu ning zhweng ne mbe wru a Betani, nzhwo yhwę Jesu.

¹³We zenzę ngu a ri ekwe riyhwietsie ne rohun ki ku, ngu a nę re nzhi dudu ka ngu ya she a ning bi gbre. Mèdi zhe ne ngu ya cwu nwie nna, koo ya she ko yankya wę se we rohun, aha ko zheng ci ngbre ngu ci we.

¹⁴Ngu a he ne ekwe nna he, "Herri tiya koó bra shi ye gbre ngwę wa we!" Nné ki zhwe ngu a á ho kya ne ngu he.

¹⁵A zhe ne mbe ya cwu a Urrushelima, Jesu ngwie a agrraa Brranyi, ngu a nę ne yu nné ne mbe shi rię anky a rehwe ngbe nné ne mbe shi sing. Aa ywrru re-tebrru nné ne mbe shi bra ncwę ngbe re-benci nné rię re-viękyę.

¹⁶Koo we ya nne re wara ne yankya a yarri agrraa Brranyi wa we.

¹⁷Ngu a we mię nka nwie he, "Á wie he: 'Á ri ye zonggru nje he zonggrung ku Bẹ́ne, aha nneywí a re-ngwie zhwozhwo.' Mèdi nyi ki ci aa hwię brra uugoo nné nca."

¹⁸Nggwę re-prristi ngbe nné mię Nti Nka ne mbe ho ni, á ci owu ngu, aha aa ve lo a nyyi nneywí zhwozhwo ne re-nka ngu mię, á nę ne kre re-rę ngbe mbe ki yhwę.

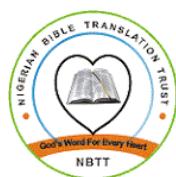
¹⁹A zhe ne nęhin ngu ci, mbe ę wru a ngwie nna.

²⁰A mincwe, a zhe ne mbe shi wara, mbe ę ri ekwe riyhwietsie ana ngu hwe herri re nzhi cwu rinyieng.

²¹Pita lu ne kya ngu i ci shi rwi, ngu a he, "Nne Mię Nka, ri we! Ekwe riyhwietsie ne ngwę i ki yhwire ana nyi nke ngu hwe ne!"

²²Jesu he ne mbe he, "Nyi sa rie a Bẹ́ne.

²³Nje níng ting cence, kundu ko nyę ngu he ne rugu nę he, 'Nga, ngwę ya kpe a nzhwo rishi,' węsa ne ngu nyi jinji a yarri hwie ngu, mèdi ngu shi he kya ne ngu he ę shi ci ni, wę ki nying shi kya ne ngu he.

²⁴Aha nii, nje níng ting, ko nda ne nyi rin a zhe ne nyi shi ku Bené, nyi sa rie he nyi she, ngbe wé níng ngwa ko nda ne nyi rin.

²⁵A zhe ne ngwé deze ngwé shi nwie ku Bené, kundu ngwé bro ya gimbe ngwé hwie, ki we engwié ngu, aha 'Be ngwé ne ngu shi zinyé re re we engwié ne ngwé nyi ma.

[²⁶Ma kundu dę ngwé we kpi re-gimbe ngwé re-engwié ne mbe re nying wé, ko shi 'Be nyi ne ngu shi zinyé re re we re-engwié ne ngwé nyi ma wé.]

²⁷Jesu ngbe nné ki zhwe ngu ya wré a Urrushelima wa, a zhe ne Jesu ngu shi ciee a agrraa Brranyi, nggwé re-prristi, ngbe nné mié Nti Nka ngbe brrá nné á be nwie ngu.

²⁸Mbe e ki rinng he, "Ngwé she démę ne ngwé ning nyi re-cwuo né a he? Nyi nyę ngu re ngwa démę ngwé ning nyi re-cwuo né?"

²⁹Jesu a he ne mbe he, "Nje shi ning rin ya nka zunzru ma. Nyi ning shing, wire ma n níng ting ka nyi zohu démę ne nje ning nyi re-cwuo né ye."

³⁰Démę ne Yohana ngu i ning nyi batisma wru nwie Bené ka nwie nneywí? Nyi ning shing!"

³¹Mbe e né ne yaa ti ronu ce we nci mbe nwie he, "Kundu nzhi ri he he i wru zinyé, wé níng rinng he, 'Ma nyi nda ngu ci ne ko nzhi shi nka ngu wé e ye?'

³²Médi kundu nzhi he he wru nwie nneywí wa rre." (Á bra to owu nneywí aha ko nyę i fo Yohana a nu nne ti réseng cence.)

³³Aha nii, mbe e he ne Jesu he, "Ko nzhi hu wé." Jesu a he ne mbe ma he, "Ko nje shi ning ting ka nyi nyę ngu ning ngwa démę ne nje ning nyi re-cwuo né ma wé."

Marrku 12

¹Jesu a né ne we he nka zhwebe he, "Ya nne kyę inebi a yarri nhwię̄n ngu, ngu a no garru ngu a ning grrang. Ngu a kwę̄ ewieng yhwi ngbre inebi nna a kprahwan, ngu a no eri dede nang cwo nhwię̄n nna. Wire ngu a ko re-lebrra ré srra re ki nyi cwuo a nhwię̄n inebi nna, ngu a nyi ciee.

²Zheng kpi ngbre inebi nna ci, ngu a lu ya 'hwie ngu re nzhi nwie re-lebrra ne mbe nyi cwuo a nhwię̄n nna ngbe ré ya ki ngwa yá ngbre inebi nna.

³Médi re-lebrra ki pie, á ki cwe, á ki yu, herri aa né ne nva hwerri.

⁴Ngu a cinga te yaka 'hwie ngu wa, á ya ki rwi rici, mbe e ki ngwa cinci herri ki ci nshwu.

⁵Herri ne cwu, aa te yaka wa, mbe e ya ki yhwe. Gbengbe ni, ngu a te kpi mbe we gba, á ya cwe kpi á yhwi kpi mbe.

⁶"Aa ya hwie we nne zunzru ngbe re ki te; a bra nyi Kowe cę̄ ngu. Aa ki te a ngrangrang, a he, 'Ket, ko wé ya to riyii ewe nje né wé ee?'

⁷"Mèdi re-lebrra nna á nę ne he we nci mbe he, 'Yowee! Nyi ri nne sę va ngu a nyi nke. Nyi ning be nzhi ki yhwę, ngbe gado nna re hwie ngge nzhi!'

⁸Mbe e pie ewe nna mbe e ki yhwę, mbe e zhwu kwe nna a teme garru nhwien nna."

⁹Jesu a he ne mbe he, "Nyi hwie he nne bi nhwien inebi nę cwo a nyi rimi e? Ko nyi hwie he wę ya yhwı re-lebrra nę, wę fo cwuo nhwien nna wę ngwa yaká nné wę ee?

¹⁰'Nje he ka nyi hwie krrede e. Aha á wie he, Ngbaatsie ne nné runo mbe ra nyi ngu nwie hwie tente ngbaatsie.

¹¹Nyi Bęne Brrabę ngu nyi ni; aa bra hwie kyang nga onu a nyyi nzhi.' "

¹²Nnencwueé nné Yahudi e á nę ne kre rē mbe pie Jesu aha ne mbe hu he a he re-nka nę a rici mbe. Mèdi á bra to owu rigwę nné. Aha nii, á ki we, mbe e ne.

¹³Á srra, nnencwueé nné Yahudi e lu yá nné Farisi ngbe yá nné zhwe Hirridu re nzhi nwie Jesu ngbe ré ya ki pie a nti nka ngu.

¹⁴Mbe e be nwie ngu, mbe e he, "Nne Mię Nka, nzhi hu he ngwę he we nka raywrra. Ko ngwę to riyii nneywí wę, aha ko ngwę ci nkwię ne grime nneywi wę ka re bra nyi nyę. Mèdi ngwę mię nneywí nka raywrra Bęne yeyerri. A ri ngwę, aa mwa yeyerri ré trra Brra Nggwę Rroma gondu aa, nzhi trra ka dę nzhi trra wę?"

¹⁵Mèdi Jesu hu he nyi we nka igerri. Ngu a we rinng he, "Aha nda nyi cę ning mwa ri ee? Nyi be mi ne ya cwe ncwę nna ngbe n ri."

¹⁶Mbe e be mi, ngu a we rinng he, "Nke e nyi foto nyę nę? Nyi lo nyę ne e ning wieng nę?" Mbe e he, "Nyi Brra Nggwę Rroma."

¹⁷Wire Jesu a he ne mbe he, "Nyi ngwa Brra Nggwę Rroma kya ngu nyi na ngu, nyi bra ngwa Bęne kya ngu nyi na Bęne." Ga mbe zhwozhwo nę ne nyę we ronu ne re-nka ngu.

¹⁸Wire nné Sadukyi ne mbe he ko bi dese nhu wę á be nwie Jesu nwie ki rin re-nka, á he,

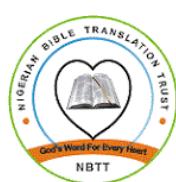
¹⁹"Nne Mię Nka, Musa i ning wieng he, kundu gimbe ya nne hu we mbrru ngu wesa ne ewe, ngu nne nna wę fo kpambrru gimbe ngu a, aha re she rewe ne lo gimbe ngu.

²⁰A i bi yá re-gimbe komo natsię. Na cęucwung fo mbrru, mèdi aa hu węsa she ewe.

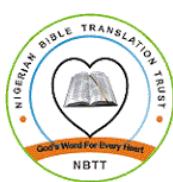
²¹Na 'hwie e fo kpambrru nna ma, aa ma ya hu węsa ne ewe. Na 'tsię ma ya nyi ni wa.

²²Zhwozhwo mbe nné natsię ana ko bi ya mbe ngu she ewe ne kpambrru nna wę. A ngrangrang zhwozhwo, mbrru nna ya hu ma.

²³Ma a ri he zheng dese nhu a ne mbe shi dese, ngu mbrru nę ri nyi na nyę a tsi mbe e, ne ga mbe ngbe natsię ana mbe nyi nyrra ne ngu aa?"

- ²⁴Jesu a he ne mbe he, "Nyi n̄e nyi brru aha riyw̄e hu krred̄e Ben̄e ngbe ne igb̄e ngu?
- ²⁵A zhe ne nneyw̄i ri deze nhu, ko ntó ri ko mbrrú ka mbrrú re drro re nzhi nyrra w̄e, nneyw̄i ri shi shi re-njeli zinye.
- ²⁶A nkang deze nhu, ko nyi hwie a yarri krrd̄e Musa a nka gb̄e ekwe ye lendo a we e? Ben̄e i he ne ngu he, 'Nje nyi Ben̄e na Ibrrahin, ngbe Ben̄e na Ishaku, ngbe Ben̄e na Yakubu.'
- ²⁷Ko nyi Ben̄e nkwe nné w̄e, m̄edi a nyi Ben̄e nné nce. Nyi brru kp̄ekpe!"
- ²⁸Ya a zetsi nné mię Nti Nka a be ya she ne mbe shi yaa kwa be ne re-nka. Ngu a ri ne Jesu ngu we shing yeyerri, ngu a ki rinng he, "A tsi Nti Nka Ben̄e ngu i ngwa Musa, a nyi zohu ngu nyi cwucwung nna?"
- ²⁹Jesu a ki shing he, "Na ngu nyi cwucwung nna nyi nke: 'Nyi ho, nyi nné Isrreela, Ben̄e Brrab̄e nzhi ne ngu nyi Brrab̄e, a shi zunzrru.
- ³⁰Ce Ben̄e Brrab̄e ngw̄e ne ehwie ngw̄e zhwozhwo, ne ce ngw̄e zhwozhwo, ne hwie nka ngw̄e zhwozhwo, ngbe ne igb̄e ngw̄e zhwozhwo.'
- ³¹Na 'hwie nyi nke, ce nne dudu ne ngw̄e shi rici ngw̄e. Ko bi ya riti nka ne ngu n̄e re-nke n̄e w̄e."
- ³²Nne nna he ne Jesu he, "Nne Mię Nka, nka ngw̄e e bi rina, ngw̄e he yeyerri he Ben̄e shi we zunzrru, ko bra bi ya w̄e se we ngu.
- ³³Ko nyę re ki ce ne ehwie ngu zhwozhwo, ne hu r̄esenḡ ngu zhwozhwo, ne igb̄e ngu zhwozhwo; ngbe re bra ce nne dudu ne ngu shi rici ngu. Re-nke n̄e á n̄e ga re-ankya rehwe ne e shwí ngbe kpi re-teede zhwozhwo."
- ³⁴A zhe ne Jesu ngu zrr̄e aa ki shing ne zentsi, ngu a he ne ngu he, "Ko ngw̄e shi zenze ne Ringgw̄e Ben̄e w̄e." Kya ngu pie a zhe ana fa, ko bi ya ngu hung yaa rwe re ki rin ya nka wa w̄e.
- ³⁵A zhe ne Jesu ngu shi mię nka a agrraa Brranyi, ngu a rin he, "Á ce rimi ne nné mie Nti Nka mbe he Krristi e nyi kowe Dooda aa?
- ³⁶Dooda we rici ngu a i he yeyerri ne kya Nshe Wiri ki ting he, 'Ben̄e Brrab̄e he ne Brrab̄e nje he: Srra a nva nyye ngw̄e ye ringgw̄e ngbe nje, se nje ci rwinkó ngw̄e ré hwię tahwie ngw̄e.'
- ³⁷Dooda we rici ngu a i ki ye he Brrab̄e. W̄e ce rimi re bra nyi kowe ngu aa?" Brra ekpri nné nna á ho re-nka ngu ne ehwie kla.
- ³⁸A zhe ne Jesu shi we mię nka, ngu a he, "Nyi nyi tent̄e ne nné mię Nti Nka. Á ce he mbe grra ne brrá re-tago ne e we dzie re we ngwa grime a re-kaawę.
- ³⁹Á bra kre re-tent̄e rewieng srra a re zonggrung mwe ngbe ncwú na ne e sa aha brrá nné a rewie para.

⁴⁰Á shweli kpambrrú a reri mbe re we ye ne le. Á ku Bene jejé aha re we ri. Zhwe nné nè á ri we ngwa cinci kaka."

⁴¹Jesu srra be dudu ne ewie kyang si beeko a Brranyi ne nneywí mbe yaa zhwe re ning ci ncwé a yarring. Nné bi ncwé we yang á ning cing piriri.

⁴²Mèdi a bi ya kpambrru ne ngu nyi 'yiriywé ngu be ma, aa ya ning tala ncwe kpirri kovo wehwie, ne ngu nyi we kovo zunzrru.

⁴³Jesu a ye nné ki zhwe ngu, ngu a he ne mbe he, "Nje níng ting cence, kpambrru bi riywé nè tala kya ne ngu nè na ko nyé a yarri kyang ci beeko ana.

⁴⁴Aha ga mbe nè á ti a tsi dukyièè mbe ne ngu shi piriri á ngwa, mèdi ngu nè a zetsi riywé ngu aa ning tala èwé kya ne ngu bi zhwozhwo a srra ngu."

Marrku 13

¹A zhe ne Jesu shi wru Brranyi nna, ya a tsi nné ki zhwe ngu a he ne ngu he, "Nne Miè Nka, ri zhwe ngbá ngbatsie ngbe zhwe re-runo mbe bi rina nè wé!"

²Mèdi Jesu he ne ngu he, "Ngwé ri zhwe brrá re-runo nè ee? Ko bi ko ya ngbaatsie ne ne e ri we a zete ya wé, á ri we kro be zhwozhwo."

³A zhe ne Jesu shi srra a zete Rugu Rekwe Rihwièn a nyyi Brranyi, Pita, ngbe Yakubu, ngbe Yohana, ngbe Andrru mbe è be ya ki rinng ranranng he,

⁴"Níng ting, re-ankya ne ngwé ning he nka nè á rici a rekpe? Nyi nda nzhi ri di ngbe nzhi hu he zhe nna rikpa ci è?"

⁵Jesu he ne mbe he, "Nyi nyi tente shi dè ya nne re níng brra wé.

⁶Nné piriri ri be ne lo nje, ko nyé mbe wé he, 'Nyi nje ne nje nyi Krristi,' herri wé brra nneywí piriri.

⁷A zhe ne nyi ri ho he á shi kwé re-cwe ngbe re-nka cwe ne e he, shi dè nyi kpi roshwo hwie wé. Aha se re-ankya nè mbe ci, mèdi gamang rishi be.

⁸Ya ngwiè ri nè ne kwé cwe ngbe ne ya ngwiè. Ya ringgwé ri kwé ngbe ya ringgwé. A ri bi re-ngwiegbé a rewie kanka kanka, ngbe nzhwo. Re-nke nè á nyi we cœucwung shi shi rwé wie zheng bî ewe.

⁹"Mèdi se nyi ci nkwiè ne nci nyi. Á ri níng ngwa a nva nné nyi nka, herri wé níng cwe we cwe we cwe a re-zonggrung mwe. Aha nyi shî nka nje, nyi ri yo a nyyi re-goona ngbe nggwé, a ri níng ngwa riwiè ngbe nyi hwiè sheede nje a nwie mbe.

¹⁰Mèdi se nyi keshe brro Nka Rina a ko zohu ngwiè wire krrucing wé be.

¹¹A zhe ne e ri níng prre ne e be mi ne nyi aha ré níng nyi nka, shi dè nyi bē he ka nyi shi he rimi è wé. Mèdi nyi ri he we kya ne e níng ngwa a zhe ana, aha ko nyi nyi ne nyi ri shi nka wé, a nyi Nshe Wiri ngu ri níng ti kya he.

¹²Gimbe ri ngwa gimbe ngu ré ki yhwe, ‘bẹ ri ngwa ewe ngu ni wa, ewee rewe ri ne ne klo nci herri ré ngwa re-’bẹ ngbe dé mbe ré we yhwi.

¹³Ko nyé ri níng ra aha nje, mèdi nne ne ngu ri yo gangga re nzhi cwu gamang wé ri drre.

¹⁴"Kundu nyi ri ri nyrrukiki kya lelé na dzio ewie a nwie ne ko ngu mwa yeyerri wé, (Nde nne ne ngu shi hwie krredé né re pie cwu nka né), nné ne mbe ri shi a Yahudi ré to re nzhi a ngbrá.

¹⁵Shi dẹ nne ne ngu ri shi a zete zonggru re cwucwu ka re ngwie ri he ngu ya fo yankya wé.

¹⁶Shi dẹ nne nke ne ngu ri shi yi re ning brru re nzhi ri aha ngu ya fo kuntu ngu wé.

¹⁷Á ri he rotu ana, wuhu ne mbrrú bi rehwie ngbe re-na mbe ri bi rewe shwo.

¹⁸Nyi ku Béne shi dẹ re ya ci a zhe nze ngbe wusru wé,

¹⁹aha a ri nyi rotu gezhe zhwe na ne koó sa nying wé tu cœucwung ne Béne ngu i nyi ebe ngwie re be cwu zhe ne né, koó bra bi nying wa wé.

²⁰Kundu dẹ Brrabé ra ve rotu nna tsa wé, koo ra bi ko ya nne ngu ri drre wé. Mèdi aha nné ngu ne ngu kyie, aa ve rotu nna we gyiegyie.

²¹"A zhe ana kundu ya nne he ne ngwé he, 'Ri, Krristi nna nyi nke,' ka re bra he, 'Ri, nyi ngu ncwi!' Shi dẹ nyi shi wé.

²²Aha re-Krristi rabrra ngbe nné ti reseng na rabrra ri kpi ci nwie nyi ngbá re-sheede ngbe re-ankyang hwie nga onu aha he ka mbe rā hung brra nné ne Béne we kyie -- mèdi ko shi ré hung we she wé.

²³Aha nii, nyi nyi tenté, nje kencé níng ti ko nda ne zhe nna rishi ci.

²⁴"Mèdi á ri he rotu ana, a zhe ne gezhe nna ri wara, á ri bra 'né re ci we e ywing, ko yhwe ri bra tsié nsé ngu wé,

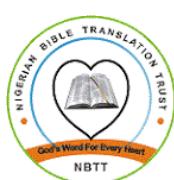
²⁵Rendé zinyé ri kpi be, á bra ri gbé ngbá re-ankya ne mbe shi zinyé.

²⁶"Wire wé ri Kowe Nneywi ngu wru ngu cwo be a yarri inyié ne igbé we yang ngbe grime.

²⁷A ri te re-njeli ngu ré tsu nné ne ngu kyie a ko zohu hwrre a be ngwie, kya ngu ce a gama ebe ngwie re nzhi gama zinyé.

²⁸"Nyi mié yankya a nwie ekwe riyhwietse. We zhe ne ngu wru mi ne nva hwi, ne ngu klu rohun brrubrru, nyi e hu he zhe rikwi be dudu.

²⁹Aha nii, zhe ne nyi ri ri re-ankya né mbe né ne ci ni, nyi hu he koo hwie gbong wé, a shi gbundu.

³⁰Nje níng ting cence he ko nné nzé né á shi kwi yhwé we se re-ankya né zhwozhwo mbe ci.

³¹Zinyé ngbe ebe ngwie shi yhwé, medi ko nti nka nje bi ci shweni we.

³²"Ko bi ko ya nne, ka ya njeli a zinyé ne ngu hu otu ana, ka zhe nna we, ngbe ne ngu Kowe é ma, se we 'Bé nggaa ngu.

³³Nyi ci nkwlé! Nyi srrante! Aha ko nyi hu zhe ne nje ri ning be we.

³⁴A ri shi shi nne ne ngu shi nyi ciee. A zhe ne ngu shi wru, wé we eri ngu a nva 'hwié ngu, wé we ko nyé ne cwuo ngu, wire wé he ne nne cwo eri re srrante.

³⁵"Aha nii, nyi srrante aha ko nyi hu zhe ne béri eri é ngu cwo a ning brru we, ka nyi néhin, ka nyi tsi totu, ka zhe ne 'gba ngu tsié, ka a mincwe.

³⁶Kundu ngu ya wré kprikpri, shi dę re ya re she ngwé shi ndzie we.

³⁷Kya ne nje ning heng, nje he ko nyeng. Nyi srrante!"

Marrku 14

¹A zhe ne Bikyi Paska ngbe Para Brredi Wesa Yisi hwié we rotu wehwie, nggwé repriesti ngbe nné mie Nti Nka a né ne kre re-ré ngbe mbe ning pie Jesu mbe ki yhwé.

²Médi mbe é bra he, he ko shi nyi a rotu para né we kishi nneywí ri né ne kwé ngbe mbe.

³A zhe ne Jesu shi a Betani ne ngu shi ye yâ a ri ya nne ne e ki ye he Sima Nne Ruhunzhwé, ya mbrru a nyi mi ne oshwo turraren bi ncwé we yang, ne e nyi ne uuku narrdi. Ngu a ho onu oshwo nna ngu a kro Jesung a rici.

⁴Yá mbe ne mbe shi a miimi mbe é né ne krro re-nka we nci mbe nwie he, "Aha nda ne mbrru né ngu dzio turraren né we dede he ni é?

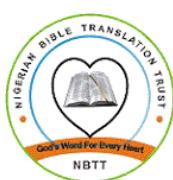
⁵Wé hung rieng a nu ncwé denarri nnywa wetsié. Ko canca aa ra rié re ngwa yiriywé ncwé nna we ee?" Mbe é né ne ki ca ne ruto we ni.

⁶Médi Jesu he ne mbe he, "Nyi ki we mwa yi ngu, aha nda nyi ki mè ni ee? Aa ning nyi kya rina.

⁷Yiriywé é á shi ngbe ne nyi ko zohu zhe, nyi é hung we sheng ko zohu zhe ne nyi ce. Médi ko nyi shi shi ngbe nje ko zohu zhe we.

⁸Aa nyi kya ne ngu hung nying. Aa kencé ning kro turraren né yeyerri shi ne e ri ning krong a zhe ne e shi ning nyié.

⁹Nje níng ting cence, ko he ne e ri ning brro Nka Rina né a be ngwie zhwozhwo, á ri ti kya ne ngu nyi né aha ré lu ne ngu."

¹⁰Wire Yahuda Iskarriyoti ne ngu nyi ya a tsi nné zhwe Jesu shwa ne otu wehwie e ne re nzhi nwie nggwé re-prristi ngbe ngu we rię Jesu.

¹¹Á ho shwi kya ne ngu he ne mbe, mbe e sa ‘jee he mbe shi ki ngwa ncwe. Ngu a ne ne kre riwie ne ngu shi we ngwa ngu.

¹²A otu cœucwung na Para Brredi Wesa Yisi, ne ngu nyi otung ca canvé na Teede Paska, nné zhwe Jesu á ki rinng he, "Nyi he ne ngwé ce he nzhi ya re nyi yâ Para Paska a?"

¹³Ngu a te nné wehwie a tsi nné ki zhwe ngu. A he ne mbe he, "Nyi ngwie a ngwie Urrushelima, ya nne ne ngu kpe gure rishi cwo a nyi ne nyi. Nyi ki zhwe.

¹⁴Nyi e he ne béri eri ne ngu shi ning ngwie he, 'Nne Mię Nka rin he zonggru nné ice ne ngu cwo a ning ye yâ Para Paska ngbe nné ki zhwe ngu a shi he?"

¹⁵We ning ti ya brra zonggru zeteng, ne e ning ta ankya. Nyi nyi ko nda a miimi aha nzhi."

¹⁶Nnenté nna á ne, á ya ngwie a ngwie nna, á she ko nda yeyerri shi ne Jesu ngu we ting. Mbe e nyi yâ Para nna a miimi.

¹⁷A zhe ne ‘ne ngu kpe be, Jesu a ya wrę ri nna ngbe kpi nné ki zhwe ngu shwa, á mwe á ci shwa ne otu wehwie.

¹⁸A zhe ne mbe shi ye yâ a tebrru, Jesu a he, "Nje ning ting cence, ya a tsi nyi ne shi ning rię, nyi ngu ne ngu shi ye yâ ngbe nje."

¹⁹Á ne ne bē, ko nyę mbe ne ne ki rinng he, "A nyi nje ee?"

²⁰Ngbe wę he ne mbe he, "A nyi ya a tsi nyi nné shwa ne otu wehwie ne, a nyi ngu ne ngu shi nwie ci va a enjie ngbe nje.

²¹Kowe nneywi e shi hu we shi ne Kręde Benę ngu he shi hu. Mędi wuhu ne nne ana ne ngu rię Kowe Nneywi! Canca koó ra ki bî ma gung wę."

²²A zhe ne mbe shi ye yâ, Jesu a fo brredi, ngu a ci Benę kijięg, ngu a hwin ngu a we kyęg, ngu a he ne mbe he, "Nyi ning ge, nke ne nyi rwę nje."

²³Wire ngu a fo kwrreshi rishi ruto, ngu a ci Benę kijięg ngu a we ngwa, ngbe mbe e shwe zhwozhwo mbe.

²⁴Ngu a he ne mbe he, "Nke ne nyi roshwo nje na ‘jee Benę, ne e wa aha nneywí piriri.

²⁵Nje ning ting cence, ko nje bra bi shwe rishi ruto ne wa wo, se tuuye ne nje ri shwe hwiwing a yarri Ringgwę Benę."

²⁶Mbe e ve ve, wire mbe e wru zhwozhwo mbe re nzhi Rugu Rekwe Rihwię.

²⁷Jesu he ne mbe he, "Ga nyi zhwozhwo nyi shi to nyi ning we. Aha á wie he, 'Nje shi yhwé nne cwo nna, ngbe canvé nna wé to.'

²⁸Medi zhe ne nje ri deze nhu, nje ri keshe nyi n ywa a Galili."

²⁹Pita a wré he ne ngu he, "Ko ngbe ne ga mbe zhwozhwo mbe shi kpi, nje nna ko nje shi kpe wé."

³⁰Jesu ki shing he, "Nje re ting cence, a totu cwu n̄e ne 'gba ngu rishi tsie ce 'hwie, ngwé n̄e we rici ngwé ngwé shi klo he ko ngwé ning hu wé herri ce 'tsie.'

³¹Medi Pita k̄e we ne wrre we wrre nwie he, "Ko ngbe ne nje shi hu ngbe ngwé, ko shi n klo wé rraa." Ga mbe zhwozhwo he we ni ma.

³²Á be ya ewie ne e ki ye he Jesemani, Jesu a he ne nné ki zhwe ngu he, "Nyi srra he ngbe n ya ku Bené."

³³Ngu a fo Pita, ngbe Yakubu, ngbe Yohana, mbe e n̄e gbengbe, ngu a n̄e ne bē we yang.

³⁴Ngu a he ne mbe he, "Ehwie dzio nje a zhe ne n̄e herri wé hu ning ci n hu. Nyi hwie he, shi d̄e nyi n̄e ndzie wé."

³⁵A zhe ne ngu shwo we tsie re nzhi ncwuee, ngu a hu be nwie ku Bené he shi de rā bi zhe gezhe n̄e wé.

³⁶Ngu a he a zhe nka mbe he, "Abba, 'Be! Ko bi ko yankya ne ngu bi rwé a nwie ngwé wé. Shi ngwé rā ning fo kwrreshi cinci n̄e, Gbengbe ni ma, d̄e re nyi kya ce nje wo, medi re nyi kya ce ngwé."

³⁷Ngu a ning brru re be nwie nné ki zhwe ngu wetsie ana, aa ya she mbe shi ndzie. Ngu a he ne Pita he, "Sima, ngwé shi ndzie ee? Ko shi ngwé hung srrante herri awa zunzrru we ee?"

³⁸Nyi srrante ngbe nyi ku Bené kishi nyi ri kpe a zhe ne mwa ri ngu be. Nje hu a yarri rehwie nyi, nyi ce; medi a igb̄e na ikpe rwé nyi shi brrubrru."

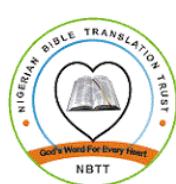
³⁹Aa ning brru n̄e re nzhi ku Bené shi na cœucwung wa.

⁴⁰A zhe ne ngu ya ning brru, aa ya we she ne mbe shi ndzie wa, aha nyyi mbe shwo. Koó bra hu kya mbe ki heng wé.

⁴¹A zhe ne ngu ywa na 'tsie ngu ya ning brru, ngu a he ne mbe he, "Nyi k̄e we ne shi ndzie re srrante cwu aa? Aa be ni! 'Zhe e ci. Nyi ri, á shi rię Kowe Nneywi a nva nné engwie.

⁴²Nyi cinye nzhi n̄e! Ri nne ning rię e nyi nke ngu cwo re be dudu ne!"

⁴³We zhe ne ngu shi nka, Yahuda ne ngu nyi ya a tsi nné ki zhwe shwa ne otu wehwie e ya wre. Aa be ngbe rigwé nné ne mbe bró re-isenkeli ngbe ngbó, ne nggwé re-prristi, ngbe nné mię Nti Nka, ngbe brrá nné Yahudi mbe we te.

44 Á ri ma ne ngu Yahuda a keshe we ting he, "Nne ne nyi ri ri nje ki me ushwo, maahu nyi ngu. Nyi ki pie nyi nne ne ngu shi nyi nne gyiaa."

45 We ne Yahuda ngu ya wre, ngu a wre ne ywa nwie Jesu, ngu a he, "Nne Mię Nka!" Ngu a ki me ushwo.

46 Nné nna mbe e pie Jesu, mbe e ki rrwe ne igbę.

47 Mędi ya a tsi nné mbe ne mbe shi yo miimi fię isenkelı, ngu a ning tsa uucwu 'hwie Brra Prristi herri aa ki kpo uucwu nna.

48 Jesu bra nka a he ne mbe he, "Nje nyi nne nca aa, ne nyi be ning pie ne re-isenkelı ngbe ngbo aa?

49 Ko zohu otu nje shi ngbe ne nyi nwie mię nka a yarri Brranyi, medı ko nyi ning pie we. Medı se kya ne Krrede Benę he re ci yeyerri ni."

50 Wire ga nné ki zhwe ngu á to ki we fa.

51 A bi ya ewe nzewe ne ngu ri shi zhwe Jesu ngbeweng medı ngu yaa ku ne trro lili. A zhe ne e shi ki pie,

52 ngu a we we trro nna ngu a to ngbeweng.

53 Á be ne Jesu nwie Brra Prristi; ngbe rotsu nggwé re-prristi, ngbe brrá nné, ngbe nné mię Nti Nka á ya mwe miimi.

54 Pita cwo re ki zhwe zenze, herri aa ya cwu a tese ri Brra Prristi nna. Ngu a srra be nwie wi ro ngbe nné cwo Brranyi.

55 Nggwé re-prristi ngbe Rotsu Brrá Nné zhwozhwo á nę ne kre ya sheede mbe ning ci Jesu nka aha mbe ki yhwę, medı koó she ko yankya na mbe hung ki ci nka we.

56 Jie mbe ca we re-rabrra a zete ngu, medı ko re-nka mbe e she ngwie we.

57 Yá mbe e deze nwie ngwa re-sheede rabrra a rici ngu he,

58 "Nzhi ho ngu he he ngu shi gu Brranyi ne nneywí mbe no nę, ngbe ngu no yaka a yarri rotu wetsię, ne ko ngu nyi runo va nneywi we."

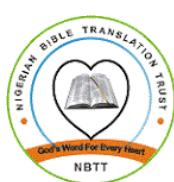
59 Herri ne cwu ko sheede rabrra mbe e she ngwie we.

60 Brra Prristi e deze a nyyi mbe ngu a rin Jesu he, "Ko ngwę shi he ya nka we ee? Ko ngwę ho re-sheede ne mbe he a rici ngwę ne we ee?"

61 Gbengbe ni, Jesu srra cereng, koo bra ko ya riti nka we. Brra Prristi ki rinng wawa he, "Nyi ngwę ngwę nyi Krristi, ngwę nyi Kowe Benę Bi Grime ee?"

62 Jesu a he "Nyi nje ne nje nyi ngu. Nyi ri ri Kowe Nneywi ngu srra a nva nyye Benę Bi Igbe Re Nę Zhwozhwo ne ngu wró a re-inyię zinyę re be."

63 Brra Prristi e hla tago ngu, ngu a he, "Kyei, nzhi bra te zohu sheede wa?"

64"Nyi ho zhwe nkang dzie Béne ne ngu he n̄e. Ma nyi hwie nzhi nyi rimi?" Ga mbe zhwozhwo mbe e kara he, "Aa mwa yeyerri ré ki yhwe."

65Yá mbe n̄e ne ki trru rencwi, á ki ku riyii ne vatrro nwie ki ta ne va ré he, "Níng ting, nyi nȳe ngu re rwi." Nn̄é cwo Brranyi e n̄e ne ngu nwie ki cwe.

66A zhe ne Pita shi a tese ri nna, ya ewenancwuo a ri Brra Pr̄risti e be.

67A zhe ne ngu ya she Pita ngu shi wi ro, ngu a ki ri gbinng, ngu a he, "Ngw̄e ne ngw̄e ri shi ngbe ne Jesu Nne Nazarra ana ma."

68M̄edi a klo, herri a he, "Ko nje ki hu w̄e, ko nje hu ngbe kya ne ngw̄e he n̄e w̄e." Ngu a n̄e ne ciee re nzhi nu ri nna. ['Gba a wr̄e ne tsie.]

69Zhe ne ewena nna ki ri a miimi wa, ngu a n̄e ne ti nn̄é ne mbe shi yo miimi he, "Ngu n̄e nyi ya mbe!"

70M̄edi Pita klo wa. Á srra we tsie, nn̄é ne mbe shi yo dudu mbe e he ne Pita he, "Cence, ngw̄e n̄e ngw̄e nyi ya mbe, aha ngw̄e nyi nne Galili."

71Ngu a n̄e ne shí nwie he ne mbe he, "Cence, kundu nje ri hu nne ne nyi ning he nka n̄e, nde yankya re ning she!"

72We zhe ana 'gba a tsie na 'hwie. Wire Pita lu ne re-nka ne Jesu ngu ki heng he, "Ne 'gba ngu rishi tsie ce 'hwie, ngw̄e shi klo ce 'tsie he ko ngw̄e ning hu w̄e." Ehwie ngu rro we yang ngu a ku we ku we ku.

Marrku 15

1A brra mincwe we hwiehwie, nggwé re-pr̄risti, ngbe brrá nn̄é, ngbe nn̄é mię Nti Nka -- Rotsu Brrá Nn̄é Yahudi zhwozhwo, á ya mwe mbe e rwe nka. Á rrwe Jesu, mbe e ki kwa re nzhi ngwa Bilatu.

2Bilatu ki rinng he, "A nyi ngw̄e ngw̄e nyi nggwé nn̄é Yahudi ee?" Jesu ki shing he, "Yeyerri ne ngw̄e he."

3Nggwé re-pr̄isti ki ci re-nka we yang.

4Aha ni Bilatu a ki rinng wa he, "Ko ngw̄e shi shing w̄e ee? Ko ngw̄e ho re-nka ne e shi heng a rici ngw̄e n̄e w̄e ee?"

5Herri ne cwu ko Jesu bra ko ya nka w̄e, Bilatu hwię nga we onu.

6A ko zohu zhe Teede Paska, Bilatu ning mrrang ne ngu cire ya nne gyiaa na ne nneywí mbe kyie.

7A zhe ana a bi ya nne ne e ki ye he Barraba ne i ki she a uucwu gyiaa ngbe yá nn̄é ne mbe i ci ko aha ne mbe cę ti ringgwé nn̄é Rroma, herri á yhw̄e nne.

8Brra ekpri nneywí e be nyyi Bilatu nwie ki rinng he re we cire ya nne gyiaa shi ne ngu ning mrrang.

⁹Bilatu a we rinng he, "Nyi cę he n ning cire nggwę nné Yahudi ee?"

¹⁰Aa hu reseng he nggwę re-prristi ę á pie Jesu be mi ne ngu ana we aha ehwie shwo.

¹¹Mędi nggwę re-prristi ę á cwua nneywí we yang he ré me Bilatu ngbe re cire Barraba.

¹²Bilatu a cinga we rinng wa, a he ne mbe he, "Ma a zhe ne ne nyi cę he n nyi rimi ne nne nyi ki ye he nggwę nné Yahudi ne?"

¹³Mbe ę kro rezhe nwie he, "Ki ci gasankwe!"

¹⁴Bilatu a we rinng he, "Aha nda? Nyi zohu ęngwie ne ngu nyi?" Gbengbe ni, á ning bra kyię ronu nwie he, "Ki ci gasankwe."

¹⁵Mędi Bilatu cę we kla ehwie, ngu a we cire Barraba. Ngu a ci á cwe Jesu, wire ngu a we ngwa ré ki ci gasankwe.

¹⁶Re-shezhi nę mi ne Jesu re nzhi a tese brra eri goona, a nwie ne mbe ki ye he Prretoriya mbe ę ye kpi re-shezhi zhwozhwo.

¹⁷Á ki ci ya brra tago shi na nggwę, mbe ę no vo shi na ringgwę ne nva rekwe zekye mbe ę ki garang a rici aha mbe ki kwa sha.

¹⁸Mbe ę nę ne ki bę lo nwie he, "Hooo, ce ngwę re ywa gbong, nggwę nné Yahudi!"

¹⁹Á ki cwe we cwe we ngbo a rici nwie ki trru rencwi. Hęri á hú be ne cwuhu nwie ki dzie re ki ci grimę nhile nhile.

²⁰A zhe ne mbe ki yarra yhwę fa, mbe ę ki ti brra tago nna, mbe ę ki ci na ngu. Wire mbe ę wru ne ngu re nzhi ki ci gasankwe.

²¹A zhe ne mbe shi rę, mbe ę ya nyi ne Sima, nne Kurani, ne ngu nyi 'bę Alezanda ngbe Rrufu, ne ngu wru we ciee ngu a nva yi. Á ki ci ne ce he se re fo gasankwe nna.

²²Á be mi ne Jesu a nwie ne e ki ye he Golgota (Ne maana nna ngu nyi "Ewie Iigre Rici").

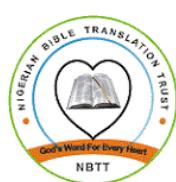
²³Á ki ngwa ya rishi ruto ne e ki krre ne ya rikyę ne e ki ye he murru kishi a ri ho wieng yang, mędi Jesu ra shweng.

²⁴Wire á ki ci gasankwe. Mbe ę nyi aaca ne tago ngu ngbe mbe ri ka nyi nyę ngu shi she ga zohu yę aha mbe yaa kyeng.

²⁵A ncwę krruvaya na mincwe, á ki ci gasankwe.

²⁶Mbe ę wie kya ne mbe he aa nyi a klankwe he: "Nggwe Nně Yahudi."

²⁷A bra bi yá nné nca wehwie ne e we ci gasankwe ngbe ngu, ya a nva nyye ya a nva mie ngu. [²⁸Aha ni Nti Nka Brrabę ę ci rrurru shi ne i wie he, "Á ki hwie a tsı nné ęngwie."]

²⁹Nné ne mbe warra á ki ri re ki ta re-nka menkyé ré he ne ngu he, "Hooo! Ngwé ne ngu shi gu Brranyi ngu bra no yaka a rotu wetsié!

³⁰Ma yaa kyia we rici ngwé ngbe ngwé cwucwu a gasankwe é shi!"

³¹Hérrí ngbe nggwé re-prristi ngbe nné mié Nti Nka á né ne ki ca ne ruto nwie he, "Aa kyia yá, mèdi koo hung kyia rici ngu we!"

³²Nde Krristi né ne ngu nyi nggwé nné Isrreela né re cwucwu a gasankwe né we zhe ne né ngbe nzhi ri, nzhi bra shí he nyi ngu." Nné mbe ne e we ci a gasankwe ngbe ne ngu a á né ne ki ca ne ruto ma.

³³A zhe ne 'né ngu ya cwucwu, ebe ngwié zhwozhwo a ci ywing hérrí re nzhi cwu a ncwé wetsié na néhin.

³⁴A ncwé wetsié ana, Jesu a ci ye ne brra riwieng cwue he, "Eloi, Eloi, lama sabaktani?" Ne a zhe nka mbe é he, "Bene Nje, Bene nje, aha nda ne ngwé ning we ni ee?"

³⁵A zhe ne yá ne mbe shi yo dudu a miimi é mbe ho ni, mbe é he, "Nyi ho wé, a shi nwie kyié Iliya!"

³⁶Ya mbe é wré ne né ne ncii, aa ya shwé soso a rishi seerre, aa ki rwe a ngbo, ngu a na re be nwie onu Jesu he re shwe. Ngu a he, "Nde nzhi ri ka Iliya a cwo be re ya ki cwucwu a miimi é."

³⁷Jesu ci ye ne brra riwieng cwue, ngu a zhwu cwue.

³⁸Brra trro gbundu ewie wiri na Brranyi é hla nkérrrr, aa ci ntsa wehwie a zeteng re be be.

³⁹Shwa shezhi ne ngu shi yo nwie nna ri zhwe hu ngbe zhwe cwue ne Jesu ngu ning ci ye ana, ngu a he, "Cence nne né nyi Kowe Bene."

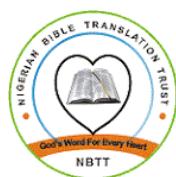
⁴⁰Yá mbrrú i shi yo zéngé re ring. A tsi mbe é ning bi Merri Madali, ngbe Merri de mbe Yakubu na ngu nyi iishing ngbe Josi, ngbe Salomi.

⁴¹Mbrrú né á i cé zhwe Jesu tu Galili re ci nkwié ne ngu. Kpi mbrrú piriri ne mbe wrú a Urrushelima ngbe ngu a shi miimi ma.

⁴²A zhe néhin a Tung Nyi shiri (ne otu na ngu ning zhweng cwo a nyi Kotung Srra Cwu).

⁴³Usufu ne ngu nyi nne Arimatiya, ngu bra nyi ya brrang a yarri Rotsu Brrá Nné Yahudi, ne ngu srra re tsio be Ringgwé Bené we rici ngu; aa ywa a nwie Bilatu wesa ne owu he ré ki ngwa kwe Jesu.

⁴⁴Bilatu hwié nga we onu ne ngu ho he Jesu hu. Ngu a ye 'shwa shezhi, ngu a ki rinng he ka Jesu a hu gbangba ye.

⁴⁵A zhe ne ngu ho cwu nka nna a nwie ‘shwa shezhi e he shi ni cence, ngu a ngwa Usufu kwe nna.

⁴⁶Usufu a sé trro kyeé, ngu a trro kwe nna, ngu a ki gyeé ne trro nna, wire ngu a ya nyie a ya ria ne ru a kprahwan. Ngu a kpri ya ngbaatsie ngu a ning ku onu ria nna.

⁴⁷Merri Madali ngbe Merri dé Josi á ri ewie ne e ki nyieé.

Marrku 16

¹Zhe ne Kotung Srra Cwu wara, Merri Madali ngbe Merri dé Yakubu ngbe Salomi e se turraren aha mbe ya kwe a kwe Jesu.

²A nyiencwe a tu na ‘zrru na seti, we zhe ne ‘né ngu shi wru, á né re nzhi ria nna.

³Á zhe ne mbe shi cwo re yaa rin re-nka he, "Ma nyi nyé ngu shi ning kpri ngbaatsie nu ria ana?"

⁴Á bra he mbe rwi riyii mbe e timi ne e kpri ngbaatsie nna. Ngbaatsie nna nyi ngbangbang we yang.

⁵Zhe ne mbe ngwie nwie ria nna, mbe e ri ya nzewe ngu srra ne brrá ankya kye zhanzhanzhaa a nva nyye. Rowu we prre.

⁶Ngu a he ne mbe he, "Shi dé nyi ci rowu wé, nje hu he nyi shi nwie kre Jesu nne Nazarra, ne i ki ci gasankwe. Aa deze! Ko shi he wé. Nyi ri ewie ne i ki nyieé.

⁷Medi nyi ning brru nyi ya ti Pita ngbe kpi nné ki zhwe ngung. Jesu a shi ncwuee nyi re nzhi Galili. Nyi cwo a ki she miimi, shi ne ngu i níng heng."

⁸Rowu we prre herri á né ne tsi rwé, mbe e wru nwie ria nna nwie to re-ncii. Koó ya ti ko ya nneng wé, aha a we bi owu.

[⁹]A zhe ne Jesu ngu deze nhu a nyiencwe a tu céucwung na seti, aa keshe ya wre a nwie Merri Madali ne ngu i ki trru re-rije natsieé.

¹⁰Aa né ya ti ga nné ne mbe ri shi ngbe ne Jesu, ne mbe shi riywé re ku rana.

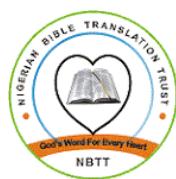
¹¹Zhe ne mbe ho he Jesu shi nce, he herri ngu Merri e ki ri, koó shî nka nna gung weé.

¹²A merin re-nke, Jesu a ya wre a yaka eekpe a nwie ne wehwie a tsi mbe, a zhe ne mbe nyia re nzhi nva yi.

¹³Á ning brru re nzhi ti kpi mbeng, herri ne cwu koó shî nka nna weé.

¹⁴A merinng zhwozhwo, Jesu a ya wre a nwie nné ki zhwe shwa ne otu zunzrru a zhe ne mbe shi ye yâ, ngu a we yhwire aha riywé sa rie mbe a ngu, ngbe ne rici klo mbe, ne mbe ra shi nka nné ne mbe keshe mbe mbe ki di a zhe ne ngu deze.

¹⁵Ngu a he ne mbe he, "Nyi ywa ko he a be ngwié ngbe nyi ya brro nneywí zhwozhwo Nka Rina.

¹⁶Ko nyé ne ngu sè nka ne e bra ki nyi batisma, wé she kyia; mèdi ko nyé ne ngu ra sèng, Bené ri ki nyi nka aha re-èngwie ngu.

¹⁷Nné cè nka nje è ri she igbèng nyi ngbá re-ankyang hwiè nga onu. Á ri trru re-rije a yarri lo nje, á ri he yá re-nka hwi.

¹⁸Á ri ko nshé ne nva mbe; ko ngbe mbe shwe ya rikyé yhwi nné, ko wé we nyi ko yankya wé; á ri gara nva a zete nné ruhu, ngbe wé we ci ré ci gbingbi.”

¹⁹A zhe ne Brrabé Jesu ngu fro nka ngu ne mbe, á ki fo re nzhi zinyé, aa ya srra a nva nyye Bené.

²⁰Wire nné ki zhwe ngu a wru ci nwie brro nka ko he. Brrabé nyi cwuo ne mbe, aa ti he nka ne mbe brro a shi yeyerri aha ngbá re-cwuong hwiè nga onu ne mbe nyi.]

Luka

Luka 1

¹Nné piriri fo he mbe wie re-ankya ne mbe këshe ci yarri nzhi.

²Á wie shi kya nné ne mbe i ri ne nyyi mbe, ne mbe bra hwię nné brro nka na cœucwung mbe he, á níng ngwa a nva nzhi.

³Aha nii, nje we rici nje, nje yaa we we sheng nje kre ko nda ne ngu wru a cœucwung. A nwie nje a nyi kya rina ngbe n re wieng yeyerri re-ankya ne e nyi ne nying, bra béri Tiyofilu,

⁴aha ngbe ngwe hu reseng cence re-ankya ne ngwe nyi ne hong.

⁵A zhe ne Hirridu i nyi nggwę nné Yahudi, a i bi ya prristi ne e ki ye he Zakariya, ne ngu i shi ekpri re-prristi mbe Abija. Mbrru ngu Lisabatu a wru a nzhwe mbe Arruna.

⁶Zhwozhwo mbe á shi tsantsa a nyyi Bëne, nwie zhwe nti nka Brrabę yeyerri ngbe re-ankya ne ngu he ré nyi.

⁷Mëdi koó bi ewe wę, aha ko Lisabatu sé ehwie wę, á bra kwe we yang.

⁸Aa be zhe ne ekpri mbe Zakariya á shi ncwuo mbe na re-prristi, ne nyi ngu ngu shi ncwuo prristi a nyyi Bëne.

⁹Á ki kye yeyerri ne teede mbe na re-prristi ngbe re ywa a yarri ewie wiri a Brranyi Brrabę aha re ya shwi turraren.

¹⁰A zhe ana ga nné ye Brrabę mbe á ya tsu nwie ku Bëne a Brranyi.

¹¹Wire ya njeli Brrabę ya wre nwie Zakariya, aa ya yo a nva nyye ewieng shwi turraren.

¹²We zhe ne ngu ki ri we ri, aa cwuglu, owu ki yhwe.

¹³Mëdi njeli he ne ngu he: "Shi dę ngwe ci owu wę Zakariya, Bëne ho rumwo ngwe. Mbrru ngwe Lisabatu a shi bî nzewe, ngwe shi ki ye he Yohana.

¹⁴A shi hwię kya rekwi ngbe ehwie kla a nwie ngwe, nneywí piriri ri nyi rekwi we yang aha bî ngu,

¹⁵aha a shi hwię brra nne a nyyi Brrabę. Ko ri shwe rishi ruto ne ngu tsie ka hwieen wę. We yarri hwie dę ngu, a ri shî ne igbę Nshe Wiri.

¹⁶A ri ning brru mi ne nné Isrreela we yang re be nwie Brrabę, Bëne mbe.

¹⁷A shi këshe Brrabę re be, ngbe re ya nyi cwuo shi shi Iliya we dengge ne igbę, re bra rehwie re-'bę ré cę ewę rewe mbe. Nné riywę shi nka á ri she zentsi nné redziee. A bra ri ci nneywí ré srrante ngbe ré sę Brrabę ne ngu cwo be."

¹⁸Zakariya rin njeling he, "Ma n cę rimi n hu cence he shi ni ee? Nje nyi ho nne, mbrru nje e bra kwe we yang."

¹⁹Njeli e he ne ngu he, "Nyi nje Jibrreelu, nje nyi nnencwu Bęne ne ngu ning te n ya he nka ne ngwę, ngbe n re ti nka rina ne.

²⁰A zhe ne ne, onu ngwę shi hwien, ko ngwę shi hung he nka we, se we tu ne nka ne ri ci rrurru ni wire, aha ko ngwę shi nka nje we, ne ngu cwo a ci cence a zhe ne e ning sang."

²¹A zhe ana nneywí shi nwie srra re te Zakariya re hwie he, ma nyi nda ngu ci ne ngu fo zhe a yarri Brranyi e ni ee?

²²A zhe ne ngu wru ci, koo hung he nka ne mbe we. Ngbe mbe e hu reseng he mahu Bęne ki ti yankya a yarri Brranyi, ngu a ne ne we he nka ne va, koo hung bra nka we.

²³A zhe ne cwuo ngu yhwę a Brranyi, ngu a ning brru re nzhi ri.

²⁴A merin nke, mbrru ngu Lisabatu a she ehwie, ngu a ne ne srra we ri herri nyhwe wecwoo.

²⁵A he, "Brrabę ning nyi kya rina he ni, a rotu ne aa ning ti cę ngu, aa bra ning ti nshwu a yarri nneywí."

²⁶A nyhwe na rritsie, Bęne te njeli Jibrreelu re nzhi ngwie Nazarra a mbę Galili,

²⁷re nzhi nwie ya ewena ne ngu sa 'jeeng rwe nyrra ngbe ya nne ne e ki ye he Usufu, ne ngu nyi nzhwe mbe Dooda. Á ki ye he Merri.

²⁸Njeli e ywa nwie ngu, a he, "Dzie, ngwę ne ngwę she rinang! Bęne Brrabę shi ngbe ne ngwę."

²⁹Roshwo a ki ye ehwie we yang, ngu a ne ne hwie nka he, "Ket, nyi zohu zhwe dzie he ni e!"

³⁰Mędi njeli he ne ngu he, "Shi de ngwę ci owu wo, Merri, ngwę she rinang a nwie Bęne.

³¹Ngwę shi se ehwie ngwę ning bî ewerento, ngwę ki ci lo he Jesu.

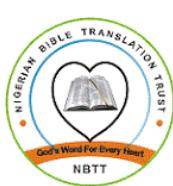
³²A cwo a hwię brrang, wę ki ye he Kowe Brrabę Bi Grime Zhwozhwo. Bęne Brrabę ri ki ngwa ringgwę 'bę ngu Dooda.

³³A ri ye ringgwę eri Yakubu herri tiya, ko ringgwę ngu ri bi krrucing we."

³⁴Merri ki rinng he, "Wę ce rimi re ci ni e, ne ko nje sa hu nne nto we ee?"

³⁵Njeli e he ne ngu he, "Nshe Wiri cwo be a ngwę, igbę Brrabę Bi Grime Zhwozhwo shi re ku ne rowu ngu. Aha nii, ewe wiri ne ngwę shi bing, á shi ki ye he Kowe Bęne.

³⁶Di, gimbe ngwę Lisabatu a shi bî ewe a rikwe ngu, ngu ne á he ko bî rewe we, a zhe ne ne a bi ehwie nyhwę rritsie.

³⁷Aha ko bi ko yankya ne ngu drre Bene we."

³⁸Merri e he ne ngu he, "Nje nyi 'hwie Bene Brrabe, nde re ci shi kya ne ngwe ning heng." Wire njeli e ne ki we.

³⁹A rotu ana Merri ne we hwiehwie re nzhi ya ngwie a re-rugu Yahudi.

⁴⁰Aa ya ngwie a ri Zakariya, ngu a dzie Lisabatu.

⁴¹A zhe ne Lisabatu ho dzie Merri, ewe a yarri hwie ngu yaa gbe. Lisabatu a shi ne igbe Nshe Wiri.

⁴²Lisabatu ci onu ne brra riwieng cwue, a he, "Ngwe she mwo rina a yarri mbrrú, ewe ne ngwe shi bing, a bi mwo rina!

⁴³Kei, herri nyi nda ngu ci ne de Brrabe nje be nwie nje he ni e?

⁴⁴Di, we zhe ne ngwe ci dzie, cwue ngwe ya ning kpe uucwu, ngbe ewe a yarri hwie nje e yaa gbe aha rekwi.

⁴⁵Ngwe bi mwo rina Bene, aha ngwe shi he kya ne Brrabe sa 'jee e shi ci ni cence!"

⁴⁶Wire Merri e he, "Nje cí Brrabe grime.

⁴⁷Nje nyi rekwi a yarri hwie nje aha Bene, Nnenkyia nje,

⁴⁸aha aa ci nkwi e ne nje 'hwie ngu ne ko nje be ko yankya we. Kya ngu pie a zhe ne re nzhi cwu re-zhe, ga nneywi shi he Bene e ning mwo rina.

⁴⁹Aha ngba re-ankya ne Brrabe Bi Igbe Zhwozhwo ning nying, lo ngu ne re-lo zhwozhwo.

⁵⁰A ri naana nné mbiye ne mbe to owu ngu, a ga re-zhe zhwozhwo.

⁵¹Aa nyi ngba re-cwuo ne va ngu, ne ngu se nné kywo nci ze a yarri hwie nka shweni mbe.

⁵²Aa trro brrá nggwé be a ncwú ringgwé mbe, ngu a fo nné yaa ci re ze.

⁵³Aa ngwa nné ne mbe shi ne nzhwo ankya rina, medí nné bi va á ne ne nva hwerri.

⁵⁴Aa she 'hwie ngu Isreelang ne ngu lu ne naana ngu

⁵⁵re be nwie Ibrrahin ngbe nzhwe ngu herri tiya, yeyerri ne kya ngu i he ne re-'be nzhi."

⁵⁶Merri srra ngbe Lisabatu weje nyhwe wetsie wire ngu a ning brru re nzhi ri.

⁵⁷A zhe ne bî ewe Lisabatu ci, aa bî ewerento.

⁵⁸Nné dudu ngbe nzhwe ngu a á ho he Brrabe ri naana ngu we yang, mbe e nyi rekwi ngbe ne ngu.

⁵⁹A otu na klanva, á be he mbe cię ewe nna ikpe rwę ntó ngbe mbe bra ki ci lo ‘be ngu Zakariya,

⁶⁰mèdi dę ngu he ne mbe he, "Aawo! Á shi ki ye he Yohana."

⁶¹Á ning brru he ne ngu he, "Ko bi ya nne a nzhwe nyi ne ngu bi lo ana wę."

⁶²Mbe e nyi ‘be ngu va he re we ti lo ne ngu ce ré ye ewe nna.

⁶³Ngu a we nyi va he ré ki ngwa tekpeng wie krręde, ko nyę nga we onu a zhe ne ngu wie he, "Lo ngu nyi Yohana."

⁶⁴We zhe zunzru, onu a ngu kla, ngbe le ngu a bī fa, ngu a nę ne he nka re de Bęne.

⁶⁵Owu prre nné dudu ne mbe zhwozhwo. Ga re-ankya ne mbe ci e zhwozhwo, nka nna a sę ko he a ngwię re-rugu Yahudi.

⁶⁶Ko nyę ne ngu ho nka nna nę we ne ne ning hwie nka a yarri hwie ngu nwie rin he, "Ngu zhwe ewe nę shi hwię nda aa? Aha va Brrabę shi ngbe ne ngu."

⁶⁷Nshe Wiri be zete Zakariya ‘be ewe nna, ngu a nę ne ti resęng he:

⁶⁸"De nyi ngge Brrabę, Bęne Isrreela, aha ne ngu be ngu ya sę nné ngu.

⁶⁹Aa níng ngwa ya Brra Nnenkyia, a ri ‘hwie ngu Dooda.

⁷⁰Shi shi ne ngu i he ne nné wiri ngu, nné ti resęng a tiya,

⁷¹he ngu ri níng kyia a nva rwinkó nzhi, ngbe nva ga nné ne mbe níng ra zhwozhwo,

⁷²he ngu ri ri naana re-'be nzhi, ngu bra lu ne ‘jee wiri ne ngu i we sang we rici ngu.

⁷³A i fo shi ne ‘be nzhi Ibrrahin

⁷⁴he ngu ri níng sę a nva rwinkó nzhi, ngbe nzhi ki nyi cwuo wesa ne owu.

⁷⁵Ngbe nzhi bi redziee, nzhi bra hwię nné ngu ko zohu zhe a srra nce nzhi.

⁷⁶Ngwę ewe nje, á ri re ye he nne ti resęng na Brrabę Bi Grime Zhwozhwo. Ngwę shi keshe Brrabę be ngbe ngwę ya nyi rę aha ngu.

⁷⁷Ngwę ri ngwa nné ngu hu rese nka kyia, aha we re-ęngwie mbe.

⁷⁸Aha brra naana Bęne nzhi, ‘nę tsię ri wru zinyę re be nwie nzhi,

⁷⁹re si a zete nné mbe ne mbe srra nwie ywing, ngbe yarri rowung hu. A ri cwo nta nzhi re nzhi ręng srra rina.”

⁸⁰Ewe nna ci brrang ngbe ne igbę a yarri Nshe Wiri. Aa ya srra a yarri yi herri zhe ne ngu ya nę ne brro nné Isrreela nka.

Luka 2

¹A rotu ngwiee, Brra Nggwε Rroma, Agustu i ngwa nka ne igbε he ré hwie nci nneywí a ngwiε nna zhwozhwo.

²(Nke nε nyi hwie nné na cεucwung a zhe ne Kwirriniyu ngu i nyi goona na Sirriya.)

³Ko nyε e nε re nzhi ngwiε ngu, ngbe ré ya wie lo ngu.

⁴Aha ni Usufu a wru a ngwiε Nazarra a yarri Galili re nzhi Yahudi. Aa cwugu re be Bεetalahami a ngwiε Dooda, aha a nyi nne ri mbe Dooda ngbe nzhwe mbe.

⁵Aa ywa miimi ngbe Merri ne ngu nyi ewena ne ngu shi fong, a zhe nna ne Merri shi hwie nkang bî ewe.

⁶Zhe ne mbe shi a miimi, zheng bî ewe ngu a ci.

⁷Aa bî nzewε na cεucwung ngu. Aa ki ku ne nkla trro, ngu a ki nywε a nwieng ci anky a rehwe yâ. A zhe ana ko bi ewieng srra a zonggrung cwucwu nné ice weε.

⁸A bi yâ nné cwo ne mbe shi a nkyie dudu miimi, ne mbe shi cwo canvé mbe a totu.

⁹Ya njeli Brrabε ya wre nwie mbe, nsε grime Brrabε tsie a nwie mbe, owu we yhwe.

¹⁰Mεdi njeli he ne mbe he, "Shi dε nyi ci owu wo, nje níng be mi ne Nka Rina ne ngu ri ngwa nneywí zhwozhwo ehwie kla we yang.

¹¹A cwu nε, a ngwiε Dooda á níng bî Nnenkyia, nyi ngu ngu nyi Krristi Brrabε.

¹²Nyi ri di sheede ne: nyi ri ya she ewe ne e ki ku ne nkla trro ngu nywε a nwieng ci anky a rehwe yâ."

¹³Á srra á she brra ekpri re-njeli zinyε mbe ya nyi ngbe njeli na cεucwung ana nwie de Bεenε re he,

¹⁴"Grime nyi ngge Bεenε gbong zete zinyε, a be ngwiε, srra rina nyi ngge nné mbe ne mbe she mwo rina ngu."

¹⁵Zhe ne re-njeli mbe we we mbe níng brru re nzhi zinyε, nné cwo á nε ne he we nci mbe he, "Nyi níng be nzhi ywa a Bεetalahami ngbe nzhi ya ri kya ne ngu ci ne Brrabε ngu níng heng nε."

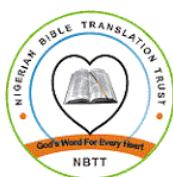
¹⁶Aha nii, mbe e wre ne nε we hwiehwie. Á ya she Merri ngbe Usufu, ne ewe ngu nywε a nwieng ci anky a rehwe yâ.

¹⁷Zhe ne mbe ri ewe nna, mbe e nε ne brro kya ne e we ting a rici ewe nna.

¹⁸Ko nyε ngu ho ni wε nε ne nga we onu a kya ne nné cwo nna mbe he.

¹⁹Mεdi Merri la re-ankya nε zhwozhwo nwie níng hwie nka a yarri hwie ngu.

²⁰Nné cwo a ning brru, nwie ci Bεenε grimε re ki de aha ga re-ankya ne mbe ho mbe bra ri, a shi yeyerrε we shi kya ne re-njeli ri we heng.

²¹A tu na klanva ne zhe ki cię ikpe rwę ntó ngu ci, á ki ci lo he Jesu, lo ne njeli ngu i ngwa tu zhe ne e rishi sę ehwie ngu.

²²Zhe ne otung we ci ré ci wiri ya cwu, yeyerri ne Nti Nkang Mię Nka Musa, Usufu ngbe Merri ki fo re nzhi Urrushelima ngbe mbe ya ki ngwa Bęne Brrabę

²³(shi ne e wie a yarri Nti Nkang Mię Nka Brrabę he, "Ko zohu nzewe ngu nyi birina a nyi na Brrabę.")

²⁴Á ywa he ngbe bra nyi teede yeyerri ne kya ne Nti Nka Brrabę he, "Ka re-jieriwyi wehwie ka re-viękyę wehwie."

²⁵A zhe ana, a i bi ya nne a Urrushelima ne e ki ye he Simiyo, ne ngu bi redziee ne ngu ngwa Bęne rici ngu. A i shi srra re te Nne ngu cwo a krru rehwie nné Isreela. Nshe Wiri i shi ngbe ngu.

²⁶Nshe Wiri i ki ting he ko shi hu wę se ne ngu ri Krristi Brrabę.

²⁷Nshe Wiri e ki kpra, ngu a ywa a Brranyi a zhe ne mbe Merri ngbe Usufu mbe be mi ne Jesu ne ngu nyi oko shwo ngbe ré ki nyi kya ne teede na Nti Nkang Mię Nka he.

²⁸Simiyo a ki fo a nva ngu nwie de Bęne. A he:

²⁹"Brrabę, a zhe ne, ning cire rina, nje 'hwie ngwę, yeyerri ne sa 'jee ngwę.

³⁰Aha riyii nje ri Nnenkyia nna,

³¹ne ngwę be mi a nyyi nneywí zhwozhwo,

³²nse ne ngu shi ti Nné Nzhwe Ngwie re-rê ngwę, re bra ci nné ngwę nné Isreela grime."

³³Mbe Usufu ngbe Merri e ne ne nyę we ronu aha kya ne Simiyo he a ngu.

³⁴Wire Simiyo a we mwo rina, ngu a he ne dę ngu he, "Merri, á ci ewe nę ngbe re hwię kyang kpi ngbe nang deze nné piriri a Isreela, re bra hwię sheede ne ngu wru nwie Bęne ne nneywí ri cętrri.

³⁵(Ngwę ri dzio ehwie shi shi isenkeli cwu rie ngwę ma.) Ngbe wę ci ré ri zhwe rehwie nka nneywí piriri we gbeng."

³⁶A bra bi ya mbrru ti reseng ne e ki ye he Anna, ewena Fanuwe, a nkla Asha, ne ngu kwe we yang. A zhe ne ngu i rwe nyrra, á srra re-rie natsię, nto ngu a hu.

³⁷Ngu a hwię kpambrru herri ngu a ma ya cwu re-rie nshwa klanva ne otu weni. Koo sa we Brranyi wę, mèdi a yé mbe totu ne tene nwie rwe onu re mwo rumwo.

³⁸We zhe ana, aa be nwie mbe, ngu a ci Bęne kijięng, ngu a bra he nka a rici ewe nna ne ga nné ne mbe bi sa rie he Bęne ri sę nné Urrushelima.

³⁹A zhe ne Usufu ngbe Merri nyi ko nda yhwe yeyerri ne kya Nti Nka Brrabę he ré nyi, mbe ę ning brru re nzhi Galili a ngwie mbe Nazarra.

⁴⁰Ewe nna a ci brrabrrang, aa bra ci igbę ngbe zentsi, ehwie rina Benē shi a ngu.

⁴¹Ko zohu rie, mbe ‘bę Jesu ngbe dę ngu á cwo Urrushelima aha Para Paska.

⁴²A zhe ne ngu ci re-rie shwa ne otu wehwie, á ywa nwie para nna yeyerri ne teede mbe.

⁴³A zhe ne e wo para ne mbe dę ngu mbe shi ning brru re be ri, Jesu a hwię a Urrushelima, ko nné mbe ę á ru wę.

⁴⁴Á ra he ka shi ngbe mbe, herri á cwo ciee na to zrru. Wire mbe ę nę ne ki kre a nwie re-gimbe ngbe rwí mbe.

⁴⁵A zhe ne ko mbe ki ri wę, mbe ę ning brru re nzhi Urrushelima nwie ki kre.

⁴⁶A otu na ‘tsię wire mbe ę ki she a yarri Brranyi ngu srra zetsi brrá nné mię nka re tsio uucwu re bra we rin re-nka.

⁴⁷Ko nyę ne ngu ho nka ngu wę nga we onu ne zhwe hu ręsęng ngu, ngbe re-nka ne ngu we shing.

⁴⁸Zhe ne ‘bę ngu ngbe dę ngu mbe ki she, á nę ne nyę we ronu. Dę ngu a he ne ngu he, "Kowe, rimi ne ngwę níng nyi he ni ę? Nje ngbe ‘bę ngwę ę nzhi shi cinci nwie re kre gancę fang."

⁴⁹A we rinng he, "Aha nda nyi ning kre ni ę? Ko nyi hu he aa mwa yeyerri n shi a zonggru ‘Bē nje wę ee?’"

⁵⁰Mędi koó pie cwu kya ne ngu he ne mbe wę.

⁵¹Wire ngu a nę re nzhi a Nazarra ngbe ne mbe dę ngu. A we hó nka. Dę ngu a bro re-ankya nę a yarri hwie ngu.

⁵²Jesu ci brrabrrang ngbe ne zentsi ngbe ne ehwie rina nwie Benē ngbe nneywí.

Luka 3

¹A yarri rie na shwa ne otu wecwwoo na ringgwę Brra Nggwę Rroma ne e ki ye he Tiberria, zhe ne Pontu Bilatu ngu i nyi goona nné Yahudi, Hirridu i shi ye ringgwę Galili, gimbe ngu Fili ę shi ye ringgwę Iturriya ngbe Tarakuniti, Lisaniya a shi ye ringgwę Abiliya –

²a nyi yarri rotu nna ne Anasi ngbe Kayafa mbe i nyi Brrá re-Prristi. Nka Benē ę be nwie Yohana ewe Zakariya a tsi yi a zhe nna.

³Aa grra a re-nkla ne mbe grra Brra Riywi Urrdu nwie brro nka he ré si ywę ngbe ré we nyi batisma aha we re-ęngwie

⁴shi ne i wie a yarri krrede Ishaya nne ti reseng he, "Riwieng cwue ne ngu kyię a tsi yi he, 'Nyi nyi rē aha Brrabe, nyi ci nhwie rē ngu ré ci tsantsa.

⁵Ko zohu kuru ri shî ne mbè, ko zohu rugu ngbe ngbra ri ci cwe nkyie. Re-rê gweegwe ri ci terr, re-rê nyanya ri ci hleehlee.

⁶Ga nneywí zhwozhwo ri ri kyia ne ngu wru nwie Benę.' “

⁷Yohana he ne rigwę nneywí ne mbe wru aha ngu we nyi batisma ana he, "Nyi zhwe kprre! Nyi nyę ngu níng ting he nyi e hung to ren Benę ne ngu cwo be e ni ee?

⁸Nyi nyi re-ankya na mbe ti he nyi se ywę. Shi dę nyi nę ne he a nci nyi he, 'Nzhi bi 'bę nzhi Ibrrahin' wę. Nje ce níng ting he a yarri rahwan nę Benę hung nyi yá rewe aha Ibrrahin.

⁹Benę sa okywo a nti rekwe, ko zohu ekwe ne ko ngu krro tente gbre wę, wę tsa we zhwu a nro."

¹⁰Nnę nna á nę ne ki rinng he, "Ma nzhi nyi rimi e?"

¹¹Yohana a we karang he, "Nne bi re-tago wehwie re na ya nne ne ko ngu bi wę, nne bi yâ ye re nyi ni ma."

¹²Nnę si gondu be ngbe ré we nyi batisma ma. Á rin he, "Nne Mie Nka, nzhi nyi rimi e?"

¹³A he ne mbe he, "Shi dę nyi si gondu re nę kya ne ngu mwa yeyerri nyi si wę."

¹⁴Yá re-shezhi be nwie ngu, mbe e rin he, "Ma nzhi nę nzhi nyi rimi ma a?" A he ne mbe he, "Shi dę nyi si ncwę nneywí ne igbę ka nyi ci ya nne nka we dede wę, nyi ci nkvirin ne kya ne e níng trrang."

¹⁵Nneywí shi srra re teng, nwie hwie nka a yarri rehwie mbe he ma ka nyi Yohana ne ngu nyi Krristi nna rre.

¹⁶Yohana a he ne mbe zhwozhwo he, "Nje níng nyi batisma ne rishi. Mędi ngu ne ngu bi igbę re ning nę e cwo be, ko ru tamri ngu ma ko shi n hung bing wę. A cwo a níng nyi batisma ne Nshe Wiri ngbe ro.

¹⁷A bi brra iibi ngu nva ne ngu níng wu zhwe yâ tenteng ngbe iishíng, tente cwe yâ wę kro a aata, mędi iishíng wę shwi a nro na ne ko ngu bi yu wę."

¹⁸Yohana a ning bra he yá re-nka yang, aa brro nneywí Nka Rina.

¹⁹Mędi a zhe ne Yohana ngu yhwire nggwę Hirridu aha ngu fo Hirridiya, mbrru gimbe ngu, ngbe yá re-ankya engwie ne ngu nyi.

²⁰Gbengbe ni, aa ning bra nyi engwie, herri aa pie Yohana ki shę a uucwu gyiaa.

²¹A zhe ne e nyi nneywí batisma zhwozhwo, á nyi Jesung ma. A zhe ne ngu shi ku Benę, á srra á she zinyę kla.

²²Ngbe Nshe Wiri ẹ be ya kpe a ngu shi shi nyi jieriywi. Ya cwue ẹ wru zinye he, "Ngwẹ nyi Kowe cẹ nje, nje ho shwi ngwẹ kpekpe."

²³A zhe ne Jesu bi re-rie weje nshwa wetsie, aa cẹ nyi re-cwuo ngu. Nneywí fo he nyi kowe Usufu, kowe Heli,

²⁴kowe Matati, kowe Levi, kowe Melkyi, kowe Yanayi, kowe Usufu,

²⁵kowe Matatiya, kowe Emosi, kowe Nahu, kowe Esli, kowe Nagayi,

²⁶kowe Maati, kowe Matatiya, kowe Seme, kowe Yoseki, kowe Joda,

²⁷kowe Yona, kowe Rresa, kowe Zerrubabe, kowe Sheltiye, kowe Nerri,

²⁸kowe Melkyi, kowe Addi, kowe Kosa, kowe Elmada, kowe Erri,

²⁹kowe Joshwua, kowe Eliyeza, kowe Jorri, kowe Matati, kowe Levi,

³⁰kowe Sima, kowe Yahuda, kowe Usufu, kowe Jonami, kowe Eliyaki,

³¹kowe Meliya, kowe Menna, kowe Mataata, kowe Nata, kowe Dooda,

³²kowe Jese, kowe Obida, kowe Bowaza, kowe Salmo, kowe Nashwo,

³³kowe Aminada, kowe Arrni, kowe Hezrro, kowe Perreza, kowe Yahuda,

³⁴kowe Yakubu, kowe Ishaku, kowe Ibrrahin, kowe Terra, kowe Naho,

³⁵kowe Serru, kowe Rriyu, kowe Pele, kowe Eba, kowe Shela,

³⁶kowe Kayina, kowe Arrifaza, kowe Shem, kowe Nuhu, kowe Lame,

³⁷kowe Metusela, kowe Eno, kowe Jarre, kowe Mahalale, kowe Kena,

³⁸kowe Enoshi, kowe Seti, kowe Domu, kowe Bené.

Luka 4

¹A zhe ne Jesu ngu ya ning brru a Urrdu, aa shî ne Nshe Wiri. Nshe Wiri ẹ ki fo re nzhi a tsi yi,

²a nwie ne ngu ya ci rotu nshwa weni ne Shetani shi ki mwa ri. Koo ye ko yankya a rotu nna we. A ngrrang, nzhwo ki yhwe.

³Shetani ẹ he ne ngu he, "Kundu ngwẹ nyi Kowe Bené, he ne zahwan nę re ci cwu yâ."

⁴Jesu a ki shing he, "Á wie a Krredę Bené he, 'Ko nneywi nę srra nce aha cwu yâ nggaa ngu wo.'"

⁵Shetani ẹ ywa ne ngu a zete ya ewie ne ngu shi dede, ngu a wrę ne ki ti ga re-ringgwé ebe ngwie zhwozhwo.

⁶Ngu a he ne ngu he, "Nje shi re ngwa igbẹ́ ngbe grime na ebe ngwie nẹ zhwozhwo, aha á ning ngwa a nva nje, nje hung ngwa ko nyẹ ne nje ce.

⁷Aha nii, kundu nwę ning ye mbè, wę hwię ngge nwę zhwozhwo."

⁸Jesu a he ne ngu he, "Á wie he, 'Ye Benę Brrabę nwę mbè, nwę bra ki nyi we ngu nggaa ngu cwuo.' "

⁹Wire Shetani ę ki fo re nzhi a Urrushelima, aa ya ki sa gbong a zete Brranyi. A he ne ngu he, "Kundu nwę nyi Kowe Benę, hru a he nę ngbe nwę ya kpe be,

¹⁰aha á wie he: 'A ri ngwa re-njeli ngu nka aha nwę ngbe ré re cwo rina rina;

¹¹á shi re bro a nva mbe, kishi nwę ri kpra ta nwę a zahwan.' "

¹²Jesu ki shing he, "Á wie he, 'Shi dę nwę mwa Benę Brrabę nwę we.' "

¹³A zhe ne Shetani ngu wo re-mwa ri ngu zhwozhwo, aa nę ki we miimi, se ya ka zhe.

¹⁴Jesu ning brru re nzhi Galili a yarri igbę Nshe Wiri, re-nka ngu sę ngwie yu ko he a yarri re-ngwie dudu.

¹⁵Aa mię nka a re-zonggrung mwe, ko nyę ki de.

¹⁶Aa nę re nzhi Nazarra a ngwie ne ngu ning ci brrang, ngbe a Tung Srra Cwu nné Yahudi, ngu a ya ngwie a zonggrung mwe shi ne ngu ning mrrang. Aa deze aha ngu hwie krrede.

¹⁷Á ki ngwa krrede Ishaya nne ti reseng. Aa kla she ewie ne e wie he,

¹⁸"Nshe Brrabę shi a nje, aha aa ning mia, ngbe n brro Nka Rina a nwie yiriywé. Aa ning te ngbe n ya trru nné gyiaa ré she srra srra nci mbe, n ya ci nnencwué ré ri ewie, n deze nné ne e we yhwi be,

¹⁹n bra ngwa nka he rie Brrabę ci, ne ngu shi kyia nneywí."

²⁰Wire aa krru krrede nna, ngu a ngwa nne brong, ngu a srra be. Ko nyę yarri zonggrung mwe nna a sa riyii a ngu.

²¹Ngu a nę ne he ne mbe he, "A cwu, kya ne nyi ho ne re-uucwu nyi nę ci rrurru shi ne i wie a yarri Krrede Benę."

²²Ko nyę he nka rina a zete ngu nwie nyę we ronu aha re-nka rina ne mbe wrru nu ngu. Á rin he, "Ko nyi ewe Usufu nę we ee?"

²³Jesu a he ne mbe he, "Cence nyi shi ning he nka zhwebe nę ne e he, 'Nne rikyę, kyia rici ngwe! Nyi a ngwie ngwę kya ne nzhi ho he ngwę nyi a Kafanahu.' "

²⁴Jesu a wara ne we ting he, "Nje níng ting cence, ko bi ya nne ti reseng ne e ki sę a ngwie ngu we.

²⁵Nje níng ting cence he a i bi kpambrrú piriri a Isrreela a zhe Iliya nne ti r̄eseng, zhe ne i sh̄e re-inyie re-rie wetsīe ne kpirring ne nzhwo ngu i kpe ngwie we yang.

²⁶Gbengbe ni, koó i ci Iliya re ywa nwie ya mbe w̄e, se we nwie kpambrru a Zarrefa a ngwie Sido.

²⁷A i bi nné ruhunzhw̄e piriri a Isrreela a zhe Ilisha nne ti r̄eseng, gbengbe ni ko bi ya mbe ne i ki ci ci wiri w̄e se we Naama nne Sirriya.”

²⁸Ga nné mbe shi a zonggrung mwe e á dzio rehwie ne ngu, a zhe ne mbe ho re-nka ngu.

²⁹Á deze á ki yu a yarri ngwie, á ki fo re nzhi zete rugu ne e ning no ngwie aha mbe ki lu re kpri a iifyie nna re ya kpe be.

³⁰M̄edi Jesu maa cwo a zetsi mbe, aa n̄e ne ciee ngu.

³¹Wire aa n̄e re nzhi Kafanahu, ngwie ne ngu shi Galili, aa ya n̄e ne we mīe nka a Tung Srra Cwu nné Yahudi.

³²Nneywí n̄e ne nȳe we ronu a re-nka ne ngu we mīeng, aha re-nka ngu a á bi igb̄e.

³³A yarri zonggrung mwe nna, a bi ya nne ne ngu bi rije. Aa ci onu ne brra riwīeng cwue he,

³⁴"Ka! Nyi nda ngw̄e kre nwie nzhi ee? Nje re hu. Ngw̄e nyi Kowe Wiri na Bene!"

³⁵Jesu ki ti ne ren he, "Ci cereng! Wru a yarri ngu!" Wire rije tsie nne nna a be a nyiyi nneywí zhwozhwo, ngu a wru w̄esa ne ki ci ruhu.

³⁶Ga nné zhwozhwo n̄e ne nȳe ronu nwie he re-nka he, "Nyi zohu zhwe nka he ni ee? A hé nka ne igb̄e ngbe d̄em̄e ngu ngbe herri re-rije w̄e wrro fa."

³⁷Nka kya ne Jesu ngu nyi e se ngwie yu.

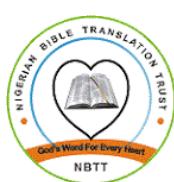
³⁸Jesu wru zonggrung mwe, ngu a ngwie a ri Sima. A zhe ana d̄e mbrru Sima shi ne rw̄e bra we yang, ngbe mbe e he ne Jesu re ki sheng.

³⁹Jesu a hu be nwie ngu, ngu a yhwire ruhu nna, ngbe rw̄e bra a ki we ni. Ngu a wre ne cinye, ngu a n̄e ne we kre yâ.

⁴⁰A zhe ne 'n̄e nyia re nzhi kpe be, nneywí be mi ne nné ruhu kanka kanka nwie Jesu, aa n̄e ne we gara nva, aa we kyia.

⁴¹Yá mbe i bi re-rije, re-rije nna á wrro nwie kyīe ronu he, "Ngw̄e nyi Kowe Bene!" M̄edi aa we ti ne ren, koo we ngwa zhe ré ning he nka w̄e, aha á hu he nyi ngu nyi Krristi nna.

⁴²A zhe ne ewie tsie, Jesu ywa a ya ewie nggaa ngu. Nn̄e n̄e ne ki kre, a zhe ne mbe ya ki she a nwie ngu ning shi, á kre r̄e ngbe mbe ki ci d̄e re ne w̄e.

⁴³Mèdi a he ne mbe he, "Se nje brro Nka Rina na Ringgwé Bene a yaká re-ngwieg ma, aha kya ne e ning te he n ya nyi e nyi ngwiee."

⁴⁴Ngu a wara nwie grra re brro nka a re-zonggrung mwe a Yahudi.

Luka 5

¹A ya otu ne Jesu shi yo a rekyi nzhwo Jenazarra, nneywí we yang á ya ki grra nwie yaa yhwi a nwie ngu aha mbe ho nka Bene.

²Aa rwi riyii a ri yá re-konkro wehwie a rekyi nzhwo ne nné kwa hwén mbe we, mbe shi zrra re-rege mbe.

³Jesu a ngwie a yarri ya konkro nna ne ngu nyi na Sima, ngu a he ne ngu he re ning bra ki shwo tsie re nzhi yarri nzhwo nna. Wire ngu a srra be a yarri konkro, ngu a ne ne mię nneywí nka.

⁴A zhe ne ngu mię nka yhwé, ngu a he ne Sima he, "Shwo konkro nna re nzhi a nwie cwuncwuu ngbe nyi ta re-rege nyi e nyi ning prre hwén."

⁵Sima a he ne ngu he, "Béri, nzhi kywe kywe nwie kreng ko nzhi she ko yankya we. Mèdi tu ne ngwé he ni, nje shi ning zi re-rege nna wa."

⁶A zhe ne mbe nyi ni, á prre hwén we yang herri re-rege mbe e á ne ne srra.

⁷Á ye rwí mbe ne mbe shi a yaka konkro ngbe ré be ré ya we sheng. Mbe e be, mbe e kro hwén a yarri re-konkro wehwie ana á shî herri á ne ne ciywi.

⁸A zhe ne Sima Pita ri ni, ngu a hu be ne ruhuu a nyyi Jesu, ngu a he, "Né nwie nje Brrabe, aha nje nyi nne engwie!"

⁹Sima ngbe rwí ngu a á ne ne nyé we ronu ne zhwe hwén ne mbe prre.

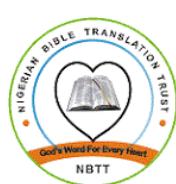
¹⁰Herri mbe Yakubu ngbe Yohana, rewe Zebedi, ne mbe nyi rwincwuó Sima á ne ne nyé we ronu ma. Wire Jesu a he ne Sima he, "Shi dę ngwé ci owu wo, kya ngu pie e cwu re nzhi ncwuee ngwé shi ne ne kwa nneywí."

¹¹Aha nii, mbe e trru re-konkro mbe re be rekyi nzhwo, mbe e we ko nda a miimi, mbe e zhwe Jesu.

¹²A zhe ne Jesu shi a ya ngwie, ya nne ne ruhunzhwé e ki ye yhwé be nwie ngu. Zhe ne ngu ri Jesu, ngu a hu be lielie nwie cwe nva ne ngu he, "Brrabe, kundu ngwé shî, ning ci n ci gbingbi ngbe n bra ci wiri."

¹³Jesu na va ngu a ki re, ngu a he, "Nje shî, ci gbingbi!" We zhe zunzru ruhunzhwé e ki we.

¹⁴Jesu a he ne ngu he, "Shi dę ngwé ti ya nneng wé, mèdi ywa ngwé ya ti rici ngwé a nwie prristi ngwé bra ngwa kyang nyi teede yeyerri ne Musa i he, aha ne ngwé ci wiri, ngbe re hwię sheede a nwie nneywí."

¹⁵Mèdi herri ne cwu, nka nna kę we ne sę re nzhi cwu ko he, herri rigwę nneywí nga re be nwie ngu ngbe mbe ning bra ho re-nka ngu, ngbe re bra we kyia ne re-nzhwe ruhu mbe.

¹⁶Mèdi a yá re-zhe Jesu srra wę yaa fię re nzhi ya ewie cereng aha ku Bęne.

¹⁷A ya otu ne Jesu shi mię nka, nné Farisi ngbe nné mię Nti Nka Musa ne mbe wru a ko zohu kla Galili ngbe Yahudi ngbe Urrushelima á shi nwie srra be a miimi. Igbe Brrabę shi a yarri ngu aha re ning kyia nné ruhu.

¹⁸Yá nné e ya wrę ne ya nne ne ngu kwi nkyę a kpengye, á nyi kwękwę he mbe ngwie mi ne ngu zonggru a nwie Jesu.

¹⁹Mèdi koó she ręng ngwie wę aha ne nneywí mbe zhwo. Mbe e ngra a zeteng, mbe e ya ti beęne zonggru, wire mbe e wro ne ngu a kpengyeng nywę ngu we sheng a yarri nneywí re be nyyi Jesu.

²⁰A zhe ne Jesu ngu ri sa rie mbe ni, ngu a he, "A rwe, á re we ęngwie ngwę."

²¹Nné Farisi ngbe nné mię Nti Nka Musa á nę ne hwie nka a nci mbe he, "Nyi nyę ne ngu he nkang dzieę Bęne nę? Nyi nyę ngu hung we ęngwie węsa ne Bęne nggaa ngu aa?"

²²Jesu hu kya ne mbe shi hwieng, ngu a we rinng he, "Aha nda ne nyi shi hwie re-nka a yarri rehwie nyi ni ee?

²³Nyi zohu ngu bi rwę: ré he, 'Á re we re-ęngwie ngwę,' ka ré he, 'Cinyę ngwę cwo ciee ee?'

²⁴Mèdi nje cę níng ting he Kowe Nneywi e bi igbę a be ngwie ngbe re we re-ęngwie," ngu a he ne nne ruhu nna he, "Nje he ne ngwę, deze ngwę fo kpengye ngwę ngwę si ri."

²⁵Ngu a wrę ne cinyę a nyyi mbe, ngu a ko ankyang nywę be ngu re nzhi ri nwie de Bęne.

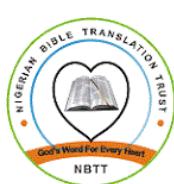
²⁶Ko nyę hwię nga we onu nwie de Bęne. Owu we yhwę, á nę ne he, "Nzhi ri ngbá re-ankya a cwu nę."

²⁷A merin nke Jesu wru ci, ngu a ya she ya nne si gondu ne e ki ye he Levi ngu shi srra a wofing si gondu ngu, Jesu a he ne ngu he, "Ning zhwe."

²⁸Levi deze ngu a we ko nda a miimi, ngu a ki zhwe.

²⁹Wire Levi e nyi brra bikyi aha Jesu a ri ngu. Nné si gondu we yang á be ngbe kpi nné á ya ye yâ ngbe mbe.

³⁰Mèdi nné Farisi ngbe nné mię Nti Nka Musa na mbe á nę ne krro re-nka a nwie nné zhwe Jesu he, "Nyi nda ngu ci ne nyi ye re shwe ngbe nné si gondu ngbe nné ęngwie ee?"

³¹Jesu a he ne mbe he, "A nyi nné ruhu ne mbe kre nne rikyé, ko nyi nné gbingbi wé.

³²Ko nje be ye nné redziee wé, mèdi aha nné ẹngwíe ré si ywé."

³³Ya mbe ẹ he ne ngu he, "Nné zhwe Yohana á srra re rwe onu ko zohu zhe re ku Béne, nné zhwe nné Farisi ẹ á nyi ni ma, ma nyi nda ngu ci ne nné na ngwé ẹ mbe srra re ye re shwe ee?"

³⁴Jesu a we shing he, "Ko shi nyi hung ci re-yeva nne rwe nyrra ré rwe onu zhe ne mbe shi ngbe ngu wé.

³⁵Mèdi zhe cwo be ne e ri fo nne rwe nyrra nna a nwie mbe, a rotu ana wé rwe onu fa."

³⁶Ngu a we he nka zhwebe nè he, "Ko bi ya nne ngu ciẹ tago hwi re ning tsie ruba a rening wé. Kundu ngu nyi ni, tago hwi nna wé dzio, ko ruba nna wé bra mwa yeyerri ne tago reni nna wé.

³⁷Ko bra bi nne ngu kro hwihwi rishi ruto a yarri gure kpe na rening wé. Kundu ne e nyi ni, rishi ruto nna wé tsie, wé ho gure nna ngbe wé wa be, gure nna wé bra ci shweni.

³⁸Koó nyi ni wé, se ré kro rishi ruto hwi a yarri gure kpe hwi.

³⁹Ko bra bi nne ngu shwe rishi ruto reni re bro cẹ hwing wé, aha á hé rening bi rina re nè."

Luka 6

¹A ya Otung Srra Cwu nné Yahudi, Jesu ya grra a ya ebe alikama. Ngbe nné ki zhwe ngu a nè ne kping re hwili a yarri nva mbe re teng.

²Yá nné Farisi ẹ nè ne we rinng he, "Nyi nda ngu ci ne nyi nyí kya ngu shi wiẹeni ne Kotung Srra Cwu aa?"

³Jesu a we shing he, "Ko nyi sa hwie yarri krrede nyi ho kya ne Dooda ngbe nné ngu mbe i nyi a zhe ne mbe i ho nzhwo wé ee?

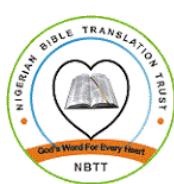
⁴Dooda i ngwie a Zonggru Béne, ngu a fo cwu yâ wíri na ne se we re-prristi re hung yeng, aa ye, herri aa ngwa nné ngu kpi."

⁵Jesu a ning brang he, "Kowe Nneywi ẹ nyi Brrabé herri ngbe na Kotung Srra Cwu."

⁶A yaka Otung Srra Cwu wa, Jesu a ya ngwie a yarri zonggrung mwe nwie mię nka. A bi ya nne ne ngu shi miimi ne va nyye ngu hu.

⁷Nné Farisi ngbe nné mię Nti Nka Musa á nè ne ki gyirri he mbe ri ka a shi ki kyia a Tung Srra Cwu yé, aha ngbe mbe she kya ne mbe shi ki ci nka.

⁸Mèdi Jesu hu kya ne mbe shi hwieng, ngu a he ne nne hu va nna he, "Deze a nyiyi ko nyé." Aha ni aa deze yo yo a miimi.

⁹Jesu a ning brru he ne mbe he, "Nje níng rinng, nyi zohu ngu mwa yeyerri ne Otung Srra Cwu a? Ré nyi kya rina ka ré nyi ngwięngwięng, ré kyia ce ka ré yhwę ye?"

¹⁰Aa ci riyii we ri zhwozhwo mbe, ngu a he ne nne nna he, "Na va ngwe." Ngu a na; ngbe va ngu a ci rina.

¹¹Ngbe mbe ę ci rehwie dzio we yang, á nę ne hwie kya ne mbe shi nying ne Jesu.

¹²A ya otu, Jesu wru ci re nzhi a zete rugu aha ngu ya ku Bene, aa fo totu zhwozhwo nwie ku Bene.

¹³A zhe ne mincwe kla, aa ye nné ki zhwe ngu, ngu a kye nné shwa ne otu wehwie a tsi mbe he ré hwię nnenté ngu.

¹⁴A bi Sima (ne Jesu ki ye he Pita) ngbe gimbe ngu Andrru, ngbe Yakubu, ngbe Yohana, ngbe Fili, ngbe Batolomi,

¹⁵ngbe Mata, ngbe Toma, ngbe Yakubu ewe Alifayu, ngbe Sima ne e ki ye he Nne Ngwa Rici,

¹⁶ngbe Yahuda kowe Yakubu, ngbe Yahuda Iskarriyoti, ne ngu cwo a hwię nne ki rię.

¹⁷Jesu wro ngbe mbe, ngu a ya yo a cwe nkyie. Brra ekpri nné ki zhwe ę á shi miimi ngbe nneywí piriri ne mbe wru ga re-ngwie Yahudi ngbe Urrushelima, ngbe rekyi brra nzhwo Taya ngbe Sido,

¹⁸ne mbe be aha mbe ya ki ho, ngbe mbe bra she ci gbingbi ne re-ruhu mbe. Nné mbiye ne re-rije we yarra, á she kyia.

¹⁹Ga nné zhwozhwo nyi kwékwe he mbe ki re, aha igbę Nshe Wiri wrú a yarri ngu nwie we kyia zhwozhwo.

²⁰Jesu sa riyii a nné ki zhwe ngu ngu a he, "Mwo rina nyi ngge nyi, nyi ne nyi nyí 'yiriywé, aha Ringgwę Bene nyi na nyi.

²¹Mwo rina nyi ngge nyi, nyi ne nyi ho nzhwo a zhe ne, aha á ri níng ci rishwe, Mwo rina nyi ngge nyi, nyi ne nyi shi rana a zhe ne, aha nyi ri mi rimrraa.

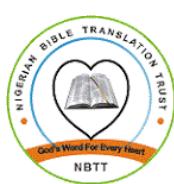
²²Mwo rina nyi ngge nyi a zhe ne nneywí mbe níng ra, ne mbe níng trru ci nwie níng cwi, nwie he nyi nyí nmé ęngwie aha Kowe Nneywi.

²³"Nyi nyi rekwi re hrru kundu re-ankya nę mbe níng she ni, aha lede nyi shi we yang a zinyę. Aha re-yo mbe i nyi ni ne nné ti ręseng.

²⁴Mędi wuhu ne nyi nné bi ncwę aha nyi kęshe she ho shwing na nyi.

²⁵Wuhu ne nyi, nyi ne nyi she rishwe we yang a zhe ne, aha nyi ri ho nzhwo. Wuhu ne nyi, nyi ne nyi ta rimrraa a zhe ne, aha nyi ri ku rana ne rehwie dzio.

²⁶Wuhu ne nyi kundu nneywí mbe he re-nka rina a zete nyi, aha yó mbe i nyi ni ne nné ti ręseng na rabrra."

²⁷"Mèdi nje he ne nyi ne nyi ho nka nje cę he nyi cę rwinkó nyi. Nyi nyi nné mbe ne mbe níng ra rina.

²⁸Nyi mwo nné mbe ne mbe níng cwi rina, nyi ku Bęne aha nné mbe ne mbe níng ngwa gezhe.

²⁹Kundu ya nne re tsie ne va a ushwong va ya, ki bra ushwong va ya wa. Kundu ya nne sę kuntu ngwę, ki ngwa ngbe tago ngwę wa.

³⁰Ko nyę ne ngu cé kya a nwie ngwę, ki ngwa. Kundu ya nne sę kya ngwę ne ce, shi dę ngwę ki zhwe wę.

³¹Nyi nyi nneywíng yeyerri ne kya nyi cę he ré níng nying ma.

³²"Kundu ngwę cę we nné ne mbe re cę ma, nyi nyę wę re de aha ni? Ko nné engwie cé we nné ne mbe we cę ma wę ee?

³³Kundu ngu nyi we nné ne mbe níng nyi rina ne nyi we nying ma, nyi nyę wę níng de aha ni? Ko ngbe nné engwię nyi ni ma.

³⁴Kundu ngu nyi we nné ne nyi hwie he á ri níng trrang ne nyi we kwa tsie, nyi nyę wę níng de aha ni? Ko ngbe nné engwię nyi ni ma, aha mbe cę he á ri we trrang yeyerri.

³⁵Mèdi nyi cę rwinkó nyi, nyi bra we nyi gbagba. Nyi ngwa tsie wesa ne to owu he ka dę á ri níng trrang zhwozhwo wę rre ye. Wire lede nyi wę ci piriri, nyi ę hwie rewe Brrabę Bi Grime Zhwozhwo, aha a nyi nné riywę ci kijięng ngbe nné 'hwie rina.

³⁶Nyi bi naana we shi ne 'Bę nyi ngu bi naana.

³⁷"Shi dę nyi nyi ya nne nka ka nyi bra dzio ya nne wę, kishi á ri níng nying ni ma. Nyi we nné re-engwie ne mbe níng nying ngbe wę níng we na nyi ma.

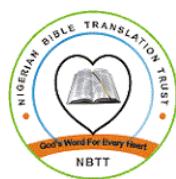
³⁸Nyi ngwa, ngbe wę níng ngwa ma; a kwrengyi rina ne e ki zhwa á bra ki gbę, aa shi herri a to be, wę níng krong zhwozhwo. Aha a nyi kwrengyi ne nyi ning mwang ne e ri níng mwang ma."

³⁹Ngu a bra we he nka zhwebe he, "Kundu nnencwue re kwa nnencwue ee? Ko gbengbe mbe wę kpi ruvo wę ee?

⁴⁰Ko ewe ne e ki mię nka nę nne ngu ki mięng wę, mèdi kundu ne ngu mię yhwę, we ci shi nne ne ngu ki mięng.

⁴¹"Rimi ne ngwę ri ewę kya ngu shi riyii gimbe ngwę, mèdi ko ngwę ci nkwię ne klankwe ngu shi riyii ngwę we ee?

⁴²Ngwę cę rimi ngwę he ne ngu he, 'Gimbe, kande n re ti ewę kya ne ngu shi riyii ngwę,' mèdi ngwę we rici ngwę ko ngwę ri klankwe ne ngu shi riyii na ngwę we ee? Ngwę nne brra onu, keshe ngwę ti klankwe ne ngu shi riyii ngwę, wire ngwę hung ri ewie rina ngwę ti ewę kya ne ngu shi riyii gimbe ngwę ma.

43"Ko tente ekwe ngwa ngbre ngu dzio wé, ko ekwe ngu dzio bra krro tente gbre ma wo.

44Á hú ko zohu ekwe ne zhwe ngbre ngu, koó kpi riyhwietsie a rekwe zekye wé, ka ngbre roshwo mènté a rekwe zekye wé.

45Tente nne nyi ankya rina ne mbe shi a yarri ehwie rina ngu, mèdi nne èngwiè nyi re-ankya èngwiè ne mbe shi a yarri ehwie èngwiè ngu ma. Aha re-nka ne nneywi ngu he wrú a yarri rigwè ankya ne mbe shi a nu rie ngu.

46"Rimi nyi ning ye he, 'Brrabè, Brrabè', mèdi ko nyi nyí kya ne nje he wé ee?

47Nje shi níng ti èkpeè nne ne ngu cwo nwie nje, ngu hó nka nje, ngu bra ning nyí cwuo mi e.

48A shi shi nne ne ngu shi no eri, ngu a ru ebe cwuncuu, wire ngu ning sa riti runo a zete ngbaatsie. A zhe ne nze ngu be ngbe brra wu, ko runo nna ree gbe wé, aha aa ki no rina.

49Mèdi nne nke ne ngu hó nka nje, ko ngu bra ning nyí cwuo a yarring wé, a shi shi nne ne ngu no eri a be hwerri wesa ne sa riti runo. A zhe ne nze ngu be ngbe ne brra wu, runo a gu wrrototo, aa ywa be zhwozhwo."

Luka 7

1A zhe ne Jesu fro re-nka ngu zhwozhwo a nwie nneywí, ngu a ngwie a Kafanahu.

2A miimi a bi ya 'shwa shezhi nné Rroma ne ko 'hwie ngu shi gbingbi wé, herri a shi nung hu, bèri ngu a ki cè we yang.

3'Shwa shezhi è ho re-ankya ne Jesu shi nying, ngu a te yá brrá nné Yahudi a nwie ngu he re be re ya kyia 'hwie ngu.

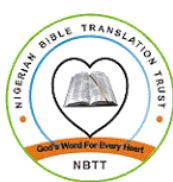
4A zhe ne mbe ya wrè a nwie Jesu, mbe è cwe nva ne ngu naana naana he, "Kusu aa mwa yeyerri ngwè she nne ne nèng,

5aha a cè mbè ngwè nzhi nè, aa bra níng no zonggrung mwe."

6Aha ni Jesu a we zhwe, aa nè ngbe mbe. A zhe ne Jesu ngu be dudu ne eri nna, 'shwa shezhi è lu yá rwí ngu he ré ya he ne ngu he, "Brrabè, shi dè ngwè yaa ngwa cinci ni wé, ko nje be ngbe ngwè ngwie a yarri eri nje wé.

7Kya a nyi ngwiee nje ri ko nje be ngbe n be nwie ngwè ne rici nje wé. Medi tsie we riti nka, ngbe 'hwie nje è wé ci gbingbi.

8Nje we rici nje nè nje shi tahwie nnencwuee nje, a bi yá re-shezhi ne mbe shi tahwie nje ma. Nje he ne ya he, 'Ywa,' wé ywa; ma n he ne ya re be, wé be. Nje he ne 'hwie nje he, 'Nyi nke,' wé nyi."

⁹A zhe ne Jesu ho ni, ngu a hwię nga we onu, ngu a bra re nzhi nwie rotsu nné ne mbe ki zhwe, ngu a he, "Nje níng ting he, ko nje sa ri zhwe sa rie ngu bi igbę shi nke ne wę, herri ngbe a yarri Isrreela."

¹⁰Wire nné mbe ne e we te a nwie Jesu a á ya ning brru re be ri, á ya she 'hwię nna ngu ci gbingbi fa.

¹¹Á srra we tsie, Jesu a ywa a ya ngwię ne e ki ye he Neyi, nné ki zhwe ngu ngbe rigwę nné á ki zhwe.

¹²A zhe ne ngu ya cwu a brra onusinyeng ngwie e ngwię nna, aa ya she ya kwe ewe ne e nyia mi ne dę ngu nyi kpambrru, a bra ki bi we ngu nggaa ngu. Nné ngwię nna á nga á shi ngbe dę nna.

¹³A zhe ne Brrabę ki ri, naana ki pie, ngu a he ne ngu he, "Shi dę ngwę ku wę."

¹⁴Wire ngu a nę ngu a ya re kyikwę kwe nna, nné fong nna mbe e hwię yo. Ngu a he, "Nzewe, nje he ngwę deze!"

¹⁵Kwe nne nna a deze ngu a nę ne he nka. Wire Jesu ki ngwa dę ngu fa.

¹⁶Owu we yhwę zhwozhwo mbe, mbe e nę ne de Bęne nwie he, "Brra nne ti reseng be ngwię nzhi, Bęne be she nné ngung."

¹⁷Nka kya ne Jesu ngu nyi e ywa ko he a Yahudi ngbe yá re-ngwię ne mbe shi dudu.

¹⁸Nné zhwe Yohana á be ya ki ti ga re-ankya ne Jesu ngu nyi zhwozhwo. Yohana a ye nné wehwie a tsi mbe.

¹⁹Aa we te nwie Brrabę he ré ya ki rinng he, "A nyi ngwę ne i he ngwę cwo be e ka nzhi sa riyii a yaka aa?"

²⁰A zhe ne mbe be nwie Jesu, mbe e he ne ngu he, "Yohana Nyi Batisma níng te nwie ngwę he nzhi ya re rinng he, 'Nyi ngwę ne i he ngwę cwo be e, ka nzhi sa riyii a yaka aa?'"

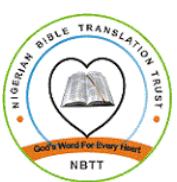
²¹We zhe ana Jesu kyia nné ruhu, ngu a trru re-rije, aa ci nnencwuę piriri á ri ewie.

²²Aha ni ngu a he ne nnenté Yohana he, "Nyi ning brru nyi ya ti Yohana kya ne nyi ri, ne nyi bra ho: nnencwuę ri ewie, nnenkú cwó ciee, nné ruhunzhwę á she kyia, nnenréń á ho nka, nkwe nné cinyę, 'yiriywę bra shi ho Nka Rina.'

²³Mwo rina nyi na nne nke ne ko ngu kpe aha nka nje wę."

²⁴A zhe ne nnenté Yohana mbe nę, Jesu a nę ne he ne nneywí nka a zete Yohana he, "A zhe ne nyi ywa nwie Yohana a tsi yi, a nyi nda ne nyi i ywa ring? A nyi ya ritit ntsi shi shi iica ne wu ki gbę ee?

²⁵Ka nyi nda ne nyi i ywa ring? A nyi ya nne ne ngu ci anky a rina aa? Aawo, nné ne mbe cí re-ankya rina á srra a reri brrá nggwę re ho shwing.

²⁶Ma nyi nda ne nyi i ywa ring? A nyi nne ti reseng ee? Ee, cence, nje níng ting he herri aa hle nne ti reseng.

²⁷Nyi ngu ne ne e wie nka ngu he, 'Nje shi te nnente nje a ncwuee ngwe, a ri keshe ngwe re ya re nyi rē.'

²⁸Nje níng ting he a tsi rewe ne mbrrú nyi ne bîng, koó she ya ne ngu ne Yohana wē. Gbengbe ni, nne ne ngu nyi iiishing a yarri Ringgwé Bene ki ne."

²⁹Ga nné zhwozhwo herri ngbe nné si gondu, a zhe ne mbe ho re-nka Jesu á shî he re-nka Bene shi yeyerri, aha Yohana we nyi batisma.

³⁰Mèdi nné Farisi ngbe nné hu Nti Nka Musa á ra kya cē Bene ne ngu rwe aha mbe, aha á bra ra ngbe batisma na Yohana.

³¹Jesu a he, "Ma n fo nda n ning mwa yi ne nné nzé ne ye? Á shi rimi ni e?

³²Á shi shi ne ewee rewe ne mbe srra a nu kaawé nwie yaa kyié he, 'Nzhi níng tsie uuzhwu, nyi bra ra shwo rocwu! Nzhi níng ve ve naana naana, nyi bra ra ku rana!'

³³Yohana Nyi Batisma be ko yé wē ko shwé wē, nyi he he bi rije.

³⁴Kowe Nneywi e be, a yé re shwe, nyi e he he nyi kroozhwo, he nyi rwi nné si gondu ngbe nné engwie.

³⁵Mèdi nné mbe ne mbe she zentsi na Bene á shî he nka ngu shi yeyerri."

³⁶Ya nne Farisi ye Jesu he re ya ye yâ a ta ri ngu, Jesu ywa aa ya srra be a gumong ye yâ.

³⁷Ya mbrru ne ngu i nyi telekyi ne ngu srra a ngwie nna a ho he Jesu be ye yâ a ri nne Farisi nna, ngu a be mi ne oshwo turraren bi ncwé.

³⁸Aa ya yo a merin Jesu, dudu ne nta ngu nwie ku anaa re ki krro reyii a nta. Ngu a hu be nwie ying ne nkwe rici ngu re ki me ngu ne onu, ngu a ning kro turraren ana.

³⁹Zhe ne nne Farisi ngu ri ni, ngu a he we hwie ngu he, "Kundu nne ne rā nyi nne ti reseng aa rā hu zhwe mbrru ne ngu shi ki ria ne, aha a nyi mbrru nyi engwie."

⁴⁰Jesu ki shing he, "Sima, nje shi re ti ya nka." Sima a he, "Ning ting, Nne Mię Nka."

⁴¹Jesu a he, "Nné wehwie á fię tsie nwie ya nne. Ya mbe bi tsie ngu onu ncwé re-denarri nnywa wecwwoo, ya ngu a bi tsie ngu re-denarri nshwa wecwwoo.

⁴²Ko bi ya mbe ngu bi ncwēng trrang wē, aha nii, nne kwa tsie e we we ntsie mbe e. A tsi mbe nné wehwie ana, ngwe hwie nyi nyę ngu shi ki cē kaka?"

⁴³Sima a he, "Nje hwie he nyi nne nke ne tsie ngu i zhwo we zhwo." Jesu a he, "Ngwe he yeyerr."

⁴⁴Ngu a bra re nzhi nwie mbrru nna, ngu a he ne Sima he, "Ngwε ri mbrru nε ee? Nje be ri ngwε, ko ngwε ning ngwa rishing kyu nta wε, mεdi aa ning kyu nta ne reyii ngu nwie ning yi ngu ne nkwe rici ngu.

⁴⁵Ko ngwε ning dzie ngwε ning me ushwo wε, mεdi mbrru nε tu zhe ne nje ri ngwie he nε, aa ning me nta wεsa ne kpo.

⁴⁶Ko ngwε ning mia wε, mεdi ngu a, aa ning kro turraren a nta.

⁴⁷Aha nii, nje re ting he, mbrru nε ning cε we yang aha ne nje ki we re-engwie ngu ne mbe zhwo we zhwo, mεdi nne ne e ki we engwie ngu tsienzhwu, a ning cε tsienzhwu."

⁴⁸Jesu a he ne mbrru nna he, "Á re we re-engwie ngwε."

⁴⁹Yá a tsi nné ne mbe shi ye yâ ngbe ngu a á nε ne he nka a nci mbe he, "Nke e nyi nyé herri ne ngu we engwie ne e?"

⁵⁰Jesu a he ne mbrru nna he, "Cε nka ngwε re kyia; ywa we rina."

Luka 8

¹Á srra tsie, Jesu a nε re nzhi grra a yá re-ngwie ngbe re-nkla re brro Nka Rina Ringgwε Benε. Nnε ki zhwe shwa ne otu wehwie á shi ngbe ngu,

²ngbe yá mbrrú ne e we trru re-rije, ne á bra we kyia ne nzhwe ruhu mbe. A ning bi Merri na nkla Magadali ne i ki trru re-rije komo natsie,

³ngbe Yuwana mbrru Kuza, ne nto ngu nyi nnencwuee nné nyi cwuo a ri Hirridu ngbe Suzana ngbe kpi mbe piriri. Mbrrú nε á ngwa re-ankya mbe ngbe ré ning she Jesung ngbe nné ki zhwe ngu.

⁴A zhe ne rigwε nné mbe shi nwie wrru re-ngwie kanka kanka re be tsu a nwie Jesu. Aa we he ya nka zhwebe he,

⁵"A bi ya nne kaa ne ngu ywa ni zhwe. A zhe ne ngu shi ni zhwe nna, yá kpi a nhwie rεe, á we shi be, remie yi á ta yhwε wiriri.

⁶Ngbe yá a kpi a nεhwan, zhe ne mbe ta á wrε ne hwe, aha ko zhwo bi mbε cancaa we.

⁷Yá kpi a yarri re-zekye, re-zekye ci ngbe mbe, mbe e we rrwe.

⁸Herrri ne cwu yá kpi a mbε rina. Á wrru rina rina á ya ci riyii piriri re nε na cεucwung herri ci nnywa zunzrru zunzrru." Zhe ne ngu he nka nε, ngu a he, "Nde nne bi re-uucwung hong re ho."

⁹Nnε ki zhwe e á ki rinng he nka zhwebe nε he rimi ma?

¹⁰Ngu a he, "Bẹnẹ níng ngwa hu rẹsẹng re-ankya la la na Ringgwé ngu, mèdi a nwie yá, nje we heng ne re-nka zhwebe, aha, 'Ko ngbe ne mbe ri, ko shi ré di wé; ko ngbe ne mbe ho, ko shi ré hu wé.'

¹¹"Kya nka zhwebe nna ngu he è nyi nke: zhwe nna nyi nka Bẹnẹ.

¹²Re-na mbe kpi a nhwíè rē è nyi zhwe nné ne mbe hó nka Bẹnẹ, ngbe Shetani wé be, wé ya ti kya ne mbe ho a a yarri rehwie mbe wé nè mi, kishi á ri sè nka re she kyia.

¹³Zhwe na ne mbe kpi a nèhwan a nyi zhwe nné ne mbe hó nka wé wré ne sèng ne ewwie kla, mèdi koó bi riti wé. Á sè a ewé zhe tsienzhwu, mèdi zhe ne mwa ri ngu be, wé kpi.

¹⁴Zhwe na ngu kpi a yarri zékéyé ma, a nyi zhwe nné ne mbe sè nka, mèdi zhe ne mbe shi ciee, wé srra re-hwie nka ankya ebe ngwíè ngbe kre ncwé ngbe ecwue ngwíè wé we rrwe, hérri wé mènkyéng ci brrabrrang.

¹⁵Mèdi zhwe na mbe kpi a mbè rina a nyi zhwe nné ne mbe hó, wé bro gangga a yarri re-ténté ronu rie rina mbe, ngbe wé yaa rwe nwie nyi re-cwuo rina shi shi zhwe na mbe krro gbre we yang ana.

¹⁶"Ko bi nne ngu cí ro télékyi re bra ki ku ne onggo ka re sa a tahwie gondo wé. Ne re nyi ni se re sa a kyang yo ngu aha nné ne mbe ngwíè ré ri ewie si.

¹⁷Ko bi yankya ngu shi la la ne á ri we wésa ting ci wé; ko nda ne e ku, á ri hu a zhe ne e ki kla gbeng.

¹⁸Aha nii, nyi ci nkwlé nyi ning bra hong. Nne ne ngu bi hu rẹsẹng, á ri ki brang ngbe re ci piriri. Nne nke ne ko ngu bi hu rẹsé nka raywrra wé, ngbe ewé kya ne ngu hwíe he ngu bi è, á ri ngra sè a nva ngu."

¹⁹Dè Jesu ngbe re-gimbe ngu a be nwie ngu, mèdi koó hung be dudu ne ngu wé aha rigwé nneywí.

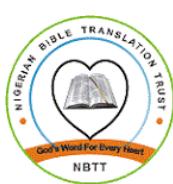
²⁰Ya nne è he ne ngu he, "Dè ngwé ngbe re-gimbe ngwé á shi tese á cè re ri."

²¹Jesu a he, "Dè nje ngbe re-gimbe nje è á nyi nné ne mbe hó nka Bẹnẹ re ning nyi cwuo a yarring."

²²A ya otu, Jesu he ne nné ki zhwe ngu he, "Nyi ning be nzhi tsa nzhwo rishi nè re nzhi nyie ncwi." Á ngwíè a yarri konkro mbe è nè.

²³A zhe ne mbe shi ciee, Jesu a nè ndzie. Ya ngba ncwu a nyi ne igbè nwie we gbe, hérri rishi nè ne ngwíè a yarri konkro nna. Ga mbe zhwozhwo a ngwíè a yarri gezhé.

²⁴Nné ki zhwe ngu a ywa á ya ki shwo, á he, "Béri, Béri nzhi shi ci shweni!" Aa cinyé ngu a ti ren ne ngba ncwu ngbe ne rishi ne ngu gbè nna, wire wu a hwíè yo, ko nda a ci cereng.

²⁵Ngu a rin nné ki zhwe ngu he, "Cé nka nyi e shi he?" Owu we yhwe, á nè ne nyé we ronu nwie yaa rin re-nka he, "Nyi nyé he ni e, herri ne wu ngbe rishi mbe ki hó nka he ni e?"

²⁶Ngbe mbe e tsa nyie a konkro re nzhi a nkla Garasi ne ngu shi a nyie Galili.

²⁷A zhe ne Jesu ngu cwucwu a rekyi nzhwo rishi, aa ya nyi ne ya nne bi rije ne ngu wru a yarri ngwie nna. Aa fo zhe we yang ne ngu srra ngbewéng ko bra srra a ri wé, a srra a re-ria.

²⁸A zhe ne ngu ri Jesu, ngu a ya kpe a nyyi ngu, ngu a ci onu janjanja ne cwue ze nwie he, "Jesu Kowe Bené Brrabé, nyi nda shwe nje ngbe ne ngwé ee? Nje cwe nva ne ngwé he shi dè ngwé ning ngwa cinci wé."

²⁹A he ni aha á ri ma ne Jesu ngu ti ren ne rije he re wru a yarri nne nna. Jié re-zhe, re-rijе e á ki rrwe, ko ngbe ne e ki ci re-roonyo a nva ngbe nta ne e ki cwo, wé ca re-roonyo nna, ngbe re-rijе wé ki yu re nzhi gbong a tsi yi.

³⁰Jesu a ki rinng he, "Á re ye he nyé?" Ngu a he, "Piriri." Aha re-rijе e á brri we brri a yarri ngu.

³¹Re-rijе e nè ne cwe nva ne Jesu he, shi dè re we yu re nzhi a ruvo wesa krrucing wé.

³²A bi brra ekpri re-lede ne mbe shi reye a 'kpa, re-rijе e cwe nva ne Jesu he re we we ngbe mbe ya ngwie a yarri re-lede nna, Jesu a we shing.

³³A zhe ne re-rijе nna mbe wruu a yarri nne nna, á ya ngwie a yarri re-lede herri á kpri a brraa re nzhi kpi a yarri nzhwo rishi, á kwi.

³⁴A zhe ne nné cwo re-lede nna mbe ri kya ngu ci, mbe e wre ne to ncii re nzhi ting a yarri ngwie ngbe nkla.

³⁵Nneywí wru re be ri kya ngu ci, a zhe ne mbe ya wre nwie Jesu, á ya she nne ne e ki trru re-rijе nna ngu srra dudu ne Jesu ne á ki ci ankyá, ngu bra ci gbingbi. Owu we yhwe.

³⁶Nné ne mbe ri kya ngu ci e á ning brru á nè ne ti nneywí rē ne nne bi rije nna ngu ning she kyia.

³⁷Ga nné ngwie Garasi e á he he Jesu re nè a ngwie mbe, aha owu we yhwe. A zhe ne Jesu ngu ngwie a yarri konkro ngu shi ne,

³⁸nne ne e ki trru re-rijе nna cwe nva ne Jesu he ngu shi nè ngbe ne ngu, medi Jesu ki cire, a he ne ngu he,

³⁹"Ning brru ngwé si ri ngbe ngwé ya ti kya ne Bené ngu re nying." Aha ni ngu a ning brru re nzhi a yarri ngwie brro rèsé kya ne Jesu ngu ki nying.

⁴⁰A zhe ne Jesu ngu ya ning brru, rigwé nneywí ya ki nyi rē, aha ga mbe zhwozhwo shi ki te.

⁴¹Ngbe ya nne ne e ki ye he Yayirru ne ngu nyi nnencwuee a zonggrung mwe ẹ be ya hu be a nyyi Jesu nwie cwe nva ne ngu he re be ri ngu,

⁴²aha ewena zunzrru ngu ne ngu bi rie shwa ne otu wehwie shi nung hu. A zhe ne Jesu ngu shi rē, rigwẹ nneywi ya ki gbo.

⁴³A bi ya mbrru ne ngu nyi ne to roshwo h̄erri re-rie shwa ne otu wehwie, m̄edi ko bi nne ngu hung ki kyia we.

⁴⁴Aa wre ngu a ya yo a merin Jesu, ngu a re zhi tago ngu. We zhe zunzrru roshwo ngu a yo.

⁴⁵Jesu a rin he, "Nyi nyẹ ngu ning re?" A zhe ne ga mbe zhwozhwo mbe klo, Pita ngu a he, "Ket, a B̄eri, ngwẹ hu he nneywí re grra ree yhwi."

⁴⁶M̄edi Jesu he, "Ya ning re rra! Nje ho igbẹ wru a yarri nje."

⁴⁷A zhe ne mbrru nna ngu ri ko ngu ri hung n̄e ranranng wẹ, ngu a be ne tsi rwę, ngu a ya hu be a nyyi Jesu, a nyyi nné zhwozhwo, ngu a we ti kya ngu ci ne ngu ki re, ngbe rē ne ngu ning ci gbingbi we zheng.

⁴⁸Jesu a he ne ngu he, "Ka, a ro! Cẹ nka ngwẹ re kyia, ywa we rina."

⁴⁹A zhe ne Jesu ngu shi nwie he nka, ya nne ne ngu wru a ri Yayirru ne ngu nyi nnencwuee a zonggrung mwe ẹ be, ngu a he, "Ewena ngwẹ ẹ hu, shi d̄e ngwẹ k̄e we ne yarra Nne Miẹ Nka a ni wę."

⁵⁰M̄edi zhe ne Jesu ho ni, ngu a he ne Yayirru he, "Shi d̄e ngwẹ ci owu wo, bi sa rie ngbe wę ci gbingbi."

⁵¹A zhe ne Jesu ngu ya wre a ri Yayirru, koo we ya nne re ngwie ngbe ne ngu wę se we Pita, ngbe Yohana, ngbe Yakubu, ngbe 'b̄eng, ngbe d̄eng.

⁵²A zhe ana ga nné zhwozhwo shi riywę nwie ku rana aha ngu. Jesu a he ne mbe he, "Nyi we ni anaa, koo hu wę, nyi ndzie ngu shi mi."

⁵³Á n̄e ne ki mi aha mbe hu he aa hu.

⁵⁴Jesu a ki pie va, ne brra riwięng cwue ngu a he, "Ewena, cinye!"

⁵⁵Nshe ngu a ning brru, we zhe zunzrru ngu a deze. Wire Jesu a he ré ki ngwa yâ re ye.

⁵⁶Mbe 'b̄e ngu ngbe d̄e ngu a hwię nyę we ronu, m̄edi Jesu he ne mbe he shi d̄e re ti ko ya nne kya ngu ci wę.

Luka 9

¹A zhe ne Jesu ngu ye nné ki zhwe shwa ne otu wehwie gbengbe, aa we ngwa d̄eme ngbe ne igbẹ ré ning trru re-rije zhwozhwo ré bra ning kyia re-nzhwe ruhu.

²Aa we te ré ywa ré ya brro nka Ringgwé Béne ré kyia nné ruhu.

³A he ne mbe he, "Shi dẹ nyi fo ko yankya a ciee nẹ wẹ -- ka ngbo, ka lente, ka brredi, ka ncwé, ka yaka tago.

⁴Ka nyi zohu eri ne nyi ning ngwie, nyi srra miimi se otung deze nyi.

⁵Kundu dẹ nneywí mbe níng se wẹ, nyi gbe ruvu nta nyi a zhe ne nyi shi we ngwie nna, a ri hwię sheede a rici mbe."

⁶Aha nii, á kpi ci nwie grra re-nkla re brro Nka Rina re kyia nné ko he.

⁷A zhe ne nggwé Hirridu ho re-ankya ne Jesu shi nying, aa ki rwe rici, aha yá shi nwie he he nyi Yohana ngu dezeng hu.

⁸Yá bra he nyi Iliya nne ti rèseng ne ngu be. Gbengbe ni, kpi kẹ we ne he he nyi ya nne ti rèseng na tiya ne ngu vu.

⁹Mèdi Hirridu he, "Nje ti Yohana rici. Ma nke ẹ nyi nyẹ ne nje ho zhwe re-nka nẹ a rici ngu nẹ ee?" Ngu a kre rē he ngu ki ri.

¹⁰A zhe ne nnenté mbe ya ning brru re be nwie Jesu, á ki ti kya ne mbe ya nyi. Wire ngu a we ko we nggaa mbe re nzhi ya ngwię ne e ki ye he Beseda.

¹¹Mèdi zhe ne rigwé nneywí mbe ya ho ni, mbe ẹ ki zhwe. Aa we sẹ, ngu a nẹ ne we ti rèsé nka Ringgwé Béne, re kyia nné ne mbe cẹ re we kyia.

¹²A zhe néhin, nnenté shwa ne otu wehwie ana á be nwie ngu mbe ẹ he, "Ci rē rigwé nné nẹ ngbe ré ya grra a re-nkla ngbe rebe dudu nẹ ré kre yâ ngbe rewieng srra, aha ewie ne nzhi níng shi nẹ nyi eyi."

¹³Ngu a he ne mbe he, "Nyi we ngwa yâ ré ye shi." Mbe ẹ he, "Nzhi bi we cwu brredi wecwuuoo ngbe hwén wehwie -- se ka nzhi ya sẹ yâ aha rugu nné nẹ hoo."

¹⁴A tsi mbe ẹ a ning bi nné ntó weje 'ci wecwuuoo. Mèdi a he ne nné ki zhwe ngu he "Nyi we ci ré srra be a rekpri rekpri nshwa wecwuuoo wecwuuoo."

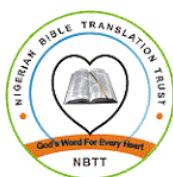
¹⁵Á nyi ni, ko nyẹ srra be.

¹⁶A zhe ngu fo cwú brredi wecwuuoo ngbe hwén wehwie, ngu a gbi riyii zinyẹ, ngu a níng ci kijieng, wire ngu a hwin ngu a ngwa nné ki zhwe ngu ré kye nnéng.

¹⁷Ga mbe zhwozhwo á ye shwe, herri nné ki zhwe ngu a á ko kpirri kya ngu hwię, aa ci grré shwa ne otu wehwie.

¹⁸Ya zhe ne Jesu ngu i shi nwie ku Béne we nggaa ngu, nné ki zhwe ngu shi miimi, ngu a we rinng he, "Nneywí ẹ he nje nyi nyẹ?"

¹⁹Mbe ẹ he ne ngu he, "Yá he ngwé nyi Yohana Nyi Batisma, yá he ngwé nyi Iliya, herri ne cwu kpi he ngwé nyi ya nne ti rèseng na tiya tiya ne ngu vu."

²⁰Ngu a we rinng he "Ma nyi ẹ rre, nyi he nje nyi nyẹ ma?" Pita a wrẹ ne he, "Ngwe nyi Krristi ne ngu wru nwie Bẹne."

²¹Jesu we gara nka ne igbẹ he shi dẹ ré ti ko ya nneng we.

²²Ngu a he, "Se Kowe Nneywi re shwe gezhe we yang. Brrá nné, ngbe nggwé repriesti ngbe nné miẹ Nti Nka Musa á shi ki ra, herri wé ki yhwé, mèdi a otu na 'tsié, wé bra deze nce."

²³Ngu a he ne mbe zhwozhwo he, "Ko nyẹ ne ngu cẹ ning zhwe, se re ra rici ngu, re fo gasankwe ngu ko zohu otu, ngbe re ning zhwe.

²⁴Ko nyẹ ne ngu cẹ cwo ce ngu we rici ngu, wé wi, mèdi ko nyẹ ne ngu ngwa ce ngu aha nje, wé she.

²⁵Rina nna nyi nda ne nneywi re she ebe ngwie zhwozhwo, mèdi re bra wi ce ngu aa?

²⁶Ko nyẹ ne ngu to nshwu nje ngbe nti nka nje, Kowe Nneywi ri to nshwu ngu ma a zhe ne ngu ri be a yarri grime ngu ngbe ne grime 'Bẹ ngu ngbe na re-njeli wiri.

²⁷Nje níng ting cence he yá nné ne mbe yó a he ne nẹ, koó bi hu wé se ne mbe ri Ringgwé Bẹne."

²⁸Aa ci weje rotu klanva ne Jesu ngu he nka nẹ, ngu a fo Pita ngbe Yohana ngbe Yakubu re nzhi a zete ya rugu aha mbe ya ku Bẹne.

²⁹A zhe ne ngu shi ku Bẹne, riyii ngu bra ngu a tsié nse, ngbe tago ngu a ci kyekyeng nwie si zhanzhanzhaa.

³⁰Á srra yá nné wehwie ẹ ya nẹ ne he nka ngbe ne ngu. A nyi Musa ngbe Iliya.

³¹Á ya wrẹ a yarri grime na zinyẹ nwie he nka ne ngu aha zhwe hu ne ngu shi hu a Urrushelima yeyerri ne nka Bẹne.

³²Pita ngbe re-nda ngu a á shi we ngba ndzie, mèdi zhe ne mbe shwo ndzie ne nyyi mbe ci prrita, á ri grime Jesu ngbe ne nné wehwie ana mbe yo ngbe ne ngu.

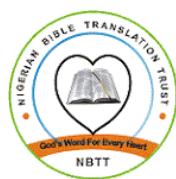
³³A zhe ne nné wehwie nna mbe shi nẹ mbe we Jesu, Pita a he ne ngu he, "Béri, a bi rina ne nzhi shi he nẹ, nde nzhi nyi re-ndu wetsié, ya re nyi na ngwé, ya aha Musa, ya aha Iliya. A nyí ana koo hu kya ngu shi heng wé."

³⁴A zhe ne ngu shi nka, ya inyiẹ be ya we ku, herri owu we yhwé a zhe ne mbe shi a yarring.

³⁵Ya cwue ẹ wru a yarri inyiẹ he, "Nke ẹ nyi Kowe nje ne nje kylie, nyi ho nka ngu."

³⁶A zhe ne cwue ana ngu ci cereng, á timi Jesu shi we nggaa ngu. Nné ki zhwe ngu a á bro kya ne mbe ri ẹ a rehwie mbe we nggaa mbe, koó ti ko ya nneng a zhe ana wé.

³⁷A zhe ne mbe wro zete rugu re be be, rigwé nneywí ya tsu nwie ngu.

³⁸Ya nne a tsi mbe ngu a ci onu he, "Nne Mię Nka, nje cwe nva ne ngwę, ri ęwewe nje ne nje ki bi we nggaa ngu ne.

³⁹Ya rije srrá wę ki me, wę kra ku, wę ki tsie be, ngbe wę ne ne kwi, herri fwihi wę ne ne wru a nu ngu. Kundu ngu ki cę, ko ki we hwiehwie wę, wę ki ci re-ruhu.

⁴⁰Nje cwe nva ne nné re zhwe ngwę he ré ki kyia, Mędi á mënkyę."

⁴¹Jesu a he, "Ket! A nné mbe rre! Nyi nyi riywę shi nka, nyi brru. Nje shi srra ngbe nyi nwie yaa rwe herri re nzhi cwu rekpe? Be mi ne ewe ngwę e he."

⁴²We zhe ne nzewę nna shi cwo re be nwie Jesu, rije nna ki tsie be, ngu a nę ne kwi. Mędi Jesu ti rije nna ne ren, ewe nna a ci gbingbi. Ngu a ki fo ngwa 'bę ngu.

⁴³Ga mbe zhwozhwo nę ne nyę we ronu aha igbę Benę. A zhe ne ko nyę shi nga onu aha kya ne Jesu ngu nyi, ngu a he ne nné ki zhwe ngu he,

⁴⁴"Nyi sa uucwu nyi ho kya ne nje shi níng ting nę: á shi ngwa Kowe Nneywi a nva rwinkó ngu."

⁴⁵Mędi koó hu kya ne ngu he wę. A we shi ywing, koó hung pie kya ne ngu ning shi nka wę, a bra we bi owu ngbe mbe ki rinng.

⁴⁶Onu ce deze a yarri nné ki zhwe he nyi nyę a tsi mbe ne ngu shi hwię brrang.

⁴⁷Jesu ne ngu hu hwie nka mbe, ngu a fo ya ęwewe, ngu a ki sa dudu ne ngu.

⁴⁸Ngu a he ne mbe he, "Ko nyę ne ngu sę ęwewe nę a yarri lo nje, mahu aa ning sę nje, ko nyę ne ngu ning sę ma, aa sę nne ngu ning te. Nne ngu nyi iishing a yarri nyi zhwozhwo, nyi ngu ngu nyi brrabrrang."

⁴⁹Yohana a he ne ngu he, "Béri, nzhi she ya nne ne ngu shi yu re-rijе ne lo ngwę, nzhi he ne ngu he re we ni aha ko nyi ya nzhi wę."

⁵⁰Jesu a he ne ngu he, "Shi dę nyi ki yu wę, nne nke ne ko ngu nyi rwinko nyi wę, a nyi rwi nyi."

⁵¹A zhe ne zheng nę Jesu re nzhi zinyę be dudu, Jesu rwe ehwie, ngu a pie rę re nzhi a Urrushelima.

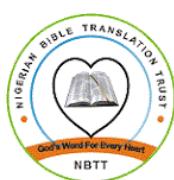
⁵²Aa keshe lu nnenté ré ywa a ya kla a Samariya ngbe ré ya nę ne ka nyi yá re-ankya ne mbe ri shi be.

⁵³Mędi ko nné miimi ę á ki sę wę aha ne ngu nyia re nzhi Urrushelima.

⁵⁴A zhe ne mbe Yakubu ngbe Yohana mbe ri ni, mbe ę rin Jesu he, "Brrabę, ngwę ce nzhi ye ro re wru zinyę ngbe re we ye ee?"

⁵⁵Jesu bra ngu a we yhwire,

⁵⁶mbe ę wara re nzhi a yaka kla.

⁵⁷A zhe ne mbe shi cwo ciee a rē, ya nne he ne ngu he, "Nje shi re zhwe ko he ngwe ning ywa."

⁵⁸Jesu a ki shing ne nka zhwebe he, "Rovu yi bi nvo mbe, remie yi e a bi reri, mèdi ko Kowe Nneywi e bi ewieng nywé rici ngu wé."

⁵⁹Ngu a he ne yaka nne he, "Ning zhwe." Mèdi nne nna a shî he, "Brrabé, nde n këshe n ya nyié ho nne nje wire."

⁶⁰Jesu a he ne ngu he, "We nkwe nné ré yaa nyié we nci mbe, mèdi ngwé e ywa ngwe ya brro nka Ringgwé Béne."

⁶¹Gbengbe ni ya he, "Nje shi re zhwe, Brrabé, mèdi kande n ya ci nné nva nje ywaho."

⁶²Jesu a he, "Nne ne ngu ci va a kaa, ngu bra bra ngu ri emerin, koo be ngbe re nyi cwuo na Ringgwé Béne we."

Luka 10

¹A merin nke Brrabé kye yaká nné nshwa natsié ne wehwie aa we te wehwie wehwie re nzhi ko zohu ngwie ngbe ewie ne ngu hwie ning ywa.

²A he ne mbe he, "Ebe yâ a brri we brri, mèdi nné cang nna koó ning bing wé. Nyi cwe nva ne Brrabé bi ebe e ngbe re lu nnencwuó ré ya ca.

³Nyi ywa! Nje níng te shi nyi nyí canvé a yarri re-nyanya yi.

⁴Shi dë nyi fo ya ewé lente, ka brrabrrang, ka yaka tamri wé. Shi dë nyi dzie ya nne a rē wé.

⁵"Ko zohu eri ne nyi níng ngwie, nyi këshe he, 'Béne re níng mwo rina.'

⁶A ri bi ya nne cè srra rina a ri nna, mwo rina nyi e wé hwie a ngu, dë ni wé, nyi e ning brru mi ne ngge nyi.

⁷Nyi srra a ri ne e níng sè, nyi ye nyi shwe ko nda ne e níng ngwa, aha aa mwa yeyéri nnencwuó re she lede ngu. Shi dë nyi grra reri reri wé.

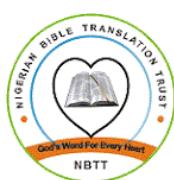
⁸"Kundu nyi ngwie a ngwie ne e níng sè, nyi ye ko nda ne e níng ngwa.

⁹Nyi kyia nné ruhu ne nyi we she miimi, nyi we ting he, 'Ringgwé Béne e be dudu ne nyi.'

¹⁰Mèdi kundu nyi ngwie a ya ngwie ne e ra níng sè, nyi ywa a brra re-rê, ngbe nyi e he,

¹¹'Ko ngbe ruvu mbè ngwie nyi ne ngu shi a nta nzhi, nzhi níng gbe ngge nyi. Medi gbengbe ni, nyi bi hu rèseng he Ringgwé Béne be dudu.'

¹²Nje níng ting he á ri he tuuye, a ri nyi canca Sodo ne ngwie ana.

¹³"Wuhu ne nyi nné ngwie Korrazi! Wuhu ne nyi nné ngwie Beseda! Kundu recwuong nga onu ne e nyi a yarri nyi rā nyi a Taya ngbe Sido ne e ning nying, á rā re si ywé gbangba nwie srra ne re-igyé anky a zete rugu nto.

¹⁴Mèdi a ri nyi canca Taya ngbe Sido ne nyi a Tung Nyi Nka.

¹⁵Ngbe nyi nné ngwie Kafanahu, nyi hwie he á ri níng ko re nzhi zinyé ee? Hayi! Á ri wro ne nyi re nzhi cwuncwu ruvo ci yhwrro.

¹⁶"Nne ne ngu hó nka nyi, a hó nka nje; nne ne ngu níng rá, a ning rá; mèdi nne ne ngu ning rá maahu a rá nne ne ngu ning te ma."

¹⁷Nné nshwa natsié ne wehwie a ya ning brru ne rekwi nwie he, "Brrabé, herri ngbe re-rije to owu nzhi aha lo ngwé."

¹⁸Jesu he, "Nje ri Shetani ngu wru zinyé ngu kpe be shi nyi ewie ngu ci mele.

¹⁹Nje níng ngwa démé nyi ning shi nshé ngbe nnywá te nné ngbe ko zohu igbe rwinko, ko bi ko yankya re níng she wé.

²⁰Gbengbe ni, shi dè rekwi nyi re shi he nyi drre re-rije wo, mèdi rekwi nyi re shi aha he á wie re-lo nyi a zinyé."

²¹A zhe ana Jesu nyi rekwi we yang a yarri Nshe Wiri, a he, "Nje re de 'Bé, Brrabé zinyé ngbe ebe ngwie, aha ngwé la nné bi zentsi ngbe nné hu réseng re-ankya né, ngwé kla ewé reweng. A shi ni 'Bé, aha nke nyi kya cè ngwé.

²²'Bé nje ne ngu shi zinyé é ning ngwa ga re-ankya zhwozhwo a nva nje. Ko bi ya nne ngu hu Kowe wé se we 'Bé, ko bra bi ya nne ngu hu 'Bé wé se we Kowe ngbe nné mbe ne Kowe ngu we ti ngu."

²³Aa bra re nzhi nwie nné ki zhwe ngu, ngu a we ting ranranng he, "Mwo rina nyi na nné mbe ne mbe rí kya ne nyi ri né.

²⁴Nje níng ting he nné ti réseng ngbe nggwé á cè he mbe ri re-ankya ne nyi ri né, mèdi koó she wé; á cè ho kya ne nyi ho né, mèdi koó she wé."

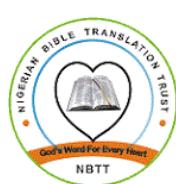
²⁵A ya zhe, ya nne hu résé Nti Nkang Mié Nka Musa deze ngbe ngu mwa Jesu. A ki rinng he, "Nne Mié Nka, n nyi rimi ngbe n she ce na herri tiya aa?"

²⁶Jesu ki rinng he, "Nyi nda ne e wie a yarri krredeng Nti Nka Musa? Ngwé ki hwie rimi?"

²⁷Ngu a kara he, " 'Cé Bené Brrabé ngwé ne ehwie ngwé zhwozhwo, ngbe ce ngwé zhwozhwo, ngbe ne igbé ngwé zhwozhwo, ngbe yarri hwie ngwé zhwozhwo,' ngwé bra 'Cé nne dudu ne ngwé shi rici ngwé.' "

²⁸Jesu a he ne ngu he, "Ngwé he yeyérri, nyi ni ngbe ngwé she ce."

²⁹Mèdi a cè ti rici ngu; aha nii, a rin Jesu he, "Ma nyi nyé ngu nyi nne dudu ne nje ee?"

³⁰Jesu a he ne ngu he, "Ya nne wru ciee a Urrushelima ngu wro re nzhi Jerriko, ngu a ya ngwie a nva nné nca. Á ki cwe ki trru anky, á nę ki we a nung hu.

³¹Ya prristi i nyi ne ciee ngu, aa ya timi ne ngu nywę. Ngu a cię a bamba ngu a wara ne ciee ngu.

³²Ya nne Levi ya wrę nwie nna, aa ya ki she wa, ngu a wara a yaka bamba ngu a ki we.

³³Mędi ya nne Samariya ne ngu shi ciee be nwie nna. A zhe ne ngu ki ri, aa ki ci naana.

³⁴Ngu a be nwie ngu, ngu a ya nę ne ki kyu ngbę nna ne rishi ruto nwie ki ywi remie, ngu a ki rwe ngu. Wire ngu a ki fo a zete nzęekyi ngu re nzhi a ya ering cwucwu nné ice ngbe ré ci nkwilę ne ngu.

³⁵Aa shwo mincwe ngu a ti cwe ncwę denarri wehwie ngu a trra nne bro ewie nna, ngu a he ne ngu he, 'Ka ki ri, zhe nje ri ya ning brru ma n re trra kpirri kya ngu hwię.'

³⁶"A tsi mbe nné wetsię ne, ngwę hwię he nyi nyę ngu shi dudu ne nne ngu ngwie a nva nné nca ne e?"

³⁷Nne hu rese Nti Nkang mię nka Musa nna he, "Nyi nne nke ne ngu ri naana ngu." Jesu a he ne ngu he, "Ywa ngwę ya nyi ni ma."

³⁸A zhe ne Jesu ngbe nné ki zhwe ngu mbe shi ciee, á ya wrę a ya kla. Ya mbrru ne e ki ye he Marrta a se Jesu a ri ngu.

³⁹A bi gimbe ngu ewerembrru ne e ki ye he Merri. Aa srra be dudu nwie ho re-nka ne Jesu ngu he.

⁴⁰Mędi Marrta kę we ne ci nkwilę ne re-cwuo ngu shi nying. Ngu a be nwie Jesu, ngu a he, "Brrabę, ngwę ri aa mwa yeyerri ne Merri e ning we nje shi yaa ta nwie nyi re-cwuo nę we ngcaa nje ee? He ne ngu he re ning sheng we!"

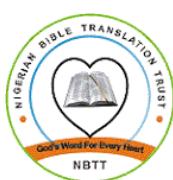
⁴¹Brrabę e he, "Marrta, Marrta, rimi ne ngwę kę we ne bę aha re-ankya yang, hęri ehwie ngwę rro aa?

⁴²Mędi a nyi we kya zunzrru ne ngu bi mpęni, Merri e kyie kya rina, ko bra bi ré se a nwie ngu we."

Luka 11

¹A ya otu Jesu shi ku Bęnę a ya ewie. A zhe ne ngu ku yhwę, ya nne ki zhwe ngu a he ne ngu he, "Brrabę, níng mię ku Bęnę shi ne Yohana ngu ki mię nné ki zhwe ngung ma."

²Ngu a he ne mbe he, "A zhe ne nyi shi ku Bęnę e nyi he, "Be, ré ci lo wiri ngwe grime, ringgwe ngwę re be.

³Níng ngwa yâ ye nzhi ko zohu otu.

⁴Níng we re-engwię nzhi, shi ne nzhi we nné mbe níng nyi engwię ma. Níng kye ne mwa ri.' "

⁵Ngu a he ne mbe he, "Nyi nyę a tsi nyi ne ngu bi rwi, ngu a ywa a nwie ngu a tsi totu ngu a he ne ngu he, 'A rwi, ning fię tsie cwu brredi wetsię,

⁶aha ya rwi nje nyi ciee aa be nwie nje, ko nje bi ko yankya ne nje shi ki ngwa we."

⁷"Rwi ngu ne ngu shi yarring nna a kara he, 'Shi dę ngwę ning rro uucwu ni we. Onusinye shi shę, nje ngbe ęwęe rewe nje ę nzhi bra shi ndzie. Ko shi n hung deze n re ngwa yankya we.'

⁸Nje shi níng ting he ko ngbe ne ko ngu shi deze ngu ki ngwa yankya aha iirwi we mèdi aha mę ne ngu ki mę we deze we ki ngwa kya ne ngu ce.

⁹"Aha nii, nje he ne nyi he: nyi rin, wę níng ngwa; nyi kre, nyi ę she; nyi cwe ewie, wę níng clang.

¹⁰Aha ko nyę ne ngu rin, wę ki ngwa; nne ne ngu kre, wę she; nne ngu cwe onusinye, wę ki clang.

¹¹Nyi nyę a tsi nyi re-'bę, kundu ewe ngwę rin aha 'hwen, ngbe ngwę ki ngwa nshe ee?

¹²Ka rin aha ricii nngwię ngbe ngwę ę ki ngwa nnywa te nné ee?

¹³Cę rimi nyi ne nyi nyí nné engwie nyi hung ngwa rewe nyi tente ankya, wire re ning hwię 'Be ne ngu shi zinyę! Ko nyi hwię he we ngwa nné mbe ne mbe ki rin aha Nshe Wiri we ee?"

¹⁴Jesu i shi ti ya rije ne ngu bę ya nne onu. Zhe ne rije nna ngu wru rumwa nna a ne ne he nka herri nneywí nyę we ronu.

¹⁵Yá mbe he, "Jesu trrú re-rijе ne igbę Beelzebu, nggwę re-rijе."

¹⁶Yá mbe be he ngbe mbe ki mwa, á he re we wru mi ne yankyang hwię nga onu a zinyę.

¹⁷Jesu hu kya ne mbe shi hwieng, ngu a he ne mbe he, "Ko zohu ringgwę ne ngu ci kanka herri ngu hla nsa wehwie we se; eri ne ngu hla ngu ci kanka ma we gu.

¹⁸Nyi he he nje trru re-rijе ne igbę Beelzebu. Kundu Shetani we rici ngu ngu yaa kye kanka wę cę rimi ringgwę ngu a re yo aa?

¹⁹Aha nii, kundu nje trru re-rijе ne igbę Beelzebu, ma nné e nyi ę rre, á trru na mbe e ne nda? Maahu mbe ę shi níng nyi nka.

²⁰Mèdi kundu nje ri trru re-rijе ę ne igbę Bene, maahu Ringgwę Bene ę be nwie nyi.

²¹"Kundu nne bi igbẹ́ ngu hwrра ankyang ko ngu cwo eri ngu, ko shi yankya ngu re ci shweni wẹ.

²²Medi kundu ya nne ngu bi igbẹ́ re ki nẹ, ngu kwēngu shwe igbẹ́ ngu, wẹ si re-ankyang ko ngu ne ngu ning sa rie, wẹ kye re-ankya nna.

²³"Nne ne dẹ̄ngu shi ngbe nje wẹ, maahu a ning ra. Nne nke ne ngu ra tsung ngbe nje, maahu shi sēng."

²⁴"A zhe ne rije ngu wru a yarri nne, wẹ nẹ̄re nzhi a rewie hwahwa nwie kre ewieng srra cwu, dẹ̄ngu ya she wẹ, wire wẹ he, 'Nje shi ning brru re nzhi a ri ne nje we.'

²⁵Zhe ne ngu ya ning brru, wẹ ya she ne e ko eri nna wiri á ning ta ko nda rina.

²⁶Wire wẹ ning brru re nzhi ko yá re-rijе natsié ne mbe bi 'hwiē kaka re ki nẹ̄ngu a, wé̄ be wé̄ ya srra a miimi. Emerin ngu wẹ ya bi gezhē re nẹ̄ ceucwung."

²⁷Zhe ne Jesu shi he re-nka nẹ, ya mbrru ci onu a yarri nné he, "Mwo rina shi ngbe de ne ngu re bî ne ngu bra re bro."

²⁸Jesu a he, "Mwo rina shi yang a nwie nné mbe ne mbe ho nka Bẹnẹ̄ re ning nyi cwuo."

²⁹A zhe ne nneywí mbe cwoo ci piriri, Jesu nẹ̄ne he ne mbe he, "Nnē a nzē nẹ̄ á bi 'hwiē. A kre kyang hwiē nga onu, mèdi ko bi ya ne shi we nyi wẹ̄ wesa ne na Jona.

³⁰Yeyerri shi ne Jona ngu i hwiē ē sheede a nwie nné Nineva. Kowe Nneywi ri shi ni a nzē ne ma.

³¹Mbrru ringgwé nva kudu ri deze a tung nyi nka ngbe nné na nzē nẹ̄ wẹ̄ we ye ne nka, aha a i wru a krruci ebe ngwiē ngbe ngu ya ho zentsi Solomo. Medi a bi ya ne ngu yo a yarri nyi he nẹ, ne ngu nẹ̄ Solomo.

³²Nnē Nineva a ri deze a tung nyi nka ngbe nné a nzē nẹ̄ wẹ̄ we ye ne nka, aha á i si ywẹ̄ a zhe ne Jona ngu we brro nka. A zhe ne nẹ, ya ne ngu nẹ̄ Jona shi he.

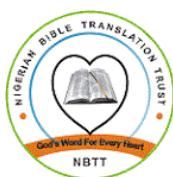
³³"Ko bi ya nne ngu ci ro a fitilē re sa a nwie la la, ka re ki cwugru ne grre wẹ. Se ka re sa a zete kyang sang ngbe ko nyę̄ngu ngwiē wẹ̄ ri nsę̄ngu si.

³⁴Riyii ngwé nyi fitilē rwé ngwé. Kundu riyii ngwé bi rina maahu rwé ngwé zhwozhwo tsiē nsę̄ ē kesss. Medi kundu riyii ngwé ē she ruhu, rwé ngwé ē wẹ̄ shi weē ywing.

³⁵Aha nii, yaa mwa ngwé ri ka nsę̄ngu shi a yarri ngwé ē nyi ewie ywi.

³⁶Aha nii, kundu rwé ē ngwé zhwozhwo tsiē nsę̄ kesss wesa ne ya ewie ngu shi ywing, zhwozhwo rwé ngwé ē wẹ̄ si shi nsę̄ fitilē ne ngu re tsiē ngwé nsē."

³⁷A zhe ne Jesu ngu he nka yhwé, ya nne Farisi i ki ye he re ya ye yâ ngbe ngu, ngu a ywa ngu a ya srra be a gumong ye yâ.

³⁸Mèdi nne Farisi ẹ hwię nga onu aha ngu ri ko Jesu kèshe kyu nva wire ngu cę ye yâ yeyerri ne teede mbe we.

³⁹Brrabę ẹ he ne ngu he, "Nyi nné Farisi nyi kyu we teme kwrreshi ngbe teme onggong ye yâ, mèdi a yarring, nyi si ankya nneywí ne igbę, nyi bi 'hwię.

⁴⁰Nyi nné riywę zentsi! Ko nyi hu he nne ne ngu nyi temeng, nyi ngu ne ngu bra nyi yarring wo yę?

⁴¹Nyi ngwa 'yiriywę kya rina ne ngu shi a yarring, wire ko nda wę ci wiri a yarri nyi.

⁴²"Wuhu ne nyi nné Farisi! Nyi ngwá Bęnę zaka na re-rikwe bi shwę rina herri ngbe yaká re-nzhwe rikwe zhwozhwo. Mèdi nyi ra raywrra Bęnę ngbe cę ngu. A nyi mbe nę ne mbe mwa yeyerri ne nyi ra nyi węsa ne we mbe ncwi ę.

⁴³"Wuhu ne nyi nné Farisi, aha nyi cę 'tentę rewieng srra a re-zonggrung mwe. Nyi cę he e ri ma níng dzie a kaawę.

⁴⁴"Wuhu ne nyi aha nyi shi shi re-ria ne koó ri wę, ne nneywí mbe níng cwo węsa hu reseng."

⁴⁵Ya nne hu ręsę Nti Nka Musa ki shing he, "Nne Mię Nka, re-ankya ne ngwę he ne ngwę shi níng cwi ma."

⁴⁶Jesu a he ne mbe he, "Nyi nné hu ręsę Nti Nka Musa, wuhu ne nyi, aha nyi kpe nneywí re-nkpe ruvo, mèdi nyi we nci nyi ko nyi re reng ma gung wę.

⁴⁷"Wuhu ne nyi, nyi no re-ria nné ti ręsęng ne re-yo nyi mbe i we yhwi.

⁴⁸Aha nii, nyi ngwá sheede he nyi shi kya ne re-yo nyi mbe i nyi ę, á yhwi nné ti ręsęng ngbe nyi ę no re-ria mbe.

⁴⁹Bęnę a zetsi hu ręsęng ngu a he, 'Nje ri we te mi ne nné ti ręsęng ngbe nnenté, á ri yhwi kpi mbe, wę ngwa kpi mbe cinci.'

⁵⁰Aha nii, á ri nyi nné nzę ne nka aha roshwo nné ti ręsęng zhwozhwo ne á nyi ne wang tu cęucwu ebe ngwie,

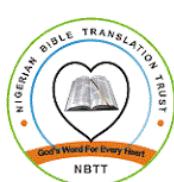
⁵¹kya ngu cę a roshwo Habila re nzhi roshwo Zakariya ne i ki yhwę a zetsi ewie briing nyi teede ngbe ewie wiri na Brranyi. Cence, nje níng ting he se ne e nyi nné nzę ne nka aha ni.

⁵²"Wuhu ne nyi nné hu ręsę Nti Nka Musa, aha nyi hwien nneywí ręng hu ręsęng, ko nyi we nci nyi ngwie wę, nyi bra kpo nne ne mbe cę ning ngwie."

⁵³A zhe ne Jesu ngu wru miimi, nné Farisi ngbe nné hu ręsę Nti Nka Musa a nę ne ki kwa be, á ki mę firiri nwie ki rin re-nka,

⁵⁴aha mbe she rę mbe ki pie a yarri re-nka ngu.

Luka 12

¹A zhe ne rigwé nne we yang mbe ya tsu, herri a né ne yaa shi nta, Jesu késhe he nka ne nné ki zhwe ngu he, "Nyi nyi tété ne brra onu nné Farisi, ne ngu shi shi ne yisti.

²Ko bi yankya ne ngu shi ku ne e ri we wesa klang, ka ngu shi la la ne ri we wesa hung weé.

³Kya ne nyi he a nwie ywing á ri ho a tsi téné, kya ne nyi he ranranng gbong a yarri ebinyi, á ri kyié a zete re-zonggru.

⁴"Nje níng ting, rwí nje, he shi dé nyi to owu nné mbe ne mbe hung yhwé we ikpe rweé, médi koó hung nyi yankya né ni weé.

⁵Médi nde n níng ti nne ne ngu mwa yeyerri nyi to owu ngu a. Nyi to owu Béne ne kundu ngu yhwé ikpe rweé, a bra bi igbé re ki zhwu a ruvong ro. Cence, nje níng ting he nyi to owu ngu.

⁶"Ko rie re-genshee wecwwoo a kovo wehwie we ee? Gbengbe ni, ko ga bru Béne ne ko ya mbe weé.

⁷Cence, Béne hu herri ngbe piriri nkwe rici nyi zhwozhwo. Shi dé nyi ci owu wo, nyi bi mpéni re né ngbá rekpri re-genshee we gbong.

⁸"Nje níng ting he, ko nyé ne ngu ti we gbeng a nyyi nneywí he ngu nyi na nje, Kowe Nneywi ri ti we gbeng ni ma a nyyi re-njeli Béne.

⁹Nne ne ngu ti we gbeng he ko ngu nyi na nje weé a nyyi nneywí, nje ri ti ni ma he ko nyi na nje weé a nyyi re-njeli Béne.

¹⁰"Ko nyé ne ngu he nka engwié a zete Kowe Nneywi wé hung ki we engwié ngu, médi ko nyé ne ngu he nkang dzie Nshe Wiri, ko shi ré ki we engwié ngu weé.

¹¹"Kundu ne e níng prre ne be mi ne nyi a zonggrung mwe, ka a nyyi nggwé, ka a nyyi brrá nnencwueé, shi dé nyi bé aha kya ne nyi ri nyi ka nyi ri he weé.

¹²Aha Nshe Wiri shi níng mié kya ne nyi shi heng a zhe ana."

¹³Ya nne a yarri ekpri nneywí nna he ne Jesu he, "Nne Mié Nka, he ne gimbe nje he re kye gado 'bé nzhi re ning ngwa na nje."

¹⁴Jesu he ne ngu he, "Ka a rwe! Nyi nyé ngu ning ci he n hwé nne níng nyi nka, ka nne níng kye ankya aa?"

¹⁵Ngu a he ne mbe he, "Nyi ci nkwié! Nyi yaa cwo ne re-nzhwe ecwue. Ko ce nneywi né shi aha re-ankya ne ngu brri mi weé."

¹⁶Wire ngu a we ti nka zhwebe he, "Ebe ya nne bi va ci yâ we yang.

¹⁷Ngu a hwé a yarri hwé ngu he, 'Nje shi nyi rimi né? Ko nje bi ewie ngu be ngbe n ning sa yâ nje né weé'

¹⁸"Ngu a he, 'Kya ne nje shi nying nna nyi nke, nje shi hwin re-aata nje n̄e ngbe n no brrabrráng, wire ma n kro yâ nje ngbe re-ankya nje a yarring fa.

¹⁹Wire ma n he ne ce nje he ngw̄e bi ko nda rina ne ngw̄e c̄e herri re-rie we yang, nyw̄e we dengge, ngw̄e ye, ngw̄e shwe ngw̄e nyi rekwi.'

²⁰"M̄edi B̄en̄e he ne ngu he, 'Ngw̄e rumwa! A totu n̄e ngw̄e shi hu. Wire nyi nȳe ngu ri hwię ne ankya ne ngw̄e tsu aa?'

²¹"Aha nii, a shi ni ne ko nȳe ne ngu tsu dukyiē aha rici ngu, m̄edi ko bi ko yankya a nwie B̄en̄e we."

²²Jesu he ne nné ki zhwe ngu he, "Aha nii, nje níng ting, shi d̄e nyi b̄ē aha srra nyi w̄e, aha kya ne nyi shi yeng ka ankya ne nyi shi cing a re-rw̄e nyi.

²³Aha ce nyi e n̄e yâ ye, rw̄e nyi e bra n̄e ankya ci.

²⁴Nyi di gwrré, koó kye w̄e, koó bra ca yâ w̄e, koó bra bi uucwu vię ka aata w̄e, gbengbe ni B̄en̄e we ngwa yâ. Ko nyi e nyi n̄e r̄emiē yi w̄e ee?

²⁵Nyi nȳe a tsi nyi ne kundu ngu srra re b̄ē herri w̄e hu ning bra awa zunzirru a nce ngu aa?

²⁶Tu ne ko shi nyi hung nyi ewe kya tsienzhwu ni w̄e, aha nda ne nyi srra re b̄ē ne kpi re-ankya ni e?

²⁷Nyi ri re-vooshwo ne mbe ci, koó nyi cwuo w̄e, koó bra yaa cwi ankya á mwa yi mbe w̄e. Nje níng ting he ko nggw̄e Solomo ne grimē ngu a, ko risa ngu i cwu na ya mbe n̄e w̄e.

²⁸Kundu ngu B̄en̄e e ci ntsi yi ankya rina ni ne a cwu á we ri á bi k̄e, m̄edi a encwe w̄e hwe, w̄e e bra wa a nro, w̄e c̄e rimi w̄e níng we nyi e ni ee? Hei nyi ma! Nyi nné riyw̄e sa rie!

²⁹Shi d̄e nyi srra re hwie nka aha kya ne nyi shi yeng ka nyi shi shweng w̄e; d̄e nyi b̄ē wo.

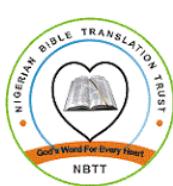
³⁰Ga nné tsi ngwie e á kre zhwe re-ankya n̄e, 'B̄e nyi ne ngu shi zinye e hu he nyi ce ma.

³¹Aha nii, nyi k̄eshe kre Ringgw̄e ngu, wire w̄e níng ngwa ga re-ankya n̄e.

³²"Shi d̄e nyi ci owu w̄e, ewe ekpri canvē nje, 'B̄e nyi e bi ehwie kla ngbe ngu níng ngwa Ringgw̄e ngu.

³³Nyi rie ko nda ne nyi bi, nyi ngwa 'yiriyw̄e ncw̄e nna. Nyi sa ncw̄e nyi a nwie ne ko ngu rre w̄e, nyi sa dukyiē nyi a zinye a nwie ne ko ngu vie sa w̄e, ko nnencá á hwan w̄e, ko zhe bra ye w̄e.

³⁴Aha ewie ne dukyiē nneywi ning shi, rie ngu w̄e shi miimi ma.

35"Nyi yaa sha nyi srrante aha cwuo, re-fitile nyi re bra tsie nse

36shi shi nné ne mbe srra re te béri mbe ne ngu fu a nwie bikyi nyrra, aha we zhe ne ngu ya ning brru ngu cwe gbundu ré wré ne ki klang we hwiehwie.

37Mwo rina nyi na nnencwuó ne béri mbe ngu ya we she mbe shi srrante a zhe ne ngu be. Nje níng ting cence he, a ri ci ankyang cwuo ne rici ngu aha ngu we nyi cwuo, a ri we ci ré srra be a tebrru ne ngu we kyé ya.

38Mwo rina nyi na nnencwuó ne béri mbe ngu be ngu ya we she ne mbe shi srrante a tsi totu ka brra nyiencwe.

39Mèdi nyi hu reseng he kundu béri eri ra hu zhe ne nne nca ngu cwo be, koo ra we ngbe ré ya hwin eri ngu herri ré ning ngwie we.

40Aha nii, se nyi ma nyi srrante aha ko nyi hu zhe ne Kowe Nneywi ngu cwo be we."

41Pita rin he, "Brrabé, nyi nzhi ne ngwé shi níng he nka zhwebe né ka nyi ko nyé ee?"

42Brrabé ki shing he, "Nyi nyé ngu nyi nnencwuee a nwieng cwuo ne ngu bi zentsi ngbe ré hung sa rie a ngu a? Nyi ngu ne béri ngu ki ngwa ruhong ri nnencwuó ngu, ne ngu srra re we ngwa yâ, re we trra ncwé a zhe ne ngu mwa yeyerri.

43A ri nyi kya rina kundu ne béri ngu a ya ning brru ngu ya ki she ngu shi nying yeyerri ni.

44Nje níng ting cence, wé ki ngwa deme re hwié nne bro re-ankya ngu zhwozhwo.

45Mèdi kundu ngu nnencwuee nna ngu hwie nka a hwie ngu he, 'Béri nje né fo zhe we yang, ko cwo be ri hwiehwie we,' we né ne cwe 'hwié nna ntó ngbe mbrrú, we né ne ye re shwe re dzio rici.

46Béri ngu a ri shi ya wré a ya otu ne ko ngu ning hwie yi we, a zhe ne ko ngu ru we. We ya ki ca re-ukuukung we kro a nwie nné ra nka.

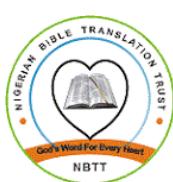
47"Ngu 'hwie ne ngu hu kya cé béri ngu, medi ko ngu ci nkwié we, ko ngu bra nyi kya ne béri ngu a ngu cé we, wé ki cwe we 'tenté cwe.

48Mèdi nne nke ne ko ngu hu kya cé béri ngu we, ne ngu nyi kya ré ki cwe we ren, wé ki cwe tsienzhwu. Nne ne e ki ngwa piriri, á ri kre piriri a nwie ngu; nne ne e ki ngwa piriri re né, á ri cé re be mi piriri re né ma.

49"Nje be mi ne ro a be ngwie, nje cé he aa ra shi ye.

50Mèdi nje bi ya batisma na cinci ne nje shi nying. Nje ho a ning ruvo a yarri rwé nje se ne ngu ri wara wire!

51Nyi hwie he nje be mi ne srra rina a be ngwie ee? Aawo, nje níng ting he nje be mi ne srra kanka.

⁵²Kya ngu pie a zhe ne né, a shi bi nné wecwwoo a yarri eri nne zunzrru ne mbe shi yaa kye kanka, wetsié á ri bra a nné wehwie, wehwie wé bra a nné wetsié.

⁵³Á ri yaa kye, ‘bé ri cétrri ewe ngu, ewe wé cétrri ‘bé ngu; dé ri cétrri ewena ngu, ewena wé cétrri dé ngu; kwe ri cétrri kunve ngu, kunve wé cétrri kwe ngu.’

⁵⁴Jesu a he ne rigwé nné he, "A zhe ne nyi ri inyié ngu ci ri a nva ta, we hwiehwie nyi é he, 'Nze shi wie,' wé shi ni.

⁵⁵Zhe ne wu ngu wru a nva kudu ngu yhwa nyi é he, 'Ewie shi yhwi,' wé shi ni.

⁵⁶Nné brra ronu! Nyi hung ti re-zhe na ebe ngwié ngbe zinyé. Rimi ne nyi ménkyéng ti re-ankya mbe shi ci a re-zhe ne é?

⁵⁷"Nyi nda ngu ci ne ko nyi hu yaa nyi nka we nci nyi ngbe nyi nyi kya ne ngu mwa yeyerri wé yé?

⁵⁸Zhe ne ngwé shi ciee ngbe rwinko ngwé re nzhi nwieng nyi nka, nyi kwékwé ngwé cwue nka ngbe ngu a rē, kishi a ri re kwa re nzhi nwie nne nyi nka, nne nyi nka wé re ngwa a nva re-ukungbo ngbe ré re ci uucwu gyiaa.

⁵⁹Nje re ting he, ko shi ngwé wru wé se ngwé trra kpara kovo ne ré zhwe."

Luka 13

¹A zhe ana, a i bi yá nné ne mbe shi miimi ne mbe ti Jesu he Bilatu i yhwi yá nné Galili a zhe ne mbe shi nyi teede mbe.

²Jesu a he ne mbe he, "Nyi hwie he nné Galili ne á ki yhwi ana á nyi nyrrukiki nné engwie re né ga kpi nné Galili é zhwozhwo aha ne mbe shwe gezhe ni é?"

³Aawo, ko shi ni wé! Nje níng ting he se nyi sé ywé, dé ni wo nyi é ci shweni zhwozhwo nyi ma.

⁴Ka nyi hwie he nné shwa ne otu klanva ne brra runo dede a Silo ngu i gu ngu we nyié herri mbe kwi ana, re-engwie mbe é á né na ga nné ne mbe srra a Urrushelima a zhwozhwo aa?

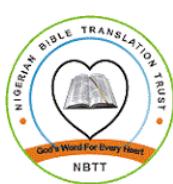
⁵Aawo, ko shi ni wé! Nje he ne nyi he se nyi sé ywé, dé ni wo nyi é ci shweni zhwozhwo nyi ma."

⁶Ngu a we ti nka zhwebe he, "Ya nne i bi ekwe riyhwetsie ne ngu tsi a nhwien ngu, ngu a ywa ngu ya ri ka aa ci gbre. Koo ya she yankya wé.

⁷Aha nii, ngu a he ne nnencwoo ngu he, 'Aa ci re-rie wetsié ne nje cwo kre gbre a ekwe né, mèdi ko bi ko yankya wé. Ki tsa ngwé zhwu! Wé dzio ewie é we shweni ni é aha nda?"

⁸"Nne nna ngu a he, 'Beri, ki we herri yaka rie wa, ngbe n ki cwue n ning ci rivi.

⁹Kundu ngu ri ci gbre a rie ngu cwo be wé bi rina, dé ni wé, nzhi é tsa nzhi zhwu.' "

¹⁰Jesu i shi mię nka a ya zonggrung mwe a Tung Srra Cwu,

¹¹A bi ya ‘ho mbrru ne rije ki ci rugu teme herri re-rie shwa ne otu klanva. Aa ki krru koo hung yaa cwucwu wę ko tsie tsie.

¹²Zhe ne Jesu ki ri, aa ki ye re be ncwuee. Ngu a he ne ngu he, "A ho mbrru, á re ti ruhu ngwę."

¹³Ngu a ki gara va. We hwiehwie ngu a yaa na, ngu a deze nwie de Bene.

¹⁴Mędi nnencwuee na zonggrung mwe ę dzio ehwie aha ne Jesu ngu kyia nne a Tung Srra Cwu. Ngu a he ne nneywí he, "A bi rotung nyi cwuo ngbe rristsie. Aha nii, nyi be a rotu ana ngbe ré ning kyia, węsa ne Otung Srra Cwu!"

¹⁵Mędi Brrabę ki shing he, "Nyi nné brra ronu! Nje he ka ko nyę nyi bí nnywa ngu ka nzeekyi ngu a nru wę ya ki ngwa rishi a Tung Srra Cwu a?

¹⁶Aha ni ma ko bi he ngu mbrru nę ne ngu nyi zhwe Ibrrahin ne Shetani i ki rrwe herri re-rie shwa ne otu klanva nę ngbe re she ci gbingbi ne ruhu ngu a a Tung Srra Cwu wę ee?"

¹⁷A zhe ne Jesu he ni, ga nné ne mbe ki ra nka á shwe nshwu mèdi rehwie nneywí kla ne re-ankyang hwię nga onu ne ngu nyi.

¹⁸Wire Jesu we rinng he, "Ringgwę Bene ę shi rimi? N ning mwa yi ngbe nda?

¹⁹A shi shi nyi cwe musta ne ya nne ngu tsi a nhwięngu. A shi tsienzhwu lele medi aa ci brra ekwe herri remię yi á ning no reri mbe a nvang."

²⁰Jesu we rinng wa he, "Ma n fo Ringgwę Bene n ning mwa yi ne nda?

²¹A shi shi nyi yisti ne ya mbrru ngu fo ngu ki krre a yarri kwrengyi ntsi felewa wetsię, herri aa ci bacia ntsi felewa nna zhwozhwo hru."

²²Jesu grra a brrá re-ngwięngbe re-nkla re nzhi Urrushelima ne ngu cwo re mię nka.

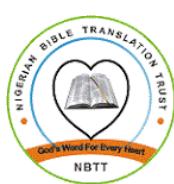
²³Ya nne ki rinng he, "Brrabę, nyi ęwę nné tsienzhwu ne mbe ri she kyia aa?" Ngu a he ne mbe he,

²⁴"Ko nyę re nyi kwękwę re ngwie a onusinye na ngu shi yhwen, aha nje ning ting he nné piriri ri kre he mbe ngwie, mèdi koó ri she ngwie wę.

²⁵Beri bi eri ri deze wę she onusinye, wire nyi ę yo ci re cwe ewie nwie cwe nva he, 'Brrabę, kusu ning kla onusinye.' Mèdi a ri he ne nyi he, 'Ko nje ning hu wę, ka ewie ne nyi ning wru.'

²⁶"Wire nyi ri he he, 'Nzhi i ye re shwe ngbe ne ngwę, ngwę bra ning mię nka a ngwie nzhi.'

²⁷"Mèdi a ri he, 'Ko nje ning hu wę, ka ewie ne nyi ning wru. Nyi nę nwie nje, ga nyi nné engwię!'

²⁸"Nyi ri ku rana a miimi re ye nnyi a zhe ne nyi ri ri Ibrrahin, ngbe Ishaku ngbe Yakubu nné ti reseng zhwozhwo a yarri Ringgwé Bene, mèdi wé níng zi nyi e a ci.

²⁹Nneywí ri wru a nva ze ngbe nva ta ngbe nva arewa ngbe nva kudu re be para a Ringgwé Bene.

³⁰Cence, a bi nné ne mbe shi merin ne mbe ri hwié nné ncwuee, a bi yá nné mbe shi ncwuee ne mbe ri hwié nné merin ma."

³¹A zhe ana yá nné Farisi i be nwie Jesu, mbe e he ne ngu he, "Né nwie né re nzhi yaka ewie, aha Hirridu cę re yhwé."

³²Aa we brang he, "Nyi ywa nyi ya he ne Hirridu ca rabrra shi ovu yi ana he, 'Nje shi yu re-rijé ma n kyia nné a cwu ngbe a encwe, wire a otu natsié ma n fro cwuo nje.'

³³Gbengbe ni ma, se n wara ne ciee nje a cwu ngbe encwe ngbe nyiee, aha ko bi ko ya nne ti reseng re hu a ci wesa ne a Urrushelima wé!

³⁴"Kei! Nyi nné Urrushelima, nyi nné Urrushelima, nyi ne nyi yhwi nné ti reseng, nyi bra ta nné ne e we te nwie nyi ne ngbatsie! Aa ci cwoo maa ne nje cę níng tsu gbengbe shi shi dę nngwié ne ngu tsu rewe ngu a tahwie gahaa ngu, mèdi ko nyi shi we ee!"

³⁵Nyi ri, Brranyi i nyi e cwo a hwié e hwerri. Nje níng ting he ko nyi bra bi níng ri wa wé se nyi ri he, 'Mwo rina shi a zete nne nke ne ngu be a yarri lo Brrabe.' "

Luka 14

¹A ya Otung Srra Cwu nné Yahudi, Jesu ywa ye yâ a ri ya nnencwuee nné Farisi, nneywí sa riyii a ngu dudu dudu.

²A bi ya nne ngu be a nwie Jesu ne nta ngu ngbe nva ngu mbe mwi.

³Jesu rin nné hu resé Nti Nka Musa ngbe nné Farisi he, "Aa mwa yeyerri a yarri Nti Nka ngbe ré kyia nne a Tung Srra Cwu a, ka aawo?"

⁴Mèdi á ci cereng, ngu a pie nne nna ngu a ki kyia, ngu a ki cire.

⁵Wire ngu a we rinng he, "Nyi nyę a zetsi nyi ne kundu ngu bi nzewe ka nnywa a ngu, ne ngu kpe a ruvo a Tung Srra Cwu ngbe ko wę wrę ne ki ti we hwiehwie wę ee?"

⁶Koó bra hu kya he wę.

⁷A zhe ne ngu ri nné ice ne mbe be mbe shi kre rewie tenteng, ngu a we ti nka zhwebe ne, a he:

⁸"Kundu ne e re ye a nwie bikyi nyrra, shi dę ngwę be ngwę ya këshe srra a nwie tenteng wę, aha kabeya a bi ya nne bi grime re re ne ngwę e ne e ki ye ma.

⁹Kishi nne ne ngu níng ye nné wehwie nyi e re be re bra ya he ne ngwé he, 'Deze ngwé we nne nè ncwu ngwé.' Wire nshwu wé re yhwe kaka, se ngwé bra ya kre yaka ewie gbong ngwé ning srra.

¹⁰Mèdi kundu ne e re ye, ywa ngwé ya srra gbong, aha kundu ne nne bi i bikyi e ngu be wé he ne ngwé he, 'A rwi, deze ngwé ya srra a nwie tenteng.' Wire ngwé e she grime a nyyi ko mbe nye ne mbe shi miimi e fa.

¹¹Aha ko nyé ne ngu fo rici ngu ze, wé ki ci rē; ko nyé ne ngu ci rici ngu rē, wé ki fo ze."

¹²Wire Jesu he ne 'bè bi eri nna he, "Kundu ne ngwé shi ye nné a para, ka re nyi tènè ka nèhin, shi dè ngwé ye we rwí ngwé, ka re-gimbe ngwé, ka nzhwe ngwé, ka nné bi ncwé dudu ne ngwé wé. Kishi á ri re ye ma, re bra ci shi á ning brru re trrang.

¹³Mèdi zhe ne ngwé shi ye nné a para, kre 'yiriywé ngbe nnenkú ngbe nnencwué,

¹⁴wire ngwé e she mwo rina. Ko ngbe ne ko mbe shi hung re trrang wé, Bené ri re trrang a tung deze nné redziee."

¹⁵Ya ne ngu shi srra a tebrru ho ni, ngu a he ne Jesu he, "Mwo rina shi a zete nne nke ne ngu ri ya ye a para na Ringgwé Bené."

¹⁶Jesu a he ne ngu he, "Ya nne ye nné ice we yang ngbe ré be a ya brra para.

¹⁷A zhe ne e shi níng cè para nna, ngu a te ya 'hwie ngu he re ywa re ya ye ga nné ne ngu we ti bikyi nna he, 'Nyi be, aha ko nda dzie yhwe.'

¹⁸"Ko nyé ne e ywa ki ye wé ngwa ewé re-kwili kya ngu ci ne ko shi ngu hung be wé. Nne na ceucwung he, 'A nyi we zhe ne nè ne nje sè kyie, se nje ywa nje ya ri wire. Kusu ning ngwa zhe.'

¹⁹"Ya mbe he, 'A nyi we zhe ne nè ne nje si nnywang kye kaa komo shwa, nje nyia re nzhi we mwa n ri. Kusu ning ngwa zhe.'

²⁰"Herri ne cwu ya mbe he, 'A nyi we zhe ne nè ne nje fo mbrru, aha nii ko shi n hung be wé.'

²¹"'Hwie nna a ya ning brru, ngu a ya ti béri ngu kya ne ngu ci. Béri ngu a dzio hwie ngu a he ne 'hwie ngu a he, 'Wré ne nè we hwiehwie re nzhi a yarri ngwé ngwé ya grra a brra re-ré ngbe re-hwrre ngwé kyiè ga 'yiriywé, ngbe nnenkú, ngbe nnencwué ré be.'

²²"'Hwie nna a ya ning brru, a he ne ngu he, 'Béri, nje nyi kya ne ngwé he n nyi e, mèdi a kè ne bi kpi ewie.'

²³"Wire béri 'hwie nna he ne ngu wa he, 'Ywa a re-nkla ngwé ya zhwe re-ré ngbe nhwiè rē ngbe ngwé ya ye yaká nné re be, aha eri nje re shî.

²⁴Nje níng ting he ko bi ko ya a zetsi brrá nné ne i we ye ana ne ngu ri ye ko yankya a nwie para nje wé.' “

²⁵A ya otu, rigwé nné e shi zhwe Jesu, zhe ne ngu bra ngu we ri, ngu a he ne mbe he,

²⁶"Kundu ko nyé ngu cę ning zhwe dę ngu ning cę re nę 'bę ngu, ngbe dę ngu, ngbe mbrru ngu, ngbe ęwée rewe ngu, ngbe re-gimbe ngu ntó ngbe mbrrú, herri ngbe ce ngu wé, cence ko shi re hung hwię nné ning zhwe wé.

²⁷Nne ne ko ngu hung fo gasankwe ngu, ngu ning zhwe wé, koo be re hwię nne ning zhwe wé.

²⁸"Kundu ya nyi hwię no eri, ko kęshe srra be wę ri ncwę ne ngu bi ę, ka ri ki be ngbe ngu ning ngra runo nna ka dę ri ki be wę wo ye?

²⁹Kundu ngu ma we dede ngu cę riti runo wire ko ngu bra no yhwę wę, ko nyé ne ngu shi cie wę ki mi,

³⁰nwie he, 'Nyi ri ya nne ne ngu cę runo mèdi koo bra hung frong wę.'

³¹"Nyi zohu nggwę ne kundu ngu nyia re nzhi cwe ne yaka nggwę ko wę kęshe srra be wę ri ka re-shezhi ngu komo shwa 'ci á ri hung ya kwę ne re-shezhi na rwinko ngu nshwa ci wehwie wę ye?

³²Kundu ngu hu he ko ngu ri hung kwęng wę, wę kęncę te re nzhi a nwie nggwę nke ncwi ę ne mbe shi rę re be aha ngbe mbe cwue nkang srra rina.

³³Aha nii, ko nyé a zetsi nyi ne ngu ménkyęng we ko nda ngu, ko shi re hung hwię nne ning zhwe wé.

³⁴"Ncwua bi rina, mèdi kundu ngu bru kpikpi ngu, wę cę rimi ré bra ki ci re shi kpikpi ę wa?

³⁵Ko bi mpéni a ebe ka a rivi ne e tsu wę, se ré fo ré wa. Ko nyé ne ngu bi re-uucwung hong, nde re ho."

Luka 15

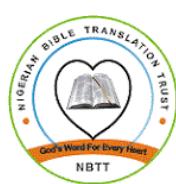
¹Wire ga nné si gondu ngbe nné ęngwię á nę ne she re be dudu ne ngu aha ngbe mbe ho nka ngu.

²Mèdi nné Farisi ngbe nné mię Nti Nka Musa a á nę ne krro nka nwie he, "Herri nne nę a sí nné ęngwię nę re ye yâ ngbe mbe fang!"

³Jesu a we he nka zhwebe he:

⁴"A nyi nyé a zetsi nyi, kundu ngu bi canvé komo nnywa zunzrru ne ya bru, ko wę we nshwa krruvaya ne otu krruvaya ana a tsi yi, wę kpe kreng se ngu ri she wire wo yę?

⁵Kundu ne ngu she, wę fo ne rekwi a ritengbraa ngu

⁶re si ri. Wire we ye rwí ngu ngbe nné dudu ne eri ngu, gbengbe we he ne mbe he, 'Nyi ning she nyi rekwi. Nje she canve nje ne ngu i bru.'

⁷Nje níng ting he a shi ni ma, á ri nyi rekwi we yang a zinyé aha nne zunzru ne ngu se ywé re ne nné redziee komo nshwa krruvaya ne otu krruvaya ne ko mbe bra bi nkang se ywé we.

⁸"Ka nyi zohu mbrru ne ngu bi cwe azrrufa komo shwang ne ya bru, ko we ci ro fitile, we ko ewie a ri ngu nwie kreng wesheng wesheng we ee?

⁹Kundu ngu she, we ye re-'la ngu ngbe nné dudu ne eri ngu gbengbe, we he, 'Nyi ning she nyi rekwi. Nje she cwe ncwé azrrufa nje ne ngu ri bru.'

¹⁰A shi ni ma, nje níng ting, a bi rekwi a nyyi re-njeli Béne aha nne engwie zunzru ne ngu se ywé."

¹¹Jesu ning brang he, "Ya nne bi zrrewē wehwie.

¹²Iishi nna ngu a he ne 'bę ngu he, 'Bę, níng kye dukyiee ngwę, ngbe ngwę ning ngwa na nje.' 'Bę nna a we kyeng.

¹³"Á srra yá ęwé rotu tsię, iishi nzewę nna a tsu re-ankya ngu zhwozhwo, ngu a nyi ciee re nzhi ya ngwie gbong. Aa ya srra nwie nyi wu, aa se dukyiee ngu yhwę wiriri.

¹⁴A zhe ne ngu ye ko nda ngu yhwę fa, wire ya brra nzhwo kpe a ngwie nna. Riywę ki pie.

¹⁵Aa nę ya kre cwuo a nwie ya nne ngwie nna. Nne nna a ki fo ncwuo cwo re-lede a yi.

¹⁶A cę he ngu ra she fenfe yâ re-lede ngu ye, mèdi ko bi ya nne ngu ki ngwa we.

¹⁷"A zhe ne nka ki be hwie, ngu a he, 'Ka! Ga hwié 'bę nje e á nke mbe brri mi ne yâ. Nje e nyi nke nje bra shi hu we dede ne nzhwo ne!'

¹⁸Nje shi deze a he nę n ning brru re nzhi nwie 'bę nje, ma n ya he ne ngu he: 'Bę, nje nyi Béne engwie, nje bra re nyi engwie ma.

¹⁹A zhe ne ko nje be he ré bra ning ye he ewe ngwę wa we. Ning fo n hwie shi ya 'hwie ngwę.'

²⁰"Ngu a deze ngu a ning brru re nzhi nwie 'bę ngu. "We zhe ne ngu shi we gbong, 'bę ngu ki ri, naana ki pie ngu a rwi ta be re nzhi nyi ne ngu, ngu a ya ki krru ngu a ki me ushwo.

²¹"Ewe nna he ne ngu he, 'Bę, nje nyi Béne engwie, nje bra re nyi engwie ma. Ko nje be ré bra cinga ning ye he ewe ngwę wa we.'

²²Mèdi 'bę nna he ne hwié e ngu he, 'Nyi cwo wehwie nyi be mi ne brra tente tago hwi nyi ki cing, nyi ki ci ewema a nva ngbe tamri a nta.

²³Nyi be mi ne ngba wu izhimi ana nyi cię ngbe nzhi ye re nyi rekwi,

²⁴aha kowe nje nę i hu, a bra shi nce; a i bru, á bra ki she.' Ngbe mbe ę nę ne nyi rekwi.

²⁵"A zhe ana, 'ho nzewe nna ywa yi, a cwo re be ri. A zhe ne ngu be dudu ne eri ngu a ho ne e cwe re-ankya re shwo rocwu.

²⁶Aa ye ya 'hwie, ngu a ki rinng he, 'Nyi nda ne e shi mi he ee?'

²⁷"'Hwie ę ki shing he, 'Nyi iishi ngwę ngu be ri, kya a nyi ngwiee ne 'bę ngwę ki cie ngba wu izhimi ana, aha aa be ri rina rina.'

²⁸"'Ho nzewe nna a dzio ehwie, herri a ra ngwie e ri. 'Bę ngu a wru, ngu a ya nę ne ki krru ehwie.

²⁹Mędi aa ki karang he, 'Di, ga re-rie nę nje re nyi cwuo shi ya 'hwie, ko nje sa ra nyi yankya ne ngwę he n nyi weę. Mędi ko ngwę re ning ngwa ko ve ngbe n cię n ning rre ngbe rwí nje weę.

³⁰Mędi a zhe ne ewenwu ngwę nę ngu ya yhwę dukyieę ngwę we shweni a nwie ntsięwenté ngu be ri, ngwę ki cię ngba wu izhimi!'

³¹"'Bę nna a he ne ngu he, 'Ewe nje, ko zohu zhe ngwę nę ngwę shi ngbe ne nje. Ko nda ne nje bi nyi na ngwę.

³²Mędi aa ye nzhi nyi rekwi ne ehwie kla aha gimbe ngwę nę. A i hu, mędi a zhe ne nę a shi nce; aa ki bru, mędi nzhi ki she.' "

Luka 16

¹Jesu he ne nné ki zhwe ngu he, "A bi ya nne bi va ne ngu fo ya nne re hwie nne ki ci nkwię ne re-cwuo ngu. Á ki ting he nne nna sé dukyieę ngu we dede.

²A zhe ne ngu ki ye, a ki rinng he, 'Nyi nda ne nje ho a rici ngwę he ni ee? Ning hwie nhwię ne ngwę ning cwo mi ne cwuo nje ę, aha nje shi re ti ncwuo.'

³"Nnencwuo nna ngu a yaa rinng we rici ngu he, 'Ma, a zhe ne nę nyi nda ne nje shi nying? Bęri nje ę nyi nke ngu shi ning ti ncwuo ne. Ko nje bi igbę n ning kye kaa weę. A bra nyi kya nshwu n nę ne gyę re ceę ankya.

⁴Eńhen! Nje hu kya ne nje shi nying fa ngbe nneywí ri ning sę a reri mbe, kundu ne e ri ning yu ncwuo.'

⁵"Aa ye ko zohu nne bi tsie bęri ngu. A rin nne na cęucwung he, 'A nyi tsie nda ne bęri nje ę re zhwe?'

⁶Aa ki shing he, 'Nyi re-grrewę remie nnywa zunzru.' "Nnencwuo nna a he ne ngu he, 'Ning ge krredeę. Wie he nyi re-grrewę nshwa wecwwoo.'

⁷Ngu a rin nne na ‘hwie he, ‘Ngwé e rre, nyi wema ne e re zhwe?’ Ngu a he, ‘Á ning zhwe re-katanko alikama nnywa zunzru.’ Nnencwuo nna a he ne ngu he, ‘Ning ge krredé ngwé. Wie he nyi re-katanko nshwa klanva.’

⁸Beri ngu a be ya ki de aha zhwe zentsi ne ngu bi. Aha nné tsi ngwie né á bi zentsing cwo ne ankya ngwie né re ne nné na ewie si.”

⁹Jesu a he, “Nje níng ting he, nyi nyi cwuo ne dukyiee nyi nwie ning kre rwí a be ngwie aha nci nyi, aha kundu ngu yhwé, nyi e ri she eri na herri tiya.

¹⁰Nne ne e hung sa rie a ngu a kya ngu shi tsienhwu, wé hung sa rie a ngu a kya ngu shi piriri. Mèdi nne ne koó hung sa rie ngu a kya ngu shi tsienhwu we, ko shi ré hung sa rie a ngu a kya ngu shi piriri we.

¹¹Ma kundu ne koó hung sa rie a ngwé a kya ebe ngwie né we, wé ce rimi wé re ngwa ‘tenté dukyiee e?

¹²Ka kundu ne dè ngwé hung bro kya ya nne we, we nyi nyé ngu shi re ngwa kya na rici ngwé ee?

¹³“Ko shi ya ‘hwie re hung nyi re-beri wehwie cwuo we. Se ka re ce ya we ra ya, ka re ngwa rici nwie ya we we ya. Ko shi ngwé hung hwie ‘hwie Bene, ngwé bra hwie ‘hwie ncwé a zhe zunzru we.”

¹⁴Nné Farisi á ho re-ankya ne Jesu he zhwozhwo, mbe e né ne kwa ncié nwie ta rimrraa, aha ne mbe bi riyii ncwé.

¹⁵Jesu a he ne mbe he, “Nyi tiyi shi nyi nyí nné redziee a nyyi nneywí, medi Bene e hu yarri rehwie nyi. Kya ne nneywí mbe ki ngwa grime he nyi tenteng, a nyi kya lele a nyyi Bene.

¹⁶Á nyi ne brro nka a yarri Nti Nkang Mié Nka Musa ngbe na nné ti reseng re be cwu zhe Yohana Nyi Batisma. Kya ne ngu ce a zhe ana, á brro Nka Rina Ringgwé Bene, ko nyé bra shi kwékwé he ngu ngwie.

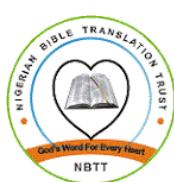
¹⁷A nyi canca zinyé ngbe ebe ngwie ré bru ne ya ewé izhweng wie cwuo a yarri Nti Nkang Mié Nka Musa re bru.

¹⁸“Ko nyé ne ngu yu mbrru ngu ngu fo yaka, aa nyi nje; ko zohu nne ne ngu fo mbrru ne e ki yu, aa nyi njé ma.

¹⁹“A i bi ya nne bi va ne ngu srra re ci brra re-ankya bi ncwé. A srra we ehwie kla nwie ye re-yâ rina ko zohu otu.

²⁰A onusinye eri nne bi va nna, a bi ya ‘yiriywé ne e ki ye he Liezurru ngu nywé ne nhwe ki ku rwé re ce ncwé.

²¹A srra re tsio re-uucwu yâ ne mbe kpi be a zete tebrru nne bi va nna. Rovu bra srra re cwo le nhwe ngu.

²²"A zhe ne 'yiriywé nna ngu hu, re-njeli é ki fo re nzhi nwie Ibrrahin. Nne bi va nna a hu ma, á ki nyie.

²³A zhe ne ngu shi shwe gezhe a ruvo ci yhwrro, aa fo riyii ze ngu a di Ibrrahin gbong ngbe ne Liezurru ngu srra a bamba ngu.

²⁴Aa ki ye, a he, "Beé, Ibrrahin, ri naana nje ngwé te Liezurru re ya tala rici ewenva ngu rishi ngbe re be re ya ning hli le, aha nje shi nwie shwe gezhe a yarri ro ne."

²⁵"Médi Ibrrahin he ne ngu he, 'Kowe, lu he a zhe ne ngwé i shi nce, ngwé i she re-ankya rina ne ngwé ceé, Liezurru i shi cinci. Médi a zhe ne né a shi ho shwing a he, ngwé é shi shwe gezhe ngwé a zhe ne.

²⁶Wésa a ni, a zetsi nzhi ngbe nyi é a bi brra hla, ko bi nne re hung sa nyie nwie nyi re be nwie nzhi weé.

²⁷"Aa ning brru he, 'Ma nje cwe nva ne ngwé, 'beé, te Liezurru re nzhi ri 'beé nje,

²⁸aha nje bi re-gimbe rewerento wecwwoo, ngbe re ywa re ya we ting, kishi á ri ya ngwie a nwieng shwe gezhe née.'

²⁹"Ibrrahin he, 'Re-gimbe ngwé é á bi re-krrédeng mié nka Musa ngbe na nné ti reseng. Re we ngbe ré ho nka mbe.'

³⁰"Aa ning brru he ne Ibrrahin he, 'Aawo, 'beé, ko shi ré ci nkwié weé, médi kundu ya nne e wru yarri ria ya we ting, wé si ywé.'

³¹"Ibrrahin he ne ngu he, 'Kundu ne dé mbe ho nka Musa ngbe na nné ti reseng weé, ko shi ré shí nka nne ne ngu deze a ria weé.' "

Luka 17

¹Jesu he ne nné ki zhwe he, "Ko re-ankya ci nneywí ré nyi engwie é á shi we be weé. Médi, wuhu ne nne ngu hwié kyang grre.

²Canca ré ki rwe itsieng hwie nkya a ncwue ré ki zhwu a yarri brra nzhwo rishi, ne re ci ya a zetsi ewee rewe né re nyi engwie.

³Aha nii, nyi ci nkwié ne nci nyi! "Kundu gimbe ngwé nyi engwie, ki yhwire; a ri se ywé, ki we nyi engwie ngu.

⁴Kundu ngu re nyi engwie ce natsieé a to zrru, ngu bra ning brru re be nwie ngwé ce natsieé he ngwé ki we engwie ngu, ki weng."

⁵Nnenté é he ne Brrabé he, "Ning bra níng ci nzhi bi sa rie."

⁶A he ne mbe he, "Kundu nyi bi sa rie tsienzhwu leé shi ewe cwe musta, nyi é hung he ne brra ekwe né he, 'Yaa nga ngbe re-rinyie ngwé yaa tsi a yarri brra nzhwo rishi,' ngbe weé nyi shi nyi he.

⁷"Kundu ya nyi bi 'hwie ne ngu srrá re ki kye kaa, ka cwo canvé, ne kundu ngu ya ning brru a yi, wę wrę ne he ne ngu he re be re ya srra be re ye yâ aa?

⁸Ko se ka re he ne ngu he, 'Ning nyi yâ n̄ehin ngbe ngwę ning be ming n ye n shwe, wire ngwę ye na ngwę ma wo yę?'

⁹Wę ci 'hwie ngu a kijięng aha ne ngu nyi kya ne he he re nyi ee?

¹⁰Aha nii, nyi ma, kundu ne nyi nyi ko nda ne e he nyi nyi, aa mwa yeyerri nyi he, 'Nzhi nyi we hwié ne nzhi rę, a nyi we cwuo nzhi ne nzhi nyi.' "

¹¹A zhe ne Jesu nyia re nzhi Urrushelima, aa cwo a zaga Samariya ngbe Galili.

¹²Zhe ne ngu shi ngwie a ya kla, ngu a she yá nné ruhunzhwę komo shwa ne mbe yo zenze,

¹³mbe ę ki ye ne brra riwięng cwue he, "Jesu! Bęri, ri naana nzhi!"

¹⁴A zhe ne Jesu ngu we ri, ngu a he ne mbe he, "Nyi ywa nyi ya ti nci nyi a nwie repriisti." We zhe ne mbe nę mbe ę timi mbe ci gbingbi ne mbe shi wiri.

¹⁵A zhe ne ya mbe ri ngu ci wiri, ngu a ning brru nwie de Bęne ne brra riwięng cwue.

¹⁶Ngu a ya hu be a nyyi Jesu nwie ki ci kijięng. Ngu a nyi nne Samariya.

¹⁷Jesu a rin he, "Ko nyi nné shwang ne e we kyia wę ee, ma kpi nné krruvaya nna á shi he?

¹⁸Ko bi ko nne zunzrru ne ngu ning brru re de Bęne wę se we nne ice nę ee?"

¹⁹Jesu a he ne ngu he, "Deze ngwę nę ne ciee ngwę, sa rie ngwę ę re ci ngwę ci gbingbi."

²⁰A zhe ne yá nné Farisi mbe ki rinng he nyi zohu zhe ne Ringgwę Bęne ngu shi ning be yę, Jesu a he ne mbe he, "Ko Ringgwę Bęne cwo be a zhe ne nyi ning hwie yi wę.

²¹Ko bi ya nne re he he, 'Ringgwę Bęne nyi nke,' ka re he, 'nyi nke ncwi' wę, aha a shi a yarri nyi."

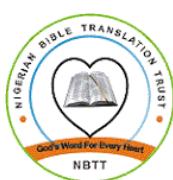
²²Jesu a he ne nné ki zhwe ngu he, "Zhe cwo be ne nyi ri cę he nyi ri ya otu a tsi rotu Kowe Nneywi, mèdi ko nyi ri she ring wę.

²³Nneywí ri he ne nyi he, 'Ri, a shi ye,' ka 'A shi he!' Shi dę nyi to re we zhwe wę.

²⁴Aha otung be Kowe Nneywi ę ri shi shi ne ewie ngu ci mele a zinyę ngu tsię nsę a be ngwie gbong a nva ya re nzhi gbong nva nke ncwi.

²⁵Mèdi se ngu kèshe shwe gezhe nzhwenzhweng wire, herri nné a nzę nę re ki ra.

²⁶"Yeyerri shi a rotu Nuhu, a ri shi ni a rotung be Kowe Nneywi.

²⁷Nneywí i ye re shwe, re rwe re-nyrra, nwie ci rana nyrra, herri re be zhe ne Nuhu ngu i ngwie a yarri jirigi rishi. Wire brra nze e wie we wie we wie herri aa we ci á ci shweni zhwozhwo mbe.

²⁸A i shi ni zhe Lutu wa, nneywí i ye re shwe re si re-ankya ngbe rieng re kye kaa re bra no reri.

²⁹Mèdi otu ne Lutu we ngwie Sodo, ro ngbe rahwan ro wru zinye, á we ci ci shweni zhwozhwo mbe.

³⁰A ri shi yeyerri ni a tung be Kowe Nneywi.

³¹"A tuuye, shi dè nne ngu ri shi a zete zonggru re cwucwu he ngbe ngu ya ko ankyu ngu a yarri ri we, shi dè nne nke ne ngu ri shi yi ma re si ri he ngu ya ko ankyu ngu we.

³²Nyi lu aha mbrru Lutu!

³³Ko nyé ne ngu cę he ngu cwo ce ngu wę wi, mèdi ko nyé ngu ngwa ce ngu, wę she ngge ngu.

³⁴Nje níng ting a totu tuuye, nné wehwie e ri shi zete gondo, á ri fo ya wę we ya.

³⁵Mbrrú wehwie e ri shi hwie nkya gbengbe, á ri fo ya wę we ya.

³⁶[Nné Ntó wehwie e ri shi yi, á ri fo ya wę we ya.]"

³⁷Nné ki zhwe ngu mbe e ki rinng he, "Re-ngge né á ri ci a he e Brrabę?" Ngu a he ne mbe he, "Ewie ne ngu ning bi kwe yankya, nyi miimi ne e ning she nggulú."

Luka 18

¹Jesu he ne nné ki zhwe ngu ya nka zhwebe ngbe ré hu he ko zohu zhe ré srra re ku Benę węsa ne kpo.

²A he, "A ya ngwie a bi ya nne nyi nka ne ko ngu ree to owu Benę wę, ko bra ho ne ya nne wę.

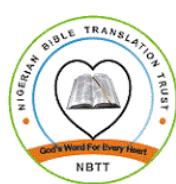
³A bi ya kpambrru a ngwie nna ne ngu srra re cwo nwie ngu re cwe nva he, 'Ning sheng ngwę ngwie zetsi nje ngbe rwinkó nje.'

⁴Aa fo zhe ne nne nyi nka a ra ki sheng. Mèdi angrangrang ngu a he we rici ngu he, 'Ko ngbe ne ko nje to owu Benę wę, ko nje bra ho ne ya nne wę,

⁵gbengbe ni, aha ne kpambrru né ngu ning mę he ni né, nje shi ki sheng ngbe re she kya ne ngu kre, aha ngbe re ning we n kle nshe.' "

⁶Brrabę ngu a he, "Ko nyi ho kya ne nne nyi nka bi riywę redziee né ngu he wę ee?

⁷Ko nyi hwie he Benę wę nyi nné e ngu ne ngu we kyie rina wę ee? Nyi hwie he we nyi dętiri nwie we sheng ee?

⁸Nje níng ting he wę we nyi rina we hwiehwie. Gbengbe ni ma, a zhe ne Kowe Nneywi ri be, herri a ri ya she a bi nné sa rie a ngu a be ngwie ee?"

⁹Aha nné mbe ne mbe yaa kywo he mbe nyi nné redziee, ne mbe bra dzie ko nye, Jesu he nka zhwebe he,

¹⁰"Nné wehwie e cwugu re nzhi ku Bẹ́nẹ́ a Brranyi, ya nyi nne Farisi ya a nyi nne si gondu.

¹¹Nne Farisi e deze aa ku Bẹ́nẹ́ aha rici ngu he, 'Bẹ́nẹ́, nje re ci kijieng aha ne ko nje shi shi kpi nné wę, ne mbe nyi nca, mbe nyi 'hwie, mbe nyi njè, ka shi shi nne si gondu ne.'

¹²Nje rwe onu ce 'hwie a seti, nje bra ngwa Bẹ́nẹ́ kya zunzru a zetsi shwa na ko nda ne nje she.'

¹³"Mèdi nne si gondu yo gbong. Koo hung gbi riyii ze re ri zinye wę, aa fo va gara zewe a he, 'Ka! Bẹ́nẹ́, ri naana nje, nje nyi nne engwie.'

¹⁴"Nje níng ting he, nne si gondu ne aa wro re si ri ne Bẹ́nẹ́ ki we re-engwie ngu re ne nne Farisi ana. Ko nyę ne ngu fo rici ngu ze, á ri ki ci re; nne ne ngu ci rici ngu re, á ri ki fo ze."

¹⁵Nneywí be mi ne ewee rewe mbe a nwie Jesu aha re we mwo rina. A zhe ne nné ki zhwe ngu ri ni, á ne ne we yhwire.

¹⁶Mèdi Jesu ye ewee rewe re be nwie ngu. A he, "Nyi we ewee rewe re be nwie nje shi dę nyi we yu wę, aha Ringgwę Bẹ́nẹ́ nyi na zhwe mbe ne.

¹⁷Nje níng ting cence, ko nyę ne dę ngu se Ringgwę Bẹ́nẹ́ shi shi nyi ewewe wę, ko shi re ree ning ngwie wę."

¹⁸Ya nnencwuee nné Yahudi rin Jesu he, "'Tente Nne Mię Nka, nyi nda ne nje shi nyinyg ngbe n she ce na herri tiya a?"

¹⁹Jesu a he ne ngu he, "Nyi nda ngu ci ne ngwę ning ye he 'tenteng nna? Ko bi ya 'tenteng wę, se we Bẹ́nẹ́ nggaa ngu.

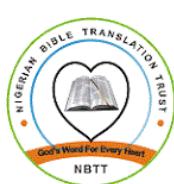
²⁰Ko ngwę hu nti nka Bẹ́nẹ́ wę ee? 'Shi dę ngwę nyi njè wę, dę ngwę yhwę nne wę, dę ngwę nyi nca wę, dę ngwę ngwa sheede rabrra wę, ci 'bę ngwę ngbe dę ngwę grime.' "

²¹A he, "Nje nyi ne zhwe ga re-ankya ne zhwozhwo tu zhe ne nje nyi ewewe."

²²A zhe ne Jesu ho ni, ngu a he ne ngu he, "Herri ne cwu, aa re hwie kya zunzru. Rie ko nda ne ngwę bi ngbe ngwę kye 'yiriywę ncwę nna, aha ngwę she dukyiee a zinyę. Wire ngwę be ngwę ning zhwe."

²³Zhe ne ngu ho ni, ngu a ci ehwie dzio we yang, aha ne ngu nyi nne bi dukyiee piriri.

²⁴Jesu ki ri ngu a he, "A bi rwę we yang ngbe nne bi va re she ngwie a Ringgwę Bẹ́nẹ́!

²⁵Cence, herri canca ronkomi re ngwie a nzhwu nuurre ne nne bi va re ngwie a Ringgwe Bene.”

²⁶Nne ne mbe ho nka ne ni, á ki rinng he, "Ma ngge ne shi he ni, herri nyi nye ngu ri she kyia a?"

²⁷Jesu he, "Kya ne ngu drre nneywi, ko shi re drre Bene we."

²⁸Pita he ne ngu he, "Ma ri, nzhi ne nzhi we ko nda ne nzhi bi, nzhi re zhwe!"

²⁹Jesu a he ne mbe he, "Nje níng ting cence he ko bi ya nne ne ngu we eri, ka mbrru, ka re-gimbe, ka ‘be ngbe de, ka rewe aha Ringgwe Bene

³⁰ngbe re ning rin she ankya piriri a zhe ne ne herri re bra she ce herri tiya a zhe ngu cwo be we."

³¹Jesu ye Nnente ngu a bamba ngu a he ne mbe he, "Di, nzhi shi cwugu re nzhi a Urrushelima, ko nda ne nne ti reseng mbe i wie a rici Kowe Nneywi cwo a ci rrurru.

³²Á shi ki pie re ngwa nne tsi ngwie. Á shi ki mi nka sha, ré ki cwi, ré ki trru rencwi.

³³Á shi ki cwe, ré ki yhwe, medi a otu na ‘tsie we deze.’

³⁴Ko nne ki zhwe ngu a hu kya ne ngu he ne mbe we. Cwu nka nna we shi ywing, herri koó hu kya ne Jesu shi heng we.

³⁵A zhe ne Jesu rikpa ya cwu a Jerriko, a bi ya nnencwuee ngu srra a rekyi re re ce ankya.

³⁶Zhe ne ngu ho rogyrru rigwe nne, ngu a rin kya ne ngu shi ci.

³⁷Á he ne ngu he, "Nyi Jesu nne Nazarra ne ngu shi wara."

³⁸Ngu a ci onu he, "Jesu, Kowe Dooda, ri naana nje."

³⁹Nne ne mbe shi ncwuee ne ne ki yhwire he re ci cereng, medi aa ning bra kyie onu gbangba he, "Kowe Dooda, ri naana nje!"

⁴⁰Jesu hwie yo, ngu a ci he ré be mi ne nne nna a nwie ngu. Zhe ne ngu be dudu, Jesu a ki rinng he,

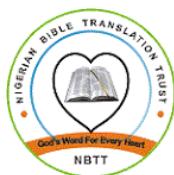
⁴¹"Nyi nda ngwe ce he n re ny ing nna?" Ngu a he, "Brrabe, nje ce ri ewie."

⁴²Jesu a he ne ngu he, "Ne ne ri ewie! Sa rie ngwe e re kyia."

⁴³We zhe zunzrru ngu a ne ne ri ewie, nwie zhwe Jesu re de Bene. Zhe ne nne mbe ri ni, mbe e ne ne de Bene ma.

Luka 19

¹Jesu ngwie a Jerriko, ne ngu shi wara.

²A bi ya nne a miimi ne e ki ye he Zaka, ne ngu nyi nggwé nné si gondu, a bra bi dukyiee.

³A cę he ngu ri Jesu, mèdi koo hung ki ri wę, aha ne ngu shi kunggu, nné e bra zhwo we zhwo.

⁴Aa wrę ne to to ya ngra a ya ngba ekwe aha ngu ki ri, aa hu he Jesu shi cwo miimi.

⁵A zhe ne Jesu ya cwu yeyerri ne ewie nna, ngu a gbi riyii ze ngu a he ne ngu he, "Zaka, wrę ne cwucwu. A cwu nę se nje kywe ta ri ngwę."

⁶Aha nii, aa cwucwu we hwiehwie ngu a ki sę ne rekwi.

⁷Ga ne nné mbe ri ni, mbe ę nę ne krro re-nka ranranng nwie he, "Aa nę re nzhi hwie nne ice nne engwie fa."

⁸A zhe ne mbe ya cwu ri nna, Zaka a deze yooyo ngu a he ne Brrabę he, "Ri, a zhe ne nę nje shi ngwa 'yiriywę kpirri anky a nje, kundu nje sa ye kya ya nne ne le, nje shi ning brru n ki trrang herri ce 'ni."

⁹Jesu he ne ngu he, "A cwu kyia be a ri nę, aha ngu nę nyi ya nne nzhwe Ibrrahin ę ma.

¹⁰Kowe Nneywi i be aha ngu kre ngu bra kyia nné bru."

¹¹A zhe ne mbe shi ho nka nę, ngu a wara ne we ti ya nka zhwebe, aha aa sa dudu ne Urrushelima, nné ne mbe shi ngbe ne ngu a á nę ne hwie he ka Ringgwę Benę cwo be we zhe ana.

¹²Ngu a he ne mbe he, "A bi ya nne ne e ki bî a ri ringgwę, a zhe ne ngu shi nyi ciee re nzhi gbong ya ngwię ngbe ré ya ki ci ringgwę wire ngu ya ning brru.

¹³Aa ye hwię ngu ngbe shwa ngu a ngwa ko nyę tsi mbe ncwę ne ngu be ré ning trra nnencwuó herri nyhwę wetsię, ngu a he ne mbe he, 'Nyi fo ncwę nę nyi ka brrang ne nje cwo a ning brru.'

¹⁴"Mèdi ko nné ngu a á ki cę wę, mbe ę te yá nné a merin ngu ngbe ré ya he he, 'Ko nzhi cę nne nę re hwię nggwę nzhi wę.'

¹⁵"Gbengbe ni, á ki ngwa ringgwę nna, ngu a ning brru re be ri. Ngu a te ne hwię ngu ne ngu ri we ngwa ncwę ę he ré be mi ngbe ngu ri kya ne ko nyę mbe ngu ning sheng a zeteng.

¹⁶Nne na cęucwung be ngu a he, 'Béri, ncwę ne ngwę ning ngwa a ngra ce shwang.'

¹⁷Beri ngu a he ne ngu he, 'Tente ni, 'hwie rina nje! Aha ngwę bi redziee a ęwe kya tsienzhu, nje re ngwa ringgwę brrá re-ngwię shwang.'

¹⁸Nne na 'hwie e be ngu a he, 'Béri, ncwę ne ngwę ning ngwa n brra a ngra ce 'cwuo.'

¹⁹Beri ngu a he, 'Nje re ngwa ringgwę brrá re-ngwię wecwuo.'

²⁰"Wire na 'tsię e be ma ngu a he, 'Beri, ri ncwę ngwę e nyi nke, nje fo nje ki rwe a yarri kla trro nje sa.

²¹Nje to owu ngwę, aha ngwę bi rwę. Nje hu he ngwę kre we ankya shweni, ngwę ca yâ ne ko ngwę kye wę.'

²²"Beri ngu a he ne ngu he, 'Nje shi re nyi nka aha nka nu ngwę, ngwę 'hwie bi 'hwie! Ngwę hu he nje bi rwę, nje kre we ankya shweni, nje ca yâ ne ko nje kye wę.

²³Aha nda ne ko ngwę sa ncwę nje e a benkyi, ngbe nje ri ya ning brru n ya she rruba a zeteng wę ee?"

²⁴"Ngu a he ne nné mbe shi yo a miimi e he, 'Nyi se zunzrru na ngu a nyi ngwa nne na ne ncwę ngu ngra ce shwa ana.'

²⁵"Mbe e ki shing he, 'Beri, nje he ka a bi shwang ye ee!'

²⁶"Ngu a he, 'Nje níng ting he ko nyę ne ngu bi, á ri ki brang piriri; mèdi nne ne ko ngu bi ko yankya wę, ngbe ewę kya ne ngu bi e, á ri se a nva ngu.

²⁷Mèdi rwinkó nje ne ko mbe cę he n hwię nggwę mbe ana wę, nyi be ne mbe he nyi we yhwi a nyyi nje! "

²⁸A zhe ne Jesu ngu he nka ni, ngu a wara re nzhi a Urrushelima.

²⁹Zhe ne ngu cwo re be dudu ne Betefaji ngbe Betani, re-nkla ne mbe shi dudu ne Rugu Bi Rekwe Rihwien, aa te yá nné ki zhwe ngu wehwie

³⁰he, "Nyi ywa a nkla ne ngu shi ncwuee nyi ana. A zhe ne nyi ri ngwie, nyi e ri ya ewę nzeekyi ne e ki rwe miimi, ne ko ya nne sa ning ngra wę. Nyi ki bi nyi be mi he.

³¹Kundu ya nne níng rinng he, 'Nyi shi bing aha nda aa?' Nyi he ne ngu he, 'Brrabę ce.'"

³²Nné ne e we te e, á ywa á ya timi a shi we shi ne ngu ri we heng.

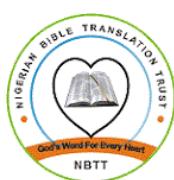
³³A zhe ne mbe shi bing, nné ne mbe bi nzeekyi nna á we rinng he, "Aha nda nyi shi bi nzeekyi ne?"

³⁴Á we shing he, "Brrabę cę."

³⁵Á be mi ne nzeekyi nna nwie Jesu, mbe e ning ta re-ankya ci rwę mbe a zeteng, wire mbe e fo Jesu mbe e ki gara a zeteng.

³⁶A zhe ne ngu shi ciee, nneywí ne ne ta re-ankya ci rwę mbe a rę.

³⁷A zhe ne ngu be dudu ne gasire ngu ka ngu wro a Rugu Bi Rekwe Rihwien re nzhi Urrushelima, rigwę nné ne mbe shi ki zhwe á nę ne nyi rekwi re de Benę ne cwue ze aha re-ankyang nga onu ne mbe ri.

38 Á he, "Mwo rina nyi ngge ngu ne ngu be a yarri lo Brrabé! Srra rina zinye be nwie nzhi, nzhi ngwa Brrabé grime!"

39 Yá nné Farisi a yarri rigwé nné e he ne Jesu he, "Nne Mię Nka, yhwire nné re zhwe ngwé ne ngbe ré dzie cereng."

40 Jesu he ne mbe he, "Nje níng ting, kundu mbe ci cereng, ko we rahwan wé ne ti nku."

41 A zhe ne ngu sa dudu ne Urrushelima ngu ri ngwie nna, ngu a ti reyii aha ngwie nna.

42 Ngu a he, "Ka! A cwu ne, shi nyi ra hu kya ne ngu shi níng be mi ne srra rina! Mèdi a zhe ne ne, ko nyi ri we.

43 Rotu nna cwo be ne rwinkó nyi ri no re-garru ngbe wé níng grra wé níng ci zetsi ko zohu eme.

44 Á ri níng yvrru ré níng kro be ré níng yhwi ngbe ewee rewe nyi a yarring. Koó ri we ya ngbaatsie a zete ya we, aha ko nyi shi he Bene e be ya níng kyia we."

45 Wire ngu a ngwie a yarri Brranyi ngu a ne ne yu nné mbe shi rię ankya.

46 Ngu a he ne mbe he, "Á wie he, 'Eri nje e ri hwi zonggrung ku Bene,' mèdi nyi ki fo aa hwię brra rieng srra nnencá!"

47 Ko zohu otu a mię nka a Brranyi, mèdi nggwé re-prristi ngbe nné mię nti nka Musa ngbe nnencwueé á kre rē he mbe ki yhwe.

48 Mèdi koó she rē mbe ki yhwe we, aha ga nné zhwozhwo á zhwe nka ngu.

Luka 20

1 A ya otu ne Jesu shi mię nné nka a yarri Brranyi re brro Nka Rina, nggwé re-prristi ngbe nné mię Nti Nka Musa ngbe brrá nné á be nwie ngu.

2 Á he ne ngu he, "Ngwé she deme ne ngwé ning nyi re-cwuo ne a he? Nyi nyę ngu re ngwa demeng nyi re-cwuo ne?"

3 A he ne mbe he, "Ma nde n níng rin nka ma. Nyi ning ting,

4 deme ne Yohana ngu i ning nyi batisma i wru nwie Bene ka nwie nneywí?"

5 Á ne ne yaa rin re-nka a nci mbe he, "Kundu nzhi ri he aa wru nwie Bene, we níng rinng he ma nyi nda ngu ci ne ko nzhi se nka ngu we e ye?

6 Mèdi kundu nzhi ri he, aa wru a nwie nneywí, ga nné zhwozhwo wé níng ta ne rahwan aha mbe fo Yohana a nu nne ti reseng."

7 Aha nii, mbe e he ne Jesu he, "Ko nzhi hu ka deme ngu a i wru he we."

⁸Jesu a he ne mbe he, "Ko shi n níng ting ka nyi nyé ngu ning ngwa dème ne nje ning nyi re-cwuo né ma wé."

⁹Ngu a wara ne we ti nka zhwebe he: "Ya nne kye inebi a yarri nhwién ngu, ngu a ngwa yá nné kaa ne mbe ri ma ki trrang, wire ngu a nyi ciee ne ngu shi ya ci zhe we yang.

¹⁰A zhe ne ngbre inebi nna a ya ci kpi, ngu a te ya 'hwie ngu a nwie nné ne ngu we ngwa ebe nna aha re ya ki kpi yá ngbre inebi nna. Médi nné nna á ya cwe 'hwie nna, á ki cire ne nva hwerri.

¹¹Aa cinga te yaka 'hwie. Nke é wa, á ya ki cwe, á ki ci nshwu, á ning brru mi ne ngu ne nva hwerri.

¹²Hérrí ne cwu, aa te 'hwie na tsié wawa, á ki ci ruhu á ki zhwu ci.

¹³Wire béri bi nhwién inebi nna he, 'Nje shi nyi rimi né? Nje shi te ewe cé nje, kabeya ré ya to riyii ngu.'

¹⁴Médi zhe ne nné ne ngu we ngwa ebe nna mbe ki ri we ri, á wré ne rwe nka he, 'Nke é nyi ngu nyi ewe ye gado nna, nyi ning be nzhi ki yhwé ngbe ankya nna ré hwie ngge nzhi.'

¹⁵Aha nii, mbe é ki ti ci a yarri nhwién nna, wire mbe é ki yhwé. "Ma nyi hwie nyi nda ne nne bi nhwién né ri we nying?

¹⁶Ko ri be wé ya we yhwi, ngbe wé ngwa yaká nné nhwién nna wé éé?" A zhe ne nné mbe ho ni, mbe é he, "Ka! Shi dé re ci ni wé!"

¹⁷Jesu we di ténté ngu a we rinng he, "Ma nka ne e wie a yarri Krredé Béne né he rimi? Ne e wie he, 'Ngbaatsie ne nné runo mbe ra, nyi nke ngu hwie 'ténténg.'

¹⁸Ko nyé ne ngu grré a ngbaatsie ana wé yaa kprre, médi nne nke ne ngbaatsie ana a kpe a zete ngu wé ki mle shéshé."

¹⁹Nné mié Nti Nka Musa ngbe nggwé re-prristi é á né ne kre rē ngbe mbe ki pie we hwiehwie, aha á hu he Jesu he nka zhwebe né a rici mbe. Médi á to owu nné.

²⁰Á né ne ning sa riyii ngu dudu. Á te yá nné ne mbe tiyi shi mbe nyi 'ténté nné re grra ranranng, aha ne mbe sa rie he mbe shi ki pie a ya nka ne ngu shi heng, ngbe mbe ki ngwa a nva goona ne ngu bi dème re ki nyi nka.

²¹Aha nii, nné ne e we te é á rin Jesu nka á he, "Nne Mié Nka, nzhi hu he ko nda ne ngwé he ngbe ne ankya ne ngwé mié á shi yeyerri, ko ngwé bra cé rici wé, médi ngwé mié nné rē Béne yeyerri ne nka raywrra.

²²Aa mwa yeyerri nzhi trra Brra Nggwé Rroma gondu a, ka dé nzhi trra wé?"

²³Jesu hu he nyi nka igerri mbe rin, ngu a he ne mbe he,

²⁴"Nde n ri cwe ncwε nna, nyi foto nyε ngbe lo nyε ngu shi a zete ncwε ne?" Mbe ε shî he, "Nyi Brra Nggwε Rroma."

²⁵Ngu a he ne mbe he, "Aha ni nyi ngwa Brra Nggwε Rroma kya ngu nyi na ngu, nyi bra ngwa Bεnε kya ngu nyi na Bεnε."

²⁶Á mεnkεyεng ki pie a kya ne ngu he a nyyi nneywí, á ne ne nyε ronu aha re-shî nka ne ngu we shing, herri á dzεe cereng.

²⁷Yá nné Sadukyi ne mbe he he ko bi deze nhu wε, á be nwie Jesu, á ki rinng he,

²⁸"Nne Miε Nka, Musa i níng wieng he kundu gimbe ya nne hu we mbrru ngu wεsa ne ewe, ngu nne nna wε fo kpambrru gimbe ngu a, aha re she rewe ne lo gimbe ngu.

²⁹A i bi yá re-gimbe komo natsiε. Nne na cεucwung fo mbrru mεdi aa hu wεsa she ewe.

³⁰Nne na 'hwie e fo ma, koo ning she ewe wε.

³¹Na 'tsiε ε ki fo ma, herri zhwozhwo mbe natsiε á ma nyi nyrra ne mbrru zunzrru ana, á kwi wεsa she ewe.

³²A krrucing, mbrru nna a ya hu ma.

³³Aha nii, a tung deze nhu a a ri nyi mbrru nyε a zetsi mbe nné natsiε ana?"

³⁴Jesu a he ne mbe he, "Nneywí a be ngwε ne á srra re rwe re-nyrra.

³⁵Mεdi mbrrú ngbe ntó ne mbe ri mwa yεyerri re deze a nhu a á ri srra nce, koó ri bi rwe nyrra a ngwε hwi ne ngu cwo be ε wε.

³⁶Á ri shi shi re-njeli, koó bi kwi wε. Á nyi rewe Bεnε, aha ne mbe deze a nhu.

³⁷Ko ngbe Musa a ma, aa ti he bi deze nkwe nné a nhu re nzhi nce. A yarri nka gεee ekwe ye lendo, a he he Brrabε nyi Bεnε na Ibrrahin ngbe na Ishaku ngbe na Yakubu.

³⁸Ko nyi Bεnε nkwe nné wε, a nyi Bεnε nné nce, aha a nwie ngu ga mbe zhwozhwo á shi nce."

³⁹Yá nné miε Nti Nka Musa he ne ngu he, "Ngwε he yεyerri, Nne Miε Nka!"

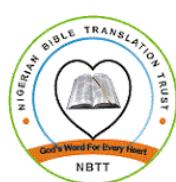
⁴⁰Ko bra bi ya mbe ngu cinga ki rin nka wa wε.

⁴¹Jesu a he ne mbe he, "Á cε rimi ne e he Krristi nna nyi ewe Dooda?

⁴²Dooda we rici ngu he a yarri krεde Re-ve ngu a he, 'Brrabε he ne Brrabε nje he: Srra a nva nyye nje,

⁴³se ne nje re ci ngwε hlε rwinkó ngwε.'

⁴⁴Dooda i ki ye he 'Brrabε,' wε bra cε rimi ré he he nyi we ewe Dooda?"

⁴⁵A zhe ne nné zhwozhwo mbe shi hong ni, Jesu a he ne nné ki zhwe ngu a nyyi nné he,

⁴⁶"Nyi nyi tente ne nné mie Nti Nka Musa. Á cę he mbe ci brrá re-tago re ning gye mi, á cę he ré srra re we dzie a yarri kaawę, á cę he mbe ri ma srra a 'tentę rewieng srra a re-zonggrung mwe ngbe rewie bi grime a nwie para.

⁴⁷Á shweli kpambrrú a reri mbe re we ye ne le, á ku Bẹne jeje aha re we ri. Zhwe mbe ana á ri we ngwa cinci yang."

Luka 21

¹Jesu rwi riyii a yarri Brranyi ngu a ri nné bi ncwé mbe shi ci ncwę a onggong si beeko.

²Ngu a ri ya kpambrru ne ngu nyi 'yiriywę ngu ning tala kpirri kovo wehwie ne ngu bi.

³Jesu a he ne mbe he, "Cence, nje níng ting, beeko ne 'yiriywę nę ngu ngwa a nę na ko nyę a he ne nę.

⁴Ga nné nę á ti we tsienzhuwu a tsi dukyięe mbe ne ngu shi piriri á ngwa, medi ngu nę a yarri ryiwę ngu aa ngwa ko nda ne ngu bi zhwozhwo."

⁵Yá kpi nné ki zhwe ngu nę ne he nka aha rina Brranyi ngbe risa ne e ki nying ne rahwan bi rina ngbe re-ankya rina ne nneywí mbe ngwa Bẹne a Brranyi. Jesu a he ne mbe he,

⁶"Kya ne nyi ri nę, zhe cwo be ne ko ngbaatsie zunzru ko ri hwię a zete ya wę, á ri we gywi zhwozhwo."

⁷Mbe ę ki rinng he, "Nne Mię Nka, re-ankya nę á ri ci a rekpe ęe? A bra nyi nda nzhi ri ri ngbe nzhi hu he zhe nna rikpa ci ęe?"

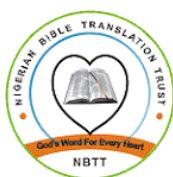
⁸A he ne mbe he, "Nyi nyi tente shi dę ré níng brra wę. Nneywí piriri ri be ne lo nje he, 'Nyi nje nje nyi ngu,' wę bra he, 'Zhe e be dudu.' Dę nyi we zhwe wę.

⁹A zhe ne nyi ri ho nka re-cwe ngbe bra re-ringgwę ne rogyrru, shi dę nyi ci owu wę. Se re-ankya nę mbe keshe ci wire, medi ko krucci ebe ngwię ę be wę."

¹⁰Ngu a bra he ne mbe he, "Re-ngwię ri nę ne kwę cwe ngbe ne yá re-ngwię, ya ringgwę ri kwę ne ya ringgwę.

¹¹A ri bi ngbá re-ngwiegę, ngbe nzhwo ngbe re-nzhwe ruhu a rewie kanka kanka, nyi ri di re-ankyang ngwa owu ngbá re-ankyang hwię nga onu mbe wrru a zinyę.

¹²"A zhe ne re-ankya nę mbe rishi ci, á ri níng prre re níng ngwa gezhe. Á ri be ne nyi a re-zonggrung nyi nka, wę níng she a re-uucwu gyiaa. Á ri be ne nyi a nyyi nggwę ngbe re-goona aha lo nje.

¹³Nke ri ci nyi é she zheng brro nka nje.

¹⁴Mèdi nyi rwe rie ne zhe nna rishi, shi dé nyi ri bē he nzhi shi he rimi é we.

¹⁵Nje ri níng ngwa nti nka ngbe zentsi na ne ko ya rwinko nyi ri hung yo ngbe re níng drre we.

¹⁶Re-’bè nyi ngbe re-de nyi ngbe re-gimbe nyi ngbe nzhwe nyi ngbe rwí nyi á ri níng ngwa a nva rwinkó nyi, herri ré yhwi ya nyi ma.

¹⁷Ko nyé ri níng ra aha nje.

¹⁸Mèdi ko bi ko ya nkwe rici ya nyi ne ngu ri ci i shweni we.

¹⁹Kundu nyi ri yo gangga nyi é she ce.

²⁰"A zhe ne nyi ri ri re-shezhi mbe grra Urrushelima, nyi hu he kpe ngu be dudu.

²¹Aha nii, se nné ne mbe shi a Yahudi ré to re nzhi re-rugu, nné ne mbe shi a brrá re-ngwie ré wru, shi dé nné ne mbe shi a ewé re-nkla ré to re be a brra ngwie we.

²²A ri nyi rotu ne Béne shi na nneywí uucwu yeyerri ne re-ankya zhwozhwo ne i wie.

²³A ri nyi ngba kya bi owu a rotu ana ne mbrrú bi rehwie ngbe mbrrú bi rewe shwo. A ri bi gezhe we yang a ngwie, ngbe ren Béne a zete nneywí.

²⁴Á ri yhwi yá ne isenkeli, wé ko yá mbe shi nné gyiaa re nzhi yaká re-ngwie. Nné tsi ngwie ri hwin Urrushelima herri se ne zhe mbe ri ci rrurru.

²⁵"A ri bi yá re-ankyang hwie nga onu a ‘nè, ngbe yhwe, ngbe rende. A be ngwie, nneywí a re-ngwie ri ci rowu aha brrá re-nzhwo rishi i ri yhwi nwie kpe ru.

²⁶Nneywí ri nè ne kwi ne rowu aha re-ankya ne mbe shi ci a be ngwie. Ngba re-ankya ne mbe shi a zinyé é ri gbe.

²⁷Wire wé ri Kowe Nneywi ngu ya wré re be a yarri inyie ne igbe ngbe grime we yang.

²⁸A zhe ne re-ankya nè ri nè ne ci, nyi deze nyi bra yo gangga aha kyia nyi é sa dudu."

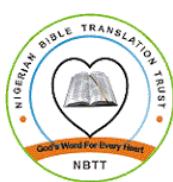
²⁹Aa we ti nka zhwebe nè he, "Nyi ri ekwe riyhwietsie ngbe rekwe zhwozhwo.

³⁰A zhe ne mbe nè ne yhwu rohun, nyi hung ding ne nyyi nyi herri nyi hu he zhe rikwi i be dudu.

³¹Aha nii, kundu nyi ri di re-ankya nè mbe shi ci, nyi hu he Ringgwé Béne é sa dudu.

³²"Nje níng ting cence, ko nné nzé nè é shi kwi yhwe we se re-ankya nè zhwozhwo mbe ci.

³³Zinyé ngbe ebe ngwie shi yhwe, mèdi ko nti nka nje bi ci shweni we.

³⁴"Nyi nyi tente, shi dę nyi ngwa rehwie nyi nwie ye re shwe re-ankyang dzio nci ngbe ankyang ho shwi ebe ngwie herri otu tuuye re ya níng hu kprikpri

³⁵wesa ne srrante we. Aha a cwo be a zete nneywí zhwozhwo ne mbe srra ko he a be ngwie.

³⁶Ko zohu zhe nyi srrante re ku Bęne ngbe nyi ri she nyi to nyi drę re-nzhwe anky a ne mbe ri ci, aha ngbe nyi she nyi yo a nyyi Kowe Nneywi."

³⁷Ko zohu otu, Jesu cwo mię nka a Brranyi, ko zohu nęhin we wru re nzhi kywe a Rugu Bi Rekwe Rihwien.

³⁸A brra mincwe nneywí zhwozhwo cwo nwie ngu a Brranyi aha mbe ho re-nka ngu.

Luka 22

¹A zhe ne Para Brredi Wesa Yisti i be dudu, ne e ki ye he Para Paska.

²Nggwé re-prristi ngbe nné mię Nti Nka Musa mbe e ne ne kre re-rê ne mbe shi ning yhwę Jesu a la la, aha ne mbe to owu nné ne mbe shi miimi.

³Shetani e ngwie a yarri Yahuda ne e ki ye he Iskarriyoti ne ngu nyi ya a tsi nné zhwe Jesu shwa ne otu wehwie.

⁴Ngu a wrę ne ne re nzhi rwe nka ngbe nggwé re-prristi ngbe nnencwueé nné cwo Brranyi rese rę ngu shi we rie Jesu.

⁵Á nyi rekwi we yang, mbe e shi he mbe shi ki trra ncwe.

⁶Aha nii, Yahuda a shi, ngu a ne ne kre rę ngu we ngwa Jesu ne ko nneywí mbe ru we.

⁷A zhe ne otu Parang Ye Brredi Wesa Yisti i be, ne e shi ca canvé na Para Paska,

⁸Jesu te mbe Pita ngbe Yohana, a he ne mbe he, "Nyi ywa nyi ya nyi yâ Paska ngbe nzhi ye."

⁹Á ki rinng he, "Ngwę ce he nzhi ya nyi a he?"

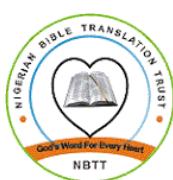
¹⁰A he ne mbe he, "We zhe ne nyi ri ngwie a ngwie Urrushelima, ya nne ne ngu kpe ondrro rishi cwo a nyi ne nyi, nyi ki zhwe re nzhi ri ne ngu shi ning ngwie.

¹¹Nyi e he ne nne bi eri nna he, 'Nne Mię Nka a níng te he zonggru nné ice ne ngu cwo a ning ye yâ Paska ngbe nné ki zhwe ngu a shi he?'

¹²Wę níng ti ya brra zonggru zeteng ne e ning ta anky, nyi e nyi ko nda a miimi."

¹³Á wre ne ne re nzhi, á ya she ko nda shi we yeyerri shi kya ne Brrabę he ne mbe, mbe e nyi yâ Para Paska a miimi.

¹⁴Ne zhe ngu ya cwu, Jesu ya srra be a gumong ye yâ ngbe nnenté ngu.

¹⁵A he ne mbe he, "Nje cę he nje ra ye yâ Para Paska nę ngbe ne nyi wire n shwe gezhe.

¹⁶Nje níng ting he, ko nje bra bi ye bikyi nę engbe ne nyi wa wę, se we a tu ne ngu ri ya ci rrurru ni a yarri Ringgwę Bęne."

¹⁷A zhe ne ngu fo kwrreshi, ngu a ci Bęne kijięng, ngu a he, "Nyi ning ge nyi yaa kyeng.

¹⁸Nje níng ting cence he ko nje bra bi shwe rishi ruto nę ngbe ne nyi wa wę se Ringgwę Bęne ri be."

¹⁹Wire ngu a fo brredi. Ręse ne ngu ci Bęne kijięng, ngu a hwin ngu a we ngwa nwie he ne mbe he, "Nke nę nyi rwę nje ne e ngwa aha nyi, nyi srra re yeng re lu aha nje."

²⁰A merin nke aa fo kwrreshi rishi ruto, a he, "Kwrreshi nę a nyi na 'jee hwi ne Bęne e níng sang, á nyi ne roshwo nje ne ngu shi wa aha nyi.

²¹Mędi nyi ri, va nne ne ngu shi ning rieę a shi yarri enjie yâ engbe na nje!

²²Cence, Kowe Nneywi ę shi hu yeyerri ne Bęne i he, mędi wuhu ne nne ngu ki rie!"

²³Nnę ki zhwe ngu á nę ne yaa rin re-nka we nci mbe he ma a nyi nyę a tsi mbe ne ngu shi nyi zhwe ngge nę.

²⁴Onu ce ę dese a tsi mbe he ka nyi nyę ne ngu shi hwię brrang ye.

²⁵Jesu he ne mbe he, "Nggwę nnę tsi ngwie á ti nnę mbe he mbe bi igbę a zete rici mbe, nnencwueé mbe ę á bra cę he re we ye he 'Nnę She Nneywíng.'

²⁶Mędi shi dę re shi ni a tsi nyi wę. Nne nke ne ngu nyi brrang a tsi nyi re hwię shi ngu nyi iishing; nnencwuee a tsi nyi re hwię shi ngu nyi 'hwie.

²⁷Nyi nyę ngu nyi brrang, nyi nne nke ne ngu srra be nwie ye yâ aa, ka nne nke ne ngu shi ncwuong kye yâ? Ko nyi nne nke ne ngu srra be nwie yeng wę ee? Mędi nje shi tsi nyi he nę shi nyi nnencwuo kye yâ.

²⁸"A nyi nyi nę ne nyi yaa rwe nyi yo ngbe nje a re-mwa ri nje.

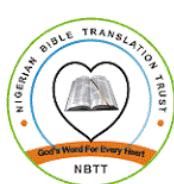
²⁹We shi shi ne 'Bę nje ngu ning ngwa ye ringgwę, nje níng ngwa ma.

³⁰Nyi ri ye nyi shwe ngbe nje a gumo nje a Ringgwę nje. Nyi ri srra a ncwú ringgwę re ye ringgwę re-nkla shwa ne otu wehwie na rewe Isreela.

³¹"Sima, Sima! Di! Shetani i rin Bęne he ngu níng mwa ri zhwozhwo nyi shi shi shwunshwu alikama ne e klo.

³²Mędi nje ku Bęne aha ngwę Pita, kishi sa rie ngwę ę ri rę. Zhe ne ngwę ri ning brru re be nwie nje, ngwę shwę re-gimbe ngwę ę rehwie ma."

³³Pita a ki shing he, "Brrabę, nje yaa rwe he n re zhwe herri uucwu gyiaa, ka ri bra nyi hu ma ho!"

³⁴Jesu he ne ngu he, "Pita, nje re ting he, kya ngu pie a totu cwu ne, koó ri ma ne 'gba tsie wé, ngwé ri klo he ko ngwé ning hu wé ce 'tsié.'"

³⁵Jesu a we rin nka he, "A zhe ne nje i níng te wesa ne lente ncwé, ka brra lente yâ, wesa ne tamri wa, nyi ki kre yankya wenywa aa?" Á he ne ngu he, "Aawo, Brrabé."

³⁶Wire ngu a he ne mbe he, "Mèdi a zhe ne né, nne ne ngu bi lente ncwé re fo, nne ngu bi lenteng ci yâ re fo, nne dè ngu bi isenkeli wé re rié kuntu ngu re ning sé ya.

³⁷Nje níng ting he riti nka Bènè ne e wie he, 'Á ki hwie a tsi nné èngwié e,' se ngu ci rrurru a rici nje. Ee! Kya ne e wie a rici nje è a shi ci rrurru."

³⁸Wire nné ki zhwe ngu a á he ne ngu he, "Brrabé, di nzhi bi re-isenkeli komo wehwie a he né." A he ne mbe he, "Mbe ana á be."

³⁹Jesu wru re nzhi Rugu Rekwe Rihwién shi ne ngu ning mrrang. Nné ki zhwe ngu a á ki zhwe re nzhi.

⁴⁰A zhe ne ngu ya cwu miimi, a he ne mbe he, "Nyi ku Bènè kishi nyi ri kpe a mwa ri."

⁴¹Wire ngu a né re nzhi ncwuee mbe we tsie shi shi tsie ngbaatsie, ngu a hu be, ngu a né ne ku Bènè.

⁴²A he, "'Be, kundu ngwé shî, ning fo kwrreshi cinci né. Gbengbe ni, ko nyi kya ce nje wé, se we na ngwé re ci."

⁴³Ya njeli i wru zinyé be ya né ne ki bra igbe.

⁴⁴Aha ne ngu shi cinci we yang, aa ning bra ku Bènè we yang, herri aa krro ci we yang, ci nna kpi be shi shi nyi roshwo.

⁴⁵A zhe ne ngu deze nwie ku Bènè, aa ning brru re nzhi nwie nné ki zhwe ngu. Aa ya we she ne mbe shi ndzie aha ne mbe rwé ne rehwie dzio.

⁴⁶Wire ngu a he ne mbe he, "Nyi nda ngu ci ne nyi shi ndzie ee? Nyi deze nyi ku Bènè kishi nyi ri kpe a zhe ne mwa ri ngu be."

⁴⁷We ne ngu shi we nka, brra ekpri nneywí ya wré ngbe ya a tsi nné ki zhwe shwa ne otu wehwie ne e ki ye he Yahuda, ne ngu we kwa yi ncwuee. Aa be nwie Jesu, aa ki dzie ne me ushwo.

⁴⁸Mèdi Jesu he ne ngu he, "Yahuda, ngwé shi rié Kowe Nneywi è ne me ushwo aa?"

⁴⁹Rèse ne kpi nné ki zhwe ngu a á zrré ni, mbe è he ne ngu he, "Brrabé, nzhi kwé ne re-isenkeli nzhi ne ee?"

⁵⁰Ya mbe fié ce e ning tsa uucwu nva nyye 'hwie Brra Prristi herri aa ki kpo uucwu nna.

⁵¹Mèdi Jesu he, "We ni! Aa be ni!" Wire Jesu re uucwu nne nna, aa ki kyia.

⁵²Jesu a he ne nggwé re-prristi ngbe nnencwueé nné cwo Brranyi ngbe brrá nné ne mbe be ki pie he, "Nje nyi nne nca aa, ne nyi be ning pie ne re-isenkeli ngbe ne ngbó ni ee?

⁵³Nje shi ngbe ne nyi a Brranyi ko zohu otu, ko nyi ree na va he nyi ning pie we. Mèdi nke e nyi zhe nyi, zhe ne rewieni mbe shi ning ye ringgwe."

⁵⁴Wire á pie Jesu, á nè ne ngu re nzhi mi a ri Brra Prristi, mèdi Pita we zhwe zenze.

⁵⁵A zhe ne mbe yhwa ro mbe shi wing a tese ri nna, Pita ya nè ne wing ngbe ne mbe.

⁵⁶Ya ewena ne ngu nyi cwuo a ri nna a di Pita we gbinng a zhe ne ngu shi srra dudu ne ro nna ngu a he, "Nne nè i shi ngbe Jesu ma!"

⁵⁷Mèdi Pita klo nwie he, "Kei ewena ne! Ko nje ki hu we!"

⁵⁸Á srra we tsie, ya nne ki ri ngu a he ne ngu he, "Cence, ngwè nyi ya mbe!" Mèdi Pita ki shing he, "Kei rwe! Ko nyi nje we."

⁵⁹Á srra á ci awa zunzru, ya mbe ngu a he wa he, "Nyi cence, nne nè i shi ngbe Jesu, aha a nyi nne Galili."

⁶⁰Mèdi Pita he, "Ka, a rwe! Ko nje hu ngbe kya ne ngwè he nè we!" We ne ko ngu ku onu we, 'gba wre ne tsie.'

⁶¹Wire Brrabè bra di Pita, Pita ngu a lu ne kya ne Brrabè he ne ngu he, "Koó ri ma ne 'gba tsie a totu cwu nè we, ngwè ri klo he ko ngwè ning hu we ce 'tsie.'

⁶²Wire Pita a wru ci i ya ku we ku we ku.

⁶³Nnè ne mbe shi cwo Jesu á nè ne ki he re-nkang wie rie re ning bę va ngu.

⁶⁴Á ki gyę riyii nwie ki rin re-nka he, "Ning ting, a nyi nyę ngu re rwi nè?"

⁶⁵Á ki he yá re-nka we yang nwie ki cwi.

⁶⁶A nyiencwe, nggwé re-prristi ngbe nné mię Nti Nka Musa ngbe Rotsu Brrá Nnè Yahudi zhwozhwo, á ya mwe gbengbe, mbe e ci Jesu re yo a ncwuee.

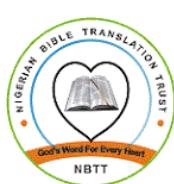
⁶⁷Á ki rinng he, "Níng ting, nyi ngwè ngwè nyi Krristi nna aa?" Aa we shing he, "Ko ngbe ne nje níng ting, ko shi nyi shî we,

⁶⁸ko nje bra níng rin nka, ko shi nyi ning shing wa we.

⁶⁹Mèdi kya ngu pie zhe ne, Kowe Nneywi cwo a srra a nva nyye Bęne bi igbe zhwozhwo."

⁷⁰Ga mbe zhwozhwo mbe e he, "Ohoo! Ma ngwè nè ngwè nyi Kowe Bęne ee?" Aa we shing he, "Nyi he yeyerri he Nje Nyi Ngu."

⁷¹Mbe e he, "A nyi zembe sheede ne nzhi kre wa ye, ne nzhi ho we nci nzhi kya ne ngu wru nu ngu ne!"

Luka 23

¹Wire ekpri brrá nné zhwozhwo mbe e de ze á be mi ne Jesu a nwie Bilatu.

²Mbe e n̄e ne he re-nka rabrra a rici ngu he, "Nzhi she nne n̄e ngu shi cwua nneywí re nyi kya ne ko ngu shi yeyerri we. A he ne mbe he d̄e re trra Br̄a Nggw̄e Rroma gondu we, nwie he he nyi ngu nyi Kr̄isti, he ngu nyi nggw̄e."

³Bilatu ki rinng he, "Nyi ngw̄e ngw̄e nyi nggw̄e nné Yahudi ee?" Jesu ki shing he, "Yeyerri shi ne ngw̄e he."

⁴Wire Bilatu he ne nggw̄e re-pr̄isti ngbe ne ekpri nné nna he, "Ko nje she nne n̄e ne ya yw̄e we."

⁵M̄edi á k̄e ne nyi e ne ce he, "A mi e nka re zhw̄e nneywí a Yahudi zhwozhwo, kya ngu pie a Galili re be wr̄e a he."

⁶M̄edi zhe ne Bilatu ho ni, ngu a we rinng he, "Nne n̄e nyi nne Galili ee?"

⁷R̄es̄e ne ngu she he shi a tahwie ringgw̄e Hirridu, ngu a ki lu re nzhi nwie Hirridu, ne ngu shi a Urrushelima a rotu ana.

⁸Hirridu nyi rekwi we yang a zhe ne ngu ri Jesu, aha aa fo zhe we yang ne ngu c̄e he ngu ra ki ri. Aha ne ngu nyi ne ho re-nka ngu gbangba, ngu a bra c̄e he ngu ra ri yá re-cwuong hwi e nga onu ne ngu shi nying.

⁹Aa ki m̄e nwie ki rin re-nka, m̄edi ko Jesu bra shwong ne kyeng we.

¹⁰Nggw̄e re-pr̄isti ngbe nné mi e Nti Nka Musa á yo miimi nwie ca yá ngbá re-rabrra aha mbe ki kwe feli.

¹¹Wire Hirridu ngbe re-shezhi ngu a á n̄e ne ki mi re ki he re-nka shweni. Á ki ci ya brra tago na nggw̄e, á ning brru mi ne ngu re nzhi nwie Bilatu.

¹²A tuuye, Hirridu ngbe Bilatu á hwi e rwí, aha á i ma mbe nyi rwinkó.

¹³Bilatu ye nggw̄e re-pr̄isti, ngbe nné ye ringgw̄e ngbe nneywí,

¹⁴ngu a he ne mbe he, "Nyi be ne nne n̄e, nyi e he he nyi ngu ngu zhw̄e nneywí ngbe re ci ko. M̄edi nje ki sa be a nyyi nyi, nje kre ko nje ki she ne yankya ngu shi m̄enkye shi ne nyi he n̄e we."

¹⁵Ko ngbe Hirridu ma koo ki she ne yankya ngu shi yè we, aha aa ning brru mi ne ngu re be nwie nzhi. Ko nne n̄e e nyi yankya ne ngu be re ki yhwe we.

¹⁶Aha nii, nje shi ki cwe, ma n ki cire."

¹⁷[A ko zohu Para Paska, nné Yahudi kye nne gyiaa zunzru ngbe Bilatu we we cire ngu.]

¹⁸Ne riwi eŋ cwue ze a zhe zunzru á ci onu he, "Yhwe nne n̄e! Níng cire Barraba!"

¹⁹(Á ki ci aa cire Barraba ne ngu i shi uucwu gyiaa aha ne ngu zhwé nneywí ré ci ko a brra ngwie, ne ngu bra yhwé nne.)

²⁰Bilatu ye nné nna aa we he nka wa aha ne ngu ce we Jesu re ne.

²¹Mèdi á kę ne kyię ronu he, "Ki ci gasankwe! Ki ci gasankwe!"

²²Bilatu we rinng na 'tsię, a he, "Aha nda? Nyi zohu engwie ne ngu nyi ee? Ko nje she yankya a yarri ngu ne ngu be ngbe ré ki yhwé we. Aha nii, nje shi ci ré ki cwe, wé ki cire."

²³Mèdi á gwra ewie nna ne rezhe nwie kyię ronu he se ré ki ci gasankwe, ronu mbe e zhwo.

²⁴Herrí Bilatu shî, ngu a we nyi kya ne mbe ce.

²⁵Aa we cire Barraba, nne ne i ki shę a uucwu gyiaa aha ne ngu zhwé nneywí re ci ko ne ngu bra yhwé nne, aa we ngwa Jesu ré ki nyi kya ne mbe ce.

²⁶A zhe ne mbe nyia ne ngu, á pie Sima nne Kurani ne ngu wru we ciee ngu a nkla mbe, á ki ci re se gasankwe a nwie Jesu re hwrra re ki zhwe merin.

²⁷Rigwé nneywí ki zhwe ngbe ne mbrrú ne mbe cwo re ku.

²⁸Jesu bra ngu a he ne mbe he, "A mbrrú Urrushelima, shi dę nyi ku aha nje we, nyi ku aha nci nyi ngbe ewee rewe nyi.

²⁹Aha zhe cwo be ne nneywí ri he, 'Mwo rina shi a zete mbrrú ne ko mbe si rehwie we, ne ko mbe sa bi rewe we, ne ko mbe bra sa bro rewe shwo we!'

³⁰A zhe ana nneywí ri he ne brrá re-ngbra he, 'Nyi kpi a zete nzhi!' Wé he ne re-rugu he, 'Nyi níng ku!'

³¹Kundu ne mbe nyi zhwe re-ngge ne ne ekwe hlimi, á ri ngra ki nyi rimi a zhe ne ngu hwe?"

³²A bra bi yá nné engwie wehwie ne e nyia re nzhi we yhwi ngbe ne Jesu.

³³A zhe ne mbe ya cwu a nwie ne e ki ye he "Iigre Rici," á ki ci gasankwe a miimi, ngbe nné engwie ana -- ya a nva nyye ngu, ya a nva mie ngu.

³⁴Jesu he, "'Be, we we engwie mbe, aha koó hu kya ne mbe shi mi we.' Á nyi aaca aha mbe yaa kye re-ankya rwę e ngu.

³⁵Nneywí ne ne yo nwie ring ne nné ye ringgwé mbe ki ca ne ruto. Á he, "A kyia yá, ma re kyia rici ngu, kundu a ri nyi ngu nyi Krristi, Na Benę Ngu Kyie."

³⁶Re-shezhi i be ma nwie ki he re-nka shweni. Á ki ngwa rishi seerre,

³⁷mbe e he, "Kundu ngwę ri nyi nggwę nné Yahudi, kyia rici ngwę!"

³⁸A zete ngu, á wie he, "Nke nyi Nggwę Nnę Yahudi."

³⁹Ya a tsı nné ne we ci gasankwe ngbe ngu n̄e ne ca Jesu ne ruto he, "Ko nyi ngwe ngwe nyi Krristi e we ee? Kyia rici ngwe ngwe ning kyia ma!"

⁴⁰Medi nne na 'hwie nna n̄e ne ki yhwire he, "Ko ngwe to owu Bene we ee, ngwe ne e re nyi nka yeyerri ne ngu a?

⁴¹Á ning nyi nka yeyerri ne engwie ne nzhi nyi. Medi nne n̄e koo nyi ko ya engwie we."

⁴²Ngu a he, "Jesu, lu aha nje a zhe ne ngwe ri be a yarri ringgwé ngwe."

⁴³Jesu ki shing he, "Nje re ting cence, a cwu ngwe shi shi ngbe nje a zinye."

⁴⁴A ncwé shwa ne otu wehwie na t̄en̄e. Ewie ywi e ku ngwie zhwozhwo herri re nzhi cwu ncwé wetsie na nehin.

⁴⁵'Ne e weni si. Brra trro gbundu ewie wiri Brranyi e hla zetsi nkerrrr.

⁴⁶Ne brra riwieng cwue Jesu he, "'Be, nje ngwa nshe nje a nva ngwe." Zhe ne ngu he ni, ngu a zhwu cwue.

⁴⁷Ya 'shwa shezhi na Rroma ri kya ne ngu ci ni, ngu a de Bene nwie he, "Cence, nne n̄e i nyi nne redziee!"

⁴⁸A zhe ne rigwe nné ne mbe ya tsu miimi nwie ri kya ne ngu ci mbe ri ni, mbe e ning brru nwie gara nva a zewe.

⁴⁹Medi ga nné mbe ki hu, ngbe mbrrú ne mbe wru a Galili nwie ki zhwe, á yo zenze re ri kya ngu shi ci.

⁵⁰A miimi, a bi ya nne ne e ki ye he Usufu, ne ngu shi a Ekpri Brrá Nné Yahudi, a nyi tent̄e nne, a bra bi redziee.

⁵¹Koo shi re-ankya ne e nyi ne Jesu we, a srrante re tsio Ringgwé Bene. A nyi nne Arimatiya -- ya ngwie a Yahudi.

⁵²Aa ywa nwie Bilatu ya rin aha kwe Jesu.

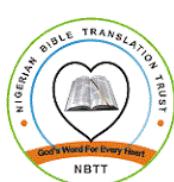
⁵³Wire ngu a trro kwe nna a zete gasankwe e, ngu a ki gyē ne trro kye, ngu a ya sa a ria ne e ru a kprahwan ne koó sa ning nywe ya nne we.

⁵⁴A nyi Kotung Nyi Shiri aha Kotung Srra Cwu, a zhe nna Kotung Srra Cwu rikpa ci.

⁵⁵Mbrrú ne mbe wru ngbe Jesu a Galili a zhwe Usufu, á ya ri ria nna ngbe rese rē ne e ning nywe Jesu a yarring.

⁵⁶Wire mbe e ning brru re nzhi ri, mbe e ya kre turraren ngbe remie, medi á srra cwu a Tung Srra Cwu yeyerri ne nti nka Musa.

Luka 24

¹A otu na ceucwung a seti a nyiencwe, mbrrú ko re-turraren ne mbe nyi, á n̄e re nzhi a ria.

²Á ya she ne e kpri ngbaatsie ne e ning ku onu ria nna.

³Mbe e ngwie, m̄edi koó she kwe Jesu Brrabę we.

⁴Á n̄e ne bē nwie hwie nka. We zhe ana, yá nné wehwie á ya yo dudu ne mbe ne brra re-tagø mbe si gelgelgel.

⁵Mbrrú nna á cwugru nci mbe aha rowu we prre, m̄edi nné wehwie ana á we rinng he, "Rimi ne nyi kre nne nce a yarri nkwe nné e?

⁶Ko shi he we, aa cinyę! Ko nyi lu ne kya ne ngu i ning ting a Galili he

⁷se ne e ngwa Kowe Nneywi a nva nné engwię ré ki ci gasankwe wire we cinga deze a otu na 'tsię we ee?"

⁸A zhe ne mbe e lu ne re-nka ngu fa.

^{9- 10}Mbe Merri Madali, ngbe Yuwana, ngbe Merri de Yakubu, ngbe kpi mbrrú ne mbe ywa ria nna á ya ti Nnenté shwa ne otu zunzrru ngbe kpi nné zhwozhwo re-ankya ne mbe ci.

¹¹M̄edi koó shî kya ne mbrrú nna mbe he we, aha nka mbe e we shi shi nyi we ya nkaashwe.

¹²Gbengbe ni, Pita a cinyę ne ncii re nzhi ria nna. Aa ya hu be ngu a na cwue a yarring, ngu a ri we re-nkla trro lili mbe nywę we nggaa mbe, ngu a ning brru nwie hwie nka a kya ne ngu ci.

¹³We tuuye ana, nné wehwie a yarri nné zhwe Jesu á nyia re nzhi ya kla ne e ki ye he Imawu, a nyi weje re-kyilomita shwa ne otu zunzrru ne e wru a Urrushelima.

¹⁴Á shi cwo re he re-nka aha kya ne ngu ci.

¹⁵A zhe ne mbe shi kprre rabrra re he re-nka ni, Jesu we rici ngu be ya n̄e ne cwo ngbe mbe.

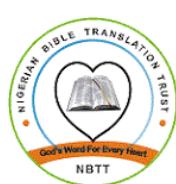
¹⁶M̄edi koó ru he nyi ngu we.

¹⁷A we rinng he, "Nyi nda ne nyi cwo re heng we nggaa nyi ni e?" Mbe e hwię yo cak, ne rehwie dzio.

¹⁸Yaa mbe ne e ki ye he Kleyopa ki rinng he, "Ko ngwę hu kya ne ngu ci a he a rotu n̄e we ee? Ngwę nyi nne ice a Urrushelima aa?"

¹⁹A we rinng he, "Ankya nda?" Mbe e he ne ngu he, "Nyi nka Jesu nne Nazarra. A nyi nne ti reseng, re-nka ngu ngbe re-cwuо ngu bi igbę a nyyi Bęne ngbe nneywi zhwozhwo.

²⁰Nggwę re-prristi ngbe nnencwueé nzhi á ngwa he ré ki yhwe, herri á ki ci gasankwe.

²¹Mèdi nzhi i bi sa rie he nyi ngu ngu cwo a sè nne Isreela. Wesa ne re-nke, a nyi otu na tsie a cwu ne re-ankya nè mbe ci.

²²Wesa ni wa, yá mbrrú nzhi á níng ci nzhi hwie nga onu. Á ywa a ria nna a brra mincwe cwu,

²³mèdi koó ya she kwe ngu wé. Á be ya níng ting he mbe ri re-njeli ne mbe we ting he a ning shi nce.

²⁴Wire yá nzhi ywa a ria nna, á ya she a shi we shi kya ne mbrrú nna mbe he, koó ki ri wé.”

²⁵Jesu he ne mbe he, "Kei nyi ma! Ko nyi bi hu rèseng wé ee? Ronu rie nyi e shi dëtiri nwie shi re-ankya ne nné ti rèseng mbe he.

²⁶Ko se Krristi nna re shwe re-gezhe nè wire re ning brru she grime ngu wé ee?"

²⁷Wire Jesu we brro kya ne Krrèdè Bènè he a rici ngu. Aa cè ne re-nka Musa re nzhi cwu na nné ti rèseng zhwozhwo.

²⁸A zhe ne mbe sa dudu ne kla ne mbe nyia re nzhi e, Jesu nyi shi ngu shi wara re nzhi gbong.

²⁹Mèdi á he ne ngu he, "Hwie ngbe nzhi aha nèhin ci, ‘nè e yhwe.’" Aha nii, aa hwie ngbe mbe.

³⁰A zhe ne ngu srra be ngu shi ye yâ ngbe mbe, ngu a fo brredi, ngu a ci kijièng, ngu a nè ne hwinng re we kyeng.

³¹Wire nyyi mbe kla fa, mbe e hu he nyi ngu. Mèdi aa srra ngu a bru a nyyi mbe.

³²Mbe e nè ne yaa rinng a nci mbe he, "Ko rehwie nzhi kla a zhe ne ngu cwo re níng he nka, re ning bra níng kla rici a yarri Krrèdè Bènè a zhe ne nzhi shi rē ana wé ee?"

³³Á wre ne deze, á ning brru re nzhi a Urrushelima. Á ya she nné ki zhwe ngu shwa ne otu zunzrru ngbe ne kpi nné ne mbe yaa tsu gbengbe

³⁴nwie he, "Nyi cence! Brrabè deze. Aa ya wre a nwie Sima."

³⁵Wire mbe nné wehwie ana á brro kya ngu ci a rē e, ngbe rē ne mbe ning hu he nyi Jesu a zhe ne ngu we kye brredi e.

³⁶We zhe ne mbe shi kprre rabrra ni, Jesu a ya yo a zetsi mbe, ngu a he ne mbe he, "Srra rina re shi ngbe nyi."

³⁷Á Cwuglu, rowu we yhwe, á ra he nyi ‘wu ya nne.

³⁸Mèdi a he ne mbe he, "Nyi ci rowu aha nda? Nyi nda ngu ci ne nyi nyí jinji a yarri rehwie nyi ee?

³⁹Nyi ri nva nje ngbe nta nje. A nyi nje ne rici nje! Nyi re nyi ho, ko ‘wu bi rwé ngbe nku shi ne nyi ri nje bi nè wé.’"

⁴⁰A zhe ne ngu he ni, ngu a we ti nva ngu ngbe nta ngu.

⁴¹Á hwię nyę ronu ne rehwie kla, mèdi koó shî re yhwę wę herri ne cwu. Zhe ne Jesu ri ni ngu a he ne mbe he, "Nyi bi yankya ye a he ne ee?"

⁴²Mbe ę ki ngwa 'hwen ne e shwi.

⁴³Aa fo ye we nyyi mbe.

⁴⁴Jesu a he ne mbe he, "A nyi we re-ankya nę ne nje i níng ting a zhe ne nje i shi ngbe ne nyi, he se ko nda ci rrurru shi ne e wie a rici nje a yarri Nti Nkang Mię Nka Musa, ngbe na nné ti ręseng ngbe Re-ve Dooda."

⁴⁵Wire ngu a we kla ronu rie mbe ngbe re hu Krredę Bene.

⁴⁶A he ne mbe he, "Kya ne e wie ę nyi nke: Krristi nna shi shwe gęzhę wę bra deze nhu a otu na 'tsię.'

⁴⁷Wire wę brro nkang si ywę ngbe we re-ęngwie a yarri lo ngu ko he a yarri re-ngwie zhwozhwo, wę cę a Urrushelima.

⁴⁸Nyi nyí re-sheede re-ankya nę.

⁴⁹Nje nyia re nzhi níng te mi ne Nshe 'Bę nje ne ngu i níng sa 'jee ę, mèdi nyi ka srra a brra ngwie se ne e ri níng kro igbę ne ngu wru zeteng."

⁵⁰Jesu we ko re nzhi ya ewie dudu ne Betani, ngu a kywo nva a ze ngu a we mwo rina.

⁵¹Zhe ne ngu shi we mwo rina, ngu a we we, á ki fo ze re nzhi zinyę.

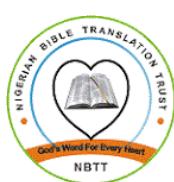
⁵²Mbe ę ki ye mbę wire mbe ę ning brru re nzhi Urrushelima ne rekwi we yang.

⁵³Á fo re-zhe ne mbe cwo srra a Brranyi nwie de Bęne.

Yohana

Yohana 1

- ¹Tu cœucwung, a i bi Riti Nka, Riti Nka nna a i shi ngbe Bœnœ, Riti Nka nna nyi Bœnœ.
- ²A i shi ngbe Bœnœ tu we cœucwung.
- ³Bœnœ i nyi ko nda ne ngu. Ko bra bi yankya ne i nyi wœsa ne ngu wœ.
- ⁴Nyi ngu ngu nyi riting ce, ce nna nyi kya si nwie nneywí.
- ⁵Kya si nna tsié nsœ a yarri ewie ywi, mœdi ko ewie ywi e hung ki drre wœ.
- ⁶A bi ya nne ne Bœnœ i ki te, ne e ki ye he Yohana.
- ⁷Aa be he ngu ya ngwa sheede aha kya si, ngbe aha ngu nneywí zhwozhwo ré ning sa rie.
- ⁸Ko nyi ngu ne ngu nyi kya si nna wœ, mœdi aa be he ngu ngwa sheede aha kya si e.
- ⁹Tente kya si ne ngu tsié nsœ a nwie nneywí zhwozhwo cwo be a ngwie.
- ¹⁰Riti Nka nna i shi be ngwie, á bra nyi ebe ngwie aha ngu, gbengbe ni ko nné be ngwie ki hu wœ.
- ¹¹Aa be a ngwie ngu, mœdi ko nné ngu ki se wœ.
- ¹²Mœdi rese nné mbiye ne mbe ki se, ne mbe bra shî nka ngu, aa we ngwa deme ré hwie rewe Bœnœ,
- ¹³rewé ne koó bî ne roshwo wœ, ne ko bra nyi aha cœ na ikpe rwe, ka cœ nne nto wœ, mœdi Bœnœ we rici ngu we ci á hwie rewe ngu.
- ¹⁴Riti Nka nna a ci nneywi, aa srra a yarri nzhi. Nzhi ri grime ngu, grime na Kowe zunzru ne ngu wru nwie ‘Bœ we zere ngu, a bi ehwie rina ngbe raywrra we yang.
- ¹⁵Yohana he nka aha ngu, herri a kyié onu nwie he, "Nke ne nyi ngu ne nje i níng he nka he, 'Ngu ne ngu cwo be a merin nje e ning nœ aha a i ning shî tu ne rishi ning bî.' “
- ¹⁶A nyi aha piriri ehwie rina ngu we yang ne nzhi she mwo rina zhwozhwo nzhi.
- ¹⁷Bœnœ i níng ngwa Nti Nka a nva Musa, mœdi ehwie rina ngu ngbe raywrra be nwie nzhi a nva Jesu Krissi.
- ¹⁸Ko ya nne sa ri Bœnœ wœ, se we Bœnœ we zere ngu zunzru ne ngu shi ngbe ngu ‘Bœ, a nyi ngu ne ngu ci nneywí ki hu.
- ¹⁹Nke e nyi sheede ne Yohana i ngwa a zhe ne nné Yahudi ne mbe shi Urrushelima mbe i te yá re-prristi ngbe nné Levi he ré ya ki rinng he, "Ngwœ nyi nyœ?"
- ²⁰Yohana a we ting koo we la mi wœ, aa we ting we gbeng he, "Ko nyi nje ne nje nyi Krissi nna wœ."

²¹Mbe ę ki rinng he, "Ma ngwę ę ngwę nyi nyę? Ngwę nyi Iliya aa?" Ngu a he, "Aawo, ko nje nyi ngu we." Á ki rinng wa he, "Ma ngwę nyi nne ti reseng ana aa?" Aa we shing he, "Aawo."

²²Aha ni mbe ę he ne ngu he, "Ma ngwę nyi nyę? Nzhi cę hu kya ne nzhi cwo a he ne nné ne mbe níng te, ngwę hwie he ngwę ę ngwę nyi nyę?"

²³Ngu a he, "Nje nyi cwue ne ngu kyię a tsi yi he, 'Nyi ci rē Brrabę re ci tsantsa,' " shi ne Ishaya nne ti reseng i he.

²⁴Yá nné Farisi ne e we te ę

²⁵á ki rinng he, "Ma ne ko nyi ngwę ngwę nyi Krristi, ka Iliya, ka ngu nne ti reseng ana wę, nyi nda ngu ci ne ngwę nyi nneywí ę batisma?"

²⁶Yohana a we shing he, "Nje ę nje nyi batisma ne rishi, mèdi a bi ya ne ngu shi yo a yarri nyi ne ko nyi ki hu we."

²⁷A nyi ngu ne ngu cwo be a merin nje, mèdi ko nje be ngbe n hung bī ko ru tamri ngu we."

²⁸Á nyi ga re-ankya mbe nę a Betani, a nyie Brra Riywi Urrdu, a nwie ne Yohana i shi ning nyi batisma.

²⁹A otu na ngu ning zhweng, Yohana ri Jesu ngu cwo re be nwie ngu, ngu a he, "Nyi ri Kowe Canve Bęne, ne ngu yí ęngwie ebe ngwie!"

³⁰Ngu nę nyi ngu ne nje i ning he nka he, 'Nne ne ngu cwo be a merin nje ę a ning nę, aha a i ning shî tu ne e rishi ning bī.'

³¹Ko nje i zhwo ki hu ma wę, mèdi aha ngbe n ci nné Isrreela ré ki hu, nje be nwie nyi batisma ne rishi."

³²Ngbe Yohana a ngwa sheede he, "Nje zrrę Nshe Bęne ngu wrz zinyę ngu wro shi shi viękyę, aa ya srra a ngu.

³³Ko nje i zhwo ki hu ma wę, mèdi Bęne ne ngu ning te he n nyi nneywí batisma ne rishi ę aa ning ting he, 'Nne ne ngwę ri di Nshe Bęne ngu wro ngu ya srra a ngu, mahu nyi ngu ne ngu cwo a nyi batisma ne Nshe Wiri.'

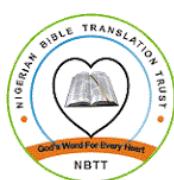
³⁴Nje ri kya ngu ci ę, nje bra nyi sheede he ngu a nyi Kowe Bęne."

³⁵A otu na ngu ning zhweng wa, Yohana shi yo ngbe nné ki zhwe ngu wehwie,

³⁶a zhe ne ngu ri Jesu ngu shi ciee, ngu a he, "Di, Kowe Canve Bęne."

³⁷Nné ki zhwe ngu wehwie ę á ho ne ngu he ni, mbe ę zhwe Jesu.

³⁸A zhe ne Jesu ngu bra ngu ri ne mbe ki zhwe, ngu a he ne mbe he, "Nyi kre nda?" Á he ne ngu he, "Rrabbi" (ne a zhe nka mbe ę he, Nne Mie Nka), "Ngwę srra a he?"

³⁹Ngu a he ne mbe he, "Nyi ning be nyi ya ri." (A zhe nna a nyi weje ncwé weni na négéhin.) Á ywa á ya ri ewieng srra ngu, herri á ngra yeri ngbe ngu.

⁴⁰Andrru, gimbe Sima Pita, nyi ya a tsi nné wehwie ne ngu ho kya Yohana he, ngu a zhwe Jesu a.

⁴¹Aa késhe she gimbe ngu Sima, ngu a he ne ngu he, "Nzhi she Masiha nna" (ne a zhe nka mbe é á he "Krristi".)

⁴²Aa be ne ngu nwie Jesu. Jesu ki ri, ngu a he ne ngu he, "Ngwé nyi Sima, ewe Yohana. Á shi re ye he Kyefa" (ne zhe nka mbe é nyi Pita).

⁴³A otu na ngu ning zhweng ne Jesu cè né re nzhi Galili, aa ya she Fili. Ngu a he ne ngu he, "Ning zhwe!"

⁴⁴(Fili é nyi nne Beseda, a ngwé mbe Andrru ngbe Pita.)

⁴⁵Fili i ya she Nataniye, ngu a he ne ngu he, "Nzhi she nne ne Musa i wie rèsé ngu a Nti Nkang Mié Nka, ne nné ti rèséng i wie aha ngu wa -- Jesu Kowe Usufu, nne Nazarra."

⁴⁶Nataniye é he ne ngu he, "Herri yankya rina hung wru a Nazarra aa?" Fili é he ne ngu he, "Ning be ngwé ya ri."

⁴⁷Jesu ri Nataniye ngu cwo re be nwie ngu, ngu a he nka a rici ngu he, "Nyi ri 'tente nne Isrreela; ko bi koo rabrra a yarri ngu we!"

⁴⁸Nataniye ki rinng he, "Ngwé ning hu he?" Jesu a ki shing he, "Tu ne Fili rishi re ye, nje re di ne ngwé shi riti ekwe riyhwietsie."

⁴⁹Nataniye é he ne ngu he, "Rrabbi, ngwé nyi Kowe Béne, nyi ngwé ngwé nyi nggwe nné Isrreela!"

⁵⁰Jesu a ki shing he, "Ngwé sa rie a nje aha ne nje he nje ri re di a riti ekwe riyhwietsie ee?" Ngwé shi ri ngbá re-ankya na mbe né nke ne ngwé ri né.

⁵¹Jesu a he ne ngu he, "Cence, cence, nje he ne nyi he, nyi ri di zinyé ngu kla ne renjeli Béne mbe ngrra re cwucwu a zete Kowe Nneywi."

Yohana 2

¹A otu na tsieng, á rwe ya nyrra a Kana, ya kla a Galili, ngbe dè Jesu a shi miimi.

²Á ye Jesu ngbe nné ki zhwe ngu zhwozhwo a nyrra nna ma.

³A zhe ne rishi ruto a yhwé, dè Jesu a he ne ngu he, "Ko bi rishi ruto wé fang."

⁴Ngbe Jesu a he ne ngu he, "Ka! A ho mbrru, nyi nda rishwe ngwé ngbe ne nje a nka né? Zhe nje é rishi be."

⁵Ngbe dè ngu a he ne nnencwuó nna he, "Nyi nyi ko nda ne ngu he nyi nyi."

⁶A miimi ę a bi yá roshwu ne e nyi ne ngbaatsie na teedeng kyu ankya nné Yahudi komo rrtsię, ko zohu wę hung ye re-gure rishi nshwa wehwie re nzhi cwu nshwa wetsie.

⁷Jesu a he ne mbe he, "Nyi ci rishi a re-tulu nę ré shî." Mbe ę níng cwe re-rishi á shî ya cwu we nung.

⁸Wire ngu a he ne mbe he, "Nyi ve nyi ya ngwa béri bikyi nna." Mbe ę ya ki ngwa.

⁹We ne béri bikyi nna ngu ci rishi ne e ki bra ci rishi ruto ana a nu ngu ho, koo hu ka á wru mi he wę, mèdi nnencwuó ne mbe cwi rishi nna á hu. Ngu a ye nne rwe nyrra nna re be bamba,

¹⁰ngu a he ne ngu he, "Ko nyę këshe wę ngwa rishi ruto na ne ngu bi rina kaka a cœucwung wire re ya wru mi ne zhwe nke ana a merinng a zhe ne nneywí mbe e shwe təntəng nna we shwe we shwe; mèdi ngwę ę ngwę bra sa təntəng nna se zhe ne wire ee!"

¹¹Nke nę nyi sheedeng hwię nga onu na cœucwung ne Jesu ngu i nyi a Kana a Galili. Aha ni aa ti grime ngu, ngbe nné ki zhwe ngu a sa rie a ngu.

¹²Wire Jesu ngbe dę ngu, ngbe re-gimbe ngu, ngbe nné ki zhwe ngu a á nę re nzhi Kafanahu á ya ci yá ęwé rotu tsie.

¹³A zhe ne Para Paska nné Yahudi i sa dudu, Jesu a cwugu re nzhi Urrushelima.

¹⁴Ngu a ya timi ne nné rie nnywá, ngbe canvé, ngbe re-viekę, ngbe yá ne mbe srra a re-tebrrung bra ncwę mbe a yarri agrraa Brranyi.

¹⁵Ngu a nyi frii ne ndu, ngu a we yu zhwozhwo mbe a Brranyi nna, ngbe ne canvé, ngbe nnywá nna; aa nyugru re-tebrru nné bra ncwę aa sę ncwę mbe.

¹⁶Ngu a he ne nné rie ę re-viekę he, "Nyi wrru mi ne re-ngge nę a he ne! Shi dę nyi ci zonggru 'Bę nje re hwię zonggrung rie ankya wę!'

¹⁷Ngbe nné ki zhwe ngu a lu he krredę Bęne he, "Ngwa rici nje aha zonggru ngwę, Bęne, a yé shi le ndo a nu rie nje."

¹⁸Aha ni nné Yahudi ę ki rinng he, "Nyi zohu kyang hwię nga onu ne ngwę shi nying ngbe re níng ting he ngwę bi demęng nyi re-ankya ne ngwę nyi nę?"

¹⁹Jesu a he ne mbe he, "Nyi gu Brranyi nę ngbe ma n cinga ki deze a rotu wetsie."

²⁰Nné Yahudi ę he, "Á no Brranyi nę a re-rie nshwa weni ne otu rrtsię, ngbe ngwę ę ngwę he ngwę ę hung dezeng a rotu wetsie ee?"

²¹Mèdi Brranyi nke ne ngu ning shi nka ana nyi rwę ngu.

²²Aha ni a zhe ne i deze Jesu nhu, nné ki zhwe ngu a lu ne kya ngu i he, ngbe mbe ę ning bra sa rie a Krredę Bęne ngbe nka ne Jesu ngu i he.

²³A zhe ne Jesu ngu shi a Urrushelima a rotu Para Paska, nné piriri sa rie a ngu aha re-ankyang hwię nga onu ne mbe ri ngu nyí.

²⁴Medi ko Jesu sa rie a mbe wę, aha aa hu nneywí zhwozhwo.

²⁵Ko kre he ya nne re ki ngwa sheede a rici ya nne wę. Aha aa hu kya ne ngu shi nu rie nneywi.

Yohana 3

¹A i bi ya brra nne ringgwę Yahudi ne e ki ye he Nikodimu ne ngu nyi nne Farisi.

²Aa ywa nwie Jesu a totu, ngu a he ne ngu he, "Rrabbi, nzhi hu he ngwę nyi nne mie nka ne ngu wru a nwie Bęne. Aha ko bi nne re hung nyi zhwe ankyang hwię nga onu ne ngwę nyi nę wę, se ka Bęne shi ngbe ne ngu."

³Jesu a ki shing he, "Cence, cence, nje re ting he, ko bi nne re hung ngwie ringgwe Bęne wę, se ka ne e ning brru ki bî tente."

⁴Nikodimu a ki rinng he, "Wę cę rimi ré ning brru bî nne ne ngu kwe e tente ee? Herri wę hung ning brru ngwie hwię dę ngu a ngbe re bra ki bî na 'hwię wa aa?'

⁵Jesu ki shing he, "Nje he ne ngwę he cence ko bi nne re hung ngwie ringgwe Bęne wę se ka á ki bî ne rishi ngbe ne Nshe Bęne.

⁶Nneywi bî we nneywi, mèdi Nshe Bęne bî na Nshe Bęne.

⁷Shi dę re re hwię kyang hwię nga onu ne nje he ne ngwę he se ne e níng bî tente wę.

⁸Wu a to re nzhi ko zohu ewie ne ngu cę; ngwę hung hong, mèdi ko ngwę hu ka aa wru a he ka a nyia re nzhi he wę. A shi we ni ma ne ko nyę ne Nshe Bęne ki bî."

⁹Nikodimu a ki rinng he, "Wę cę rimi re shi ni ee?"

¹⁰Jesu he ne ngu he, "Ngwę nyi nne mie nka nné Isrreela, ma rimi ne ko ngwę hu re-ankya nę wę ee?

¹¹Cence, nje he ne ngwę he, a nyi kya ne nzhi hu ne nzhi he, nzhi bra ngwa sheede kya ne nzhi ri. Herri ne cwu ko nyi shî sheede nzhi e wę.

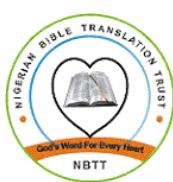
¹²Kundu dę nyi shî re-ankya na ebe ngwię ne nje níng ting nna wę; kundu nje níng ti re-ankya na zinyę, nyi e cę rimi nyi shî ee?

¹³Ko bi ya nne ngu sa ngra re nzhi zinyę wę se we Kowe Nneywi, ne ngu wru miimi.

¹⁴"We shi Musa ne ngu i fo nshe e ze a yi, á ri fo Kowe Nneywi i ze we ni ma,

¹⁵aha ngbe ko nyę ne ngu sa rie a ngu re she ce herri tiya.

¹⁶"Aha Bęne cę nneywí a be ngwię nę we yang, herri aa ngwa Kowe zunzru ngu he ngbe ko nyę ne ngu sa rie a ngu, ko shi re ci shweni wę, mèdi wę bi ce herri tiya.

¹⁷Ko Benè e te Kowe ngu a be ngwie aha re ya nyi ngwie nka we, mèdi aha ebe ngwie re she kyia aha ngu.

¹⁸Nne nke ne ngu sa rie a ngu, ko shi ré ki nyi nka we; mèdi nne nke ne ko ngu sa rie a ngu we, á a ki nyi nka, aha koo sa rie a lo Kowe zunzrru Benè we.

¹⁹Cwu nkang nyi nka nna nyi nke: kya si e be be ngwie, mèdi nneywí bra ce ewie ywi re ne ewie si, aha ne mbe ce srra re nyi hwie.

²⁰Ko nyè ne ngu nyí kya ne ngu shi ngwiengwie, a ra ewie si; ko shi re bra be a nwie si we aha a to shi á ri kla re-cwuo ngwiengwie ngu gbeng.

²¹Mèdi ko nyè ne ngu nyí kya ne ngu shi yeyerri, a cwo a nwie si, aha ngbe ré di re-cwuo rina ne ngu nyí a yarri zhwe Benè.”

²²Wire a merin re-nke ne, Jesu ngbe nné ki zhwe ngu a á ywa a nva re-nkla Yahudi, aa ya srra miimi ngbe mbe nwie nyi nneywí batisma.

²³A zhe ana wa, Yohana shi a Ino dudu ne Salimi, aha a brri mi ne rishi a nwie nna, nneywí cwo nwie ngu ne ngu we nyi batisma.

²⁴(A zhe nna koó i ma ne e ci Yohana a uucwu gyiaa we.)

²⁵Yá nné zhwe Yohana a ne ne yaa ti ronu ce ngbe ya nne Yahudi a nka teedeng yaa ci ci wiri.

²⁶Mbe e be nwie Yohana mbe e he ne ngu he, "Rrabi, ngwè lu ne nne ngwè i shi ngbe ne ngu a nyie Brra Riywi Urrdu ne ngwè i ngwa sheede a rici ngu ana aa? A shi nwie nyi nneywí batisma, ga nneywí e á shi cwo nwie ngu."

²⁷Yohana a we shing he, "Ko bi nne re hung she yankya we, se ne e ki ngwa a zinye."

²⁸Nyi ma nyi hu he nje i níng ting he, "Ko nyi nje ne nje nyi Krristi nna we, mèdi á i keshe ning te a ncwuee ngu."

²⁹Nne bi mbrru hwi e nyi nne rwe nyrra, mèdi yeva nne rwe nyrra a bi ehwie kla a zhe ne ngu yó re hó cwue nne rwe nyrra nna. Kya a nyi ngwiee ne nje bi rekwi we yang.

³⁰Aha aa mwa yeyerri ngbe re ning bra ci brrang, ngbe nje e n ning bra hwie tsienzhwu.

³¹"Ngu ne ngu wru zinye e a ne ko nyè. Ngu ne ngu wru be ngwie e a nyi na ebe ngwie, a bra he re-ankya na ebe ngwie, mèdi ngu ne ngu wru zinye e a ne ko nyè.

³²A ngwá sheede a zete kya ne ngu ri ne ngu bra ho. Gbengbe ni ko bi nne ngu shî nka ngu a we.

³³Mèdi ko nyè ne ngu shî nka ngu a ti he ngu sa rie he nka Benè nyi cence.

³⁴Ngu ne Benè e ki te e a hé nka Benè, aha Nshe Wiri ne Benè ngwá a ko bi gamang we.

³⁵'Be e ce Kowe nna, aa bra we ko nda a nva ngu.

³⁶Ko nyę ne ngu sa rie a Kowe nna bi ce herri tiya, mèdi nne nke ne ngu ra Kowe nna, ko ri bi ce wę, aha ren Benę ri e hwię a zete ngu."

Yohana 4

¹A zhe ne Jesu ngu ya hu ręseng he nné Farisi e á ho he ngu a ngu shi she nné ki zhwe kaka re ne Yohana ne ngu bra we nyi batisma,

²mèdi ko nyi Jesu we rici ngu ne ngu nyi nneywí batisma nna wę, a nyi nné ki zhwe ngu,

³Jesu a we Yahudi, aa ning brru re nzhi Galili wa.

⁴Mèdi se ngu bra cwo a Samariya.

⁵A zhe ne ngu ya cwu a ya ngwie Samariya ne e ki ye he Sika, dudu ne ebe ne Yakubu i ngwa ewe ngu, Usufu.

⁶Ruvo rishi Yakubu shi miimi. A zhe nna, Jesu ne ngu rwę a ciee e, ngu a srra be a nu ruvo nna, ne zhe nna nyi brra tsi tene.

⁷Ya mbrru Samariya a be to rishi a ruvo nna. Jesu a he ne ngu he, "Ning na rishi n shwe."

⁸(A zhe nna nné ki zhwe ngu a á ne re nzhi yarri ngwie nna mbe ya se yâ.)

⁹Mbrru nna a ki shing he, "Ngwę nyi nne Yahudi, nje e nyi mbrru Samariya. Ma rimi ne ngwę ning rinng aha rishi shwe ee?" (Ko nné Yahudi i mwe rici ngbe nné Samariya wę.)

¹⁰Jesu a he ne ngu he, "Kundu ngwę rā hu kya ne Benę ce re na, ngbe ngu nne ne ngu he ngwę ki ngwa rishi ne, ngwę rā he ne ngu he re re ngwa rishing she ce ngbe wę re ngwa."

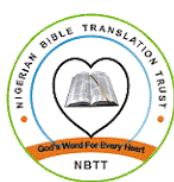
¹¹Mbrru nna a he ne ngu he, "Ka, a brra nne, ko ngwę bi guga wę, ruvo ne bra shi cwuncwuu. Ngwę shi she rishing she ce e a he?

¹²Ngwę ne brra yo nzhi Yakubu ne ngu i níng we ne ruvo ne, ne ngu we rici ngu a ngu i ning shwe rishi ngbe nné nva ngu, ngbe ankya rehwe ngu aa?"

¹³Jesu ki shing he, "Ko nyę ne ngu shwe rishi ne, 'ne rishi we ki hwe wa,

¹⁴mèdi ko nyę ne ngu shwe rishi ne nje shi ki ngwa, ko shi 'ne rishi re bra ki hwe wa wę herri tiya; mèdi rishi ne nje ki ngwa wę hwię ruvo ne rishi ning ta a yarri ngu, ne ngu ki ngwa ce herri tiya."

¹⁵Mbrru nna a he ne ngu he, "Beri, kusu n na zhwe rishi ana, ngbe dę n bra ree ho 'ne rishi n be to rishi a he ne wa wę."

¹⁶Jesu a he ne ngu he, "Ywa ngwε ya ye nto ngwε ngbe nyi be."

¹⁷Mbrru a ki shing he, "Ko nje bi nto wε." Jesu he ne ngu he, "Ngwε he yeyerri shi ne ngwε he ko ngwε bi nto a wε,

¹⁸aha ngwε nyi nyrra ne ntó wecwuo, nto ne ngwε shi ngbe ne ngu a zhe nε ko nyi na ngwε wε. Kya ne ngwε he ε a nyi cence."

¹⁹Mbrru a he ne ngu he, "Bεri, nje zrrε shi ngwε nyi nne ti rεseng.

²⁰Re-yo nzhi ε á i ye mbè a rugu nε, mεdi nyi nné Yahudi ε nyi he he nyi we Urrushelima ngu nyi ewieng ye mbè."

²¹Jesu a he ne ngu he, "A mbrru, shī nka nje, zhe cwo be ne ko nyi ri ye 'Bε mbè a rugu nε ka a Urrushelima wε.

²²Nyi nné Samariya nyi yε kya ne ko nyi ki hu wε mbè, mεdi nzhi nné Yahudi ε nzhi hu Bεnε ne nzhi ki ye mbè. Aha a nyi nwie nné Yahudi ne kyia a shi ning wru.

²³Mεdi zhe cwo be, herri ma aa a be, ne 'tente nné ye 'Bε mbè mbe shi ki ye mbè ne igbε Nshe Bεnε ngbe a yarri raywrra. A nyi zhwe nné ne mbe yε mbè e ni ne Bεnε cε.

²⁴Koó ri Bεnε wε, aha ni nné mbe ne mbe ki ye mbè, se ré ki ye mbè a yarri igbε Nshe ngu ne raywrra."

²⁵Mbrru nna a he ne ngu he, "Nje hu he Mezaya ne e ki ye he Krristi ε cwo be, kundu ngu ri be, wε níng ti ko nda."

²⁶Jesu a he ne ngu he, "Nje ne nje shi nka ne ngwε ne, nyi nje ne nje nyi ngu."

²⁷We zhe ana, nné zhwe Jesu a ya ning brru, á ya nε nyε we ronu ne mbe ri Jesu shi nka ne mbrru etsi. Mεdi ko ya mbe nga onu re rin he, "Ngwε kre nda?" ka, "Nyi nda ngu ci ne ngwε shi nka ne mbrru nε yε? wε."

²⁸Mbrru a we ondrro rishi ngu, ngu a rwi ta be ncii re nzhi yarri ngwieε. Ngu a ya he ne nneywī he,

²⁹"Nyi ning be nyi ya ri ya nne ne ngu ning ti ko nda ne nje sa nyi! Ka nyi ngu nε ngu nyi Krristi ε rre."

³⁰Mbe ε wrru a yarri ngwieε gbungbungbu re be.

³¹A zhe ana, nné ki zhwe ngu a á shi he ne ngu he, "Nne Miε Nka, ma ye yâ a shi."

³²Mεdi a he ne mbe he, "Nje bi yâ na ne ko nyi hu ko yankya a zeteng wε."

³³Nné ki zhwe ngu a á nε ne yaa rin re-nka we nci mbe he, "Ka ya nne ya ki ngwa yâ yε?"

³⁴Jesu a he ne mbe he, "Yâ ye nje ε nyi nke he n nyi kya cε ngu nne ngwiee ne ngu ning te, ngbe n bra fro cwuo ngu!"

³⁵Nje he ka nyi sa he, 'Aa hwię nyhwę weni wire zheng ca nyya re be.' Medi nje he nyi ci riyii nyi ri, nyya a dzie, á tsio we cang!

³⁶Nne ca yâ shé lede ngu; shi shi nne ca yâ ne ngu tsu cwe yâ, a tsú nné she ce na herri tiya; aha ngbe nne ni zhwe ngbe nne cang ré nyi rekwi gbengbe mbe.

³⁷Aha nii, nka n̄e nyi cence, 'Ya nyi nne tsing, ya a nyi nne cang.'

³⁸Nje níng te he nyi ya ca kya ne ko nyi nyi cincing wę; yá nyi cinci cwuo nna, nyi e nyi she lede a yarri cwuo mbe."

³⁹Nnē Samariya piriri ne mbe wru a ngwię nna á sa rie a Jesu aha kya ne mbrru nna ngu we heng he, "Nne n̄e e ning ti ko nda ne nje sa nyi."

⁴⁰A zhe ne nné Samariya mbe be nwie ngu a á cwe nva ne ngu he re hwię ngbe mbe, ngbe ngu a ci rotu wehwie a miimi.

⁴¹Kpi nné Samariya piriri á sa rie a Jesu aha re-nka ngu.

⁴²Á he ne mbrru nna he, "A zhe ne n̄e ko nzhi sa rie a Jesu n̄e aha kya ne ngwę he wę. Nzhi ho ne re-uucwu nzhi, nzhi hu cence he nyi ngu ngu nyi Nnenkyia ebe ngwie."

⁴³Rotu wehwie nna á wara, wire Jesu a n̄e re nzhi Galili.

⁴⁴Jesu we rici ngu sa he, "Ko nne ti resęng bi grime a ngwię na ngu wę."

⁴⁵A zhe ne ngu ya cwu Galili, nné Galili e á ki sę ne rekwi, aha á i ywa Para Paska a Urrushelima ma, á ri ga re-ankya ne ngu nyi a zhe Para nna.

⁴⁶Jesu a ning brru re nzhi Kana a Galili wa, ewie ne ngu i ning bra rishi ngu ci rishi ruto. A a bi ya brra nne ringgwę ne ewe ngu shi nywę a Kafanahu ne riywę gbingbi.

⁴⁷A zhe ne nne nna ho he Jesu wru a Yahudi i be, ngu a ywa ngu a ya cwe nva ne ngu he re be re ya kyia ewe ngu ne ngu shi nu nhu.

⁴⁸Jesu he ne ngu he, "Ko shi nyi sa rie e wę se nyi ri re-sheede ngbe ankyang hwię nga onu ye!"

⁴⁹Nne nna a he ne ngu he, "Beri, kusu be kishi ewe nje e ri hu."

⁵⁰Jesu a he ne ngu he, "Ywa, ewe ngwę e shi drre!" Nne nna a shî nka ne Jesu ngu he ne ngu, ngu a n̄e.

⁵¹We zhe ne ngu shi rē re be ri, yá hwię ngu ya cigerri ne ngu, mbe e he ne ngu he, "Ewe ngwę shi ci ce."

⁵²Ngu a we rin zhe ne ewe nna ngu ning ci gbingbi, mbe e he, "Rwe bra nna i ki we ni a ncwę zunzrru na tene a rwi."

⁵³Bę ewe nna ngu a lu he nyi yeyerri a zhe nna ne Jesu i he ne ngu he, "Ewe ngwę shi drre!" Nne nna ngbe nné nva ngu zhwozhwo mbe e sa rie a Jesu.

⁵⁴Nke nyi kyang nga onu na ‘hwie ne Jesu ngu nyi a zhe ne ngu wru Yahudi re be Galili.

Yohana 5

¹Wire Jesu a cwugu re nzhi Urrushelima aha ya bikyi nné Yahudi.

²A yarri Urrushelima, a bi ya nzhwo rishi dudu ne brra onusinye canvé ne e ki ye zhe Ibrrani he Bezata ne ngu bi re-farranda wecwwoo.

³Nné ruhu we yang á cwo nywrra miimi. Nné ncwué, ngbe nnenkú, ngbe nné kwi nkycé e [á srra nwie te rishi nna re gbe,

⁴aha ya njeli Brrabé cwucwú wé ya gbe rishi nna. Kundu ngu ki gbe, ko nyé ne ngu keshé ngwie a yarri rishi nna wé ci gbingbi ne ko zembe zhwe ruhu ne ngu ri ki wie.]

⁵A a bi ya nne a miimi ne ngu ci re-rie nshwa wetsié ne otu klanva nwie nywe brrubrrubrru.

⁶A zhe ne Jesu ri nne nna ngu nywé, ngu a hu he aa fo zhe we yang ne ruhu nna, Jesu ngu a ki rinng he, "Ngwé cé ci gbingbi ee?"

⁷Nne nna a ki shing he, "Ka! Beri, ko nje bi nne re ning sheng ngbe n ngwie a rishi nna a zhe ne e ki gbe wé. Medi ko zohu zhe ne e gbe rishi nna ne nje cé ning ngwie ngbe ya wé keshé nje."

⁸Jesu a he ne ngu he, "Deze, fo kpengye ngwé ngwé né ne cwo ciee."

⁹We zhe zunzrru nne nna a ci gbingbi, aa fo kpengye ngu, ngu a né ne cwo ciee. Medi otu nna a i nyi Otung Srra Cwu,

¹⁰aha ni nné Yahudi é he ne nne ne e ki kyia nna he, "A cwu né nyi Otung Srra Cwu, koo mwa yeyerri ngwé fo kpengye ngwé wé."

¹¹Médi a he ne mbe he, "Nne ne ngu ning kyia a he n fo kpengye nje n né ne cwo ciee."

¹²Mbe é ki rinng he, "Nyi nyé ngu he ngwé fo kpengye ngwé ngwé cwo ciee é?"

¹³Ko nne nna bra hu ka nyi nyé ngu ki kyia wé, aha Jesu wre ne bru a zetsi rigwé nné ne mbe shi nwie nna.

¹⁴Á srra tsié, Jesu a ya she nne nna a Brranyi, ngu a he ne ngu he, "Ri, a zhe ne ne ngwé ning brru ngwé ci gbingbi; shi dé ngwé bro nyi éngwié wa wé, kishi yankya ne ngu né nke né ri bra re she."

¹⁵Nne nna a né, ngu a ya ti brrá nné Yahuding he nne ne ngu ki kyia a nyi Jesu.

¹⁶Brrá nné Yahudi mbe e né ne kre Jesu ne nka, aha ne ngu kyia nne a Tung Srra Cwu.

¹⁷Mèdi Jesu he ne mbe he, "Bé nje shi we ncwuo herri ne cwu, nje e ma, nje shi ncwuo."

¹⁸Aha ne Jesu he ne mbe ni, brrá nné Yahudi e á ning bra né ne kre nhwié ne mbe shi ki yhwé; aha ko nyi we teede Otung Srra Cwu ne ngu dzio wé, herri a bra he he Béne nyi 'Bé ngu, woto aa ci rici ngu yeyerri ne Béne.'

¹⁹Jesu we shing, a he, "Nje níng ting cence, ko shi Kowe re hung nyi yankya we rici ngu wé, se we kya ne ngu ri 'Bé ngu shi nying. Aha ko nda ne 'Bé shi nying, nyi ngwiee ne Kowe shi nying ma.

²⁰Bé ce Kowe, a bra ki tí ko nda ne ngu we rici ngu ngu shi nying. A bra shi ki ti ngbá re-ankya re nyi na ne mbe né re-nke né, ngbe nyi e hwié nyé we ronu.

²¹We shi ne 'Bé ngu dezé nné ne mbe kwi ne ngu we cí ré srra nce; we yeyerri ni, Kowe cí nné mbiye ne ngu ce ré srra nce.

²²Ko 'Bé bro nyi ya nne nka wé, mèdi aa ngwa ngu Kowe e dêmeng nyi nka zhwozhwo,

²³aha ngbe ko nyé re ngwa Kowe e grime shi ne e ngwá 'Bé grime. Ko nyé ne dè ngu ngwá Kowe grime wé, mahu ko ngwá 'Bé ne ngu ki te grime ma wé.

²⁴"Nje níng ting cence, ko nyé ne ngu hó re-nka nje, ngu bro sa rie a ngu ne ngu ning te e a bi ce na herri tiya. Koó ri ki nyi nka wé, aa a hle hu re nzhi srra nce.

²⁵Nje níng ting cence, zhe cwo be -- zhe nna a be -- ne nné kwi mbe ri ho cwue Kowe Béne, nné mbiye ne mbe ho a, wé deze re nzhi srra nce.

²⁶We shi ne 'Bé e bi dêmeng ngwa ce, aa ngwa Kowe e dêmeng ngwa ce yeyerri ni ma,

²⁷aa bra ki ngwa demeng nyi ko nyé nka, aha a nyi Kowe Nneywi.

²⁸Shi dè re níng hwié kyang nga onu wé! Zhe cwo be ne nné kwi mbe ri ho cwue ngu,

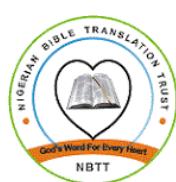
²⁹ngbe wé kpi ci a re-ria mbe. Nné ne mbe nyi rinang wé deze nce, mèdi nné mbiye ne mbe nyi ngwiengwieng, á ri deze ré we nyi nka ngbe wé we ci ré ci shweni.

³⁰"Ko nje hung nyi yankya we nggaa nje wé. Nje nyí nka we yeyerri ne kya ne nje hó, nyi nka nje e bra shi yeyerri, aha ko nyi kya ce na rici nje ne nje kre wé, mèdi kya ce ngu nne ngwiee ne ngu ning te.

³¹"Kundu ngu nyi we nje ne rici nje ne nje ngwá sheede aha rici nje, mahu ko sheede nje e nyi cence wé.

³²Mèdi a bi ya ne ngu ngwá sheede a rici nje, nje bra hu he kya ne ngu he a rici nje e a nyi cence.

³³"Nyi i te re nzhi nwie Yohana, ngbe ngu a ya ngwa sheede raywrra.

³⁴Ko nje yó we kya ne nneywi hé a rici nje wé, mèdi nje níng tsie nke nè aha ngbe nyi she kyia.

³⁵Yohana a i shi shi telekyi ne ngu ye ro nwie tsié nsé, nyi bra i cé he nyi ho shwi nse ngu a a ewé zhe tsienzhwu.

³⁶"Mèdi nje bi 'sheede na rici nje ne ngu drré na Yohana ana: re-cwuo ne nje nyí ne 'Bé ngu ning ngwa he n nyi, mbe ana á ngwá sheede he 'Bé ning te.

³⁷Ngu 'Bé ne ngu ning te é we rici ngu a ngwá sheede a rici nje. Ko nyi sa ho cwue ngu ka nyi ri shí ngu wé,

³⁸ko nyi bra bró nka ngu a yarri rehwie nyi wé, aha ko nyi sá rie a nne ne ngu ki te wé.

³⁹Nyi hwié Krredé Béne cwuncwuu aha ne nyi hwie he kundu nyi nyi ni, nyi é she ce na herri tiya. A bra nyi we ngu Krredé Béne ne ne ngu ngwá sheede a rici nje!

⁴⁰Herri ne cwu nyi ra be nwie nje ngbe nyi she ce na herri tiya.

⁴¹"Ko nje kre he nneywí ré ning ngwa grime wé,

⁴²mèdi nje níng hu he ko nyi cé Béne a yarri rehwie nyi wé.

⁴³Nje be a yarri lo 'Bé nje, ko nyi ning sé wé. Mèdi kundu yaka nne e be we ne rici ngu, nyi é ki se.

⁴⁴Wé cé rimi nyi sa rie a nje é ne nyi cé he nyi yaa de we nci nyi é. Ko nyi bra kre he ngu Béne we nggaa ngu re níng de wé.

⁴⁵"Shi dè nyi hwie he ka nyi nje ne nje ri níng tse a nyyi 'Bé wé. A nyi ngu Musa ne nyi sa rie a ngu a ne ngu ri níng tse.

⁴⁶Kundu nyi rā shí nka Musa, nyi rā sa rie a nje, aha a i wie a rici nje.

⁴⁷Mèdi tu ne ko nyi shí kya ne ngu wie é wé, nyi é shi cé rimi nyi shí kya ne nje he é?"

Yohana 6

¹Wire a merin re-nke nè, Jesu a tsa nzhwo Galili (ne e ki ye he nzhwo Tiberriya).

²Ya brra rigwé nné é ki zhwe, aha ne mbe ri re-ankyang hwié nga onu ne ngu nyi nné ruhung.

³Jesu a ngra zete rugu, ngu a ya srra be ngbe nné ki zhwe ngu.

⁴A zhe nna Teeede Paska, ne ngu nyi ya para nné Yahudi i sa dudu.

⁵A zhe ne Jesu ngu wo riyii ngu ri rigwé nné ne mbe cwo re be nwie ngu, ngu a he ne Fili he, "Nzhi shi she yâ he ngbe nzhi sé nzhi we ngwa nè ee?"

6(Aa he ni aha ngu mwa Fili ngu ri, aha ngu we rici ngu a hu kya ngu shi nying.)

7Fili e ki shing he, "Ko ncweng yeri ncwuoy nhwé klanva, ko shi re be ré ning se yâ ngbe ko nye mbe re she tsienzhwu wé."

8Ya a tsí nné ki zhwe ngu, ne e ki ye he Andrru, ne ngu nyi gimbe Sima Pita a he ne ngu he,

9"A bi ya ewewe a he n̄e ne ngu bi ewé cwú brredi wecwuo ne e nyi ne ntsi uru ngbe ewé hwén wehwie, mèdi aa be nda ne rigwé nné n̄e?"

10Jesu a he, "Nyi ci nné nna ré srra be." A bi ntsi brrubrru a nwie nna, ngbe nneywí e yaa ta a be bererere, ntó nna á cwu 'ci wecwuo.

11Jesu a fo brredi nna, ngu a ci Bené kijieng, wire ngu a kye nné ne mbe yaa ta a be ana, ngu a nyi we ni wa ne hwén nna, herri ko nye mbe she kya ne ngu shi ki be.

12A zhe ne mbe ye zhwozhwo mbe shwe, ngu a he ne nné ki zhwe ngu he, "Nyi tsu nkla na mbe hwié e kishi á ri dzio."

13Ngbe mbe e tsu nkla brredi ne nné nna mbe ye ngu hwié zhwozhwo, aa ci grré shwa ne otu wehwie.

14A zhe ne mbe di kyang hwié nga onu ne Jesu ngu nyi ni, mbe e n̄e ne he, "Cence, nyi ngu n̄e ngu nyi nne ti reseng ne ngu cwo be be ngwié e!"

15Jesu hu reseng he á shi ra he mbe ki ci ne ce ngbe ngu hwié nggwé mbe, ngu a ning brru wa re nzhi zete rugu we nggaa ngu.

16A zhe ne nehin ci, nné zhwe Jesu a wro re nzhi brra nzhwo rishi,

17mbe e ya ngwie a yarri konkro ngbe mbe tsa nyie re nzhi Kafanahu. Totu ma we ci ne mbe shi ciee ne ko Jesu ya we she we.

18Ya ngba wu a deze nwie gbe rishi nna herri rishi nna n̄e ne kpe rogyrru.

19A zhe ne mbe ywrru konkro a weje re-mili wetsié ka wetsié ne kpirring, mbe e ri Jesu ngu cwo a zete rishi nna re be nwie mbe, ngbe owu a we yhwe.

20Mèdi a he ne mbe he, "A nyi nje; shi d̄e nyi ci owu we!"

21Wire mbe e shî re ngwie a yarri konkro nna, we hwiehwie mbe e ya cwu a rekyi rishi nna a nwie ne mbe ri nyia re nzhi e.

22A otu na ngu ning zhweng, nné mbiye ne mbe i hwié a nyie nkeng á hu he nyi we ewé konkro zunzrru ngu i shi miimi, he ko Jesu bra i ning ngwie ngbe nné ki zhwe ngu we, mèdi he á i n̄e we nggaa mbe.

23Yá re-konkro ne mbe i wru Tiberriya á i be a nwie ne rigwé nné nna mbe i ning ye brredi a zhe ne Brrabé i ning ci kijieng ana.

²⁴A zhe ne rigwé nné nna mbe ya hu he ko Jesu ngbe nné ki zhwe ngu a á shi miimi wé, mbe e ngwie a yarri re-konkro re nzhi kre Jesu a Kafanahu.

²⁵A zhe ne mbe ya ki she a yaka nyie brra nzhwo rishi nna, á ki rinng he, "Nne Mie Nka, ngwé ya wré he e a zhe nda?"

²⁶Jesu a we shing he, "Nje níng ting cence, ko nyi ning kre né aha ne nyi ri re-sheedeng hwié nga onu ne nje nyi wé, médi aha ne nyi ye yâ ana nyi shwe.

²⁷Shi dé nyi nyi cinci kre yâ ne ngu shi dzio wé, médi se ka na ne ngu ngwá ce na herri tiya ne Kowe Nneywi shi níng ngwa. Aha nyi a ngu ne Béne 'Bé ning kpra va he ngu shî ne ngu."

²⁸Mbe e ki rinng he, "Ma nyi nda ngu mwa yeyerri nzhi nyi ne Béne e cé he nzhi nyi e?"

²⁹Jesu a he ne mbe he, "Kya ne Béne cé he nyi nyi e nyi nke: nyi shî nka nne nke ne ngu ki te."

³⁰Aha ni mbe e he ne ngu he, "Ma nyi zohu kyang hwié nga onu ne ngwé shi nying aha nzhi sa rie a ngwé e? Nyi nda ne ngwé shi nying?

³¹'Yó nzhi e á i ye manna a tsi yi shi shi ne e wie he, 'Aa we ngwa cwu yâ na ngu wru zinye ré ye.' "

³²Jesu a he ne mbe he, "Cence, cence, nje níng ting, ko nyi Musa ngu i níng ngwa yâ ne ngu i wru zinye ana wé, médi nyi 'Bé nje ne ngu níng ngwá 'tente yâ ne ngu wru zinye.

³³Aha yâ ne Béne ngwá a nyi ngu nne nke ne ngu wru zinye ne ngu ngwá ebe ngwie ce."

³⁴Mbe e he ne ngu he, "Beri, ne we ne níng ngwa zhwe yâ né ko zohu zhe."

³⁵Jesu a he ne mbe he, "Nyi nje ne nje nyi cwu yâ nce! Ko nyé ne ngu be nwie nje ko shi re ho nzhwo wé; ko nyé ne ngu sa rie a nje ko shi 'né rishi re ki hwe wé.

³⁶Médi nje níng ting he, nyi ning ri, gbengbe ni ko nyi sa rie a nje we.

³⁷Ko nda ne 'Bé nje ning ngwa shi cwo be nwie nje, ko nyé ne ngu be nwie nje ko shi n ki yu wé."

³⁸Aha ko nje wru zinye re be be he aha n nyi kya cé nje wé, médi he n nyi kya cé ngu 'Bé ne ngu ning te.

³⁹Kya cé ngu ne ngu ning te e nyi nke: he dé koo ya a tsi mbe ne ngu ning ngwa re bru wé, médi he nje ri we deze nce a tu krrucing.

⁴⁰Aha kya cé 'Bé e nyi nke he ko nyé ne ngu ning di ne ngu bra sa rie a nje re bi ce herri tiya, ngbe nje ri ki deze nce a tu krrucing.

⁴¹Aha ni nné Yahudi i n̄e ne krro re-nka aha kya ne Jesu ngu he e, aha a he, "Nje e nje nyi cwu yâ ne ngu i wru zinye."

⁴²Mbe e he, "Ko nyi ngu n̄e ngu nyi Jesu, ewe Usufu, ne nzhi hu 'b̄ēngu ngbe d̄ēngu a w̄ē ee? W̄ē c̄ē rimi re he he ngu wru zinye e?"

⁴³Jesu he ne mbe he, "Nyi we ni krro re-nka a nci nyi!"

⁴⁴Ko bi nne re hung be a nwie nje w̄ē, se ka 'B̄ē ne ngu ning te e ki kwa re be nwie nje, nje e bra ri ki deze nce a tu krrucing.

⁴⁵Á i wie a re-krr̄eđe nné ti r̄es̄eng he, 'B̄en̄ē ri we mīeng zhwozhwo mbe.' Ko nȳe ne ngu ho ngu bra mīe a nwie 'B̄ē, w̄ē be nwie nje.

⁴⁶M̄edi ko bi nne ngu sa di 'B̄ē e w̄ē, se we ngu ne ngu wru nwie B̄en̄ē, nyi we ngu ne ngu sa ri 'B̄ē e.'

⁴⁷Nje n̄íng ting cence he ko nȳe ne ngu sá rie a nje, a bi ce na h̄erri tiya.

⁴⁸Nje e nje nyi cwu yâ nce.

⁴⁹'Yó nyi e á i ye manna a tsi yi, gbengbe ni á kwi.

⁵⁰M̄edi cwu yâ na wru zinye re be be e nyi nke, aha ngbe ko nȳe ne ngu ye ko shi re hu w̄ē.

⁵¹Nje e nje nyi cwu yâ nce ne ngu wru zinye! Ko nȳe ne kundu ngu ye cwu yâ n̄e, we shi bi ce h̄erri tiya. Cwu yâ ne nje shi ki ngwa a nyi rw̄e nje, ne nje shi ngwang aha nneywí a be ngwie ré she ce."

⁵²Ngbe nné Yahudi e n̄e ne yaa ti ronu ce he, "W̄ē c̄ē rimi nne n̄e re n̄íng ngwa rw̄ē ngu a nzhi ye ee?"

⁵³Jesu a he ne mbe he, "Cence, cence, nje he ne nyi he kundu d̄ē nyi ye rw̄e Kowe Nneywi, nyi bra shwe roshwo ngu w̄ē, mahu ko nyi bi ce a yarri nyi w̄ē.

⁵⁴Nne nke ne ngu ye rin̄e rw̄e nje ngu bra shwe roshwo nje, a bi ce h̄erri tiya, nje e bra ri ki deze nce a tu krrucing.

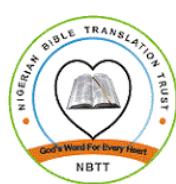
⁵⁵Aha rw̄e nje e nyi 'tent̄e yâ, roshwo nje e bra nyi 'tent̄e kya shwe.

⁵⁶Nne nke ne ngu yé rw̄e nje ngu bra shwé roshwo nje, a srrá yarri nje, nje e srrá yarri ngu ma.

⁵⁷We shi ne 'B̄ē bi ce e ning te, nje bra srrá nce aha 'B̄ē; we ni ma, nne nke ne ngu yé rw̄e nje e shi srrá nce aha nje.

⁵⁸Nyi ngu nje n̄e ne nje nyi cwu yâ na ngu i wru zinye. 'Yó nyi e á i ye manna á bra kwi, m̄edi nne nke ne ngu yé brredi nke n̄e w̄ē shi bi ce h̄erri tiya."

⁵⁹Jesu he re-ankya n̄e a zhe ne ngu shi nwie mīe nka a zonggrung mwe a Kafanahu.

⁶⁰A zhe ne mbe ho ni, nné zhwe Jesu we yang mbe e he, "Nka ne bi igbe. Nyi nye ngu shi hung ho zhwe nka ne?"

⁶¹Jesu a hu he nné ki zhwe ngu a á shi nwie krro nka we nci mbe, ngu a he, "Nka ne e níng dzio ehwie ee?

⁶²Ma kundu nyi rā timi ne Kowe Nneywi e ngra zeteng re nzhi nwie ne ngu ning wru ma rre?

⁶³Nyi Nshe Bene ngu ngwá ce, ko igbe rwe nneywi e ngwá ya mpeni we. Nka ne nje he ne nyi ne nyi ngu ne ngu ngwá Nshe Bene ngbe ce.

⁶⁴Herrí ne cwu a, a bi yá nyi ne ko mbe shi we." (Tu we ceucwung á ma ne Jesu ngu hu nné na ne mbe shi ra shi nka ngu ngbe nné mbiye ne mbe shi ki rie.)

⁶⁵Ngu a he, "Kya a nyi ngwiee ne nje níng ting he ko bi nne re hung be nwie nje we, se ka 'Be ki sheng.'

⁶⁶Aha ni jie nné zhwe Jesu a á ne á we ni ki zhwe.

⁶⁷Jesu ngu a rin nné ki zhwe ngu Shwa Ne Wehwie e he, "Nyi e, ka nyi ce ne ma aa?"

⁶⁸Sima Pita a ki shing he, "Brrabe, ngbe nzhi ywa a he e? Nyi ngwe ngwe bi nti nka ngwá ce na herri tiya.

⁶⁹Nzhi sa rie a ngwe, nzhi bra hu he nyi ngwe ne ngwe nyi Na Wiri ne ngwe wru nwie Bene."

⁷⁰Jesu a we shing he, "Nje níng kye nyi nné Shwa Ne Otu Wehwie, ka de shi ni we e? Gbengbe ni, ya a tsi nyi ne nyi shetani!"

⁷¹(Saahoyo, a he nka ne a rici Yahuda, ne ngu nyi ewe Sima Iskarriyoti, ne ngu nyi ya a tsi nné Shwa Ne Otu Wehwie nna, medi ngu bra cwo a ki rie.)

Yohana 7

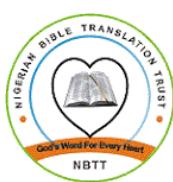
¹Wire Jesu grra a yarri ngwie Galili, ko ce ywa a ngwie Yahudi we aha nné Yahudi e á i shi ki kre ngbe mbe ki yhwe.

²Medi a zhe ne Para re-Ndu nné Yahudi i be dudu,

³ngbe re-gimbe Jesu a he ne ngu he, "Aa mwa yeyeri ngwe deze e he ne re nzhi Yahudi ngbe ga nné re zhwe ngwe ana ré zrre re-ankyang hwie nga onu ngwe e ne ngwe shi nying.

⁴Nne ne ngu ce he nneywí ré ki hu a a nyí ankya a la la aa? Tu ne ngwe nyí re-ankya he ni, ma ci ebe ngwie e zhwozhwo re re hu shi!"

⁵(Á nyi ana ko re-gimbe ngu a á sa rie ngu we.)

⁶Jesu a he ne mbe he, "Ko zhe na nje e ci we, mèdi a nwie nyi ko zohu zhe e mwa yeyerri.

⁷Ko shi ebe ngwie re níng ra nyi e we, mèdi a ning ra nje e, aha nje tí he re-cwuo ngu a á shi ngwiengwie.

⁸Nyi e nyi ywa nwie Para nna. Ko nje cwo nzhi Para nna a zhe ne we, aha ko zhe nje e ci we wire."

⁹A zhe ne ngu he ni, ngu a hwię we Galili.

¹⁰A zhe ne re-gimbe ngu a mbe nę re nzhi Para nna yhwę, wire ngu a cwugu re nzhi ma. Koo ywa a nyyi nneywí we, mèdi aa ywa a la la aha dę nneywí ré ki hu we.

¹¹Nnē ringgwę Yahudi e á ya nę ne ki kre a nwie Para nwie rin he, "Nne ana shi he ne ee?"

¹²A yarri rigwę nné nna, á he re-nka ranranng ranranng a rici ngu. Yá he, "A nyi nne 'tenteng.' Yá a he, "Aawo, a shi brra nneywí."

¹³Mèdi ko bi ya mbe ngu hung yo gbeng re he nka a rici ngu we, aha á to owu nné ringgwę Yahudi.

¹⁴Se zhe ne para nna ngu ya cwu zetsi, wire Jesu a ywa Brranyi ngu a ya nę ne mie nka.

¹⁵Nnē ringgwę Yahudi e á hwię nyę we ronu, mbe e he, "Nne nę e she zhwe hu reseng nke e a he ne ko ngu nyi makrranta we ee?"

¹⁶Jesu a we shing he, "Nka ne nje mię e ko nyi ngge nje we, a wrru nwie Ngwiee ne ngu ning te.

¹⁷Ko nyę ne ngu cę nyi kya cę Bęne, wę hu ka kya ne nje mię e a wrru nwie Bęne ka nje he we aha rici nje.

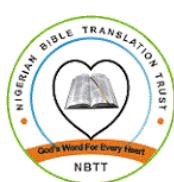
¹⁸Nne nke ne ngu he nka we aha rici ngu a cę ve lo. Mèdi nne nke ne ngu kre he ré ngwa nne ne ngu ki te grime e a bi raywrra, ko bra bi rabrra a yarri ngu we."

¹⁹Ko Musa a i níng mię Nti Nka Bęne e we ee? Gbengbe ni ko bi ko ya nyi ngu zhwe yeyerri we. Aha nda nyi cę ning yhwę e?

²⁰Rigwę nné nna á he ne ngu he, "Ngwę bi rije! Nyi nyę ngu cę re yhwę e?"

²¹Jesu a he ne mbe he, "Nje nyi we kya zunzrru, nyi e hwię nyę ronu zhwozhwo nyi.

²²Musa a i níng be ne teedeng ca ewe rewe ikpe rwę ntó, aha ni nyi e nę ne we cang herri ngbe a Tung Srra Cwu (wire ko bra nyi ngu Musa a ngu i be mi we, a nyi yó nyi).

²³Ma herri kundu ne e hung cię ewe ikpe rwę ntó a Tung Srra Cwu ne e to kishi á ri hlep teede Musa, ma aha nda nyi dzio rehwie aha ne nje ci ngu rwę nneywi e zhwozhwo ci wiri a Tung Srra Cwu a?

²⁴Shi de nyi nyi ya nne nka we aha kya ne nyi ning hwie yi we, medı nyi nyi nka a rē ‘tenteng.’

²⁵Yá nné Urrushelima mbe e he, "Ko nyi nne ne e shi ki kre he ré ki yhwe e we ee?

²⁶Ri! Nyi nke ne ngu shi nka we gbeng ne, koó bra he koo ya nka ne ngu we, ma nggwé e á shî he nyi Krristi e cence ee?

²⁷Medı nzhi bra hu ewie ne nne ne ngu ning wru. Ngu Krristi e a zhe ne ngu ri be, ko bi nne ngu ri hu ewie ne ngu ning wru we.

²⁸Medı a zhe ne Jesu shi mię nka a agrraa Brranyi, ngu a he ne mbe ne brra riwięg cwue he, "Ee, nje e nyi ning hu ngbe ewie ne nje ning wru. Medı ko nje be we ne igbe rici nje we, ngu ne ngu ning te e bi raywrra. Ko nyi ki hu we,

²⁹medı nje e nje ki hu, aha nje wru nwie ngu, a nyi ngu ne ngu ning te."

³⁰Aha ni á ne ne kre rē mbe ki pie, medı ko bi nne ngu ci va he ngu ki pie we, aha zhe ngu rishi ci.

³¹Gbengbe ni yá piriri a yarri rigwę nné nna á sa rie a ngu, mbe e he, "Herri ngu Krristi nna ri be we ya nyi re-ankyang hwię nga onu re ne nne ne ee?"

³²A zhe ne nné Farisi mbe ho rigwę nné nna mbe yaa he re-nka ranranng a rici Jesu ni, ngbe mbe e, ngbe nggwé re-prristi mbe e te nné cwo Brranyi ré ya ki pie.

³³Jesu a he, "Nje shi shi ngbe nyi a ewe zhe tsienzhu, wire ma n ning brru re nzhi nwie nne ngu ning te.

³⁴Nyi shi ning kre, medı ko nyi shi ning she we; aha ewie ne nje shi ning shî e, ko shi nyi hung be we."

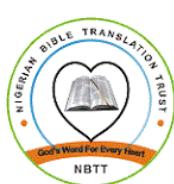
³⁵Nné ringgwę Yahudi e ne ne he we nci mbe he, "A nyi he ngu ce ning ywa, ne ko shi nzhi hung ki she we e? A cwo nzhi nwie nné nzhi ne mbe yaa se a yarri re-ngwie nné Heleni, re ya ne mię nné Helening ye?

³⁶Ma nyi nda ngu ning hwie yi ne ngu he he nzhi shi ki kre, medı ko nzhi shi ki she we e? Ngbe he ewie ne ngu shi ning shî ko shi nzhi hung ywa we e?"

³⁷A brra otung fro Para nna, Jesu a ya yo ngu a he ne brra riwięg cwue he, "Ko nyę ne 'ne rishi ki hwe re be nwie nje re ya shwe.

³⁸Ko nyę ne ngu sa rie a nje, yeyerri ne kya Krrede Benę he, 'Brrá re-yince rishi nce wę ne ne wru yarri ngu ne mbe to.' "

³⁹Jesu he nka ne aha Nshe Wiri ne nné ne mbe sa rie a ngu mbe shi sheng, aha a zhe ana á i ma ne koó we ngwa Nshe Wiri we aha koó deze Jesu ne grime we.

40 Yá ne mbe shi a yarri rigwé nné nna á ho re-nka n̄e ni, mbe e he, "Nyi nne n̄e ngu nyi Nne Ti Reseng ana cence."

41 Yá mbe e he, "A nyi Krristi." M̄edi yá mbe he, "Wé ce rimi Krristi nna re wru Galili e?"

42 Ko Krrēdē Benē e he nyi a nhwe Dooda, a B̄etlahami a nkla Dooda ne Krristi nna shi ning wru we ee?"

43 Aha ni rigwé nné nna á ci ronu kanka aha Jesu.

44 Yá mbe ce ki pie, m̄edi ko bi nne ngu hung ci va a ngu re ki pie we.

45 Aha nii, zhe ne nné cwo Brranyi mbe ning brru re nzhi nwie nggwé re-prristi ngbe nné Farisi, á a we rinng he, "Nyi nda ngu ci ne ko nyi be ne ngu we ee?"

46 Nné cwo Brranyi e mbe e he, "Kai! Ko nzhi sa ho ya nne ngu brro nka shi nne ne we."

47 Nné Farisi mbe e we shing he, "Herri ngbe nyi e aa níng brra ma aa?

48 Nyi sa ho he ya nne ringgwé ka nne Farisi i sa rie a ngu aa?

49 M̄edi rigwé nné ana koó hu Nti Nkang Mię Nka Musa a we, á nyi we nné shweni!"

50 Nikodimu ne ngu i ree ywa nwie Jesu a ya otu ana, ne ngu bra nyi ya a tsi mbe e, ngu a rin he,

51 "A shi yeyerri a yarri Nti Nkang Mię Nka nzhi e ngbe nzhi ngwa nneywi i vini wesa ne ho nka a nu ngu, ka aa brru a yarri kya ne ngu nyi ee?"

52 Ngbe mbe e ki shing he, "Ngwé ne ngwé nyi nne Galili e ma aa? Hwie ngwé ri, ko ya nne ti reseng shi wru Galili we." [**53**Wire ko nyę mbe e ne re nzhi ta ri ngu.

Yohana 8

1 Ngbe Jesu a ne re nzhi Rugu Rekwe Rihwię.

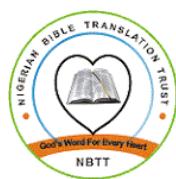
2 A nyiencwe, ngu a be a Brranyi wa, ngbe nneywí e ya tsu a nwie ngu. A zhe ne ngu srra be, ngu a ne ne we mię nka.

3 Ngbe nné mie Nti Nka Musa ngbe nné Farisi á a be mi ne ya mbrru ne e ki pie ngu shi nyi njè, á ki ci re yo zetsi,

4 mbe e he ne Jesu he, "Nne Mię Nka, mbrru ne, á ki hu ngu shi nyi njè.

5 A yarri Nti Nka nzhi e, Musa i níng ngwa nka he nzhi ta zhwe mbrru ne ne rahwan re hu. A zhe ne ngwé he rimi?"

6 Á ki rin nka ne aha mbe ki mwa, ngbe mbe she r̄e ki ci nka. M̄edi Jesu hu be ngu a ne ne wie cwuo a be ne ewe nva.

⁷A zhe ne mbe shi yo nwie rin Jesu re-nka ni, ngu a cinyę ngu a he ne mbe he, "Nne ngwiee a tsi nyi ne ko ngu sa nyi ἐngwię wę re kęshe re ki tsie ne ngbaatsie."

⁸Ngu a hu be ngu a nę ne wie cwuo a be wa.

⁹Á ho ni, mbe ę nę ne nyia zunzrru zunzrru kya ngu pie a hong re be cwu a iishing, herri á ya we Jesu we ngcaa ngu ngbe mbrru nna ne ngu yo miimi.

¹⁰Jesu a deze ngu a he ne ngu he, "A ro, á shi he e? Ko bi ya mbe ngu re nyi nka we ee?"

¹¹Mbrru nna a shî he, "Ko bi ya wę, béri." Jesu a he, "Ko nje shi re nyi nka ma wę. Ywa, shi dę ngwę bra nyi ἐngwię wa wę."]

¹²Jesu he nka ne nné Farisi wa he, "Nje nyi nsę ebe ngwie, ko nyę ne ngu ning zhwé ko shi re cwo a nwie ywi wę, mèdi wę bi nsę ne ngu ngwá ce."

¹³Nné Farisi ę he ne ngu he, "Ri wę, ngwę shi ngwa sheede nę a rici ngwę, sheede ngwę bra nyi we rabrra."

¹⁴Jesu a he ne mbe he, "Ko ngbe ne nje rā ngwa sheede a rici nje, sheede nje ę nyi cence; aha nje hu ewie ne nje ning wru ngbe ewie ne nje nyia re nzhi. Mèdi ko nyi ę nyi hu ewie ne nje ning wru ka ewie ne nje nyia re nzhi wę."

¹⁵Nyi nyí nka a yarri hwie nka nneywi, mèdi ko nje ę nje nyi ya nne nka wę.

¹⁶Mèdi ko ngbe nje rā nyi ya nne nka, nyi nka nje ę wę shi yeyerri, aha ko nje nyí ngcaa nje wę. 'Bę ne ngu ning te ę shi ngbe nje.'

¹⁷A yarri Nti Nka nyi ę á wie he kundu nné wehwie mbe ngwa sheede mahu nyi cence.

¹⁸Nje ę nje ngwá sheede aha rici nje, 'Bę ne ngu ning te ę nyi sheede nje na 'hwie.'

¹⁹Mbe ę ki rinng he, "'Bę ngwę nna shi he?' Jesu a we shing he, "Ko nyi ning hu wę, ko nyi hu 'Bę nje wę; kundu nyi rā ning hu, nyi rā hu 'Bę nje.'

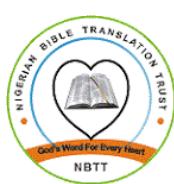
²⁰Jesu he re-nka nę ne ngu shi mię nka dudu ne zonggrung sa ncwę a Brranyi. Gbengbe ni ko bi ya nne ngu ki pie wę, aha ko zhe ngu ci wę.

²¹Jesu a he ne mbe wa he, "Nje ę nje shi nę. Nyi shi ning kre herri nyi ya kwi a yarri re-ęngwię nyi. Ewie ne nje shi ning ywa, ko shi nyi hung be wę."

²²Nné ringgwę Yahudi ę he, "A cę ya ci ru! Ko nyi kya a nyi ngwiee ne ngu he he ko shi nzhi hung ywa a nwie ne ngu cwo nzhi wę ę wo yę?"

²³Ngbe Jesu a he ne mbe he, "Nyi ę nyi wru be ngwie he, nje ę nje wru zeteng. Nyi ę nyi nyí na ebe ngwie nę, mèdi nje ę ko nje nyi na ebe ngwie wę.

²⁴Kya a nyi ngwiee ne nje he nyi shi kwi a yarri re-ęngwię nyi. Kundu dę nyi ri sa rie he nyi Nje ne Nje nyi ngu wę, mahu nyi shi kwi a yarri re-ęngwię nyi."

²⁵Mbe ẹ ki rinng he, "Ngwẹ nyi nyẹ?" Jesu a he ne mbe he, "Nje nyi ngu nne ne nje shi níng ting tu cœucwung.

²⁶Nje bi nka ne nje shi níng nying piriri. Mèdi ngu ngwiee ne ngu ning te ẹ a bi raywrra, a bra nyi kya ne nje ho nwie ngu ne nje ti ebe ngwiẹng."

²⁷Koó ru he nyi 'Bẹ ne Jesu ning shi nka ana wẹ.

²⁸Aha ni ngu a he ne mbe he, "Kundu nyi ri fo Kowe Nneywi ze, wire nyi ẹ hu he nyi Nje ne Nje nyi ngu, he ko nje bra nyi yankya we nggaa nje wẹ, mèdi he nje hé we kya ne 'Bẹ ning mięng.'

²⁹Ngu ngwiee ne ngu ning te ẹ a shi ngbe nje, koo ning we nggaa nje wẹ, aha nje nyi ankya ne mbe ki kla ehwie ko zohu zhe."

³⁰A zhe ne ngu shi he re-nka nẹ, nneywí piriri ẹ sa rie a ngu.

³¹Jesu a he ne nné Yahudi ne mbe sa rie a ngu he, "Kundu nyi ri nyi re-ankya ne nje níng mię nna, mahu cence nyi nyí nné ning zhwe.

³²Wire nyi ẹ hu raywrra, ngbe raywrra nyi ẹ wẹ níng ci ko nyi ẹ bra hwię hwié wa wẹ."

³³Mbe ẹ ki shing he, "Nzhi nyi nzhwe Ibrrahin, ko nzhi sa ree hwię hwié ya nne wẹ. Rimi ne ngwẹ he ko shi nzhi bra hwię hwié wa wẹ ẹ ye?"

³⁴Jesu a he ne mbe he, "Cence nje níng ting he ko nyẹ ne ngu nyi ẹngwię a nyi 'hwię ẹngwię.'

³⁵Ko 'hwię nyi ewe a ri ncwuo ngu herri ya otu wẹ, mèdi ewe ri nna nyi na eri nna herri tiya.

³⁶Aha nii, kundu ngu Kowe ri ẹ re ngwa démẹng hwię nne ri nna, mahu ngwẹ she srra srra rici ngwẹ kpekpe.

³⁷Nje hu nyi nyí nzhwe Ibrrahin, gbengbe ni nyi shi nwie kre rē nyi ning yhwe, aha ko nyi cẹ shî nka nje wẹ.

³⁸Nje níng tí kya ne nje di a nyyi 'Bẹ, mèdi nyi ẹ nyi nyí kya ne nyi ho a nwie 'be nyi.'

³⁹Mbe ẹ ki shing he, "'Bẹ nzhi ẹ nyi Ibrrahin.' Jesu a he ne mbe he, "Kundu nyi rā nyi rewe Ibrrahin, nyi rā nyi zhwe re-cwuo ne Ibrrahin i nyi.

⁴⁰A zhe ne nẹ nyi shi kre rē ning yhwe; ngu nje ne nje shi níng ti nka raywrra ne nje ho a nwie Bene fa. Ko Ibrrahin i nyi zhwe re-ankya ne wẹ.

⁴¹Nyi shi nwie nyi re-ankya ne 'be nyi ẹ ngu nyí.' Mbe ẹ ya kara he, "Koó níng bī a njè wẹ. A nyi we Bene nggaa ngu ne ngu nyi 'Bẹ nzhi.'

⁴²Jesu a he ne mbe he, "Kundu Bene e rā nyi 'Benyi cence, nyi rā ning co, aha nje wru nwie Bene ne nje shi he nge. Ko nje be we ne rici nje wo; medi aa ning te.

⁴³A nyi nda ngu ci ne nka nje e ke we ne níng shi ywi ee? A nyi kya ne ko nyi hung sa uucwu nyi ho nka nje wo.

⁴⁴Nyi nyí na 'benyi Shetani, nyi bra co nyi re-ankya co 'benyi e. Tu we ceucwung, a i nyi nne yhwi nné; ko yó a kya ne ngu shi yeyerri gung wo, aha ko bi raywrra a yarri ngu wo ko tsietsié. Kundu ne ngu ve rabrra, a shi ti we ekpeeee ngu, aha a nyi nne ca rabrra, a bra nyi 'benyi rabrra.

⁴⁵Medi aha ne nje e nje níng ti kya ne ngu shi cence, ko nyi sa rie a nje wo.

⁴⁶A bi ya a tsi nyi nge ne ngu ri hung ting ka nje ree nyi engwie ee? Ma kundu ne nje he kya ne ngu shi cence, nyi nda ngu ci ne ko shi nyi sa rie a nje wo e.

⁴⁷Nne nke ne ngu nyi na Bene e a hó kya ne Bene ngu he. Kya ngu ci ne ko nyi ho kya ne Bene ngu he wo e nyi aha ne ko nyi nyí na Bene wo."

⁴⁸Nné Yahudi e ki shing he, "Aahoo, nzhi brru ne nzhi he he ngwé nyi nne Samariya he ngwé bi rije ee?"

⁴⁹Jesu a we shing he, "Ko nje bi rije wo. Nje cí 'Benyi grime, medi nyi e ko nyi ning cí grime wo.

⁵⁰Ko nje shi yaa kre grime ne rici nje wo, medi a bi ya ne ngu shi ning kreng ne ngu bra nyi nka aha nje.

⁵¹Nje níng ting cence, ko nyé ne ngu zhwé kya ne nje níng miéng, ko bi hu wo herri tiya."

⁵²Mbe e ya kara he, "Eenheeen, a zhe ne nge nzhi hu he ngwé bi rije fa. Ibrrahin i hu, nné ti reseng nna á i kwi ma, medi ngwé e ngwé he he ko nyé ne ngu zhwé kya ne ngwé mié he ko shi re hu wo herri tiya aa?

⁵³Ngwé ne 'be nzhi Ibrrahin ee? A i hu. Nné ti reseng i kwi ma. Ngwé hwie he ngwe nyi nyé ma?"

⁵⁴Jesu a we shing he, "Kundu ne nje yaa ci grime, ngu grime nna ma wo nyi we shwening. 'Benyi ne nyi he he nyi Bene e nyi e nyi ngu ne ngu ning cí grime.

⁵⁵Ko nyi ki hu wo, medi nje e nje ki hu. Kundu ne nje rā he he ko nje ki hu wo, mahu nje rā hwié nne ca rabrra shi shi nyi ma; medi nje ki hu, nje e bra zhwé nka ngu.

⁵⁶'Benyi Ibrrahin e i nyi rekwi he ka ngu rā di zhe nje; a i ri, ehwie ngu a kla."

⁵⁷Nné Yahudi mbe e he ne ngu he, "Ko ngwé ne ngwé cwu re-rie nshwa wecwuoowé, ngwé e ri Ibrrahin ee?"

⁵⁸Jesu a he ne mbe he, "Nje níng ting cence, tu ne e rishi bî Ibrrahin, Nje ning shi."

⁵⁹Ngbe mbe ẹ ko ngbatsie he mbe shi ki ta; mèdi Jesu ci mri, ngu a wru a Brranyi nna.

Yohana 9

¹A zhe ne Jesu shi ciee, ngu a ri ya nne ne ngu bi cwue tu zheng ki bî.

²Nné ki zhwe ngu a á ki rinng he, "Rrabbi, a nyi nyę ngu nyi ἐγκώιος ne ngu ci ne e bî nne ne cwue ẹ, nyi ngu nna aa, ka nyi nné ki bî ẹ?"

³Jesu a shî he, "Ko cwue ngu a nyi aha ἐγκώιος ne ngu nyi ka na nné ki bî we. Mèdi aa ci ni aha ngbe nneywí ré di cwuo Bènè a rici ngu.

⁴Aa mwa yeyerri nzhi nyi cwuo nne ngu níng te ne ewie ẹ ka nyi tēnē; totu cwo be ne ko ya nne ri hung nyi cwuo wa we.

⁵A zhe nę ne nje ning shi a be ngwie, nje nyi nsę ebe ngwie."

⁶We ne ngu he ni, ngu a trru rencwi i be, ngu a ki krre ngbe mbè, ngu a ki kweng a riyii.

⁷Ngu a he ne ngu he, "Ywa ngwę ya kyu a nzhwo Silo." ("Silo" a zhe Ibrani ẹ nyi "te".) Aha ni aa ywa a ya kyu, ngu a ya ning brru nwie ri ewie.

⁸Nné dudu ne ngu ngbe nné ne mbe i srra re ki di ngu cę ankya a, á rin he, "Ko nyi nne nę ngu i shi srra re cę ankya ana we ee?"

⁹Yá mbe he, "Nyi ngu." Mèdi yá he, "Aawo, ko nyi ngu we, aa ki ti we ti." Nne nna a kara he, "A nyi nje nne nna."

¹⁰Á ki rinng he, "Ma á cę rimi ne riyii ngwę ẹ ngu kla a?"

¹¹Ngu a shi he, "Nne ne e ki ye he Jesu ana a krre rwę aa ning kweng a riyii, ngu a he ne nje he n ywa n ya kyu a nzhwo Silo. Nje ẹ ywa, we ne nje kyu we kyu nje ẹ nę ne ri ewie."

¹²Mbe ẹ ki rinng he, "Nne nna shi he?" Ngu a he ne mbe he, "Ko nje hu we."

¹³Á ywa mi ne nne ne ngu i bi cwue nna a nwie nné Farisi.

¹⁴Otu ne Jesu ngu i krre rwę ngu ning kla nne nna riyii ẹ nyi Otung Srra Cwu.

¹⁵Aha ni nné Farisi á ki rinng wa he aa cę rimi ne ngu hung ri ewie ẹ ye. Ngu a he ne mbe he, "Aa ning kwe rwę a riyii ngbe nje ẹ ya kyu; nje ẹ nę ne ri ewie."

¹⁶Yá nné Farisi nna mbe ẹ he, "Mahu nne nę koo wru nwie Bènè we, aha ko zhwe teede Otung Srra Cwu we." Mèdi yá mbe ẹ he, "Ma wę cę rimi nne ἐγκώιος re hung nyi zhwe re-ankyang nga onu ne ee?" Ngbe mbe ẹ ci ronu kanka we nci mbe.

¹⁷Gbengbe ni nné Farisi ẹ á rin nne nnang tēnē wa he, "Ma ngwę ẹ ngwę he rimi ne nne ne, aha ngwę he he e re kla riyii ngwę?" Ngu a kara he, "A nyi nne ti reseng."

¹⁸Herri ne cwu ko nné Yahudi ẹ á shî he á i bî nne nna ne cwue wire he á ya ki klang we, mbe ẹ te he ‘bẹ ngu ngbe dẹ ngu ré be.

¹⁹Á we rinng he, "A nyi ewe nyi ne ee? Ma nyi he he nyi ki bî ne cwue rri ii? Ma aa cẹ rimi ne ngu hung ri ewie a zhe ne ne?"

²⁰Mbe ‘bẹ ngu ngbe dẹ ngu a mbe ẹ he, "Nzhi hu he nyi ewe nzhi, nzhi ki bî ne ngu bi cwue.

²¹Mèdi ko nzhi hu ka aa cẹ rimi zhe ne ne ngu hung ri ewie ne we, ko nzhi bra hu ka nyi nyẹ ngu ki kla riyii nna we. Nyi ki rinng; ko nyi ẹwewe we, we hung heng we rici ngu."

²²Mbe ‘bẹ ngu ngbe dẹ ngu a á he ni aha ne mbe to owu nné Yahudi, aha á i ma ne nné ringgwé Yahudi mbe e rwe he ko nyẹ ne e ki she ngu shi he he Jesu nyi Krristi, wé ki yu a zonggrung mwe.

²³Kya a nyi ngwiee mbe he he ko nyi ẹwewe we, ré ki rinng we ngu nna.

²⁴Nné Farisi ẹ á ye nne ne ngu i bi cwue nna tenté wa, á he ne ngu he, "Ci Bene grime. Nzhi hu he nne ne nyi nne ẹngwie."

²⁵Nne ne ngu i bi cwue ẹ ngu a he, "Ka re nyi nne ẹngwie ka dẹ re nyi nne ẹngwie we, ko nje hu we. Kya zunzrru ne nje hu a nyi nke: nje i nyi nnencwue, mèdi a zhe ne ne nje ri ewie."

²⁶Á ki rinng he, "Aa re nyi rimi ẹ? Aa cẹ rimi ngu re kla riyii ngwé?"

²⁷Aa we shing he, "Nje e níng ting, ko nyi ning sa uucwu we. Nyi nda ngu ci ne nyi ce hong tenté wa a? Ka nyi cẹ hwiẹ nné ki zhwe ngu a ma aa?"

²⁸Á ne ne ki cwi nwie he, "Se ka ngwé ngwé zhwe nne ne ho! Mèdi nzhi ẹ nzhi nyi nné zhwe Musa!

²⁹Nzhi hu he nyi Musa ne Benē ngu i he nka ne ngu, mèdi ngu nne ne ko nzhi hu ka aa wru he we."

³⁰Nne nna a we shing he, "Ngge ne nyi ya ngba kyang hwiẹ nga onu: Ko nyi hu ewie ngu ning wru we, mèdi aa ning kla riyii!

³¹Nzhi hu he ko Benē ho rumwo nne ẹngwie we. A hó we rumwo nne ne ngu to owu ngu ne ngu bra nyi kya cẹ ngu.

³²Gannyi cęucwung koó sa ho he á kla ya nne ne e ki bî ne cwue riyii we.

³³Kundu dẹ nne ne ẹ rā wru nwie Benē we, koo rā hung nyi ko yankya we."

³⁴Á ki shing he, "Ngwé ne e re bî a yarri ẹngwie ẹ herri ngwé shi níng miẹ nzhi nna aa?" Mbe ẹ ki ti ci a zonggrung mwe nna.

³⁵A zhe ne Jesu ngu ho he á ti nne nna a ci, aa ki she ngu a ki rinng he, "Ngwé sa rie a Kowe Nneywi ee?"

³⁶Nne nna a ki rinng he, "Beri, a nyi zohu nne e? Ning ti ngu ngbe n sa rie a ngu!"

³⁷Jesu he ne ngu he, "Nyi ngu ne ngwé ki ri ne, nyi ngu ne ngu shi nka ngbe ngwe ne."

³⁸Nne nna a hu be nyyi ngu nwie he, "Brrabé, nje sa rie ngwe."

³⁹Jesu a he, "Nje be a be ngwé ne aha n nyi nneywí nka, aha ngbe nnencwué ré ri ewie ngbe nné mbe ne mbe yaa kywo he mbe ri ewie ré ci ncwué."

⁴⁰Yá nné Farisi ne mbe shi miimi e á ho ni mbe e ki rinng he, "Nda aa? Nzhi ne nzhi nyi nnencwué ma aa?"

⁴¹Jesu a he, "Kundu nyi rā bi cwue, ko nyi rā nyi nné engwé wé. Mèdi a zhe ne ne ne nyi yaa kywo shi nyi ri, re-engwé nyi e á ning shi."

Yohana 10

¹"Nje níng ting cence, nne ne ko ngu ngwié a agrraa canvé e a nusinyeng wé, medi ngu ngrá re ngwie a yaka rē, a nyi nne nca a bra nyi nne nywrra nné rē.

²Nne nkiye ne ngu ngwié a nusinyeng, nyi ngu ne ngu nyi nne cwo canvé nna.

³Nne cwo onusinye nna ki kláng; canvé nna á bra hu cwue ngu. A yé canvé ngu ne re-lo mbe ngbe wé we kwa re be ci.

⁴A zhe ne ngu trru re-na ngu ci zhwozhwo, ngbe wé se yincwuee ne mbe ki zhwe. Canvé ngu a á ki zhwe aha ne mbe hu cwue ngu.

⁵Mèdi ko shi ré zhwe ya nne ice wé, se ka ré to ré yaa se hoo, aha koó hu cwue nne ice wé."

⁶Jesu we mię nka zhwebe ne, mèdi koó hu cwu kya ne ngu he wé.

⁷Aha ni Jesu ning brru he ne mbe he, "Nje níng ting cence, nyi nje ne nje nyi onusinyeng ngwie canvé nna.

⁸Ko mbe nyę ne mbe i këshe nje mbe be á nyi nné nca, á nyi nné nywrra nné rē. Ko canvé nna á i we ho wé.

⁹Nyi nje ne nje nyi onusinye! Ko nyę ne ngu ngwie a yarri nje wé she kyia; we shi canve ne ngu ngwié re wru ne ngu bra she reye ngu.

¹⁰Nne nca a cwo we aha ngu ya nyi nca, ngu yhwé nne, ngu bra dzio ko nda; mèdi nje e nje be aha ngbe ré she ce, ngbe ré ki she zhwozhwo.

¹¹"Nje nyi 'tentę nne cwo. 'Tentę nne cwo a ngwá ce ngu aha canvé ngu.

¹²Ko nyi nne nke ne e ki fo we ncwuo a ngu nyi nne bi canvé nna wे, aha a zhe ne ngu ri ya nyanya yi ngu to re be wे we canvé nna wे to. Ngbe nyanya yi nna wे ya pie ya wे we sे zhwozhwo mbe nserinnserin.

¹³Nne ne e ki fo we ncwuo a wे to aha á ki fo we fo he re ya nyi cwuo, ko shi re bē aha canvé nna wे.

¹⁴"Nje e nje nyi 'tente nne cwo; Nje hu canvé nje, canvé nje e ma á ning hu –

¹⁵we shi ne ngu 'Bे e ning hu, nje e ma nje ki hu -- nje ngwa ce nje aha canvé nje.

¹⁶Nje bi yá canvé nna ne ko mbe shi a yarri ekpri nे wे. Se nje be mi ne mbe ma. Mbe e ma á shi ho cwue nje, ngbe wे ci ekpri zunzrru, ne nne cwo mbe zunzrru.

¹⁷"Kya ngu ci ne 'Bे e ning cे e nyi aha ne nje ngwá ce nje -- ngbe ma n ning brru n fo wa.

¹⁸Ko bi nne re hung fo ce nje wे, mèdi nje ngwá ce nje we rici nje. Nje bi igbèng ngwang, ngbe igbèn ning brru n fo wa. Kya ne 'Bे nje ngu he n nyi e nyi nke nे."

¹⁹Aha re-nka nे, nné Yahudi i ci ronu kanka wa.

²⁰Jie mbe e he, "Nne nे bi rije, a kpinzhwu! Nyi kे we ne ki ho aha nda aa?"

²¹Mèdi yá mbe he, "Ko re-nka nे nyi re-nka nne bi rije wे, Wे cे rimi rije re hung kla riyii nnencwue?"

²²A zhe nna nyi zhe nze ne wu srru ne e shi Parang Kla Brranyi a Urrushelima.

²³Ngbe Jesu a shi cwo a Farranda Solomo a Brranyi,

²⁴nné Yahudi mbe e ya ki grra nwie he ne ngu he, "Hèrrí se rekpe wire ngwे níng ting yे? A ri nyi ngwे ngwे nyi Krristi e, níng ting we wang."

²⁵Jesu a we shing he, "Nje níng heng, mèdi ko nyi shî wे. Re-cwuong hwiè nga onu ne nje nyi a yarri lo 'Bे nje á ngwa sheede a rici nje.

²⁶Mèdi ko nyi sa rie a nje wे, aha ko nyi nyí canvé nje wे.

²⁷Canvé nje e á hó cwue nje; nje we hu, mbe e á ning zhwé.

²⁸Nje we ngwa ce na herri tiya, ko shi ré ci shweni wे; ko bi ya nne re hung we trru a nva nje wे.

²⁹'Bे nje ne ngu ning ngwa mbe e a nे ko nyे, ko bi nne re hung we trru a nva 'Bे nje wे.

³⁰Nje ngbe 'Bे nje e nzhi shi zunzrru.'

³¹Ngbe nné Yahudi á a ko rahwan he mbe shi ki ta.

³²Mèdi Jesu he ne mbe he, "Nje níng nyi re-cwuо rina piriri ne 'Bे ning ci n nyi. A nyi zohung ngu ci ne nyi cे ning ta ne rahwan a?"

³³Nné Yahudi ẹ ki shing he, "Ko nzhi cẹ re ta ne rahwan nẹ aha ko yankya ana we, mèdi aha ngwẹ dzie Bẹnẹ, ngwẹ nyi we nneywi, mèdi ngwẹ ci rici ngwẹ shi ngwẹ nyi Bẹnẹ!"

³⁴Jesu a he ne mbe he, "Koó wie a yarri Nti Nka nyi ẹ he, 'Nje ẹ nje he nyi nyí re-benẹ'wẹ ee?

³⁵Ma kundu ngu ye nné mbiye ne mbe i be mi ne nka Bẹnẹ ẹ he 're-benẹ', ne herri koo dzio nka Bẹnẹ we,

³⁶ngu na wiri ne 'Bẹ ẹ ngu kylie ngu bra ki te a be ngwie ẹ ma rre? Aha nda nyi he nje dzie Benẹ aha ne nje he 'Nje nyi Kowe Bẹnẹ ẹ'?

³⁷Ma shi dẹ nyi sa rie a nje we, kundu dẹ ri nyi re-cwuo 'Bẹ nje ẹ ne nje shi nyi we.

³⁸Mèdi kundu nje ri shi nyi, ko dẹ nyi ri shi sa rie a nje we, nyi sa rie a re-cwuo nna, ngbe nyi hu, nyi bra pie cwu kya nna he 'Bẹ ẹ shi yarri nje, nje ẹ bra shi yarri ngu."

³⁹Ngbe mbe ẹ ne we he mbe ki pie wa, mèdi aa yaa fie ngu a wru a nva mbe.

⁴⁰Jesu a ning brru tsa nyie Brra Riywi Urrdu re nzhi nwie ne Yohana ngu i shi ning nyi nneywí batisma a cœucwung. Aa ya srra miimi.

⁴¹Nneywí piriri ẹ be nwie ngu. Á he, "Ko Yohana a nyi yankyang hwiẹ nga onu we, mèdi ko nda ne ngu i he a rici nne nẹ nyi cence."

⁴²A miimi ana nneywí piriri á a sa rie a ngu.

Yohana 11

¹Ya nne ne e ki ye he Liezurru a Betani i nyi ruhu. Betani ẹ nyi kla mbe Merri ngbe gimbe ngu Marcta.

²Ngu Merri ne gimbe ngu Liezurru nywẹ ne ruhu nẹ nyi ngu ne ngu i kro Brrabe turraren ne ngu bra i ki yi nta ne nkwe rici ngu.

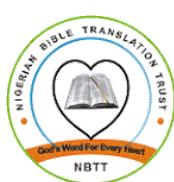
³Re-gimbe ngu rewerembrru a á te nwie Jesu he, "Brrabẹ, brra rwi ngwẹ ẹ ko shi gbingbi we."

⁴A zhe ne Jesu ho ni, ngu a he, "Ko ruhu nẹ shi ki yhwẹ we; mèdi aha grime Bẹnẹ, ngbe ré ning ci Kowe Bẹnẹ grime."

⁵Jesu cẹ Marrta ngbe re-gimbe ngu, Merri ngbe Liezurru.

⁶Gbengbe ni a zhe ne ngu ho he ko Liezurru shi gbingbi we, aa srra a nwie ne ngu ning shi herri rotu wehwie.

⁷Wire ngu a he ne nné ki zhwe ngu he, "Nyi ning be nzhi ning brru re nzhi Yahudi."

⁸Mèdi nné ki zhwe ngu a á he, "Rrabbi, we kenke ne nné Yahudi nè á cè re ta ne ngbatsie; hérri ne cwu ngwè cè ywa miimi è wa aa?"

⁹Jesu a he, "Otu a bi re-awa shwa ne otu wehwie, ka dè shi ni wè ee? Aha ni ko nyé ne ngu cwo ciee è a tènè ko shi re klu ta wè, aha a ri nsè ebe ngwiè nè.

¹⁰Mèdi nne nke ne ngu cwo ciee a totu wè klu ta aha ko bi ewie si wè."

¹¹A zhe ne Jesu ngu he ni ngu a ning brru ngu a he ne mbe he, "Rwi nzhi Liezurru a fu ndzie; mèdi nje cwo a ki shwo."

¹²Nnè ki zhwe ngu a mbe è he, "Brrabè, kundu ngu ri shi ndzie mahu a shi ki ci rina."

¹³Jesu shi nka ana he Liezurru a hu, mèdi mbe è á ra he ka nyi we ndzie dede ne Liezurru a shi mi.

¹⁴Ngbe ngu a we ting we gbeng he, "Liezurru a hu.

¹⁵Mèdi aha nyi, nje bi rekwi aha ko nje shi miimi a zhe ne ngu hu a wè, aha ngbe nyi sa rie a nje. Nyi ning be nzhi ywa."

¹⁶Ngbe Toma (ne e ki ye he reyhwi) ngu a he ne kpi mbe he, "Nyi ning be nzhi ywa ma, ngbe nzhi ya hu ngbe ne ngu."

¹⁷A zhe ne Jesu ngu ya cwu, aa ya she Liezurru ngu ci rotu weni a ria.

¹⁸Gbong Betani ngbe Urrushelima a koo cwu re-kyilomita wetsiè wè.

¹⁹Á i ma a zhe nna ne nné Yahudi piriri mbe e ya dzie Marrta ngbe Merri aha hu gimbe mbe.

²⁰A zhe ne Marrta ngu ho he Jesu re e be, ngu a wru ci aha ngu a ki nyire, mèdi Merri hwiè yarri ri.

²¹Marrta a he ne Jesu he, "Ka, Brrabè, kundu ngwè rā shi he, ko gimbe nje rā hu wè!

²²Mèdi nje hu he ko we zhe ne nè Bènè wè re ngwa ko nda ne ngwè ki rinng."

²³Jesu a he ne ngu he, "Gimbe ngwè è shi deze nce."

²⁴Marrta a ki shing he, "Ee, nje hu he a ri deze a tu krrucing ne e ri vu nné kwi."

²⁵Jesu a he ne ngu he, "Nyi nje ne nje nyi vu ngbe ce. Nne nke ne ngu sa rie a nje, ko ngu hu a ri srra nce;

²⁶nne nke ma ne ngu shi nce ne ngu sa rie a nje ko bi hu wè. Ngwè sa rie he shi ni ee?"

²⁷Marrta a he ne ngu he, "Ee, Brrabè, nje sa rie he nyi ngwè ngwè nyi Krristi Kowe Bènè ne ngu cwo be be ngwiè."

²⁸A zhe ne Marrta ngu he ni, ngu a ning brru ngu a ya ye gimbe ngu Merri a bamba ngu a he ne ngu he, "Nne Miè Nka shi he, a shi rin aha ngwè."

²⁹A zhe ne Merri ho ni ngu a wrę ne deze re nzhi nwie ngu.

³⁰(Koó ma ne Jesu ngu ya cwu a nkla nna wę, a shi we nwie ne Marrta ngu ri ya ki she.)

³¹A zhe ne nné Yahudi ne mbe ri shi ngbe Merri nwie ki krru ehwie mbe ri ne ngu deze ngu wru brimbri brimbri ni á ki zhwe, á ra he ka a fu ku anaa a ria nna.

³²A zhe ne Merri ngu ya cwu nwie ne Jesu ning shi, ngu a hu be a nyyi ngu, ngu a he, "Brrabę, kundu ngwę rā shi he, ko gimbe nje rā hu we!"

³³Jesu ki di ne ngu ku anaa ngbe nné Yahudi ne mbe ki zhwe nwie ku rana ma; ehwie ngu yhwı, aa dzio ehwie we yang.

³⁴Ngu a he, "Nyi ki nyię a he?" Mbe ę he, "Ning be ngwę ya ri, Brrabę."

³⁵Jesu a ti reyii.

³⁶Ngbe nné Yahudi ę he, "Ri zhwe cę ne ngu ki cę ne wę!"

³⁷Mèdi yá mbe ę he, "Ko nyi ngu ngu kla riyii nnencwuę ana we ee? Ma koo ci nne ne re drę wę aha nda ma?"

³⁸Jesu ne ngu shi a ehwie dzio a, ngu a ywa a ria nna. Ria nna nyi ya rie a ngbra ne e ki hwien ne ya ngbaatsie baara.

³⁹Ngu a he, "Nyi lu ngbaatsie nna." Ngbe Marrta ne ngu nyi gimbe nne hu nna ngu a ki shing he, "Brrabę, a zhe nę aa a gwra, aha aa ci rotu weni ne e ki nyię!"

⁴⁰Jesu a he ne ngu he, "Ko nje re ting he kundu ngwę bi sa rie, ngwę ę ri grime Bęne wę ee?"

⁴¹Mbe ę lu ngbaatsie nna. Ngbe Jesu a gbi riyii ze ngu a he, "'Bę, nje re ci kijięng aha ngwę ning ho.

⁴²Nje hu he ngwę ning hó ko zohu zhe, mèdi nje he nke nę aha nné ne mbe yó a he nę, aha ngbe ré sa rie he ngwę ning te."

⁴³A zhe ne ngu he ni, ngu a ci ye ne brra riwięng cwue he, "Liezurru, wru ci!"

⁴⁴Ngbe nne hu a wru ci ne nva ngbe nta ne e ki gyę ngu ne trrong nyię nné, ne riyii ne e ki gyę ngu ne kla trro. Jesu ngu a he ne mbe he, "Nyi ki trru ankya nę ngbe re nę."

⁴⁵Aha ni, jie nné Yahudi ne mbe be dzie Merri ne mbe ri kya ne Jesu ngu nyi ę, á sa rie a ngu.

⁴⁶Mèdi yá mbe ning brru ywa nwie nné Farisi á ya we ti kya ne Jesu ngu nyi.

⁴⁷Wire nggwę re-prristi ngbe nné Farisi mbe ę ye mwe rotsu brrá nné Yahudi. Á rin he, "Ket, kya ne nzhi shi nyi nna nyi nda? Nne nę nyi nke ngu shi nwie nyi re-ankyang hwię nga onu ne!"

48Kundu nzhi ri ki we ngu n̄ mi we ni, ko nyę wę sa rie a ngu, ngbe nné Rroma wę be wę ya sę ewie nzhi ngbe ngwię nzhi.”

49Ngbe ya mbe ne e ki ye he Kayafa ne ngu i nyi Brra Prristi a zhe nna, ngu a he, "Ko nyi hu yankya wę!

50Ko nyi hwie he nyi canca nne zunzru re hu aha nneywí ne nneywí zhwozhwo a ngwię n̄ ré ci shweni wę ee?"

51A nyi ana koo he nka ana ne ru ngu wę, m̄edi aha ne ngu nyi Brra Prristi a zhe ana, aa ti r̄esęng he Jesu shi hu aha nné Yahudi,

52kei, ko aha ngwię nné Yahudi nggaa mbe wę, m̄edi aha re tsu rewe B̄enę ne mbe yaa s̄ę kanka ngbe ré ci zunzru.

53Kya ngu pie a tu ana, á n̄e ne kre r̄e mbe ki yhwe.

54Aha ni, ko Jesu gr̄ra gbeng a nyyi nné Yahudi wa wę. Aa yaa fię re nzhi ya kla ne e ki ye he Ifrreemu ne ngu shi dudu ne tsi yi. Aa ya srra miimi ngbe nné ki zhwe ngu.

55A zhe ne Para Paska nné Yahudi i sa dudu, nné piriri wru a re-nkla mbe re nzhi Urrushelima ngbe mbe yaa ci ci wiri aha teede Paska.

56Á kre Jesu we kre we kre, á yo a Brranyi nwie yaa rinng he, "Nyi ri rimi e? Ko cwo be Para nna gung wę ee?"

57Á ma ne nggwę re-prristi ngbe nné Farisi mbe e ngwa nka he nne ne ngu ri hu ewie ne Jesu ning sh̄i re ti ngbe mbe ki pie.

Yohana 12

1A zhe ne Paska hwię rotu rritsie, Jesu a be a Betani a nwie ne Liezurru ne ngu i ki deze nhu ana ngu ning srrá.

2Á ki nyi yâ totu a miimi. A nyi Marcta ngu i shi kye yâ nna, Liezurru a shi a tsi nné ne mbe shi srra a gumong ye yâ ngbe ne Jesu.

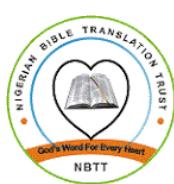
3Ngbe Merri e fo ya oshwo turraren bi ncwę we yang ne e nyi ne ‘t̄entę narrdi, ngu a ki krong a rebenta wire ngu a n̄e ne ki yi nta nna ne nkwe rici ngu; ngbe shwę turraren nna a sę eri nna zhwozhwo.

4M̄edi ya a tsi nné zhwe Jesu ne e ki ye he Yahuda Iskarriyoti, ne ngu cwo a ki rie, ngu a he,

5"Nyi nda ngu ci ne ko shi ré rie turraren ne ngu cwu denarri nnywa wetsię n̄e ngbe ré ngwa yiriywę ncwę nna wę ee?"

6(Koo he ni aha ne ngu cę she ‘yiriywęng wę, m̄edi aha ne ngu nyi nne nca. A nyi ngu ne ngu bró lente ncwę mbe, a srrá re trrung nwie ning nyi ankya na rici ngu.)

7M̄edi Jesu he ne ngu he, "Ki we ngbe re sa turraren n̄e ni aha otu ne e ri ning nyie.

⁸Yiriywé e á shi shi ngbe ne nyi ko zohu zhe, ko nje e nje shi ngbe ne nyi ko zohu zhe we.”

⁹A zhe ne nné Yahudi piriri mbe ya hu he Jesu shi Betani, mbe e be; ko aha ngu nggaa ngu we, mèdi aha mbe ya di Liezurru ne i ki deze nhu a.

¹⁰Aha ni nggwé re-prristi e nè ne kre rē mbe ning yhwé Liezurru ma,

¹¹aha nyi aha ngu ne nné Yahudi piriri mbe we we mbe nè ne sa rie a Jesu.

¹²A otu na ngu ning zhweng, rigwé nné ne mbe be Para nna á ho he Jesu nyia re nzhi Urrushelima.

¹³Mbe e kprre nva rekwe iigle, á ya ki nyi rē nwie kyiè ronu he, "Hosanna! Mwo rina nyi na nne nke ne ngu be a yarri lo Brrabe! Mwo rina nyi na nggwé Isrreela!"

¹⁴Jesu she ya ewe nzeekyi, ngu a ning ngra a zeteng we shi kya ne e wie he,

¹⁵"Shi dè nyi to owu we, nyi nné ngwie Siyona! Nyi ri nggwé nyi e nyi ngwiee ne ngu cwo re be a zete ewe nzeekyi."

¹⁶A cœucwung, nné ki zhwe ngu a koó i hu rèsè ga re-ankya nè we, se zhe ne e ya deze Jesu a yarri grime, wire mbe ya lu he á i wie re-ankya nè a rici ngu, he mbe bra ki nyi re-ankya nè.

¹⁷Ekpri nné ne mbe i shi ngbe ne Jesu a zhe ne ngu i ye Liezurru a ria ngu ki deze a nhu a á nè ne ting.

¹⁸Aha ni nné piriri ne mbe ho kyang hwiè nga onu ne ngu nyi nè, mbe e nga re be ki nyi rē.

¹⁹Nné Farisi mbe e he we nci mbe he, "Ri we, ko nzhi cwo a cwu ko ya ewie we; aha ebe ngwie zhwozhwo nga nwie ki zhwe."

²⁰A zhe ana a bi yá nné Heleni ne mbe shi tsi nné ne mbe be ye Bènè mbè a Para nna.

²¹Á be nwie Fili ne ngu nyi nne Beseda a Galili, mbe e he, "Béri, nzhi cè ri Jesu."

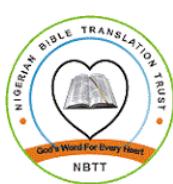
²²Fili e ya ti Andrrung, ngbe mbe nné wehwie e ya ti Jesung.

²³Jesu a we shing he, "Zhe e be ne e shi ci Kowe Nneywi grime.

²⁴Nje níng ting cence, kundu dè cwe alikama ngwie be ngu hu we, we srra we cwe zunzrru. Medi kundu ngu hu, wire we ci riyii piriri.

²⁵Nne nke ne ngu cè ce ngu, we wi; mèdi nne nke ne ngu ra ce ngu a be ngwie nè, mahu a cwó ce ngu gbagba hérri tiya.

²⁶Ko nyé ne ngu cè ning nyi cwuo se re ning zhwe; ngbe ewie ne nje ning shi, ngu nnencwuo nje e we ning shi ma. ‘Bè nje shi ci ko nyé ne ngu ning nyi cwuo grime.

²⁷"A zhe ne ne, nje bē we yang a yarri hwie nje. Ma n he rimi? N he, "Be, n kye a zhe ne ne' ee? Aawo, a nyi aha zhe ne ne nje be.

²⁸'Be, ci lo ngwē grime!" Wire ya cwue e wru zinyē he, "Nje ki ci grime; nje bra shi ki cing wa."

²⁹Rigwē nné ne mbe shi yo miimi á ho, mbe e he he eeze kpra ru; yá mbe e he he nyi ya njeli ngu he nka ne ngu.

³⁰Mèdi Jesu he ne mbe he, "Cwue ne e he nka aha nyi, ko nyi aha nje we.

³¹Zhe e be ne e shi nyi ngwię ne nka; a zhe ne á shi trro nggwē ebe ngwię ne a ringgwē.

³²Mèdi nje e, kundu ne e ri ning fo be ngwię ne re nzhi zeteng, nje ri kwa nneywí zhwozhwo re be nwie nje."

³³Aa he ni aha ngu ti zhwe hu ne ngu shi hu.

³⁴Rigwē nné nna á he, "Nzhi hu a yarri Nti Nka nzhi e he Krristi nna ri srra hérri tiya. Rimi ne ngwē he he se ne e fo Kowe Nneywi nna a ze e ye? Nyi nyē ngu nyi Kowe Nneywi nna?"

³⁵Wire Jesu a he ne mbe he, "Nsē nna shi srra ngbe nyi a ewe zhe tsienzhwu. Nyi cwo ciee nyi a yarri nsē ne ewie ywi rishi be re ya níng ku. Nne nke ne ngu cwo a nwie ywi, koo hu ewie ne ngu nyia re nzhi we.

³⁶Nyi sa rie a nsē nna a zhe ne nyi ki bi, aha ngbe nyi hwie nné ewie si." A zhe ne Jesu ngu fro re-nka ne, aa ne ya srra a nwie ne ko mbe hu we.

³⁷Ko ngbe ne re-sheedeng hwie nga onu ne Jesu ngu nyi zhwozhwo a nyyi mbe, koó sa rie a ngu we,

³⁸aha ngbe nka Ishaya nne ti resēng ngu i he re ci rrurru, a i he: "Brrabē, nyi nyē ngu sa rie a nka nzhi e? Nyi nyē ne Brrabē ki ti igbē ngu a?"

³⁹Aha ni koó bi sa rie we, aha Ishaya i he wa he:

⁴⁰"Aa ci nyyi mbe ci ncwuę a bra we shi ywing a yarri ronu rie mbe, aha ngbe dę ré ri ne nyyi mbe we, dę ré bra hu a yarri ronu rie mbe we kishi á ri ning brru re be nwie nje -- ngbe ma n we kyia."

⁴¹Ishaya i he nka ne aha ne ngu i ri grime Jesu, ngu a he nka a rici ngu.

⁴²Gbengbe ni, nné piriri hérri ngbe yá nnencwueé nné Yahudi á sa rie a ngu; mèdi aha ne mbe to owu nné Farisi, koó hung heng he mbe shi nka ngu we, kishi á ri we yu a zonggrung mwe.

⁴³Á cę he nneywí ré we de kaka re ne de na Bene.

44Wire Jesu a ci onu he, "Nne nke ne ngu sa rie a nje, ko sá rie we a nje wę, mèdi a sa rie a nne ngwiee ne ngu ning te.

45Kundu ngu ning rí, a rí nne ngwiee ne ngu ning te.

46Nje be be ngwię shi shi nyi nse, aha ngbe ko nyę ne ngu sa rie a nje, ko shi re srra a nwie ywi wę.

47"Mèdi ngu nne nke ne ngu hó nka nje ne ko ngu ning nyi cwuó wę, ko nje ki nyí nka wę; aha ko nje be nyi ebe ngwię nka wę, mèdi he n kyia ebe ngwię.

48Nne nke ne ngu ning ra ne ko ngu sé nka nje wę, a bi we nne ne ngu shi ki nyi nka; nka nje ne nje he ę ri hwię kya ne e shi ki nyi nka a tu krrucing.

49Aha ko nje hé nka ne igbę rici nje wę, mèdi ngu 'Bę ne ngu ning te ę ning ti kya ne nje shi heng, se ne nje bra he.

50Nje bra hu he nka ngu a ngwá ce na herri tiya. Aha nii, ko nda ne nje he ę nyi we kya ne 'Bę he n he."

Yohana 13

1A zhe ne Para Paska ngu hwię otu zunzrru, Jesu hu reseng he zhe e be ne ngu shi ning we ebe ngwię re nzhi nwie 'Bę. Jesu cę nné mbiye ne mbe nyi na ngu ne mbe shi a be ngwię, aa we ti zhwe cę ne ngu we cę zhwozhwo.

2A zhe ne mbe shi ye yâ totu, á ma ne shetani i ci hwie nkang rię Jesu a nu rie Yahuda ne ngu nyi ewe Sima Iskarriyoti.

3Jesu hu he 'Bę ki ngwa ko nda a nva ngu; he ngu wru nwie Bene, ngu bra shi ning brru re nzhi nwie Bene.

4Ngu a deze nwieng ye yâ nna, ngu a ti kuntu ngu, ngu a rwe taweli a nti.

5Wire ngu a ci rishi a perewe ngu a nę ne kyu nné ki zhwe ngu nta nwie we yi ngu ne taweli ne ngu rwe a nti ę.

6A zhe ne ngu ya cwu a nwie Sima Pita, Sima Pita he ne ngu he, "Brrabę, nyi ngwe ngwę shi ning kyu nta aa?"

7Jesu a ki shing he, "A zhe ne nę ko ngwę hu kya ne nje shi mi nę wę, mèdi re nzhi ncwuee ngwę cwo a hung."

8Pita a he ne ngu he, "Aawo, ko shi ngwę ning kyu nta nje wę rraa!" Jesu a ki shing he, "Kundu dę nje re kyung wę, mahu ko shi yankya re ning mwe ngbe ngwę wę."

9Sima Pita a he ne ngu he, "Brrabę, ma kundu ngu ri shi ni, ko nyi we nta nje ngwe shi kyung wę, kyu herri ngbe nva ngbe rici nje zhwozhwo!"

¹⁰Jesu a he ne ngu he, "Nne ngwiee ne ngu ngwie rishi, ko se re bra ngwie rishi wa wé, se ka re kyu we nta hoo, aha rwé ngu a zhwozhwo shi wiriri. Nyi é nyi shi wiriri, mèdi ko nyi zhwozhwo nyi wé."

¹¹Aha aa hu nne nke ne ngu shi ki rie, kya a nyi ngwiee ngu he he ko nyi zhwozhwo mbe ne mbe shi wiriri wé.

¹²A zhe ne ngu we kyu nta nna yhwé, ngu a ci kuntu ngu, ngu a ning brru re nzhi nwieng srra ngu a tebrru. Ngu a we rinng he, "Nyi hu cwu kya ne nje níng nying ne é?"

¹³Nyi ning ye he Nne Mie Nka, nyi bra ning ye he Brrabé; a shi yeyerri ne nyi ning ye ni é, aha a shi ni cence.

¹⁴A zhe ne né tu ne nje Brrabé nyi ngbe Nne Mie Nka nyi é nje níng kyu nta, mahu aa mwa yeyerri nyi yaa kyu nta ma.

¹⁵Nje níng nying ni aha ngbe n níng ti kya ne nyi ri ma nyi.

¹⁶Nje níng ting cence, ko 'hwie né beri ngu wé, ko nnente é bra né nne ne ngu ki te wé.

¹⁷Ma tu nyi hu reseng he ni né, nyi é shi she mwo rina, kundu nyi nyi ni.

¹⁸"Ko nje he nka né ne nyi zhwozhwo wé; nje hu nné ne nje we kyie. Mèdi aha ngbe nka Bené ne e wie re ci rrurru: 'Nne nke ne ngu ye a enjie zunzrru ngbe nje é ning brru bra rikwé ning ngwa.'

¹⁹"Nje níng ting a zhe ne né ne ngu rishi ci, aha kundu ngu ri ci ni, nyi é shî he nyi Nje ne Nje nyi ngu.

²⁰Nje níng ting cence he ko nyé ne ngu sé nne ne nje ki te, mahu aa ning sé nje; ko nyé ne ngu ning sé ma, mahu aa sé 'Bé ne ngu ning te.'

²¹A zhe ne Jesu ngu he re-nka né, ngu a ngwie cinci a yarri hwie ngu we yang, ngu a he we gbeng he, "Nje níng heng cence ya a tsi nyi né shi ning rie."

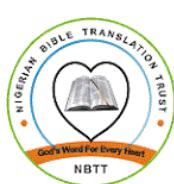
²²Nné ki zhwe é á né ne brra nwie yaa di re hwie nka wesa ne hung ka nyi nyé ne ngu ning shi nka yé?

²³Ya a tsi mbe, nne nke ne Jesu cé, shi srra dudu ne ngu.

²⁴Sima Pita a he ne ngu nne nke ne Jesu cé é a riti uucwu he, "Ki rinng he nyi nyé ne ngu ning he nka né yé?"

²⁵Ngbe ngu nne ki zhwe ana ngu a shwo re be dudu ne Jesu, ngu a ki rinng he, "Brrabé, a nyi nyé é?"

²⁶Jesu a shî he, "Nne nke ne nje ri tala brredi né a yarri onggo ne nje ki ngwa, mahu nyi ngu." Zhe ne ngu ning talang, ngu a ngwa Yahuda Iskarriyoti ne ngu nyi ewe Sima.

²⁷We zhe ne Yahuda ngu se kla brredi nna, Shetani e ngwie a yarri ngu. Jesu a he ne ngu he, "Wrę ne nyi kya ne ngwę ce nying nna."

²⁸Ko bi ya mbe a nwieng ye yâ nna ngu hu ręse kya ngu ci ne Jesu he ne ngu ni we.

²⁹Tu ne Yahuda nyi nne bro lente ncwé, yá mbe ra he ka Jesu he re ning si ankya na Para nna, ka re ngwa yiriywé hoo.

³⁰We zhe ne Yahuda ngu se brredi ana, ngu a wrę ne wru ci mri. A zhe nna nyi totu.

³¹A zhe ne Yahuda ne, Jesu a he, "A zhe ne ne á shi ci Kowe Nneywi grime, Benę shi she grime aha ngu.

³²[Kundu Benę she grime aha Kowe], mahu Benę we rici ngu shi wrę ne ngwa Kowe grime we hwiehwie.

³³"A rewe, ko nje shi ci zhe piriri ngbe nyi we. Nyi shi ning kre. We shi ne nje i ti nné ringgwę Yahuding, 'Ko shi nyi hung be a nwie ne nje cwo nzhi we.'

³⁴"Nje níng ngwa ya Riti Nka hwi: nyi yaa ce. We shi ne nje níng ce, nyi yaa ce a nci nyi ma.

³⁵Kundu nyi yaa ce a nci nyi, ngbe ko nyę we hu he nyi nyi nné ning zhwe nje."

³⁶Sima Pita a ki rinng he, "Brrabę, nyi he ngwę nyia re nzhi e?" Jesu a ki shing he, "Ewie ne nje nyia re nzhi e ko shi ngwę hu ning be a zhe ne we, mèdi ngwę ri hung be a ya otu."

³⁷Pita a ning brru ki rinng wa he, "Brrabę, nyi nda ngu ci ko shi n hung re zhwe a zhe ne we e? Nje shi ngwa rici nje aha ngwę ko ngu ra bra nyi hu."

³⁸Wire Jesu a ki shing he, "Herri ngwę ri hung ngwa rici ngwę aha nje e rri ii? Nje re ting cence, ngwę shi klo kpekpe herri ce 'tsię he ko ngwę ning hu we ne 'gba rishi tsię."

Yohana 14

¹Jesu a he ne mbe he, "Shi de nyi bē we, nyi bi sa rie a Benę nyi bra sa rie a nje ma.

²A bi rewieng srra piriri a ri 'Be nje; deę ni we, nje rā níng ting. Nje cwo nzhi nyi ewie aha nyi.

³Kundu nje ri e nyi ewie aha nyi, wire ma n bro be n ya níng ko re be nwie nje, aha ngbe nyi shi a nwie ne nje ning shi.

⁴Nyi e nyi hu rē ewie ne nje nyia re nzhi."

⁵Toma a he ne ngu he, "Brrabę, ma ko nzhi hu ewie ne ngwę nyia re nzhi e we, nzhi e ce rimi nzhi hu rē nna?"

⁶Jesu a we shing he, "Nje ẹ nje nyi rē, nje nyi raywrra, nje bra nyi ce. Ko bi nne re hung be nwie 'Bẹ wẹ se ne nje.

⁷Kundu nyi rā ning hu, nyi rā hu 'Bẹ nje. Mèdi kya ngu pie a zhe ne nẹ, nyi ki hu, nyi bra ki ri."

⁸Fili ẹ he ne ngu he, "Brrabẹ, níng ti 'Bẹ nna, ngbe wẹ níng be ni."

⁹Jesu a ki shing he, "Kyet, a Fili, ngbe brra zhe ne nje ci ngbe ne nyi nẹ, ko ngwẹ ning hu wẹ eẹ? Ko nyẹ ne ngu ning di, aa di 'Bẹ. Ngwẹ bra cẹ rimi ngwẹ he he n níng ti 'Bẹ e?"

¹⁰Fili ko ngwẹ sa rie he nje shi a yarri 'Bẹ nna, ngu a ma a shi a yarri nje wẹ eẹ? Nti nka ne nje he ne nyi nẹ koó wrru nwie nje wẹ, a nyi ngu 'Bẹ ne ngu shi a yarri nje ne ngu shi ncwuo ngu.

¹¹Nyi shî nka nje nẹ ne nje he he nje shi a yarri 'Bẹ, he ngu 'Bẹ ẹ a shi a yarri nje ma; ka nyi shî nka nje aha re-cwuong hwię nga onu ne nje nyi nẹ hoo.

¹²Nje níng ting cence, ko nyẹ ne ngu sa rie a nje, wẹ nyi re-ankya ne nje nyí, herri ma wẹ nyi re-ankya na ne mbe nẹ re-nke nẹ, aha nje nyia re nzhi a nwie 'Bẹ.

¹³Ngbe ko nda ne nyi rin a yarri lo nje ma n nyi, aha ngbe 'Bẹ re she grime a Kowe.

¹⁴Ko nda ne nyi ning rinng a yarri lo nje, ma n níng nying.

¹⁵"Kundu nyi ning cẹ, nyi ẹ zhwe Nti Nka nje.

¹⁶Ngbe nje ẹ ma n rin 'Bẹng, ngbe wẹ níng ngwa ya ne ngu ri níng sheng, ne ngu ri srra ngbe ne nyi herri tiya.

¹⁷Nyi Nshe Wiri ne ngu ri níng ti raywrra. Nnẹ ngwię ri mènkye ki se, aha koó ki ri wẹ wire re ning hwię ré ki hu. Mèdi nyi ẹ nyi ki hu, aha a shi ngbe nyi a bra shi srra a yarri nyi.

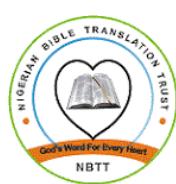
¹⁸"Ko nje shi níng we shi re-iina wẹ; nje cwo a ning brru n be nwie nyi.

¹⁹Ko shi fo zhe wẹ, ko nné ngwię nẹ á shi ning ri wẹ, mèdi nyi ẹ nyi shi ning ri. Aha ne nje ning shi nce, nyi shi ning shi nce ma.

²⁰Á ri he tuuye, nyi ri hu reseng he nje shi a yarri 'Bẹ, nyi ma nyi shi a yarri nje, nje ẹ shi a yarri nyi ma.

²¹"Ko nyẹ ne ngu hu nti nka nje ne ngu bra zhwé, a nyi ngu ne ngu ning cẹ. Nne nke ne ngu ning cẹ, 'Bẹ nje wẹ ki cẹ ma, nje ẹ ma n ki cẹ ma, herri ma n ki ting ka nje nyi nye ye."

²²Wire Yahuda (ko Yahuda Iskarriyoti wẹ fang) ngu a he, "Brrabẹ, ma nyi nda ngu ci ne ko ngwẹ shi ti ebe ngwię zhwozhwo rici ngwẹ wẹ se we nzhi ẹ?"

²³Jesu a ki shing he, "Ko nyé ne ngu ning cę wę zhwe nka nje. 'Bę nje wę ki cę, ngbe nzhi ę be nwie ngu nzhi ę ya srra ngbe ngu.

²⁴Nne nke ne ko ngu ning cę wę, ko shi re zhwe nka nje wę. Nka ne nyi ho nę ko nyi na nje wę, á wruu nwie 'Bę ne ngu ning te.

²⁵"Nje níng ti ga re-ankya nę ne nje ka shi ngbe nyi.

²⁶Nshe Wiri ne ngu cwo a níng sheng ne 'Bę shi ki te a yarri lo nje ę ri níng mię ko nda; a ri bra níng lu ne ko nda ne nje i níng heng.

²⁷"Nje níng we ne srra rina; srra rina nje, nyi ngu ne nje níng ngwa. Ko nje níng ngwa shi shi ne ebe ngwię ngu ngwá wę. Shi dę nyi bę wę, shi dę nyi bra ci owu wę.

²⁸"Nyi i ho ne nje he he nje shi nę, ngbe n bra ya ning brru re be nwie nyi. Kundu nyi rā ning cę, nyi ę bi rekwi aha ne nje nyia re nzhi nwie 'Bę, aha ngu 'Bę ę ning nę.

²⁹Nje níng ting tu we zhe ne nę ne ngu rishi ci, aha kundu ngu ri ci nyi ę shı̄ nka nje.

³⁰Ko nje bra shi he ya nka a jeję ne nyi wę, aha nne bro ringgwę ebe ngwię nę a re e be, mèdi ko bi ko yankya re hung nyi ne nje wę.

³¹Mèdi aha ngbe ebe ngwię re hu he nje cę 'Bę, he nje bra nyi yeyerri kya ne 'Bę ngu ning ci n nyi, nyi deze nzhi nę a he nę.

Yohana 15

¹"Nje ę nje nyi 'tentę ekwe inebi, 'Bę nje ę nyi nne kyęng.

²A kpó ko zohu gęse a nje ne ko ngu cı̄ gbre wę, ngbe wę zhwu, mèdi gęse nke ne ngu krró gbre wę ki nyi rina rina aha re ning bra krro gbre.

³Nyi ę á níng ci nyi ci wiriri ne ko nda ngu shi ngwięngwię, aha nka ne nje níng heng.

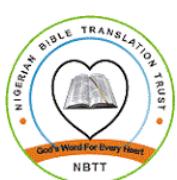
⁴Nyi srra a yarri nje, ngbe ma n shi a yarri nyi ma. Ko bi ya va ekwe inebi re hung ci gbre węsa ne ngu yaa tsio a riti inebi nna wę. A shi we ni ma, ko shi nyi hung nyi yankya węsa ne nyi she igbęng nying a nwie nje wę.

⁵"Nyi nje ne nje nyi riti ekwe inebi, nyi ę nyi nyi nvang. Nne nke ne ngu shi a yarri nje ne nje bra shi yarri ngu ma, wę hung nyi re-cwuо rina we shi shi ekwe inebi ne ngu krro ngbre piriri; węsa ne nje ko shi nyi hung nyi re-cwuо rina wę.

⁶Nne nke ne ko ngu shi a yarri nje wę, a shi shi va ekwe nke ne e zhwu ngu hwe, zhwe va ekwe ana á fó wę zhwu a nro ngbe ro wę ye.

⁷Kundu nyi srra a yarri nje ne nka nje shi yarri nyi, wire nyi ę hung rin ko nda ne nyi cę, ngbe nyi ę she.

⁸Kundu nyi nyi re-cwuо ne Bęne cę, nyi ę ti he nyi nyi nné ning zhwe, ngbe 'Bę nje wę she grimeę aha ni.

⁹We shi ne ‘Bẹ́ ning cẹ́, nje ẹ́ ma nje níng cẹ́. Nyi srra a yarri cẹ́ nje.

¹⁰Kundu nyi zhwe Nti Nka nje, nyi ẹ́ hwię́ a yarri cẹ́ nje we shi ne nje zhwe Nti Nka ‘Bẹ́ nje, ne ngu shi nwie ning cẹ́ nje.

¹¹“Nje níng he re-nka nẹ́ aha ngbe rekwi nje re shi a yarri nyi, ngbe ehwie kla nyi re shi piriri.

¹²Riti Nka nje ne nje níng ngwa a nyi nke: nyi yaa cẹ́ we shi ne nje níng cẹ́ ma.

¹³Ko bi ya cẹ́ ne ngu nẹ́ nke ẹ́ wẹ́, he: ya re ngwa ce ngu aha rwí ngu.

¹⁴Nyi nyí rwí nje kundu nyi nyí kya ne nje cẹ́.

¹⁵Ko nje bra níng ye he ‘hwié wa wẹ́, aha ko ‘hwié ẹ́ á hu kya ne béri mbe shi nying wẹ́. Mèdi nje níng ye he rwí, aha ga re-ankya ne nje ho a nwie ‘Bẹ́ nje zhwozhwo, nje níng ting.

¹⁶Ko nyi nyi ne nyi ning kye wẹ́, a nyi nje ne nje níng kye, nje bra níng ci he nyi ya nyi re-cwuo rina shi shi ekwe ne ngu krro ngbre piriri, he ngbre na nyi ẹ́ dẹ́ ré dzio wẹ́ hérri tiya. Ngbe ‘Bẹ́ wẹ́ níng ngwa ko nda ne nyi ki rinng a yarri lo nje.

¹⁷Riti Nka nje re be nwie nyi ẹ́ nyi nke: nyi yaa cẹ́.

¹⁸“Kundu ebe ngwię́ níng ra, nyi lu he aa keshe ning ra nje wire.

¹⁹Kundu nyi ri nyi na ebe ngwię́, ebe ngwię́ ẹ́ wẹ́ níng cẹ́ aha nyi nyi na ngu: mèdi aha ne nje níng kye a be ngwię́, ko nyi nyi na ebe ngwię́ wẹ́, kya a nyi ngwiee ne ebe ngwię́ ẹ́ níng ra.

²⁰Nyi lu ne kya ne nje níng ting: ‘Ko ‘hwie nẹ́ béri ngu wẹ́.’ Kundu ne mbe ning ngwa cinci, mahu á shi níng ngwa cinci ma. Kundu mbe rā ho nka ne nje we mięng, wẹ́ ho na nyi ma.

²¹Mèdi á ri níng ngwa re-cinci ni aha lo nje, aha koó hu Ngwiee ne ngu ning te wẹ́.

²²Kundu dẹ́ ne nje rā be nje ya we he nka wẹ́, koo rā bi nka ἑngwię́ a rici mbe wẹ́. Mèdi a zhe ne nẹ́ koó bi ya riwię́ wẹ́ na ré he he ko mbe i ru ne ἑngwię́ mbe ẹ́ wẹ́.

²³Nne nke ne ngu ning rá, a rá ‘Bẹ́ nje ma.

²⁴Kundu dẹ́ ne nje rā nyi ngbá re-ankya ne ko ya nne e sa nyi wẹ́, koó rā hu he mbe nyi ἑngwię́ wẹ́. Mèdi a zhe ne á ri zhwe ngbá re-ankyang hwię́ nga onu nẹ́, gbengbe ni á kẹ́ ne ning ra, á ra ngbe ‘Bẹ́ nje.

²⁵Mèdi nke ẹ́ ci ni aha ngbe kya ne i wie a yarri Nti Nka mbe ẹ́ re ci rrurru, shi ne e wie he: ‘Á ning rá wesa ne kwiling.’

²⁶“Nje cwo a te ne Nshe Wiri Bẹ́nẹ́ a nwie ‘Bẹ́ re be re ya níng sheng. Nyi ngu ne ngu tí raywrra, a ri ngwa sheede aha nje.

²⁷Ngbe nyi ma nyi ẹ́ ngwa sheede aha nje, aha nyi i shi ngbe nje tu cęucwung.

Yohana 16

¹"Nje níng he re-nka n̄e aha ngbe d̄e nyi grre we.

²Á ri níng yu a re-zonggrung mwe, m̄edi zhe cwo be ne nné ne mbe ri níng yhwi mbe ri ra he ka nyi cwuo B̄en̄e ne mbe shi nying.

³Á ri nyi zhwe re-ankya n̄e aha ne ko mbe hu 'Be ka nje nna we.

⁴M̄edi nje níng ti re-ankya n̄e, aha kundu zhe nna ri be, nyi e lu he nje i keshe níng ting. Ko nje i níng ti re-nka n̄e a c̄eucwung we aha ne nje shi ngbe ne nyi.

⁵"A zhe ne n̄e nje shi ning brru re nzhi nwie ngu ne ngu ning te, gbengbe ni ko ya nyi ning rinng aha ewie ne nje nyia re nzhi we.

⁶Aha ne nyi dzio rehwie aha re-nka ne nje níng ting n̄e.

⁷M̄edi nje níng ting cence: a nyi kya rina a nwie nyi kundu ne nje n̄e, aha kundu d̄e ne nje n̄e we, ko shi ngwiee ne ngu cwo a níng sheng nna re be we; m̄edi kundu ne nje n̄e, ma n ya ki te re be nwie nyi.

⁸Kundu ngu ri be, we ya ti nné ngwie re-engwie mbe ngbe riywe redziee mbe ngbe riywe hu nka ne e shi we nying.

⁹A cwo a we ti re-engwie mbe aha koó sa rie a nje we;

¹⁰we we ti riywe redziee mbe, aha ne nje cwo nzhi a nwie 'Be, a nwie ne ko nyi bra shi ning di wa we;

¹¹we we ti riywe hu nka ne e shi we nying, aha áá nyi nggwé ebe ngwie n̄e nka.

¹²"Nje bi nka we yang ne nje ce níng heng, m̄edi aa shwe igb̄e nyi a zhe ne n̄e.

¹³M̄edi a zhe ne Nshe Wiri ne ngu tí raywrra B̄en̄e ri be, we níng kwa a yarri raywrra ngu zhwozhwo. Ko shi re he nka we ne igb̄e na rici ngu we, m̄edi we he we kya ne ngu hó a nwie B̄en̄e, ngbe we níng ti re-ankya ne mbe cwo a ci.

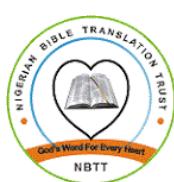
¹⁴We ning ci grime, aha a ri níng ti kya ne ngu ho ne nje he.

¹⁵Ko nda ne 'Be bi nyi na nje. Kya a nyi ngwiee ne nje he a ri fo kya ne ngu ho ne nje he we níng ting.

¹⁶"Aa hwię tsie, ko nyi shi ning ri we; ngbe a bra ri ci ewe zhe tsie wa, nyi e ning ri."

¹⁷Yá nné ki zhwe ngu á a n̄e ne yaa rin re-nka we nci mbe he, "Ma nyi nda ngu ning hwie yi ne ngu he he aa hwię tsie ko nzhi shi ki ri we; he a bra ri ci ewe zhe tsie, nzhi e ki ri e ye? Ne ngu bra he wa he aha ne ngu cwo nzhi a nwie 'Be e?"

¹⁸Mbe e ning bra n̄e ne yaa rin re-nka nwie he, "Nyi nda ngu ning hwié yi ne 'ewe zhe tsie' n̄e? Ko nzhi pie nka n̄e we!"

¹⁹Jesu hu he á cę ki rin nka nę, ngu a he ne mbe he, "Nyi shi nwie yaa rin re-nka aha ne nje ri he he, 'aa hwie tsie, ko nyi shi ning ri we; ngbe a bra ri ci ewe zhe tsie wa, nyi e ning ri' ee?

²⁰Nje níng ting cence, nyi ri ku rana nwie dzio rehwie ne nné ngwie mbe shi nyi rekwi; nyi cwo a dzio rehwie, mèdi dzio rehwie nyi e cwo a bra re ci rehwie kla.

²¹Mbrru ne ngu shi bî ewe ho wieng we yang aha nyi zhe nna ngu ci; mèdi zhe ne ngu ri bî ewe nna ngbe ga wę ki bru ne wieng nna, aha ne ngu shi rekwi he nne hwi be ngwie.

²²A shi ni a nwie nyi ma, zhe ne nę nyi zheng dzio rehwie nyi, mèdi nje ri bra níng ri tente wa ngbe nyi e nyi rekwi, herri ko bi ya nne ngu ri hu níng ci nyi we ni rekwi we.

²³"A tuuye ko nyi ri bra ning rinng aha ko yankya wa we. Nje níng ting cence, 'Be ri níng ngwa ko nda ne nyi ki rinng a yarri lo nje.

²⁴Herri ne cwu ko nyi rin aha yankya a yarri lo nje we. Nyi rin ngbe nyi e she, ngbe nyi e bi rehwie kla kpekpe.

²⁵"Nje níng ti re-ankya nę ne re-nka zhwebe. Mèdi zhe cwo be ne ko nje ri níng heng ne re-nka zhwebe wa we, nje ri níng ti re-ankya ne 'Be cę we gbeng.

²⁶A tuuye nyi ri ki rinng a yarri lo nje, ko nje he he nje ri cwe nva ne ngu aha nyi we.

²⁷Aawo, ngu 'Be we rici ngu níng cę nyi e; aha nyi ning cę ma, nyi bra sa rie he nje wru a nwie Beñe.

²⁸Nje wru a nwie 'Be nje re be be ngwie, nje bra shi we ebe ngwie n ning brru re nzhi nwie 'Be wa."

²⁹Ngbe nné ki zhwe ngu a mbe e he, "Yowee, a zhe nę ngwę shi nwie níng he nka gbeng fa wesa ne re-nka zhwebe.

³⁰A zhe ne nę nzhi hu reseng fa he ngwę hu ko nda. Ko ngwę tsio he se ré rin nka wire we. Aa níng ci nzhi shi he ngwę wru a nwie Beñe."

³¹Jesu a we shing he, "Ohoo, wire nyi shi a zhe nę fa aa?

³²Zhe cwo be, herri ma aa a be, ne nyi shi yaa sę kanka kanka ko nyę re nzhi ta ri ngu. Nyi shi ning we nggaa nje. Gbengbe ni, ko nje shi nggaa nje we, aha 'Be shi ngbe nje.

³³"Nje níng ti re-ankya nę aha ngbe a yarri nje, nyi she srra rina. A yarri ebe ngwie nę, nyi shi shwe re-cinci; mèdi nyi rwe rie! Nje drre ebe ngwie."

Yohana 17

¹A zhe ne Jesu ngu he re-nka nę, ngu a fo riyii ze e ri zinyę, ngu a he, "'Be, zhe e be, ci Kowe ngwę grime, ngbe Kowe ngwę we re ci grime.

²We shi ne ngwε ki ngwa igbε a zete nneywí zhwozhwo aha ngbe re ngwa nné mbiye ne ngwε ki ngwa ce na herri tiya.

³Medi ce na herri tiya nna nyi nke he ré re hu, he nyi we ngwε nggaa ngwε ne ngwe nyi Benε cence, ngbe Jesu Krristi ne ngwε ki te.

⁴Nje re ngwa grimeε a be ngwiε ne nje fro cwuo ne ngwε ning ngwa.

⁵A zhe ne nε, ‘Beε, ning ci grimeε a shî nje ngbe ne ngwε, zhwe grimeε ne nje i bi ngbe ne ngwε tu ne koó nyi ebe ngwiε weε.

⁶"Nje ti nné mbiye ne ngwε ning ngwa a be ngwiε shî ngwε. Á i nyi na ngwε; ngwε ning ngwa mbe, mbe ε á zhwe nka ngwε.

⁷A zhe ne nε á hu reseng he ko nda ne ngwε ning ngwa a wru a nwie ngwε.

⁸Nje we ngwa nka ne ngwε ning ngwa, mbe ε seε. Á hu he cence nje wru nwie ngwε, á bra shî he nyi ngwε ne ngwε ning te.

⁹"Nje cwe nva aha mbe, ko aha nné ngwiε weε, medε aha nné mbiye ne ngwε ning ngwa, aha á nyi na ngwε.

¹⁰Ga mbe zhwozhwo ne mbe nyi na nje á nyi na ngwε, ga mbe zhwozhwo ne mbe nyi na ngwε á nyi na nje. Nje bra she grimeε aha mbe.

¹¹Ko nje shi fo zhe a be ngwiε weε, medε mbe ε á shi ning shi be ngwiε, nje ε nje bra shi cwo be a nwie ngwε. ‘Beε Wiri, we kye ne igbε lo ngwε -- lo ne ngwε ning ngwa -- aha ngbe ré shi zunzrru we shi ne nje ngbe ngwε nzhi shi zunzrru.

¹²A zhe ne nje i shi ngbe mbe, nje we kye a yarri lo ngwε -- lo ne ngwε ning ngwa -- nje we cwo rina rina, ko bi ko ya mbe ngu ci shweni weε, se we nne nke ne ngu nyi nne ci shweni, aha ngbe kya ne e wie re ci rrurru.

¹³"A zhe ne nε nje cwo be a nwie ngwε, medε nje he re-nka nε ne nje ka rishi a be ngwiε aha ngbe ré bi zhwe ehwie kla nje zhwozhwo a yarri rehwie mbe.

¹⁴Nje we ngwa nka ngwε, medε ebe ngwiε we ra, aha ne ko mbe nyi na ebe ngwiε weε, we shi ne ko nje nyi na ebe ngwiε weε.

¹⁵Ko nje cwe nva ne ngwε he ngwε we trru a be ngwiε weε, medε he ngwε we kye a nva Nne Hwiε.

¹⁶Koó nyi na ebe ngwiε weε, we shi ne ko nje nyi na ebe ngwiε weε.

¹⁷We ci ré shi wiri ne raywrra, nka ngwε nyi raywrra.

¹⁸We shi ne ngwε ning te a be ngwiε, nje we te a be ngwiε we ni ma.

¹⁹Nyi aha mbe ne nje ngwa rici nje, aha ngbe mbe ε ma, ré ngwa nci mbe a yarri raywrra ngwε.

20"Ko nje ku aha mbe nggaa mbe wę, mèdi aha ga nné mbiye ne mbe cwo a sę nka nje aha nka mbe.

21Aha ngbe ga mbe zhwozhwo ré shi zunzrru we shi ne ngwę 'Bę ngwę shi yarri nje, nje e shi yarri ngwę ma. Nde ré shi yarri nzhi, aha ngbe nné ngwie ré shi he nyi ngwę ning te.

22Nje we ngwa zhwe grime ne ngwę ning ngwa, aha ngbe ré shi zunzrru we shi ne nzhi shi zunzrru:

23n shi yarri mbe, ngwę e shi yarri nje. Nde ré mwe ré ci zunzrru, aha ngbe nné ngwie ré hu he ngwę ning te, he ngwę bra we cę we shi ne ngwę ning cę ma.

24"Bę, nje cę he nné mbe ne ngwę ning ngwa ré shi ngbe nje a nwie ne nje ning shi, ngbe ré ri grime nje, grime ne ngwę i ning ngwa aha ne ngwę ning cę tu ne e rishi nyi ebe ngwie.

25'Bę Redziee, ko nné ngwie re hu wę, mèdi nje e nje re hu, nné mbe nę á hu he nyi ngwę ngwę ning te.

26Nje we ci á re hu, nje bra shi kę we ci ré re hu aha ngbe zhwe cę ne ngwę ning cę re shi a yarri mbe, ngbe nje e ma n shi a yarri mbe."

Yohana 18

1A zhe ne Jesu ngu he re-nka nę yhwę, ngu a tsa nshwa Kyidrro ngbe nné ki zhwe ngu re nzhi nyie ne ngu bi nhwięn rekwe rihwięn.

2A zhe nna Yahuda ne ngu ki rię e hu ewie nna ma, aha Jesu ning mrrang ne ngu cwo mwe ngbe nné ki zhwe ngu a nwie nna.

3Ngbe Yahuda a ywa a nhwięn nna ne ekpri re-shezhi ngbe yá nné cwo Brranyi ne nggwę re-prristi ngbe nné Farisi mbe we te; á ya wrę ne re-telekyi ngbe re-toci ngbe ne ankyang ko.

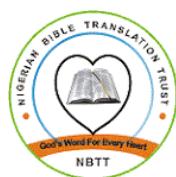
4Jesu ne ngu hu ko nda ne ngu shi ki she, ngu a ya yo ngu a he ne mbe he, "A nyi nyę ne nyi ki kre?"

5Mbe e ki shing he, "Jesu nne Nazarra." Jesu a he ne mbe he, "A nyi nje." (Yahuda ne ngu ki rię e a shi yo miimi ngbe mbe.)

6A zhe ne Jesu he ne mbe he, "A nyi nje" ana, á ning brru ne emerin herri á kpi.

7Jesu a we rinng wa he, "Nyi he nyi nyę ne nyi ki kre nę rri ii?" Mbe e he, "Jesu nne Nazarra."

8Jesu ngu a he, "Nje he ne nyi he nyi nje. A ri nyi nje e ne nyi ning kre, ma nyi we nné mbe rrę re nę."

⁹(Aa ci ni aha ngbe kya ne ngu ri he re ci rrurru, shi ne ngu he, "Ga mbe ne ngwε ning ngwa, ko bi ko ya ngu ci shweni wε.)

¹⁰Ngbe Sima Pita ne ngu bi isenkel, ngu a fieε ngu a ning tsa uucwu nva nyye 'hwie Brra Prristi herri aa ki kpo uucwu nna. (Á yé lo 'hwie nna he Maliku.)

¹¹Jesu a he ne Pita he, "Ning brru mi ne isenkel, ngwε ε re nzhi bii ngu! Ko nje shi shwe kwrreshi cinci ne 'Bε ε ning ngwa a wε ee?"

¹²Ngbe ekpri re-shezhi nna ngbe beri mbe ngbe nné cwo Brranyi nné Yahudi mbe ε pie Jesu. Á ki rrwe,

¹³mbe ε kesh ywa mi ne ngu a nwie Anasi aha ne ngu nyi 'bε mbrru Kayafa ne ngu i nyi Brra Prristi a rie nna.

¹⁴A nyi ngu Kayafa ne ngu i he ne nné ringgwε Yahudi he nyi canca nne zunzru re hu aha ga nneywε zhwozhwo.

¹⁵Sima Pita ngbe yaka nne zhwe Jesu wa á zhwe Jesu. Ngu nne nke ana a zhwe Jesu re nzhi wre herri tese ri Brra Prristi nna, aha Brra Prristi ε ki hu.

¹⁶Mεdi Pita hwiε yo ci a nusinye. Nne zhwe Jesu nke ne Brra Prristi i ki hu a ning brru ya he nka ne ewenancwuo a nusinye ε, wire ngu a ngwie mi ne Pita.

¹⁷Ewenancwuo nusinye nna he ne Pita he, "Ko ngwε nyi ya nne zhwe nne nε wε ka rimi?" Pita a he, "Aawo, ko nje nyi ya wε."

¹⁸A zhe nna wu srru, ngbe nnencwuó ngbe nné cwo Brranyi ε yhwa ro riceε ne mbe shi wing. Pita a ya yo miimi nwie wing ma.

¹⁹Brra Prristi i rin Jesu re-nka aha nné ki zhwe ngu ngbe nka ne ngu miε.

²⁰Jesu ki shing he, "Nje he re-nka we gbeng a nyyi ko nyε nwie miε nka ko zohu zhe a re-zonggrung mwe ngbe a Brranyi, ne nné Yahudi zhwozhwo mbe cwo tsu. Ko nje he ko ya nka a la la wε.

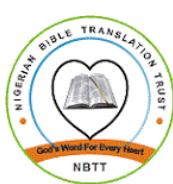
²¹Ma aha nda ngwε ning rin re-nka a ni ε? Rin nné ne mbe ho nka nje ε. Ri, mbe nε á hu re-nka ne nje he ε."

²²A zhe ne Jesu ngu he ni, ya a tsi nné cwo Brranyi ne mbe shi yo miimi ngu a ki tsa ne va, ngu a he, "Herri nyi ngwε nε ngwε he nka ne Brra Prristi ε ni ee?"

²³Jesu a ki shing he, "Kundu ne nje ri ywε a nka nje nε, ti ewie ne nje ning brru a; ma kundu ne nka nje ε shi yeyerri, ngwε ning rwi aha nda?"

²⁴Ngbe Anasi a ci ré ywa mi ne ngu a nwie Kayafa ne ngu nyi Brra Prristi.

²⁵Sima Pita a shi we nwie yo re wi ro. Á a he ne ngu he, "Cence ko ngwε nyi nne zhwe nne nε ma wε ka rimi?" Pita klo wa he, "Aawo, ko bi nje wε."

²⁶Ya a tsi hwié Brra Prristi ne nyi gimbe ngu ne Pita i ki kpo uucwu ana ngu a he ne Pita he, "Ko nje i re ri a nhwien ana we ee?"

²⁷Pita klo wawa, we zhe nna 'gba tsie'.

²⁸Wire mbe e fo Jesu nwie Kayafa re nzhi ri goona. A zhe nna nyi brra mincwe. Mèdi ko nné Yahudi i shî mbe ngwie a ri goona wé, aha mbe cè shi wiriri yeyerri ne teede mbe, aha ngbe mbe hung ye Para Paska.

²⁹Ngbe Bilatu a wru re be we she a ci, ngu a we rinng he, "Nyi he nne nè e nyi nda ne nyi be ne ngu a he nè rri ii?"

³⁰Mbe e ki shing he, "Dè nne nè rā nyi yankya mènkye wé, ko nzhi rā be ne ngu a nwie ngwé wé."

³¹Bilatu a he ne mbe he, "Ma nyi ywa nyi ya ki nyi nka yeyerri ne Nti Nka na nyi e." Mbe nné Yahudi e mbe e he, "Ko nzhi bi demeng nyi ya nne nka hu wé."

³²(Nke e ci ni aha ngbe nka ne Jesu ngu i he re ci rrurru, ne ngu i ti zhwe hu ne ngu shi hu.)

³³Bilatu ning brru ngwie yarri ri, ngu a ye Jesu ngu a ki rinng he, "Nyi ngwé ngwé nyi nggwé nné Yahudi ee?"

³⁴Jesu a ki shing he, "Nka ne ngwé ning rinng nè nyi hwie nka na ngwé ka nyi yá mbe ne mbe re ting ni a rici nje ee?"

³⁵Bilatu a he ne ngu he, "Nje nyi nne Yahudi ee? Nyi we nné na ngwé ngbe nggwé reprristi nyi ne mbe be mi ne ngwé a nwie nje. A nyi nda ne ngwé nyi e?"

³⁶Jesu a he, "Ko ringgwé nje e nyi na ebe ngwie nè wé, aa rā nyi na ebe ngwie nè, nnencwuó nje e á rā kwé kishi nné ringgwé Yahudi e á ri ning pie. Mèdi a zhe ne ne ringgwé nje e ko nyi na he wé."

³⁷Aha ni Bilatu ki rinng he, "Ma ngwé nyi nggwé ee?" Jesu a ki shing he, "Ngwé ne rici ngwé e ngwé he he nje nyi nggwé. A nyi aha ni ne i ning bî, kwili be nje a be ngwie e nyi nke nè, aha n ngwa sheede ne raywrra. Ko nyé ne ngu nyi na raywrra, a sá uucwu a nka nje."

³⁸Bilatu a he ne ngu he, "Ne nyi nda ngu nyi raywrra?" A zhe ne Bilatu ngu he ni, ngu a wru ci wa re nzhi he ne nné Yahudi he, "Ko nje ki she ne ya vini wé."

³⁹Mèdi nyi bi teede na ne nje níng cire nne gyiaa zunzrru a ko zohu zhe Para Paska. Nyi cè n níng cire 'Nggwé nné Yahudi' ee?"

⁴⁰Á kro nku wa nwie he, "Aawo, ko nyi ngu wé! Níng cire Barraba!" (Ngu Barraba a bra i nyi brra nne nca.)

Yohana 19

¹Wire Bilatu a ci á cwe Jesu.

²Re-shezhi ẹ no vo shi nyi na ringgwé ne nva rekwe zékyé mbe ẹ ki cing a rici, mbe ẹ ki ci brra tago shwo na ringgwé,

³mbe ẹ nẹ ne cwo nwie ngu re cwo ki dzie hile hile he, "Hooo nggwé nné Yahudi, ce ngwé re ywa gbong!" Á ywá wé ya ki tsa ne va.

⁴Bilatu srra ngu a wru ci wa, ngu a ya he ne nné Yahudi he, "Nyi ri, nje shi ki ti ci n níng be mi ne ngu, ngbe nyi hu he ko nje ki she ne ya vini we."

⁵A zhe ne Jesu ngu wru ci ne vo zékyé a rici ngbe brra tago ringgwé ne e ki cing. Bilatu a he ne mbe he, "Nyi ri! Nne nna nyi nke!"

⁶We zhe ne nggwé re-prristi ngbe nné cwo Brranyi mbe ki ri we ri, mbe a kro nku nwie he, "Ki ci gasankwe! Ki ci gasankwe!" Bilatu a we shing he, "Ma nyi nẹ mi ne ngu nyi ya ki ci gasankwe ẹ nggaa nyi, aha ko nje ki she ne ya vini we."

⁷Mèdi nné Yahudi i kẹ ne he, "Nzhi ẹ nzhi bi nti nkang nyi nka, a yarri nti nka nzhi ẹ aa mwa yeyerri re hu, aha aa yaa fo he ngu nyi Kowe Bènè."

⁸A zhe ne Bilatu ho ni, ngu a ning bra ci owu.

⁹Ngu a ning brru ngwie e ri, ngu a rin Jesu he, "Ngwé wru he?" Mèdi ko Jesu bra nka we.

¹⁰Bilatu a he ne ngu he, "Ngwé ra he nka ngbe nje ee? Ko ngwé hu he nje bi igbẹ n re cire ka n ci ré re ci a gasankwe we ee."

¹¹Jesu ngu a he ngu he, "Ko shi ngwé bi igbẹ a rici nje wesa ne Bènè ẹ re ngwa we. Aha ni nne nke ne ngu be mi ne nje a nwie ngwé ẹ aa nyi engwiẹ kaka re e nẹ."

¹²A zhe ne Bilatu ho ni, ngu a nẹ ne kre rē ngu ning cire Jesu, mèdi nné Yahudi á kẹ ne kyiẹ ronu he, "Kundu ngwé ri ki cire, mahu ko ngwé nyi 'rwi Brra Nggwé Rroma we. Aha ko nyẹ ne ngu yaa fo he ngu nyi nggwé mahu a džié Brra Nggwé Rroma!"

¹³A zhe ne Bilatu ho ni, ngu a wru mi ne Jesu re be ci, ngu a ya srra a ncwung nyi nka ne e ki ye he "Kre Rahwan". (A nka Ibrrani á ki ye he Gabata).

¹⁴A zhe nna nyi brra tsi tẹnẹ a tu ne otu na ngu ning zhweng cwo a nyi otu Para Paska. Bilatu a he ne nné Yahudi he, "Nggwé nyi ẹ nyi nke!"

¹⁵Mbe a kro nku nwie he, "Nẹ ne ngu! Nẹ ne ngu! Ki ci gasankwe!" Bilatu a we rinng he, "N ci nggwé nyi ẹ a gasankwe ee?" Nggwé re-prristi ẹ shî he, "Ko nzhi bi ya nggwé wesa ne Brra Nggwé Rroma we!"

¹⁶Wire Bilatu a we ngwa Jesu ngbe ré ya ki ci gasankwe. Re-shezhi ẹ nẹ mi ne Jesu.

¹⁷Jesu ne ngu hwrra gasankwe ẹ cwo mi re nzhi nwie ne e ki ye he "Ewie Iigre Rici". (A nka nné Yahudi á ki ye he "Golgota").

¹⁸Á ya ki ci gasankwe a miimi ngbe ne yaká nné wehwie, ya a nva nyye ya a nva mie.

¹⁹Bilatu a wie yá nti nka a klankwe, á a rwi a zete gasankwe nna he, "Jesu Nne Nazarra, Nggwé Nná Yahudi."

²⁰Nná Yahudi piriri hwie kya ne e rwi a gasankwe nna, aha ewie ne e ning ci Jesu a gasankwe nna ko shi zenze ne ngwię nna wę. Á wie nka nna a zhe Ibrrani, ngbe a zhe nka nné Rroma, ngbe zhe nka nné Heleni.

²¹Nggwé re-prristi Yahudi mbe ę ya ra he dę Bilatu re wie he "Nggwé nné Yahudi" wę, medi he re wie he "Nne nę yaa kywo he ngu nyi nggwę nné Yahudi."

²²Bilatu we shing he, "Kya ne nje wie ę, nje e wie."

²³A zhe ne re-shezhi mbe ci Jesu a gasankwe, mbe ę trru re-ankya ne ngu ci, mbe ę ki kye ntsa weni, ko zohu shezhi ne na ngu. Aa hwię tago na yarring, ne koó cwi cwi wę, medi á ki no no kya ngu pie zeteng re be be.

²⁴Mbe ę he a nci mbe he, "Shi dę nzhi ki hla hla wę. Nyi ning be nzhi nyi aaca nzhi ri ka nyi nye ngu shi fong ye." Aa ci ni ngbe kya ne krrede Benę he re ci rrurru, shi ne e wie he: "Á yaa kye anky ci rwę nje, á bra fo ning nyi aaca." Kya ne re-shezhi nna mbe nyi ę nyi ngwiee.

²⁵A tsi nné ne mbe shi yo dudu ne gasankwe Jesu a ning bi dę ngu, ngbe gimbe de ngu ewerembrru, ngbe Merri mbrru Kleyopa, ngbe Merri Madali.

²⁶A zhe ne Jesu ngu ri dę ngu ngbe ne nne ki zhwe ngu na ne ngu ce ana ne mbe yo nwie nna, ngu a he ne dę ngu he, "A ho mbrru, ngu ana nyi ewe ngwę!"

²⁷Wire ngu a he ne nne ki zhwe nna he, "Ngu ana nyi dę ngwę." Tu zhe ana nne ki zhwe nna a fo dę Jesu re nzhi ta ri ngu.

²⁸Jesu hu he ngu fro ko nda, ngbe aha ngu fro kya ne e wie a yarri krrede Benę, ngu a he, "Nę rishi ning hwe."

²⁹A a bi ya gure rishi serre a miimi, mbe ę ning shwę soso a yarring, mbe ę ki gye a nu ya zhwe ekwe ne e ki ye he hiso, wire mbe ę na re nzhi mi a nu ngu.

³⁰A zhe ne Jesu ngu shwe, ngu a he, "Aa yhwe!" Wire aa cwugru rici ngu a zhwu cwue.

³¹Otu nna nyi Otu na ne e ri shwo wę nyi Otung Srra Cwu. Ko nné Yahudi i ce nkwe nné nna ré srra a gasankwe re nzhi cwu Tung Srra Cwu wę, mbe ę rin Bilatu he re we we mbe we kprre nta ngbe ré we cwucwu. Aha Otung Srra Cwu nna cwo a nyi brra otu.

³²Aha ni re-shezhi i ywa á ya kprre nta nne ceucwung ngbe nta nne nke ne e ki ci gasankwe dudu ne Jesu.

³³Medi zhe ne mbe be a nwie Jesu á ya she aa a hu, ko á a kprre nta ngu wę.

³⁴Gbengbe ni ya shezhi i ya cwu Jesu a igyee ne rikpee, roshwo ngbe rishi e ne ne to.

³⁵(Nne nke ne ngu ri kya ngu ci e, aa ngwa sheede, sheede ngu a nyi cence. Aa hu he sheede ngu a nyi na raywrra, aha ngbe nyi e ma nyi ning sa rie.)

³⁶Aa ci ni aha krredé Bené re ci rrurru, shi kya ne e wie he, "Ko bi ko ya ku ngu ne e ri vu we."

³⁷Shi yaka ewie a yarri krredé Bené ngu he wa he, "Á ri ri nne ne mbe ki cwu."

³⁸A zhe ne re-ankya ana ci wara, Usufu nne Arimatiya ne ngu nyi ya nne zhwe Jesu a la la aha ne ngu to owu nné Yahudi, ngu a ywa a nwie Bilatu, ngu a ya rin he ré ki ngwa kwe Jesu ngbe ngu ya nyie. Bilatu ki ngwa deme, ngu a fo kwe nna.

³⁹A shi ngbe Nikodimu, nne ne ngu sa ywa a nwie Jesu a totu. Nikodimu ywa mi ne turraren ne e ki ye he murru na ne e ki krre ngbe ne ya remie ne e ki ye he alu, aa cwu re-kilo nshwa wetsie.

⁴⁰Mbe nne wehwie ana á fo kwe Jesu mbe e ki gyé ne nkla trro kye re ning yhvu turraren nna yeyerri ne teedeng nyie nné Yahudi.

⁴¹A bi ya nhwien a nwie ne e ning ci Jesu a gasankwe ana ne ngu ning bi ya ria hwi ne koó sa ning nyie ya nne we.

⁴²Tu ne ngu nyi otu na ne e ri shwo we nyi Otung Srra Cwu ne ria nna shi dudu a, mbe e ya nywe Jesu a miimi.

Yohana 20

¹A nyiencwe ne ewie rishi tsie, a otu na ceucwung a seti, Merri Madali e ywa a ria nna, ngu a ya she ne e kpri ngbaatsie ne i ning ku onu ria nna.

²Ngu a ning brru ne ovu ncii re nzhi nwie Sima Pita ngbe nne zhwe Jesu nke ne Jesu ki ce e, ngu a ya he ne mbe he, "Á fo Brrabé a ria nna, ko nzhi bra hu ewie ne mbe ki sa we!"

³Wire Pita ngbe nne zhwe Jesu nke ana mbe e ne re nzhi ria nna.

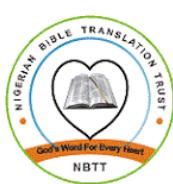
⁴Gbengbe mbe á to ncii re nzhi, mèdi nne zhwe Jesu nke ana keshe Pita aa ya cwu ria nna.

⁵Ngu a hu be, ngu a ri we nkla trro kye, mèdi koo ngwie a yarring we.

⁶Wire Sima Pita ne ngu ki zhwe a merin e ya wre, ngu a ngwie a yarri ria nna; ngu a ri nkla trro kye nna ne mbe nywe hwerri.

⁷Va trro nke ne e ning gyé Jesu rici e aa krru, ne ngu nywe nggaa ngu a yaka ewie ne nkla trro kye nna mbe ning shi.

⁸Wire nne zhwe Jesu nke ana, ne ngu ri keshe ya cwu nwie ria nna, ngu a ngwie a yarring ma. Aa ri, ngu a shî he shi ni.

⁹(Herri ne cwu koó hu nka ne e wie yarri krrēde Bēnē he se ngu deze nhu wē.)

¹⁰Wire nné ki zhwe e mbe e ning brru re si ri.

¹¹Merri yo a nwie ria nna nwie ku anaa. A zhe ne ngu shi ku, ngu a hu be he ngu ri yaarri ria nna,

¹²ngu a ri yá re-njeli wehwie mbe ci ankya kye zhanzhanzhaa ne mbe srrá a nwie ne kwe Jesu i ning shi, ya shi a ga ricing ngbe ya a shi a ga ntang.

¹³Mbe e ki rinng he, "A mbrru, ngwē ku aha nda?" Ngu a he ne mbe he, "Á fo Brrabe nje á nē mi, ko nje hu ewie ne mbe ki sa wē!"

¹⁴We ne ngu he ni, ngu a shi bra ngu a timi ne Jesu ngu yo a miimi, mèdi ko ru he nyi Jesu wē.

¹⁵Jesu a he ne ngu he, "A mbrru, nyi nda ngu ci ngwē ku anaa? Nyi nyē ngwē ki kre e?" A ra he ka nyi nne bi nhwien nna, ngu a he, "Béri, kundu a ri nyi ngwē ne ngwē ki fo, kusu ning ti ewie ne ngwē ki sa, ngbe n ya ki fo."

¹⁶Jesu a he ne ngu he, "Merri!" Ngbe Merri e bra re nzhi nwie ngu, ngu a he a zhe Ibrrani he, "Rrabboni!" (Nke he "Nne Mię Nka".)

¹⁷Jesu a he ne ngu he, "Shi dē ngwē ning pie wē, aha ko nje e ning brru re nzhi nwie 'Bē wē. Mèdi ywa a nwie re-gimbe nje ngwē ya we ting he nje he, 'Nje shi ning brru re nzhi nwie 'Bē nje ne ngu nyi 'Bē nyi, Bēnē nje ne ngu nyi Bēnē nyi.' "

¹⁸Aha ni Merri Madali e ya ti nné zhwe Jesu he ngu ri Brrabē, ngu a bra we ti ga re-ankya ne Brrabē ki heng.

¹⁹Re be zhe nēhin we tu cœucwung a seti nna, ne nné zhwe Jesu mbe ya tsu gbengbe, á yaa she a yarri zonggru nna, aha ne mbe to owu nné ringgwē Yahudi. Jesu a be ngu a ya yo a tsi mbe, ngu a we ci dzie he, "Srra rina re shi ngbe nyi!"

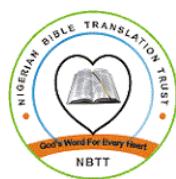
²⁰A zhe ne ngu he ni, ngu a we ti nva ngu ngbe re-igyee ngu. Nnē ki zhwe e á nyi rekwi we yang a zhe ne mbe ri Brrabē.

²¹Jesu a he ne mbe wa he, "Srra rina re shi ngbe nyi! We shi ne 'Bē nje ning te, nje níng te ma.'"

²²A zhe ne ngu he ne mbe ni, ngu a we yhwa nshe ngu, ngu a he ne mbe he, "Nje níng ngwa Nshe Wiri.

²³Kundu nyi we nne re-ēngwie ne ngu nyi, á ki weng; kundu dē nyi ki we re-ēngwie ngu wē, koó ki weng wē."

²⁴Toma ne ngu nyi ya a tsi nné zhwe Jesu shwa ne otu wehwie e (ne e ki ye he Eeyhwii), ko i shi miimi a zhe ne Jesu ngu i be wē.

²⁵Aha ni kpi nné zhwe Jesu mbiye ana á ki ting he mbe ri Brrabé. Mèdi Toma he ne mbe he, "Kundu dè nje ri rewie ngbé ne e ki cwe gyé, herri nje ning re va, ne nje bra ning re va a bamba igyee ngu wé, ko shi n shí wé."

²⁶A otu na klanva ne ngu ning zhweng ne nné zhwe Jesu mbe shi gbengbe a zonggru wa ne Toma shi ngbe mbe, á yaa she. Mèdi Jesu be ya yo a tsi mbe, ngu a we dzie he, "Srra rina re shi ngbe nyi!"

²⁷Ngu a he ne Toma he, "Ci ewe nva ngwé a he; ri nva nje. Na va ngwé ngwé ning re re-igyee nje. Shi dè ngwé nyi jinji wé, mèdi sa rie!"

²⁸Toma ngu a he ne ngu he, "Brrabé nje ngbe Béne nje!"

²⁹Jesu ngu a he ne ngu he, "Ngwé sa rie aha ne ngwé ning ri ee? Mwo rina nyi na nmé mbe ne ko mbe ning ri wé, mèdi mbe sa rie a nje!"

³⁰Jesu nyi yaká re-ankyang hwie nga onu we yang a nyyi nné ki zhwe ngu ne koó wie a yarri krredé né wé.

³¹Mèdi re-nke né á wie aha ngbe nyi shí he Jesu nyi Krristi, Kowe Bene; he ngbe aha sa rie nyi, nyi she ce na herri tiya.

Yohana 21

¹A merin re-nke, Jesu ya wré a nwie nné ki zhwe ngu wa a rekyi Brra Nzhwo Tiberria. A i we ti rici ngu he ni:

²Sima Pita, ngbe Toma (ne e ki ye he Eeyhwii), ngbe Natanie (na ngu wrú a ngwie Kana a Galili), ngbe rewe Zebedi ngbe yá nné zhwe Jesu wehwie á shi gbengbe.

³Sima Pita a he ne mbe he, "Nje cwo nzhi kwa hwen." Ngbe mbe é he ne ngu he, "Nzhi shi ywa ngbe ngwé." Aha ni, mbe é né mbe é ya ngwie konkro re nzhi. Mèdi koó ya pie ko yankya a totu ana wé.

⁴We ne mincwe shi kla, Jesu a ya yo a rekyi rishi, mèdi nné ki zhwe ngu a koó ru he nyi ngu wé.

⁵Ngu a he ne mbe he, "A werre, ko nyi pie ko ya wé ee?" Mbe é ki shing he, "Aawo."

⁶Ngu a he ne mbe he, "Ma nyi tsie rege nyi é a nva nyye konkro ngbe nyi prre yá." A zhe ne mbe tsie rege nna, koó hung fiéng re be mi yarring wé we aha hwén piriri ne mbe prre.

⁷Nne zhwe Jesu nke ne Jesu ki cé é ngu a he ne Pita he, "A nyi Brrabé!" We ne Pita ho he nyi Brrabé, ngu a wré ne yaa ku ne brra tago ngu (aha á ri ma ne ngu ti tago nna), ngu a hru kpe a yarri rishi.

⁸Kpi nné zhwe Jesu nna mbe é ngwie konkro re be ki she, ne mbe kwa rege hwén nna ngbe hwen ne ngu shí dororo. Koó ri ma ne mbe shi gbong ne rekyi ci wé. 'Gbong ewie nna wé hung cwu re-mita nnywa zunzrru.

⁹A zhe ne mbe ya wru ci, mbe ẹ timi ne cendo nyesh a miimi ngbe hwén a zeteng ngbe cwu yâ.

¹⁰Jesu a he ne mbe he, "Nyi be mi ne yá re-hwen ne nyi prre ana he."

¹¹Ngbe Sima Pita a ngwie a yarri konkro nna, ngu a ya kwa rege hwén nna re be mi ci. Aa shî ne ngbá hwen komo nnywa zunzru ne nshwa wecwuoo ne otu wetsie. Gbengbe ni ko rege nna a hla we.

¹²Jesu ngu a he ne mbe he, "Nyi ning be nyi ya ci zhibi." Ko bi ya a tsi mbe ne ngu hung ki rinng he, "Ngwẹ nyi nyẹ ye we?" Aha á hu he nyi Brrabé.

¹³Aha ni Jesu a ya fo cwu yâ nna ngu a we ngwa, ngu a we ngwa hwén nna wa.

¹⁴Nke nẹ nyi na 'tsięng ne Jesu ngu cwo wrę a nwie nné ki zhwe ngu a zhe ne ngu deze a nhu.

¹⁵A zhe ne mbe e ci zhibi, Jesu ngu a he ne Sima Pita he, "Sima ewe Yohana, ngwẹ ning ce kaka re nẹ na nné mbe rrę ee?" Ngu a he, "Ee, Brrabé, ngwẹ hu he nje re ce." Jesu ngu a he, "Ci nkwlę ne rewe canvé nje."

¹⁶Jesu a ki rinng na 'hwie wa, "Sima ewe Yohana, ngwẹ ning ce rri ii?" Ngu a ki shing he, "Ee, Brrabé, ngwẹ hu he nje re ce" Jesu a he ne ngu he, "Cwo canvé nje."

¹⁷Jesu ki rinng na 'tsię wa he, "Sima ewe Yohana, ngwẹ ning ce rri ii?" Pita a dzio ehwie aha ne Jesu ki rinng ce 'tsię he ki ce ye? Ngu a he, "Brrabé, ngwẹ hu ga ankya zhwozhwo, ngwẹ hu he nje re ce!" Jesu a he ne ngu he, "Ci nkwlę ne canvé nje.

¹⁸Nje re ting cence, a zhe gbangba ne ngwẹ i nyi nzewe, ngwẹ i nyi risa ngwẹ, ngwẹ ywa ko zohu ewie ne ngwẹ ce; medi zhe ne ngwẹ ri ya kwe, ngwẹ ri kywo nva ne yaka nne re cí anky a ci ci, wę re kwa re nzhi nwie ne ko ngwẹ ce ning ywa wę."

¹⁹(Jesu he nke nẹ aha ngu ti zhwe hu ne Pita cwo a hu, aha a cwo a ngwa Bene grime.) Ngbe Jesu ngu a he ne ngu he, "Ning zhwe!"

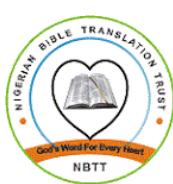
²⁰Pita a bra ngu a ri nne zhwe Jesu nke ne Jesu ce ẹ ngu we zhwe merin. (A nyi ngu ne ngu i yaa nyenyi a Jesu a zhe ne mbe i shi ye yâ totu, ne ngu ki rinng he, "Brrabé, a nyi nyẹ ngu shi re rię e?")

²¹A zhe ne Pita ngu ki ri, ngu a rin Jesung he, "Brrabé, nne nke ẹ ma rre?"

²²Jesu a ki shing he, "Kundu nje ce he re srra nce se zhe ne nje ri ẹ ning brru, nyi nda rishwe ngwẹ? Ngwẹ ẹ, ning zhwe ẹ oo!"

²³Aha ni nka nna sē a tsi nné zhwe Jesu he ko nne zhwe Jesu nke ana shi hu wę. Medi ko Jesu he he shi węsa hu wę; a he we he, "Kundu ne nje ce he re srra nce se zhe ne nje ri ya ning brru a, nyi nda shwe ngwẹ?"

²⁴Nyi ngu nẹ ngu nyi nne zhwe Jesu nke ne ngu ngwa sheede re-ankya ne, ne ngu bra wie sa. Nzhi hu he sheede ngu a nyi cence.

²⁵A bi re-ankya piriri ne Jesu ngu nyi, kundu ne e rā shi wie ko zohu, nje hwie he ko ebe ngwie rā bi ewie ne e shi ning sa re-krredē nna we.

Re-Cwuo Nnenté

Re-Cwuo Nnenté 1

¹Beri Tiyofilu: A krrēde na ne nje i keshe re wieng, nje i wie ga re-ankya ne Jesu ngu i nyi tu zhe ne ngu i cę mię nka ngbe re-cwuo ngu

²herri re be tu ne i ki fo re nzhi zinye. A zhe ne e rishi ki fo, a i ngwa nnenté ngu ne ngu i we kyie nka ne igbę Nshe Wiri.

³A merin gezhe ne ngu ya ning hu, aa ya we ti rici ngu a re-rê kanka kanka, ngbe ré hu he cence ngu shi nce. A i fo rotu nshwa weni ne ngu srra re cwo wrę nwie mbe ne ngu we trru re-ankya na Ringgwę Bęne.

⁴A ya zhe ne mbe shi ye yâ gbengbe, ngu a we ngwa nka he, "Shi dę nyi we Urrushelima wę, mèdi nyi te kya ne 'Bęngu i níng sa 'jee e, shi ne nje i níng ting.

⁵Yohana i níng nyi batisma ne rishi, mèdi a rotu tsie ne ngu cwo be, á shi níng nyi batisma ne Nshe Wiri."

⁶Aha ni a zhe ne mbe ya mwe gbengbe, ngbe mbe e ki rinng he, "Brrabę, a nyi a zhe ne nęne ngwę shi ning brru mi ne ringgwę re be a nva nné Isrreela fa aa?"

⁷Jesu a he ne mbe he, "Hu ręse re-zhe ngbe rotu ne 'Bęngu sa ne igbę rici ngu a ko nyi na nyi wę.

⁸Mèdi nyi ri she igbę a zhe ne Nshe Wiri ngu be a nyi; ngbe nyi e hwię nné ngwa sheede a rici nje a Urrushelima, ngbe yarri Yahudi ngbe Samariya zhwozhwo herri re nzhi cwu krruci ebe ngwie."

⁹A zhe ne ngu he ni, mbe e kro nyyi nwie ki ri, á a ki fo zeteng re nzhi zinye, ngbe ya inyie e ki ku herri aa ma ya ciywi.

¹⁰A zhe ne mbe shi we nwie gbi riyii ze nwie ki ri ne ngu nyia, á srra á she yá nné wehwie ne mbe ci anky a kyę mbe yo dudu ne mbe

¹¹nwie he ne mbe he, "Nné Galili, nyi nda ngu ci ne nyi yó nwie gbi nyyi re ri zinye ni e? Ngu Jesu ne, ne á ki fo nwie nyi re nzhi zinye nę, a ri ning brru re be we shi ne nyi ki ri ngu nyia re nzhi a zinye nę."

¹²Wire mbe e ning brru a Rugu Rekwe Rihwien re be a Urrushelima ne 'gbong ewie nna wę hung cwu kyilomita zunzrru.

¹³A zhe ne mbe ya cwu a Urrushelima, mbe e ngwie zonggru zeteng, a nwie ne mbe ning srrá. A tsi nné ne mbe shi miimi e a bi Pita, ngbe Yohana, ngbe Yakubu, ngbe Andrru, ngbe Fili, ngbe Toma, ngbe Batolomi, ngbe Mata, ngbe Yakubu ne ngu nyi ewe Alifayu, ngbe Sima Nne Ngwa Rici, ngbe ne Yahuda ewe Yakubu.

¹⁴Zhwozhwo mbe á mwe á ci onu zunzrru, á srra re ku Bęne gbengbe ko zohu zhe ngbe yá mbrrú ngbe Merri dę Jesu ngbe re-gimbe Jesu.

¹⁵A rotu ana, Pita a deze a tsi ekpri nné cę nka ne mbe hung cwu nnywa ne nshwa wehwie ne mbe mwe.

¹⁶A he, "Re-gimbe, aa mwa yeyerri ngbe krrede Benę re ci rrurru shi ne Nshe Wiri i he gbangba tiya a nu Dooda a rici Yahuda ne ngu i nyi nne kwa nné ne mbe i pie Jesu.

¹⁷Yahuda i nyi ya a tsi nzhi ne, herri a i ning bi va ngu a cwuo nzhi ne ma."

¹⁸(Ne ncwę cwuo 'hwię ngu ne ngu nyi, Yahuda a sę ebe; ewie ne ngu ya ning kpe ngu hu, herri ehwie ngu a tsa, re-rinyie hwie ngu ya wa ci.

¹⁹Ga nné ne mbe shi a Urrushelima a á ho nka nna. Aha ni, á ci lo ewie nna a zhe nka mbe he Akeldama, nke ngu nyi he "Ebe Roshwo")

²⁰Pita ngu a he, "Á wie a yarri krredę Re-ve Dooda he, 'Nde eri ngu re hwię hwerri, shi dę ya nne re ning shi we.' Á wie wa he: Nde yaka nne re fo cwuo ngu.

²¹"Aha ni aa mwa yeyerri ngbe nzhi kyie ya nne a tsi nné ne mbe nyi ne shi ngbe nzhi a ga re-zhe ne Jesu ngu grra ragrra ngbe nzhi,

²²kya ngu pie a zhe ne Yohana ngu i cę nyi batisma re be cwu zhe ne e ma ya fo Jesu a nwie nzhi re nzhi zinyę, ngbe ya mbe re hwię nne ngwa sheede vu Jesu a nhu ngbe ne nzhi."

²³Ngbe mbe e trru nné wehwie: Usufu ne e ki ye he Barrsaba (ne e ye ya lo ngu he Yustu), ngbe ne Mataya.

²⁴Mbe e ku Benę he, "Brrabę, ngwę ne ngwę hu onu rie ko nyę, níng ti nne ne ngwę ki kyie a tsi nné wehwie ne,

²⁵ngbe re fo cwuo nnenté na ne Yahuda ngu we re nzhi nwie ne ngu ning shi ne."

²⁶Wire mbe ta kwrridi, ngbe aa ya kpe a rici Mataya, ngbe mbe e ki ci a ekpri nnenté shwa ne otu zunzrru mbe ana.

Re-Cwuo Nnenté 2

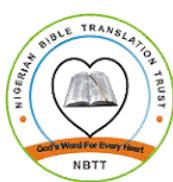
¹A zhe ne otu Penteko ngu be, ga nné cę nka á ya tsu gbengbe a nwie zunzrru.

²We kpri, á srra mbe e ho ya rogyrru shi nyi brra wu ngu wru zinyę ngu yhwa, aa ya shî eri ne mbe shi ning srra zhwozhwo.

³Mbe e ri yankya shi shi nyi lendo ne ngu sé, aa ya srra a rici ko nye mbe.

⁴Ngbe ga mbe zhwozhwo a shî ne igbę Nshe Wiri, ngbe mbe e ne he nka a zhe nka na yaká re-ngwie yeyerri ne Nshe Benę ngu we ngwa hung heng.

⁵A zhe nna a bi nné Yahudi na ne mbe nyi nné to owu Benę ne mbe wru ko zohu ngwie a be ngwie ne mbe shi srra a Urrushelima.

⁶A zhe ne mbe ho rogyrru ni, rigwę nné ę ya tsu. Aa bra we ci zhizhi zhwozhwo mbe aha ne ko nyę mbe ho ne ekpri nné cę nka nna mbe he nka a zhe ngwię mbe.

⁷Á hwie nyę we ronu we yang nwie he, "Ko nné mbe rrę ne mbe he nka nę á nyi nné Galili we ee?"

⁸Ma á cę rimi ne ko nyę nzhi ho ne mbe he nka a zhe ngwię ne nzhi ning wru a?

⁹Yá nzhi wru a ngwię Perriti, yá a Mede, yá a wru a Ela, ngbe yá ne mbe nyi nné a Mesopotamia; yá wru a Yahudi, yá a Kapadokyia, yá a Pontu, yá a Asia,

¹⁰yá a wru a Frrijiya ngbe Panfiliya, yá wru a Masarr, ngbe a re-nkla Libia dudu ne Kurani. Yá nzhi ę nyi nné ice ne mbe wru a Rroma.

¹¹A tsi nzhi ę a ning bi nné Yahudi ngbe Nnē Nzhwe Ngwię na ne mbe si ywę a teede nné Yahudi, herri ngbe yá nzhi ne mbe wru a Karrita ngbe nné Arrabiya zhwozhwo, nzhi ho mbe he re-nka na re-ngwię nzhi nwie ti ngbá re-ankya ne Benę ngu nyi!"

¹²Aa we rwe rici zhwozhwo mbe, á hwie nyę we ronu nwie yaa rinng we nci mbe he, "Ma nke ę nyi nda nę ma?"

¹³Mędi yá fo nę ne ning kwa hwię̄n he, "Nyi rishi ruto ne mbe shwe ngu we prre."

¹⁴Wire Pita a cinyę̄ ngbe kpi nnenté shwa ne otu zunzrru nna, ngu a fo cwue ze nwie he nka ne rigwę nné nna he: "Re-gimbe, nné Yahudi ngbe zhwozhwo nyi ne nyi srra a Urrushelima, nyi sa uucwu nyi ho; nje shi níng ti kya ne ngu ci ę ho.

¹⁵Ko nné mbe rrę á shwe yankya we prre shi ne nyi ning hwie yi ę wę ho. Ka! Ne ewie nyi we ncwę krruvaya na mincwe nę ee?

¹⁶Mędi, nke ę nyi kya ne Yowe nne ti reseng ngu i ning he nka he:

¹⁷'Benę̄ he: A rotu krrucing, nje ri kro nneywí zhwozhwo Nshe Wiri nje. Ngbe rewerento ngbe rewerembrru nyi wę ti reseng nka nje, zrrewę nyi wę ri re-ankya ne nje we ting, hó rewe nyi wę ri re-ankya ne nje we ting a revi.

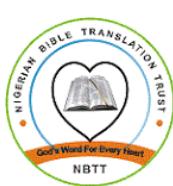
¹⁸Ee, herri ngbe 'hwiē nje ntó ngbe mbrrú, nje ri we kro Nshe Wiri nje a rotu ana, ngbe wę ti resę̄ nka nje.

¹⁹Nje ri nyi re-ankyang hwiē nga onu a zete zinyę̄, ngbe re-sheedeng hwiē nga onu a bebeng a be ngwię̄. A ri bi roshwo, ngbe ro, ngbe ncwu bęmbęmbę;

²⁰'Nę̄ ri bra re ci ywing, ngbe yhwę wę bra wę ci zhuuzhuuzhuuu shi nyi roshwo, wire brra otu grimē Brrabę wę be.

²¹Wire ko nyę ne ngu kyię Brrabę wę she drre.'

²²"Re-gimbe, nné Isrreela, nyi sa uucwu nyi ho nka nę! Jesu, nne Nazarra a nyi ngu ne Benę̄ ngu i níng ting we gbeng he ngu ki te ne igbę̄ ngu na Benę̄ ne re-cwuong hwiē nga onu, ngbe ngbá re-ankya, ngbe re-sheede ne Benę̄ ngu i nyi nwie nyi a yarri ngu, we shi ne nyi hu reseng we nci nyi.

²³Ngu ne á i níng ngwa ngu yeyerri ne kya ne Bené ngu i kence rweng ngbe ne kence hu reseng na ngu, nyi ki yhwé a nva nné engwié ne mbe ki cwe gyé a gasankwe.

²⁴Medi Bené e ki deze a nhu, aa ki ti a nva igbe gezhe hu, aha ko shi hu re ki drre we.

²⁵Dooda i he nka a rici ngu he: 'Nje kence ri Brrabé ko zohu zhe a ncwuee nje, aha a shi a nva nyye nje, ngbe dę n ci owu wę.

²⁶Aha nii, nje nyi rekwi herri nti nka ne mbe wrru nu nje e nyi na ewhie kla, herri nje shi srra nwie sa riyii a kya ne Bené shi ning nying;

²⁷aha ko ngwę ri we 'wu nje a nwie nné kwi wę, aha ko ngwę ri we Nne Wiri ngwę re vi wę.

²⁸Ngwę ning ti rēng she ce; a nyyi ngwę, ngwę ri ning ngwa ewhie kla kpekpe.'

²⁹"Re-gimbe nje, nné Isrreela, nje níng ting we dengge he yo nzhi Dooda i hu á bra ki nyię. Ria ngu a ning shi herri re be wrę cwu nę.

³⁰Mędi a i nyi nne ti reseng, aa bra i hu he Bené e ki sa 'jee ne shí he ngu shi ci ya a tsi nzhwe ngu a ncwu ringgwę ngu.

³¹Dooda ne ngu i kence ring, aa ti vu Krristi nhu he: 'Koó ki we a nwie nné kwi wę, ko rwę ngu vi wę.'

³²Bené i deze Jesu a nce, ga nzhi nę zhwozhwo nzhi nyi re-sheede kya ngu ci e.

³³Á ki deze ne grime re nzhi nva nyye Bené, aa ya sę Nshe Wiri ne ngu i ning sa 'jee a nwie 'Bę, aa níng krong, kya a nyi ngwiee nyi ri re-ankya ne nzhi nyi, nyi bra ho renka ne nzhi he nę.

³⁴Aha ko nyi Dooda ngu i ngra re nzhi zinyę e wę, mèdi a i he, 'Brrabé he ne Brrabé nje: Srra a nva nyye nje,

³⁵Se nje ci rwinkó ngwę ré hwię a tahwie ngwę.'

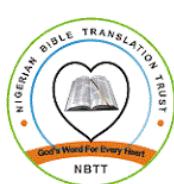
³⁶"Aha nii, nde nné Isrreela zhwozhwo ré hu cence he Bené ci ngu Jesu ne nyi ki ci gasankwe e aa hwię Brrabé ngbe Krristi."

³⁷A zhe ne nné nna mbe ho ni, aa we cwu ronu rie mbe, ngbe mbe e he ne Pita ngbe kpi nnenté nna he, "Re-gimbe, kya ne nzhi shi nying nna nyi nda?"

³⁸Pita a we shing he, "Ko nyę nyi re sę ywę ré ki nyi batisma a yarri lo Jesu Krristi aha ngbe ré níng we re-engwię nyi ne nyi nyi, ngbe nyi e she kya na na Bené, ne ngu nyi Nshe Wiri.

³⁹'Jee ne Bené ngu i níng sang nna nyi na nyi ngbe rewe nyi, ngbe nné mbiye ne mbe shi zenę zhwozhwo -- ga mbe zhwozhwo ne Bené Brrabé nzhi shi we ye."

⁴⁰Pita a we brro nka we brro we brro nwie we shwę rehwie; aa cwe nva ne mbe he, "Nyi yaa kyę a nzę bi 'hwię nę!'

⁴¹Nné mbe ne mbe s̄e nka ngu, á we nyi batisma, ngbe nné weje ‘ci wetsie e ning brang a zete nné c̄e nka.

⁴²Á ngwa nci mbe nwie ho nka ne nnenté mbe we mieng, nwie mwe rici ngbe ne regimbe ne mbe hwin brredi re ye, nwie ku B̄en̄e gbengbe.

⁴³Ko nȳe ci owu aha zhwe ngbá re-sheede ngbe re-cwuong hwię nga onu piriri ne nnenté nna mbe nyi.

⁴⁴Ga nné c̄e nka zhwozhwo srrá we gbengbe nwie yaa sheng ne ko nda mbe bi ne onu zunzruu.

⁴⁵Á srra ngbe ya w̄e rię ebe ka yankya ngu, ngbe w̄e yaa kyeng yeyerri ne kya ne ko nȳe rā bi.

⁴⁶Ko zohu otu á srra re mwe gbengbe a agrraa Brranyi. Á hwín brredi nwie yeng gbengbe a reri mbe, á ye re shwe ne rekwi ne rehwie sheng.

⁴⁷Á srra re de B̄en̄e, herri á bi roshwo rina a nwie ga nné zhwozhwo. Ko zohu otu Brrab̄e cwo we ci re ning bra ci piriri ne nné ne mbe cwo she kyia.

Re-Cwuo Nnenté 3

¹A ya otu Pita ngbe Yohana á shi ciee re nzhi Brranyi a ncw̄e wetsie na n̄ehin, a zheng ku B̄en̄e.

²A a bi ya nne ne d̄e ngu i ki b̄i ne ku. Á ki ko re cwo mi Brranyi ko zohu otu, w̄e ki sa a brra onusinye ne e ki ye he Brra Onusinye Rina aha re srra miimi re c̄e anky a nwie nné ne mbe ngwi a Brranyi.

³A zhe ne ngu ri Pita ngbe Yohana mbe shi ngwie, ngu a we cwe nva he ka ré ki na ncw̄e.

⁴Pita ngbe Yohana mbe e ki ri we gbing, ngbe Pita a he ne ngu he, "Níng ri!"

⁵Nne nna a ci nkwię nwie mbe he ka ngu shi she yankya a nwie mbe.

⁶Wire Pita a he ne ngu he, "Ko nje bi ko ya ncw̄e ngbe n re ngwa w̄e, m̄edi kya ne nje bi e nyi nke: a yarri lo Jesu Krristi nne Nazarra nje he ngw̄e deze ngbe ngw̄e cwo ciee!"

⁷Pita a ki pie va nyye, ngu a ki sheng ngbe re deze. We zhe zunzruu rebenta ngu ngbe re-dundu ngu á ci igb̄e.

⁸Ngu a hru deze nwie yo yo ne nta ngu, ngu a n̄e ne cwo ciee. Ngu a we zhwe re nzhi yarri Brranyi nwie cwo re hrru re de B̄en̄e.

⁹A zhe ne nneywí zhwozhwo mbe ki ri ngu cwo ciee re de B̄en̄e ni,

¹⁰á hu he nyi ngu ne ngu srra a brra onusinye Brranyi ne e ki ye he Brra Onusinye Rina re ce anky, ga mbe zhwozhwo ne ne yo nwie nyé we ronu aha kya ne ngu ci ne nne nna.

¹¹A zhe ne nne nna ngu shi we nwie krru Pita ngbe Yohana, ga nneywí zhwozhwo kro nta be ncii re be nwie mbe a nwie ne e ki ye he Farranda Solomo nwie nyé we ronu.

¹²A zhe ne Pita ngu ri ni, ngu a he ne mbe he, "Nné Isrreela, ngge ne e níng ci nyi hwię nyé ronu aha nda? Nyi nda ngu ci ne nyi kro nyyi nwie níng di ni e? Ka nyi hwie shi shi nyi ne igbe rici nzhi ka ekpee wiri nzhi ne nzhi ki ci ngu ne ne cwo ciee ne ee?

¹³Bene Ibrrahin ngbe na Ishaku ngbe na Yakubu, Bene re-yo nzhi e ci 'hwie ngu Jesu grime. Nyi i ki ngwa ngbe ré ki yhwé, nyi ki ra a nyyi Bilatu, ko ngbe ne Bilatu a i ce ki cire.

¹⁴Nyi ra Nne Wiri, Nne Redziee, nyi he re níng cire nne yhwi nné.

¹⁵Nyi yhwé nne ngwa ce, medì Bene e ki deze a nhu. Nzhi ne nzhi nyi re-sheede kya ngu ci e.

¹⁶A nyi aha sa rie a lo Jesu ne nne nyi ki zrré ne nyi bra ki hu ne ngu she igbe. A nyi lo Jesu ngbe sa rie ne ngu wru a nwie ngu ne ngu ci nne ne ngu she kyia zhwozhwo we shi ne ga nyi zhwozhwo nyi ri ne.

¹⁷"A zhe ne ne, re-gimbe, nje hu he nyi i nyi ngge ne ne riywé hung we shi nnencwueé nyi.

¹⁸Mèdi kya ne Bene i kencé ting we gbangba a nu nné ti reseng zhwozhwo he Krristi ngu a ri shwe cinci, nyi nke ngu ci aa ci rrurru he ni ne.

¹⁹Aha nii, nyi se ywé nyi ning brru re be nwie Bene aha ngbe re níng yi re-engwie nyi,

²⁰aha ngbe Brrabé re níng be mi ne zheng srra cwu ngbe nyi she igbe a yarri ronu rie nyi; ngbe wé bra te Jesu ne ngu nyi Krristi na ne ngu ki kyie aha nyi e.

²¹A shi srra we zinyé se zhe ne Bene ri shi ci ko nda re ci hwing, shi ne ngu i he a nu nné ti reseng ngu na wiri gbangba tiya.

²²Musa i he, 'Bene Brrabé nyi e ri níng te ne ya nne ti reseng shi shi nje a tsí nné na nyi, nyi ri sa uucwu nyi ho ko nda ne ngu ri níng ting ho.

²³Á ri he zhe nna, ko nyé ne ngu ri ra ki ho nka, wé ki ka ka ne nné ngu ngbe re ci shweni.'

²⁴"Cence, ga nné ti reseng zhwozhwo kya ngu pie a Samela ngbe nné mbiye ne mbe ya be a merin ngu á i kencé he nka aha rotu ne.

²⁵A nyi nyi ne nyi nyi (Ga re-'jee ne Bene ngu i sa a nu nné ti reseng ngbe re-na ne ngu i sa yó nying zhwozhwo á nyi na nyi) rewe ye gado nné ti reseng ngbe 'jee ne

Bene ngu i sa yó nying. A i he ne Ibrrahin he, 'Aha nzhwe ngwé ga nneywí a be ngwie zhwozhwo shi she mwo rina.'

²⁶Aha ni Bene e kye Kowe ngu, ngu a keshe ki te a nwie nyi ngbe re ya níng mwo rina, re bra ko nyé nyi ngbe nyi we ni nyi re-'hwié nyi."

Re-Cwuo Nnenté 4

¹A zhe ne Pita ngbe Yohana mbe shi we nwie he nka ne nneywí, ngbe re-prristi, ngbe nnencwuee nné cwo Brranyi, ngbe nné Sadukyi e ya wré nwie mbe.

²Rehwie mbe dzio we yang aha nnenté wehwie n̄e á shi nwie mié nneywí nka re we ting he a bi deze nhu aha Jesu deze nhu.

³Aha ni mbe e pie Pita ngbe Yohana, mbe e we ci a uucwu gyiaa se tu na ngu ning zhweng aha a zhe nna 'n̄e e yhwe'.

⁴M̄edi nneywí piriri ne mbe ho nka nna, á ning sa rie. Ngbe nné ce nka a ning bra ci piriri, herri á cwu weje 'ci wecwuo.

⁵A tu na ngu ning zhweng, nné ringgwé Yahudi, ngbe brrá nné, ngbe nné mié Nti Nka á a ya tsu a Urrushelima.

⁶Á ya mwe ngbe Anasi ne ngu nyi Brra Prristi, ngbe Kayafa, ngbe ya ne e ki ye he Yohana, ngbe Alezanda, ngbe yá nné ri Brra Prristi.

⁷Mbe e ci ré be mi ne Pita ngbe Yohana ré ya yo nyyi mbe. Mbe e n̄e ne we rin re-nka he: "A nyi zohu zhwe igbè, ka nyi ne lo nyé nyi ning nyi ngge n̄e?"

⁸Wire Pita ne ngu shî ne igbè Nshe Wiri ngu a he ne mbe he, "Nggwé ngbe brrá nné nzhi:

⁹kundu ne a cwu n̄e á níng ye ngbe ré níng rinng aha cwuo redziee ne e nyi nnenkung n̄e, he ka aa ce rimi ngu ci gbingbi ye,

¹⁰nde ga nyi ngbe nné Isrreela a zhwozhwo nyi hu he: a nyi a yarri lo Jesu Krristi nne Nazarra ne nyi i ki ci gasankwe ne Bene ngu ning brru ki deze nhu ana, ne nne ngu yó a nyyi nyi n̄e ngu ning ci gbingbi.

¹¹A nyi ngu Jesu n̄e ne kr̄edé Bene he: 'Ngbaatsie ne nyi nné runo nyi ra, nyi ngu ne ngu bra ya hwié tente ngbaatsie.'

¹²Ko bi ya nne ré hung she kyia nwie yaka ya nne wé, aha ko bi yaka lo ne e ngwa nneywí a be ngwie zhwozhwo ngbe ré ning she kyia wé, se we nwie ngu."

¹³A zhe ne mbe ri zhwe rwe rie Pita ngbe Yohana mbe bra timi he koó nyi makrranta wé, he á nyi we nné dede, mbe e hwié nyé we ronu. Mbe e lu he á i shi ngbe ne Jesu.

¹⁴M̄edi koó bi kya he wé, aha á rí nne ne e ki ci ngu ci gbingbi e ngu yó miimi ngbe Pita ngbe Yohana.

¹⁵Aha ni mbe ẹ we ci ré wrru ci a zonggru rotsu nna, mbe ẹ nẹ ne prre re-nka we nci mbe.

¹⁶Mbe ẹ he, "A nyi nda nzhi shi nying ne nné mbe rrę?" Aha ko nyę a Urrushelima a hu he á nyi ya ngba yankyang hwię nga onu, ko shi nzhi bra hung klo we.

¹⁷Mèdi aha nzhi we kpo kishi nka nẹ ri sę ngwię yu, nzhi we ngwa nka he shi dę ré bra he nka ne ya nne a yarri lo nne nę wa wę.

¹⁸Wire mbe ẹ ning brru we ye ré ngwie yarring wa, mbe ẹ we ngwa nka he shi dę ré he ya nne nka, ka ré mię nka a yarri lo Jesu wa wę ko tsie tsie.

¹⁹Mèdi Pita ngbe Yohana a we shing he, "Nyi shwę riyii nyi ri, a nyi zohu ngu shi yeyerri a nyyi Bęne ę: nzhi zhwe nka nyi ka nzhi zhwe na Bęne?

²⁰Aha ko shi nzhi hung we ni ti kya ne nzhi ri nzhi bra ho wę."

²¹Ngbe brrá nné rotsu nna a ning bra we nyę yi, wire mbe ẹ we cire. Mbe ẹ ri ko bi rę mbe we ngwa gęzhę wę, aha ga nneywí ę shi we nwie de Bęne aha kya ne ngu ci ę.

²²Aha ngu nne ne ngu she kyia nang hwię nga onu ana aa hle re-rie nshwa weni.

²³A zhe ne e cire mbe Pita ngbe Yohana, mbe ẹ wrę ne ning brru re nzhi nwie nné na mbe. Mbe ẹ ya nę ne we ti kya ne nggwę re-prristi ngbe rotsu brrá nné mbe we heng.

²⁴A zhe ne mbe ho ni, mbe ẹ fo cwue ze gbengbe nwie ku Bęne he, "Brrabę, ngwę ne ngwę nyi zinyę, ngbe ebe ngwię, ngbe brrá nzhwó rishi ngbe ga re-ankya ne mbe shi yarring zhwozhwo!"

²⁵Ne Nshe Wiri, ngwę i he nka a nu 'hwie ngwę, brra yo nzhi Dooda he: 'Rimi ne Nnē Nzhwe Ngwię ę ti ręme ee? Aha nda nné tsi ngwię mbe prre re-nka we shweni ee?

²⁶Nggwę ebe ngwię ę á ci eyi, nné ringgwę ę ya mwe gbengbe, a rici Brrabę ngbe Krristi ngu.'

²⁷Cence Hirridu ngbe Buntu Bilatu i mwe gbengbe ngbe Nnē Nzhwe Ngwię, ngbe nné Isrreela a brra ngwię nę nwie rwe onu a rici Kowe wiri ngwę Jesu, ne ngwę ki mia.

²⁸Á i nyi we kya cę ngwę ne ngwę i keshe rwe sa ne igbę ngwę tu we gbangba he re ya ci ni.

²⁹A zhe ne ne, Brrabę, ri zhwe nyę yi ne mbe níng nyę yi nę ngbe ngwę níng sheng, nzhi 'hwię ngwę, ngbe nzhi he nka ngwę we dengge.

³⁰Na va ngwę ngbe ngwę ning kyia nné ruhu, ngwę nyi ngbá re-sheede ngbe re-ankyang hwię nga onu a yarri lo 'hwie wiri ngwę Jesu."

³¹A zhe ne mbe ku Bęne yhwe, ewie ne mbe ning mwe ę gbę zhwuzhwuzhwu. Ngbe mbe ę shi ne igbę Nshe Wiri, mbe ę nę ne ti nka Bęne we dengge.

³²Ga nné cę nka zhwozhwo ci onu ‘zrru; hwie nka mbe shi zunzrru. Ko bi ko ya mbe ngu hwie he shi kya ngu bi ę nyi we na ngu nggaa ngu wę, mèdi á yaa kyé ko nda ne mbe bi gbengbe.

³³Nnenté ę á ngwá sheede deze nhu Brrabę Jesu ne igbę we yang, ehwie rina Bęne we yang shi zete mbe zhwozhwo.

³⁴Ko bi ko ya mbe ngu nyi riywę yankya wę. Aha á srra ya zhe ngbe nné mbiye ne mbe bi rebe ka reri wę rię wę be mi ne ncwę nna

³⁵wę ya tsu a nwie nnenté, ngbe wę kye ko nyęng yeyerri ne ngu shi ki be.

³⁶Usufu ne nnenté ki ye he Barrnaba (ne a zhe nka mbe ę he Ewe Shwę Nneywí Rehwie) ne ngu nyi nne Levi a ngwię Kuprru,

³⁷aa rię ebe ngu, ngbe ngu a be mi ne ncwę nna a nwie nnenté.

Re-Cwuo Nnenté 5

¹Mèdi a i bi ya nne ne e ki ye he Ananiya ngbe mbrru ngu Safirra, aa rię ebe ngu ma.

²Aa vie kpi ncwę nna ngu a sa aha rici ngu, mbrru ngu a hu ręsęng kpékpe, wire ngu a be mi ne ręsę kya ngu hwie ę, ngu a ya ngwa nnenté fa.

³Wire Pita a he ne ngu he, "Ananiya, rimi ngwę we Shetani i ngwie hwie ngwę herri ngwę cię Nshe Wiri rabrra, ngwę vie kpi ncwę ne ngwę ning rię ebe ę?

⁴Ne ngwę rishi rię ebe ę, ko i nyi na ngwę wę ęę? Ma a zhe ne ngwę rię, ko ncwę nna nyi ngge ngwę wę ęę? Ma aha nda ngwę hwie nkang nyi zhwe ngge ne? Ko nyi nneywí ngwę we brra wę, a nyi Bęne ngwę ki brra!"

⁵We ne Ananiya ho ni, ngu a gu kpe e hu. Ngbe brra owu a pie ko nyę ne ngu ho kya ngu ci ę.

⁶Zrrewę ę be ę ya gye kwe nna, mbe ę fo mbe ę ya ki nyię.

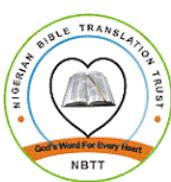
⁷Á ci weje awa wetsię, mbrru ngu a ya wrę węsa ne hu ręsę kya ngu ci.

⁸Pita a ki rinng he, "Ning ting, a nyi kya ne nyi ning rię ebe ne nke ęę?" Ngu a ki shing he, "Ee, ncwę nna nyi nke ana."

⁹Ngbe Pita a he ne ngu he, "Nyi cę rimi nyi mwe onu aha nyi mwa Nshe Wiri Brrabę ę? Ri, nné ne mbe ya nyię nto ngwę ę á nyi nkiye a nusinye, á shi re fo re nzhi ci we ni ma!"

¹⁰We zhe zunzrru, aa gu kpe a nyyi ngu, aa hu. Ngbe zrrewę nna mbe ę ngwie, mbe ę ya timi ne ngu hu, mbe ę fo kwe nna re nzhi ci, mbe ę ya ki nyię dudu ne nto ngu.

¹¹Brra owu pie ekpri nné cę nka zhwozhwo ngbe ko nyę ne ngu ho kya ngu ci ę.

¹²Nnenté ẹ nyi ngbá re-sheede ngbe re-ankyang hwię nga onu we yang a tsi nneywí. Nné cę nka zhwozhwo cwo mwe gbengbe a Farranda Solomo.

¹³Medi ko yaká nné ci ẹ hung yaa rwe ré mwe ngbe mbe wę, ko ngbe ne nneywí ẹ á we ngwá grime we yang.

¹⁴Gbengbe ni nneywí we yang ntó ngbe mbrrú ne mbe sa rie a Brrabę cwo ne ning brang we bra.

¹⁵Aha re-ankya ne nnenté nna mbe i shi nying, nneywí wrrú mi ne nné ruhu re be mi a brrá re-rê, nwie we nywrra a re-katifa ngbe re-kpengye he ka rowu Pita re cie a zete yá mbe a zhe ne ngu shi wara.

¹⁶Rigwę nneywí wrrú a re-ngwie ne mbe grra Urrushelima nwie cwo mi ne nné ruhu mbe, ngbe nné ne re-rije we yarra, ga mbe zhwozhwo á ci gbingbi.

¹⁷Wire Brra Prristi i deze ngbe rese nné ne mbe shi ngbe ngu, ne mbe shi a ekpri nné Sadukyi ne ehwie rro.

¹⁸Á prre nnenté nna mbe ẹ we ci a uucwu gyiaa.

¹⁹Medi a zhe totu, njeli Brrabę ya kla re-nusinye uucwu gyiaa nna, ngu a we kwa re be ci, ngu a he ne mbe he,

²⁰"Nyi ywa nyi ya yo a Brranyi nyi ti nneywí rese nka ce hwi ne zhwozhwo."

²¹A zhe mincwe we hwiehwie, mbe ẹ ya ngwie a Brranyi shi kya ne e we heng, ngbe mbe ẹ nę ne mię nneywí nka. Brra Prristi ngbe nné ne mbe shi ngbe ngu mbe ẹ ya wrę, mbe ẹ ye mwe Rotsu Brrá Nné -- brra mwe na brrá nné Isrreela zhwozhwo -- ngbe mbe ẹ te re nzhi uucwu gyiaa he re be mi ne nnenté nna.

²²Medi a zhe ne nnencwuó nna mbe ywa, koó ya we she miimi wę. Mbe ẹ ning brru re be ting he,

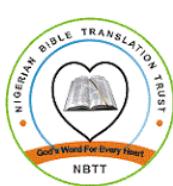
²³"Nzhi ya she ronusinye uucwu gyiaa shi we shę ne re-ankyang hwięng nna zhwozhwo ne nné cwong nna mbe yó a ronusinye; mèdi zhe nzhi kla ko nzhi bra she ko ya nne a yarring wę."

²⁴Nggwę re-prristi ngbe nnencwuee nné cwo Brranyi ẹ ho nka nę, aa we rwe rici we yang, á nę ne hwie he, "Ma ngge nę nyi nda ngu shi ci?"

²⁵Wire ya nne ẹ be ngu a he ne mbe he, "Ri, nné ne nyi we ci a uucwu gyiaa ana á shi yo a agrraa Brranyi nwie mię nneywí nka!"

²⁶Aha ni, nnencwuee nné cwo Brranyi ẹ ko nnencwuó ngu, ngbe ngu ya be mi ne nnenté nna. Medi koó we kwa ne igbę wę, aha á to owu kishi nneywí ri we ta ne rahwan.

²⁷A zhe ne mbe ya wrę mi ne nnenté nna, á we ci ré yo a nyyi Rotsu Brrá Nné nna aha ngbe Brra Prristi re we rin nka.

²⁸A he ne mbe he, "Nzhi níng ngwa nka ne igbè he shi dè nyi bra miè nka a yarri lo ne wa wé, mèdi herri ne cwu nyi sè ngwíè Urrushelima a yu ne miè nka nyi nè, herri nyi bra kre rē nyi níng ci nka he nyi nzhi ne nzhi ki yhwé."

²⁹Pita ngbe kpi nnenté nna mbe e ki shing he, "Nzhi e nzhi zhwé kya ne Béne he, ko nzhi zhwé na nneywi we!"

³⁰Béne na yó nzhi e i deze Jesu ne nyi i ki yhwé a nwie ne nyi ki ria a gasankwe e.

³¹Béne e ki fo ze re nzhi nva nyye ngu, aa ki ngwa grime ngu na ringgwé ngbe Nnenkyia, aha ngbe re ngwa nné Isrreela riwieng si ywé ngbe ré we we re-èngwie mbe.

³²Nzhi e nzhi nyi re-sheede re-ankya nè, ngu Nshe Wiri ne Béne e ngwa nné mbe ne mbe zhwe nka ngu a nyi sheede ma."

³³Rotsu Brrá Nnè e ne mbe ho ni, rehwie mbe yhwi we yang, herri á nè ne kre he mbe we yhwi.

³⁴Mèdi ya nne Farisi a tsi mbe ne e ki ye he Gamaliye, ne ngu nyi nne miè Nti Nka ne ga nné nna zhwozhwo ki ngwa grime, ngu a cinyé a yarri Rotsu Brrá Nnè nna, ngu a ci he ré ka wru mi ne nnenté nna.

³⁵Wire ngu a he ne mbe he, "Nnè Isrreela, nyi hwie nka tente a kya ne nyi cè nying ne nné mbe rrè.

³⁶A rotu ncwuee, ya nne ne i ki ye he Tiuda i wru nwie yaa kywo he ngu be nne, herri nné weje nnywa weni á nè ne ki zhwe. Mèdi ko i ya cwu ya ewie wé, aha a zhe ne i ya ki yhwé, ga nné ki zhwe ana á yaa se.

³⁷A merin ngu, Yahuda Galili i wru a zheng hwie nné, aa kwa nné piriri. Ngu a ma a zhe ne i ya ki yhwé, ga nné ki zhwe e á yaa se zhwozhwo.

³⁸Aha nii, a nka nè, nje he ne nyi he nyi we we a mwa yi mbe! Nyi we we ré nè ne ciee mbe! Aha kundu kya ne mbe rwe e ka kya ne mbe shi mi nè ri wru nwie nneywí, mahu a cwo a ci shweni.

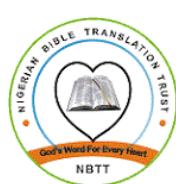
³⁹Mèdi kundu ngu ri wru nwie Béne, ko shi nyi hung we drre wé; se ka nyi bra timi nyi shi we nko ne Béne." Ngbe mbe e shî kya ne Gamaliye ngu he,

⁴⁰wire mbe e ci ré ngwie mi ne nnenté nna, á a we kra we kra we kra, á a we gara nka he shi dè ré bra ree he nneywí nka a yarri lo Jesu wa we. Wire mbe e we cire.

⁴¹Nnenté e á wrru nwie Rotsu Brrá Nnè nna ne rekwi aha ne Béne we ngwa riwieng shwe cinci aha lo Jesu.

⁴²Ko zohu otu á shi a agrraa Brranyi re bra grra a reri nwie kè we ne miè nneywí nka re brro Nka Rina he nyi Jesu ngu nyi Krristi.

Re-Cwuo Nnenté 6

¹A zhe ana, reṣe ne nné zhwe Jesu mbe cwo ning bra ci piriri, nné Yahudi mbiye ne mbe he nka Heleni á nę ne krro nka ne nné na mbe he nka Ibrrani aha ne ko mbe ci nkwiłe ne kpambrrú mbe a zheng kye yâ wę ko zohu otu.

²Aha ni, nnenté shwa ne otu wehwie nna mbe ę ye nné cę nka zhwozhwo, mbe ę he, "Ko shi yeyerri ngbe nzhi nę nzhi we cwuong brro nka Bęne ę nzhi nę ne kye yâ wę.

³Aha nii, re-gimbe, nyi ę nyi kye nné natsię a tsi nyi ne e we hu he á shî ne igbę Nshe Wiri ngbe zentsi, ngbe nzhi we we mi ne cwuo nke nę.

⁴Wire nzhi ę nzhi ę ning tu rici a mwo rumwo ngbe cwuong brro nka."

⁵Nka nna a kla ekpri nné nna zhwozhwo rehwie, ngbe mbe ę kye Sitivi ne ngu nyi nne bi sa rie gbangba ne ngu bra shî ne igbę Nshe Wiri; mbe ę kye Fili, ngbe Prrokorrū, ngbe Nikano, ngbe Timo, ngbe Pamena, ngbe ne Nikola nne Antakyia ne ngu i kęshe bra ngu nę ne zhwe teede nné Yahudi.

⁶Ngbe mbe ę be ne mbe a nwie nnenté nna. Nnenté ę we ku Bęne nwie we gara nva.

⁷Ngbe nka Bęne ę ning bra ywa ncwuee. Nné zhwe Jesu a Urrushelima a á cwo ne ning bra ci piriri we yang; herri re-prristi we yang á nę ne sę nka Jesu.

⁸Sitivi ne ehwie rina Bęne ngbe igbę Bęne shî a ngu a nyi re-ankyang hwię nga onu ngbe ngbá re-sheede a nyyi nneywí.

⁹Mèdi yá nné zonggrung mwe na ne e ki ye he zonggrung mwe nné srra srra nci mbe ne a tsi mbe ę bi nné Kurani, ngbe nné Alezandrra, herri ngbe nné ngwię Kyilikyia ngbe Asia, á deze nwie ti Sitivi onu ce.

¹⁰Mèdi koó hung drre Sitivi ne nka wę ko tsię tsię aha zhwe zentsi ngbe Nshe Bęne ne ngu shi a ngu.

¹¹Ngbe mbe ę ngwa yá nné ncwé ranranng he ré ya he he mbe ho Sitivi ngu cwí Musa nwie he nkang dzie Bęne;

¹²herri á cwua nneywí, ngbe brrá nné, ngbe nné mię Nti Nka Musa ré deze ne rezhe. Á pie Sitivi mbe ę ki kwa re be nwie Rotsu Brrá Nné Yahudi.

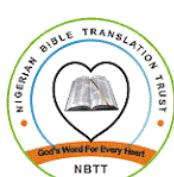
¹³Mbe ę be mi ne nné ngwa sheede rabrra, mbe ę he, "Ngu nne nę srrá re he we nkang dzie Brranyi wiri nzhi ngbe Nti Nkang Mię Nka Musa.

¹⁴Aha nzhi ho ngu he he ngu Jesu nne Nazarra ana shi gu Brranyi nę, ngbe wę ning brru bra ga re-teede nzhi ne Musa i níng ngwa."

¹⁵Ga nné ne mbe shi srra be a Rotsu Brrá Nné nna zhwozhwo á rwi riyii mbe ę ri riyii Sitivi shi shi nyi na ya njeli.

Re-Cwoo Nnenté 7

¹Ngbe Brra Prristi ę rin Sitiving he, "Re-nka ne e he nę nyi cence ee?"

²Sitivi ẹ ki shing he, "Re-gimbe ngbe re-'bẹ nje! Nyi sa uucwu nyi ho! Bẹnẹ bi brra grime i ya wrẹ nwie 'bẹ nzhi Ibrrahin ne ngu ka shi we Mesopotamia ne ngu rishi ya srra a Harra.

³Bẹnẹ ẹ he ne ngu he, 'We ngwie ngwe ngbe nné ngwe ne, ngbe ngwe ywa a ngwie ne nje shi re ting.'

⁴"Aha ni ngu a we ngwie Kaldiya, ngu a ya srra a Harra. A zhe ne 'bẹ ngu ya hu, Bẹnẹ ẹ be ne ngu a ngwie ne nyi ning shi ne.'

⁵Mèdi ko Bẹnẹ i ki ngwa yankya na rici ngu wẹ ko ngbe mbè na nyie nta zunzru. Mèdi Bẹnẹ i sa 'jee he mbè ngwie nẹ ri ya hwiẹ na ngu ngbe ne nzhwe ngu, ko ngbe ne a zhe nna ko Ibrrahin ẹ i bi ko ewe wẹ.'

⁶Bẹnẹ i he ne ngu he: 'Nzhwe ngwe ẹ á cwo a hwiẹ nné ice a yaka ngwie; á cwo a hwiẹ 'hwié, herri á ri we ngwa cinci re-rie nnywa weni.

⁷Mèdi nje ri nyi nné ngwie ne mbe cwo a hwiẹ 'hwié mbe ẹ nka n we na uucwu; wire a merin nke, wé wru a ngwie nna re be ning ye mbè a nwie ne.'

⁸Ngbe Bẹnẹ ẹ sa 'jee ngbe ne Ibrrahin ne sheedeng ca ikpe rwẹ ntó. A zhe ne Ibrrahin ẹ bī Ishaku, ngu a ki ciẹ ikpe rwẹ ntó a otu na klanva. Re be merin, Ishaku a ya bī Yakubu, ngbe Yakubu a ya hwiẹ 'bẹ brrá yó nzhi tiya komo shwa ne otu wehwie.

⁹"Herri aha ne brrá yó nzhi ẹ rehwie mbe i rro ne gimbe mbe Usufu, á ki rię re ya hwię 'hwie a ngwie Masarr. Mèdi Bẹnẹ i shi ngbe ne ngu,

¹⁰aa ki kye a yarri re-cinci zhwozhwo. Aa ngwa Usufu zentsi ngbe ekpeeng srra shwe a nyyi Frrahona nggwę Masarr. Aha ni Frrahona a ki ngwa ringgwę ngwie Masarr ngbe ne eri ngu zhwozhwo.

¹¹"Wire ya brra nzhwo a ya kpe a ngwie Masarr ngbe a ngwie Kaana zhwozhwo, aa be ne cinci we yang herri ko yó nzhi ẹ á ya hung she kya ye wẹ.

¹²A zhe ne Yakubu ngu ya ho he bi yâ a Masarr, ngu a te yó nzhi ẹ. Nke ẹ i nyi ywa mbe na cęucwung.

¹³A ywa mbe na 'hwie, Usufu a ti re-gimbe ngu rici ngu, wire Frrahona a hu re-gimbe Usufu fa.

¹⁴Aha ni Usufu a te ré ya he ne 'bẹ ngu ngbe nné nva ngu zhwozhwo nshwa natsię ne otu wecwwoo ré be.

¹⁵Wire Yakubu a nẹ re nzhi Masarr, ewie ne ngu ya hu a miimi ngbe yó nzhi ẹ zhwozhwo.

¹⁶Á a ning brru mi ne nkwe mbe re be Shekye, á ya nyię a ria ne Ibrrahin ngu i se a nwie rewe Hamo a onu cwe ncwẹ.

¹⁷"Resé ne zhe ya cwu dudu ngbe Bené re nyi kya ne ngu i ning sa Ibrrahin 'jee e, ngbe nné nzhi a Masarr e mbe e ning bra ci piriri we yang.

¹⁸Ngbe yaka nggwé ne ko ngu hu ko yankya a rici Usufu wé ngu a ya se ringgwé.

¹⁹Ngu a brra nné nzhi e ne zentsi, aa ngwa yó nzhi e gezhe, aa we ci ne ce ré zi rebirina mbe ne mbe nyi rewe shwo aha ngbe ré kwi.

²⁰A nyi a zheng ana ne i ning bî Musa. Ewe nna bi rina kpekpe. Á ki bro a ri 'bè ngu herri nyhwé wetsie.

²¹A zhe ne e ya wru mi ne ngu ci, ewena Frrahona a ya ki fo, ngu a ya nè ne ki bro shi nyi ewe ngu.

²²Musa a mié ga re-zentsi nné Masarr zhwozhwo, aa ya ci a bi igbè a yarri re-nka ngbe ne re-cwuo.

²³"A zhe ne Musa ngu ya cwu re-rie nshwa weni, ehwie e ki kpra he re ya dzie re-gimbe ngu nné Isreela.

²⁴Ngu a ya timi ne ya nne Masarr shi ci ya mbe ruhu. Ngu a ywa he ngu ya ki sheng ngbe ngu ki trrang, ngu a yhwé nne Masarr nna.

²⁵(Musa ra he ka nné na ngu a á shi hu reseng he Bené shi nyi cwuo ne ngu ngbe ngu we kyia, mèdi koó hu wé.)

²⁶A otu na ngu ning zhweng, aa ya timi ne nné Isreela wehwie mbe shi nko we nci mbe. Ngu a nè he ngu shi we ka, ngu a he ne mbe he, 'Kyet, a wene! We nyi re-gimbe e nyi nda ngu ci nyi shi yaa ti re-ruhu he ni e?'

²⁷"Mèdi nne bi vini ne ngu shi ci gimbe ngu a ruhu a, aa lu Musa re nzhi bamba, ngu a he, 'Hooda, nyi nyé ngu re ci ngwé hwié nggwé ngbe nne níng nyi nzhi e nka a?

²⁸Ngwé cè ning yhwé shi ne ngwé i yhwé nne Masarr ana a rwi ee?"

²⁹A zhe ne Musa ho ni, ngu a to a Masarr re nzhi Midia, ewie ne ngu ya ning srra herri ngu a she rewerento wehwie.

³⁰"A zhe ne ngu a ci re-rie nshwa weni, ngbe ya njeli e ya wré a nwie ngu a yarri lendo ne ngu yé gbee ekwe a tsi yi dudu ne Ngbra Sine.

³¹A zhe ne ngu rí ni, ngu a hwié nga we onu aha kya ne ngu ri. Ngu a nè re nzhi ring dudu, ngbe ngu a ho cwue Brrabé ngu he:

³²'A nyi nje Bené yó ngwé, Bené Ibrrahin, ngbe Ishaku, ngbe Yakubu.' Musa a nè ne tsi rwe gbegbegbe, ko bra ce fo riyii ze re ri wa we.

³³"Wire Brrabé e he ne ngu he, 'Trru re-tamri ngwé aha ewie ne ngwé shi ning yo ana nyi ewie wiri.

³⁴Nje shwę riyii nje rí zhwe gezhe ne nné nje shi shweng a Masarr. Nje hó ruhu mbe ne mbe ku, nyi ngwiee nje wro re be we trru. Be we zhe ne ne, nje shi re te a ngwie Masarr.'

³⁵"A bra nyi we ngu Musa nę ne nné Isrreela i ki ra nwie he ne ngu he, 'Nyi nyę ngu re ci ngwę hwię nggwę nzhi ngbe nne níng nyi nka aa?' Nyi ngu a ne Benę we rici ngu ya wre nwie ngu shi shi nyi ya njeli a gbee ekwe ye lendo ngu ki te re ya hwię nggwę mbe ngbe nne we kyia.

³⁶Aa ya we kwa wru mi ne mbe Masarr. Aa nyi ngbá re-ankyang hwię nga onu ngbe re-sheede a Masarr, ngbe a Brra Nzhwo Shwo, ngbe a tsi yi ne mbe ning ci re-rie nshwa weni.

³⁷"A nyi ngu Musa nę ngu i he ne nné Isrreela he, 'Benę ri níng wru mi ne ya nne ti reseng shi ne ngu ning te nje ne a tsi nyi nné Isrreela.'

³⁸Nyi ngu ne ngu i shi ngbe rotsu nné Isrreela a tsi yi, a i shi ngbe yó nzhi, ngbe ne njeli ne ngu i he nka ne ngu a brra Ngbra Sine ana, herri ngu sę nti nka nce nwie Benę ngu níng ngwa.

³⁹"Mędi ko yó nzhi ę i cę ki ho nka we, á i ki ra kpékpe, herri a yarri rehwie mbe á ne ne hwię we nka ning brru re nzhi Masarr.

⁴⁰Á he ne Arruna he, 'Níng nyi yá re-kpanshu ne mbe shi níng kwa. Aha ngu Musa ne ngu wru ne nzhi a Masarr nę, ko nzhi hu kya ne ngu ki ci we!'

⁴¹A nyi a zhe ana ne mbe i nyi kpanshu shi shi nyi ya ewe nnywa. Á nę ne ki nyi re-teede nwie nyi re-para re ngwa kya ne mbe nyi ne nva mbe grime.

⁴²Aha ni Benę ę nga nva a we we á nę ne ye rende zinyę mbę shi shi kya ne e wie a yarri krredę nné ti reseng he: 'Nyi nné Isrreela! A re-rie nshwa weni ne nyi i shi a tsi yi ę, nyi nje ne nyi i ning be ne ankya nwie nyi re-eedeng shwi ankya rehwe ee?

⁴³Ko nyi brranyi Moleki ne nyi i ko re gyę mi herri ngbe ne endę kpanshu Rrefa we ee? A nyi re-kpanshu nę ne i nyi aha nyi we ye mbę. Aha nii, nje shi níng yu herri nyi ya wara ngwę Babilia nwie srra shi nné gyiaa.'

⁴⁴"Yó nzhi ę á i bi Ndu na sheede shi Benę ngbe mbe a tsi yi. Á i ki nyi we shi kya ne Benę ngu i ti Musang, we yeyerri ne kya ngu Musa i ri.

⁴⁵Re be merin, yó nzhi nkiye ne mbe i sę ndu nna a zhe Joshwua, á be mi a ngwę Nnę Nzhwe Ngwę ne Benę i we yu we nyyi mbe ngu we we mi ne re-ngwę nna. A i shi nva yó nzhi ę herri re be zhe Dooda.

⁴⁶Dooda a she ehwie rina Benę, ngu a rin he ngu ra no Benę Yakubu eri.

⁴⁷Mędi nyi Solomo ngu i ya ki no eri nna.

⁴⁸"Mędi ngu Brrabę Bi Grime Zhwozhwo a ko srra a eri ne nneywi ngu no we. We shi ne nne ti reseng ngu i he he:

⁴⁹'Nyi zinyē ngu nyi ncwu ringgwé nje, ngbe ebe ngwię̄ e nyi ncwung sa ta nje. A nyi zohu zhwe eri nyi shi hung nong aha nje ee? Brrabę̄ he ni! Ewieng srra nje e wę̄ shi a heng?

⁵⁰Ko nyi nje ne nje nyi ga re-ankya nę̄ zhwozhwo ne va nje we ee?"

⁵¹"Nyi nné klo nci! Nyi ne nyi nyí nné tsi ngwię̄ a yarri rehwie nyi, ko re-uucwu nyi e á ho nka Bę̄nē wę̄! Ko zohu zhe nyi ra Nshe Wiri we shi yó nyi e!

⁵²Á sa she ya nne ti rę̄sę̄ng nę̄ ne yó nyi e á wę̄sa ki ngwa gezhe ee? Herri á yhwi ngbe nné mbiye ne mbe ti rę̄sę̄ be Nne Redziee. Nyi ngwiee nyi e ma nyi ki rie, nyi ki yhwe.

⁵³A nyi nyi ne nyi i sę̄ Nti Nkang Mię̄ Nka Bę̄nē ne re-njeli i ngwa, mèdi ko nyi e nyi zhwe wę̄!"

⁵⁴Resę̄ ne Rotsu Brrá Nnē Yahudi i ho ni, á dzio rehwie we yang nwie ye nnyi kakaka nwie ki ri.

⁵⁵Mèdi Sitivi ne ngu shî ne igbę̄ Nshe Wiri ē ngu a rwi riyii ri zinye, ngu a ri grime Bę̄nē ngbe Jesu ne ngu yo a nva nyye Bę̄nē.

⁵⁶Ngu a he, "Ri, nje ri zinyē ngu kla ne Kowe Nneywi ngu yo a nva nyye Bę̄nē!"

⁵⁷Ne mbe ho ni, mbe ē ku re-uucwu mbe, mbe ē kro nku ne brrá re-riwię̄ng cwue. We zhe zunzru mbe ē gu rrututu mbe ē ya kpe ngu,

⁵⁸á ki kwa, mbe ē wru mi ne ngu a yarri ngwię̄ nna, mbe ē ya nę̄ ne ki ta ne ngbatsie. A zhe nna, nné bi nka a rici ngu a á trrú re-ankya ci mbe á sa nwie ya nzewé ne e ki ye he Shawulu.

⁵⁹A zhe ne mbe shi ki ta, Sitivi ē ku Bę̄nē he, "Brrabę̄ Jesu, fo nshe nje!"

⁶⁰Ngbe ngu a hu be ne re-ruhu, ngu a ci onu ne brra riwię̄ng cwue he, "Brrabę̄, shi de ngwę̄ kę̄ ne lu ne engwię̄ mbe nę̄ wę̄." A zhe ne ngu he ni, ngu a zhwu cwue.

Re-Cwuo Nnenté 8

¹Ngbe Shawulu a yó miimi nwie shing he ré ki yhwe. A tuuye ya brra gezhe ē deze a rici ekpri nné cę̄ nka a Urrushelima. Ga nné cę̄ nka zhwozhwo, á we sę̄ kakap a re-nkla ngwię̄ Yahudi ngbe Samariya, se we nnenté.

²Ngbe yá nné to owu Bę̄nē ē ya nyię̄ Sitivi nwie ku rana riywę̄ we yang.

³Mèdi Shawulu a nę̄ ne ci ekpri nné cę̄ nka brrine. A ngwi reri reri ne ngu prre ntó ngbe mbrrú re we kwa re cwo cing a uucwu gyiaa.

⁴Nné cę̄ nka ne mbe yaa sę̄, á ya nę̄ ne brro Nka Rina nna ko he ne mbe ning ywa.

⁵Fili ē wro re nzhi yarri ngwię̄ Samariya, ngu a ya nę̄ ne we brro nka Krristi a miimi.

⁶A zhe ne rigwé nneywí mbe hó nka ne Fili ngu brro, ne mbe bra rí re-ankyang hwie nga onu ne ngu nyí, mbe ẹ ning bra tso re-uucwu nwie ho kya ne ngu he.

⁷Ngbe nné piriri ne mbe bi re-rije, re-rije mbe ẹ á wrru nwie kyiẹ rezhé gbangba, herri nné kwi nkyé ngbe nnenkú piriri á she kyia.

⁸Aha ni rehwie nné ngwię nna á kla we yang.

⁹A a bi ya krrootu ne e ki ye he Sima ne ngu srra a ngwię nna. Aa fo zhe ne ngu nyi re-ankya ci nné Samariya ré hwie nyę we ronu. Herri a yaa kywo he ngu a ma ngu be nne.

¹⁰Ga nné ngwię nna zhwozhwo brrabrráng ngbe iishíng á tso re-uucwu nwie ki ho nka ngbe wé he, "Nke nę nyi igbę Bęne ne e ki ye he Brra Igbe."

¹¹Á ki ho nka ni aha aa fo zhe we yang ne ngu srra re nyi re-ankya ne ngu we ci ré hwie nyę we ronu ne ankya krrootu krrootu.

¹²Mędi a zhe ne mbe ya shî Nka Rina Ringgwę Bęne ngbe nka Jesu Krristi ne Fili ngu we brrong, á a we nyi batisma zhwozhwo mbe ntó ngbe mbrrú.

¹³Ga ngbe Sima we rici ngu a ma aa shî, á a ki nyi batisma. Ngu a nę ne zhwe Fili ko zohu ewie ne ngu ning ywa nwie nga we onu aha ngbá re-sheede ngbe re-ankyang hwie nga onu ne ngu ri.

¹⁴A zhe ne nnenté a Urrushelima mbe ya ho he nné Samariya á sę nka Bęne, mbe ẹ te Pita ngbe Yohana re nzhi nwie mbe.

¹⁵A zhe ne mbe ya cwu a nwie nna, mbe ẹ we ku Bęne aha ngbe ré she Nshe Wiri,

¹⁶aha koó ma ne Nshe Wiri be a zete ya mbe wę wire; á ma ne nyi we batisma ne e we nyiny a yarri lo Brrabę Jesu.

¹⁷Pita ngbe Yohana a we gara nva, ngbe mbe ẹ she Nshe Wiri.

¹⁸Resę ne Sima ri he nné mbiye ana á she Nshe Wiri aha ne nnenté ẹ we gara nva, ngu a we ngwa ncwę.

¹⁹Ngu a he ne Pita ngbe Yohana he, "Nyi ning ngwa zhwe igbę nę ma aha ngbe ko nyę ne nje ki gara nva re she Nshe Wiri."

²⁰Mędi Pita a ki shing he, "Nde ngwę ngbe ncwę ngwę ẹ nyi mwe nyi ci shweni! Ngwę hwie he á sę kya na na Bęne ẹ ne ncwę ee?

²¹Ko ning bi va ngwę a ncwuo nzhi nę wę, aha ko ehwie ngwę shi tsantsa a nwie Bęne we.

²²Sę ywę ne zhwe ἑngwię nę ngbe ngwę cwe nva ne Brrabę, deentę wo wę re we ἑngwię ngwę ne zhwe hwie nka a nu rie ngwę nę.

²³Aha nje ri ngwę bi ehwie rro we yang ne ἑngwię re rrwe."

²⁴Sima a he ne Pita ngbe Yohana he, "Kusu, cwe nva ne Brrabę aha nje, aha ngbe de ga re-ankya ne nyi he nę ré ning she we."

²⁵Resę ne Pita ngbe Yohana mbe ngwa sheede nwie ti nka Brrabe, mbe e ning brru re nzhi Urrushelima nwie cwo re brro Nka Rina a re-nkla Samariya piriri.

²⁶Ya njeli Brrabę e he ne Fili he, "Deze ngwę wro a nva kudu a rę Urrushelima re nzhi Gaza ne ngu grra a tsi yi ana."

²⁷Aha nii, aa deze ngu a pie rę, ngu a ya she ya brra nne ringgwę Itopia ne ga redukyieę mbrru ringgwę Itopia, ne mbe ki ye he Kandake, zhwozhwo shi nva ngu. Á ma ne nne nna ngu ywa ye Bęnę mbę a Urrushelima,

²⁸ne ngu ning brru ngu nyia re si ri nwie to a zete eekyie ntsię re hwie krędę Ishaya nne ti reseng.

²⁹Ngbe Nshe Wiri e he ne Fili he, "Ywa, cwo re nzhi dudu ne eekyie ntsię ncwi e."

³⁰Fili e wrę ne ywa nwie nna ne ncii, ngu a ho nne nna ngu hwie krędę Ishaya nne ti reseng. Fili e ki rinng he, "Ma ngwę hu reę kya ne ngwę hwię ne ee?"

³¹Ngu a ki shing he, "Ma n ce rimi n hu a? Se ka ya nne re bra ning ting wire." Ngbe ngu a he ne Fili he re ngra re ya srra ngbe ne ngu.

³²Ewie ne nne nna ngu ri shi hwieng nna he: "Á ki kwa shi nyi canve ne e nyia re nzhi cięng, cereng shi shi ewe canve a nwie nné ki hlu rehwe, koo bra ko ritu nka we."

³³Á ki ci nshwu, koó ki nyi nka tsantsa we. Nyi nyę re he nka aha nné nva ngu a? Srra ngu a be ngwę e ya cwu gamang."

³⁴Ngbe nne nna a rin Filing he, "Kusu ning ting, ngu nne ti reseng ne a he nka ne a rici nyę ma? A he nka ne aha rici ngu, ka a rici yaka ya nne yę?"

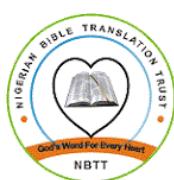
³⁵Wire Fili e ce we ne ewie ne nne nna ngu hwie a krędę ana, ngu a ki ti Nka Rina Jesu Krristi.

³⁶A zhe ne mbe shi ciee a rę nna, mbe e ya cwu nwie ne ngu bi nzhwo rishi, ngbe nne ringgwę nna ngu a he, "Ko nyi rishi ne oo? Nyi nda we ci ko we ning nyi batisma a he e we e?"

[³⁷Fili e he ne ngu he, "Wę hung re nyi batisma kundu ngwę shı a nu rie ngwe zhwozhwo." Ngbe nne nna a ki shing he, "Nje shı he Jesu Krristi nyi Kowe Bęnę."]

³⁸Nne ringgwę nna a he ré ci eekyie ntsię nna ré hwię yo. Ngu a wrę ngbe ne Fili, ngbe mbe e wro gbengbe re nzhi kuru rishi. Fili e ya ki nyi batisma a miimi.

³⁹Mędi reę ne mbe wrę rishi mbe cwugu re be ci, Nshe Wiri Brrabę e wrę ne fo Fili ne mi. Ko nne ringgwę nna bra kara ki ri wa we, mędi aa wara we ne ciee ngu nwie nyi rekwi.

⁴⁰Fili ẹ ya she rici ngu a ya ngwię ne e ki ye he Azotu; ngu a nę we ne cwo re brro Nka Rina a ga re-ngwię zhwozhwo herri ngu ma ya cwu Kesariya.

Re-Cwuo Nnenté 9

¹Mędi Shawulu kę ne yhwi we fufufu he ngu shi yhwi nné zhwe Brrabę. Aa ywa a nwie Brra Prristi,

²ngu a ya rin he ré ki ngwa krrede sheede re nzhi a re-zonggrung mwe a Damaska, aha kundu ngu ri ya she ya nne ne ngu zhwe Rê nę, ka re nyi nto ka mbrru, ngu a we rrwe re be mi a Urrushelima.

³A zhe ne ngu cwo re be wrę dudu ne Damaska, we zhe zunzrru nsę ę wru zinyę ngu a tsie a nwie ngu kesss.

⁴Ngu a gu kpe, ngbe ngu a ho ya cwue ngu he ne ngu he, "Shawulu, Shawulu, ngwe ning ngwa cinci ni ę aha nda?"

⁵Ngbe Shawulu a he, "Ngwę nyi nyę, Brrabę?" Cwue nna a shi he, "A nyi nje Jesu ne ngwę ning ngwa cinci ne."

⁶Mędi deze ngwę ngwie a ngwię nna, á shi re ti kya ne se ngwę nyi."

⁷Nnę ne mbe shi ciee ngbe Shawulu a á hwię yo ranng koó bra nka we; á ho cwue nna, mędi koó ri ko ya nne we.

⁸Shawulu a he ngu deze ngu kla riyii, koo hung ri ko yankya we. Mbe ę ki kwa va re nzhi Damaska.

⁹Aa ci rotu wetsię ngu shi ncwue, koo ye ka re shwe yankya we.

¹⁰A a bi ya nne cę nka a Damaska ne e ki ye he Ananiya. Brrabę ki ye a yarri revi he, "Ananiya!" Ngu a shi he, "Ri, nje ne Brrabę."

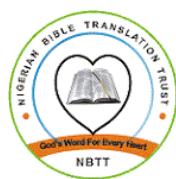
¹¹Ngbe Brrabę ę he ne ngu he, "Deze ngwę ywa a ri Yahuda ne ngu shi a brra rę ne e ki ye he Rê Terr ngbe ngwę ya rin aha nne Tarrusu ne e ye lo ngu he Shawulu. A shi nwie ku Bene.

¹²A yarri revi Shawulu a ri ya nne ne ye lo ngu he Ananiya ne ngu be ngu ya ki gara va aha ngbe re she ri ewie."

¹³Ananiya a he, "Brrabę, nje nyi ne ho re-nka a rici nne nę, ngbe zhwe 'hwię ne ngu nyi nné wiri ngwęng a Urrushelima.

¹⁴Aa bra be a he ne nę ne demę ne ngu she a nwie nggwę re-prristi aha ngbe ngu ya prre ga nné re ye mbę zhwozhwo."

¹⁵Mędi Brrabę he ne Ananiya he, "Ywa, aha nne nę nje ki kyie ngbe re hwię kyang cwuo nje, ngbe re ci ga Nnę Nzhwe Ngwię, ngbe nggwę mbe, ngbe nné Isrreela ré hu lo nje.

¹⁶Nje we rici nje é nje shi ki ti zhwe cinci ne se ngu shwe aha lo nje.”

¹⁷Wire Ananiya a né re nzhi, ngu a ya ngwie a ri nna. Ngu a ya gara Shawulu nva, ngu a he ne ngu he, "Gimbe, Shawulu, Brrabé ning te. Ngu Jesu ne ngu ya wre nwie ngwé a zhe ne ngwé shi rê re be ana nyi ngu ne ngu ning te aha ngwé she ri ewie wa, ngbe ngwé bra shî ne igbé Nshe Wiri.”

¹⁸We zhe zunzru yankya wru a riyii ngu shi shi nyi uhwrro teme ‘hwen, aa kpe be, ngu a né ne ri ewie fa. Wire ngu a deze, á a ki nyi batisma.

¹⁹A zhe ne ngu ye yâ, ngu a she igbé. Shawulu a ci ewé rotu tsié ngbe nné ce nka ne mbe shi Damaska.

²⁰Wesa ne dzio zhe, ngu a né we ne ngwi a re-zonggrung mwe re brro nka he Jesu nyi Kowe Bené.

²¹Ga nné ne mbe ki ho a á né ne nyé we ronu nwie rin he, "Ko nyi ngu né ngu gye re yhwi nné ye Jesu mbè a Urrushelima wé ee? Koo be a he né aha ngu ya we prre ngu we kwa re nzhi ngwa nggwé re-prristi wé ka rimi?”

²²Gbengbe ni Shawulu cwo we ne ning brang we bra nwie brro nka ne igbé, herri aa ci nné Yahudi ne mbe srra Damaska zhizhi aha zhwe re-nhwie ne ngu we ci ré hu he Jesu a nyi Krristi.

²³Rotu piriri wara, ngbe nné Yahudi é ya mwe onu he mbe ki yhwe,

²⁴mèdi Shawulu ya hu kya ne mbe ce nying. Totu ne téne á srra re tso a brra onusinye ngwie aha mbe ki yhwe.

²⁵Mèdi nné ki zhwe é á ya wru mi ne ngu a wundo garru a zhe totu, á wro ne ngu a yarri brra grre re be be.

²⁶A zhe ne Shawulu ngu ya ywa Urrushelima, a ce mwe rici ngbe nné zhwe Jesu, mèdi ga mbe zhwozhwo to owu ngu, koó shî he cence ngu a nyi nne zhwe Jesu ma wé.

²⁷Mèdi Barrnaba a ki fo be ne ngu a nwie nnenté. Aa we ti zhwe rê ne Shawulu ngu ning ri Brrabé a rê re nzhi Damaska, herri Brrabé é he nka ne ngu, ngbe zhwe nka ne ngu brro a Damaska wesa ne owu a yarri lo Jesu.

²⁸Ngbe Shawulu a srra ngbe mbe nwie grra we tes a Urrushelima re brro nka a yarri lo Brrabé wesa ne owu.

²⁹Aa he nka nwie yaa nyigbe ngbe ne nné Yahudi na mbe he nka Heleni herri á né ne kre rê mbe ki yhwe.

³⁰Mèdi zhe ne re-gimbe ya hu reseng ni, mbe é wro ne ngu re nzhi Kesariya, ngbe mbe é ya ki ci re né re nzhi ngwie Tarrusu.

³¹Wire ekpri nné cę nka a Yahudi, ngbe Galili, ngbe na Samariya zhwozhwo she hung srra dengge. Á ci igbę; Nshe Wiri we shwę rehwie; á ci piriri, á to owu Brrabę a yarri srra mbe.

³²Resę ne Pita i shi grra ga rewie, aa ya ywa dzie nné wiri Bęne a Lida.

³³Aa ya she ya nne ne e ki ye he Iniyasi a miimi ne ngu ci re-rie klanva nwie nywę we nywę kpengye aha ngu kwi nkyę.

³⁴Pita a he ne ngu he, "Iniyasi, Jesu Krristi re kyia. Deze ngwę nyi ewieng nywe ngwę." We zhe zunzruu, Iniyasi e deze.

³⁵Ga nné ne mbe shi Lida ngbe a Sharro ne mbe ki ri ni, mbe e klu re be nwie Brrabę.

³⁶A i bi ya mbrru zhwe Jesu a Jopa ne e ye lo ngu he Tabita (ne a nka Heleni á ye lo nna he Dokasi); a i srra re nyi re-ankya rina nwie she 'yiriywęng.

³⁷Ngbe a rotu ana ngu a ya kpe ruhu, ngu a hu. Á a kyu kwe nna, á ya sa a zonggru zeteng.

³⁸Ko kla Lida shi gbong ne Jopa wę; aha ni nné cę nka a ya ho he Pita shi Lida, mbe e te nné wehwie he ré ya he ne ngu he kusu re be we hwiehwie!

³⁹Ngbe Pita a deze ngbe mbe re nzhi. A zhe ne ngu ya cwu, á a ki fo re nzhi zonggru zeteng. Ga kpambrrú a ya ki grra nwie ku rana re ki ti re-tago ngbe kpi re-ankya ne Dokasi i no a zhe ngu i shi ngbe mbe.

⁴⁰Pita a we trru ci zhwozhwo a zonggru nna; ngu a hu be ne re-ruhu ngu a ku Bęne. Wire ngu a bra re be nwie kwe mbrru nna, ngu a he, "Tabita, deze!" Aa kla riyii ri Pita, ngu a cinyę ngu a srra be.

⁴¹Pita a ci va ngu a ki sheng ngbe re deze. Wire ngu a ye nné cę nka ngbe kpambrrú nna ngu a we ngwa ngu ne ngu shi nce.

⁴²Nka nna a sę ngwię yu ko he a Jopa, ngbe nneywí piriri mbe e sa rie a Brrabę.

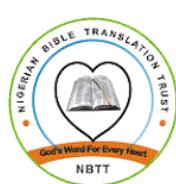
⁴³Pita a ning bra srra a Jopa a rotu piriri ngbe ya nne ne e ki ye he Sima, ne ngu nyi re-ankya kpe.

Re-Cwuo Nnenté 10

¹A i bi ya nne a Kesariya ne e ki ye he Koniliyu, ne ngu i nyi 'shwa shezhi a brra rotsu shezhi na ne i ye he "Rotsu Na Italiya".

²A nyi nne ye Bęne mbę, a to owu Bęne ngbe ga nné nva ngu zhwozhwo. A i shi ngwa yiriywę we wang, a srra re ku Bęne ko zohu zhe.

³A ya otu a weje ncwę wetsię na tęne, aa ria revi; a ri njeli Bęne krrankrrankrra ne ngu be nwie he nka ne ngu he, "Koniliyu!"

⁴Koniliyu a sa riyii nwie ki ri ne owu, ngu a ki rinng he, "A nyi nda a, Brrabé?" Njeli e ki shing he, "Re-rumwo ngwé, ngbe re-ankya ne ngwé na yiriywé e á ya cwu zeteng, á nyi anky a ré lu a nyyi Béne.

⁵A zhe ne né, te yá nné re nzhi Jopa, ngbe ré ya be ne ya nne ne e ye lo ngu he Sima ne e bra ki ye he Pita.

⁶Aa be ice a ri ya Sima ne ngu nyi re-ankya kpe, ne eri ngu shi rekyi brra nzhwo rishi."

⁷A zhe ne njeli ngu ki he nka nna ngu né, Koniliyu a ye nnencwuó ri ngu wehwie ngbe ya shezhi ngu ne ngu srra re ki nyi cwuo ne ngu ye Béne mbè.

⁸Ngu a we ti ko nda ne ngu ci, wire ngu a we te re nzhi Jopa.

⁹A otu na ngu ning zhweng a zhe téné ne mbe shi ciee re be wré dudu ne ngwié nna, Pita a ngra a zete zonggru aha ngu ya ku Bene.

¹⁰Ngu a bra ho nzhwo ki wie, a cé he ngu ra she yankya ngu ye. A zhe ne e shi nyi yâ nna, ngu a ngwie ria revi.

¹¹Ngu a ri zinyé e kla ne yankya shi shi nyi brra kla trro ne ronu weni nna shi shi we prre ne ngu wró re be be ngwie.

¹²A yarring a ning bi ga re-nzhwe nnyié ngbe anky a kwa rehwie be ngbe remié yi.

¹³Wire ngu a ho riwieng cwue ngu he ne ngu he, "Pita, deze ngwé yhwé ngbe ngwé ye."

¹⁴Médi Pita he ne ngu he, "Aawo, Brrabé! Ko nje sa ye yankya ne ngu bi lelé ka ngu wesa shi wiri we."

¹⁵Cwue nna a he nka ne ngu wa a na 'hwie he, "Kya ne Béne e ci ci wiri, shi dé ngwé fo he bi lelé we."

¹⁶Á nyi ni herri ce 'tsié, wire á a wré ne ning brru mi ne re-ankya nna re nzhi zinyé.

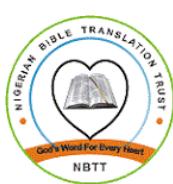
¹⁷A zhe ne Pita shi we nwie hwie nka aha zhwe revi ne ngu ria ka nyi cwu ndang ye, ngbe nné ne Koniliyu ngu we te e á a ya she ewie eri Sima nyi anky a nkpe, mbe e hwié yo a brra onusinye onu ri nna.

¹⁸Ngbe mbe e ci dzie nwie rin he, "Sima ne e ki ye he Pita shi he ee?"

¹⁹A zhe ne Pita shi nwie hwie nka aha revi nna, Nshe Wiri e he ne ngu he, "Sima, yá nné wetsié á shi re kre.

²⁰Aha ni deze ngwé wro re nzhi be, shi dé ngwé nyi détiri we zhwe we, aha nje we te."

²¹Pita a wro re nzhi be, ngu a he ne nné nna, "A nyi nje ne nyi ning kre, nyi be aha nda?"

²²Nné nna mbe ẹ ki shing he, "Nzhi wru nwie Koniliyu ne ngu nyi 'shwa shezhi. A nyi nne redziee, a bra nyi nne to owu Bẹ́nè herri ga nné Yahudi ẹ ki ngwa grime we yang. Ya njeli Bẹ́nè ya he ne ngu he re te ré ya re ye ngbe ngwẹ be ta ri ngu, aha ngbe re ho kya ne ngwẹ shi ki ting."

²³Wire Pita a ngwie ne nné ice nna, mbe ẹ kywe miimi. Á shwo mincwe, Pita a deze ngu a pie rē ngbe mbe; yá kpi re-gimbe a Jopa mbe ẹ nē re nzhi ngbe ne ngu.

²⁴A otu na ngu ning zhweng, ngu a ya cwu a Kesariya, aa ya she Koniliyu ngu ye nné nva ngu ngbe brrá rwí ngu mbe shi nwie ki te.

²⁵We ne Pita shi ngwie a ri nna, Koniliyu a ya nyi ngbe ne ngu, ngu a hu be a nyyi ngu nwie ki ngwa grime.

²⁶Mèdi Pita he ne ngu he, "Deze, nje nyi we nneywi shi ngwẹ ma."

²⁷Pita shi we nwie he nka ngbe ne Koniliyu, ngu a ngwie yarring, ngu a she nneywí piriri ne mbe ya tsu.

²⁸Ngu a he ne mbe he, "Nyi ma nyi hu he ko shi yeyerri a teede nzhi ngbe nne Yahudi re mwe rici ngbe nne yaka ngwiek ka re ya ki dzie wé. Mèdi Bẹ́nè ẹ ning ting he shi de n he he ya nne nyi riywé wiri ka a bi lélé wé.

²⁹Aha nii, a zhe ne ngwẹ te he n be, ko nje ra wé, nje be. Ma a zhe ne nē, nje cẹ hu kya ngu ci ne ngwẹ he n be ẹ?"

³⁰Koniliyu a ki shing he, "Nje shi nwie ku Bẹ́nè re be cwu zhe he ni a otu na 'ni ne ngu wara a ri nje, ne zhe nna nyi ncwé wetsié na téné. Ngbe ya nne ne ngu ci ankya ne mbe si gelgelgel ngu a ya yo a ncwuee nje."

³¹Ngbe ngu a he ne nje he, 'Koniliyu, á ho re-rumwo ngwẹ, re-ankya ne ngwẹ bra na yiriywé ẹ nyi kya ré lu a nyyi Bẹ́nè.

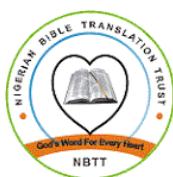
³²Te ne Sima ne e ki ye he Pita. A shi ice a Jopa a ri Sima ne ngu nyi re-ankya kpe, ne ngu srra yeyerri ne brra nzhwo rishi.'

³³Kya a nyi ngwiee nje wré ne te ne ngwẹ, a bra ning bi rina ne ngwẹ be nē. A zhe ne nē ga nzhi nē nzhi yaa tsu a nyyi Bẹ́nè he ngbe nzhi ho ko nda ne Brrabé re te he ngwẹ ya níng ting."

³⁴Pita a kla onu nwie he ne mbe he, "A zhe ne nē nje ning bra hung he cence ko Bẹ́nè kyie nné kyie kyie wé,

³⁵mèdi a sé ko nyé ne ngu to owu ngu, ngu bra bi redziee, ko ngu rā wru a zohu ngwiek.

³⁶Aa te ne rēsē brro Nka Rina re be nwie nné Isrreela ne ngu nyi nkang srra rina ne e she a yarri Jesu Krristi ne ngu nyi Brrabé ko nyé.

³⁷Nyi hu kya ngu i ci a Yahudi zhwozhwo, ne ngu i ce a Galili a zhe ne Yohana i fro cwuong brro nkang nyi batisma.

³⁸Nyi hu rē ne Bēnē ngu i ning mia Jesu nne Nazarra ne Nshe Wiri ngbe igbē, ngbe zhwe ragrra ne ngu i grra re nyi re-cwuo rina nwie kyia nné ne mbe shi tahwie igbē Shetani. A i nyi ni aha Bēnē shi ngbe ne ngu.

³⁹"Nzhi nyi re-sheede ga re-ankya ne ngu i nyi a ngwie nné Yahudi ngbe a Urrushelima zhwozhwo. Á i ki ria a gasankwe herri ki yhwē.

⁴⁰Mèdi Bēnē e ki deze nhu a otu na ‘tsieng, ngu a ci ré ki ri.

⁴¹Ko nyi nné zhwozhwo mbe i ki ri wē, a nyi we re-sheede na ne Bēnē i keshé kyie -- nzhi nē ne nzhi ye nzhi bra shwe ngbe ne ngu a zhe ne ngu i deze nhu.

⁴²Aa níng ngwa nka he nzhi brro nneywí nka, nzhi we ting he nyi ngu ne Bēnē e ki ci re hwie nne nyi nka nné nce ngbe nné ne mbe kwi.

⁴³Ga nné ti r̄esēng zhwozhwo ngwá sheede a rici ngu he ko nyē ne ngu sa rie a ngu wé ki we re-engwie ngu a yarri igbē lo ngu."

⁴⁴We ne Pita shi we nwie he re-nka nē, Nshe Wiri e be a zete ko nyē mbe ne ngu ho nka nna.

⁴⁵Nnē ce nka na mbe nyi nné Yahudi ne mbe be ngbe Pita a á hwie nyē we ronu aha ne herri á kro ngbe Nnē Nzhwe Ngwie kya na na Nshe Wiri ma.

⁴⁶Aha mbe hó ne mbe he yá re-nka ne ko mbe miē wē nwie de Bēnē. Ngbe Pita ngu a he,

⁴⁷"Nyi nyē re he dē ré nyi nné mbe rrē batisma na rishi wē e, ne mbe she Nshe Wiri we shi nzhi ma nē?"

⁴⁸Ngbe ngu a ci ré we nyi batisma a yarri lo Jesu Krristi. Wire mbe e he ne Pita he re ning bra ci ewē rotu ngbe mbe.

Re-Cwuo Nnenté 11

¹Nnenté ngbe re-gimbe a Yahudi zhwozhwo á ya ho he ga ngbe Nnē Nzhwe Ngwie se nka Bēnē ma.

²Aha ni a zhe ne Pita ngu ya cwugu re nzhi Urrushelima, nné ce nka nke ne e we ca ikpe rwē ntó a á ya nē ne krro nka ne ngu

³he, "Ngwē e ngwē ywa ice nwie nné riywē ca ikpe rwē ntó nē herri ngwē ya ye yâ ngbe mbe ee?"

⁴Aha ni Pita a nē ne we brro r̄esē ko nda we yeyerri ne ngu ning ci, a he:

⁵"Nje i shi nwie ku Benę a ngwie Jopa, nje ę timi nje shi ria revi. Nje ę ri yankya ngu wro re be be shi nyi kla trro ne ronu weni nna shi shi á we prre, ngbe ngu a wro re be nwie ne nje ning shi.

⁶Nje rwi riyii yarring nwie ring we gbing, nje ę ri ankya rehwe, ngbe nnyié yi, ngbe ne ankya kwa rehwie be, ngbe remie yi.

⁷Wire nje ę ho ya cwue ngu he nka ne nje he, 'Pita, deze; yhwe ngbe ngwe ye!'

⁸"Mędi nje ki shing he, 'Koo tsie tsie, Brrabę! Ko yankya riywę wiri ka ne ngu bi lele sa ngwie nu nje we.'

⁹"Cwue nna ning brru wru zinyę wa na 'hwie he, 'Kya ne Benę ę ci ci wiri, shi de ngwe fo he bi lele we.'

¹⁰Á nyi ni herri ce 'tsie, wire á a fię re nzhi mi zinyę.

¹¹"We zhe ana, nné wetsię ne mbe wru a Kesariya ne e we te nwie nje á ya hwie yo a nu ri ne nje ning shi.

¹²Nshe Wiri ę he ne nje he shi dę ngwe nyi detiri wę we zhwe we. Re-gimbe rristsię ne á ywa ngbe nje, herri ga nzhi zhwozhwo nzhi ngwie a ri nne nna.

¹³Ngu a níng ti rę ne ngu ri njeli ngu ya wre a ri ngu, ngu he ne ngu he, 'Te ne Sima ne e ki ye he Pita a Jopa.

¹⁴A shi re be ne nka na ne ngwe ngbe ne nné nva ngwe zhwozhwo nyi shi ning she kyia.'

¹⁵"We zhe ne nje ya nę ne he nka, Nshe Wiri ę be a mbe we shi ne ngu i be a nzhi tu cęucwung.

¹⁶Ngbe nje ę lu kya ne Brrabę i he he, 'Yohana i nyi batisma ne rishi, mèdi nyi ę á ri níng nyi batisma ne Nshe Wiri.'

¹⁷Aha ni kundu Benę ę we ngwa kya na na we yeyerri shi ne ngu i níng ngwa nzhi ma, nzhi ne nzhi sa rie a Brrabę Jesu Krristi, a nyi nje nyę ngbe n he aawo ne Benę?"

¹⁸A zhe ne mbe ho ni, mbe ę dzię ni ne krro nka mbe ę, mbe ę nę we ne de Benę nwie he, "Mahu shi ni, Benę ę ngwa ngbe Nnę Nzhwe Ngwie riwięg si ywę ré she ce!"

¹⁹Yá nné cę nka ne mbe yaa sę kanka aha gezhe ne ngu i deze a zheng yhwe Sitivi ę á ya cwu herri Finikyia, ngbe Kuprru, ngbe Antakyia nwie brro we nné Yahudi nka.

²⁰Mędi yá mbe ne mbe nyi nné Kuprru ngbe nné Kurani á ywa a Antakyia, mbe ę ya ne ne brro nné Heleni nka ma nwie we ti Nka Rina Brrabę Jesu.

²¹Igbę Brrabę shi ngbe ne mbe, rigwę nneywí we yang á ning sa rie herri á klu re be nwie Brrabę.

²²Nka nna ya kpe uucwu ekpri nné ce nka na Urrushelima, mbe ę te ne Barrnaba re nzhi Antakyia.

²³A zhe ne ngu ya cwu ne ngu ri zhwe ehwie rina Bene a zete mbe, ehwie ngu kla; ngu a we shwę rehwie zhwozhwo mbe he ré ning tu rici nwie zhwe Brrabę ne rehwie mbe zhwozhwo.

²⁴Barrnaba a nyi tente nne ne ngu shî ne igbę Nshe Wiri ngu bra bi sa rie we yang, ngbe á a ning bra kwa nneywí piriri re be nwie Brrabę.

²⁵Wire Barrnaba a nę re nzhi kre Shawulu a Tarrusu.

²⁶A zhe ne ngu ya ki she, ngu a be ne ngu Antakyia. Herrı Barrnaba ngbe Shawulu fo rie zhwozhwo ne mbe mwe ngbe ne brra ekpri nné ce nka re we mię nka. A nyi a Antakyia a miimi ne i kęshe ye nné zhwe Jesu he Krrista.

²⁷A rotu ana yá nné ti reseng ne mbe wru Urrushelima á wro re be Antakyia.

²⁸Ya mbe ne e ki ye he Agabu deze ne igbę Nshe Wiri, ngu a ti ręse brra nzhwo ne ngu cwo a kpe a ngwie nné Rroma zhwozhwo, herri re se ngwie yu. (Nke ne i ci a zhe ringgwę Kladiyu.)

²⁹Ngbe ga nné zhwe Jesu ko nyę yeyerri ne igbę ngu mbe ę fo he mbe she re-gimbe nné ce nkang ne mbe shi a Yahudi.

³⁰Á nyi ni, herri á te ne re-ankya na na a nva Barrnaba ngbe Shawulu ré ya ngwa brrá nné ce nka.

Re-Cwoo Nnenté 12

¹A nyi a zhe ana ne Nggwę Hirridu ngu ya nę ne ngwa yá nné na ekpri nné ce nka gezhe.

²Herri aa ci á yhwę Yakubu ne ngu nyi gimbe Yohana ne isenkelı.

³A zhe ne ngu ri he ngu kla nné Yahudi rehwie, ngu a wara ne pie Pita wa. (Re-ankya nę i ci a rotu Para Brredi Wesa Yisi.)

⁴A zhe ne ngu pie Pita, ngu a ki ci a uucwu gyiaa, ngbe ngu a ci rekpri re-shezhi weni ne ko zohu ekpri nna bi re-shezhi weni ré srra re ki cwo. Hirridu ce he kundu ne e ri ti Para Paska wire ngu a be ne ngu a nyyi nneywí ngu a ki nyi nka we gbeng.

⁵Aha ni aa shę Pita a uucwu gyiaa, medı ekpri nné ce nka á tu rici nwie ku Bene aha ngu.

⁶A zhe totu ne e ri shwo ngbe Hirridu wę wru ne ngu re ki nyi nka, Pita a shi ndzie a zetsi re-shezhi wehwie, ne e ki ci re-gyiaa wehwie, ne nné cwong mbe yo a nusinye re ki cwo.

⁷We kpri ya njeli Brrabé e ya wre, nse e tsie a yarri uucwu gyiaa nna. Ngu a kpra Pita a bamba ngu a ki shwo ndzie. Ngu a he ne ngu he, "Deze we hwiehwie!" Ngbe regyiaa a wru a nva ngu kpi be kpacaca.

⁸Wire njeli e he ngu he, "Ci re-ankya ngwé ngbe tamri ngwé." Pita a ci ankya. Njeli e he ne ngu wa he, "Yaa ku ne kuntu ngwé ngwé ning zhwe."

⁹Pita a ki zhwe re nzhi ci, mèdi ko ru he kya ne njeli ana shi mi e shi nwie ci ni cence wé, a ra he ka nyi revi ne ngu shi riang.

¹⁰Á wara ewie re-shezhi na 'zrru ngbe na 'hwie herri á ya cwu a brra onusinye kprincwé ne ngu fu yarri ngwie; onusinye e kla we nggaa ngu aha mbe, ngbe mbe e wru ci. Á maa cwo a brra rē na 'zrru á ya wo, ngbe we kpri, njeli e nē we Pita nggaa ngu.

¹¹Wire Pita a hu rēsé kya ne ngu shi nwie ci fa. Ngu a he we rici ngu he, "A zhe ne ne nje hu he nyi cence! Brrabé te njeli ngu re be re ya ning ti a nva Hirridu ngbe ko nda ne nné Yahudi mbe ri shi hwie he shi ci."

¹²A zhe ne ngu ya hu he shi ni, ngu a ywa a ri Merri de Yohana ne e ki ye he Marrku, ne ngu ning bi nné piriri ne mbe ya tsu nwie ku Béne.

¹³Pita a cwe ewie a brra onusinye na nu ri, ngbe ya ewenancwo ne e ki ye he Rroda ngu a ywa he ngu ya ho ka nyi nyé ye.

¹⁴A zhe ne ngu ho cwue Pita, ngu a ning brru wésa clang ne ovu ncii nwie nyi rekwi. Ngu a he, "A nyi Pita ngu shi a nusinye ana!"

¹⁵Mbe e he ne ngu he, "Rici ngwé shi dzio aa!" Medi aa ning ci shwo riyii. Aha ni mbe e he ngu he, "Mahu nyi njeli ngu."

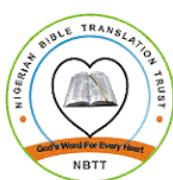
¹⁶Ngbe Pita a kē we ne cwe ewie, a zhe ne mbe ya kla ewie nna mbe ki ri, mbe e hwie nyé we ronu.

¹⁷Pita a we nyi va he ré dzie cereng, ngbe ngu a we brro rēsé rē ne Brrabé ning wru mi ne ngu a uucwu gyiaa nna. Ngu a he ne mbe he, "Nyi ti Yakubu ngbe kpi re-gimbe nka nē." Ngu a nē re nzhi yaka ewie.

¹⁸Mincwe he ngu kla, rezhe ne ngu deze a yarri re-shezhi e ko shi tsienhwu wé, á he ma nyi nda ngu ci ne Pita?

¹⁹Hirridu a ngwa nka he ré ki kre, mèdi koó she Pita wé. Ngu a rin nné cwo nna nka mémé mémé, wire ngu a ci he ré we yhwi. Wire Hirridu a nē a ngwie Yahudi re nzhi Kesariya, ngu a ya ci ewé rotu a miimi.

²⁰A zhe nna Hirridu bi rimwi we yang ne nné Taya ngbe nné Sido. Ngbe nné Taya ngbe Sido mbe e ci ekpri re nzhi nwie Hirridu ne onu 'zrru. Mèdi á késhe ve iirwi ngbe ne Bilasta ne ngu nyi ya nne ringgwé na ngu she nggwéng. Á ywa he mbe ya rwe nkang srra rina, aha re-ngwie na mbe e á she yâ ye a ngwie na nggwé Hirridu.

²¹Á otu na ne e sa, Hirridu a ci brrá ankya ringgwé, ngu a ya srra a ncwung nyi nka ngu, ngu a ngwa nka ngu a nyyi ko nye.

²²Ngbe rotsu nné e kro nku he, "Nke nè nyi cwue ya bène, ko nyi cwue nneywi we."

²³We zhe zunzru, njeli Brrabé ki rwi, aha koo ngwa Bène grime wé. Ngbe iizhí e ki ye hérri aa hu.

²⁴Mèdi nka Bène ke we ne ning brang we bra re nzhi cwu ko he.

²⁵A zhe ne Barrnaba ngbe Shawulu mbe fro cwuo mbe, mbe shi nè a Urrushelima, mbe e fo Yohana ne e ki ye he Marrku.

Re-Cwuò Nnenté 13

¹A i bi yá nné ti rèseng ngbe nné mię nka a ekpri nné cę nka na Antakyia -- mbe Barrnaba, ngbe Simiyo ne e ki ye he Nne Ywi, ngbe Lusiyu nne Kurani, ngbe Manaye ne ngu ci brrang ngbe nggwé Hirridu, ngbe ne Shawulu.

²A zhe ne mbe shi ye Brrabé mbè re rwe onu, ngbe Nshe Wiri e he ne mbe he, "Nyi ning kyie Barrnaba ngbe Shawulu aha cwuo ne nje we ye ré nyi."

³Mbe e rwe onu nwie ku Bène re we gara nva, wire mbe e we cire fa.

⁴Barrnaba ngbe Shawulu ne Nshe Wiri we te e á a wro re nzhi a Selukyia, mbe e ya cwo jirigi rishi re nzhi Kuprru.

⁵A zhe ne mbe ya cwu a Salami, mbe e brro nka Bène a re-zonggrung mwe nné Yahudi. Yohana shi ngbe mbe nwie we sheng.

⁶Á maa cię a yarri ngwie nna zhwozhwo, ngwie ne brra nzhwo rishi ki grra, hérri á ya cwu Pafo. Mbe e ya she ya nne Yahudi a miimi ne ngu nyi nne rekeree ngu bra ti rèseng na rabrra ne e ki ye he Bajesu.

⁷Nne nna i nyi nnencwuò nne ringgwé ne e ki ye he Sajiu Bulu. Nne ringgwé nna nyi nne bi hu rèseng, ngu a te ne mbe Barrnaba ngbe Shawulu aha ne ngu kre he ngu ho nka Bène.

⁸Mèdi Elim a ne ngu nyi nne rekeree (yeyerri ne kya lo ngu a he), aa nè he ngu we kpo kishi nne ringgwé nna ri sa rie a nka nna.

⁹Ngbe Shawulu, ne e bra ki ye he Bulu, ne ngu shî ne igbè Nshe Wiri, ngu a sa riyii a nne rekeree nna,

¹⁰ngu a he ne ngu he, "Ngwé nè ngwé shwe ne ko zohu zhwe ekpée rabrra ngbe na nca, ngwé nyi ewe Nne 'Hwie ngwé bra nyi rwinko na ko nda ne ngu shi yeyerri. Ko ngwé shi we ni brri re-nka raywrra Brrabé nè wé ee?"

¹¹Ri, a zhe ne nę, va Brrabę shi bra rici ngwę, ngwę shi ci cwue, ngwę shi fo zhe węsa ne hung ri ewie si ‘nę.’ We zhe zunzru, ‘vię ngbe ewie ywi ę ki ku, ngu a nę ne ba va nwie kre nne ki kwa va.

¹²A zhe ne nne ringgwę nna ri kya ne ngu ci ni, ngu a sa rie, aha nka Brrabę ne e ki mięng nna a ki ci aa hwię nga we onu.

¹³Bulu ngbe nné ne mbe shi ngbe ngu a mbe ę ngwie jirigi rishi a Pafo re nzhi Parrga a ngwie Panfiliya, a nyi miimi ne Yohana a ya we we ning brru re nzhi Urrushelima.

¹⁴Á ya nę a Parrga re nzhi Antakyia na ngu shi dudu ne Pisidiya. Mbe ę ya ngwie a zonggrung mwe a Tung Srra Cwu mbe ę srra be.

¹⁵A zhe ne mbe hwie krrędę Nti Nka Musa ngbe na nné ti ręsęng, ngbe mnencwueé zonggrung mwe mbe ę te re nzhi nwie mbe he, "Re-gimbe, kusu kundu nyi ri bi ya nka ne nyi cę he nnéng aha nyi we shwę rehwie, nyi he."

¹⁶Bulu a cinyę ngu a we nyi va. Wire ngu a he: "Nné Isrreela ngbe nyi Nné Nzhwe Ngwie ne nyi yé Bęne mbę, nyi sa uucwu nyi ho!

¹⁷Bęne nné Isrreela i kyie yó nzhi; ngu a ci nné nzhi á ci piriri a zhe ne mbe i srra a ngwie Masarr; ngu a ya wru mi ne mbe a ngwie nna ne brra igbę ngu.

¹⁸Aa yaa rwe we rwe ne mbe herri re-rie weje nshwa weni a tsi yi nwie ci nkwilę ne mbe.

¹⁹Aa ci re-ngwie natsię a Kaana á ci shweni, ngu a ngwa nné ngu rebe mbe ré hwię na mbe.

²⁰Ga re-ankya ana zhwozhwo fo re-rie weje nnywa weni ne nshwa wecwuo. "Wire Bęne ę we ngwa nné nyi nka herri re be zhe Samela nne ti ręsęng.

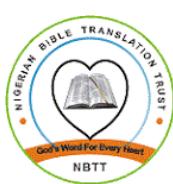
²¹Ngbe mbe ę nę ne kre he ré we ngwa nggwę. Bęne ę we ngwa nggwę ne i ki ye he Shawulu, ewe Kish a nzhwe Benjemi, ne ngu i ye ringgwę mbe re-rie nshwa weni.

²²A zhe ne Bęne ngu ti Shawulu a ringgwę, ngu a ci Dooda re hwię nggwę mbe; ngu a ngwa sheede a rici Dooda he, 'Nje she ngu Dooda ewe Jese ę nyi zhwe nne na ne nje cę a yarri hwie nje, a shi nyi ko nda ne nje cę he re nyi.'

²³"A nyi a yarri nzhwe ngu Dooda ne Bęne ngu ning wru mi ne nné Isrreela Nnenkyia ne ngu nyi Jesu, yeyerri ne ‘jee ne ngu i sa.

²⁴A zhe ne Jesu rishi be, Yohana a brro ga nné Isrreela zhwozhwo nkang si ywę ngbe batisma.

²⁵Ręsę ne Yohana shi fro cwuo ngu, ngu a he ne nneywí he, 'Nyi hwie shi nje nę nje nyi nyę ma? Ko nyi nje ne nje nyi nne nke ana wę. Aawo, ngu a cwo be a merin nje, ko ru tamri ngu ko nje be ngbe n bī wę.'

²⁶"Re-gimbe, rewe Ibrrahin, ngbe nyi Nné Nzhwe Ngwié ne nyi to owu Bene, a nyi nzhi ne e níng te mi ne nka kyia ne!

²⁷Ko nné Urrushelima ngbe nggwé mbe e i hu Jesu a he nyi Nnenkyia we, gbengbe ni yhwé ne mbe ki yhwé e ci nti nka nné ti reseng ne e yeri yeri hwieng ko zohu Otung Srra Cwu a ci rrurru.

²⁸Ko ngbe ne ko mbe she cwu kya ngu shi ci ré ki yhwé we, á ra we he se Bilatu re ci ré ki yhwé.

²⁹A zhe ne mbe e ki nyi ko nda shi ne e wie a rici ngu, wire mbe e ki cwucwu a gasankwe nna, á a ya ki nyié a ria.

³⁰Mèdi Bènè e ki deze nhu.

³¹Aa a fo rotu piriri ne nné mbe ne mbe i wru Galili re be Urrushelima ngbe ne ngu a mbe srra ré ki ri. A nyi mbe ne mbe hwie re-sheede ngu a nwie nné nzhi.

³²"Nyi ngwiee nzhi níng brro Nka Rina he: kya ne Bènè ngu i ning sa yó nzhi 'jee e,

³³aa ci kya ana a ci rrurru a zhe nzhi -- nzhi rewe mbe e, a Jesu ne ngu ki deze nhu. A shi shi kya ne e wie a ve Dooda na 'hwie he: Ngwé e ngwé nyi Kowe nje, a cwu ne, nje hwie 'Bé ngwé.

³⁴Ngbe deze ne Bènè e ki deze nhu he dè re vi wé e, a i he he: 'Ga re-mwo rina ne nje i ning sa Dooda 'jee, ne ko bi kpo wé e, nje ri níng ngwa.'

³⁵Aha ni á wie a yaka ewie wa he: 'Ko shi ngwé we Nne Wiri ngwé re vi wé.'

³⁶"Mèdi rese ne Dooda i nyi re-ankya ce Bènè a zhe na ngu a yhwé, ngu a hu, á ya ki nyié a nwie ne e ning nyié yó ngu, herri kwe ngu a vi.

³⁷Mèdi nne nke ne Bènè e ki deze nhu ana, koo vi wé.

³⁸"Aha nii, re-gimbe, nje ce nyi hu he nyi aha Jesu ne e níng brro nkang we re-engwie ne.

³⁹A bra nyi aha ngu ne ko nyé ne ngu sa rie a ngu a á ki ci aa ci tsantsa a nyyi Bènè a yarri ko nda, ne wesa ni ko Nti Nka Musa ra ki ci re ci tsantsa we.

⁴⁰Nyi nyi tente kishi kya ne nné ti reseng mbe i he né ri ci a rici nyi.

⁴¹'Nyi ri, nyi ne nyi dzié kya ne Bènè ngu he, nyi hwie nyé we ronu, herri nyi ci shweni! Aha nje shi nwie nyi yankya a rotu nyi né, ne ko shi nyi shî wé ko ngbe ne ya nne e níng ting!' "

⁴²A zhe ne Bulu ngbe Barrnaba mbe shi wru a zonggrung mwe nna, nné nna á cwe nva ne mbe he re be a Tung Srra Cwu na ngu ning zhweng ngbe ré ya ning bra we brro re-nka né tente wa.

⁴³A zhe ne e cire nné nna, ngbe nné Yahudi ngbe Nné Nzhwe Ngwie nke ne mbe zhwe teede nné Yahudi mbe ẹ zhwe Bulu ngbe Barnaba; ngbe mbe Bulu a ya ning bra we he nka re we shwẹ rehwie ré yo gangga a yarri ehwie rina Bẹnẹ.

⁴⁴Otung Srra Cwu he ngu ya grra ngu be, jiẹ nné ngwie nna zhwozhwo ya tsu nwie ho nka Brrabe.

⁴⁵A zhe ne nné Yahudi mbe ri nné mbe brri, rehwie mbe rro. Mbe ẹ nẹ ne ti onu ce ne kya ne Bulu shi heng nwie cwing.

⁴⁶Ngbe Bulu ngbe Barrnaba a we shing we dengge he, "Nka Bẹnẹ nẹ aa mwa yeyerri nzhi keshe nzhi níng brro nyig wire, mèdi tu ne nyi ra, nyi yaa fo he ko nyi be ngbe nyi she ce na herri tiya wẹ; mahu nzhi shi klu re nzhi nwie Nné Nzhwe Ngwie.

⁴⁷Aha nka ne Brrabẹ níng ngwa a nyi nke: 'Nje re ci ngwẹ hwiẹ nse a nwie Nné Nzhwe Ngwie, Aha ngbe ebe ngwie zhwozhwo re she kyia.' "

⁴⁸Nné Nzhwe Ngwie ẹ á ho ni, rehwie mbe kla mbe ẹ ngwa nka Brrabẹ grime. Ngbe ga nné mbe ne e we kyie aha re she ce na herri tiya a mbe ẹ sa rie.

⁴⁹Ngbe nka Brrabẹ ẹ se ngwie yu a nkla nna zhwozhwo.

⁵⁰Mèdi nné Yahudi ẹ á cwua yá brrá mbrrú ngwie nna na ne mbe yé Bẹnẹ mbè ngbe yá brrá nné ne e ho ne mbe a ngwie nna. Ngbe mbe ẹ ya cwua nneywí ré nẹ ne ngwa Bulu ngbe Barrnaba cinci, herri á we yu a nkla nna.

⁵¹Aha ni nnenté ẹ á gbe ruvu nta mbe ngbe re hwiẹ sheede a rici nné ngwie nna. Mbe ẹ nẹ re nzhi Ikoniya.

⁵²Ngbe nné cẹ nka a Ikoniya mbe ẹ nyi rekwi we yang, á bra shi ne igbe Nshe Wiri.

Re-Cwoo Nnenté 14

¹A Ikoniya, Bulu ngbe Barrnaba á ya ngwie zonggrung mwe nné Yahudi, mbe ẹ he nka herri nné Yahudi ngbe nné Heleni we yang á ning sa rie.

²Mèdi nné Yahudi na mbe ra we ho nka á zhwẹ Nné Nzhwe Ngwie aha ngbe mbe we ci ré ci kanka ngbe ne re-gimbe.

³Gbengbe ni Bulu ngbe Barrnaba á srra miimi rotu piriri nwie brro nka Brrabẹ we dengge. Brrabẹ we ngwa igbẹng nyi ngbá re-sheede ngbe re-ankyang hwiẹ nga onu aha ngu ti he nka ehwie rina ngu ne mbe brro a nyi cence.

⁴Nné ngwie nna á yaa kye kanka, yá shi ngbe nné Yahudi, yá a shi ngbe ne nnenté.

⁵Yá Nné Nzhwe Ngwie ngbe yá nné Yahudi mbe ẹ ya mwe onu ngbe ne nnencwueé mbe he mbe yarra nnenté nna mbe we ta ne rahwan.

⁶Mèdi zhe ne nnenté nna mbe ya hu ni, mbe ẹ to re nzhi Likoniya, ngwie ne ngu ning bi ngwie Listrra ngbe Derribi ngbe yá re-nkla ne mbe ki grra.

⁷Mbe ẹ ya brro Nka Rina a miimi.

⁸Ya nne i srra a Listrra ne gannyi ngu ne e ki bî ne ku, nta ngu a shi brrubrru, koo sa cwo ciee we.

⁹Aa sa uucwu nwie ho Bulu ngu shi he nka. Bulu a ki ri gbinng, ngu a ri a bi sa rie herri ngbe re she ci gbingbi.

¹⁰Bulu a ci onu ne brra riwieng cwue he, "Deze ngwe yo ne nta ngwe!" Nne nna a hru ngu a nẹ ne cwo ciee.

¹¹A zhe ne rigwẹ nné nna mbe ri kya ne Bulu ngu nyi, mbe ẹ kro nku a zhe nka mbe na Likoniya nwie he, "Re-benẹ ẹ be nwie nzhi a ekpẹe nneywi."

¹²Mbe ẹ ci Barrnaba lo he Ziyu, mbe ẹ ci Bulung he Heme, aha nyi ngu ngu nyi nggwẹ nka.

¹³Ngbe nne teede Ziyu ne brranyi ngu shi we teme ngwie ngu a be mi ne re-izhimi ngbe ne rangra ne e nyi ne vooshwo a brra onusinye ngwie. Ngu a, ngbe ga nné nna á ce he mbe nyi teede aha nnenté.

¹⁴Mèdi zhe ne Barrnaba ngbe Bulu mbe ho ni, mbe ẹ srra re-ankya ci rwẹ mbe, mbe ẹ rwi ta be re nzhi tsi nné nwie we kyiẹ he,

¹⁵"A wene, rimi nyi shi nyi he ni ẹ? Nzhi nyi we nneywí shi nyi ma. Nzhi níng be mi ne Nka Rina, nzhi níng ting he nyi we re-ankya shweni nẹ, nyi ning brru re be nwie Benẹ bi ce ne ngu nyi zinye, ngbe ebe ngwie, ngbe nzhwó rishi, ngbe ne ko nda ngu shi yarri mbe.

¹⁶A re-zhe mbe wara, a i we nneywí a re-ngwie zhwozhwo ko nyẹ re vie we rē ngu.

¹⁷Mèdi koo sa we wesa ngwa sheede shî ngu wẹ: aa níng ti ehwie rina ngu nwie níng ngwa nze, ne ngu wrú zinye nwie wie, ngbe ankyia ne nzhi kye, ne ko zohu a zhe ne ngu mwa yeyerri; a níng ngwá yâ ye piriri, a bra níng ci nyi shî ne ehwie kla."

¹⁸Ko ngbe ne re-nka nẹ, nnenté ẹ á ki she ne rweng ngbe mbe ci dẹ rigwẹ nné nna re we nyi teede we.

¹⁹Wire yá nné Yahudi ne mbe wru a Antakyia na nva Pisidiya ngbe a Ikoniya, mbe ẹ cwua rigwẹ nné nna re be nwie na mbe. Ngbe mbe ẹ ta Bulu ne ngbatsie, á ki kwa re nzhi teme ngwie, á ra he ka aa hu.

²⁰Mèdi zhe ne nné ce nka mbe ya ki grra, ngu a cinye ngu a ning brru re nzhi yarri ngwie nna. A otu na ngu ning zhweng, ngu ngbe Barrnaba mbe ẹ nẹ re nzhi Derribi.

²¹Bulu ngbe Barrnaba mbe ẹ brro Nka Rina a Derribi, herri á she nné zhwe Jesu piriri. Wire mbe ẹ ning brru re nzhi Listrra, ngbe Ikoniya re nzhi wre Antakyia na nva Pisidiya.

²²Á shwé nné cę nka rehwie aha ré ning bra ci igbę nwie yo ne igbę a kya ne mbe ning sa rie, nwie he ne mbe he, "Se nzhi shwe re-cinci we yang wire nzhi ngwie yarri Ringgwę Benę."

²³Á kyié yá nné ne mbe bi sa rie ngbe wę we ci ré hwię ekpri brrá nné a ko zohu ekpri nné cę nka, ngbe wę kú Benę ne rwe onu nwie we ngwa a nva Brrabe.

²⁴Á cię a ngwię Pisidiya re nzhi Panfiliya.

²⁵Mbe ę brro nka a Parrga, mbe ę wro re nzhi Ataliya.

²⁶Mbe ę ya deze a miimi a jirigi rishi re nzhi Antakyia, ewie ne i ku Benę aha mbe ne e we ngwa a nva Benę ngbe ewie rina ngu re shi ngbe mbe a cwuo ne mbe fro ne.

²⁷We ne mbe ya cwu miimi, mbe ę tsu ekpri nné cę nka, mbe ę we ti kya ne Benę ngu nyi ne mbe, ngbe rę ne ngu ning kla rę ngbe Nnę Nzhwe Ngwię ré ning sa rie.

²⁸Mbe ę ci zhe we yang nwie srra ngbe nné cę nka a miimi.

Re-Cwuo Nnenté 15

¹Yá nné ne mbe wru Yahudi re be Antakyia á ya nę mię re-gimbe nka he kundu dę ne e we ca ikpe rwę ntó yeyerri ne Nti Nka Musa wę, ko shi ré she kyia wę.

²Nka nna a ci Bulu ngbe Barrnaba á ci kanka ngbe ne nné nna nwie yaa nyi ronu ce zinzinzi. Aha nii, á a ci Bulu ngbe Barrnaba ngbe yá kpi nné cę nka ré ywa Urrushelima ré ya ri nnenté ngbe brrá nné aha ngbe ré ya cwue nka nna.

³Ekpri nné cę nka a we cire. A zhe ne mbe shi ciee a Finikyia ngbe Samariya, á we ti zhwe bra ne mbe Nnę Nzhwe Ngwię mbe bra re be nwie Benę. Nka nna a kla ga re-gimbe rehwie.

⁴A zhe ne mbe ya wrę Urrushelima, ekpri nné cę nka, ngbe nnenté, ngbe brrá nné á we se ne rekwi, mbe ę we ti ko nda ne Benę ngu nyi ne mbe.

⁵Ngbe yá nné cę nka na ekpri nné Farisi mbe ę cinyę nwie he, "Aa mwa yeyerri ré ca Nnę Nzhwe Ngwię ikpe rwę ntó ngbe ré bra zhwe Nti Nka Musa."

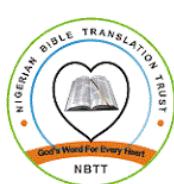
⁶Nnenté ngbe brrá nné ę mwe aha mbe cwue nka nna.

⁷A zhe ne mbe he re-nka nwie yaa ti ronu ce we yang, Pita a deze ngu a he, "Re-gimbe nje, nyi hu reseng he a rotu ncwuee, Benę i ning kyie a tsi nyi aha ngbe Nnę Nzhwe Ngwię ré ho Nka Rina a a nu nje ré bra ning sa rie.

⁸Benę ne ngu hu onu rie ko nyę ę ti he ngu we se, aha aa we ngwa Nshe Wiri, we shi ne ngu níng ngwa nzhi ę.

⁹Koo we fo shi á shi ka ne nzhi wę, aha aa kyu ronu rie mbe aha sa rie mbe.

¹⁰Aha ni ma nyi nda ngu ci ne nyi cę mwa Benę ri, nwie gara nné zhwe Brrabę ę nkpe ne ko ngbe yó nzhi, ngbe nzhi ę, ko nzhi hung kpeng wę ee?

¹¹Aawo! Nzhi bi sa rie he nyi aha ehwie rina Brrabे Jesu ne nzhi she kyia, we shi mbe ę ma.”

¹²Ngbe ga nné nna mbe ę dzie cereng nwie ho Barrnaba ngbe Bulu mbe ti zhwe ngbá re-sheede ngbe re-ankyang hwię nga onu ne Benę ngu nyi a tsi Nné Nzhwe Ngwię ne mbe.

¹³A zhe ne mbe he yhweę, Yakubu a he: "Re-gimbe, nyi ho nka nje ne!

¹⁴Sima a níng ti ręse zhwe rę ne Benę we rici ngu ngu kęshe ning kyie Nné Nzhwe Ngwię ré hwię nné na ngu.

¹⁵Nka ne ę ngwie yeyerri ne nti nka nné ti ręseng, shi ne e wie he,

¹⁶Wire a merin re-nke neę, ma n bra ning brru re be ma n ya no ndu Dooda ne ngu gu. Ma n no re-ibę nna tęntę, ma n ki ci re yo ne igbę.

¹⁷Aha ngbe ga kpi nneywí ę ré ning kre, nje Brrabę ę -- ga nné Nzhwe Ngwię ne nje we ye ré hwię na nje.

¹⁸Kya ne Brrabę i he gannyi we gbangba aha ré hu a nyi ngwiee.’

¹⁹"Aha nii, a ri nje, koo mwa yeyerri nzhi ci Nné Nzhwe Ngwię ne mbe shi nwie klu re be nwie Benę re we bi rwę weę.

²⁰Mędi nzhi we wie krredę he dę ré ye yá na ne e ngwá kpanshuę weę, aha ko shi wiri a nyyi Benę weę, ré we ni engwię nję, ré we ni ye rineę kya ne e ki ci cwue ci ci, ré we ni ye roshwo.

²¹Aha á nyi ne hwie krredę Nti Nka Musa a tu we gbangba a re-zonggrung mwe a ko zohu Kotung Srra Cwu, á bra brro nka nna a ko zohu ngwieę."

²²Wire nnenté, ngbe brrá nné ngbe ekpri nné cę nka zhwozhwo mbe ę shı he aa mwa yeyerri mbe trru yá nné a tsi ekpri na mbe, mbe we te re nzhi Antakyia ngbe Bulu ngbe Barrnaba. Mbe ę kyie Yahuda ne e ki ye Barrsaba ngbe Sila ne mbe shi tsi nnencwueé nné cę nka.

²³Krredę ne e we te mi ę he: "Krredę ne ę wru nwie nnenté ngbe brrá nné -- re-gimbe nyi, re nzhi nwie nné cę nka a yarri Nné Nzhwe Ngwię a ngwie Antakyia, ngbe Sirriya ngbe a Kyilikyia: "Nzhi níng dzie. i

²⁴Nzhi ho he yá nné ne mbe i wru nwie nzhi ne ko nzhi we te weę, á ya ne níng krre a yarri rehwie nyi ne re-nka, nwie níng ci re níng ci zhizhi.

²⁵Kya a nyi ngwiee nzhi mwe zhwozhwo ne onu ‘zrru nzhi ę kyie yá nné a tsi nzhi, nzhi we te re be nwie nyi ngbe ne brrá rwí nzhi, Barrnaba ngbe Bulu –

²⁶mbe ne mbe ngwa nci mbe aha lo Brrabę nzhi Jesu Krristi.

²⁷Aha ni nzhi te Yahuda ngbe Sila ngbe mbe aha ré ya ning bra níng ti kya ne nzhi wie ne ne ronu mbe.

²⁸A shi yeyerri a nwie Nshe Wiri ngbe nwie nzhi e ma he de nzhi ning ngwa ya nkpe ruvo we, se we nti nka nke ne mbe mwa yeyerri nyi zhwe:

²⁹shi de nyi ye yâ ne e wru mi nwie teede kpanshwu we, ka nyi ye roshwo, ka rine kya ne e ki ci cwue ci ci we; de nyi bra nyi engwie nje we, wire nyi e nyi yeyerri fa. i Nyi hwię srra rina!"

³⁰Á cire nné ne e we te e ngbe mbe e ywa Antakyia, mbe e ya ye rotsu nné ce nka gbengbe, mbe e we ngwa krredę nna.

³¹A zhe ne nné nna mbe hwie krredę nna, rehwie mbe kla aha nka nna ning bra we shwę rehwie.

³²Yahuda ngbe Sila ne we nci mbe e mbe nyi nné ti reseng e, mbe e we he nka we yang aha mbe we shwę rehwie ngbe ré ning bra she igbe.

³³A zhe ne mbe ning bra ya rotu a miimi, á a we cire rina rina. Wire mbe e ning brru re be nwie nné ne mbe we te e.

[³⁴Medi Sila a hwię miimi.]

³⁵Bulu ngbe Barrnaba á a hwię srra we Antakyia a miimi nwie mie nka ré brro Nka Rina Brrabę ngbe yá nné piriri.

³⁶Ya 'zhe he ngu a grra, Bulu a he ne Barrnaba he, "Ning be nzhi ya grra a ga rengwie ne nzhi ning brro nka Brrabę ngbe nzhi dzie re-gimbe nzhi ri ka á shi nyi rimi ye."

³⁷Barrnaba a ce fo Yohana ne e ki ye he Marrku re we zhwe.

³⁸Medi Bulu a hwie he ko shi re shi yeyerri mbe ki fo we aha Yohana i to we we a ngwie Pamfiliya, ko i ce ywa ncwuo ngbe mbe we.

³⁹Onu ce e ngwie yarri mbe gbangba herri á yaa kye kanka. Barrnaba a fo Marrku mbe e ngwie jirigi rishi re nzhi Kuprru,

⁴⁰medi Bulu kyie Sila; re-gimbe e we ngwa a nva Brrabę ngbe ehwie rina ngu re shi ngbe mbe, mbe e ne.

⁴¹Ngu a ciga re-ngwie Sirriya ngbe Kyilikyia nwie ci rekpri nné ce nka ré ning bra ci igbe.

Re-Cwu Nnenté 16

¹Bulu a ya cwu Derribi ngu a ya wara re be Listrra, ewie ne ya nne zhwe Brrabę ne e ki ye he Timoti ngu a nyi mbrru Yahudi a bra ce nka, medi 'be ngu a nyi nne Heleni.

²Ga nné ce nka a Listrra ngbe Ikoniya a á ngwa sheede rina a rici Timoti e.

³Bulu cę ki fo a ciee nna, ngu a keshe ki cie ikpe rwę ntó wire aha ga nné Yahudi ne mbe srra a re-ngwie nna á hu he ‘bę Timoti e nyi nné Heleni.

⁴Resę ne mbe shi ciee nwie grra re-ngwie, á ti nneywí nti nka ne nnenté ngbe brrá nné cę nka a Urrushelima mbe i ngwa, aha ngbe nneywí ré zhwe.

⁵Aha ni rekpri nné cę nka á ning bra she igbę a yarri cę nka, á ning bra ci piriri ko zohu otu.

⁶Bulu ngbe re-nda ngu a mbe e grra re-ngwie Frrijiya ngbe Galati zhwozhwo, aha ko Nshe Wiri we shing ngbe ré brro nka a ngwie Asia wę.

⁷Mędi zhe ne mbe ya cwu gama ngwie Misiya, mbe e cę ngwie a ngwie Bitiniya, mèdi ko Nshe Jesu we we ré ywa wę.

⁸Aha ni mbe e cie a Misiya mbe e wro re nzhi wrę Tarruwasa.

⁹A totu tung nna, Bulu a ria revi he ya nne Makyidoniya yó re cwe nva ne ngu he, "Be Makyidoniya ngwę ya níng sheng!"

¹⁰A zhe ne Bulu ngu ri a revi ni, nzhi e wrę ne kre rēng nę re nzhi Makyidoniya, aha nzhi hu cence he nyi Benę ngu níng ye he nzhi ya brro nné miimi Nka Rina.

¹¹Nzhi deze a Tarruwasa nzhi e ngwie jirigi rishi, nzhi e tsa re nzhi Samotrresi. Nzhi e ya wara a tu na ngu ning zhweng re nzhi Niyapoli.

¹²A miimi nzhi e ya pie ciee re nzhi Filibi, ne ngu nyi brra ngwie a Makyidoniya ne ngu i shi tahwie ringgwę nné Rroma. Nzhi e ya ci ewę rotu a miimi.

¹³A Tung Srra Cwu, nzhi e ya wru a brra onusinye ngwie nna re nzhi nu nce, nzhi ra he ka nzhi cwo a she bi ewieng ku Benę nné Yahudi. Nzhi e srra be nwie he nka ngbe mbrrú ne mbe tsu a miimi.

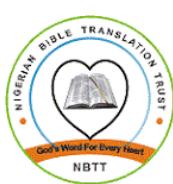
¹⁴Ya mbe ne ngu sa uucwu nwie ho nka nzhi e nyi ya mbrru rię re-trro shwo bi ncwę ne e ki ye he Lidiya ne ngu wru a ngwie Tiyatirra. Mbrru nna yé Benę mbę. Benę e ki kla onu rie ngu ngbe re hu reseng, ngu a sa uucwu nwie ho kya ne Bulu he.

¹⁵A zhe ne e ki nyi batisma ngbe nné ri ngu, ngu a níng ye re be ta ri ngu, ngu a he, "Kundu nyi ri ning fo he nje hwię nne cę nka Brrabę cence, nyi e ngwie ta ri nje ngbe nyi srra he." Ngu a ning ci herri nzhi shi.

¹⁶Ngbe a ya otu ne nzhi nyia re nzhi nwieng ku Benę, nzhi e ya cigerri ne ya ewena 'hwię ne ngu bi rije na ngu ki ci re hung ti kya ne ngu cwo a ci a ncwuee. Herri re-nka ngu a á hwię rę ne re-beri ngu a á ning she ncwę we yang.

¹⁷Ewena nna zhwę Bulu ga ngbe nzhi e zhwozhwo nwie kyię onu he, "Nnę mbe rrę á nyi 'hwię Benę Bi Grime Re Nę Zhwozhwo. Á shi níng ti rēng she kyia!"

¹⁸Aa fo rotu we yang nwie nyi ni. Herri ehwie Bulu ya dzio, ngu a bra ngu a he ne rije nna he, "A yarri lo Jesu Krristi nje he ngwę wru yarri ngu!" We zhe nna rije e wru.

¹⁹A zhe ne re-béri ngu a mbe ri rēng she ncwé mbe e hwien, mbe e pie Bulu ngbe Sila, mbe e we kwa herri re nzhi nwie nné nyi nka a nu kaawé.

²⁰Á be ne mbe a nyyi brrá nné nyi nka, mbe e he, "Nné mbe rré á nyi nné Yahudi, á bra ce deze ne ko a yarri ngwié nzhi.

²¹Á shi nwie mię nneywí yá re-teede ne ko mbe shi yeyerri ne nti nkang nyi nka nzhi wę, nzhi nyi nné Rroma ko shi nzhi se zhwe re-teede ana nzhi ning nyi cwuo wę."

²²Ngbe rigwę nné e a ya tu a rici Bulu ngbe Sila; brrá nné nyi nka a ci he re we trru ankya re we cwe.

²³A zhe ne e we kra we kra we kra, á a we ci a uucwu gyiaa, á a ci nne cwong nna re we cwo rina rina.

²⁴Rese ne nne cwong nna ho nka nę ni, ngu a we she a uucwu gyiaa na yarri yarring, ngu a we rrwe nta a ekpri nkwe.

²⁵Mędi a brra tsi totu ne Bulu ngbe Sila mbe shi ku Bęne nwie ce re-veng de Bęne, kpi nné gyiaa nna mbe e shi nwie we ho.

²⁶We kpri, ebe ngwie e gbę gbururu herri uucwu gyiaa nna a gbę ya cwu we riti runo nna. We zhe zunzrru, ronusinye uucwu gyiaa a kla wanwanwa, ko nyę e timi ne regyiaa ngu wrru.

²⁷Nne cwo uucwu gyiaa he ngu shwo ndzie ngu timi ne ronusinye e shi gang, ngu a fie isenkelii he ngu shi yaa yhwę, aha ne ngu ra he ka ga nné gyiaa nna á to.

²⁸Mędi Bulu a ci onu ne brra riwięg cwue he, "Shi dę ngwę yaa yhwę we! Nzhi ning shi zhwozhwo nzhi!"

²⁹Nne cwo uucwu gyiaa ngu a ci he ré be mi ne re-ro, ngu a ngwie ne ncii ngu a ya kpe a nyyi Bulu ngbe Sila nwie tsi rwe gbegbegbę.

³⁰Ngu a we kwa re be ci, ngu a we rinng he, "A mbe béri, nyi nda ne nje shi nying ngbe n she kyia a?"

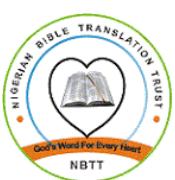
³¹Mbe e ki shing he, "Sa rie a Brrabę Jesu, ngbe ngwę e she ce -- ngwę ngbe nné nva ngwę e."

³²Wire mbe e ki brro nka Brrabę ngbe kpi nné nva ngu zhwozhwo.

³³We zhe totu ana, aa we ko ngu a ya we kyu ngbę nna, ngbe á a wre ne ki nyi batisma ngbe nné nva ngu zhwozhwo.

³⁴Ngu a fo Bulu ngbe Sila re nzhi ta ri ngu, ngu a ya we ngwa yâ ré ye. Ehwie ngu a kla aha ne ngu sa rie a Bęne -- ngu ngbe ne nné nva ngu a zhwozhwo.

³⁵Mincwe he ngu kla, ngbe brrá nné nyi nka mbe e te re-polisi re nzhi nwie nne cwo uucwu gyiaa nna he re cire nné ana.

³⁶Ngbe nne cwo uucwu gyiaa nna ngu a he ne Bulu he, "Brrá nné nyi nka a á ngwa nka he ré re we ngwé ngbe Sila nyi né. Aha ni nyi é hung wrru we zhe ne né nyi né; ywa nyi é ngwie rina."

³⁷Mèdi Bulu he ne mbe he: "Á níng cwe a nyyi nneywí wesa ne níng nyi nka wire, ko ngbe ne nzhi nyi nné Rroma ma, herri á níng ko níng ci a uucwu gyiaa. Wire a zhe ne né á bra ce níng trru ranranng a? Aawo, ko shi ni we; se mbe é ré be we nci mbe ré ya níng cire."

³⁸Re-polisi mbe é ning brru mbe é ya ti brrá nné nyi nkang, a zhe ne mbe ho he Bulu ngbe Sila a á nyi nné Rroma, owu we yhwé.

³⁹Ngbe mbe é ywa mbe é ya cwe nva ne mbe ré ci nkvirin, wire mbe é we trru a gyiaa nna re be ci, mbe é he ne mbe he ré né a ngwié nna.

⁴⁰A zhe ne Bulu ngbe Sila mbe wru a gyiaa nna, mbe é ywa a ri Lidiya, mbe é ya she re-gimbe zhwozhwo a miimi. Mbe é we shwé rehwie, wire mbe é né fa.

Re-Cwuo Nnenté 17

¹A zhe ne mbe ya cié a Anfipoli ngbe Apoloniya, á ya wré a Tasalonika ne ngu ning bi zonggrung mwe nné Yahudi.

²Bulu a né re nzhi zonggrung mwe shi ne ngu ning mrrang. A Rotung Srra Cwu wetsié, a cwo he nka ngbe ne mbe a yarri Krréde Béne,

³nwie we miéng ne ngu ning bra we kla rici ré hu he á wie he se Krristi re shwe cinci re bra vu a nhu. A he ne mbe he, "Ngu Jesu ne nje níng he nka né nyi ngu ngu nyi Krristi nna."

⁴Yá nné Yahudi nna á shî mbe é mwe ngbe ne Bulu ngbe Sila we shi nné Heleni na ne mbe to owu Béne piriri, herri ngbe brrá mbrrú we yang.

⁵Mèdi yá nné Yahudi é rehwie mbe rro aha ni, mbe é tsu yá reweng wu a kaawé á ci ngba ekpri he ré deze ne rezhé a yarri ngwié nna. Mbe é ngwie a ri Yaso kprokprokpro nwie kre Bulu ngbe Sila aha mbe be ne mbe a nwie rotsu nné.

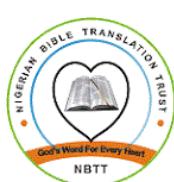
⁶Mèdi koó ya we she wé, mbe é pie Yaso mbe é ki kwa ngbe ne yá re-gimbe re be nwie brrá nné ngwié nwie kyié ronu he, "Nné mbe rré á krre ebe ngwié né zhwozhwo, nyi ngwiee mbe é wré ngwié nzhi he né,

⁷herri Yaso we sa tari ngu. Á hlé nti nka Brra Nggwé Rroma nwie mié nneywíng he bi yaka nggwé ne e ki ye he Jesu."

⁸A zhe ne rigwé nné ngwié nna ngbe brrá nné ngwié mbe ho ni, mbe é rwi rezhé.

⁹Mbe é ci Yaso ngbe kpi nné nna ré ngwa ncwé, wire mbe é we cire.

¹⁰We ne totu shi ci we ci, ngbe re-gimbe é wré ne ci Bulu ngbe Sila ré né re nzhi Birriya. A zhe ne mbe ya cwu, mbe é ya ngwie zonggrung mwe nné Yahudi.

¹¹Nné Birriya a á shi wang re n̄e nné Tasalonika, aha á we shi we t̄et̄e he mbe ho nka nna, herri á n̄e ne hwie Krr̄ede B̄en̄e ko zohu otu aha ngbe mbe ri ka kya ne Bulu ngu he e nyi cence.

¹²Nné Yahudi piriri e sa rie, we shi brrá mbrrú ngbe nné ntó we yang a tsi nné Heleni.

¹³M̄edi r̄es̄e ne nné Yahudi ne mbe shi Tasalonika mbe ya ho he Bulu shi nwie brro nka B̄en̄e a Birriya, mbe e ywa miimi wa, mbe e ya n̄e ne cwua ekpri nné ré deze ne rezhe.

¹⁴Ngbe re-gimbe e wr̄e ne ci Bulu re n̄e re nzhi rekyi brra nzhwo rishi, Sila ngbe Timoti e hwię ka srra a Birriya.

¹⁵Nné ne mbe ya cire Bulu a á ya cwu mi ne ngu a ngwie Atina wire mbe ning brru re be Birriya. Bulu a we te he ré ya he Sila ngbe Timoti ré wr̄e ne ya ki she we hwiehwie.

¹⁶A zhe ne Bulu shi nwie we tsio a Atina, ehwie ngu a furu we yang aha rigw̄e rekpanshwu ne ngu ri a ngwie nna.

¹⁷Aha ni ngu a ya ngwie cwue re-nka a zonggrung mwe ngbe ne nné Yahudi ngbe yá nné Heleni ne mbe yé B̄en̄e mbè. Ko zohu otu á mwé ngbe nné a kaawę nwie cwue re-nka ngbe mbe.

¹⁸Ngbe yá re-shwa zentsi na nka Epikurriya ngbe Sitoki mbe e ya n̄e ne ti onu ce. Yá mbe e rin he, "Nyi nda ne nne he re-nka we dede n̄e c̄e heng nna ȳe?" Yá mbe e he wa he, "Shi shi a shi nka ne yá re-ben̄e na yá re-ngwie." (Á he ni aha ne Bulu shi nwie brro Nka Rina Jesu ngbe deze nhu.)

¹⁹Wire mbe e fo Bulu re be mi a nwie rotsu ngwie a Ngbra Arresa, mbe e he ne ngu he, "Nzhi c̄e ning bra hu nka hwi ne ngw̄e shi mię nneywíng n̄e.

²⁰Yá re-ankya ne nzhi ho ngw̄e he n̄e á nyi anky a hwi, nzhi c̄e ning bra hung."

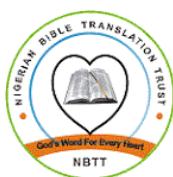
²¹(Ga nné Atina zhwozhwo ngbe nné ice ne mbe srra miimi á kre we he mbe srra re ho re-ankya hwi re kprre rabrra a zeteng re n̄e ko nda.)

²²Bulu a deze e yo yo a nyyi rotsu nna, ngu a he, "Nné Atina, nje shw̄e riyii nje ri ko he a ngwie nyi n̄e nje e ri nyi nyi nné zhwe teede we yang.

²³Aha a zhe ne nje shi grra, nje e ri re-ankya ne nyi we yé mbè, herri nje ya she ya zahwanng nyi teede ne e ning wieng he, 'Nke e nyi na B̄en̄e na ne koó ki hu we.' 'Ngwiee ne nyi ki ye mbè w̄esa ne ki hu ana, nyi ngu ne nje ning brrong n̄e.

²⁴"B̄en̄e ne ngu nyi ebe ngwie ngbe ko nda ne ngu ning shi e nyi ngu ngu nyi Brrabe zinyę ngbe ebe ngwie, ko srra a re-brranyi ne nneywí mbe no ne nva mbe we.

²⁵Ko shi nva nneywi re hung ki nyi kya ne ngu c̄e we, aha nyi ngu we rici ngu ne ngu ngwá ko nyę ce ngbe nshe ne ngu she, ngu bra ngwá ko nyę ko nda.

²⁶Ne nne zunzru ne ngu nyi, aa ning wru mi ne nneywí a brrá re-ngwię he ngbe ré shî ebe ngwię zhwozhwo; a bra nyi ngu we rici ngu ne ngu we sa re-zhe ngbe rewie ne mbe ning srra.

²⁷Bene e nyi ni aha ngbe nneywí ré ki kre, deente wo ka ré ki she. Gbengbe ni ma, ko bra shi gbong ne ko nye nzhi we;

²⁸shi ne e he, 'Nyi aha ngu ne nzhi srra nce, nzhi gye regye, nzhi bra shi shi ne nzhi ning shî ne.' We shi ne yá nné ve ve nyi mbe he, 'Nzhi e ma nzhi nyi rewe ngu.'

²⁹Aha nii, tu ne nzhi nyi rewe Bene, shi dë nzhi hwie he shî ngu a shi shi na zinarriya ka azrrufa ka zahwan ne nneywi ngu nyi ne va ngu ngbe zentsi ngu we.

³⁰A re-zhe ne mbe wara, ko Bene i ci nkwlé ne re-ankya ne nneywí mbe i nyi a yarri riywé hung we, mèdi a zhe ne nè aa ngwa nka he nneywí ko he ré si ywé.

³¹Aha aa a sa otu ne ngu shi ning nyi ebe ngwię zhwozhwo nka a yarri redziee ne nne nke ne ngu kyie. Aa ngwa nneywí zhwozhwo sheede nna a deze ne ngu ki deze khu."

³²A zhe ne mbe ho Bulu ngu he nka aha deze khu, yá mbe e nè ne ning kwa hwien, mèdi yá mbe he, "Nzhi cè ning bra ho nka nè tente wa."

³³Wire Bulu a nè a nwie rotsu nna.

³⁴Mèdi yá mbe nè ne mbe ki zhwe herri á sa rie Brrabé. A tsi mbe e a bi Diyonisus ne ngu shi a yarri rotsu Arresa, ngbe ya mbrru ne e ki ye he Damarri, ngbe yá kpi mbe wa.

Re-Cwu Nnenté 18

¹Wire Bulu a deze a Atina re nzhi Korrinti.

²Ngu a ya she ya nne Yahudi a miimi ne e ki ye he Akyila, ne ngu nyi nne Pontu, ngu wru a ngwię Italiya we zheng nna ngbe mbrru ngu Prriska, aha ne brra nggwę Kladiyu ngu ngwa nka he nné Yahudi zhwozhwo ré we ngwię Rroma. Bulu a nè re nzhi we ri.

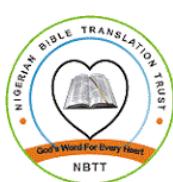
³aa ya srra nwie nyi cwuo miimi ngbe mbe aha ga mbe e á nyi nné nyi re-ndu.

⁴Ko zohu Otung Srra Cwu, a cwo cwue nka ngbe ne nné Yahudi ngbe nné Heleni aha ngbe ngu we ci ré sa rie.

⁵A zhe ne Sila ngbe Timoti mbe wru Makyidoniya mbe e wre, Bulu a tu we rici nwie brro nka re ti nné Yahuding he nyi Jesu ngu nyi Krristi.

⁶Mèdi zhe ne nné Yahudi mbe nè ne ki ti onu ce ne ren nwie ki cwi, ngu a gbe ruvu tago ngu, ngu a he ne mbe he, "Nde leekyi roshwo nyi re hwie we nci nyi! Nje e rici nje ngroo! Kya ngu pie a zhe ne ne, nje shi nè re nzhi we nwie Nné Nzhwe Ngwię."

⁷Wire ngu a wru miimi ngu a ngwie a ri ya nne ne e ki ye he Titiyu Yustu ne ngu nyi nne ye Bene mbè, eri ngu a shi dudu ne zonggrung mwe nna.

⁸Krrispu ne ngu nyi nnencwuee na zonggrung mwe ngbe nné nva ngu zhwozhwo mbe e sa rie a Brrabé; ga ngbe nné Korrinti piriri ne mbe ho nka Bulu a á sa rie herri á we nyi batisma.

⁹A ya totu Béne e he nka ne Bulu a yarri revi he, "Shi dè ngwé ci owu wé, kē we ne brro nka, dè ngwé we ni wé."

¹⁰Aha nje shi ngbe ngwé, ko bi nne re hung kpe ngwé re re nyi yankya wé, aha nje bi nné piriri a ngwię he né."

¹¹Aha ni Bulu a srra miimi herri rie zunzru ne kpirring nwie we mię nka Béne.

¹²A zhe ne nné Rroma mbe ya ngwa Galiyo ringgwé ngwię Akaya, nné Yahudi e ya mwe onu mbe e ya kpe a Bulu mbe e ki fo re nzhi nwie nné nyi nka.

¹³Mbe e he, "Nne nę shi nwie cwua nneywí ré ye Béne mbè a rē na ne ko ngu shi yeyerri ne Nti Nka wé!"

¹⁴We zhe ne Bulu cę bra nka, Galiyo a he ne nné Yahudi he, "Kundu nyi nné Yahudi e nyi rā bi nka aha ya ewe vini ka ya ngba yankya ménkye ne ngu nyi, wire nje rā bi zheng ho nka nyi né."

¹⁵Mędi tu ne ngu nyi we onu ce a zete yá re-nka ngbe re-lo ankya teede nti nka na nyi, nyi cwue nka nna we nci nyi. Ko nje cę nyi nka a zete zhwe re-ankya ana wé."

¹⁶Ngu a we yu a zonggrung nyi nka nna.

¹⁷Ga mbe zhwozhwo mbe e bra a rici Sositene ne ngu nyi nnencwuee na zonggrung mwe, mbe e ki cwe a nwie zonggrung nyi nka nna. Mędi ko Galiyo ci nkwilę ne mbe gung wé.

¹⁸Bulu a ci rotu nwie srra ngbe re-gimbe a Korrinti, wire ngu a we we ngu a ngwie a jirigi rishi re nzhi Sirriya ngbe ne Prriska ngbe Akyila. Ne mbe rishi deze, Bulu ngu a ya cwuku rici a Kenkrra yeyerri ne 'jee ne ngu i sa.

¹⁹Ngbe mbe e ya cwu Afisa, Bulu a we Prriska ngbe Akyila a miimi. Ngu a ngwie a zonggrung mwe ngu a ya nę ne cwue nka ngbe yá nné Yahudi.

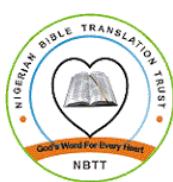
²⁰Yá mbe e he ne ngu he re ning bra ci rotu ngbe mbe, mędi koo shî wé.

²¹A zhe ne ngu re nyia, ngu a he ne mbe he, "Kundu Béne ri shî, ma n ya ning brru re be wa." Wire ngu a deze a Afisa a jirigi rishi.

²²A zhe ne ngu ya cwu Kesariya, ngu a cwugu re nzhi dzie ekpri nné cę nka a Urrushelima, wire ngu ya wro re nzhi Antakyia.

²³A zhe ne ngu ya ci ewę zhe a Antakyia, ngu a wara a miimi nwie grra re-nkla Galati ngbe Frrijiya re ci nné cę nka ré ning bra she igbe.

²⁴A zhe nna, ya nne Yahudi ne e ki ye he Apolo ne i ki bî a ngwię Alezandrra a be Afisa. A nyi nne hung he nka rina rina, a bra bi hu ręse Krręde Béne kpekpe.

²⁵Á ki mię nka a yarri rē na Brrabę; aha ehwie ngu yhwi, ngu a nę ne brro nka re mie nneywí nka Jesu yeyerri; mèdi bra nyi we batisma ne Yohana i nyi nneywíng ne ngu hu.

²⁶Ngu a nę ne he nka we dengge a zonggrung mwe. A zhe ne Prriska ngbe Akyila mbe ya ho, mbe ę ki ye re be ta ri mbe, mbe ę ya ning bra ki ti re-ankya na rē Bęne tsantsa.

²⁷Ręse ne Apolo cę tsa re nzhi Akaya, ngbe re-gimbe ę ki shwę ehwie, mbe ę wie krręde ę ki ngwa re nzhi nwie nné zhwe Brrabę na miimi he ré ki sę ne rekwi. A zhe ne ngu ya cwu, ngu a ya nę ne she nné mbe ne ehwie rina Bęne ę we sheng herri mbe sa rie.

²⁸Ne ngbá re-nka ngu a, aa nyi onu ce ngbe ne nné Yahudi a nyyi nneywí ne ngu we ting a yarri Krręde Bęne he Jesu a nyi Krristi herri aa we drre.

Re-Cwuo Nnenté 19

¹A zhe ne Apolo ka shi a Korrinti, Bulu a cię we yarri ngwię nna ngu a ya wro re be wrę Afisa. Ngu a ya she yá nné zhwe Brrabę a miimi.

²Ngu a we rinng he, "Nyi i she Nshe Wiri a zhe ne nyi i sa rie a Brrabę ee?" Mbe ę ki shing he, "Aawo, ko nzhi sa ho he bi Nshe Wiri wę."

³Bulu a we rinng wa he, "Ma nyi zohu zhwe batisma ne e níng nying nna?" Mbe ę he ne ngu he, "A nyi zhwe batisma na Yohana."

⁴Bulu a he ne mbe he, "Ei Yohana i nyi batisma ana aha ngbe nneywí ré si ywę. A i ti nneywíng nna he ré sa rie a nne nke ne ngu cwo be, a nyi Jesu ngu i ning he nka ana."

⁵A zhe ne mbe ho ni, á a we nyi batisma a yarri lo Brrabę Jesu.

⁶Ngbe Bulu a we gara nva ngu, Nshe Wiri ę be a mbe, mbe ę nę ne he nka ne yaká rele nwie ti nné ręse nka Bęne.

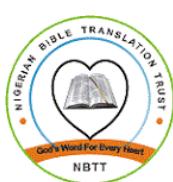
⁷Zhwozhwo nné nna wę hung cwu shwa ne otu wehwie.

⁸Bulu a ngwie a zonggrung mwe; aa fo nyhwę wetsię ne ngu he nneywí nka we dengge ne ngu nyi onu ce ngbe mbe nwie we ci ré shi nka Ringgwę Bene.

⁹Mèdi yá mbe klo nci, á ra ning sa rie a nka ngu, herri á nę ne he re-nka mënkyę aha Rę Brrabę a nyyi ko nyę. Aha ni, Bulu a we we, ngu a nę ngbe ne nné zhwe Brrabę, ngu a ya nę ne srra re mię nka ko zohu otu a nwieng mię nka Tirranu.

¹⁰Aa ci re-rie wehwie nwie nyi we ni, herri nné a ngwię Asia zhwozhwo -- nné Yahudi ngbe nné Heleni -- á ho nka Brrabę.

¹¹Bęne nyi ngbá re-ankyang hwię nga onu ne Bulu,

¹²herri ko we nva trrong yi riyii ngbe re-tago ne mbe ria rwę ngu, á ywa mi nwie nné ruhu herri á ci gbingbi, ga ngbe re-rije mbe wrru.

¹³Ngbe yá nné Yahudi ne mbe gyę re trru re-rije, mbe ę ya mwa he mbe shi trru yá re-rije ne lo Brrabę Jesu. Mbe ę he, "A yarri lo Jesu ne Bulu ning brro nka nę, nje he ne nyi he nyi wrru."

¹⁴Nné nyi zhwe ngge nę i nyi rewe Siva komo natsię ne 'bę mbe nyi Brra Pristi.

¹⁵Mędi a ya otu, rije ę we shing he, "Nje hu Jesu, nje bra hu Bulu, ma nyi ę nyi nyi mbe nyę?"

¹⁶Ngbe nne bi rije ę cinyę ngu a ngra mbe, aa shwe igbę mbe zhwozhwo, herri á to free free ne ngu we ti re-ruhu.

¹⁷A zhe ne ga nné Yahudi ngbe nné Heleni ne mbe srra a Afisa mbe ya ho ni, owu we prre; ngbe mbe ę ngwa lo Brrabę Jesu grimeę we yang.

¹⁸Nné piriri ne mbe sa rie a Brrabę mbe ę wru we gbeng mbe ę he re-ngwiengwę mbe ne mbe nyi.

¹⁹Nné nyi ankya krrootu krrootu we yang ma á tsu re-krrędeng cwuo mbe zhwozhwo á be ya shwi a nyyi ko nyę. Ncwę re-krrędę nna zhwozhwo ne e hwie wę hung cwu ncwęng yering cwuo na rotu 'ci nshwa wecwuuoo.

²⁰We ni we ni nka Brrabę cwo we ne ning bra seę ngwię yu, ne ngu bra cwo ne ning bra ci igbę.

²¹Resę ne re-ankya nę mbe ci ni, Bulu a fo a hwie ngu he ngu shi cię a Makyidoniya ngbe Akaya re nzhi Urrushelima. Ngu a he aa mwa yeyerri kundu ngu ri ywa miimi, ngu a ya wara re nzhi dzie a Rroma wa.

²²Aha ni ngu a te nné ki sheng wehwie, Timoti ngbe Errastu, re nzhi Makyidoniya; ngu a ka srra tsię a ngwię Asia.

²³Ngbe ya rezhe ę deze a Afisa aha Rę Brrabę.

²⁴A bi ya nne cwu ankya azrrufa ne e ki ye he Demetrru ne ngu cwu ewęe re-brranyi Arritemi ne azrrufa. Ngu ngbe nnencwuó ngu a á ning she ncwę we yang a cwuo nna.

²⁵Aa ye nnencwuó ngu gbengbe ngbe yaká nné nyi yá zhwe re-cwuo nna, ngu a he ne mbe he, "A wene, nyi hu he a nyi cwuo nę ne nzhi ning ci ncwę ka rimi?

²⁶A zhe ne nę nyi hó, nyi bra rí zhwe rę ne nne ne e ki ye he Bulu nę ngu shi nwie cwua nneywí, ko nyi we a Afisa he wę, mędi herri ngbe a ngwię Asia zhwozhwo. Ko nyi nné tsienzhuu ne ngu we klu wę; a he ne mbe he ga re-benę na ngu nyi cwuong va nneywi koó nyi re-benę gung wę.

²⁷Ko nyi we ike cwuo nzhi ne ne ngu shi ci shweni we, medì ga ngbe brranyi brra bene nzhi Arritemi e, á shi dziong, wire ngu bene nzhi e ne e ki ye mbè a ngwie Asia ngbe a be ngwie zhwozhwo ne ko we bra bi grimè ngu a we.”

²⁸A zhe ne mbe ho ni, rehwie mbe yé gbushwo we yang, mbe e ne ne kyiè ronu nwie he, "Grime nyi ngge Arritemi nné Afisa!"

²⁹Rezhe e mwe e kpe a ngwie nna zhwozhwo. Rigwè nné e pie Gayu ngbe Arristaku, nné ne mbe wru Makyidoniya nwie zhwe Bulu, á we kwa ne onu ‘zrru á ngwie mi ne mbe a ya brra zonggru rotsu nné ngwie nna.

³⁰Bulu ce he ngu ngwie a nwie rotsu nna ma medì ko nné zhwe Brrabè ki we we.

³¹Herri ngbe yá brrá nné ngwie nna ne mbe nyi rwí Bulu, á te ne ngu nwie cwe nva ne ngu he shi de re ngwie a brra zonggru rotsu nna we.

³²A zhe nna rezhe zhwo we zhwo a yarri rotsu nné nna ne mbe he re-nka kanka kanka: mbe nke shi kyiè ronu we nggaa mbe, yá wé shi we na mbe ka ma. Jie nné nna koó bra hu ka nyi nda ngu be ne mbe miimi e we.

³³Ngbe yá nné Yahudi e lu Alezanda re nzhi ncwuee nwie he ne ngu he re ya he kya ne ngu ci e. Ngu a we nyi va ngbe ré ci cereng aha ngu we he nka.

³⁴Medì zhe ne mbe timi he nyi nne Yahudi, zhwozhwo mbe mbe e kro nku nwie he we kya zunzrru he, "Grime nyi ngge Arritemi nné Afisa!" Á kyiè ronu ni herri weje re-awa wehwie.

³⁵Wire nne wie krrede na ngwie nna ci rigwè nné nna á ci cereng, ngu a he ne mbe he, "Re-gimbe, nné Afisa, nyi nye a be ngwie ne ne ko ngu hu he nyi ngwie Afisa ngu bi demeng bro brranyi brra Arritemi ngbe ngbaatsie ngu ne ngu wru zinye ngu ya kpe he e we e?

³⁶Ma tu ne ko bi nne re klo aha ni we, mahu aa mwa yeyerri nyi ci cereng kishi nyi ri nyi yankya hwrihwri we dede.

³⁷Ko nyi nca ne nné mbe rrè mbe nyi a brranyi nzhi ka ré he á cwi bene nzhi we, medi nyi we ko re be mi he.

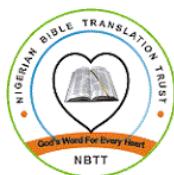
³⁸Kundu Demetru ngbe nné cwu ngu a á ri bi nka a rici ya nne, koó hung ngwie a nwie nné nyi nka we ee? Ronusinye ering nyi nka a á shi gang, ré ywa ne nka mbe e a nwie nné nyi nka.

³⁹Medì kundu ngu ri bi yaka nka ne nyi bi, mahu se ré cwue nka nna a rotsu ngwie.

⁴⁰Aha kya ne ngu ci a cwu ne, wé hu níng ci nka he nzhi be mi ne ko. Deè ni we, ma nyi nda nzhi e he a zete zhwe rezhe ne? Nyi nda ngu nyi kwiling nna?"

⁴¹A zhe ne ngu he ni, ngu a cire rotsu nné nna.

Re-Cwuo Nnenté 20

¹A zhe ne e we ni r̄ezhē nna, Bulu a ye nné zhwe Brrabe gbengbe ngu a we shwe rehwie. Wire ngu a we ci ywaho, ngu a n̄e re nzhi Makyidoniya.

²Aa ya gr̄ra a re-nkla nna nwie shwē nneywí rehwie ne re-nka we yang, wire ngu ya wrē a ngwie Heleni.

³Ngu a ci nyhwē wetsiē a miimi. A zhe ne ngu shi nwie hwie nkang n̄e re nzhi Sirriya, ngu a ya timi he a bi kya ne nné Yahudi mbe rwe a rici ngu, ngu a ning brru c̄iē a Makyidoniya.

⁴Sopata ewe Pirru ne ngu nyi nne Birriya, ngbe Arristaku ngbe Sakundu ne mbe nyi nné Tasalonika, ngbe Gayu nne Derribi, ngbe Tikyiku ngbe Trrofimu ne mbe nyi nné Asia, ngbe Timoti, zhwozhwo mbe ē ki zhwe re nzhi.

⁵Ga mbe n̄e á k̄eshe n̄e á ya n̄e níng tsio a Tarruwasa.

⁶Nzhi ē ngwie jirigi rishi a Filibi a zhe ne Para Brredi Wesa Yisi i wara; a otu na ‘cwuoong nzhi ē ya nyi ngbe ne mbe a Tarruwasa. Nzhi ē ci rotu natsiē a miimi.

⁷A tu na c̄eucwung a seti, nzhi ya mwe nwie hwin brredi gbengbe. Ngbe Bulu a brro nka we brro we brro herri re nzhi cwu tsi totu aha ne ngu hwie he ngu ri n̄e a tu na ngu ning zhweng.

⁸A bi re-fitile piriri ne mbe si a zonggru zeteng a nwie ne nzhi shi ning srra.

⁹Ya nzewe ne e ki ye he Yutikyi ē shi srra a kre wundo, ngbe ndzie ē n̄e ne ki bi herri aa ngwie we ngba ndzie ne Bulu shi we nka; ngu a wrū gbo zete eri zeteng a ntsa na ‘tsiē ngu a ya kpe be, á ki fo kwe kweng.

¹⁰Ngbe Bulu a wro ngu a ya nywē a zete ngu, ngu a ki krru, ngu a he ne mbe he, "Shi d̄e nyi bē wē ho, a ning shi nce!"

¹¹Wire ngu a ngra re nzhi zeteng wa, ngu a hwin brredi nzhi ē ye, ngu a we he nka we he we he herri ewie maa tsiē, wire ngu a n̄e.

¹²Mbe ē fo nzewe nna nce re si ri, aa we krru rehwie we yang.

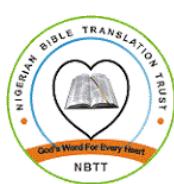
¹³Nzhi ē pie ciee re nzhi nwie jirigi rishi, nzhi ē ya ning ngwie re nzhi Aso aha ngbe nzhi ya fo Bulu a miimi. Ngu a i he nzhi nyi ni aha ngbe ngu ka n̄e ne ta.

¹⁴A zhe ne ngu ya níng she a Aso, nzhi ē ki fo miimi a jirigi rishi re nzhi Mitili.

¹⁵Nzhi ē pie rē a jirigi rishi a miimi nzhi ya wrē a Kyiyosi a otu na ngu ning zhweng. Nzhi he nzhi shwo yaka otu wa nzhi ē tsa nyie re nzhi Samosi, nzhi ē ya wrē a Miletu a otu na ngu ning zhweng.

¹⁶Á ma ne Bulu ngu rwe he ko ngu shi ta a ngwie Afisa wē kishi ngu ri dzio zhe piriri a Asia, aha ne ngu nyi brimbri he ka ngu ya wrē Urrushelima a tu Penteko, kundu ngu ri shi hung ci.

¹⁷A Miletu, Bulu te re nzhi Afisa he brrá nné ekpri nné c̄e nka ré ya ki she.

¹⁸A zhe ne mbe be, ngu a he ne mbe he: "Nyi we nci nyi nyi hu zhwe srra ne nje srra ngbe nyi ga re-zhe zhwozhwo tu we tu ne nje i keshé ya sa ta a mbè ngwie Asia.

¹⁹Nje nywé rici nje nwie nyi Brrabé cwuo herri ngbe ne reyii, nje yaa rwe ne re-mwa ri mbe ning she aha re-ankya ne nné Yahudi mbe nyi ne rweng a rici nje.

²⁰Nyi hu he ko nje ree níng la mi ne yankya ne ngu shi níng sheng wé, mèdi nje níng brro nka re níng mié ko nda we gbeng ne nje bra grra herri ngbe a reri reri.

²¹Nje brro nné Yahudi ngbe nné Helingen he ré si ywé ré bra re be nwie Bené ré bra sa rie a yarri Brrabé Jesu.

²²"A zhe ne nè, yeyéri ne kya Nshe Wiri he n nyi, nje cwo nzhi Urrushelima, gbengbe ni ko nje hu kya ne ngu cwo a ning she a miimi wé.

²³Mèdi nje hu he ko zohu ngwie ne nje ning ywa, Nshe Wiri srra re ning gara nka he uucwu gyiaa ngbe re-nzhwe cinci shi ning te.

²⁴Mèdi a nwie nje, ko nje hwie he ce nje è be yankya wé, aha nje cè we he nje ra fro ga re-ankya ne nje cè nying ngbe re-cwuo ne Brrabé Jesu ngu ning ngwa, ne ngu nyi cwuong ngwa sheede rèsé Nka Rina na ehwie rina Bené.

²⁵"Nyi ri, a zhe ne nè nje hu he ga nyi ne nje gye regye nwie níng brro nka Ringgwe Bené nè, ko ya nyi bra shi kara ning ri wé.

²⁶Aha ni nje níng ting cence a cwu nè, ko nje bi koo lèekyi roshwo ya nne wé.

²⁷Aha nje níng ti rèsé kya cè Bené zhwozhwo.

²⁸Aha ni nyi ci nkwiè ne nci nyi ngbe ne ekpri ne Nshe Wiri ci ré shi tahwie nyi, ngbe nyi cwo ekpri nné cè nka Bené, ne ngu we sè ne roshwo na ngu.

²⁹Nje hu he kundu nje ri nè, yá ne mbe shi shi re-nyanya yi bi ren ri ngwi tsi nyi, herri koó ri we ekpri nna canca wé.

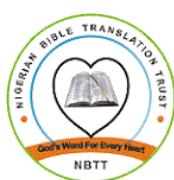
³⁰Zhe cwo be ne yá a tsi nyi ri deze ré nè ne bra nka raywrra nè aha mbe cwua yá nné cè nka ré nè ne we zhwe mbe.

³¹Aha nii, nyi srrante! Nyi lu he a yarri re-rie wetsié nè totu ne tènè, ko nje sa we ni níng gara nka wé, herri ngbe ne reyii.

³²"A zhe ne nè, nje níng we a nva Bené ngbe ne nka ehwie rina ngu ne ngu hu níng ci nyi ci igbè, re bra níng ngwa re-mwo rina ne Bené ngu sa nné wiri ngung zhwozhwo.

³³Ko nje ree ci riyii a ncwé ka ankya ci rwé ya nne wé.

³⁴Nyi we nci nyi nyi hu rèseng he nyi we ne nva nje ne nje i ning nyi cwuo aha ngbe n she ko nda ne nje cè ngbe na nné ne mbe shi ngbe nje.

³⁵Nje nyi ko nda ni aha ngbe nyi hu he aa mwa yeyerri nzhi yaa rwe ncwuo ni, wire nzhi ẹ hung she nné mbe ne mbe shi brrubrrung. Nyi ri ma lu ne nti nka Brrabẹ Jesu ne ngu i he he, 'Ngwang bi mwo rina re nẹ seng.' “

³⁶A zhe ne Bulu ngu he ni, ngu a hu be ne re-ruhuu ngbe mbe zhwozhwo ngu a ku Bene.

³⁷Ngbe ga mbe zhwozhwo a ku rana we yang, á ki krru nwie ki me ushwo.

³⁸Kya ngu we dzio rehwie kaka a nyi nka ngu he he koó bra bi ri riyii ngu wa wẹ. Wire mbe ẹ ya ki cire a nwie jirigi rishi.

Re-Cwuo Nnenté 21

¹A zhe ne nzhi we ci ywa ho, nzhi ẹ ngwie jirigi rishi nzhi ẹ tsa nyie we terr re nzhi Kosi. Mincwe he ngu ya kla nzhi ẹ ya wre Rrode, nzhi ẹ wara re nzhi Patarra.

²Nzhi ẹ ya she ya jirigi rishi ne ngu shi tsa re nzhi Finikyia, nzhi ẹ ning ngwie re nzhi.

³A zhe ne nzhi rwi riyii nzhi ri ngwie Kuprru, nzhi ẹ ka nzhi ki we nva mie. Nzhi ẹ wro re nzhi Sirriya. Nzhi ya cwu Taya ne ngu nyi miimi ne e shi ning trro nkpe ne ngu shi jirigi ẹ.

⁴Nzhi ẹ she yá nné ce nka a miimi, ngbe nzhi ẹ ci rotu natsie ngbe mbe. Mbe nné ce nka nẹ Nshe Wiri we kpe rehwie, mbe ẹ he ne Bulu he de re wara ne ciee nẹ re nzhi Urrushelima we.

⁵Mèdi a zhe ne rotu ana a wara, nzhi ẹ deze ne ciee nzhi ẹ wa. Ga nné ce nka zhwozhwo ngbe mbrrú mbe, ngbe ẹwée rewe mbe á wru yarri ngwie nna á ya níng cire, nzhi ẹ ya hu be ne re-ruhuu zhwozhwo nzhi a nzha rekyi brra ta nce, nzhi ẹ ku Bene.

⁶Wire nzhi ẹ yaa ci ywa ho, nzhi ẹ ngwie jirigi rishi, mbe ẹ ning brru re si ri ma.

⁷Nzhi ẹ ce ciee a Taya nzhi ya cwu a Pitolemayi, nzhi ẹ dzie re-gimbe a miimi, ngbe nzhi ẹ ci otu zunzrru ngbe mbe.

⁸Nzhi shwo a mincwe nzhi ẹ nẹ nzhi ya cwu a Kesariya. Nzhi ẹ hwie srra a ri Fili, nne brro nka, ne ngu nyi ya a tsi nné natsie ne i we kye a Urrushelima.

⁹A i bi rana weni ne ko mbe drro wẹ ne mbe ti rese nka Bene.

¹⁰A zhe ne nzhi ci rotu a miimi, ya nne ti reseng ne e ki ye he Agabu ne ngu wru Yahudi ẹ ya wre.

¹¹Aa be nwie nzhi ngu a fo bieli Bulu, ngu a yaa rrwe nva ngbe nta, ngu a he, "Nshe Wiri he: Nné Yahudi a Urrushelima á ri rrwe nne bi bieli nẹ we he ni nẹ ma, ngbe wé ki ngwa a nva Nné Nzhwe Ngwie."

¹²A zhe ne nzhi ho ni, ga nzhi zhwozhwo ngbe nné miimi ẹ nzhi ẹ cwe nva ne Bulu he shi dẹ re cwugu re nzhi Urrushelima wẹ.

¹³Medi aa níng shing he, "Aha nda nyi ku rana nwie ning dzio ehwie ni ee? Nje ẹ nje yaa rwe he dẹ re nyi we rrwe ne e cwo a ning rrwe a Urrushelima wẹ, mèdi he hérri n ya hu a miimi aha lo Brrabẹ Jesu."

¹⁴Rese ne nzhi ri ko nzhi shi hung ki drre ngbe re we ywa wẹ, nzhi ẹ ki we, nzhi ẹ he, "Ma nde kya cẹ Brrabẹ re ci."

¹⁵Nzhi ci yá rotu wire nzhi ẹ yaa tsu, nzhi ẹ deze re nzhi Urrushelima.

¹⁶Yá nné cẹ nka a Kesariya mbe ẹ ya níng cire, hérri á ya cwu a ri Manaso nne Kupru ne nzhi shi srra ta ri ngu, ne ngu shi a tsi nné cẹ nka na cœucwung.

¹⁷A zhe ne nzhi ya cwu Urrushelima, re-gimbe ẹ níng sẹ ne ehwie kla.

¹⁸Nzhi shwo mincwe ngbe nzhi ẹ nẹ ngbe Bulu re nzhi nwie Yakubu; ngbe ga rotsu brrá nné ekpri nné cẹ nka na miimi ẹ á ning shî zhwozhwo.

¹⁹Bulu a we dzie, ngu a we brro rese ko nda ne Benẹ ngu nyi a tsi Nné Nzhwe Ngwie aha cwuo ne ngu shi nwie nying.

²⁰A zhe ne mbe ho ni, mbe ẹ de Benẹ. Wire mbe ẹ he ne Bulu he, "Gimbe, ri, nné Yahudi ne mbe bi sa rie ẹ á brri we brri we yang, ga mbe zhwozhwo á ngwa nci mbe nwie zhwe Nti Nka Musa.

²¹Á we ting he ngwẹ shi nwie miẹ ga nné Yahudi ne mbe srra a yarri Nné Nzhwe Ngwie zhwozhwo he ré we ni zhwe Nti Nka Musa, he shi dẹ ré ca ẹwẹẹ rewe mbe ikpe rwẹ ntó wa wẹ, he dẹ ré bra zhwe re-teede na nzhi wa wẹ.

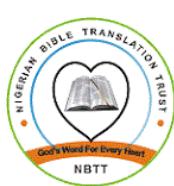
²²Nzhi nyi rimi? Aha koó shi wesa hong cence he ngwẹ be he ẹ we.

²³Aha ni kya ne ngwẹ shi nying nna nyi nke: a bi nné weni ne mbe shi ngbe nzhi ne mbe fo 'jee a nyyi Benẹ.

²⁴We zhwe, ngbe nyi ywa ngwẹ ya nyi teedeng yaa ci ci wiri, ngwẹ bra we trra ncwé na mbe; wire wé hung ca nkwe rici mbe ẹ fa. Ngbe ko nyẹ wẹ hu he nka ne e he a rici ngwẹ ẹ nyi rabrra, mèdi he ngwẹ shi nwie srra re zhwe Nti Nka yeyeri.

²⁵Mèdi mbe Nné Nzhwe Ngwie ne mbe hwiẹ nné cẹ nka ana, nzhi we wie krrede nzhi we ngwa nka he shi dẹ ré ye yankya ne e ngwa aha teede kpanshu, ka ré ye roshwo, ka ré ye rinẹ kya ne e ki ci cwue ci ci wẹ; he shi dẹ ré bra nyi njè wẹ."

²⁶Ngbe Bulu a shwo mincwe ngu a ko nné nna, ngu a nyi teedeng yaa ci ci wiri ngbe mbe zhwozhwo. Wire ngu a ywa Brranyi ngu a ya ti otu ne zheng ci wiri mbe cwo a ci, ngbe ré ngwa kyang nyi teede aha ko zohu nne nna.

²⁷Mèdi a zhe ne rotu natsié ana á sa dudu ne yhwé, yá nné Yahudi ne mbe wru a nva Asia á ri Bulu a Brranyi. Mbe ę mwe á krre rigwé nné nna zhwozhwo, mbe ę pie Bulu

²⁸nwie kyię rezhé he: "Nné Isreela, nyi níng sheng! Nne nę nyi ngu ne ngu grrá ko he re mię nneywí nka re cwi nné nzhi, ngbe Nti Nka Musa, ngbe Brranyi nę. Wesa a ni, aa be mi ne yá nné Heleni a yarri Brranyi, aa ya ning dzio ewie wiri nę!"

²⁹(Á he ni aha ne mbe i ri Trrofimu nne Afisa a yarri ngwię nna ngbe ne Bulu, mbe e fo he Bulu ngwie mi ne ngu yarri Brranyi.)

³⁰Ngbe rezhéng ko a deze a ngwię nna zhwuzhwuzhwu ne nneywí mbe to re-ncii re be. Á pie Bulu mbe ę ki kwa á wru mi ne ngu a Brranyi nna. Mbe ę wre ne hwien ronusinye nna.

³¹A zhe ne rigwé nné nna mbe ce yhwé Bulu, á a she nka a ya cwu a nwie béri re-shezhi Rroma he nné ngwię Urrushelima zhwozhwo shi nko.

³²We zhe zunzru ngu a ko re-shezhi ngbe yá brrá re-shwa re-shezhi mbe ę rwi ta be re nzhi. Resé ne nné nna mbe ri béri re-shezhi ngbe re-shezhi ngu, mbe ę we ni cwe Bulu.

³³Béri re-shezhi ę ywa nwie Bulu, ngu a ki pie, ngu a ci ré ki rrwe ne re-roonyo wehwie. Wire ngu a we rinng ka nyi nyę yę ngbe kya ne ngu nyi.

³⁴Ngbe mbe ę nę ne kyię ronu kanka kanka ko mbe nyę shi we nka na mbe we ka. Mèdi tu ne ko béri re-shezhi ę hung pie cwu nka nna wę aha rezhé, ngu a ci ré nę mi ne Bulu re nzhi Barra re-shezhi.

³⁵A zhe ne mbe ya cwu a nwie re-matakala, re-shezhi nna mbe ę fo Bulu fo fo aha rekwé rigwé nné nna a zhwo we zhwo.

³⁶Aha ga mbe zhwozhwo zhwé nwie kyię ronu he, "Nyi ki yhwé!"

³⁷A zhe ne re-shezhi nna mbe shi ngwie mi ne Bulu a yarri Barra, Bulu ngu a he ne béri re-shezhi nna he, "N re he ya nka aa?" Béri nna a ki rinng he, "Á nyi nę ngwé hé nka Heleni ee?

³⁸Ko nyi ngwé nę ngwé nyi nne Masarr ne ngu i deze ne ko ngu kwa nné yhwi nné komo 'ci weni re nzhi tsi yi a yá re-zhe ne mbe i wara ana wę ee?"

³⁹Bulu a ki shing he, "Aawo, nje nyi nne Yahudi, á ning bî a Tarrusu a ngwię Kyilikyia. Ko nje wru ya ngwię dede wę. Nje cwe nva ne ngwé nde n he nka ngbe nné ne."

⁴⁰Wire ngu a ki ngwa zhe fa, Bulu ngu a yo a matakala, ngu a we nyi va ngbe ré ci cereng. A zhe ne mbe dzie cereng, ngu a we he nka a zhe Ibrrani.

Re-Cwuuo Nnenté 22

¹Bulu a he, "Re-gimbe ngbe re-'b e nje, nyi ho nka nje n  ngbe nyi hu he ko nje bi vini we!"

²A zhe ne mbe ho ngu we h  nka a zhe Ibrrani, mbe   ning bra dz  cereng. Ngbe Bulu a he:

³"Nje nyi nne Yahudi,   ning b  a Tarrusu a ngwi  Kyilikyia, m di nje ci brrang a Urrushelima n , nje nyi makrranta a nwie Gamaliye. Aa ning mi  ko nda ne ngu shi yarri Nti Nka y  nzhi   wiriri. Ehwie nje bra ye le ndo aha n nyi B n  cwuo we shi ne nyi shi mi a cwu n .

⁴Nje i ngwa nn  mbe ne mbe zhwe R  ne gezhe herri   kwi. Nje i prre nt  ngbe mbrr  nwie we zi a uucwu gyiaa.

⁵Brra Prristi ngbe Rotsu Brr  Nn  Yahudi   zhwozhwo w  hung ngwa sheede he kya ne nje he n  nyi cence. Herri mbe     i ning ngwa re-kr d  re nzhi nwie re-gimbe nzhi nn  Yahudi ne mbe shi a Damaska, aha ngbe n ywa a miimi   n ya prre nn  zhwe R  ne shi nn  gyiaa n be mi ne mbe Urrushelima ngbe r  we ngwa cinci.

⁶"Medi zhe ne nje i shi ciee ne nje sa dudu ne ngwi  Damaska, re be brra tsi t ne, ya brra ns    wru ziny    ts  nwie si re ning grra we zhe zunzrru.

⁷Nje kpe, ngbe nje   ho riwi ng cwue ne ngu he ne nje he, 'Shawulu, Shawulu, aha nda ngw  ning ngwa gezhe ni  ?'

⁸"Nje   rin he, 'Nyi ngw  ny   , Brrab ?' "Ngu a he ne nje he, 'Nyi nje Jesu nne Nazarra ne ngw  shi nwie ning ngwa gezhe.'

⁹Nn  ne mbe shi ngbe nje     ri ns  nna, m di ko  ho riwi ng cwue ne ngu shi nka ngbe nje   we.

¹⁰"Nje   rin he, 'Ma n nyi rimi  , Brrab ?' "Ngbe Brrab    sh  he, 'Deze ngw  ywa Damaska. A miimi     cwo a re ti ko nda ne e re ci ngw  nyi.'

¹¹Nn  ne mbe shi ngbe nje     ning kwa va kwa kwa aha grime ns  ana a ning ci nje ci cwue.

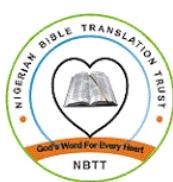
¹²"A a bi ya nne a ngwi  nna ne e ki ye he Ananiya ne ngu nyi nne zhwe Nti Nka tsantsa. Ga nn  Yahudi ne mbe srra miimi   zhwozhwo ki ngwa grime we yang.

¹³Aa be ya yo nwie nje, ngu a he, 'Gimbe nje Shawulu, n  ne ri ewie!' We zhe ana, nje   n  ne ki ri we krrankrra.

¹⁴"Wire ngu a he, 'B n  y  nzhi   re kye aha ngbe ngw  hu kya ce ngu, ngw  bra hung ri Nne Redziee ana, ngbe ngw  bra ho nka a nu ngu.

¹⁵Aha ngw  shi hwi  sheede ngu ngbe ngw  ti ko ny  ko nda ne ngw  ri ngw  bra ho.

¹⁶Ma ngw  bra tsio nda wa n ? Deze ngw  ye lo Brrab  ngbe r  re nyi batisma r  re kyu re- ngwi  ngw .'

¹⁷"A zhe ne nje ning brru re be Urrushelima, ne nje shi nwie ku Béne a Brranyi nje e nè ne ria revi.

¹⁸A yarri revi nna nje e ri Brrabé ngu he nka ne nje he, 'Wru a Urrushelima we hwiehwie, aha ko nné he nè á shi sè nka ne ngwé we ting a rici we.'

¹⁹"Nje e ki shing he, 'Brrabé, nné mbe rré á hu réseng he nje cwo a re-zonggrung mwe nwie prre nné ne mbe sa rie a ngwé re we ci gyiaa nwie we cwe.

²⁰Ga ngbe zhe ne i yhwé Sitivi nne ngwa sheede ngwé, nje we rici nje e nje i shi nwieng nwie shing he ré ki yhwé, herri nje i srra nwie cwo re-tago nné ki yhwé e.'

²¹"Ngbe Brrabé e he ne nje he, 'Ywa, nje shi re te gbong a yarri Nné Nzhwe Ngwie.'"

²²Rigwé nné nna á srra cereng nwie hong herri se ne Bulu ngu ya tsie riti nka nè. Wire mbe e kro nku nwie kyiè ronu he, "Ki yhwé! Koo mwa yeyerri nne nè re ke we ne ning shi nce we!"

²³A zhe ne mbe shi kyiè ronu nwie trru ankya ci rwé mbe re zi re ywé nzha zeteng,

²⁴ngbe béri re-shezhi e ngwa nka he ré ngwie mi ne Bulu a yarri Barra re-shezhi. Ngu a ci ré ki cwe, ngbe ré ki rin nka ka nyi nda ngu ci ne nné Yahudi mbe kyiè ronu ni ye.

²⁵Médi zhe ne mbe ki rwe mbe shi nè ne ki cwe, Bulu a he ne 'shwa shezhi ne ngu yo miimi e he, "A shi yeyerri ne teede nné Rroma ngbe ré cwe nne bi démèng srra a Rroma wesa ne e ki nyi nka á ki she ne vini ee?"

²⁶A zhe ne 'shwa shezhi nna ngu ho ni, ngu a nè re nzhi rin i béri re-shezhi nna he, "Ngwé shi nyi rimi zhe ne nè? Aha nne nè nyi nne bi démèng srra a Rroma."

²⁷Béri re-shezhi e ywa a ya rin Bulung he, "A she ngwé nyi nne bi démèng srra a Rroma aa?" Bulu a ki shing he, "Ee, a shi ni."

²⁸Béri re-shezhi e he ne ngu he, "Nje nè nje bi démèng srra a Rroma aha nje trra rigwé ncwé we yang wire." Bulu a ki shing he, "Nje e nje nyi nne Rroma tu zhe ne i ning bâ."

²⁹Ngbe nné ne e ri ma mbe shi ki rin nka a mbe e wre ne ki we. Béri re-shezhi e ne ngu timi he Bulu a nyi nne bi démèng srra a Rroma, owu a ki yhwé, aha ne ngu ci á ki rrwe.

³⁰Á shwo mincwe, béri re-shezhi e ce hu cwu nka ne nné Yahudi e mbe bi a rici Bulu, ngu a ki ti a gyiaa, ngu a ngwa nka he ga nggwé re-prristi ngbe Rotsu Brrá Nné Yahudi zhwozhwo ré ya mwe. Ngu a be mi ne Bulu, ngu a ki ci re yo a nyyi mbe.

Re-Cwuo Nnenté 23

¹Bulu a rwi riyii ri Brrá Nné Rotsu nna, ngu a he ne mbe he, "Re-gimbe, a ning shi we wang a yarri hwie nje aha zhwe srra ne nje srra a nyyi Béne herri re be wre cwu ne."

²Ananiya ne ngu nyi Brra Prristi ho ni ngu a ci nné ne mbe shi yo dudu ne ngu ré ki rwi onu.

³Ngbe Bulu a kara he, "Ngwé ne ngwé shi shi iibé ne e ki fu ne eviéé kye, Bené shi re rwi ngwé e ma! Ngwé srra miimi he ngwé shi ning nyi nka yeyerri ne Nti Nka medi ngwé e we rici ngwé ngwé hle Nti Nka nna ne ngwé he ne mbe he ré ning rwi ne!"

⁴Nné ne mbe shi yo dudu ne Bulu mbe e he ne ngu he, "Hérrí ngwé shi cwi Brá Prristi Bené ee?"

⁵Bulu ngu a we shing he, "Re-gimbe, ko nje ru he nyi ngu ngu nyi Brra Prristi we. Aha á wie he, 'Shi dë ngwé cwi nnencwuee nné nyi we.' "

⁶Médi rëse ne Bulu ngu a timi he kpi nné nna á nyi nné Sadukyi kpi mbe e nyi nné Farisi, ngu a ci onu a yarri Rotsu Brrá Nná nna he, "Re-gimbe, nje nyi nne Farisi, nje bra nyi kowe nne Farisi. Á shi nwie ning nyi nka né aha ne nje sa riyii he á ri he ya otu nné ne mbe kwi ri deze nce!"

⁷We ne ngu he ni, ngbe nné Farisi ngbe nné Sadukyi e né ne yaa ti ronu ce; ngbe mbe e ci kanka.

⁸(Aha mbe nné Sadukyi e koó shî nka he nné ne mbe kwi bi deze nce we, koó bra shi he bi re-njeli ngbe re-wu we, médi mbe nné Farisi e á shî he bi re-ankya ne zhwozhwo.)

⁹Rezhe mbe e cwo we ni ya zhwo we zhwo, ngbe yá nné mié Nti Nka Musa ne mbe nyi nné Farisi mbe e nyi nyé nwie ti onu ce ne igbé he ko mbe she nne né bi koo ya vini we! Á he, "Ma ka ya 'wu ka ya njeli i he nka ne ngu rre!"

¹⁰Ronu ce mbe e ci we zinzi hérrí béri re-shezhi e ci owu kishi á ri nyi Bulu nserinnserin, ngu a ci re-shezhi ré wro ré ya fo Bulu a tsi nné nna ne igbé re nzhi yarri barra nna.

¹¹A totu tu nna Brrabé e ya yo dudu ne Bulu, ngu a he ne ngu he, "Yo gbengbe! We shi ne ngwe brro nka nje a Urrushelima, ngwe shi brrong we ni wa a Rroma."

¹²Mincwe he ngu kla wa, nné Yahudi e mwe gbengbe mbe e rwe onu ne shí he ko mbe bi ye ko yankya ka mbe shwe yankya we se mbe yhwé Bulu wire.

¹³Nné ne mbe rwe nka né á hle nshwa weni.

¹⁴Mbe e ywa nwie nggwé re-prristi ngbe brrá nné mbe e ya he ne mbe he, "Nzhi fo brra shí he ko nzhi bi ye ko yankya ka nzhi shwe yankya we se ne nzhi yhwé Bulu wire.

¹⁵Aha ni nyi te re nzhi nwie béri re-shezhi e we zhe ne né he re be ne Bulu a nyyi nyi, nyi tiyi shi nyi cé ning bra ki rinng ngbe nyi ning bra hu rici nka ngu a. Médi nzhi e nzhi yaa rwe ngbe nzhi ki yhwé ne ko ngu ya cwu he we."

¹⁶Mèdi zhe ne ewe gimbe Bulu ewerembrru ya ho kya ne e rwe ni, ngu a ywa a barra nna ngu a ya ti Bulung.

¹⁷Ngbe Bulu ngu a ye ya ‘shwa shezhi nna ngu a he ne ngu he, "Fo nzewe n̄e re nzhi nwie b̄eri re-shezhi, a bi kya ngu c̄e ki heng."

¹⁸Aha ni, ngu a fo nzewe nna re nzhi nwie b̄eri re-shezhi, ngu a he ne ngu he, "Bulu nne gyiaa ning ye he n be ne nzewe n̄e a nwie ngw̄e, aha he bi kya ne ngu c̄e re heng."

¹⁹B̄eri re-shezhi ngu a pie nzewe nna va ngu a ki fo re nzhi bamba, ngu a ki rinng he, "Nyi nda ngw̄e c̄e ning heng nna?"

²⁰Ngu a he, "Nn̄é Yahudi mwe onu he mbe cwo a he ne ngw̄e he ngw̄e be ne Bulu a nyyi Rotsu Brrá Nn̄é Yahudi a encwe, he mbe shi tiyi shi mbe c̄e ning bra ki rinng ngbe mbe hu rici nka ngu a.

²¹Shi d̄e ngw̄e sh̄i nka mbe we, aha a bi yá mbe ne mbe hle nshwa weni ne mbe fo shí he ko mbe bi ye ko yankya ka mbe shwe yankya w̄e se mbe yhw̄e Bulu wire. Á shi nwie nywrra a la la nwie teng aha mbe ki yhw̄e. A zhe ne n̄e á yaa rwe nwie te we nka ngw̄e."

²²Ngbe b̄eri re-shezhi e he ne ngu he, "Shi d̄e ngw̄e ti ko ya nneng he ngw̄e ning ting we." Wire ngu a ki cire fa.

²³Wire b̄eri re-shezhi ngu a ye yá re-shwa shezhi wehwie ngu a we ngwa nka he, "Nyi trru re-shezhi nnywa wehwie ngbe re-shezhing ko ne ntsī komo nshwa natsī, ngbe re-na kw̄e ko ne re-rikp̄ē komo nnywa wehwie, aha a totu cwu n̄e a ncw̄e krruvaya nyi shi pie r̄e re nzhi Kesariya.

²⁴Nyi kre yá ntsī ngbe Bulu re ning cwo, aha ngbe nyi ywa ne ngu rina rina nyi ya ki ngwa a nva goona Feliku."

²⁵Wire ngu a wie krred̄e he ni, ngu a we ngwa ré ywa mi: i

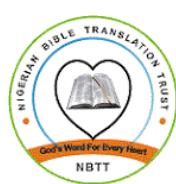
²⁶"Krrede n̄e e wru nwie Kladiyu Lisiya, i Re nzhi nwie brra b̄eri, goona Feliku. i Nje re dzie. i

²⁷Nne n̄e, nn̄é Yahudi ki pie herri á srra ki yhw̄e, mèdi nje be ngbe ne re-shezhi nje nje ya ki se, aha nje she he nyi nne bi demeng srra a ngwie Rroma.

²⁸Nje c̄e he n hu nka ne mbe bi a rici ngu, nje ywa ne ngu a nyyi Rotsu Brrá Nn̄é Yahudi.

²⁹Nje e timi he kya ngu ci mbe ki pie e nyi aha yá re-ankya na nti nka teede mbe, mèdi nka ne mbe bi rici ngu a ko nyi yankya ngu nyi na herri ré ki yhw̄e ka ré ki ci uucwu gyiaa gung we. i

³⁰Mèdi zhe ne nje ya ho kya ne e rwe a rici ngu, nyi ngwiee nje wr̄e ne te ne ngu re be nwie ngw̄e. Nje e he ne nn̄é bi nka a rici ngu a he ré be ne nka mbe e a nwie ngw̄e." i

³¹Re-shezhi ẹ nyi shi kya ne e we heng, á fo Bulu a totu á cwo ḥerri ya wře a Antipatri.

³²Á shwo mincwe mbe ẹ we re-shezhi kwę ne ntsié ré ywa ne ngu, kpi mbe ẹ ning brru re be Barra.

³³A zhe ne re-shezhi to ntsié ẹ mbe ya wře Kesariya, mbe ẹ ngwa goona krręde ne e we te mi, mbe ẹ we Bulu a nva ngu.

³⁴Goona a hwie krręde nna, ngu a rin Bulung, "Ngwę wru zohu kla?" A zhe ne ngu a hu ṛeseng he aa wru nkla Kyilikyia,

³⁵ngu a he, "Mahu nje shi ning bra ho nka nę kundu nné bi nka a rici ngwę ẹ mbe ri be." Ngu a ngwa nka he ré cwo Bulu rina rina we yarri brra eri ringgwę Hirridu.

Re-Cwuo Nnenté 24

¹Rotu wecwwoo wara, ngbe Brra Prristi, Ananiya a wro re nzhi Kesariya ngbe yá brrá nné ngbe ya loya ne e ki ye he Tatulu, aha mbe ywa ne nka a rici Bulu a nwie goona Feliku.

²Á a ngwie mi ne Bulu, ngbe Tatulu a nę ne he re-nka a rici Bulu a nyyi goona Feliku he: "Brra béri! Nyi ngwę ne zentsi ringgwę ngwę ne ngwę ci re-ankya á ci rina a ngwię nzhi nę, ḥerri aa ci nzhi fo zhe we yang nwie srra rina rina.

³Ga nné nzhi ẹ zhwozhwo ko he ko zohu zhe á re ci kijięng we yang.

⁴Béri, ko nje cę fo zhe ngwę piriri wę, mędi nje cwe nva ne ngwę he ngwę fo ehwie sheng ngbe ngwę ho ęwę kya ne nzhi cę re heng nę.

⁵"Nzhi she nne nę nyi nne bi ruwu, a grrá re deze ko a yarri nné Yahudi ko he a be ngwię zhwozhwo. Nyi ngu ngu nyi nné kwa yincwuee ekpri nné Nazarra.

⁶Ḥerri aa kre he ngu dzio Brranyi, kya a nyi ngwiee nzhi ki pie, [nzhi cę ki nyi nka yeyerri ne Nti Nka nzhi,

⁷Mędi Lisiya, béri re-shezhi be ya ki se nva nzhi ne igbe.

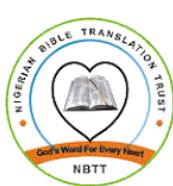
⁸Ngu a ci ko nyę ngu ri bi nka a rici ngu re be mi nwie ngwę.] Kundu ngwę rin nne ne nka we rici ngwę, ngwę ę hu he ga re-nka ne nzhi he a rici ngu nę nyi cence."

⁹Ngbe ga nné Yahudi ę shî he ga re-nka nę zhwozhwo nyi cence.

¹⁰Wire goona a nyi Bulu va he re he nka. Bulu ngu a he, "Nje hu he ngwę ci re-rie piriri nwie nyi nneywí nka a ngwię nę. Aha ni, nje shi re ti kya ngu ci ę we dengge.

¹¹Kundu ngwę rin we rici ngwę, ngwę ę hu ṛeseng he koo hle rotu shwa ne otu wehwie wę ne nje cwugu re nzhi ye Bęnę mbè a Urrushelima.

¹²Ko bi ko ya mbe nę ne ngu ning she nje shi onu ce ngbe ya nne a Brranyi, he ka nje deze ne ko a zonggrung mwe, ka a ya ewie a yarri ngwię ana we.

¹³Koó bra bi kyang ngwa sheede he re-nka ne mbe he a rici nje n̄e nyi cence we.

¹⁴M̄edi nje hu he nje yé B̄en̄e yó nzhi mbè yeyerri ne R̄ê ne mbe ki ye he na ya ekpri. Nje sa rie a yarri ko nda ne e wie a yarri krrede Nti Nka Musa ngbe na nné ti reseng.

¹⁵Nje bra bi sa riyii we shi mbe n̄e ma he B̄en̄e ri deze nné kwi zhwozhwo ga nné redziee ngbe nné ‘hwie.

¹⁶Aha ni nje kw̄e he ngbe n she onu rie nje shi tsantsa a nyyi B̄en̄e ngbe a nwie nneywí.

¹⁷"Nje ci re-rie piriri ne nje shi ci, wire nje ya ywa Urrushelima aha ngbe n ya ngwa nné nje ne mbe nyi yiriywé ankya, ngbe n bra nyi teede a Brranyi.

¹⁸Mbe e ya ning she a Brranyi ne nje shi wiriri yeyerri ne teede nzhi ne nje shi nyi kya ne ngu be ne nje. Ko bra bi ngbe nné piriri a zhe nna w̄e, wire re ning hwie he nje we ci ré ci ko.

¹⁹M̄edi yá nné Yahudi ne mbe wru nva Asia á i shi miimi. Nyi mbe ana ngu mwa yeyerri ré be ne mbe a he n̄e ngbe ré ya ngwa sheede a nyyi ngw̄e kundu mbe ri bi ya nka a rici nje.

²⁰Ka nné mbe rr̄e ne mbe shi he n̄e ré ti ka bi yankya m̄enkye ne i she he nje nyi a zhe ne nje i yo a nyyi Rotsu Brrá Nn̄e e --

²¹se ka riti nka zunzruu n̄e hoo ne nje i yo nje he ne brra riwieng cwue he: 'Á shi nwie ning nyi nka a cwu n̄e aha ne nje sa rie he nné ne mbe kwi e á bi deze nce.' “

²²Wire Feliku ne ngu bi hu r̄es̄e nka R̄ê Jesu a, ngu a hwien nka nna se yaka otu, ngu a he ne mbe he, "Se ne Lisiya beri re-shezhi e ri be wire ma n cię nka n̄e."

²³Ngu a ngwa ‘shwa shezhi e nka he re cwo Bulu, m̄edi he shi de re ki m̄e w̄e, ré ki we ngbe ‘rwí ngu ré hung be ré ya ci nkstile ne ngu.

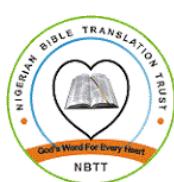
²⁴Yá rotu wara, wire Feliku a be ngbe mbrru ngu Drrusila, ne ngu nyi mbrru Yahudi. Ngu a te re be mi ne Bulu, ngu a sa uucwu nwie ho kya ne Bulu ngu he a zete sa rie a Krristi Jesu.

²⁵M̄edi zhe ne Bulu ngu shi nka a zete shi tsantsa nyyi B̄en̄e, ngbe ekpeeng yaa rwe, ngbe nyi nka B̄en̄e ne ngu cwo be, owu a yhw̄e Feliku, ngbe ngu a he, "Aa be ni fa, ywa! Nje ri bra she zhe ma n te ré re ye tent̄e."

²⁶A zhe ana a hwie he ka Bulu a shi ki ngwa ncw̄e; aha ni a srrá re ki ye cwucwu nwie he nka ne ngu.

²⁷Re-rie wehwie maa wara, ngbe Pokyio Festu a s̄e ringgw̄e a nva goona Feliku. Feliku a i c̄e she ehwie rina a nwie nné Yahudi, kya a nyi ngwiee ngu we Bulu we gyiaa.

Re-Cwuo Nnenté 25

¹A zhe ne Festu ngu ci rotu wetsié ne pie cwuo goona, ngu a cwugu a Kesariya re nzhi Urrushelima.

²Nggwé re-prristi ngbe nnencwueé nné Yahudi mbe e ya ki she miimi nwie be ne re-ka a rici Bulu. Á cwe nva ne ngu he

³re we nyi ehwie rina ngbe re ci ré ning brru mi ne Bulu re be Urrushelima. Á he ni aha ne mbe sa yá nné ré nywrra rē nwie tsiong ngbe ré yhwé Bulu a zhe ne ngu ri shi rē re be.

⁴Festu a we shing he, "Bulu a shi nwie hwien a uucwu gyiaa a Kesariya, nje e we rici nje nje shi ning brru re nzhi miimi wesa ne dzio zhe.

⁵Nde yá nnencwueé nyi e ré ywa a Kesariya ngbe nje, ngbe ré ya ngwa nka a rici ngu a miimi kundu ngu ri bi ya vini."

⁶Festu a ci yá rotu klanva re nzhi cwu shwa zunzrru ngbe mbe, wire ngu a wro re nzhi Kesariya. A otu na ngu ning zhweng, ngu a ya srra a ncwung nyi nka, ngu a ci ré ngwie mi ne Bulu.

⁷We ne Bulu ngu ya wre we wre, ga nné Yahudi ne mbe wru Urrushelima mbe e ya ki grra nwie he yá ngbá re-ankya ménkye a rici ngu he e nyi we yang, koó bra bi ya sheede na ngu ti he kya mbe he e shi ni cence we.

⁸Wire Bulu a we shing he, "Ko nje nyi yankya ménkye ne Nti Nka nzhi nné Yahudi, ka ne Brranyi, ka ne Brra Nggwé Rroma we."

⁹Mèdi Festu cę he nné Yahudi ré ki cę, aha ni ngu a rin Bulung he, "Ngwé shî he ré ywa mi ne ngwé a Urrushelima ngbe ré ya re nyi nka a nyyi nje a zete re-ankya ne e he a rici ngwé nę a miimi ee?"

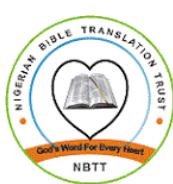
¹⁰Bulu a he, "Ewie nje ning yó nę nyi ewieng nyi nka Brra Nggwé Rroma, a nyi a he ne nę ngu mwa yeyerri ré ning nyi nka. Ko nje nyi nné Yahudi ko yankya ménkye we, shi ne ngwé e ngwé hu ma we rici ngwé.

¹¹Kundu nje ri nyi yankya wieeni, ne herri ngu ya cwu na ré ning yhwé, ko nje to hu a we. Medi kundu dę ri bi raywrra a yarri re-nka ne mbe be mi a rici nje nę we, mahu ko bi nne ngu bi demę re ning ngwa a nva mbe we. Aha nii, nje cę ré fo nka nna re nzhi nwie Brra Nggwé Rroma!"

¹²A zhe ne Festu ngu he nka ngbe ekpri nné ki she nyi nka, ngu a he: "Tu ne ngwé fo nka re nzhi nwie Brra Nggwé Rroma, mahu ngwé cwo nzhi nwie Brra Nggwé Rroma."

¹³Yá rotu a wara tsié, nggwé Agripa a be Kesariya ngbe Banisi aha mbe ya dzie Festu.

¹⁴Tu ne mbe ci rotu a mi piriri, Festu a ti nggwé Agripa rese nka Bulu he, "A bi ya nne a he ne nę ne Feliku i we a uucwu gyiaa.

¹⁵A zhe ne nje i ywa a Urrushelima, ngbe nggwé re-prristi ngbe brrá nné Yahudi ẹ be mi ne re-nka a rici ngu nwie he he n ki nyi nka hu.

¹⁶"Mèdi nje he ne mbe he, ko shi yeyerri a teede nzhi nné Rroma ngbe nzhi ngwa ya nne a nva nné ne mbe ki ci nka wesa ne á ho nka a nu ngu a nyyi mbe a zete nka ne e he a rici ngu a we.

¹⁷A zhe ne mbe i be a he n̄e ngbe nje, ko nje dzio zhe we, nje tsu rotsung nyi nka a otu na ngu ning zhweng, nje ẹ ci ré be mi ne nne nna.

¹⁸A zhe ne nné bi nka a rici ngu a mbe deze, mbe ẹ n̄e ne he re-nka, koó hung ngwa cwu yankya m̄enkyc̄e ne nje ning hwie yi he ka a nyi ẹ we,

¹⁹se ka we ronu ce mbe ne mbe bi a zete re-ankya na teede mbe, ngbe nka ya nne ne e ki ye he Jesu ne ngu i hu ne ngu Bulu a ngu k̄e we ne he he shi nce.

²⁰Aa ning ci zhizhi ne kya nje shi nying ngbe n she rici re-nka nna. Aha ni nje ẹ rin Bulung nna ka ri sh̄i ngbe re ywa a Urrushelima re ya yo ré ki nyi nka nna a miimi a zete re-ankya n̄e.

²¹Mèdi ngu Bulu a fo nka nna re nzhi nwie Brra Nggw̄e Rroma he ré ki cwo se we kya ne ngu ri ya he. Aha ni nje ci ré ki cwo rina rina ne nje shi te ne ngu re nzhi nwie Brra Nggw̄e Rroma."

²²Ngbe Agrippa a he ne Festu he, "Nje c̄e ho nka a nu nne n̄e ma we rici nje." Festu a ki shing he, "Mahu ngw̄e ri ki ho a encwe."

²³Á shwo mincwe, Agrippa ngbe ne Banisi ẹ ya wr̄e luuu ringgw̄e ringgw̄e a brra zonggrung nyi nka ngbe brrá nggwé re-shezhi ngbe brrá nnencwueé na ngwie. Ngbe Festu a ngwa nka, á a ngwie mi ne Bulu.

²⁴Festu ngu a he, "Nggw̄e Agrippa, ngbe ga nné zhwozhwo ne nyi shi he ngbe nzhi, nyi ri nne n̄e ee! Ga nné Yahudi zhwozhwo a Urrushelima ngbe a Kesariya he n̄e, á be ne nka a rici ngu nwie nje. Á kyīe ronu wonnng nwie he d̄e ré ki we nce we.

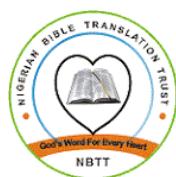
²⁵Mèdi ko nje she yankya m̄enkyc̄e ne ngu nyi ne herri ré ki yhw̄e we. Mèdi tu ne ngu we rici ngu a ngu fo nka nna re nzhi nwie Brra Nggw̄e Rroma, nje ẹ he mahu nje shi te ne ngu re nzhi Rroma.

²⁶Mèdi ko nje bi cwu yankya ne nje shi wieng a rici ngu re nzhi nwie Brra Nggw̄e Rroma we. Aha ni, nje be ne ngu a nyyi nyi zhwozhwo, herri ngbe a nyyi ngw̄e, ngw̄e Nggw̄e Agrippa! Aha d̄eente wo, kundu nzhi ri cwue nka ngu n̄e, ma n she kya wie.

²⁷Aha a ri nje, koo mwa yeyerri ré te ne nne gyiaa wesa ne ti kya ne e he aa nyi we."

Re-Cwuuo Nnenté 26

¹Agrippa a he ne Bulu he, "Á re ngwa zheng he nka aha rici ngw̄e." Aha ni Bulu a na va, ngu a c̄e nka aha ngu ti rici ngu, a he:

2"Nggwé Agripa! Nje bi kywe we yang a cwu n̄e, tu ne nje shi yo a nyyi ngwé ngbe n kyé rici nje ne ga re-ankya ne nné Yahudi n̄e mbe he a rici nje,

3ngba cwu kya nna nyi aha ne ngwé hu re-teede nzhi nné Yahudi ngbe rewie ne nzhi ning bi ronu ce zhwozhwo. Aha ni nje cwe nva ne ngwé he ngwé fo ehwie sheng ngwé ho nka nje n̄e.

4"Ga nné Yahudi e zhwozhwo á hu zhwe srra ne nje srra tu ne nje wru we ewé nzewe, tu we ceucwu srra nce nje a ngwię nzhi ngbe a Urrushelima.

5Á ning hu gannyi we gbangba, wé bra hung ngwa sheede nna kundu mbe ce, he nje e nje i shi a ekpri nné zhwe teede nzhi e cwuncwuu, nje i nyi nne Farisi.

6Mèdi a cwu n̄e, nje yó he ne n̄e ngbe ré ning nyi nka aha ne nje sa riyii a kya ne Bènè ngu i ning sa yó nzhi 'jee.'

7A nyi ngu 'jee n̄e ne ga re-nkla nzhi shwa ne otu wehwie zhwozhwo mbe ning sa riyii he mbe ri ngu ci rrurru, kya a nyi ngwiee mbe srra re ye Bènè mbè totu ne tènè. A bra nyi we aha kya ne nzhi ning sa riyii n̄e, Brra Béri, ne mbe nné Yahudi n̄e mbe bra bi nka a rici nje!

8Nyi nda ngu ci ne nyi e nyi ra shing he Bènè hung deze nné kwi e ye?

9"Nje n̄e we rici nje ma, nje i fo he ka shi yeyerri, nje nyi ko nda ne nje hung nying nwie cetrri lo Jesu nne Nazarra n̄e.

10Kya ne nje i srra re nying a Urrushelima a nyi ngwiee ana. Nggwé re-prristi e i ning ngwa dème ne nje prre nné Bènè piriri re we ci uucwu gyiaa. Herri kundu ne e we yhwi, ma n yo re shing he shi yeyerri.

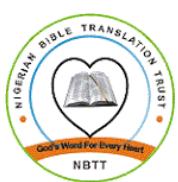
11Herri a re-zhe piriri, nje i we ngwa cinci a re-zonggrung mwe nwie we nyi e ne ce ré he nkang dzie lo Jesu. Aha ehwie shwo nje ne mbe, herri nje i cwo re-ngwię ne mbe shi gbong we aha n ya we ngwa gezhe.

12"A nyi aha ni ne nje i nyia re nzhi Damaska ne nggwé re-prristi mbe ning ngwa dème ngbe re-krréde igbeng nyi cwuo nna.

13Brra Béri, a i nyi we brra tsı tènè ne nje shi r̄e, nje e ri nse ngu tsı kesss, a si re ne 'n̄e, nse nna a wru zinye ngu a si re ning grra ngbe nné ne mbe shi ciee ngbe nje.

14Ga nzhi zhwozhwo nzhi kpi be, ngbe nje e ho ya cwue ngu he nka ne nje a zhe Ibrrani he, 'Shawulu, Shawulu! Aha nda ngwé ning ngwá gezhe ni e? Ngwé shi nwie yaa ngwa cinci we rici ngwé shi shi izhimi ne ngu ci ta re ning le ekwe rrerre nne ki cwo.'

15"Nje e ki rinng he, 'Nyi ngwé nyi e, Brrabé?' "Brrabé ngu a shí he, 'Nyi nje Jesu ngwé shi ning ngwa gezhe ne.'

¹⁶Mèdi deze ngwé yo yo ne nta ngwé. Nje be nwie ngwé nè aha ngbe n re ci ngwé hwiè nnencwu nje ngbe sheede nje a ko nda ne ngwé ri a nje ngbe re-ankya ne nje shi re ting.

¹⁷Nje shi re kye ne nné ngwé, nné Isrreela, ngbe Nné Nzhwe Ngwiè ne nje re te nwie mbe.

¹⁸Ngwé shi we kla nyyi, ngwé we klu a nwie ywing re be nwie si, ngwé we trru a nva igbè Shetani re be nwie Bènè, ngbe aha sa rie mbe a nje, ma n we we re-èngwiè mbe, ngbe wé she ewie a nwie nné ne Bènè e we ci ré hwiè nné ngu.'

¹⁹"Aha nii, Nggwé Agripa, ko nje ra shî nka ne Bènè ngu ning ting a yarri revi e we.

²⁰Nje cè cœucwung a Damaska re nzhi Urrushelima ngbe ga re-nkla ngwiè Yahudi zhwozhwo herri re nzhi nwie Nné Nzhwe Ngwiè ma. Nje we brrong he ré si ywé ré bra re be nwie Bènè, ré bra nyi re-ankya na mbe ti he mbe si ywé.

²¹Kya a nyi ngwiee ne nné Yahudi e mbe ning pie a Brranyi e he mbe shi ning yhwé.

²²Gannyi zheng ana re be tu cwu nè nyi we Bènè ngu shi ning sheng. Aha ni nje yó he nè nwie ngwa sheede re nzhi nwie iishíng ngbe brráng zhwozhwo. Ko kya ne nje he e shi ka we, nyi we ngwiee ne nné ti rèseng ngbe Musa mbe i he cwo a ci

²³he: ngu Krristi e ri shwe gezhé ngbe wé hwiè na cœucwung ne deze nhu, ngbe wé ti nné ngu ngbe Nné Nzhwe Ngwiè ewie si."

²⁴A zhe ne Bulu ngu ya cwu a nka nè ni, ngbe Festu a ki ti ne ren he, "Bulu, rici ngwe dzio! Brra hu rèseng ngwé nè shi re ci ngwé kpi nzhwu!"

²⁵Bulu a ki shing he, "Brra béri Festu, ko rici nje dzio we! Nka ne nje hé nè nyi cence, a bra nyi cwu nka.

²⁶Ngu nggwé e hu ga re-ankya nè, kya nke ngu ci nje hung ki heng we dengge. Nje hu cence he ko nyi riywé hu ko yankya a tsi re-ankya nè we, aha ko bi ko ya ne i nyi a la a ya 'hwrre we.

²⁷Nggwé Agripa, ko ngwé shî nka nné ti rèseng na we ee? Nje hu he ngwé shî?"

²⁸Agripa ngu a he ne Bulu he, "Ngwé hwie he a ewé zhe kunggu nè, ngwé shi ning ci n hwiè Krrista aa?"

²⁹Ngbe Bulu a ki shing he, "Ka zhe nna re shi kunggu ka re shi jeje -- nje ku Bènè he shi dè re nyi we ngwé nggaa ngwé we, mèdi he ga nné ne mbe shi nwie ning ho a cwu nè ré ci shi nje wesa ne re-roonyo nè!"

³⁰Ngbe nggwé e deze ngbe goona ngbe Banisi, ngbe rèsé nné zhwozhwo.

³¹A zhe ne mbe shi wrro a zonggrung nna, á he nka we nci mbe he, "Ko nne nè e nyi ko yankya na ré ki yhwé ka ré ki ci uucwu gyiaa we."

³²Agrippa a he ne Festu he, "Kundu dę nne nę e rā fo nka nę re nzhi nwie Brra Nggwe Rroma wę á ra ki we re nę ne ciee ngu."

Re-Cwuo Nnenté 27

¹A zhe ne e ya rwe nka he nzhi shi ngwie jirigi rishi re nzhi Italiya, á a ngwa Bulu ngbe yá nné gyiaa a nva ya 'shwa shezhi ne e ki ye he Julio, a brra rotsu shezhi na Brra Nggwe Rroma.

²Nzhi e ngwie jirigi rishi na ngwie Adramitiyo ne ngu shi pie ciee re nzhi yá re-tasha jirigi rishi na nva Asia nzhi e pie ciee. Arristaku ne ngu nyi nne Tasalonika a ngwie Makyidoniya i shi ngbe nzhi.

³Á shwo mincwe, nzhi e ya cwucwu a Sido. Julio a nyi Bulu rina, herri aa ki we re ya ri 'rwí ngu ngbe ré ki sheng.

⁴Nzhi e deze a miimi ne ciee a jirigi rishi wa re nzhi teme ngwie Kuprru, aha wu yhwá re ning brru mi ne nzhi.

⁵Nzhi e tsa brra nzhwo rishi Kyilikyia ngbe Panfiliya, nzhi e ya cwucwu a Mirra a ngwie Likyia.

⁶Ngbe 'shwa shezhi e she ya jirigi ne ngu wru Alezandrra ne ngu nyia re nzhi Italiya, ngu a níng ci yarring.

⁷Nzhi e to we sheng nzhi ci rotu piriri wire nzhi ya wre a ngwie Kinidu ne rweerweng. A zhe ne nzhi ri he ko wu a shi níng we nzhi cwo rina rina wę, nzhi e cię cie a teme ngwie Karrita dudu ne Salimoni.

⁸Nzhi e nę ne hwan dudu ne rekyi brra nzhwo rishi ne rweerweng herri nzhi ya cwu ya ewie ne e ki ye he Ewie Rina ne ngu shi dudu ne ngwie Laseya.

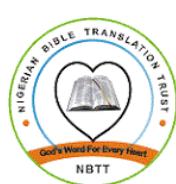
⁹Nzhi e ci zhe a miimi we yang herri aa níng rwę ngbe nzhi wara ne ciee, aha zhe e wara we yang a zhe ana, herri Kotu Teedeng Yi Re-ęngwię wara. Aha ni Bulu a he ne mbe he:

¹⁰"A wene, nje ri ciee nzhi nę shi ci ménkyę, a shi níng ci nzhi bru ankya nzhi we yang, deęntę wo herri ngbe nci nzhi ma."

¹¹Medi ko 'shwa shezhi ning sa uucwu a nka Bulu wę, aa ning nyi cwuo we ne nka nne to jirigi nna ngbe na nne bing.

¹²Tu ne rekyi nzhwo na ngwie Laseya ko bi rina ré ning srra a zhe nze wę, jie mbe e shi he canca ré wara we ne ciee ngbe ré ya cwu Finikyi wire mbe hwię srra miimi. Finikyi nyi ya tasha jirigi a Karrita ne ngu ri eeze tsantsa ne nva arewa ngbe ne ga ta tsantsa ne nva kudu.

¹³Ngbe ya ewę wu ne ngu wru nva kudu a nę ne to we sheng ngbe mbe e nę ne hwie he mbe shi hung nyi kya ne mbe cę nying nna fa. Mbe e kwa re-kprincwęng bro jirigi mbe e nę ne to dudu ne rekyi nzhwo na Karrita.

¹⁴Mèdi koo ci kpe we, ya brra wu ne e ki ye he, "Wu nva ze na arewa" ngu wru Karrita a ne ne yhwa re cwi ne igbe.

¹⁵Ngbe ngu a ya rwi jirigi nna, jirigi e mènkyèng to a nyyi wu, nzhi e ne we ne ning brru ne emerin ne wu nna níng yrru re cwi.

¹⁶A zhe ne nzhi ya cwu shi nzhi shi wara teme ya ewe ngwię ne ngu shi zetsi brra nzhwo rishi nna á ye ngwię nna he Kooda. Nzhi ning rwę rwę wire nzhi ning brru mi ne konkrong cwucwu re be mi jirigi nna.

¹⁷A zhe ne mbe kwa konkro nna re be mi zete jirigi, mbe e nyi zentsi mbe e ci ndu a tahwie jirigi nna mbe e ning rrweng kishi jirigi nna ri kprre. Á to kishi mbe ri ya ngwie a yarri nzha a rekyi ngwię Libia. Ngbe mbe e trru re-kprincweng bro jirigi mbe e ria, wire mbe e we wu re yrru jirigi nna we ni.

¹⁸Brra ncwu a nyi ta gbe jirigi nna we ni, ngbe a tu na ngu ning zhweng, mbe e ne ne trru nkpe ne ngu shi yarri jirigi nna re ywę yarri rishi.

¹⁹A otu na ngu ning zhweng wa, mbe e we nci mbe á zi yá re-ankyang cwuo na jirigi nna a yarri rishi.

²⁰Nzhi ci rotu piriri ko nzhi hung ri 'ne ka ya endę we, se we brra wu ne ngu ning yarra we yang, nzhi e yaa zhwu we he ko nzhi shi drre we.

²¹Bulu ri he nné nna á fo zhe we yang koó ye yâ we, ngu a cinyę a tsi mbe ngu a he, "Wene, kundu nyi rā ho nka nje ko nyi ra deze a Karrita we, wire ko re-ankya á ra cwu he ni ne ka nzhi zhwu yankya we.

²²Mèdi a zhe ne nje cwe nva ne nyi he nyi yaa rwe, ko bi ko ya nyi ngu shi ci shweni we. A nyi we jirigi ne ngu shi ci shweni.

²³Aha a tehin, ya njeli Bènè -- ne nje nyi na ngu, ne nje bra ki yé mbè -- a i be ya yo dudu ne nje,

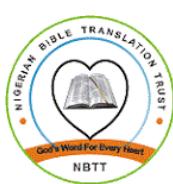
²⁴ngu a he ne nje he, 'Bulu, shi dę ngwę ci owu we! Aha cence ngwę cwo a yo a nyyi Brra Nggwę Rroma. Aha ehwie rina Bènè re be nwie ngwę, a shi ci ga nné ne mbe shi ciee ngbe ne ngwę ne ré drre.'

²⁵Aha nii, nyi rwe rie wene, nje sa rie a Bènè he kya ne ngu ning heng ne shi ci we yeyerri ni.

²⁶Nzhi shi bi we ya hwię a nzha a ya ngwię ne brra nzhwo rishi ne ki grra."

²⁷A otu na shwa ne otu weni a totu ne wu shi we nwie níng yrru a yarri Brra Nzhwo Rishi Zetsi, re be brra tsi totu, ngbe nné to jirigi nna mbe e hwie he nzhi sa dudu ne rekyi ci.

²⁸Ngbe mbe e mwa cwuncwu rishi nna ne kyang ming, mbe e she aa cwu re-mita nshwa weni. Mbe e srra tsię mbe e mwa cwuncwu nna wa, mbe e she nyi re-mita nshwa wetsie.

²⁹Mbe ẹ ne ne hwie he ka jirigi nna cwo a kpra ya kprahwan, owu a we yhwe. Mbe ẹ trru re-kprincweng bro jirigi komo weni a merin jirigi nna, mbe ẹ ci yarri rishi. Mbe ẹ ne ne mwo he ewie re tsie.

³⁰Ngbe nné to jirigi ẹ ne ne kre rēng to mbe we jirigi nna, mbe ẹ wru mi ne konkro re be mi zete rishi nwie tiyi shi mbe ẹ ci ya kprincweng bro jirigi wa a ncwuee jirigi nna.

³¹Ngbe Bulu a he ne ‘shwa shezhi ngbe kpi re-shezhi he, "Kundu dẹ nné mbe rrę mbe srra we yarri jirigi ne wę, ko shi nyi drę wę."

³²Aha ni re-shezhi ẹ ca ndu ne mbe bro konkro nna, mbe ẹ ki we re kpe yarri rishi nna.

³³Tu we ne ewie rishi tsie, Bulu a ne ne we shwę rehwie he ré ye yâ, a he ne mbe he, "Aa ci rotu shwa ne otu weni ne nyi shi nwie srra we ne nzhwo re tsio, ko nyi ci ko yankya nu wę.

³⁴Nje cwe nva ne nyi, nyi ye yankya a zhe ne aha ngbe nyi she drę, ko bi koo ya nyi ne nkwe rici ngu zunzrру shi ci shweni wę."

³⁵A zhe ne Bulu ngu he ni, ngu a fo brredi ngu a ci Benę kijięng a nyyi mbe zhwozhwo, ngu a ne ne yeng.

³⁶Wire aa we ci tundu hęrri ko nyę mbe ę ye yâ ma.

³⁷Zhwozhwo nzhi a yarri jirigi nna nzhi cwu nné nnywa wehwie ne nshwa natsie ne otu rrtsie.

³⁸A zhe ne ko nyę mbe ngu ye ngu shwe, wire mbe ę trru re-buhu alikama mbe ę ywe a yarri brra nzhwo rishi aha ngbe jirigi nna re hwię haara.

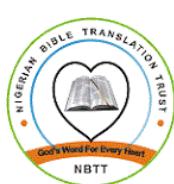
³⁹A zhe ne ewie tsie, ko nné to jirigi nna á hu ka nyi zohu ewie ne mbe ning shi wę, mèdi á ri ya ewie ne ngu ya ci nnywua a brra nzhwo rishi nna ne nzha rekying nna ngu ya wrę, ngbe mbe ę rwe he canca mbe ne ne jirigi nna re ya hwię a nzha nna kundu ngu ri shi hung ci ni.

⁴⁰Aha ni mbe ę ca ndu na re-kprincweng bro jirigi nna mbe ę we yarri rishi, mbe ę ning brru bi ndu na mbe bro kyang to jirigi nna. Wire mbe ę fo kla trro na ncwuee jirigi nna a zeteng ngbe wu re ywrru jirigi nna re nzhi ncwuee, wu a níng lu re nzhi rekysi ci.

⁴¹Mèdi zhe ne nzhi ya cwu nwie rugu nzha a yarri rishi nna, jirigi ę ya rwi nzha ning ngwie. Yincwuee nna a ngwie yarri nzha koo hung shwo wę. Ngbe emerinng nna a kprre nklanklang aha gu rishi ne mbe ki kpé ne ren.

⁴²Re-shezhi ę rwe onu he mbe shi yhwi nné gyiaa kishi á ri wa ruwaa ré to drę.

⁴³Mèdi ‘shwa shezhi nna ę kyia Bulu, aha ni koo we we ré we yhwi wę, mèdi a he ne mbe he nne nke ngu ri hung kpe yarri rishi re wa ruwaa re nzhi ci re kęshe wru;

⁴⁴wire kpi mbe wé ngrra nkla nkwe ka yá re-nkla jirigi nna ho re nzhi ci. Á nyi ni ngbe ko nye e ya wru ci rina rina.

Re-Cwuo Nnenté 28

¹A zhe ne nzhi ya wré ci rina rina, nzhi e timi ngwię nna nyi ya ngwię ne brra nzhwo rishi ki grra ne e ye ngwię nna he Malita.

²Nné ngwię nna á níng nyi rina we yang. Á níng sę ne nva wehwie herri á níng yhwa ro ngbe nzhi wi aha nze ne ngu shi nwie wie ne wu bra srru.

³Bulu a ya tsu nkwe nwie cing a yarri ro nna, ngbe ya kprre ne ngu ho ro ki kpre ngu a wru ngu a ya gyę Bulu a nva, ngu a ki tsa.

⁴A zhe ne nné ngwię nna mbe ri nshe a nva Bulu, mbe e nę ne he we nci mbe he, "Mahu nne nę nyi nne yhwi nné, ko ngbe ne ngu drré a yarri brra nzhwo rishi nę, herri ne cwu ko Leekyi shi ki we re drré wę."

⁵Mędi Bulu zi va ngu, ngu a zhwu nshe nna a yarri ro. Koo she ruhu gung wę.

⁶Nné nna á sa riyii nwie tsio mbe ri ka rwę Bulu shi mwi, ka re gu kpe we zhe zunzru re hu; mèdi aa fo zhe we yang koó ri yankya mënkyę ki she wę, mbe e hwie nka tente mbe e he, "Kaat, mahu nne nę nyi ya bene!"

⁷We dudu ne ewie nna a bi rebe Pobliyu ne ngu nyi nggwę ngwię nna. Ngbe ngu a níng ko re nzhi ice a ta ri ngu. Ngu a ya níng bro a ta ri ngu rina rina herri rotu wetsię.

⁸A zhe ana 'bę ngu shi nywę ne rwę bra ngbe torri. Ngbe Bulu a ngwie zonggru ngu ki dzie, aa ki ku Bęne, ngu a ki gara va ngu a ki kyia.

⁹Resę ne ngu ci ni, ngbe ga kpi nné ruhu zhwozhwo a ngwię nna mbe e nę ne cwo ne e cwo we kyia.

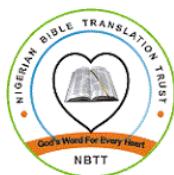
¹⁰Nné nna á níng ngwa grime wę yang. Aa be zhe ne nzhi shi ngwie jirigi rishi nzhi nę, á níng be mi ne ko nda nzhi ce.

¹¹A zhe ne nzhi ci nyhwę wetsię, wire nzhi e ngwie jirigi rishi na ne e ki ye he "Reyhwii Kpanshwu" ne ngu wru a Alezandrra ngu srra a ngwię nna ngbe zhe wu srru ngbe nze re wara wire, nzhi e nę.

¹²Nzhi ya cwu a ngwię Sirrakusa, nzhi e ci rotu wetsię a miimi.

¹³Nzhi e deze a miimi nzhi e ya wrę a Rrigu. A otu na ngu ning zhweng, wu na wru nva kudu a nę ne yhwa, a otu na 'hwieng nzhi e ya cwu ngwię Putioli.

¹⁴Nzhi e she yá nné ce nka a miimi. Mbe e cwe nva ne nzhi he nzhi ci seti zunzru ngbe mbe. Wire nzhi cwo nzhi ya wrę Rroma fa.

¹⁵A zhe ne nné cę nka na miimi mbe ya ho he nzhi shi rē re be, mbe ę pie ciee gbong re be nyi ne nzhi a kaawę Apiu ngbe Reri Nnē Ice Wetsię. A zhe ne Bulu ngu we ri, aa ning bra ki shwę ehwie, ngu a ci Bęne kijieng.

¹⁶A zhe ne nzhi ya cwu Rroma, á we Bulu re srra we srra ngu ne ya shezhi ngu ki cwo.

¹⁷A zhe ne nzhi ci rotu wetsię, Bulu a ye nnencwueé nné Yahudi. A zhe ne mbe ya mwe, ngu a he ne mbe he, "Re-gimbe, ko ngbe ne ko nje nyi nné nzhi ę yankya ménkyę wę, ko nje bra nyi yankya ménkyę ne re-teede yó nzhi wę, mèdi á ning pie a Urrushelima á ning ngwa a nva nné Rroma.

¹⁸Á ning rin re-nka, ngbe mbe ę cę ning cire, aha koó ning she nje bi ya vini a yankya ne nje nyi herri ré ning yhwę.

¹⁹Mèdi zhe ne nné Yahudi mbe ra shing, nje ę fo nka nna re be nwie Br̄ra Nggwe Rroma, ko nyi aha he nje bi ya nka a rici nné nje ę we.

²⁰Kya a nyi ngwiee ne nje cę níng ri ngbe n bra he nka ne nyi. Cwu nka nna nyi nke: a nyi aha nne nke ne nné Isrreela mbe sa riyii a be ngu ne nje shi gyiaa ne."

²¹Mbe ę ki shing he, "Ko nzhi she ya krrede ne wr̄u Yahudi aha ngwę we, ko bra bi ya gimbe ne ngu wr̄u miimi ę ngu ya níng ti yankya ménkyę a rici ngwę we.

²²Mèdi nzhi cę ho kya ne ngwę ning hwie yi ę, aha nzhi hu he nneywí ko he á cetrri ekpri nke ne ngwę ning shi ne."

²³Aha ni mbe ę sa otu ne mbe cwo a ning mwe ngbe Bulu. Ngbe mbe ę ya be gbungbungbu a nwie ne Bulu ning srra. Á cę we mincwe re nzhi cwu totu ne Bulu shi nwie we ti nka Ringgwę Bęne. Aa nyi koori he ngu we kwa re be nwie Jesu ne Nti Nka Musa ngbe ne re-krrede nné ti reseng.

²⁴Yá mbe ę shî kya ne ngu we heng nna, mèdi yá ra shing.

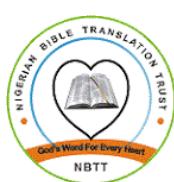
²⁵Aha ni mbe ę mwe mbe ę yaa ra nka we nci mbe, ngbe mbe ę wrru nyia a zhe ne Bulu ngu we he nkang frong he, "Nshe Wiri ę i he cence ne yó nyi a zhe ne ngu i he nka ne Ishaya nne ti reseng he:

²⁶'Ywa nwie nné mbe rrę ngwę he ne mbe he: "Nyi ri ho we ho, mèdi ko nyi ri hu reseng wę. Nyi ri ri we ri, mèdi ko nyi ri di gung wę."

²⁷Aha ronu rie mbe ę á klo. A bra we bi rwę ré ho ne re-uucwu mbe, á bra ku nyyi mbe. Dęe ni we, á ra hung ring ne nyyi mbe, re-uucwu mbe wę bra ho, ngbe ronu rie mbe wę she hu reseng, herri wę bra re be nwie nje, ngbe ma n we kyia.'

²⁸"Aha ni nje cę nyi hu reseng he nka kyia Bęne ę á ngwa Nnē Nzhwe Ngwie, mbe ę á shi hong!"

[²⁹A zhe ne Bulu ngu he ni, nné Yahudi ę wrru nwie yaa ti ronu ce we nggaa mbe zhwuzhwuzhwu.]

³⁰Bulu ci re-rie wehwie nwie srra a miimi a zonggru haya ne ngu pie, ne ngu srra re si nné ice ne mbe cwo ki dzie.

³¹A brró nka Ringgwé Bené nwie mię nneywí nka Brrabé Jesu Krristi we dengge, koó ki yú we.

Nné Rroma

Nné Rroma 1

¹Krredé nè e wru nwie Bulu ne ngu nyi ‘hwie Jesu Krristi, ne Bènè ngu ki ye, ngu bra ki kyie re hwię nnente, ngbe re brro Nka Rina Bènè.

²Nka Rina nè Bènè i ning sa ‘jee gannyi tiya a nu nné ti rèseng shi ne e wie yarri Krredé Bènè

³a rici Kowe ngu. Ngu Kowe nna, a shî ngu na nneywi, á i ki bî a nzhwe Dooda.

⁴A shî ngu na Bènè, Nshe Wiri ti ne igbè he nyi Kowe Bènè a deze ne ngu deze nhu. Jesu Krristi nyi Brrabè nzhi.

⁵Nyi aha Jesu Krristi ne nje she ehwie rina Bènè aha ngbe n hwię nnente, n kwa Nné Nzhwe Ngwię zhwozhwo ngbe ré sa rie a ngu, ré bra zhwe nka ngu.

⁶Nyi e ma nyi shi tsi nné ne Bènè ngu we ye ré hwię na Jesu Krristi.

⁷Aha ni nje wie krredé nè re nzhi nwie nné ne Bènè cè ne mbe shi Rroma zhwozhwo ne ngu we ye ré hwię nné ngu. Nde ehwie rina Bènè ‘Bè nzhi ngbe Brrabè Jesu Krristi re shi ngbe nyi, ngbe nyi bra she srra rina.

⁸Na ‘zrru, nje ci Bènè nje kijieng ne nyi zhwozhwo aha kya ne Jesu Krristi ngu nyi aha nzhi, aha nka a sè ebe ngwię zhwozhwo yu he nyi bi sa rie.

⁹Ngu Bènè ne nje shi ncwuong brro Nka Rina Kowe ngu ne ehwie nje zhwozhwo a nyi sheede nje, aa hu he nje srra re lu aha nyi wësa ne kpo

¹⁰ko zohu zhe ne nje shi ku Bènè. Nje kú Bènè he ka a zhe ne nè, kundu ngu ri nyi kya cè Bènè ya rê re kla ngbe n hung be nwie nyi.

¹¹Nje ku ucwua nyi we yang. Nje cè he nje ra be ngbe n ya níng ci nyi she ya mwo rina nwie Nshe Bènè ngbe nyi ning bra ci igbè.

¹²Ngbe aha n níng shwè rehwie ne sa rie nje, nyi e nyi ning shwè ehwie ne sa rie nyi ma.

¹³Re-gimbe, nje cè nyi hu he nje nyi ne hwie nkang be nwie nyi, medì ko nje she riwię wè. Nje cè he nje ra she yá a tsi nyi ne mbe shi si ywè, we shi ne nje nyi a tsi yá Nné Nzhwe Ngwię.

¹⁴Nje bi tsie ko nyè a rici nje aha n ki brro nka: ka re nyi nne Heleni ka re nyi nne ne ko ngu nyi nne Heleni wè; ka re nyi nné zentsi ka nné riywè zentsi.

¹⁵Kya a nyi nke ne nje nyí we tètè he n ya brro Nka Rina a nwie nyi ne nyi shi a Rroma.

¹⁶Ko nje to nshwu brro Nka Rina wé, aha nyi ngu ne ngu nyi igbé na ne Béne ngu ning kya ko nyé ne ngu sa rie a ngu. Aa keshe be nwie nné Yahudi, wire ngu ya be nwie Nná Nzhwe Ngwie.

¹⁷Aha ngu Nka Rina né tí redziee na ngu wru nwie Béne. Ngu zhwe redziee né nyi sa rie kya ngu cé a céucwung ngu re nzhi cwu we gamang, shi ne e wie he, "Nne redziee é ri she drré aha sa rie ngu."

¹⁸Á ti ren Béne ne ngu wru a zinyé a zete ko zohu zhwe nne éngwié ngbe nne riywé redziee. Aha re-éngwié ne mbe nyí é ci ko shi kpi nné ré hu raywrra Béne we.

¹⁹Aha ko nda ne ngu ye ré hu a rici Béne é shi we gbeng a nwie mbe, aha Béne we ko nda we cwe nkyie.

²⁰Gannyi zheng nyi ebe ngwié, ekpéé Béne ngbe igbé ngu na herri tiya ne koó ri ne riyii wé é á ri we gbeng. Á hung hu shî ngu a re-ankya ne ngu nyi, aha ni ko bi nne re he ngu nyí riywé hung wé.

²¹Ko ngbe ne mbe hu Béne é, koó ki ngwa grime ne ngu mwa yeyerri ré ki ngwa we wire re ning hwié ré ki ci kijieng. Médi re-hwie nka mbe á shi we dede, ronu rie mbe é á shi we hwerri we é ywing.

²²Á hwié he mbe bi zentsi médi á ti mwa.

²³Ne na ré ye Béne ne ngu ning shi herri tiya mbè, á bra né ne ye re-ankya na ne mbe kwi mbè, shi re-kpanshu ne e nyi shi shi nneywi, ngbe rémié ngbe nnyié ngbe anky a kwa rehwie be.

²⁴Aha ni Béne nga nva we we ngbe ré tu rici nwie nyi re-ankya lélé ne ronu rie mbe cé, mbe é ning cwuvu nwie nyi re-ankya bi nshwu ne re-rwé mbe.

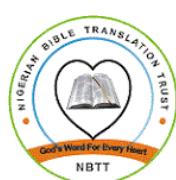
²⁵Á ra raywrra Béne, á cé rabrra nwie ye re-ankya ne Béne ngu nyi mbè, nwie we nyi cwuo ne na mbe ra ye Béne ne ngu nyí Nne Nying nna mbè. A nyi ngu ne ngu be ré ki de herri tiya. Nde re shi ni.

²⁶Aha ni Béne nga nva we we ne re-cwuo bi nshwu, herri mbrrú mbe é á yaa kre we nci mbe ne ko ngu shi yeyerri wé.

²⁷We ni wa, ntó we ni nywrra ne mbrrú shi kya ne e nyi, á né ne bi recwue nné ntó we nci mbe. Ntó nywrra ngbe ntó, kya lélé, aha ni we nci mbe á né ne yaa be mi ne gezhe ne ngu nyi lede re-cwuo lélé mbe.

²⁸Aha ni tu ne mbe fo he hu Béne é nyi we cwuo shweni, aa nga nva we we re nyi kya ne ronu rie lélé mbe é mbe hwié, nwie nyi re-ankya ne ko mbe ra nyi wé.

²⁹Rehwie mbe é shwe ne ga re-nzhwe riywé redziee, ngbe 'hwié, ngbe ecwue, ngbe lélé, ngbe ne ehwie ra, ngbe yhwi nné, ngbe ko, ngbe rabrra, ngbe ra ya nne hwie, ngbe he nné.

³⁰Á hé nkang dzio nné, á ra Bene, á cwi nné, á yaa kywo, á yaa de we ngcaa mbe, á kré we re-rê ‘hwię, á ra ho nka nné we bî.

³¹Á nyi riywę rici, koó bro ‘jee wę, koó bi rie wie wę wire re ning hwię ré bi naana.

³²Ko ngbe ne mbe hu he Nti Nka Benę he nné nyi zhwe ankya nę á mwa yeyerri ré kwı, gbengbe ni ko nyi we nyng ne mbe yaa sa nwie nyng wę, á si ma nné nyng.

Nné Rroma 2

¹Aha nii, ngwę ne ngwę nyi yaká nné nka, ko ngwę bi kya he wę, ko ngwę ra bra nyi nyę. Aha a zhe ne ngwę nyi yaká nné nka, ngwę yaa nyi we rici ngwęng tu ne ngwę shi nwie nyi re-ankya ne mbe nyi ę ma.

²Nzhi hu he nyi nka Benę a zete nné nyi zhwe re-ankya ana shi yeyerri.

³Kei ‘rwe! Ngwe e ne ngwe nyi zhwe re-ankya ana, ngwe bra nyi yaká nné nka. Ngwe hwie he ngwę ri to drre nyi nka Benę ęe?

⁴Ka ngwę dzie ehwie rina Benę, ngbe ehwie sheng ngu, ngbe rwe ehwie ngu aa? Ko ngwę hu cence he nyi aha ehwie rina ngu nę ne ngu re kwá ngbe ngwę se ywę wo ye?

⁵Mędi aha klo rici ngbe gbangrraang ra sę ywę, ngwę yaa bra cinci we rici ngwę a zheng nyi nka Benę a Tu ne Benę ri ti ren ngu ngbe nyi nka ngu ne ngu shi yeyerri.

⁶Benę ri ngwa ko nyę lede ngu yeyerri ne kya ngu nyi.

⁷Nné mbe ne mbe yaa rwe nwie nyi cwuo rina, á kre brra grime ngbe ce ne ko ngu bi gama wę. Mbe ana Benę ri we ngwa ce herri tiya.

⁸Mędi nné mbe ne mbe cę we nci mbe, ne mbe ra raywrra nwie zhwe ęngwie, Benę ri we kro brra ren ngu ngbe cinci.

⁹A ri bi ężhę ngbe ci yhwrro aha ko zohu nne nyi ęngwie, shi ngra nyi nné Yahudi wę, ga ngbe Nné Nzhwe Ngwie ę zhwozhwo.

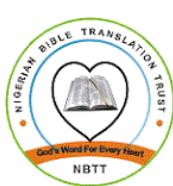
¹⁰Mędi a ri bi brra grime, ngbe srra rina aha ko nyę ne ngu nyi rina, shi ngra nyi nné Yahudi wę, ga ngbe Nné Nzhwe Ngwie ę zhwozhwo.

¹¹Aha ko Benę kye nné kye kye wę.

¹²Ga nné mbe nyi ęngwie węsa ne hu Nti Nka Musa, á ci shweni węsa ne hu Nti Nka Musa. Ga nné ne mbe nyi ęngwie ne hu rese Nti Nka Musa, á ri we nyi nka yeyerri ne Nti Nka Musa.

¹³Ko nyi nné ho Nti Nka nna mbe bi redziee a nyyi Benę ę wę, medı nyi nné ne mbe nyi kya ne Nti Nka nna he.

¹⁴Ko Nné Nzhwe Ngwie ę á bi Nti Nka wę, medı kundu kya ne mbe nyí shi ne rehwie mbe we mięng nna shi yeyerri ne kya Nti Nka hé, mahu á hu kya ne ngu shi yeyerri ngbe kya ne ko ngu shi yeyerri wę we nci mbe, ko ngbe ne riywę Nti Nka.

¹⁵Rekpee mbe ẹ tí he á wie Nti Nka nna a yarri rehwie mbe, ne ronu rie mbe ẹ bra tí he shi ni cence, tu ne re-hwie nka mbe ẹ srra ya zhe wẹ we ti brru mbe, ya zhe wẹ we ting he koó brru wẹ.

¹⁶Aha ni we shi Nka Rina ne nje brró, a cwo a ci we yeyerri ni a Tuuye ne Bẹne ngu ri ci Krristi Jesu re nyi nneywí nka aha re-ankya ne mbe shi la la a yarri rehwie nka mbe.

¹⁷Ma ngwẹ ne ngwẹ yé rici ngwẹ he nne Yahudi, ngwẹ sa rici a Nti Nka Musa; hérri ngwẹ cwe zewe he ngwẹ shi ngbe Bẹne.

¹⁸Ngwẹ hu kya ne Bẹne ẹ he ngwẹ nyi; hérri ngwẹ bra mię a Nti Nka, ngwẹ bra hung kyie kya ne ngu shi yeyerri.

¹⁹Ngwẹ hu he cence ngwẹ ẹ ngwẹ shi shi nne kwa nnencwué, he ngwẹ nyi kya si a nwie nné ne mbe shi nwie ywing,

²⁰he ngwẹ bra nyi nne mię nné riywé zentsi ngbe nné riywé hung. Aha ne a yarri Nti Nka, ngwẹ bi hu rẹsẹ ko nda ngbe raywrra ngu.

²¹Ma ngwẹ ne ngwẹ mié yakáng, rimi ngwẹ bra menkye yaa mięng we rici ngwẹ ẹ yẹ? Ngwẹ brro nka he dẹ ré nyi nca wẹ, ko ngwẹ nyi nca wo oo?

²²Ngwẹ he dẹ ré nyi njè wẹ, ko ngwẹ nyi wẹ ee? Ngwẹ ra kpanshu, ko ngwẹ nyi nca a re-brranyi wo yẹ?

²³Ngwẹ yaa kywo he ngwẹ bi Nti Nka Bẹne, ngwẹ bra ti Bẹne nshwu nwie hle Nti Nka ngu aa?

²⁴Krredę Bẹne ẹ he, "Nyi nné Yahudi ẹ nyi ci Nnē Nzhwe Ngwię á he nkang dzie Bẹne."

²⁵Kundu ngwẹ zhwé Nti Nka, mahu nyi sheede he ngwẹ shi tsi nné Bẹne ne mbe bi teedeng ca ikpe rwę ntó a, medi kundu dę ngwẹ zhwé Nti Nka wę, mahu ko cie ikpe rwę ntó ngwẹ ẹ bi mpeni wę.

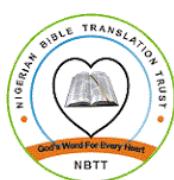
²⁶Kundu Nnē Nzhwe Ngwię ne koó we ca ikpe rwę ntó a wę mbe zhwé Nti Nka, ko Bẹne wę we ri shi á we cang wę ee?

²⁷Aha ni Nnē Nzhwe Ngwię ne koó we ca ikpe rwę ntó a wę ne mbe zhwé Nti Nka Bẹne ẹ á ri níng ting, nyi nné Yahudi ẹ, he nyi brru. Aha ko ngbe ne nyi bi Nti Nka Bẹne ne e wie ẹ, ko nyi zhwé wę.

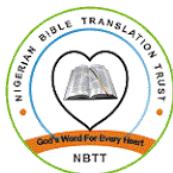
²⁸Tente nné Yahudi na Bẹne ẹ nyi nné nyi teedeng ca ikpe rwę ntó aha mbe ti he mbe nyi nné Yahudi ee? Aawo, ca ikpe rwę ẹ nyi kya ne e nyí we teme ci.

²⁹Medi 'tentę nne Yahudi ẹ nyi nne nke ne ngu nyi tentęng a yarring, cie ikpe rwę ntó na ngu a nyi engwię ne e trru a nu rie ngu. Nke ana nyi cwuo Nshe Wiri, ko nyi na Nti Nka ne e wie wę. Zhwe nne nke nę nyi Bẹne ngu ki de, ko nyi nneywí wę.

Nnē Rroma 3

- ¹Aha ni, ma nné Yahudi ẹ á nẹ kpi nné ẹ a nda, ka ca ikpe rwẹ ntó nna shi we shweni?
- ²Aawo, a bi mpəni we yang! Aha tu cœucwung, Bẹnẹ i kèshe we ngwa re-nka ngu ré bro.
- ³Ma kundu aa ra bi kpi mbe ne mbe i ra sa rie a ngu rre? Wẹ ci Bẹnẹ re kpo ‘jee ne ngu i we sang nna aa?
- ⁴Ko tsie tsie ko shi ni wẹ! Ko ngbe ne ga nneywí zhwozhwo ra nyi nné rabrra, ko shi re bra raywrra nka Bẹnẹ wẹ. A shi we shi kya ne e wie he, "Brrabẹ, nka ngwẹ ẹ tí he ko nda ngwẹ he ẹ shi we yeyerri, ngwẹ bra drré ko nye a nwieng nyi nka."
- ⁵Mèdi kundu riywẹ redziee nzhi ẹ ci nneywí ré di redziee na Bẹnẹ ẹ krrankrrankrra, ma nzhi ẹ bra he rimi wa? Nzhi ẹ hung he he Bẹnẹ ẹ brru aha ne ngu níng kro brra ren ngu aa? (Mèdi nje rin nke ẹ a hwie nka na nneywi.)
- ⁶Aawo, ko shi ni wẹ ko tsie! Kundu de Bẹnẹ ẹ ra bi redziee wẹ, wẹ cẹ rimi re nyi ebe ngwiẹ nka?
- ⁷Ya wẹ hung he, "Ma kundu riywẹ raywrra nje ẹ ci á rí raywrra na Bẹnẹ ẹ we gbeng, herri aa ci á dé Bẹnẹ ẹ, ma aha nda ne ngu cwo a ning ngwa cinci aha re-Engwie nje ẹ?"
- ⁸A ri shi ni ma ko nzhi ẹ he, "Nde nzhi kẹ we ne nyi Engwie aha ngbe ré hung ri rinang nna wo yẹ?" Herri yá nné ẹ á ning cwi nwie ning ci nka he nje he zhwe nka nẹ. Zhwe nné ana á ri we ngwa cinci shi kya ngu we mwa yeyerri.
- ⁹Ma a zhe ne nẹ rre? Nzhi nné Yahudi ẹ nzhi nẹ kpi nné eẹ? Aawo, ko tsienzhwu! Nzhi kèshe he he, ga nné Yahudi ngbe Nnē Nzhwe Ngwie ẹ zhwozhwo á nyi Engwie.
- ¹⁰A shi we shi kya ne e wie he, "Ko bi nne redziee wẹ, ko zunzru.
- ¹¹Ko bi nne hu reseng wẹ, ko bra bi nne ngu kré rē Bẹnẹ wẹ.
- ¹²Ko nyẹ bra teme e ngwa Bẹnẹ, ga mbe zhwozhwo á mwe e dzio, ko bi nne nyi recwuō rina wẹ, ko zunzru ko bi gung wẹ.
- ¹³Re-nka mbe ẹ gwra shi nyi re-ria ne mbe shi gang, ko nda ne re-le mbe hé nyi we rabrra, re-nka nu mbe ẹ kpre shi defi kprre.
- ¹⁴A nyi we re-nka wie rie ngbe cwi nné mbe wrru nu mbe.
- ¹⁵Nta mbe ẹ á shi we hooro re nzhi wa roshwo.
- ¹⁶Ko he mbe ning ywa á cí nneywí ruhu nwie we ngwa cinci.
- ¹⁷Koó hu srra rina gung wẹ.
- ¹⁸Koó bra hu to owu Bẹnẹ a srra mbe wẹ."

¹⁹Mèdi nzhi hu he ko nda ne Nti Nka nè hé, a hé re nzhi nwie nné mbe ne e we ngwa Nti Nka nna, aha ngbe ko nyè re hu he ngu brru, ngbe ebe ngwiè zhwozhwo re bra hu he Bènè bi nyi nka.

²⁰Aha kundu ngu nyi we nkang zhwe Nti Nka nè ko bi nne re shi tsantsa a nyyi Bènè we. Cwuo Nti Nka nke he re ti he nneywíng he mbe nyi engwiè.

²¹Mèdi a zhe ne nè, Bènè è ti yaka rēng ci nneywí ré shi tsantsa a nyyi ngu wèsa ne Nti Nka Musa. Nti Nka Musa ngbe re-nka nné ti reseng nna á ngwa sheede he shi ni.

²²Bènè cí nneywí ré shi tsantsa a nyyi ngu aha ne mbe sa rie a Jesu Krristi. A sè ko nyè ne ngu sè Krristi, ko kyie kyie we.

²³Aha ga nné zhwozhwo nyi engwiè á rè re nzhi cwu grime Bènè.

²⁴Mèdi aha ewwie rina Bènè, aa ngwa kya na na ngu, ne ngu ci ko nyè re ci tsantsa a nyyi ngu, ne cwuo ne Krristi Jesu ngu nyi aha ngbe ko nyè re she drre.

²⁵Bènè ci Jesu re hwiè teedeng kyu re-engwiè. Ngbe aha roshwo Jesu ne e wa, ré we ko nyè re-engwiè ngu ne ngu nyi aha sa rie ngu. Bènè è nyi ni aha ngu bra ti redziee ngu ngbe ewwie sheng ngu, shi ne ngu i we nné re-engwiè mbe a tiya wèsa ne we ngwa cinci.

²⁶Bènè i ti zhwe ewwie sheng ngu ni aha ngbe ngu ti redziee ngu a zhe ne nè. Aha ni aa ci ko nyè ne ngu sa rie a Jesu re shi tsantsa a nyyi ngu.

²⁷Ma kyang cwe zewe nzhi è nyi nda? Ko bi we! Ma nyi nda ngu ci ne ngu shi ni è? Nyi aha ne nzhi zhwe Nti Nka Musa aa? Aawo, nyi aha sa rie nzhi.

²⁸Aha nzhi shî he nneywi è shi tsantsa a nyyi Bènè aha sa rie ngu, ko nyi aha zhwe Nti Nka Musa we.

²⁹Ka Bene è nyi na nné Yahudi we ngcaa mbe ee? Ko nyi na Nnè Nzhwe Ngwiè è ma we ee? Ee, a nyi na Nnè Nzhwe Ngwiè ma.

³⁰Tu ne Bènè è shi we zunzru, a shi ci nné Yahudi ré shi tsantsa a nyyi ngu ne sa rie mbe, a bra shi ci Nnè Nzhwe Ngwiè re shi tsantsa a nyyi ngu ne sa rie mbe ma.

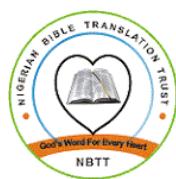
³¹A ri shi ni, ma aa ci shi nzhi rwi Nti Nka a be aha sa rie ee? Aawo, ko shi ni we, se ka nzhi ci Nti Nka re ning bra ci igbè.

Nnè Rroma 4

¹Ma nzhi he rimi ne Ibrrahin, brra yo ho nné nzhi è? Nyi nda ngu i miè a nka sa rie è?

²Kundu Ibrrahin è i rā shi tsantsa aha re-cwuo ne ngu i nyi, mahu a i ra bi kyang cwe zewe, mèdi ko a nyyi Bènè we.

³Krèdè Bènè è he rimi? A he, "Ibrrahin i shî nka Bènè, ngbe aha sa rie ngu Bènè è he shi tsantsa a nyyi ngu."

⁴Nne nke ne ngu nyi cwuo a, ko ledeng cwuo ngu a nyi kya ne e ki na na we, medi nyi kya ne ngu mwa yeyerri ré ki trrang.

⁵Nne nke ne ko ngu sa we rici nwie nyi re-cwuo we, ngu sa rie a Bene ne ngu cí nné engwie ré shi tsantsa a nyyi ngu, Bene we he sa rie ngu a nyi redziee.

⁶Ga ngbe Dooda i he nka aha zhwe mwo rina na nne ne Bene he shi tsantsa aha sa rie wesa ne re-cwuo ne ngu nyi e. A i he,

⁷"Mwo rina nyi na nné mbe ne e we we re-engwie mbe, herri ne Bene ngu ning ci ga bru ne re-ngwiengwie mbe zhwozhwo!

⁸Mwo rina nyi na nne nke ne ko Brrabe shi nwie bro re-engwie ngu hwie we."

⁹Ma ngu mwo rina nke ne Dooda ning he nka ne nyi we na nné Yahudi ee, ka ngbe Nne Nzhwe Ngwie e zhwozhwo? Kya ne nzhi shi nwie heng nna nyi nke he: a nyi aha sa rie ne Bene i he he Ibrrahin e shi tsantsa a nyyi ngu.

¹⁰A i nyi a zhe nda? A zhe ne i rishi cie Ibrrahin e ikpe rwe ntó, ka ne e ki cieng? Á i ma ne e rishi, ko nyi zhe ne e ki cieng we.

¹¹Wire á ya ki cie ikpe rwe ntó a merinng, cie ikpe rwe ntó ne e ki cieng ne nyi sheede redziee ngu aha sa rie ngu a Bene, tu ne ngu ka rishi we yarri ngwie ne koó ki cie ikpe rwe ntó we. Aha ni Ibrrahin e hwie 'be na ga nné ne mbe sa rie a Bene, ne Bene he á hwie nné redziee, ko ngbe ne koó we ca ikpe rwe ntó we.

¹²Aa bra hwie 'be na ga nné ne e we cang, ne ko bra nyi we nka he á we ca ikpe rwe ntó a we. Medi á zhwe hwie 'be nzhi Ibrrahin e ne zhwe sa rie ngu tu we ne e rishi ki cieng.

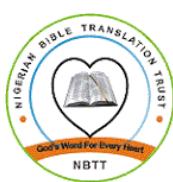
¹³Ko nyi aha zhwe Nti Nka ne Bene i sa Ibrrahin ngbe nzhwe ngu 'jee he ebe ngwie shi hwie ngge mbe we. Medi nyi aha ne ngu i sa rie, ngu a hwie nne redziee a nyyi Bene.

¹⁴Kundu ne e shi ngwa nné zhwe Nti Nka kya ne Bene i ning sa 'jee e, mahu ko sa rie nneywi e bi mpeni we, ngbe 'jee Bene e we nyi we shwening.

¹⁵Aha Nti Nka a cwo mi ne gezhe. Ewie ne ko ngu ning bi Nti Nka we, ko bi he á ra zhwe Nti Nka we.

¹⁶Bene i sa 'jee ne aha sa rie. A i ci ni aha ewie rina Bene, ngbe re ti he cence 'jee nna nyi kya na na Bene re nzhi nwie nzhwe Ibrrahin zhwozhwo. Ko nyi we na nné zhwe Nti Nka we, medi ngbe ga nné ne mbe bi sa rie shi Ibrrahin. Aha Ibrrahin e nyi 'be nzhi zhwozhwo.

¹⁷A shi we shi ne e wie yarri Krrede Bene he, "Nje re ci ngwe hwie 'be na re-ngwie piriri." Mahu aa ti cence he a shi yeyerri a nyyi Bene he Ibrrahin e nyi 'be nzhi aha sa rie ngu a Bene ne ngu bi igbeng ci nné ne mbe kwi re ning brru re be nce, ne ngu bra wú anky a hwi we ne rit i nka ngu.

¹⁸Ibrrahin ẹ i ning sa rie a nka Bẹnẹ, ngu a sa riyii he cwo a ci ni, ko ngbe ne ko ngu ri yankyang sa riyii wẹ. Aha ni ngu a hwie "bẹ re-ŋwịe piriri" we shi kya ne Bẹnẹ ẹ he ne ngu he, "Nzhwe ngwẹ ẹ shi hla wẹ ci piriri."

¹⁹A zhe ana Ibrrahin ẹ nyia re nzhi cwu re-rie nnywa zunzrru, gbengbe ni ko sa rie ngu a hli wẹ. Koo hwie nka he a zhe ana rwe ngu nyia re nzhi hu, he zheng bī ewe Sarra a nyia re nzhi wara ma wẹ.

²⁰Ko i nyi jinji ne sa rie a 'jee Bẹnẹ wẹ, sa rie ngu a ning bra ci igbẹ, aa ngwa Bẹnẹ grime.

²¹A i shî cence he Bẹnẹ shi nyi kya ne ngu ki sa 'jee ẹ.

²²Kya a nyi ngwiee ne Bẹnẹ i he Ibrrahin ẹ shi tsantsa aha sa rie ngu.

²³Ko nka ne i wie he, "A shi tsantsa aha sa rie ngu" nẹ, á i wie we aha Ibrrahin nggaa ngu wẹ.

²⁴Mèdi á i wie aha nzhi ne Bẹnẹ ri he nzhi nyi nné redziee aha ne nzhi sa rie a ngu ne ngu deze Jesu Brrabẹ nzhi a nhu.

²⁵A nyi aha re-ɛngwịe nzhi ne i ki ci re hu, ne e bra i ki deze nce aha ré níng ci nzhi shi tsantsa a nyyi Bẹnẹ.

Nné Rroma 5

¹Aha ni tu ne e níng ci nzhi shi tsantsa a nyyi Bẹnẹ aha sa rie, mahu nzhi bi srra rina ngbe Bẹnẹ aha Brrabẹ nzhi Jesu Krristi.

²Nyi aha ngu ne a zhe ne nẹ nzhi she ehwie rina Bẹnẹ aha sa rie nzhi ne nzhi bi. Nzhi bra cwe zewe aha ne nzhi sa riyii he nzhi cwo a she grime Bẹnẹ.

³Nzhi bra cwe zewe ne re-gezhe nzhi, aha nzhi hu he gezhe ẹ ci nzhi yaa rwe.

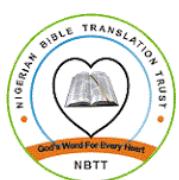
⁴Kundu nzhi yaa rwe, ngbe nzhi ẹ she tente ekpẹe ne Bẹnẹ ce, ngbe tente ekpẹe nzhi ẹ wẹ ci nzhi ẹ sa riyii a kya ne Bẹnẹ ngu ning sang.

⁵Kundu nzhi bra sa riyii a kya ne Bẹnẹ ngu níng sang, ko shi nzhi shwe nshwu wẹ; aha Bẹnẹ níng ting we gbeng he ngu níng ce ne ngu níng ngwa Nshe Wiri ngu a yarri ronu rie nzhi.

⁶Tu we zhe ne ko nzhi i hung yaa sheng wẹ, Krristi hu aha nné ɛngwịe a zhe ne ngu mwa yeyerri.

⁷A bi rwẹ ngbe ya nne re shî he ngu shi hu aha nne redziee, mèdi kabeya ya re hung yaa rwe he ngu hu aha nne bi 'tente ekpée.

⁸Mèdi Bẹnẹ ẹ ti ce ngu aha nzhi he ni: tu ne nzhi i shi we yarri ɛngwịe, Krristi hu aha nzhi!

⁹Mèdi aa hle ni! Aha roshwo ngu, a zhe ne ne á níng ci nzhi shi tsantsa a nyyi Bene, a bra ri níng kyia ne cinci ren Bene.

¹⁰Nzhi i nyi rwinkó Bene, medi aa níng ci nzhi she srra shwé ngbe ngu aha hu Kowe ngu. A zhe ne ne nzhi she srra shwé ngbe Bene, mahu nzhi ri she kyia aha Krristi shi nce!

¹¹Mèdi ko nyi ngbarang nè wè, nzhi cwe zewe ne Bene aha Brrabè nzhi Jesu Krristi, ne ngu níng ci nzhi she srra shwé ngbe Bene.

¹²Domu i nyi ẹngwie, ngbe ẹngwie e ngwie be ngwie. Engwie Domu a be mi ne hu. Aha ni hu a shi rici ko nyè, tu ne ko nyè nyi ẹngwie.

¹³Nneywí e i nyi ẹngwie tu ne e rishi ngwa Nti Nka Musa. Ko i bi Nti Nka ngbe ré he ya nne hlè wè, tu ne i ma ne e rishi ngwang.

¹⁴Mèdi kya ngu pie a zhe Domu re be zhe Musa, ga nneywí e á i kwi ko ngbe ne mbe i nyi riywè hu Nti Nka wire re ning hwiè ré he he á hlè shi shi ngu Domu ne ngu i hle Riti Nka Bene. Domu a nyi zhwe nne nke ne ngu cwo a be a merin ne ngu shi ka.

¹⁵Wehwie mbe ana koó shi yenyè wè, aha ko kya na na Bene e shi shi kya ne ẹngwie Domu i be mi wè. Engwie ngu nggaa ngu a ci nneywí piriri kwi, mèdi ehwie rina Bene ne ngu zhwo we zhwo a ci nneywí piriri she mwo rina ne ngu nyi kya na na Bene ne ngu be aha nne zunzruu, Jesu Krristi.

¹⁶Kya na na Bene e be mi ne kya ngu shi ka ne na ẹngwie nne zunzruu ana. Engwie nne zunzruu ana i be mi ne nyi nka Bene herri ci nneywí piriri kwi, mèdi kya na na Bene e be merin re-ẹngwie piriri ne e nyi, ngu a bra ya níng ci nzhi ci tsantsa a nyyi Bene.

¹⁷A shi ni cence he ẹngwie nne zunzruu a ci hu nè ne ye ringgwè a rici ko nyè. Medi kya ne ngu nne zunzruu nke, Jesu Krristi, ngu be mi e nè na nne zunzruu nke ana we gbong. Nyi aha ngu ne ko nyè ne ngu she ehwie rina Bene we shweni hwiè nne redziee a nyyi Bene, ngu a bra shi ye ringgwè a nce herri tiya aha Jesu Krristi.

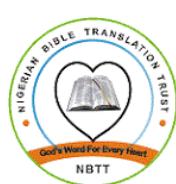
¹⁸Aha nii, we shi ne ẹngwie nne zunzruu ana i be mi ne nyi nka hu a rici ko nyè, cwuo redziee na nne zunzruu ma aa ci nneywí zhwozhwo ré she ce aha ne mbe ci tsantsa a nyyi Bene.

¹⁹We shi ne nné piriri mbe hwiè nné ẹngwie aha nne zunzruu ra ho nka. We ni wa, nné piriri hwiè nné redziee aha ho nka nne zunzruu.

²⁰Á i be mi ne Nti Nka Bene aha ré ti kya ne ngu shi ngwiengwie we gbeng. Mèdi zhe ne ẹngwie bra ning bra ci piriri, ehwie rina Bene e ning bra ci piriri ma.

²¹Aha we shi ne ẹngwie ye ringgwè ne hu, we ni wa ehwie rina Bene wè ye ringgwè ne redziee, ngbe wè ci nneywí ré she ce herri tiya aha Jesu Krristi Brrabè nzhi.

Nné Rroma 6

¹Ma nzhi bra he rimi wa? Nzhi ke we ne nyi engwie aha ngbe ehwie rina Bene e re ning brang brang aa?

²Hayi! A nka engwie ana nzhi ci shi nzhi nyi nkewng, nzhi e bra ce rimi nzhi ke we ne nyi engwie e wa?

³Ka de nyi ru he nzhi ne e ning nyi batisma a yarri Krristi Jesu a, á ning nying aha nzhi ci zunzru ngbe ngu a yarri hu ngu we ee?

⁴Aha ni zhe ne e ning nyi batisma, a shi shi á ning nyie ngbe ne ngu a yarri hu ngu, ngbe we shi ne á i deze Krristi nhu ne brra grime igbe ‘Be, nzhi e ma nzhi srrá yaka srra hwi.

⁵Aha ni tu ne nzhi ci zunzru ngbe ngu a yarri hu ngu ni, mahu nzhi shi ci zunzru ngbe ngu a deze nhu ngu wa.

⁶Nzhi bra hu he á i ci rekpee reni nzhi a gasankwe ngbe ngu, aha ngbe ré ci igbe engwie a re-rwé nzhi ré ci shweni, ngbe de nzhi srra shi nzhi nyi ‘hwié engwie wa we.

⁷Aha ko nye ne ngu hu, mahu aa shwe ne nyi engwie.

⁸Tu ne nzhi hu ngbe ne Krristi, mahu nzhi sa rie he nzhi bi srra nce ngbe ngu.

⁹Aha ni nzhi hu he cence Krristi e deze nhu, ko bra bi hu wa we, ko hu a bra bi ye ringgwé a rici ngu we.

¹⁰Aha hu ngu ne ngu hu a, ko engwie bi igbè a rici ngu we herri tiya; a zhe ne nè srra ne ngu srra a, a srra a yarri mwe rici ngbe Bene.

¹¹We ni ma, nyi e nyi yaa fo shi nyi nyi nkewng a nyi engwie, he mèdi nyi shi nce a yarri Bene aha Krristi Jesu.

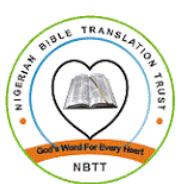
¹²Shi de nyi we engwie re ye ringgwé a yarri re-rwé nyi ne mbe bi kwi nè we, herri re ning ci nyi nè ne zhwe re-ankya ecwue na ikpe rwé we.

¹³Shi de nyi bra fo ya ekpri rwé nyi nyi ning nyi engwie ka re hwié kyang nyi cwuo ‘hwié we. Mèdi nyi ngwa Bene nci nyi shi nné ne e ri ma mbe kwi ne e we cinye nce. Nyi ngwa Bene rekpri rwé nyi e ngbe ré hwié nang nyi re-cwuo redziee.

¹⁴Shi de engwie re ye ringgwé a nyi we, aha ko nyi shi tahwie Nti Nka we, mèdi nyi shi yarri ehwie rina Bene.

¹⁵Ma rimi rri ii? Nzhi ke we ne nyi engwie aha ne ko nzhi shi tahwie Nti Nka we, ne nzhi shi a yarri ehwie rina Bene ee? Aawo, ko tsie tsie!

¹⁶Ko nyi ru he kundu nyi ngwa nci nyi nwie ya nne nwie ki ho nka shi nyi nyi ‘hwié ngu, nyi e hwié ‘hwié ngu cence we ee? Aha ni kundu nyi hwié ‘hwié engwie, we ning kwa re nzhi kwi; mèdi kundu nyi hwié ‘hwié Bene nwie ki ho nka, we ning ci nyi hwié nné redziee.

¹⁷Mèdi nzhi ci Bènè kijieng! Aha nyi i nyi ‘hwié èngwìe, medi a zhe ne nè nyi sè kya ne e níng mièng a yarri ronu rie nyi zhwozhwo nwie zhweng.

¹⁸Á níng trru a yarri èngwìe, nyi hwié ‘hwié na nyi re-cwuo redziee.

¹⁹(Nje he re-nka nke nè re ning mwa yi ni ngbe nyi wre ne pieng, aha nyi shi brrubrru.) Gbangba a nyi i ngwa nci nyi, nyi hwié ‘hwié nyi re-cwuo lèlè ngbe re-nzhwe cwuo ‘hwié piriri. A zhe ne nè, se nyi ngwa nci nyi ngbe nyi hwié ‘hwié nyi re-cwuo redziee ngbe nyi shi wiri.

²⁰A zhe ne nyi i nyi ‘hwié èngwìe, ko nyi i bi nkang nyi ya cwuo redziee wè.

²¹Nyi nda ne nyi i ning sheng a re-ankya nke ne nyi i nyi ne ngu bra níng bi nshwu a zhe ne nè ye? Zhwe re-ankya ana se ré níng ci nyi kwi!

²²Mèdi a zhe ne nè á níng trru a yarri èngwìe, nyi hwié ‘hwié Bènè. Kya ne nyi shi ning sheng nna nyi ekpèè wiri ne ngu shi níng ci nyi she ce herri tiya.

²³Lede èngwìe è nyi hu, mèdi kya na na Bènè è nyi ce herri tiya a yarri Krristi Jesu Brrabè nzhi.

Nné Rroma 7

¹Re-gimbe, ka dè nyi hu wè ee? Nje he nka nè ne nné ne mbe hu Nti Nka, aha ni nje hu he nyi shi hu kya ne nje ning shi nka nè. Se nneywi shi nce wire wè shi tahwie ringgwè Nti Nka.

²A shi ni, mbrru nyrra, kundu nto ngu a shi nce, ko bi dèmè re kpo nyrra a wè. Medi kundu nto ngu a hu wire wè she dèmèng drro ne yaka nne.

³Aha ni, kundu ngu drro ne yaka nne, ne nto ngu a shi nce, wé he aa hwié mbrru njè. Mèdi kundu nto ngu a hu, nka nyrra ana a wru ncwue ngu, ko shi ré he nyi mbrru njè wè ko ne ngu drro ne yaka nne.

⁴A shi we ni, re-gimbe, nyi è nyi ci shi nyi nyi nkweng a nwie Nti Nka aha nyi hu ngbe Krristi, a zhe ne nè nyi hwié na ngu. Nyi hwié na Krristi ne i ki deze nhu, aha ngbe nzhi nyi re-cwuo rina Bènè.

⁵Aha a zhe ne nzhi i srra a yarri ekpèè na ikpe rwè, re-rwè nzhi è bí ecwue re-cwuo èngwìe ne Nti Nka i be mi, herri ga re-ankya nzhi i nyi è nyi we na ne mbe shi níng ci nzhi kwi.

⁶Mèdi a zhe ne nè, á níng trru a tahwie ringgwè Nti Nka, aha nzhi hwié shi nzhi nyi nkweng a nwie kya ne ngu i níng ci nzhi hwié shi nné gyiaa. Ko nzhi bra srra zhwe srra na gbangba ne nzhi i shi tahwie Nti Nka ne e wie ana wa wè, medi nzhi shi srra yaka srra hwi ne Nshe Bènè.

⁷Ma nzhi bra he rimi wa? Nzhi he Nti Nka a shi ngwiengwie ee? Aawo, ko tsie tsie! Wèsa ne Nti Nka a ko nje ra hu èngwìe wè. Kundu dè Nti Nka a ra he, "Shi dè ngwè ci riyii a kya ya nne wè," ko nje ra ru he nyi ni è nyi èngwìe wè.

⁸Mèdi aha Riti Nka ana, engwie e she riwie ning zhwe ngbe n ci riyii a ga re-nzhwe ankya ecwue na rici nje. Aha wesa ne Nti Nka, engwie e hwię kweng.

⁹Nje i shi nce wesa ne Nti Nka nna, mèdi zhe ne Nti Nka a ya be, nje e timi nje ne ne nyi engwie,

¹⁰nje e hwię kweng. Aa ci shi Nti Nka ne ngu ra ning ngwa ce e bra ning ci nje hu.

¹¹Hwie nka he nti nka ne e ngwa a shi ning ci n she ce ning brra, aa ci engwie she riwie a nwie nje, aa ning yhwe.

¹²Aha ni Nti Nka a shi wiri; nka ne e ngwa bra shi wiri ma, á shi tsantsa, á bra bi rina.

¹³Ma a ci shi kya ne ngu bi rina a ning ci nje hu aa? Aawo, ko tsie! tsie! Mèdi engwie e ti he ngu shi wieeni, aha a yarri zhwe Nti Nka ne ngu bi rina, engwie e ning ci nje hu. Aha ni, re-nka ne e ngwa á ti he engwie shi wieeni.

¹⁴Nzhi hu he Nti Nka wru nwie Bènè, mèdi nje e nje shi ikpe rwé, tu ne nje hwię 'hwię engwie.

¹⁵Ko nje hu rese kya ne nje shi mi we. Kya ne nje ce nying, ko nje bra nyí we. Kya nke ne nje ra, a bra nyi ngu ne nje nyí.

¹⁶Ma kundu ne nje shi nyi kya ne ko nje ce nying we, mahu nje shi he Nti Nka a shi yeyerri.

¹⁷Aha ni ko nyi nje e ne nje nyi zhwe ankya ne we, a nyi ekpée engwie ne ngu shi yarri nje.

¹⁸Nje e hu he ko ekpée rina a srra yarri nje we, ne nje shi a ikpe rwé. Aha nje ce nyi kya ne ngu shi yeyerri, mèdi ko nje bra hung nying we.

¹⁹Kya ne nje nyí e, ko nyi kya rina nke ne nje ce nying we. Engwie ne ko nje ce nying we, a bra nyi ngu ne nje shi nying.

²⁰Ma kundu nje nyi kya ne ko nje ce nying we, mahu ko nyi nje ne nje shi nwie nying we, mèdi nyi ekpée engwie ne ngu shi yarri nje ne ngu shi nying.

²¹Nje e timi he kya ne ngu shi nwie ci a yarri nje nyi nke: a zhe ne nje ce nyi kya rina, ma n she nje shi we yarri engwie.

²²A yarri hwię nje, a ning bi ehwie kla ngbe n zhwe Nti Nka Bènè.

²³Mèdi nje e bra ri rekpri rwé nje e á bra shi nwie nyi yaká re-ankya ne mbe shi we ka ne kya ehwie nje fo. Aa ning rrwe shi nje nyi nne gyiaa a tahwie igbe engwie ne rekpri rwé nje shi ncwuo ngu.

²⁴Yooho nje, ma nje shi nyi rimi! Nyi nyé ngu shi ning kyia ne ikpe rwé ne ngu nyia mi ne nje re nzhi ning yhwę ne?

²⁵Mèdi nje ci Bènè kijieng, ne ngu nyi cwuo nè a yarri Jesu Krristi Brrabè nzhi! Aha nii, nje è we rici nje, a yarri hwie nje, nje nyi ‘hwie na Nti Nka Bènè, medi a yarri ekpèè nje na ikpe rwe, nje nyi ‘hwie na èngwie.

Nnè Rroma 8

¹Aha ni mahu a zhe ne nè ko bi nyi nka hu a rici nné mbe ne mbe shi yarri Krristi Jesu we.

²Aha Nti Nka na Nshe Bènè ne ngu ning ngwá ce a yarri Krristi Jesu, aa níng trru a nva ringgwè èngwie ne ngu shi níng ci nzhi kwi.

³Kya ne ko Nti Nka i hung nyig wè, aha èkpee èngwie i ci nneywi shi brrubrru, nyi ngwiee ne Bènè nyi a Kowe ngu ne ngu ki te a shî nne èngwie ngbe re ya hwie heedeng yi re-èngwie. Aha ni aa ci igbè èngwie a yarri nne èngwie è ci shweni.

⁴Bènè nyi ni aha ngbe nzhi ne nzhi cwo yeyerri ne kya Nshe Wiri cè, wesa ne na ikpe rwe, nzhi hung nyi ga re-cwuo redziee ne mbe shi yarri Nti Nka zhwozhwo.

⁵Nnè mbe ne mbe srra a yarri ikpe rwe, á hwie we nka ankya na ikpe rwe. Mèdi nné mbe ne mbe srra yeyerri ne kya Nshe Wiri he, á hwie we nka ankya na Nshe Wiri.

⁶Kundu ngwè sa hwie nka ngwè a ankya na ikpe rwe, wè re yhwe; mèdi kundu ngwe sa hwie nka ngwè a ankya na Nshe Wiri, wè re ngwa ce ngbe srra rina.

⁷Aha nné mbe ne mbe sa hwie nka mbe a ankya na ikpe rwe wé hwie rwinkó Bènè, aha koó zhwe Nti Nka Bènè wè, ko shi ré bra hung zhweng wè.

⁸Nnè mbe ne mbe srra yarri ikpe rwe ko shi ré hung kla Bènè ehwie we.

⁹Mèdi nyi è ko nyi shi yarri ikpe rwe wè, nyi Nshe Wiri ngu cwo ne nyi, kundu Nshe Wiri è shi yarri nyi. Ko nyè ne dè ngu bi Nshe Krristi wè, mahu ko nyi na Krristi wè.

¹⁰Mèdi kundu Krristi shi yarri nyi, ko ngbe ne re-rwè nyi è á shi kwi aha èngwie, gbengbe ni ce nyi è shi drre, aha Bènè è níng ci nyi hwie nné redziee.

¹¹Kundu ne Nshe Bènè ne ngu deze Jesu nhu shi yarri nyi, ngu ne ngu deze Krristi nhu a, wè ri ngwa re-rwè nyi ne mbe kwi è ce ne Nshe ngu ne ngu shi yarri nyi.

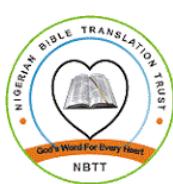
¹²Aha ni re-gimbe, a bi kya ne ngu mwa yeyerri ne se nzhi nyi, ko nyi srra zhwe srra na ne èkpee nneywi cè wè.

¹³Aha kundu ne nyi srra re nyi kya na ne èkpee nneywi cè, nyi è shi kwi; mèdi kundu nyi ci èkpee èngwie ci shweni ne igbè Nshe Bènè, nyi è she ce.

¹⁴Nnè mbe ne Nshe Bènè we kwa a nyi rewe Bènè.

¹⁵Aha ko Bènè è níng ngwa Nshe ngu a aha nyi bra srra ne owu shi nyi nyi ‘hwie wa wè, medi aha nyi hwie rewe ngu. Aha ni nyi hung ki kyiè he, ““Bè.”

¹⁶Nshe Bènè mwe ngbe na nzhi nwie ngwa sheede he nzhi nyi rewe Bènè.

¹⁷Ma tu ne nzhi nyi rewe Bene, mahu nzhi ri she ga re-ankya ne ngu ning sa nné ngu ‘jee, ngbe we níng ngwa ko nda ne ngu shi ngwa Krristi. Kundu nzhi shwe gezhe ngbe Krristi, nzhi ę bra ri she grime ngbe ngu.

¹⁸Nje hwie he gezhe ne nzhi shi nwie shweng a zhe ne ne koo be ko yankya we ne grime ne Bene ri níng ngwa.

¹⁹Ga re-ankya ne Bene nyi zhwozhwo á te we te ngbe Bene re ti grime rewe na ngu.

²⁰Aha ga re-ankya ne Bene nyi zhwozhwo á shwe gezhe wesa ne ce mbe, medi nyi kya ce Bene he re shi ni, ne sa riyii

²¹he á ri he ya otu ga re-ankya ne á ri we ci ré ci hwihwíng ko bra bi nkang vi we. Ko nda ri she zhwe grime na rewe Bene.

²²Nzhi hu he gannyi we gbangba herri re be wre cwu ne ga re-ankya ne á kú ruhu ne rwe wie shi nyi rwe wieng bî ewe.

²³Medi ko nyi we re-ankya ne we, ga ngbe nzhi ne e níng ngwa Nshe Wiri ne ngu nyi kya na na Bene na ceucwung, nzhi ku ruhu we nci nzhi nwie te we te ngbe Bene re níng ci nzhi hwie rewe ngu, a zhe ne ngu ri bra re-rwe nzhi.

²⁴A nyi aha sa riyii nzhi ne ne nzhi she kyia. Kundu ngwe sa riyii a kya aha ne ngwe ri ri, ko nke ana nyi sa riyii ę ma gung we. We ce rimi ngwe ri kya ne ngwe ning sa riyii ę ri ri ę?

²⁵Medi kundu nzhi sa riyii a kya ne ko nzhi ri ri we, wire nzhi ę hung teng ne ehwie sheng.

²⁶A nyi we ni ne Nshe Wiri níng sheng a yarri re nzhi. Aha ko nzhi hung ku Bene shi ne ngu mwa yeyerri nzhi ku we. Medi Nshe Wiri we rici ngu a cwe nva ne Bene aha nzhi ne rugwrraa na ne ko nti nka hung heng we.

²⁷Bene ne ngu rí yaarri rehwie nzhi ę aa hu kya ne Nshe Wiri ę ning hwie yi, aha Nshe Wiri ę cwe nva ne Bene aha nné wiri ngu yeyerri ne kya ce Bene.

²⁸Nzhi hu he a yarri ko nda, Bene nyí re-ankya rina aha nné ne mbe ki ce, nné ne ngu we ye yeyerri ne kya ngu rwe nying.

²⁹Nné mbe ne Bene ngu i kence we kye, a nyi mbe ne ngu i kence rwe nka a rici mbe he ré ya ci shi Kowe ngu, he ngbe ngu Kowe ngu a re hwie ceucwung a tsi re-gimbe piriri.

³⁰Aha ni nné mbe ne Bene ngu rwe nka a rici mbe ana nyi mbe ne ngu we ye; mbe ne ngu we ye ana ma, nyi mbe ne ngu we ci á ci tsantsa, ngu a we ngwa grime ngu.

³¹Ma nzhi fro re-nka ne rimi? Tu ne Bene shi ngbe nzhi, nyi nye re hu níng drre ę?

³²Cence, ngu Bẹnẹ ne ko ngu we Kowe ngu wẹ, mèdi ngu ngwa aha nzhi zhwozhwo, wẹ cẹ rimi re wesa níng ngwa ko nda we shweni hérri ngbe ne Kowe ngu a zhwozhwo aa?

³³Nyi nyẹ re hung ci nné mbe ne Bẹnẹ ngu we kye e nka aa? A nyi Bẹnẹ we rici ngu ngu we ci mbe ci tsantsa.

³⁴Nyi nyẹ re bra hung we nyi nka hu a? Aha Krristi Jesu a hu aha mbe, wesa a ni, á bra ki deze khu, a bra srrá a nva nyye Bẹnẹ re cwe nva ne ngu aha nzhi!

³⁵Nyi nyẹ re hu níng ka ne cẹ ne Krristi níng cẹ ee? A nyi cinci ee, ka gezhe, ka aha ne e níng yarra aa, ka nyi nzhwo aa, ka nyi riywé ee, ka ewieng she ruhu aa, ka nyi isenkelí?

³⁶A shi shi ne e wie yarri Krrede Bẹnẹ he, "Aha ngwé, á níng yhwí ko zohu zhe; á níng yarrá shi canvé ne e nyia mi re nzhi cang."

³⁷Aawo, a tsi ga re-ankya nè zhwozhwo, nzhi she drre kpékpé aha ngu nne nke ne ngu níng cé!

³⁸Aha nje hu rèseng cence he ko bi kya re ning ka ne cẹ Krristi wẹ: ka n hu ka n shi nce, ko bra nyi re-njeli ka yá rewienci, ka yá re-ringgwé igbẹ, ka a zhe ne, ka a ncwuee wẹ;

³⁹ko shi re bra nyi yankya be ngwię gbong a zeteng ka gbong tancwong cwuncwu wẹ. Ko bi yankya ne e nyi re hu níng ka ka ne cẹ ne Bẹnẹ níng cẹ a yarri Krristi Jesu Brrabé nzhi wẹ.

Nné Rroma 9

¹Nje níng ting cence, ko nyi rabrra wẹ, aha nje shi yarri Krristi. Nshe Wiri ngwá sheede a nu rie nje he shi ni.

²Nje bi ehwie dzio gbangba, nje bē we yang herri bē nje e ko bi gamang wẹ

³aha nné na nje, re-gimbe nje! A ning shi canca aa ra nyi nje e ne nje hwie kya shweni ré ning ka ka ne Krristi aha mbe.

⁴Nyi mbe ne mbe nyí nné Isrreela; Bẹnẹ e we fo á hwie rewe ngu; aa we ti grimę ngu; ngu a rwe nka ngbe ne mbe ne shí, ngu a we ngwa Nti Nka ngu, wire ngu a we mie tenté mwo rumwo a Brranyi; ngu a bra we sa re-'jee.

⁵Á wru a nzhwe brrá hó nné Ibrrani, a nhwie ne e ning bî Krristi a rwé nneywi. Nde ko nyẹ re ki de we ngu ne ngu nyi Bẹnẹ ne ngu yé ringgwé a rici ko nyé herri tiya. Nde re shi ni.

⁶Ko nje he he Bẹnẹ e wesa nyi kya ne ngu ning sa 'jee wẹ; aha ko nyi ko zohu nne Isrreela ne ngu nyi cwu nne Isrreela wẹ.

⁷Ko bra nyi ga nné ne mbe wru nzhwe Ibrrahin zhwozhwo ne mbe nyi rewe Benę we. Aha Benę i he ne Ibrrahin he, "A nyi we nzhwe na Ishaku ne nje ri we fo he e nyi na ngwe."

⁸Mahu aa ci shi rewe nke ne e bî we shi ne e ning bî rewe e koó nyi rewe Benę we. A nyi rewe nke ne e ning sa 'jee e ne mbe nyi tente rewe Ibrrahin.

⁹Nti nka 'jee nna i shi he ni: "Kundu zhe ne nje sa a ri ya cwu yeyerri, ma n ning brru n be, ngbe Sarra we she ewerento."

¹⁰Ko nyi ngbeng nę we. Rebeka i bi rewe wehwie a nwie 'be nzhi Ishaku.

¹¹Gbengbe ni, a zhe ne e rishi bî reyhwi nna, ne ko mbe e nyi ko yankya rina ka mĕnkyęng we, mĕdi aha kya ne Benę ngu i kencę rweng re ci ne nne nke ne ngu kyie,

¹²ko aha ne ya mbe e nyi yankya we, mĕdi Benę ne ngu rwe he re shi ni e he ne Rebeka he, "'Hong ri hwie 'hwie iishing."

¹³A shi we shi ne Krrede Benę he, "Yakubu, nje i ki cę mĕdi Isuwa, nje i ki ra."

¹⁴Ma nzhi he Benę e nyí riywę redziee ee? Aawo, ko tsie tsie!

¹⁵Aha a i he ne Musa he, "Nje ri she nne nke ne nje cę ki sheng, ma n ri naana nne nke ne nje rí naana ngu."

¹⁶Aha nii, kundu Benę cę kyie nne, ko nyi aha he nyi kya cę nne nna ka aha yankya ne ngu nyi we, mĕdi nyi we aha ehwie rina Benę.

¹⁷Aha Krrede Benę e he ne nggwę Masarr he, "Nje re ci ringgwę aha ngbe n ti igbe nje a ngwe, aha ngbe ré bra ho lo nje ko he a be ngwie."

¹⁸Aha ni Benę ri naana nne ne ngu cę ri naana ngu, nne nke ne ngu cę re bi gbanggraa we ki ci re bi gbanggraa.

¹⁹Mĕdi ya nyi we hung he ne nje he, "Kundu ri shi ni, ma á cę rimi ne Benę ngu bra ri vini nzhi e ye? Nyi nyę re hung ra kya cę ngu a?"

²⁰Mĕdi nyi ngwę nyę, ngwę nneywi e, ngbe ngwę rin Benę zhwe nka nę ee? Herri kya ne e ki nyi we nyi e we hung he ne nne ngu ki nyi e he, "Aha nda ne ngwę ning nyi he ni ye ee?"

²¹Ko nne no rondrro a bi demęng nyi kya ne ngu cę ne 'rwę ngu we ee? Koo hung vie rigbre 'rwę re ki kye ngbe we fo kpirring we ning nyi ya 'tentę kya bi mpeni we yang, ngbe we fo kpi we ning nyi ya dedeng wo ye?

²²A shi we ni ne Benę ma. A cę ti nneywí ren ngu, ngbe ré bra hu igbę ngu wa. Medi a i yaa rwe ne ehwie sheng we yang ne nné mbe ne ngu mwa yeyerri ngu kla ren ngu a rici mbe ngu we ci ré ci shweni.

²³Aa bra i nyi ni aha ngu ti brra grime ngu a nwie nné ne ngu ri naana mbe, ne ngu nyi nzhi nę ne ngu i kencę rweng he ngu ri níng ngwa grime ngu.

²⁴A tsi nzhi ne ngu níng ye e ko nyi we nné Yahudi wé, mèdi ngbe Nné Nzhwe Ngwie zhwozhwo.

²⁵A shi we shi kya ne ngu he a yarri krrede Hosiya he: "Nné ne ko mbe i nyi na nje wé, nje ri we ye he 'Nné nje'. Ngwie ne ko nje i ce wé, Nje ri we ye he, 'Nné ce nje'.

²⁶Ngbe we nwie ne i he ne mbe he, 'Ko nyi nyi nné nje wé,' we miimi e wé we ye he rewe Bené bi ce."

²⁷Ishaya i fo cwue ze aa he nka a rici nné Isreela he, "Ko ngbe ne nné Isreela a ra brri shi nyi nzha ta nce, gbengbe ni a nyi we nné tsienzhwu mbe ri she kyia.

²⁸Aha Bené ri nyi ebe ngwie zhwozhwo nka wesa ne dzio zhe."

²⁹A bra shi we shi kya ne Ishaya i késhe he he, "Kundu dè Brrabé Bi Igbé Zhwozhwo ra we kpi nzhwe nzhi wé, nzhi ra ci shi Sodo, nzhi ra shi shi Gomorra."

³⁰Ma nzhi he rimi wa? Nné Nzhwe Ngwie ne ko mbe i kre he mbe shi tsantsa a nyyi Bené wé, á we ci á shi tsantsa a nyyi Bené aha sa rie.

³¹Mèdi nné Isreela ne mbe i kre he mbe shi tsantsa a nyyi Bené aha zhwe Nti Nka, koó she wé.

³²Aha nda? Aha koó i kre ne sa rie wé, á i kre ne re-ankya ne mbe nyi. Aha ni á grre a "ngbaatsieng grre."

³³A shi we shi kya ne e wie he, "Ri, nje sa ngbaatsie a Siyona, ne nneywí ri ning grre, a nyi ngbaatsie ne ngu ri we ci ré kpi. Mèdi ko nyé ne ngu ri ki sè ko shi re shwe nshwu wé."

Nné Rroma 10

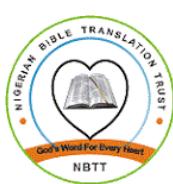
¹Re-gimbe, ngba cwu kya ne nje kre a yarri hwie nje ne nje ning cwe nva ne Bené aha nné Isreela a nyi nke he ré she kyia.

²Nje níng ting cence he á ngwa nci mbe we yang a nwie Bené, mèdi koó nyi ne tente hu reseng wé.

³Aha koó hu rē ne Bené ngu ning ci nneywí ré shi tsantsa a nyyi ngu wé, mbe e kre rē na nci mbe, aha ni koó hung ngwa rici a rē na ne Bené ngu ning ci nneywí ré shi tsantsa a wé.

⁴Kristi e i rwi Nti Nka ana a be, aha ngbe ko nyé ne ngu sa rie re shi tsantsa a nyyi Bené.

⁵A nkang shi tsantsa a nyyi Bené aha zhwe Nti Nka, Musa i wie he, "Ko nyé ne ngu nyí re-ankya ne Nti Nka nè hé, wé she drre aha zhwe Nti Nka nna."

⁶Mèdi a nkang shi tsantsa a nyyi Bènè ne sa rie, Krrède Bènè è hé, "Shi dè ngwè yaa rinng we rici ngwè he, 'Nyi nyè ngu shi ngra re nzhi zinyè ee?' we," (mahu he ngbe re ya be mi ne Krristi).

⁷"Shi dè ngwè bra yaa rinng he, 'Nyi nyè ngu shi wro re nzhi nwie nné kwi ye?' we," (he ngbe re ya deze Krristi ntu).

⁸Kya ne nkang shi tsantsa a nyyi Bènè ne sa rie ngu he è a nyi nke he, "Nka Bènè è shi we dudu ne ngwè, herri ma a shi we rekyi nu ngwè ngbe a nu rie ngwè." Nyi ngwiee ngu nyi nkang sa rie ne nzhi brrò a.

⁹Kundu ngwè he we gbeng ne onu ngwè he Jesu nyi Brrabè, ngwè bra sa rie he Bènè è ki deze ntu, ngwè è she kyia.

¹⁰Nyi yarri ronu rie ne nzhi ning sá rie ngbe wé níng ci nzhi shi tsantsa a nyyi Bènè; a bra nyi ne ronu ne nzhi hé we gbeng ngbe nzhi è she kyia.

¹¹Krrède Bènè è he, "Ko nyè ne ngu sa rie a ngu, ko shi re shwe nshwu we."

¹²Mahu a hé a rici ko nyè. Ko bi nka he nne nke nyi nné Yahudi, nke ncwi è nyi Nne Nzhwe Ngwie we. A nyi we Brrabè zunzru ne ngu nyi Brrabè na ga nné zhwozhwo. Ga nné ne mbe ki kyiè è zhwozhwo, a we mwo rina piriri.

¹³Aha Krrède Bènè è he, "Ko nyè ne ngu kyiè Brrabè è we she kyia."

¹⁴Ma wé ce rimi ré kyiè nne ne ko mbe sa rie a ngu we è ye? Wé ce rimi ré sa rie a ngu ne ko mbe ho nka ngu we è ye? Ka wé ce rimi ré ho ne ko ya nne e we brro nka we è ye?

¹⁵Ka wé bra ce rimi ya nne re we brro nka wesa ne e ki te è ye? A shi we shi ne e wie he, "Kundu ne nné brro Nka Rina mbe e ya wre, a nyi kya rina kpékpe!"

¹⁶Mèdi ko nyi ga nné Isrreela zhwozhwo ne mbe se Nka Rina nna we. Ishaya i he he, "Brrabè, nyi nyè ngu shî nka nzhi è?"

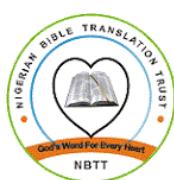
¹⁷Aha ni ga nné ne mbe sa rie è á sa rie aha ne mbe ho nka ne e we brrong, nka ne e we brrong nna nyi nka Krristi.

¹⁸Mèdi nje rin he: Nyi cence he ko á i ho we ee? Á i ho shi. Krrède Bènè è he, "Nka mbe è se ngwie yu zhwozhwo, herri nka mbe è ya cwu krruci ngwie."

¹⁹Nje bra rin tente wa: Ko nné Isrreela i hu reseng we ee? Musa i kèshe shî Benèng he, "Nje ri ci rehwie mbe ré yhwi aha nné mbe ne ko mbe nyi nné nje we; rehwie mbe ri ye gbushwo aha nné re-ngwie riywé zentsi."

²⁰Ishaya i he we gbeng he, "Nnè ne ko mbe ning kre we, á ning she; Nnè ne ko mbe rin aha nje we, nje we ti rici nje."

²¹Mèdi Bènè he nka a rici nné Isrreela he, "Nje yerí yeri nwie nyie va he n se nné nje ne mbe ra ning ho nka ne mbe bra ning klo rici."

Nné Rroma 11

¹Aha ni nje rin he: Ma Béne e ra nne ngu aa? Aawo, ko tsienzhwu! Nje we rici nje e nje nyi nne Isrreela, a nzhwe Ibrrahin, nje wru a nkla Benjemi.

²Ko Béne ra nné ngu ne ngu i këncé we kyie wé. Ko nyi hu kya ne Krréde Béne e he ne Iliya a zhe ne ngu i cwe nva ne Béne a rici nné Isrreela wé ee? A i he,

³"Brrabé, á yhwi nné ti rëseng ngwé, á gywi re-briing nyi teede ngwé. A nyi we nje nggaa nje ne nje hwié, á bra shi kre ré ning yhwé ma?"

⁴Béne i ki shing he rimi? A i he, "A bi nné 'ci natsié ne nje yaa sang ne ko mbe sa hu be ngbe ré ye kpanshuu ne e ki ye he Baali e mbè wé."

⁵A shi we ni a zhe ne né wa: a bi kpi mbe tsié ne Béne ngu kyie ngu we aha ehwie rina ngu.

⁶Ma kundu ngu kyie we aha ehwie rina ngu, mahu ko bra bi nkang nyi re-cwuo nna wé. Aha kundu Béne e ra kyie aha re-cwuo ne nne ngu nyi, mahu ko ehwie rina ngu a nyi ehwie rina ma wé dei.

⁷Ma shi rimi rri ii? Kya ne nné Isrreela mbe i ning tu rici nwie kreng ne ko mbe she wé, nyi ngwiee ne nné na ne Béne ngu kyie mbe she. Kpi mbe hwié we nné klo nci.

⁸A shi we shi ne e wie he, "Béne e ci rehwie mbe ci wee ywing ne riywé hung, á bi nyyi mèdi koó ri ewie wé, á bi re-uucwu, mèdi koó ho nka wé, herri re be wre cwu."

⁹Dooda i bra he wa he, "Nde rewie para mbe ré we hwié etsie; ré we hwié ankyang grré. Nde ré we hwié rewie ne mbe shi ning shwe cinci!

¹⁰Nde nyyi mbe ré ci ywing herri ré ménkyeng ri ewie; ngbe re-teme mbe ré gwe herri tiya aha gezhe."

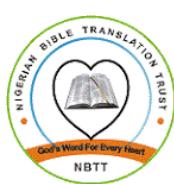
¹¹Nje bra rin wa he, Nné Isrreela i grré kpi we kprrenkprrenkprre herri ko bi na ré bra cinyé wa wo yé? Aawo, ko tsienzhwu! Engwie mbe e ci kyia be nwie Nné Nzhwe Ngwie aha ngbe re ci rehwie nné Isrreela ré yhwi.

¹²Ma kundu engwie mbe e ngwa ebe ngwie mwo rina, ne ywé mbe e ci Nné Nzhwe Ngwie shwe rishwe ni, ma kundu ga nné Yahudi ne e kyie e mbe ri she ngwie ngbe re-mwo rina nna wé ngra brri we brri rimi!

¹³Nje shi nka a zhe ne né ne nyi Nné Nzhwe Ngwie, tu ne nje nyi nnente re be nwie Nné Nzhwe Ngwie. Nje ning cwé zewe ne cwuo nje né,

¹⁴he ka deénté wo, n ci rehwie nné na nje e ré yhwi, he ngbe n ci yá mbe ré she kyia.

¹⁵Aha a zhe ne i we ra, ngbe nné be ngwie zhwozhwo a she riwieng she srra shwe ngbe Béne. Ma rinang nna ri ngra shi rimi a zhe ne Béne ri we se e? Wé shi shi nné kwi ne e we deze nce!

¹⁶Ma nzhi ning mwa yi ne nda? Tu ne cwe yâ nke ne e vie ngwa Béne e shi wiri, mahu rese kya ngu hwię e shi wiri ma. Kundu ne riti ekwe e shi wiri, mahu ga re-nva nna zhwozhwo wé shi wiri ma.

¹⁷Mbe nné Yahudi e á shi shi yá nva ekwe rihwién na ne e kye ne e bra kprre nva nna á wa, wire á a nyi mi ne nyi ne nyi shi shi nva rekwe na rihwién yi, á a ya ning rwe nyrra mi. A zhe ne n̄e nyi e shi nwie ho shwi rishi ruto na t̄ente ekwe rihwién nke ne e kye e ne ngu kwa ne re-rinyie ngu.

¹⁸Aha ni shi de ngwe we dzie mbe ne mbe shi shi nva ekwe nke ne e kprre wa a we. Shi de ngwe cwe zewe we. Ngwe nyi we vang, ko nyi ngwe ne ngwe bro riti ekwe nna we, a nyi riting nna ngu re bro ngwe e.

¹⁹Mèdi ngwè bra hung he he, "Ee, nje he ka á i kprre nva ekwe nna aha ngbe nje e n she ngwie ye ee."

²⁰A shi ni cence. Á i we kprre mbe ẹ́ wa aha riywẹ́ sa rie mbe, ngbe ngwẹ́ ẹ́ she ngwie aha sa rie ngwe. Medi shi de ngwe bra ne ne kywo rici ze we, yo ne owu.

²¹Kundu ne ko Béne i we nné Yahudi ne mbe shi shi tente nva rekwe wé, ngwé hwie he we re we ngwe ee?

²²Aha ni ri zhwe ehwie rina Béne ngbe ren ngu ne. Aa ngwa nné mbe ne mbe ra sa rie a ngu cinci, ngu a re nyi ngwé e rina, mèdi se ne ngwé kë we ne yo we yarri ehwie rina ngu wire. Dee ni we, wé re tsa wé zhwu ma.

²³Kundu mbe nné Yahudi e mbe ning brru sa rie a ngu, wé ning brru ne mbe re be
riting nna, aha Bene e hu ning brru ne mbe tente wa.

²⁴Ma herri kundu ngwɛ ne ngwɛ shi shi ngwɛ nyi va ekwe rihwien yi ne Bɛnɛi re fo bia a tɛnte ekwe rihwien, ne ngu bi rwe ré nyi ni eɛ, wɛcɛrimi re mɛnkɛ ning brru mi ne nva rekwe na tente ekwe rihwien nna aa?

²⁵Re-gimbe, ko nje ce nyi nyi riywé hu nka ne ngu shi la la né weé, kishi nyi ri né ne yaa kywo he nyi bi zentsi. Kpi nné Isrreela a á ci gbanggrraa aha se ne rigbre Nn^é Nzhwe Ngwie nke ne mbe shi ngwie nwie Bene e ri ya cwu veverri wire

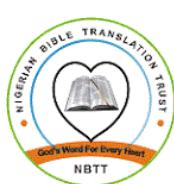
²⁶Wire ga nné Isreela zhwozhwo ri she kyia, shi ne Krrede Bene he: "Nnenkyia a ri wru a Sivona ngbe we yi ga re-ngwiengwie nzhwe Yakubu.

27'Jee nie noge mbe e nyi nke: á ri he zhe ana nie ri we we re-engwje mbe."

²⁸Aha ne nné Yahudi e mbe ra Nka Rina n̄e, á hwię rwinkó B̄en̄e, aa a bra hwię rinang a nwie nyi, nyi Nn̄e Nzhwe Ngwie. M̄edi a nka kye ne B̄en̄e ngu i we kye, a we cé aha brrá re-vo mbe na tiva.

²⁹Aha kva na na Bene re be nwie mbe ngbe ye ne ngu we ve e, ko shi re bra we we

³⁰Aha we shi nyi Nné Nzhwe Ngwie e nyi i ra ho Béne nka gbangba tiya a, a zhe ne ne a rí naana nyi aha riwwe ho nka nné Yahudi

³¹A shi we ni wa, shi ne nyi i ra ho Bene nka, ngu a ri naana nyi, nné Yahudi ẹ́ á ra ki ho nka, ngbe Bene wé ri naana mbe shi ne ngu ri naana nyi ma.

³²Bene ẹ́ ci ga nneywí zhwozhwo á hwiẹ́ shi nné gyiaa aha riywé ho nka, aha ngbe ngu ri naana ko nyé mbe.

³³Ehwie rina Bene ẹ́ zhwo we zhwo! Zentsi ngu a shi cwuncwuncwuu! Hu ṣeséng na ngu a ko bi krrucing wé! Nyi nyé re hung hu re-kyankya ne ngu rwe ẹé? Nyi nyé re hung hu nhwię̄ ngu aa?

³⁴"Nyi nyé ngu sa hu kya ne ngu shi nu rie Brrabe ẹé? Nyi nyé re hung ki sheng ne nka aa?

³⁵Nyi nyé ngu sa ki ngwa yankya, herri ngbe ré he re trra aa?"

³⁶Aha nyi ngu ne ngu nyi ko nda, a bra nyi ngu ne ngu ci ko nda ning shi, ko nda bra ning shi we aha grimē ngu. Grimē nyi ngge ngu herri tiya! Nde re shi ni.

Nné Rroma 12

¹Aha nii, re-gimbe, nje cwe nva ne nyi aha Bene ẹ́ ri naana nzhi we yang, he nyi ngwa nci nyi shi nyi kyang nyi teede nke ne ngu shi nce, ne ngu shi wiri ngu bra klá Bene ewwie. Nyi ngwiee ngu nyi tentē ye mbè ne nyi ye Beneng.

²Shi dẹ̄ nyi fo ẹkpéé nné riywé hu Bene a nze nẹ́ wé, mèdi nde Bene re níng bra ngbe nyi ci hwihwíng a yarri rehwie nyi. Wire nyi ẹ́ hung hu ka nyi nda ngu nyi kya cẹ̄ Bene ẹ́, ne ngu nyi kya tenteng, kya ne ngu ki kla ewwie, ne ngu shi tsantsa a nyi nyi ngu.

³Aha ewwie rina Bene re be nwie nje, nje he ne ko nyé a tsi nyi he: shi dẹ̄ ya nyi re yaa fo shi ngu wara kya ne ngu mwa yeyerri ne ngu wé. Mèdi ko nyé re nywé rici a yarri hwie nka ngu, re ri rici ngu we yeyerri ne ewie Bene ngu ki sa a yarri cẹ̄ nka.

⁴A shi we shi ne ko nyé nzhi bi rekpri rwe piriri a rwe ngu, ko rekpri rwe nna zhwozhwo nyi we zhwe cwoo zunzrru wé.

⁵Aha ni a yarri Krristi ẹ́ nzhi brri we brri, mèdi nzhi shi zunzrru, ko zohu ekpri rwe nna a mwe ngbe ya.

⁶Aha ni nzhi bi re-beewa kanka kanka yeyerri ne kya Bene ngu níng ngwa a yarri ewwie rina ngu. Kundu ya ri bi beewang ti ṣeséng, wé ti ṣeséng yeyerri ne sa rie ngu.

⁷A ri nyi nang nyi cwooong she nnéng, wé nyi cwooong she nnéng; a ri nyi nang mie nka, wé mie nka;

⁸a ri nyi nang shwé nneywí rehwie, wé shwé nneywí rehwie; a ri nyi nang ngwang aha ré she nnéng, wé ngwa ne ewwie zunzrru; a ri nyi nang kwa nneywí yincwuee, wé ning tu rici kwa yincwuee ẹ́ rina rina; a ri nyi nang she 'yiriywéng a yarri naana, wé we sheng ne ewwie kla.

⁹Nde cę ne nyi yaa cę e re nyi cence. Nyi cętrri kya ne ngu shi ngwiengwie, nyi bro we kya ne ngu nyi tenteng.

¹⁰We shi re-gimbe, nyi yaa cę gbagba. Ngwa nné grime shi á re ne.

¹¹Shi dę nyi we wesa ning tu rici ncwuo wę, nde rehwie nyi ré yhwi aha cwuo Bęne.

¹²Nde nyi bi rehwie kla aha kya ne nyi ning sa riyii, nyi bi rehwie sheng a yarri re-cinci nyi, nyi ke we ne ku Bęne ko zohu zhe.

¹³Nyi ri ma kye kya ne nyi bi e ngbe nyi na nné cę nka nke ne ko mbe bi wę, nyi se nné ice ne nva wehwie.

¹⁴Nyi mwo nné ne mbe níng ngwa cinci rina. We mwo rina, shi dę nyi mwo he ré ngwie gezhe wę.

¹⁵Nyi nyi rekwi ngbe nné ne mbe shi rekwi, nyi bra ku rana ngbe nné ne mbe shi rana.

¹⁶Nyi srra rina ngbe ko nyę. Shi dę nyi yaa kywo wę, mèdi nyi shi ngbe nyi mwe rici ngbe nné mbe ne mbe rę. Shi dę nyi hwie he nyi nę nné e ne zentsi wę.

¹⁷Shi dę nyi trra engwie ne engwie wę. Nyi ci nkwiłe ngbe nyi nyi kya ne ngu shi yeyerri a nwie ko nyę.

¹⁸Nyi nyi ko nda ne nyi ri hung nying aha ngbe nyi srra rina ngbe ko nyę.

¹⁹Nné cę nje, shi dę nyi trra engwie wę, mèdi nyi we Bęne re níng trrang ne ren ngu. Aha á wie he: "Trrang nyi ngge nje, nje ri trra, kya ne Brrabę e he e nyi ngwiee."

²⁰Mèdi shi kya ne Krrędę Bęne e he, "Kundu rwinko ngwę shi ne nzhwo, ki ngwa yâ ye. Kundu 'nę rishi ki hwe, ki ngwa rishi shwe. Kundu ngwę nyi ni, ngwę e ki ci nshwu."

²¹Shi dę ngwę we engwie re shwe igbe ngwę wę, mèdi nyi shwe igbe engwie ne re-cwuo rina.

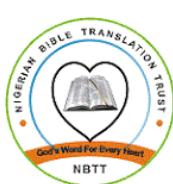
Nné Rroma 13

¹Se ko nyę re ngwa ringgwę ngwie grime, aha ko bi ya ringgwę ne ngu nyi Bęne ngu wesa cing wę. Ga re-ringgwę ne nzhi bi nę nyi Bęne ngu ci.

²Aha ni ko nyę ne ngu ra ho nka ringgwę, mahu a cętrri kya ne Bęne ngu rwe sa; ko nyę ne ngu bra nyi ni e shi yaa be mi ne nyi nka a rici ngu.

³Ko nnencwueé e á nyi kya owu a nwie nné nyi kya ne ngu shi yeyerri wę. Ngwę cę srra we dengge wesa ne owu nné ringgwę ee? Ma nyi kya ne ngu shi yeyerri, ngbe wę re de.

⁴Aha á nyi nnencwuó Bęne ngbe ré re nyi ngwę e rinang. Mèdi kundu ngwę ywę, ci owu mbe, aha koó bro re-isenkeli mbe e we shweni wę. Aha á nyi nnencwuó Bęne aha ngbe ré ngwa nné bi vini cinci shi kya Bęne cę.

⁵Aha ni, aa mwa yeyerri nyi ho nka ringgwé ngwie e, ko we aha ne nyi to shwe cinci we, medi aha dë nyi bi vini a yarri ronu rie nyi we.

⁶Kya a nyi ngwiee ne nyi trra gondu a, aha nnencwuo gonati e á nyi nnencwuó Bene, ne mbe ngwa zhe mbe zhwozhwo aha cwuo ringgwé ngwie.

⁷Aha ni nyi trra ko nyé kya ne ngu níng zhwe: nne nke ne ngu si gondu, ki trrang; nne nke ne ngu si ncwéng ankya, ki trrang; nne nke ne ngu mwa yeyerri ngwie to owu ngu, to owu ngu, nne nke ne ngu mwa yeyerri ngwie ki ngwa grime, ki ngwa.

⁸Shi dë nyi bro tsie ya nne wesa trrang we; se ka tsie nke ne e zhwe ko nyé, nyi ngwiee ngu nyi he nyi yaa ce. Ko nyé ne ngu nyí nke nè mahu a zhwé Nti Nka yeyerri.

⁹Ga re-nka ne e ngwa he, "Shi dë ngwé nyi njè we, dë ngwé yhwe nne we, dë ngwé nyi nca we, dë ngwé ci riyii yankya ya nne we," ngbe rese re-nka ne e ngwa a zhwozhwo á mwe á shi we yarri zunzru nè he: "Ce nne dudu ne ngwé shi rici ngwé."

¹⁰Ko ce e nyi nke he ngwé nyi nne dudu ne ngwé 'hwie we. Mahu kundu ngwé ce nne dudu ne ngwé e, ngwé e zhwe Nti Nka zhwozhwo.

¹¹Aha ni, se nyi nyi ni, aha nyi hu zhwe zhe ne nzhi ning shi ne. Zhe e be ngbe nyi shwo ndzie. Zhe ne e shi níng kyia a sa dudu re ne zhe ne nzhi i ning si ywe.

¹²Totu a nyia, mincwe e ri kpa kla. Aha ni nzhi we ni re-cwuo na ewie ywing ngbe nzhi hwrра ankyang ko na ewie si.

¹³Nde nzhi srra zhwe srra tenteng shi nné ne mbe srra a nwie si brra tene -- ko a reparang shwe ankyang dzio nci we, ka shwe ankyang ci zhing we, ka lele njè we, ka nyi ankya nshwu we, ka yaa ti ka we, ka ci riyii a ankya nné we.

¹⁴Medi nyi yaa sha ne ekpee Brrabé Jesu Krristi. Shi dë nyi hwie nkang ho shwi ankya ecwue na ikpe rwé we.

Nné Rroma 14

¹Nne nke ne sa rie ngu a shi brrubrru, nyi ki se; shi dë nyi ki ti onu ce nwie he e brru aha kya ne ngu ning hwie yi e shi ka ne na nyi we.

²Yá mbe bi sa rie he mbe e hung ye ko nda ne mbe ce, medi ya ne sa rie ngu a shi brrubrru we ce ye we ankya mbe ne e tsi a nhwien.

³Shi dë nne nke ne ngu hung ye ko nda re dzie nne ne ngu ra ye kpi re-ankya we; shi dë nne nke ne ngu yé we kya ne e tsi tsi a nhwien ma re dzie nne ne ngu yé ko nda we, aha ga mbe zhwozhwo Bene we ce.

⁴Nyi ngwé nyé ngwé nyi 'hwie yaka ya nne nka aa? A nyi we beri ngu a ngu hung he aa nyi yeyerri ka aa ywé. Aha nyi Brrabé ngu hung ki ci re yo tsantsa.

⁵Ya nne ẹ fo ya otu a ki ne kpi rotu a zhwozhwo, ya a ri ga rotu a zhwozhwo ki nyi we zunzrru. Nde ko nyẹ re fo kya ne ngu hu he shi tsantsa a yarri hwie ngu.

⁶Nne nke ne ngu fo he ya otu ki ne kpi rotu a, aa ki fo ni aha grime Brrabę. Nne nke ne ngu bra yé ko nda a wa, a nyi ni aha grime Brrabę, aha a cí Bẹnẹ kijieng. Nne nke ma ne ngu rá ye yá re-ankya, a nyi ni aha grime Bẹnẹ, aha ngu a ma a cí Bẹnẹ kijieng.

⁷Ko bi ya nzhi ne ngu srra we aha rici ngu wẹ; ko bra bi nne ngu shi hu we aha rici ngu wa wẹ.

⁸Kundu nzhi shi nce, wẹ nyi we aha grime Brrabę ne nzhi shi nce; kundu ne nzhi bra kwi, nzhi ẹ kwi we aha grime Brrabę. Aha ni ka nzhi shi nce ka nzhi kwi, nzhi nyi we na Brrabę.

⁹A nyi aha ni ne Krristi i hu, ngu bra ning brru deze nce, aha ngu hwię Brrabę na nné nce ngbe nné kwi.

¹⁰Ma aha nda ne ngwẹ ẹ ngwẹ ri vini gimbe ngwẹ ee? Ngwẹ ẹ ma, aha ngwẹ dzie gimbe ngwẹ ẹ ma aa? Ga nzhi zhwozhwo nzhi ri yo a nyyi Bẹnẹ ngbe re níng nyi nka.

¹¹Aha á wie he, "Nje Brrabę bi ce ẹ nje he, ko nyẹ ri hu be ne re-ruhuu ngu a nyyi nje, ko nyẹ wẹ he we ne onu ngu he nje nyi Bẹnẹ."

¹²Mahu ko nyẹ nzhi ri yo re he kya ne ngu nyi a nyyi Bẹnẹ.

¹³Aha ni, nzhi we ni yaa nyiẹ nva re he nne nke ka nke bi vini. Ne re shi ni, canca ngwẹ ngwẹ fo a yarri ngwẹ he ko shi ngwẹ nyi yankya herri re ci ya gimbe re grre re kpe yarri ẹngwie wẹ.

¹⁴Nje hu cence he shi ni, aha nje shi yarri Brrabę Jesu, nje hu he ko bi ko ya yâ ne ngu wesa shi wiri wẹ; mèdi kundu ya hwię he ko ya yâ wesa shi wiri wẹ, mahu ko shi wiri wẹ a nwie ngu.

¹⁵Mèdi kundu aha kya ne ngwẹ yé ẹ ngwẹ shi ci ya gimbe re dzio ehwie, mahu kya ngwẹ nyi ẹ tí he ko ngwẹ ki cẹ wẹ. Shi dę kya ne ngwẹ yé ẹ re hwię kya ngu shi ci ya gimbe ne Krristi ngu hu aha ngu re ci shweni wẹ.

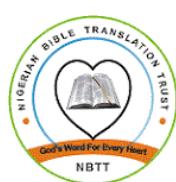
¹⁶Shi dę kya ne ngwẹ hwie he bi rina a ré he he shi mënkye wẹ.

¹⁷Aha ko Ringwẹ Bẹnẹ ẹ nyi nkang ye re shwe wẹ, mèdi nyi nka redziee, ngbe srra rina, ngbe ehwie kla ne Nshe Wiri ngu ngwa.

¹⁸Kundu nneywí nyí Krristi cwuo ni, mahu wé kla Bẹnẹ ehwie, nneywí wé bra he kya mbe nyi ẹ bi rina.

¹⁹Aha ni, nde nzhi yaa rwe nwie nyi kya ne ngu shi be mi ne srra rina ngbe yaa ci cwo a nci nzhi.

²⁰Shi dę ngwẹ dzio kya ne Bẹnẹ ngu nyi aha kya ne ngwẹ yé wẹ. Ko bi ya yâ ne ngu wesa shi wiri wẹ, mèdi a shi wieeni ngbe ya nne re ye kya ne ngu shi ci ya re grre.

²¹A nyi canca d^e ngw^e ye ya rine^e, ka ngw^e shwe ya rishi ruto, ka ngw^e nyi yankya ne ngu shi ci ya gimbe re kpe yarri engwie we.

²²Bro kya ne ngw^e ning hwie yi a nka n^e we hwie ngw^e ngbe Bene. Mwo rina nyi na nne nke ne ko ngu ho a hwie ngu a he kya ne ngu nyi e shi wieeni we.

²³M^{ed}i nne nke ne ngu ki shi jinji a nka kya ne ngu ye e, mahu nyi Bene ngu ki ting he yeng nna shi wieeni, aha kya ne ngu yé e ko shi yeyerri ne kya ngu ning sa rie we. Ko nda ne e nyi wesa ne sa rie e nyi engwie.

Nné Rroma 15

¹Aa mwa yeyerri nzhi ne sa rie nzhi e bi igbe nzhi she nné mbe ne sa rie mbe e shi brrubrru ne re-brru mbe. Shi d^e nzhi nyi we kya ne ngu shi ning ngwa nzhi e ehwie kla we.

²Nde ko ny^e nzhi re nyi nne dudu ne ngu rina nwie ki kla ehwie, re ki ci cwo.

³Aha ko ngbe Krristi e ma ko i nyi yankya aha ngu yaa ngwa ehwie kla we rici ngu we. M^{ed}i a i ci we shi kya ne e wie he: "Ga re-cwi ne e re cwi ngw^e e hwie we rici je."

⁴Ko nda ne i wie a yarri Krred^e Bene e á i wie aha re níng mieng, re bra níng shwe rehwie aha ngbe nzhi hung yaa rwe nwie sa riyii a re-ankya ne Bene ngu níng sa 'jee.

⁵Nde Bene ne ngu níng shw^e rehwie re níng sheng ngbe nyi hung yaa rwe aha nyi mwe rici a nci nyi nwie mi^e zhwe srra na Krristi Jesu,

⁶aha ngbe ga nyi zhwozhwo nyi ci onu 'zrru nwie de Bene ne ngu nyi 'B^e Brrab^e nzhi Jesu Krristi a yarri ronu rie nyi.

⁷Ko ny^e ri ma si re-gimbe a yarri Krristi ne nva wehwie we shi ne Krristi ngu níng se aha grime Bene ma.

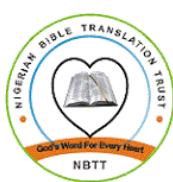
⁸Nje níng ting he kya ngu i ci ne Krristi e hwie nnencwu nné Yahudi e nyi aha ngu ti raywrra Bene, ngbe ngu bra ti he re- 'jee ne Bene ngu i sa brrá re-yo mbeng nna koo kpo we.

⁹Aa bra i nyi ni aha ngbe Nné Nzhwe Ngwie re de Bene aha naana ngu re be nwie mbe, shi ne e wie he, "Aha ni, nje shi re de a tsi Nné Nzhwe Ngwie; Nje bra shi ce reveng de lo ngw^e."

¹⁰Á bra wie wa he, "Nyi nyi rekwi, nyi Nné Nzhwe Ngwie, ngbe nné na Bene!"

¹¹A bra he wa he, "Nyi de Brrab^e, ga nyi Nné Nzhwe Ngwie zhwozhwo; nyi ki de, ga nyi nneywí zhwozhwo!"

¹²Ishaya bra i he wa he, "Ya ri wru a nzhwe Jese; ngbe w^e ye ringgw^e a zete Nné Nzhwe Ngwie, Nné Nzhwe Ngwie e wé sa riyii a ngu."

¹³Nde Benę ne nzhi sa riyii a ngu re níng ngwa ehwie kla ngbe srra rina aha ne nyi sá rie a ngu, aha ngbe nyi kę we ne ning bra sa riyii a ngu ne igbę Nshe Wiri ne ngu níng sheng.

¹⁴Re-gimbe, nje we rici nje e nje hu cence he nyi bi ekpeę rina, nyi bra bi hu rese nka Benę we yang, he nyi bra hung yaa mięng we nci nyi.

¹⁵Nje níng he yá re-nka a yarri krrędę nę we dengge aha ne nje ce níng lu tentę. A ning shi we dengge ni aha ehwie rina Benę shi ngbe nje,

¹⁶ngbe n hwię nnencwuo Krristi Jesu re nzhi nwie Nnę Nzhwe Ngwie. Nje shi ncwuo shi nyi ya prristi aha ngbe n brro rese Nka Rina Benę; ngbe Nnę Nzhwe Ngwie ré ci shi nyi ya teede na ngu mwa yeyerri Benę re se, ne Nshe Wiri we ko á hwię na Benę.

¹⁷Aha ni nje cwe zewe ne cwuo Benę ne nje shi mi a yarri Krristi Jesu.

¹⁸Ko shi n mahwie he nje shi he ya nka we, se we kya ne Krristi ngu nyi a yarri nje aha ngu kwa Nnę Nzhwe Ngwie ré nę ne nyi kya ne Benę he aha re-nka ne nje we heng ngbe re-ankya ne nje nyi,

¹⁹ne igbę ngbá re-sheede ngbe re-cwuong hwię nga onu ne igbę Nshe Benę. Nyi aha ni ne nje ce ciee a Urrushelima herri re nzhi wrę Ilirriku nwie brro Nka Rina Krristi zhwozhwo.

²⁰Ngba cwu kya ne nje i ce e nyi nke he n brro Nka Rina nna a nwie ne koó ning hu Krristi gung we, kishi nje ri shi shi nne ne ngu shi runo a zete riti runo na yaka ya nne ngu sa.

²¹Mędi a shi we shi ne e wie he, "Nnę mbe ne koó i we ting aha ngu we, á ri ri, ngbe nné mbe ne ko mbe i ho we wę she hu reseng."

²²A nyi aha ni ne ngu ning fo zhe we yang ne nje ce be nwie nyi, mędi koo ci we.

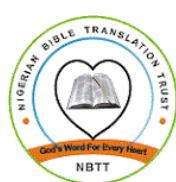
²³Mędi a zhe ne nę tu ne nje fro re-cwuo nje a re-ngwie nke nę, ne nje bra fo re-rie we yang nwie ku ucwua nyi he nje ra be n ya níng ri,

²⁴nje hwie he nje cwo be a zhe ne nę. Nje sa riyii he kundu nje ri shi rę re nzhi Sipaniya, ma n ta n níng dzie. Kundu nje ri ci ewę zhe tsię ngbe ne nyi, nyi e ning sheng a ciee nje re nzhi miimi e fa.

²⁵Mędi a zhe ne nę nje shi rę re nzhi Urrushelima aha a bi ankya ne nje cwo a ngwa nné Benę a miimi.

²⁶Aha rekpri nné ce nka a Makyidoniya ngbe Akaya á ngwa nci mbe nwie tsu ncwé aha yiriywę ne mbe shi tsi nné Benę na Urrushelima.

²⁷A nyi kya ne mbe rwe nyig we mwa yi mbe, wire ma aa bra mwa yeyerri ngbe ré we sheng. Tu ne Nnę Nzhwe Ngwie e mbe she mwo rina na nka Benę aha nné Yahudi, mahu aa mwa yeyerri ngbe ré we sheng ne kya mbe bi ma.

²⁸Kundu nje ri fro cwuong ywa mi ne ankya ne, ne nje hu cence he aa ngwie nva mbe, wire ma n pie rē re nzhi Sipaniya, ma n ta n ning dzie wire n wara.

²⁹Nje hu he nje ri shi ya wrē nwie nyi e, ma n ya wrē ne re-mwo rina Krristi we yang.

³⁰Re-gimbe, nje cwe nva ne nyi aha Brrabē nzhi Jesu Krristi ngbe ce ne Nshe Bēne ngu ci nzhi yaa ce: he nyi kwē ngbe nje a yarri ku Bēne aha nje.

³¹Nyi ku he Bēne re ning kye a nva nné ra nka a Yahudi, he ngbe nné Bēne ne mbe shi Urrushelima a ré bra ya se kya ne nje cwo a we ngwa;

³²he kundu ngu ri bra nyi kya ce Bēne wa, ma n ya wrē nwie nyi e ne ehwie kla we yang, ngbe ma n she ewe srra cwu ngbe ne nyi.

³³Nde Bēne ne ngu ngwá srra rina re shi ngbe ne nyi zhwozhwo. Nde re shi ni.

Nné Rroma 16

¹Nje bra ce nyi hu Fibi, ne ngu nyi gimbe nzhi ewerembrru, ne ngu nyi nnencwuo Bēne a yarri ekpri nné ce nka na Kenkrra.

²Nyi ki se a yarri lo Brrabē shi ne ngu mwa yeyerri ré ning se nne Bēne. Nyi bra ki sheng ne ko nda ne ngu ri kre a nwie nyi; aha aa nyi ne she nné piriring ga ngbe nje ma.

³Nyi ning dzie Prriska ngbe Akyila, ne mbe nyi rwincwuó nje a yarri Krristi Jesu.

⁴Á i ngwa nci mbe shi mbe shi ning kwi kwi aha nje. Nje we ci kijieng, ko nyi we nje nggaa nje we, mèdi ga ngbe rekpri nné ce nka Nnē Nzhwe Ngwię zhwozhwo.

⁵Nyi ning dzie ekpri nné ce nka ne mbe mwé a ri mbe wa. Nyi ning dzie brra rwi nje Epenetu, ne ngu i kèshe se nka Krristi a mbè ngwię Asia.

⁶Nyi ning dzie Merri ne ngu i nyi cwuo we yang aha nyi.

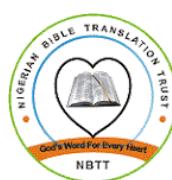
⁷Nyi ning dzie re-gimbe nje nné Yahudi, Andrroniku ngbe Juniya, ne mbe i shi uucwu gyiaa ngbe nje. Á we hu we yang a tsi nnenté, á bra i kèshe nje hwię nné ce nka Krristi.

⁸Nyi ning dzie Ampiliyatū, brra rwi nje a yarri Brrabē.

⁹Nyi ning dzie Ubanu ne ngu nyi rwincwuó nzhi a yarri Krristi, ngbe brra rwi nje Stakyi.

¹⁰Nyi ning dzie Apele, á ki hu aha sa rici ngu nwie Krristi. Nyi ning dzie nné ri Aristobulu.

¹¹Nyi ning dzie Herrodiyo, ya gimbe nje nne Yahudi, ga ngbe nné ri Nasisu ne mbe shi yarri Brrabē.

¹²Nyi ning dzie Trrifana ngbe Trrifosa, ne mbe nyi mbrrú ne mbe i nyi cwuo Brrabé we yang. Nyi ning dzie brra la nje Pesi, ne ngu i nyi cwuo Brrabé we yang.

¹³Nyi ning dzie Rrufu, ya brra nnencwu Brrabé ne e ki hu, ngbe dē ngu ne ngu i ning fo shi nje nyi ewe ngu.

¹⁴Nyi ning dzie Asinkrritu, ngbe Filigo, ngbe Heme, ngbe Patrroba, ngbe Hama, ngbe ga re-gimbe ne mbe shi ngbe mbe zhwozhwo.

¹⁵Nyi ning dzie Filologu ngbe Juliya, ngbe Nerru ngbe gimbe ngu ewerembrru, ngbe Olumpa, ngbe ga nné Béne ne mbe shi ngbe mbe zhwozhwo.

¹⁶Nyi yaa dzie nwie yaa nyi gbagba. Ga rekpri nné cē nka Krristi zhwozhwo níng dzie.

¹⁷Nje cwe nva ne nyi re-gimbe, he nyi nyi tētē ne nné ci ré srra kanka ana. Á ci nneywí ré grre, á bra cetrri kya ne e níng mieng. Nyi to zenzē ne mbe!

¹⁸Aha zhwe nné ana, ko nyi Krristi Brrabé nzhi ne mbe ki nyí cwuo wé, á kre we kya rehwie mbe cē. Á brrá nné ne ko mbe hwie nka cwuncuu wé nwie we bē lo ne renkang shwēli nné.

¹⁹Nka a sē ngwię yu he nyi sē Nka Rina a ne nva wehwie wehwie. Aha ni a ning bi rekwi we yang. Nje cē nyi bi zentsi nwie hu kya ne ngu bi rina, medi ré ning she ko nyi bi vini a kya ne ngu shi ngwięngwię wé.

²⁰Wire Béne ne ngu níng ngwá srra rina a ri hle Shetani, wé níng ngwa igbē a rici ngu. Ko shi fo zhe wé. Nde ehwie rina Brrabé nzhi Jesu re shi ngbe ne nyi.

²¹Timoti ne ngu nyi rwincwu nje e níng dzie, ga ngbe Lusiyu ngbe Jaso, ngbe Sosipata, ne mbe nyi re-gimbe nje nné Yahudi.

²²Nje Tetiyu ne Bulu ngu ning ci n níng wie krrede ne, nje níng dzie a yarri Brrabé.

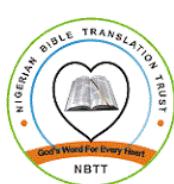
²³Gayu ne nje shi yarri eri ngu ngbe ekpri nné cē nka ne mbe mwe ri ngu a a níng dzie. Errastu ne ngu bró aata brra ngwię, ga ngbe gimbe nzhi Kwartru á níng dzie.

²⁴Nde ehwie rina Brrabé nzhi Jesu Krristi re shi ngbe ne nyi zhwozhwo. Re shi ni.

²⁵Nde nzhi de Béne! Nyi ngu ngu hu níng ci nyi yo gangga ne sa rie nyi, yeyerri ne Nka Rina Jesu Krristi ne nje brro yeyerri ne raywrra nke ne ngu i shi la la gannyi tiya ne e ti.

²⁶A zhe ne nē á wru mi ci we cwe nkyie a yarri re-krredē ne nné ti resēng mbe wie, aa ci nzhi hu raywrra we gbeng. A nyi ngu Béne ne ngu wru gannyi tiya herri tiya ne ngu ngwa nka nē. Aa a ci ga re-ngwię zhwozhwo á hu he shi ni, aha ngbe ga nné zhwozhwo ré ning sa rie ré bra zhwe.

²⁷Grime nyi ngge Béne we nggaa ngu, ne ngu bi zentsi zhwozhwo, aha Jesu Krristi herri tiya! Nde re shi ni.

1 Nné Korrinta

1 Nné Korrinta 1

¹Krrede ne e wru nwie nje Bulu ne e ning ye n hwię nnente Krristi Jesu yeyerri ne kya ce Benę, ngbe ne Sositene gimbe nzhi,

²re nzhi nwie ekpri nné ce nka Benę ne mbe shi Korrinti, ne Benę ngu we kye ré hwię nné wiri ngu a yarri Krristi Jesu, ngbe ga nneywí zhwozhwo ko he ne mbe yé Brrabe nzhi Jesu Krristi mbè, Krristi e nyi Brrabę mbe ngbe na nzhi.

³Nde ehwie rina Benę ‘Be nzhi ngbe Brrabę Jesu Krristi re shi ngbe ne nyi ngbe nyi bra she srra rina.

⁴Nje ci Benę kijieng aha nyi ko zembe zhe aha ehwie rina ngu re be nwie nyi a yarri Krristi Jesu.

⁵Aha a yarri ngu, nyi shwe rishwe a yarri ko nda -- a tsi re-nka ne nyi he ngbe hu reseng nyi.

⁶Aha nka Krristi ne nzhi brro a ci riti a yarri nyi.

⁷Kya a nyi ngwiee ne ko nyi wesa bi yankya na na ne Nshe Wiri ngwá wę, shi ne nyi shi nwie srrante re tsio be Brrabę nzhi Jesu Krristi ne.

⁸A shi níng bro gangga herri re nzhi cwu krrucing, kishi á ri níng she ne ya vini a Tuuye ne Brrabę Jesu Krristi ri be.

⁹Ngu Benę ne ngu níng ye ngbe nyi mwe rici ngbe ne Kowe ngu Jesu Krristi Brrabę nzhi e, ko wesa nyí kya ne ngu ning sa ‘jee wę.

¹⁰Re-gimbe, nje cwe nva ne nyi a yarri lo Brrabę nzhi Jesu Krristi he nyi ci onu ‘zruu. Shi dę nyi bi ronu kanka a nci nyi wę, mèdi nyi mwe rici, ngbe hwie nka nyi ngbe kya ne nyi hwie nyinying re shi zunzruu.

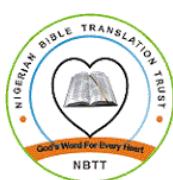
¹¹Re-gimbe nje, nje ho a nwie nné ri Klowe he nyi yaa ti ronu ce we nci nyi.

¹²Kya ne nje ning shi nka a nyi nke: ko nyę nyi bi we nka ngu ka, ya he, "Nje e nje nyi na Bulu"; ya wę he, "Nje e nje nyi na Apolo"; ngbe ya wę he, "Nje e nje nyi na Kyefa"; ya wę he, "Nje e nje nyi na Krristi."

¹³Á kye Krristi e kanka aa? Nyi Bulu ne i ki ci gasankwe aha nyi ee? Ka á i níng nyi batisma a yarri lo Bulu aa?

¹⁴Nje ci Benę kijieng aha ko nje i nyi ko ya nyi batisma wę se we Krrispu ngbe Gayu.

¹⁵Aha ni ko bi nne re he á i ki nyi batisma a yarri lo nje wę.

¹⁶(Enhen, nje lu, a bi ngbe nné ri Sitifana ne nje i we nyi batisma wa. A ning shi wesa ne mbe ne ko bra bi ko ya nyi ne nje i ki nyi batisma wa we.)

¹⁷Aha ko Krristi i ning te he ngbe n ya nyi nneywí batisma we, mèdi he n ya brro Nka Rina wesa ne nti nka na zentsi nneywi, kishi igbè hu Krristi a gasankwe ri hwiè kya shweni.

¹⁸Nka hu Krristi a gasankwe e nyi we cwuo shweni a nwie nné mbiye ne mbe nyia re nzhi ci shweni; mèdi a nwie nzhi ne nzhi nyia re nzhi she kyia, nyi ngu a ngu nyi igbè Bene.

¹⁹Aha á wie he: "Nje ri ci zentsi nné ne mbe hwiè he mbe bi zentsi re ci shweni, ngbe ma n ci nné ne mbe hwiè he mbe bi hu reseng re we ci zhizhi."

²⁰Ma nné bi zentsi e á shi he? Nné miè Nti Nka Musa a á shi he? Ga ngbe nné hung he nka a zhe ne ne á shi he? Ko Bene e ti he zentsi ebe ngwiè ne nyi we cwuo shweni we ee?

²¹Aha Bene a yarri zentsi na ngu, aa ci ko shi nneywi re hung ki hu ne zentsi na rici ngu we, mèdi Bene e kyie brro nka ne e ri shi shi nyi cwuo shweni ngbe re hwiè rê ne nné ce nka mbe shi ning she kyia.

²²Mbe nné Yahudi e á kre he mbe ri sheedeng hwiè nga onu; mbe nné Heleni e ma á kre he mbe she zentsi.

²³Mèdi nyi nka Krristi ne e ki ci gasankwe ne nzhi brro, ne a nwie nné Yahudi e a nyi kya ne ngu we ra ehwie, a nwie Nne Nzhwe Ngwiè e ma a nyi we cwuo shweni.

²⁴Mèdi a nwie nné mbe ne Bene e we ye, ka ré nyi nné Yahudi ka ré nyi nné Heleni, nka nna nyi we nka Krristi ne ngu nyi igbè Bene ngbe zentsi Bene.

²⁵Aha kya ne e fo he nyi riywè zentsi a nwie Bene, aa hle zentsi nneywi we gbong; ewie ne e ri shi shi Bene e ning re, aa wara igbè na nneywi we gbong.

²⁶Re-gimbe, nyi lu ka nyi i shi rimi ye a zhe ne Bene i níng ye. Ko ngbe a hwiè nka na nneywi e ma, a nyi nné wemwa ne i we ri shi a bi zentsi e? A nyi nné wemwa mbe i bi igbè ringgwè e? A i nyi nné wemwa ne e we bî a ri ringgwè e?

²⁷Mèdi Bene e kyie kya ne ngu nyi cwuo shweni a be ngwiè, aha ngbe ngu ning ci nné zentsi nshwu. Bene kyie ankya brrubrru a be ngwiè aha ngu ning ci nné bi igbe nshwu.

²⁸Aa kyie kya ne e ri shi dè bi mpèni we a be ngwiè, ne e bra cètrri, ngbe kya na ne e dziè dziè, aha ngbe ngu ning ci kya ne nneywí hwiè he nyi zunkya re ci shweni.

²⁹Aha ni ko bi nne re hung cwe zewe a nyyi ngu we.

³⁰Mèdi nyi e Bene e be ne nyi a yarri Krristi Jesu, aa níng ngwa zentsi na ngu a yarri Krristi. A nyi aha ngu ne nzhi hwiè nné redziee, nzhi ci wiri, nzhi bra she drre.

³¹Aha ngbe re ci we shi ne e wie he: "Nde nne nke ne ngu cwe zewe, re cwe aha kya ne Brrabę ne ngu nyi."

1 Nné Korrinta 2

¹Re-gimbe, a zhe ne nje i be nwie nyi nwie níng ti re-ankya la la ne Benę ngu níng ting nna, ko nje i be ne ngbá nti nka ka yá re-nka na zentsi zentsi we.

²Aha a zhe ne nje i shi ngbe ne nyi ę, nje i rwe a hwie nje ę he ko shi n he ko yaka nka we se we nka Jesu Krristi; ngu ne e ki ci gasankwe.

³Herri nje i be brrubrrubrru a yarri owu ngbe ne rwe tsi.

⁴A zhe ne nje i he nka ne nyi nwie níng brro nka, ko nje i he nka ne re-nka zentsi zentsi aha n níng cwua we, médi nka nje ę i ti igbę Nshe Benę we gbeng.

⁵Aha ngbe de sa rie nyi ę re yo a zentsi nneywi we, médi re yo a igbe Bene.

⁶Gbengbe ni nzhi hé nka ne nné mbe ne mbe ci brráng a yarri ce nka ne zentsi, médi ko nyi zhwe zentsi na ebe ngwię ne ka na zhwe igbę ringgwe ngwię ne ngu shi ci shweni ne we.

⁷Medi zentsi na ne nje brro a nyi zhwe zentsi na Benę ne ngu shi la la, ne Benę ngu i keshe rwe sa aha nzhi tu ne ngu rishi nyi ebe ngwię ngbe nzhi ning she grimeę.

⁸Ko bi ya nne ringgwe na ebe ngwię ne ngu hu we, aha kundu mbe ra hu, koó ra ci Brrabę bi grimeę a gasankwe we.

⁹Medi we shi ne e wie: "Ko riyii ya nne sa ri we; ko uucwu ya nne sa ho we; ko ehwie ya nne sa hwie nka a zeteng we; a nyi kya ne Benę ngu rwe sa aha nné ne mbe ki ceę."

¹⁰Medi Benę ę níng ting ne Nshe Wiri ngu. Nshe Wiri ę hu ko nda, herri ngbe re-hwie nka cwuncwuu na Benę.

¹¹Aha a nyi nye re hu hwie nka ne ngu shi yarri hwie yaka nne ę? Ko bi we se we ehwie ngu nne nna. A shi we ni wa, ko bi nne re hu hwie nka Benę we se we Nshe Bene.

¹²Medi nzhi nné ce nka, ko nyi zhwe hwie nka na ngu wru be ngwię ne e níng ngwa we, a nyi Nshe Wiri ne ngu wru nwie Benę, aha ngbe nzhi hung hu ko nda ne Benę ngu níng ngwa we shweni.

¹³Kya ne nzhi he ę ko nyi kya ne nzhi mię mię ne zentsi nneywi we, médi nyi nti nka ne Nshe Wiri níng mięng, nyi ngwiee nzhi mię nné mbiye ne mbe bi Nshe Wiri raywrra na Nshe Wiri.

¹⁴Medi nne nke ne ko ngu bi Nshe Wiri we, ko sę kya ne ngu wru nwie Nshe Benę we, aha a nwie zhwe nne ana a ki nyi we cwuo shweni, ko shi re hung hung we, aha se nne bi Nshe Wiri re hung pieng.

¹⁵Mèdi nne nke ne Nshe Wiri ki kwá a hu mpeni ko nda ne Nshe Wiri mié, ko shi nne nke ne ngu nyi riywé Nshe Wiri re bra hung he aa nyi yeyerri ka aa brru we,

¹⁶shi ne Krrede Bene e he: "Nyi nye re hung hu hwie nka Brrabe e? Herri nyi nye re hung ki ti nka a?" Mèdi nzhi e hwie nka na nzhi nyi na Krristi.

1 Nné Korrinta 3

¹Re-gimbe, ko nje i hung he nka ne nyi shi nyi nyi nné bi Nshe Wiri we, nje i he nka ne nyi shi nyi nyi nné tsi ngwie, shi nyi nyi ewee rewe a yarri Krristi.

²Nje i cwo ne nyi shi ewee rewe ne e we ngwá madrra, wesa ne cwu yâ, aha ko nyi i ci igbè ré níng ngwa kya ngu klo we. Herri ne cwu ne ko nyi bra ci igbè we,

³aha nyi shi nwie srra shi nyi nyi nné tsi ngwie herri ne cwu. Kundu nyi bi rehwie rro nwie yaa ti ronu ce we nci nyi, mahu ko herri ne cwu nyi shi tsi ngwie we ee? Ko nyi shi nwie srra yarri ekpee nneywi we ee?

⁴Kundu ne ya he, "Nje e nje nyi na Bulu," ngbe ya we he, "Nje e nje nyi na Apolo," ko nyi e ti he nyi shi yarri ekpee nneywi we ee?

⁵Gbengbe ni ma nyi nye ngu nyi Apolo a? Ka nyi nye ngu nyi Bulu a? Ko ga nzhi gbengbe nzhi nyi we nnencwuó Bené ne nzhi níng kwa ngbe nyi sa rie a yarri Krristi we ee? Ko nyi nzhi nyi we cwuo na ngu ne Bené ki ngwa re nyi.

⁶Nje e nje tsi zhwe e, ngbe Apolo a ning ti rishi, mèdi nyi Bené ngu ci zhwe nna re ci.

⁷Aha ni nne nke ne ngu tsi ngbe ne nke ne ngu ning ti rishi e koó shi nu yankya we, se we ngu Bené nggaa ngu ne ngu ci zhwe nna re ci.

⁸Nne nke ne ngu tsi e ko shi ka ne nne nke ne ngu ning ti rishi we, aha Bené shi ngwa ko nye mbe lede ngu yeyerri ne cwuo ngu ne ngu nyi.

⁹Aha ga nzhi nzhi nyi rwincwuó a ncwuo Bené, nyi e nyi nyi ebe Bené. Nyi bra nyi runo Bené.

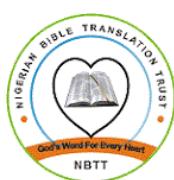
¹⁰Nje i sa riti runo nna ne ehwie rina Bené ne ngu shi rici nje shi nne ne ngu nyi 'shwa a ncwuo runo, ngbe yaka nne e no runo nna. Mèdi ko nye re nyi tenté ne zhwe runo ne ngu shi nong.

¹¹Aha Bené e keshé ci Jesu Krristi we rici ngu re hwie riti runo nna, ko bra bi ya nne re sa yaka riti runo ne ngu shi ka we.

¹²Mèdi yá nné no runo nna á shi nong a zete riti runo nna ne zinarriya, yá ne azrrufa, yá ne rahwan bi grime, yá ne rekwe, yá ne ntsi, yá ne tehwrree.

¹³Á ri ri cwuo ko nye ka shi rimi ye a Tu ne Krristi ri ti ko nda ci a cwe nkyie. Aha á ri he Tuuye, á ri mwa cwuo ko nye ne ro, ngbe ro a we ti ka cwuo ko nye shi rimi ye.

¹⁴Kundu ne e she cwuo ne nne ngu nyi e drre a yarri ro nna, we she lede.

¹⁵Mèdi nné nke ne ro ri ye na ngu, wę wi lede nna, medi ngu nna we she kyia we shi nne ne e ki ti yarri nro.

¹⁶Ko nyi ru he nyi e nyi nyi brranyi Bene, he Nshe Bene e srra yarri nyi we ee?

¹⁷Ko nyę ne ngu dzio brranyi Bene, Bene ri ki ci re ci shweni, aha brranyi Bene e shi wiri, a bra nyi nyi we nci nyi ne nyi nyi brranyi nna.

¹⁸Shi dę ya nne re yaa brra we rici ngu wę, kundu ya nyi hwie he ngu bi zhwe zentsi na ngwie ne, nde re ci rici ngu shi ngu nyi rumwa, aha ngbe re she zentsi.

¹⁹Aha zentsi na ebe ngwie ne nyi we cwuo shweni a nyyi Bene we shi ne e wie he, "Nné mbe ne mbe hwie he mbe bi zentsi, zentsi mbe e nyi eetsie ne Bene we prré."

²⁰Á bra wie wa he, "Brrabę hu re-hwie nka nné bi zentsi e, he á nyi we cwuo shweni."

²¹Aha ni shi dę ya nne re cwe zewe ne ya nne wę. Ko nda shi nva nyi:

²²ka re nyi Bulu, ka Apolo, ka Kyefa, ka ebe ngwie ne, ka ce, ka hu, ka anky na zhe ne, ka anky na zhe ngu cwo be -- ko nda shi nva nyi,

²³nyi e nyi na Krristi, Krristi e nyi na Bene.

1 Nné Korinta 4

¹Aha nii, aa mwa yeyerri ré ning ri nzhi nyi nnencwuó Krristi ne Bene ngu ngwa cwoong brro nka raywrra ngu ne ngu shi la la a nva nzhi.

²Wesa ni, aa bra mwa yeyerri ré she nne nke ne e ki ngwa cwuo a nyi nne ré hung sa rie a ngu.

³Mèdi nje e ko ning kpi roshwo hwie wę, he ya nyi ka yaka ya nne re he he nje nyi cwuo nje e yeyerri ka dę nje nyi yeyerri wę; ko ngbe nje e ma ko nje yaa nyi nka we rici nje wę.

⁴A nwie nje, onu rie nje e shi wiriri, a ni e koo ci shi nje wesa brru wę. Mèdi nyi Brrabę ngu hung nyi nka a rici nje.

⁵Aha ni shi dę nyi nyi ya nne nka ne zhe nna rishi wę, nyi te se zhe Brrabę ri be wire. A ri be wę ya wru mi ne ko nda ne ngu shi la la a nwie ywing ci, ngbe wę kla re-ankya ne nneywí mbe i rwe a re-hwie nka ronu rie mbe we gbeng. Wire a zhe ana Bene we de ko nyę yeyerri ne cwuo ngu ne ngu nyi.

⁶Mèdi, re-gimbe, re-ankya ne nje ning mwa yi a rici nje ngbe ne Apolo aha nyi, aha ngbe nyi mię yankya a nka ne e he: "Shi dę nyi he yankya ka nyi nyi yankya herri re hle kya ne e wie wę." Wire ko nyi e cwe zewe ne ya nne mię nka nyi bra cettri ya wę.

⁷Nyi nyę ngu re ti ka he ngwę ne kpi nné e? Nyi nda ngwę bi ne ko ngu nyi Bene ngu re ngwa wę e? Ma kundu ko nda ne ngwę bi e á re ngwa ngwa, aha nda ngwę ning cwe zewe shi dę nyi kya na na wę e?

⁸Á nyi n̄e herri nyi i she ko nda ne nyi c̄ eē? Á nyi n̄e herri nyi i shwe rishwe ni ii? Á nyi n̄e herri nyi shi nwie ye ringgw̄ w̄esa ne nzhi ne ee? Ka, shi nyi ra shi nwie ye ringgw̄ e cence, ngbe nzhi mwe ye ringgw̄ nna ngbe ne nyi!

⁹Herri a bra ning shi shi B̄en̄e e n̄íng ci nzhi nnenté e nzhi hwię nné merin a ko nda shi shi nné ne e we nyi nkang hu a nkyieng rre. Á n̄íng ci nzhi hwię kya ne ngwie zhwozhwo shi yo re ring, ga ngbe re-njeli ngbe nneywí.

¹⁰Nzhi hwię mwa aha Krristi, m̄edi a yarri Krristi nyi e nyi nyi nné bi zentsi! Nzhi e nzhi shi brrubrru, m̄edi nyi e nyi bi igbe! Nyi e á n̄íng ngwá grime, m̄edi nzhi e á n̄íng dzié!

¹¹Herri re be cwu zhe ne n̄e nzhi shi ne nzhwo ngbe ‘n̄e rishi, nwie srra ne re-igye ankya, á bra shi n̄íng ngwa cinci, ko nzhi bi rering srra we.

¹²Nzhi shi we cinci ncwuo ne nva nzhi. Ko ngbe ne ya nne n̄íng cwi, nzhi e ki mwo rina; ko ngbe ne e shi n̄íng ngwa gezhę, nzhi e shi we nwie yaa rwe;

¹³ko ngbe ne e n̄íng dzio lo, nzhi e he nka we ne ehwie sheng; a nyi nzhi nzhi hwię ankya ne e yw̄ a ngwie, nzhi hwię ko nda ne e yw̄ a tanda herri re be cwu zhe ne.

¹⁴Ko nje wie krredę n̄e re be nwie nyi e he aha n̄íng ci nshwu we, m̄edi he ngbe n̄íng yhwire a nu rewe nje ne nje we c̄e.

¹⁵Ko ngbe ne nyi ra bi nné mię nka piriri herri ko shi ré hung hwieng we, ko nyi bi re-'bę piriri we. M̄edi a yarri Krristi Jesu a nje hwię ‘bę nyi aha Nka Rina ne nje n̄íng brrong.

¹⁶Aha ni nje cwe nva ne nyi he nyi mię zhwe ekpee nje.

¹⁷A nyi aha ni ne nje shi te Timoti re be nwie nyi, ngu a nyi ewe c̄e nje, a bra nyi nne ré hung sa rie a ngu a yarri Brrabę. A cwo a n̄íng lu ne zhwe srra nje a yarri Krristi Jesu, ne ngu shi yeyerri ne kya nje mię ko he a ko zohu ekpri nné c̄e nka.

¹⁸Yá nyi e á n̄e ne kywo nci ze, aha nyi hwię he ko nje bra bi be nwie nyi wa we.

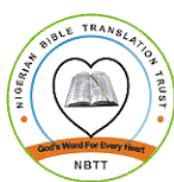
¹⁹M̄edi kundu B̄en̄e ri c̄e, ko shi ci kpe we nyi e she nje ya wrę nwie nyi, wire ko nyi we zhwe nka nné kywo nci ze ana ne nje ri ho we, m̄edi ma n ri ngbe zhwe igbę mbe ne mbe bi e.

²⁰Aha ko ringgw̄ B̄en̄e e nyi re-nka nu we, m̄edi nyi igbę ngu ne ngu shi nzhi.

²¹A nyi nda nyi c̄e nje ri ya n̄íng nying? Nje ri be ne frii eē, ka nje ri n̄íng ti c̄e ngbe ne ehwie sheng?

1 Nn̄é Korrinta 5

¹Cence, nje ho he a bi re-nzhwe lele njè a tsi nyi, zhwe na ne ko ngbe nné tsi ngwie ma koó nyi we: herri ya nne nyw̄ ne mbrru ‘bę ngu.

²Herri nyi bra kywo nci ze! Koo mwa yeyerri nyi ra dzio rehwie herri nyi ti nne ne ngu nyi zhwe ngge ne a yarri ekpring mwe rici nyi e we ee?

³Ko ngbe ne ko nje shi dudu ne nyi a rwe we, medi onu rie nje shi ngbe ne nyi, herri nje kence nyi nne ne ngu nyi ngge ne nka, we shi shi nje ra shi miimi ngbe ne nyi.

⁴A zhe ne nyi ri ya mwe gbengbe a yarri lo Brrabe nzhi Jesu, ne onu rie nje shi ngbe ne nyi, ne igbe Brrabe nzhi Jesu shi ngbe ne nzhi,

⁵nyi ngwa nne ana a nva Shetani aha ngbe ekpee engwie^g ngu a re ci shweni, ngbe ce ngu re she kyia a Tung be Brrabe.

⁶Ko bi rina nyi yaa kywo we. Ko nyi ru he ewe ntsi yisti tsienzhu cí ngba cwu brredi re hru we ee?

⁷Nyi wru mi ne yisti reni na engwie ana, aha ngbe nyi hwie shi cwu brredi hwi na Paska ne ko ngu bi yisti we, nyi e bra shi ni e cence. Aha ngu Krristi e i hu aha nzhi we shi ewe canve teede Paska.

⁸Aha nii, shi de nzhi srra shi nzhi shi para ne brredi bi yisti reni we, nje he nka ne ngwiengwie ngbe ‘hwie, medi re shi shi nzhi shi nyi para ne brredi wesa yisti, woto ekpee rina ngbe raywrra.

⁹A krrede nke ne nje i níng wieng ana, nje i he de nyi mwe rici ngbe ne nné bi ekpee lele njè we.

¹⁰Ko tsie tsie ko nje i he nka ne nné tsi ngwie bi ekpee lele, ka riyii, ka nca, ka nné ye kpanshu mbè we. Aa ra shi ni mahu se nyi we ebe ngwie nna zhwozhwo.

¹¹Medi a zhe ne ne nje níng wie krrede ne he de nyi mwe rici ngbe ne nne nke ne ngu yé rici ngu he nne ce nka medi ngu bra bi ekpee lele njè, ka ne ngu bi riyii, ka ne ngu ye kpanshu mbè, ka nne kwe nneywí feli, ka ne ngu shwe ankya, ka ne ngu nyi nca we. Shi de nyi srra be nwie ye yâ ngbe zhwe nne ana gung we.

¹²Nyi nda shwe nje ne nné ne ko mbe shi yarri ekpri nné ce nka we herri n he nzhi we nyi nka? Ko nyi nné ne mbe shi yarri nzhi ne nzhi shi we nyi nka we ee?

¹³A nyi Bene ngu shi nyi nné mbe ne ko mbe shi yarri nzhi we nka. "Ngu nne ‘hwie ne ngu shi yarri nyi e, nyi ki ti ci."

1 Nné Korrinta 6

¹Rimi ne kundu ya nyi bi nka a rici ya, we bra fo nka nna re nzhi nwie nné nyi nka ne ko mbe hu Bene we, ne na ngu ra ywa mi a nwie nné Bene ee?

²Ko nyi ru he a nyi nné wiri Bene mbe ri nyi ngwie ne nka we ee? Kundu ne nyi nyi e nyi ri nyi ngwie ne nka, ma ko shi nyi hung yaa nyi nka a ewe re-ankya tsienzhu tsienzhu nyi ana we ee?

³Ko nyi ru he nyi nzhi ne nzhi ri nyi re-njeli nka we ee, wire re ning hwie re-ankya na srra nzhi a zhe ne?

⁴Kundu ya nyi bi nka, ko shi nyi hung ci ko we yá a tsi nyi nné ce nka na ne ko mbe be ko yankya we ngbe ré cwueg nka nna we ee?

⁵Nje he ni ngbe nyi shwe nshwu. Woto nyi hwie he ko bi ko nne zunzru a tsi nyi e ne ngu bi zentsi herri re hung cwueg nka a tsi nyi nné ce nka we ee?

⁶Mɛdi ne na aa ra shi ni, gimbe fo nka a rici ya gimbe we ywa mi he nné ra nka ré ki nyi nka nna!

⁷Tu ne cence nyi ko nka re cwo mi nwie nné nyi nka, mahu nyi ti he á níng drreg wiriri. Ko canca ré níng cwuce we ee? Ko canca nyi fo ehwie sheng ko ngbe ne e se kya nyi ne igbe we ee?

⁸Mɛdi nyi e we nci nyi nyi yaa cwuce nyi bra si anky a yá ne igbe, herri a bra nyi re-gimbe nyi ne nyi we nyi zhwe ngge ne.

⁹Nje he ka nyi bi hu reseng he ko nné riywe redziee e bi ngwie Ringgwe Bene we! Shi de nyi yaa brra we! Ko bi nne bi ekpeg lele, ka nne yé kpanshu mbe, ka nne nyi nje, ka nne nto ne ngu hwie shi ewerembrru a nyi nje, ka nne nto ne ngu nyi nje ne nne nto,

¹⁰ka nne nca, ka nne bi riyii, ka nne shwe anky, ka nne dzio nné lo, ka nne nywrra nné rê -- ko bi ko ya mbe ne ngu ri ngwie Ringgwe Bene we.

¹¹Yá nyi i shi ni ma. Mɛdi á níng kyu, á níng ci nyi hwie na Bene, á bra níng ci nyi hwie nné redziee nyyi Bene a yarri lo Brrabe Jesu Krristi ngbe ne Nshe Bene nzhi.

¹²Yá nyi he, "Ko nje bi dem e ngbe n nyi ko nda ne nje ce we ee?" Ee; mɛdi ko nyi ko nda ngu bi mpeni nwie nyi we. Nyi he, "Nje bi dem e ngbe n nyi ko nda ne nje ce." Ee, mɛdi ko nje shi hwie 'hwie nwie yankya we.

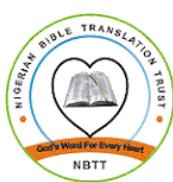
¹³Yá we he, "Koó nyi yá aha ehwie wo ye? Ko ehwie e nyi na yá we ee?" Ee, mɛdi Bene shi we ci gbengbe mbe wehwie e ré ci shweni. Koó nyi rwe aha lele nje we, mɛdi aha cwuo Brrabe, a nyi Brrabe ngu nyi Beri bi re-rwe nzhi e.

¹⁴Bene deze Brrabe nzhi nhu, a bra ri níng deze nzhi e we ni ma ne igbe ngu.

¹⁵Ko nyi ru he re-rwe nyi e á nyi rekpri rwe na Krristi wo ye? Ko shi n fo ekpri rwe Krristi n ki mwe ngbe rwe telekyi we? Ko tsieg tsie!

¹⁶Ka de nyi ru he nne nke ne ngu mwe rwe ngbe ne telekyi e ci rwe zunzru ne ngu wo ye? Aha Krede Bene he, "Mbe wehwie e á ri ci rwe zunzru."

¹⁷Mɛdi nne nke ne ngu mwe ngbe ne Brrabe, mahu aa ci zunzru ngbe ne ngu a nu rie ngu.

¹⁸Nyi to gbong ne lele njè. Ko zembe engwie ne nne ngu nyi, ko shi yarri rwe ngu we, mèdi nne nke ne ngu nyi engwie njè, aa nyi rwe ngu engwie.

¹⁹Ko nyi ru he re-rwe nyi e á nyi brranyi Nshe Wiri ne ngu shi yarri nyi we ee? Nyi ngu ne nyi she a nwie Benè. Ko re-rwe nyi e á nyi na nyi we, á nyi na Benè.

²⁰Aa níng sè, herri aa trra. Aha ni se nyi ci Benè grime ne re-rwe nyi.

1 Nné Korrinta 7

¹Mèdi a nka nke ne nyi rin shi ne nyi wie ana: a bi we rina kundu nne nto cè srra wesa ne mbrru.

²Mèdi aha ngbe ré to gbong ne engwie njè, aa mwa yeyerri ko zohu nne nto re bi mbrru na ngu, ko zohu mbrru ma re bi nto na ngu.

³Nne nto re ngwa mbrru ngu kya ne ngu mwa yeyerri ne mbrru ngu, mbrru ma re nyi we ni ne nto ngu.

⁴Ko rwe mbrru a nyi ngge ngu nggaa ngu we, a nyi na nto ngu ma; a shi we ni ma, ko rwe nto a nyi ngge ngu nggaa ngu we, mèdi nyi na mbrru ngu ma.

⁵Shi dè ya nyi re ning zhwumi ne ya we, se ka kundu ne e ri ma nyi shî he re shi ni gbengbe nyi aha nyi fo ya zhe nwie ku Benè. Mèdi nyi ning brru nyi mwe gbengbe kishi Shetani ri níng ci nyi kpe mwa ri aha riywé yaa rwe nyi.

⁶Ko nje he nke nè he se re shi ni we, mèdi nyi e hung nyi ni e.

⁷Kundu ngu nyi we ike nje, ma n he ko nyè ra shi we shi nje. Mèdi ko nyè bi we ekpee ne Benè ngu ki ngwa, a ngwá nne nke ekpee nke, ngbe we ngwa nne nke ncwi yaka.

⁸Mèdi nné mbe ne ko mbe rwe nyrra we ngbe kpambrrú, ma n he a nyi canca ré srra wesa rwe nyrra we shi nje.

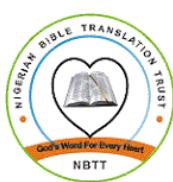
⁹Mèdi kundu dè mbe ri hung yaa rwe we, ré rwe nyrra. Aha canca ré rwe nyrra ne na ecwue nna re shwe rici mbe.

¹⁰Mèdi nné mbe ne mbe rwe nyrra, nje we ngwa nka (ko nyi nje we, mèdi nyi Brrabe) he: shi dè mbrru re we nto ngu we.

¹¹Mèdi kundu ngu we nto ngu, mahu se re srra nggaa ngu ka re ning brru re be nwie nto ngu a; shi dè nne nto re yu mbrru ngu we.

¹²Mèdi ne kpi nné e nje he (ko nyi Brrabe ngu he nke e we): kundu ya gimbe bi mbrru ne ko ngu cè nka we, mèdi mbrru nna a shî he ngu shi srra ngbe ne ngu, shi dè re ki yu we.

¹³Kundu ya mbrru bra bi nto ne ko ngu cè nka we ne nto nna a shî he ngu shi srra ngbe ne ngu, shi dè re to nwie ngu we.

¹⁴Aha ngu nto nna a hwię na Benę aha mbrru ngu, mbrru ne ko ngu cę nka wę e hwię na Benę aha nto ngu ma. Kundu dę e ra shi ni we, ewee rewe mbe e wę hwię rewe tsi ngwię; mèdi a zhe ne nę á hwię na Benę.

¹⁵Mèdi kundu nne nke ne ko ngu cę nka wę ce ka, ré yaa ka. Kundu ngu shi ni, mahu ko shi ré ci nne ka mbrru cę nka ne ce re nyi nyrra ne ngu we. Mèdi nyi aha srra rina ne Benę ngu níng ye.

¹⁶Ngwę mbrru cę nka ngwę hu aa, ka ngwę ri kyia nto ngwę e rre? Ngbe ngwę nne ce nka ngwę hu aa, ka ngwę ri kyia mbrru ngwę e rre?

¹⁷Mèdi nde ko nyę a tsi nyi re srra yeyerri ne ewie Brrabę ki sa, a nwie ne Benę e ki ye re ning shi. Nka ne nje ngwa a ko zohu ekpri nné cę nka a nyi nke.

¹⁸Nne nke ne i ma á ki cię ikpe rwę nto wire Benę e ki ye, dę re kre he ngu ra nyi riywę cięng we; nne nke ma ne i ma ko á ki cięng we, dę re kre he ré ki cięng we.

¹⁹Aha cię ikpe rwę ntó ne riywę cięng nna ko shi nu yankya we. Kya ngu bi mpəni e nyi zhwe nti nka Benę.

²⁰Ko nyę re hwię we nwie ngu i ning shi a zhe ne Benę i ki ye.

²¹Kundu ngwę i nyi ‘hwię a zhe ne Benę i re ye, shi dę ngwę bę we; mèdi kundu ngwę ri hung she srra srra rici ngwę, nyi mpəni ne riwie nna.

²²Nne nke ne ngu i nyi ‘hwię a zhe ne Brrabę i ki ye, ko bra nyi ‘hwię wa we, a nyi na Brrabę; we ni ma, nne nke ne ko ngu i nyi ‘hwię we a zhe ne i ki ye, a nyi ‘hwię Krristi.

²³Benę i níng se se herri aa trra; aha ni shi dę nyi hwię ‘hwię ya nne we.

²⁴Re-gimbe, nde ko nyę re srra a nwie ngu i ning shi a zhe ne i ki ye, re srra ngbe ne Benę.

²⁵Mèdi a nka nné mbe ne ko mbe shi nyrra we: ko Brrabę ning ngwa ya nka aha ni we, medi nje níng ti kya ne nje ning hwię yi shi nne ne ngu mwa yeyerri nyi hung sa rie a nka ngu aha naana Brrabę re be nwie nje.

²⁶Aha zhwe gezhę na zhe ne nę, nje ri a bi rina nne re srra we shi ne ngu ning shi.

²⁷Kundu ngwę bi mbrru, shi dę ngwę kre he ngwę kpo nyrra we. Kundu dę ngwę bi mbrru we, shi dę ngwę kre he ngwę bi mbrru we.

²⁸Mèdi kundu ne e ma ngwę bi mbrru, ko ngwę nyi engwię we; kundu ewena drro ma, koo nyi engwię we. Mèdi nné mbe ne mbe shi nyrra a á shi bi cinci a srra mbe na zhe nę, nje cę níng kye ne cinci nę.

²⁹Kya nje ning shi nka a nyi nke: re-gimbe, ko zhe nzhi nę e hwię piriri we. Aha ni nde nne nke ne ngu bi mbrru re srra shi dę ngu bi we.

³⁰Nné mbe ne mbe shi rehwie dzio ré srra shi d̄e mbe shi rehwie dzio w̄; nné mbe ne mbe shi rehwie kla ma shi d̄e mbe shi rehwie kla w̄; nné mbe ne mbe si ankya ma ré srra ma shi d̄e mbe bi yankya w̄.

³¹Nné mbe ne mbe shi ho shwi ankya ngw̄ie ne shi d̄e ré ning rwe shwe a mbe w̄, aha ebe ngw̄ie n̄e shi ne ngu ning shi n̄e, a shi yhwe.

³²M̄edi nje c̄e nyi we ni srra re b̄ē. Nne nke ne ko ngu bi mbrru w̄ hwie nka ngu a shi a ncwuo B̄en̄e, aha a kre he ngu kla B̄en̄e ehwie.

³³M̄edi nne nke ne ngu bi mbrru, hwie nka ngu a shi a ankya na ngw̄ie n̄e, aha a kre he ngu kla mbrru ngu ehwie;

³⁴hwie nka ngu a hla ci ga wehwie. Mbrru ne ko ngu shi nyrra w̄, ka ewena, hwie nka ngu a shi a ncwuo B̄en̄e, a kré he ngu srra wiri a yarri rw̄e ngu ngbe yarri hwie ngu a zhwozhwo. M̄edi mbrru nyrra hwie nka ngu a shi a ankya na ngw̄ie, aha ngu kla nto ngu ehwie.

³⁵Nje he ni aha n níng sheng, ko aha n ci srra re níng bi rw̄e w̄; m̄edi aha nyi srra yeyerri ne kya ngu shi tsantsa nwie Brrab̄e ngbe nyi ki ngwa nci nyi zhwozhwo wesa ne yaa kye a ga wehwie.

³⁶M̄edi kundu nz̄ewe sa ‘jee ne ya ewena he ngu shi ki fo, ne ngu bra hwie he ko ngu shi nyi kya ngu shi yeyerri w̄ ne zheng drro ewena nyia re nzhi hle, ne ngu bra hwie he ka ngu ra ning brru ki fo, re nyi shi ne ngu ning hwie yi e. Koo nyi engw̄ie w̄. Ré yaa ko.

³⁷M̄edi kundu nz̄ewe e bra ning brru rwe a hwie ngu, ne ko á ki ci ne ce w̄, ne ngu yaa rwe ngu fo a hwie ngu he ko ngu shi fo ewena nna w̄, koo yw̄e w̄.

³⁸Aha ni nne nke ne ngu fo mbrru, aa nyi yeyerri; m̄edi nne nke ne ko ngu fo mbrru w̄, aa nyi yeyerri re n̄e.

³⁹Mbrru nyrra se re srra ngbe nto ngu kundu nto ngu a shi nce; m̄edi kundu nto ngu a hu, we hung drro ne yaka nne ne ngu c̄e, medi re nyi nne ce nka Brrabe.

⁴⁰M̄edi kundu ngu hwī ni, w̄ bi ehwie kla re n̄e, nje hwie ni, nje bra hwie he nje e ma nje bi Nshe B̄en̄e yarri nje.

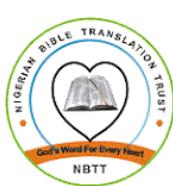
1 Nn̄é Korrinta 8

¹A nka yâ teede kpanshwu a: nzhi hu he ga nzhi zhwozhwo nzhi bi hu r̄eseng. Hu r̄eseng cwo mi ne kywo rici ze, m̄edi yaa c̄e cí nzhi yaa ci cwo.

²Nne nke ne ngu hwie he ngu hu yankya, koo hu yeyerri shi kya ne ngu ra hu w̄.

³M̄edi nne nke ne ngu c̄e B̄en̄e, B̄en̄e e ki hu.

⁴Aha ni a nka yâ teede kpanshwu: nzhi hu he ko kpanshwu a shi nu yankya a be ngw̄ie n̄e w̄, ko tsienzhwu, ko bra bi ya b̄en̄e w̄, se we B̄en̄e we nggaa ngu.

⁵Aha ko ngbe ne ngu bi yá ne e we ye he re-bené a zinyé ngbe be ngwie, we shi ne zhwe re-bené ngbe re-brrabé nē mbe brri we brri;

⁶gbengbe ni, a nwie nzhi Bené shi we zunzru; a nyi ngu ngu nyi ‘Be; ko nda wru nwie ngu; a bra nyi aha ngu ne nzhi shi nce. A bi Brrabé we zunzru; a nyi ngu ngu nyi Jesu Krristi; á nyi ko nda ne ngu; nzhi bra srra nce aha ngu.

⁷Mèdi ko nyi ko nyé ngu hu nka nē wé. Yá nné e á ning mrrang ne teede kpanshu a herri ne cwu, herri kundu mbe ye zhwe yâ nna wé we shi shi mbe nyi teede kpanshu. Tu ne re-hwie nka mbe e á shi brrubrru, á hwie he mbe yaa dzio.

⁸Mèdi ko shi yâ re be ne nzhi dudu ne Bené wé; kundu dē nzhi ye wé, ko nzhi e re wé; kundu nzhi bra ye, ko shi re níng bra yankya wé.

⁹Mèdi nyi nyi tente, shi dē demeng nyi kya ne nyi cē re hwié kyang grre a nwie nné mbe ne mbe shi brrubrru wé.

¹⁰Aha kundu ya nne ne hwie nka ngu shi brrubrru re ri ngwé ne ngwé bi hu reseng nna ngwé shi nwie ye yâ a brranyi kpanshu, ko wé ki ci re ye yâ na teede kpanshu wé ee?

¹¹Ngbe aha ni ngu gimbe ne Krristi ngu hu aha ngu ne hwie nka ngu shi brrubrru ne wé ci shweni aha hu reseng ne ngwé bi!

¹²Kundu nyi nyí re-gimbe engwié ni herri nyi we cí ré hwié bē aha ne hwie nka mbe shi brrubrru, a nyi Krristi nyi ki nyi engwié.

¹³Aha nii, kundu kya ne nje yé e cí ya gimbe nje re grre, mahu ko shi n ye zhwe rine ana wé herri tiya kishi nje ri ci gimbe nje re grre.

1 Nné Korrinta 9

¹Ko nje bi srra srra rici nje wé ee? Ko nje nyi nnente wé ee? Ko nje ri Jesu Brrabé nzhi e wé ee? Ko nyi nē nyi shi yarri Brrabé aha cwuo nje wé ee?

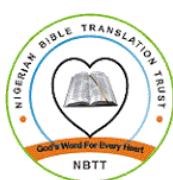
²Ko ngbe ne ko nje ra nyi nnente Jesu a nwie yá wé, a nwie nyi e nje nyi nnente ngu, aha nyi e nyi nyi sheede he nje nyi nnente Brrabé.

³A nwie nné mbe ne mbe kre he mbe ri ka nje nyi nnente e cence yé, nje we shing he:

⁴ko nzhi bi deme ré níng ngwa kya ye ngbe na shwe wé ee?

⁵Ko ko nyé nzhi bi demeng fo mbrru a yarri cē nka shi yá nnenté ngbe re-gimbe Brrabé ngbe Pita, herri ngbe nzhi hung nyi ciee ngbe mbrrú nzhi wé ee?

⁶Ka nyi we nje ngbe Barrnaba ne se nzhi nyi cwuo ne nva nzhi aha nzhi ning she kyang srra aa?

⁷Nyi zohu shezhi ne ngu yaa trrang we rici ngu a ncwuo shezhi ę? Nyi zohu nne kaa ne ko ngu ye ngbre anky a ebe ngu a wę ę? Nyi zohu nne cwo nnywá ne ko shi re shwe radziaa nna wę ę?

⁸Ko nje he nka nę we aha re-ankya ne nneywí mbe hu ana wę! Ko ngbe Nti Nka a koo he ni wę ee?

⁹Aha á wie yarri Nti Nka Musa he, "Shi dę ngwę rwe onu nnywa a zhe ne ngu shi she nkya wę." Nyi hwie he nyi we nnywá ne Bęne cí nkwilę ne mbe ęe?

¹⁰Ko nyi aha nzhi ne Bęne ngu ning he nka nę wę ee? Cence á i wie nka nę aha nzhi. Aha kundu nne kaa shi kaa, ne nne cang shi cang ma, aa mwa yeyerri ga mbe gbengbe ré sa riyii he mbe cwo a ning she na mbe a yâ ne e ca.

¹¹Ma kundu nzhi tsi anky a ne ngu wru nwie Nshe Bęne a yarri ronu rie nyi shi shi zhwe ne e tsi, shi nne tsi zhwe ngu ca yâ ngu a kundu nzhi she anky a na ngwię a nwie nyi, aa zhwo aa?

¹²Kundu herri yá mbe bi dęmęng she kyang srra a nwie nyi, ko nzhi bi dęmę na nzhi ning sheng a nwie nyi ę re nę ni wę ee? Gbengbe ni ko nzhi i níng rinng he nyi níng ngwa yankya ni wę, mędi nzhi yaa rwe yarri ko nda kishi a ri hwię kya ngu shi ci nyi węsa ho Nka Rina Krristi.

¹³Ko nyi ru he nnencwuó a Brranyi ę á she yâ ye mbe a Brranyi wę ee? Ko nyi ru he mbe nnencwuó nwieng nyi teede ę, nyi a tsi anky a na teede ę ne mbe ning she na mbe wę ee?

¹⁴A shi we ni wa, Brrabę ngwa nka he nné brro Nka Rina ré she kyang srra mbe a ncwuong brro Nka Rina.

¹⁵Mędi ko nje i níng rin aha kya ne nje bi dęmę n níng rinng nę wę. Ko nje bra wié krrede nę he aha nyi ning ngwa kya ana ma wo. Aha herri canca n hu ne ya nne re ning dzio kyang cwe zewe nje nę!

¹⁶Aha kundu nje brro Nka Rina nę, ko shi n cwe zewe aha ni wę, aha a nyi cwuo ne se nje nyi. Wuhu ne nje kundu dę nje brro Nka Rina wę!

¹⁷Aha kundu nje brro Nka Rina nę he aha nyi kya ne nje kyie ne rici nje, ma n kre he ré ning trrang; mędi ko nyi kya ne nje kyie ne rici nje wę, a nyi cwuo ne Bęne ngu ning ngwa n nyi.

¹⁸Ma nyi nda ngu nyi lede nje ę? A nyi nke he nje she riwięng brro Nka Rina nna we shweni węsa ne kre he ré ning trrang aha cwuong brro nka ne nje bi.

¹⁹Ko ngbe ne ko nje nyi 'hwie ya nne wę, aha nje srra we srra rici nje, mędi nje hwię 'hwie ko nyę aha ngbe n kwa nné piriri.

²⁰A nwie nné Yahudi, nje i hwię shi nje nyi nne Yahudi, aha ngbe n kwa nné Yahudi. Ko ngbe ne ko nje shi tahwie ringgwę Nti Nka Musa wę, médi nje i hwię shi ya nne ne ngu ning shi, aha ngbe n kwa nné mbe ne mbe shi tahwie ringgwę Nti Nka.

²¹A nwie nné mbe ne ko mbe shi tahwie ringgwę Nti Nka wę, nje i hwię shi ya mbe, aha ngbe n kwa nné mbe ne ko mbe shi tahwie ringgwę Nti Nka wę (médi ko nje wesa shi tahwie Nti Nka Bęne wę, nje shi tahwie Nti Nka Krristi).

²²A nwie nné ne mbe shi brrubrru, nje i hwię brrubrru ma, aha ngbe n kwa nné ne mbe shi brrubrru. Nje i hwię ko nda a nwie nneywí zhwozhwo, aha ko ngbe ne e bra nyi rimi n kyia yá mbe.

²³Nje nyi ga re-ankya nę aha ywa ncwuee Nka Rina, aha ngbe n shi a tsi nné she remwo rina nna.

²⁴Ko nyi ru he a nwie rreng to ncii ę ko nyę to ncii nna médi nyi we nne zunzru ntu cwo she lede nna wę ęę? Aha ni nyi to zhwe ncii na ne nyi cwo a ning she lede.

²⁵A nwie rreng mwa nné to ncii ę ko zohu nne nna yaa rwe nwie ngwa rici ngu yarri ko nda aha ngu ning she lede ne ngu dzió, médi na nzhi ę nyi na ne ko ngu dzió we herri tiya.

²⁶Kya a nyi ngwiee ko nje to ncii nje ę shi nne ne ngu to we dede wę. Ko nje kwe ko a shi nne ne ngu cwe we wu wę.

²⁷Aawo, nje yaa cwe ngbe rwę nje re hwię tahwie ringgwę nje, kishi kundu nje ri brro yaká nné nka, nje we rici nje ę n bra ya wi lede nna.

1 Nné Korrinta 10

¹Re-gimbe, nje cę nyi lu he ga yó nzhi ę zhwozhwo á i shi tahwie inyię ana, ga mbe zhwozhwo bra i tsa Brra Nzhwo Shwo ana a be hwerri.

²A yarri inyię ana ngbe Brra Nzhwo Rishi nna á i we nyi batisma ré hwię nné zhwe Musa.

³Ga mbe zhwozhwo i ye yâ na igbę Bęne ana,

⁴á bra i shwe rishi na igbę Bęne ana, á i shwe rishi a zahwan na igbę Bęne ne ngu i cwo ngbe mbe, zahwan nna nyi Krristi.

⁵Gbengbe ni, ko Bęne i ho shwi jię mbe wę, herri á se nkwe mbe a tsi yi nserinnserin.

⁶Ga re-ankya nę á i ci ni ngbe nzhi ning mię yankya kishi nzhi ri sa hwie nka nzhi a zete re-ankya engwię shi ne mbe i nyi.

⁷Shi de nyi hwię nné ye kpanshwu mbè shi kpi mbe mbe i nyi wę, shi ne e wie he, "Nné nna á i srra be nwie ye re shwe, ngbe mbe ę cinyę ne re-rre bi nshwu."

⁸Shi dẹ nzhi ngwie nyi re-nzhwe lele njè shi ne yá mbe i nyi wẹ, ne herri nné ‘ci nshwa wehwie ne wetsié a tsi mbe i kwi we tozrru.

⁹Shi dẹ nzhi mwa Brrabẹ ri we, shi ne yá mbe i nyi ni nshé e we yhwi.

¹⁰Shi dẹ nyi krro nka shi ne yá mbe i krro wẹ, Njeli Na Hu i we yhwi.

¹¹Ga re-ankya nẹ i ci ni aha ngbe re hwie kya ne kpi nné e ri ning mie yankya, á bra i wie aha ré kẹnṣe níng gara nzhi e nka, nzhi ne krruci ngwie be a zhe nzhi.

¹²Aha nii, nne nke ne ngu hwie he ngu yo gangga re nyi tẹnṭe kishi ri kpe!

¹³Ko bi ya mwa ri ngu sa be nwie ya nne wesa ne yá kpi nné mbe sa ri wẹ. Ko Bẹnẹ kpó ‘jee ngu wẹ, ko shi re re we ngwẹ ngwie ya mwa ri ne ngu shi shwe igbẹ ngwẹ wẹ. Mèdi kundu ngwẹ ngwie mwa ri, wẹ re ngwa rēng to drre ngbe ngwẹ hung yaa rwe.

¹⁴Aha nii, nné cẹ nje, nyi to zenzé ne ye kpanshu mbè.

¹⁵Nje he nka ne nyi ni aha nyi bi hu rèseng, nyi shwẹ riyii nyi ri kya ne nje he nẹ we nci nyi.

¹⁶A zhe ne nzhi shwé a yarri kwrreshing ci Bẹnẹ kijiẹng nwie ki ci kijiẹng, ko nzhi mwe rici gbengbe aha re-mwo rina ne nzhi she nwie roshwo Krristi wẹ ee? Ko cwú brredi ne nzhi yaa hwinng nẹ nyi mwe rici aha mwo rina ne nzhi she a rwẹ Krristi wẹ ee?

¹⁷Aha a bi cwu brredi zunzrru, nzhi e nzhi shi piriri mèdi nzhi nyi rwẹ zunzrru, aha ga nzhi zhwozhwo nzhi ye ngu cwu brredi zunzrru ana.

¹⁸Nyi ri nzhwe nné Isreela; ko nyi nné mbe ne mbe ye kya ne e ning nyi teede e mbe mwe rici ncwuo a nwieng nyi teede Bẹnẹ wẹ ee?

¹⁹Ko nje bra he ma he ngu kpanshu a ka yâ teede kpanshu a shi nu yankya wẹ.

²⁰Ee, nje he teede nné tsi ngwie e nyi rewienci mbe we nying, ko nyi Bẹnẹ wẹ. Ko nje bra cẹ nyi mwe rici ngbe rewienci wẹ.

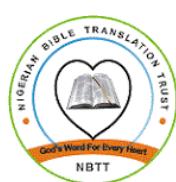
²¹Ko shi re ci nyi shwe a kwrreshi Brrabẹ nyi bra shwe a na rewienci wa wẹ; ko shi re ci nyi ye a tebrru Brrabẹ nyi bra ye a tebrru na rewienci wa wẹ.

²²Ka nzhi cẹ ci Brrabẹ e ehwie ngu re yhwi ee? Nzhi ki nẹ ne igbẹ ee?

²³Yá he, "Nzhi bi dẹmẹng nyi ko nda." Ee, mèdi ko nyi ko nda ngu bi mpeni wẹ. Á he, "Nzhi bi dẹmẹng nyi ko nda." Ee, mèdi ko nyi ko nda ngu shi re sheng wẹ.

²⁴Shi dẹ ngwẹ kre we kya na rici ngwẹ ne ngwẹ cẹ wẹ, mèdi ci nkwlẹ ne kpi regimbe.

²⁵Nyi ye ko nda ne e rie a kaawẹ rine wesa ne rin nka aha nyi to kishi nyi ri nẹ ne bē a yarri rehwie nyi.

²⁶Aha á wie he, "Ebe ngwie ngbe ko nda ngu ning shi nyi na Brrabę."

²⁷Kundu ya nne tsi ngwie níng ye he nyi ya ye yâ ngbe ngu herri nyi shî nyi ywa, nyi ye ko nda ne ngu níng ngwa wesa ne rin nka aha nyi to kishi nyi ri ne ne bē a yarri rehwie nyi.

²⁸Mèdi kundu ya nne he ne nyi he, "Yâ ne nyi na teede kpanshwu." Shi dę nyi ye yâ ana wę aha ngu nne ne ngu níng ting ni e, kishi a ri ki ci mënkye a yarri rehwie ngu;

²⁹ko nyi aha ne nyi e nyi hwie he shi wieení we, mèdi aha ne ngu nne nna ngu hwie ni. Mèdi ya nyi hung he, "Aha nda hwie nka yaka nne re ning ci n mënkyeng nyi kya ne nje cę nying nna aa?

³⁰Kundu nje ci Bẹnẹ kijieng aha kya nje shi yeng ka shweng, aha nda ya nne re ning cwi ne kya nje ning ci Bẹnẹ kijieng nna?"

³¹Aha nii, ko nda nyi shi yeng ka shweng ka re bra nyi nda nyi cę nying, nyi nyi zhwozhwo aha grime Bẹnẹ.

³²Shi dę nyi hwie kyang grre a nwie ya nne Yahudi, ka ya Nne Nzhwe Ngwie, ka ya a tsi ekpri nné cę nka Bẹnẹ we.

³³Nyi nyi we shi nje. Nje kre he n kla ko nyę ehwie a yarri ko nda ne nje nyi, ko nje kre rinang na rici nje wę mèdi kya ne ngu shi bi rina a nwie nné piriri, aha ngbe ré she kyia.

1 Nné Korrinta 11

¹Nyi mię a nwie nje, shi ne nje mię a nwie Krristi ma.

²Nje níng de aha nyi lú ne nje a ko zohu zhe, nyi bra bro nka ne nje i níng mięng yeyerri.

³Mèdi nje cę nyi hu ręsęng he nyi Krristi ngu nyi rici ko zohu nne nto, a a nyi nne nto ngu nyi rici mbrru, Bẹnẹ e nyi rici Krristi.

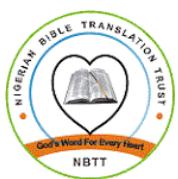
⁴Ko zohu nne nto ne ngu kú Bẹnẹ ka ngu tí ręsę nka Bẹnẹ ne rici ngu shi ku, mahu ko ngwá Krristi ne ngu nyi rici ngu grime we.

⁵Ko zohu mbrru ne ngu kú Bẹnẹ, ka ngu tí ręsę nka Bẹnẹ ne rici ngu gang ma, ko ngwá nto ngu ne ngu nyi rici ngu grime we; ko shi ka ne mbrru nke ne ngu cwuku rici ngu we.

⁶Kundu dę mbrru shi ku rici ngu we, mahu se re cwuku rici ngu. Mèdi kundu a ri nyi kya nshwu ngbe mbrru re ca nkwe rici ngu ka re cwuku rici ngu, mahu se re ki ku.

⁷Ko se nne nto re ku rici ngu we, aha a tí shî Bẹnẹ ngbe grime ngu, mèdi mbrru a tí grime nne nto.

⁸Koó i wru mi ne nne nto a mbrru we, mèdi á i wru mi ne mbrru a nto;

⁹ko á bra i nyi nne nto aha mbrru we, mèdi á i nyi mbrru aha nne nto.

¹⁰Ma tu ne ngu shi nii, mahu mbrru a re ku rici ngu a nyyi re-njeli, aha ngbe re ti he ngu shi tahwie ringgwé nto ngu.

¹¹Gbengbe ni a srra nzhi yarri Brrabé e, ko bi re bi mbrrú wesa ne ntó we, ko bra bi re bi ntó wesa ne mbrrú we.

¹²Aha we shi ne á i wru mi ne mbrru a yarri nne nto, a nyi mbrrú mbe bî nné ntó. Mèdi ko nda wru nwie Béne.

¹³Nyi shwé riyii we nci nyi nyi ri, a bi rina mbrru re ku Béne wesa ne ku rici ngu aa?

¹⁴Ko ngbe a shî ankya ngwie e, koo ti we gbeng he nyi kya nshwu ngbe nne nto re we nkwe rici ngu jeje we ee?

¹⁵Mèdi nkwe rici jeje a nwie mbrru a a nyi kya rina. Á ngwa mbrru a nkwe rici jeje aha re hwié kyang ku rici.

¹⁶Mèdi kundu ri bi nne ngu cę ti onu ce a zete nka nę, ko nzhi bi yaka ekpeeng srra ne ngu shi ka ne nke nę we, ga ngbe kpi rekpri nné cę nka Béne zhwozhwo.

¹⁷Mèdi a zete re-nka nke nę, ko nje níng de gung we, aha a zhe ne nyi mwé gbengbe ko nyi kya rina ne nyi nyí we, a nyi kpeng.

¹⁸Na cęucwung: nje ho he a zhe ne nyi mwe gbengbe na ekpri nné cę nka, nyi yaa kyé a rekpri rekpri, herri nje shî nka nę re nzhi cwu ya gbo.

¹⁹Cence a bi re-rekpri a tsi nyi, aha ngbe ré hu nné mbe ne mbe shi tsantsa.

²⁰Aha ni a zhe ne nyi mwé gbengbe nwie zunzrru, ko nyi Bikyi Brrabé ne nyi yé ana we.

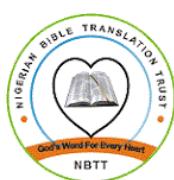
²¹Aha a zhe ne nyi shi yeng, yá nyi keshe wé cę wesa ne te kpi nné. Aha ni yá ri shi ne nzhwo, yá á a shwe rishi ruto nna herri aa we zhwo we zhwo.

²²Ko nyi bi reri ngbe nyi ye nyi bra shwe a reri nyi we ee? Ka nyi ekpri nné cę nka Béne ne nyi dzię herri nyi cę ci nné mbe ne ko mbe bi yankya we nshwu aa? A nyi nda nyi cę n he ne nyi aha ni e? Herri nyi cę n níng de ee? Ko tsię tsię ko shi n níng de we!

²³Kya ne nje níng mięng nna nje sę a nwie Brrabé, nyi ngwiee nje níng ngwa: he ngu Brrabé Jesu, a totu tu ne i ki rię, a i fo cwu brredi,

²⁴a zhe ne ngu ci Béne kijięng, ngu a ho ngu a he, "Nke nę nyi rwę nje, ne ngu nyi na nyi, nyi ri ma nyi ni ngbe nyi lu aha nje."

²⁵We ni wa, a zhe ne mbe ye zhibi e, ngu a fo kwrreshi nna, ngu a he, "Kwrreshi rishi ruto nę nyi 'jee hwi ne e nyi ne roshwo nje. Ko zohu zhe ne nyi ri ma shi shweng, nyi nyi ni ngbe nyi lu aha nje."

²⁶Aha ko zohu zhe ne kundu nyi ye brredi ne, ka nyi shwe kya ne ngu shi kwrreshi ne, mahu nyi ti nka hu Brrabé herri re nzhi cwu zhe ne ngu ri be.

²⁷Aha ni ko nye ne ngu yé brredi Brrabé ka kya ngu shi yarri kwrreshi ne ne ngu nyi na Brrabé e a rē ne ko ngu shi yeyerri we, mahu aa nyi rwé ngbe roshwo Brrabé engwie.

²⁸Aha ni ko zohu nne re këshe mwa rici ngu wire re ye brredi nna re bra shwe rishi ruto a kwrreshi nna.

²⁹Aha ko nye ne ngu ye ngu bra shwe wesa ne ci nkstile ne grime rwe Brrabé, mahu Bené shi ki nyi nka aha ne ngu ye ngu bra shwe ni.

³⁰Kya a nyi ngwiee ne jieng a tsi nyi mbe shi brrubrru ngbe ne re-riywé gbingbi, herri kpi nyi we yang á kwi.

³¹Mèdi kundu nzhi yaa mwa we nci nzhi wire, ko shi Bené re níng nyi nka we.

³²Kundu Brrabé níng nyi nzhi e nka ni, mahu a shi nwie níng na uucwu, kishi a ri mwe re níng nyi nka ngbe ne ebe ngwie.

³³Aha nii, re-gimbe nje, a zhe ne nyi ri ma ya mwe nwie yeng, nyi yaa te.

³⁴Kundu ya nyi ho nzhwo, nde re ye yâ a ta ri ngu, kishi mwe gbengbe nyi e ri be mi ne nyi nka Bené a rici nyi. Medi se nje ri be wire ma n ya níng ngwa nka a zete kpi re-ankya mbiye ana.

1 Nné Korrinta 12

¹Re-gimbe, ko nje ce nyi srra we ren a nka re-beewa Nshe Wiri e we.

²Nyi hu he a zhe ne nyi i shi tsi ngwie, á i níng ci herri nyi ne ne ye re-kpanshu ne ko mbe bi ce we mbè.

³Aha nii, nje ce nyi hu he ko bi ya nne ne herri Nshe Bené ki kwá re he he, "Jesu nyi nne shweni" we! Ko bra bi nne re he, "Jesu nyi Brrabé", we se ne Nshe Wiri ki kwá.

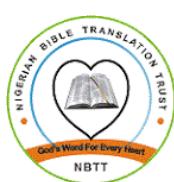
⁴A bi re-nzhwe beewa kanka kanka, mèdi a nyi we Nshe Bené nggaa ngu ngwá zhwozhwo.

⁵A bi re-rê kanka kanka ré hu níng nyi Bené cwuo, mèdi a nyi we Brrabé nggaa ngu ne e ki nying.

⁶A bi re-cwuo kanka kanka ne e nyi, mèdi a nyi we Bené nggaa ngu ne ngu ngwá igbeng nying zhwozhwo.

⁷Á ngwa ko zohu nne kya ngu shi ny ing ngbe re ti he Nshe Wiri shi yarri ngu, kya ne ngu nyi e bi mpéni nwie ko nye.

⁸Ya, Nshe Wiri e ki ngwa beewa nka na zentsi. Ya, Nshe Wiri e ki ngwa beewa nka na hu reseng.

⁹Ya, Nshe Wiri ẹ ki ngwa sa rie. Ya, aa ki ngwa igbèng kyia nné ruhu.

¹⁰Ya, á ki ngwa igbèng nyi ankyang hwię nga onu. Ya, á ki ngwa ti rẹsẹ nka Bẹnẹ. Ya, á ki ngwa hu rẹsẹ kya ngu wru nwie Bẹnẹ ngbe na ne ko ngu wru nwie Bẹnẹ we. Ya, á ki ngwa hung he yaká re-nka ne koó hu wẹ. Ya, á a ki ngwa hung bra kya ne e he a yaká re-nka ne koó hu wẹ ngbe re ti kya ne e he.

¹¹Ga re-ankya nẹ nyi we zenggrę ngu Nshe Bẹnẹ ngu ngwá zhwozhwo, a bra ngwá ko zohu nne we yeyerri ne kya ngu cẹ ki ngwa.

¹²We shi ne rwę ẹ mwe gbengbe nyi kya zunzrru ne rekpri kanka, ko ngbe ne rekpri nna á brri, mèdi á mwe gbengbe ci zunzrru. Krristi ẹ shi we ni ma.

¹³Aha á i níng nyi batisma zhwozhwo nzhi we ne ngu Nshe Wiri zunzrru ngbe nzhi ci zunzrru, ka aa ra bra nyi nne Yahudi ka Nne Nzhwe Ngwię, ka ‘hwie ka nne ne ngu bi srra srra rici ngu, ga nzhi zhwozhwo á níng kro we ngu Nshe Bẹnẹ zunzrru a yarri rehwie nzhi.

¹⁴Ko rwę ẹ nyi we ekpri zunzrru wę, mèdi bi rekpri piriri.

¹⁵Kundu ebe nta ra he, "Tu ne ko nje nyi va wę, ko nje ning shi a rwę nna we," ko shi re węsa ning shi a rwę nna aha ni wę.

¹⁶kundu ne uucwu ra he, "Tu ne ko nje nyi riyii wę, ko nje ning shi a rwę nna wę," ko shi re węsa ning shi a rwę nna aha ni wę.

¹⁷Kundu ne rwę zhwozhwo ra nyi we riyii, wę cę rimi re ho nka a? Kundu ne rwę zhwozhwo ra nyi we uucwu, wę cę rimi re ho shwę ẹ?

¹⁸Mèdi Bẹnẹ ci rekpri rwę ẹ ko zohu we yeyerri ne kya ngu cę re ning shi.

¹⁹Kundu rwę ẹ ra nyi we ekpri zunzrru, á ra she ngu rwę nna rimi?

²⁰Mèdi shi ne ngu ning shi ẹ, a bi rekpri rwę piriri, mèdi a nyi we rwę zunzrru.

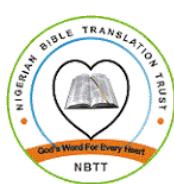
²¹Ko riyii bi dẹmẹ re he ne va he, "Ko nje re cę wę!" Ko rici ma wę hung he ne rebe nta he, "Ko nje níng cę wę!"

²²Mèdi wire re bra ning hwię ma, ko bra bi ya na ne e we dzię dzię ana ne ngu węsa bi mpeni wę,

²³ngbe re-na ne e we ri koó zhwo bi grime wę, nyi mbe ne nzhi ci nkwię ne mbe kaka; rekpri rwę mbiye ne ko mbe zhwo bi rina ri wę, nyi mbe ne nzhi we nyi rina rina.

²⁴Mèdi re-na ne mbe bi rina ri ẹ ko se ne á bra we nyi yankya wę. Bẹnẹ mwe nyi rwę ẹ gbengbe a nrê na ne rekpri rwę mbiye ne koó we di ne grime wę á nyi re-na bi mpeni kaka.

²⁵Aha ni ko bi srra kanka a rwę wę, mèdi ga rekpri rwę zhwozhwo á yaa sheng.

²⁶Kundu ya ekpri rwę nna shi gezhe, ga mbe zhwozhwo wę shi gezhe ngbe ne ngu. Kundu ne e de ya ekpri rwę nna, ga rwę nna zhwozhwo wę se ne rekwi.

²⁷A zhe ne nę ga nyi zhwozhwo nyi nyi rwe Krristi, ko nye a tsi nyi bra nyi ya ekpri rwe nna.

²⁸A yarri ekpri nné cę nka, Bęne ę keshe ci nnenté ré hwię na cęucwung; na ‘hwie, ngu a ci nné ti ręse nka Bęne; na ‘tsię, ngu a ci nné mię nka, wire nné nyi re-cwuong nga onu, ngbe nné kyia nné ruhu, ngbe nné she nnéng, ngbe nné kwa yincwuee, ngbe nné hung he yaká re-nka ne koó hu we.

²⁹Ga mbe zhwozhwo nyi nnenté ee? Ga mbe zhwozhwo nyi nné ti ręse nka Bęne ee? Ga mbe zhwozhwo nyi nné mię nka aa? Ga mbe zhwozhwo hung nyi re-cwuong nga onu aa?

³⁰Ga mbe zhwozhwo hung kyia nné ruhu aa? Ga mbe zhwozhwo hung he yaká re-nka aa? Ka ga mbe zhwozhwo hung bra re-nka ré ti kya ngu he ee?

³¹Mędi nyi kre re-beewa na mbe bi grime. Nje shi ning ti ‘tenteng na ne ngu ne zhwozhwo a.

1 Nné Korrinta 13

¹Kundu nje hung he re-nka na nneywí ngbe na re-njeli zhwozhwo, mèdi ko nje cę nné wę, mahu nka nje ę shi we shi ręzhe onggo ka ‘rwa ne e cwe.

²Kundu nje hung ti ręse nka Bęne, ne herri nje hung ri ga re-ankya ne mbe shi la la, ne nje bra bi ko zohu hu ręseng, ko ngbe ne nje ra bi sa rie herri n hung gywi re-rugu, mèdi ne ko nje cę nné wę, mahu ko nje be ko yankya we.

³Kundu ne nje ngwa yiriywę ga re-ankya nje zhwozhwo, ne nje bra ngwa rwe nje herri á ning shwi ne ro, mèdi ne ko nje cę nné wę, ko shi n ning she ko yankya we.

⁴Cę ę nyi rwe rie ngbe nyi nné rina; ko bi ehwie yhwi wę, ko cwe zewe wę, ko kywo rici ze wę.

⁵Ko cę ę klo rici wę, ko cé rici wę, ko wrę ne dzio ehwie wę, ko bró rimwi kya ne e ki nying a hwie wę.

⁶Ko cę ę nyi rekwi ne cwuo ‘hwię wę, mèdi a bi ehwie kla ne cwuo raywrra.

⁷A bi ehwie sheng a yarri ko nda, a bi sa rie yarri ko nda, a bi sa riyii yarri ko nda, a yaa rwe yarri ko nda.

⁸Ko cę ę yhwę wę. A bi ti ręse nka Bęne, mèdi a cwo a yhwę; a bi hung he yaká re-nka ne koó hu wę, mèdi a cwo a we ni; a bra bi hu ręseng, mèdi a cwo a yhwę.

⁹Aha hu ręseng ne nzhi bi ę nyi we kpirri kpirring, ręse nka Bęne ne nzhi tí ę bra nyi we kpirri kpirring wa,

¹⁰mèdi zhe ne ko nda ne Bènè ngu nyi ri ya wrę zhwozhwo, ngbe re-kpirri kpirring ne wé ci shweni.

¹¹A zhe ne nje i nyi ewewe, nje i he nka shi ewewe, nje hwie nka shi ewewe, nje i shwè riyii n ri kya we shi ewewe. Mèdi zhe ne nje ya ci nneywi, nje we ni nyi zhwe ankya na ewee rewe e.

¹²Kya ne nzhi hung ring a zhe ne nè shi we ywiriri shi kya ne e ri a nggeni, mèdi á ri he Tuuye nzhi ri ki ri riyii ne riyii. Kya ne nje hu a zhe ne nè nyi we kpirri kpirring, mèdi nje ri hu ko nda, we shi ne Bènè ngu ning hu wiriri.

¹³A zhe ne nè re-ankya wetsié nè á ning shi: sa rie, ngbe sa riyii a ‘jee Bènè, ngbe yaa ce; mèdi na ngu nè kaka a tsi mbe e nyi yaa ce.

1 Nné Korrinta 14

¹Aa mwa yeyerri nyi kwè ngbe nyi bi yaa ce, nyi bra kre he nyi bi re-beewa Nshe Wiri, shi ngra nyi na nti rèsé nka Bènè nè we.

²Aha ko nyè ne ngu hé yaká re-nka ne koó hu wé, ko hé nka ne nneywí wé, mèdi hé ne Bènè, aha ko bi nne ngu hu kya ne ngu hé wé. A hé yá re-ankya la la na raywrra ne igbè Nshe Bènè.

³Mèdi nne nke ne ngu ti rèsé nka Bènè e he nka ne nneywí aha ngu we sheng, ka ngu we shwè rehwie, ka ngu we krru rehwie.

⁴Nne nke ne ngu hé yaká re-nka ne koó hu wé e a yaa shé we ngung nggaa ngu, mèdi nne nke ne ngu tí rèsé nka Bènè e shé ekpri nné ce nkang zhwozhwo.

⁵Nje ce he ko nyè nyi ra hung he yaká re-nka ne koó hu wé; mèdi a ning nyi canca nyi ti rèsé nka Bènè. Nne ne ngu ti rèsé nka Bènè e a nè nne nke ne ngu hé yaká re-nka ne koó hu wé, se ka ngu bra nka nna ngu ti kya ngu he e, aha ngbe re she ekpri nné ce nkang zhwozhwo.

⁶Re-gimbe, a zhe ne nè kundu nje be nje ya nè ne níng he yá re-nka ne ko nyi hu wé, wé ning bi mpéni nda? Se ka kundu nje ya níng ti yankya ne Bènè ngu ning ting, ka ya nka na hu rèseng, ka nje níng brro rèsé nka Bènè, ka nje ya níng miè yankya hoo.

⁷Ko ngbe ankyang ve ve ne ko mbe bi ce wé mèdi mbe bi ncwue shi shi shériwé ngbe grinye e, wé ce rimi ré hu cwueng ve nna kundu dè ncwue nna wru rina rina wé ee?

⁸Ka kundu dè á tsié rigbe e rina rina wé, wé ce rimi ngbe nné kwè cwe e ré hu kya ne e ce ré nyi ee?

⁹A shi we ni ne nyi. Kundu dè nyi he nti nka ne nneywí mbe hu wé, wé ce rimi ya nne re hu kya ne nyi he e? Ngbe nka nyi e wé nè we nwu!

¹⁰A bi re-nka piriri ne e he ko he a be ngwie, mèdi ko bi ko ya ne e wesa hu kya ne e he e wé.

¹¹Mèdi kundu dè nje pie kya ne yá nné mbe he wé, mahu á nyí yingwié a nwie nje, nje e nyi nne ice a nwie mbe ma.

¹²Aha ni nyi e ma, tu ne nyi kre he nyi bi re-beewa Nshe Wiri, nyi ning tu rici kpekpe nwie ning nyi cwuo ne re-na ne mbe she ekpri nné cè nkang zhwozhwo.

¹³Aha ni ko nyé ne ngu hung he yaká re-nka ne koó hu wé re ku Bènè he re ki ngwa hung brang ngbe re ti kya ne ngu he e.

¹⁴Aha kundu ne nje ku Bènè a yaká re-nka ne ko nje hu wé, mahu nje kú ne nshe na nje, mèdi a hu reseng na ewhie nje ko wé ning bi mpensi wé.

¹⁵Ma nje shi nyi rimi? Nje shi ku Bènè ne nshe na nje e, mèdi nje shi kung ne hu reseng na ewhie nje wa; nje shi ve ve ne nshe na nje e, nje bra shi veng ne hu reseng na ewhie nje wa.

¹⁶Kundu ngwé de Bènè we yarri nshe na ngwé e, wé ce rimi nné mbe ne mbe shi miimi mèdi ko mbe hu kya ne ngwé he e wé ré shî he, "Nde re shi ni," a nkya ne ngwé ning ci kijieng nna, tu ne ko mbe hu kya ngwé he e wé ee?

¹⁷Kabeya cence ngwé ci Bènè kijieng rina rina, mèdi nne nke ne ngu shi miimi e ko ngwé ki sheng wé.

¹⁸Nje ci Bènè kijieng aha nje hung he yaká re-nka ne koó hu wé kaka re níng ne zhwozhwo nyi.

¹⁹Mèdi a yarri ekpri nné cè nka canca n he ya re-nti nka wecwwoo na ne kpi nné ri hung hung ngbe n we miè yankya ne na n he yá re-nka ne ko mbe hu wé rigwe rigweng.

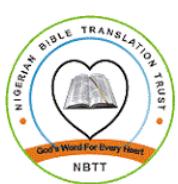
²⁰Re-gimbe, shi dè nyi kè we ne hwie nka shi nyi nyi ewee rewe wé. Mèdi a nka nyi engwie, nyi ci shi nyi nyi re-oko shwo; mèdi hwie nka nyi e re nyi na brrá nné.

²¹A yarri Nti Nka á wie he: "Nje ri he nka ne nné mbe rré ne nné ne mbe he yaká re-nka ne koó hu wé, ngbe a ronu nné ice, mèdi gbengbe ni, koó ri ning sa uucwu wé." Brrabé he ni.

²²Aha nii, he yaká re-nka ne koó hu wé e ko nyi sheede a nwie nné cè nka wé, se we nwie nné ra nka; mèdi a nyi ti resé nka Bènè e ngu nyi na nné cè nka, ko nyi na nné ra nka wé.

²³Ma herri kundu ne ekpri nné cè nka zhwozhwo ya mwe gbengbe ne ko nyé shi nwie he yá re-nka ne koó hu wé, ngbe yá nné riywé hung, ka nné ra nka a ya ngwie miimi e, ko wé he nci nyi dzio wé ee?

²⁴Mèdi kundu a zhe ne nyi shi nwie ti resé nka Bènè ngbe ya nne ra nka ka ya nne riywé hung a nyi ya ngwie, ko nda ne nyi he e wé ki cwu ewhie, he á cwo a ki nyi nka ne ko nda nyi he e,

²⁵ngbe wé wrru mi ne re-ankya ne mbe shi la la a nu rie ngu we gbeng, herri wé hu be wé cwugru riyii be nwie ye Béne mbè re he, "Cence, Béne shi ngbe nyi!"

²⁶Re-gimbe, kya ne nje ning shi nka a nyi nke: a zhe ne nyi ri ma mwe gbengbe, ko nyé ne ngu bi ya ve ne ngu cè veng, ka ya riti nka ne ngu cè mié nnéng, ka ngu cè ti yankya ne Béne ki ting, ka ngu cè he yá re-nka ne koó hu wé ka ne ngu cè brang ngu ti kya ne ngu he, ga re-ankya ne zhwozhwo nyi we nyi a rē ne mbe shi she ekpri nné cè nkang zhwozhwo.

²⁷Kundu a ri bi nne ne ngu cè he yaká re-nka ne koó hu wé, ma nde re nyi nné wehwie, shi dè re hle wetsié wé, ne mbe he re yaa we zhe, mèdi re bi nne ne ngu shi brang re ti kya ne ko nyé mbe he.

²⁸Mèdi kundu dè ri bi nne ne ngu shi brang re ti kya ne mbe he wé, nde nne heng nna re diziè cereng a yarri ekpri nné cè nka, re he we yarri hwie ngu re nzhi nwie Béne.

²⁹Nde nné ti rèsé nka Béne wehwie ka wetsié ré he nka, ngbe kpi nné e wé cwue nka ne e he e ré ri.

³⁰Mèdi kundu ya nne ne ngu shi nwie srra be e she nka ne ngu wru a nwie Béne, nde nne nke ne ngu shi nka re srra be.

³¹Aha ko nyé a tsi nyi wé hung brro rèsé nka Béne e, ne e he nwie yaa we zhe, aha ngbe ko nyé re ning mié yankya, nyi bra yaa shwé rehwie.

³²Nne bi beewang ti rèsé nka Béne e hung yaa tarra a zhe ne ngu shi nka,

³³aha ko Béne cè he nzhi nyi re-ankya we dede wé, mèdi he nzhi nyi rina rina. We shi ne ngu ning shi a ga rekpri nné wiri Béne,

³⁴Nde mbrrú a ré diziè cereng a yarri rekpri nné cè nka. Koó we ngwa démeng he nka wé, mèdi ré ngwa nci mbe yeyerri ne kya Nti Nka hé.

³⁵Kundu mbe cè hu yankya, ré rin ntó mbeng a reri mbe, aha a nyi kya nshwu ngbe mbrru re he nka a yarri ekpri nné cè nka.

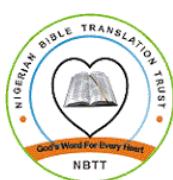
³⁶Nka Béne e késhe wru nwie nyi ee? Ka nka Béne e késhe be nwie nyi?

³⁷Kundu a ri bi ya nyi ne ngu hwie he ngu nyi nne ti rèsé nka Béne, ka ngu bi ya beewa Nshe Wiri, nde re hu he kya ne nje níng wieng nè nyi riti nka ne Brrabé ngwa re be nwie nyi.

³⁸Mèdi kundu dè ngu ri ci nkwié ne nka nè wé, shi dè nyi ci nkwié ne ngu wé.

³⁹Aha ni re-gimbe, nyi ngwa nci nyi nwie ti rèsé nka Béne; ngbe nne nke ne ngu bra hé yaká re-nka ne koó hu wé e ma, shi dè nyi he ne ngu he re we ni wé.

⁴⁰Mèdi a yarri ko nda ne nyi shi nying, nde re nyi a rē rina ngbe a rē ne ngu mwa yeyerri re ning shi.

1 Nné Korrinta 15

¹A zhe ne n̄e re-gimbe, nje c̄e níng lu ne Nka Rina ne nje i níng brrong, ne nyi i se, ne nyi bra ning yo.

²A nyi aha Nka Rina n̄e ne nyi ning she kyia, kundu nyi bro nka ne nje i níng brrong gangga; d̄ē ni w̄e, sa rie ne nyi i bi e nyi we cwuo shweni.

³Kya ne i ning ngwa, ne ngu nyi brra kya bi mp̄eni, nyi ngwiee ne nje i níng ngwa ma, he Krristi hu aha re-ēngwiē nzhi shi ne e wie a yarri krr̄ēdē B̄enē

⁴he á i ki nyiē, he a otu na ‘tsiēng á ki deze nthu shi ne e wie yarri krr̄ēdē B̄enē,

⁵he aa ya wr̄e nwie Pita, wire ngu a ya wr̄e nwie nné ki zhwe shwa ne otu wehwie.

⁶Wire ngu a ya wr̄e nwie re-gimbe ne mbe wara nnywa wecwwoo we zhe zunzru, ne jiē mbe e ning shi nce re be zhe n̄e, m̄edi yá mbe e kwi.

⁷Wire ngu a ya wr̄e a nwie Yakubu, wire ngu a ya wr̄e nwie ga nnenté zhwozhwo.

⁸A ngrangrang, herri aa ya wr̄e nwie nje ma, ko ngbe ne nje e nje shi shi nyi ya ehwie wr̄u.

⁹Aha nyi nje ne nje nyi nyrru iishing a tsi nnenté e, ko nje bra be re ning ye he nnente ma gung w̄e, aha nje i ngwa ekpri nné c̄e nka B̄enē cinci.

¹⁰M̄edi aha ehwie rina B̄enē, nje hwiē kya ne nje hwiē n̄e, ehwie rina ngu a ma koo be nwie nje e shweni w̄e. Herri nje bra nyi cwuo a re n̄e kpi nnenté e zhwozhwo -- gbengbe ni ko nyi nje ne nje nyi w̄e, a nyi ehwie rina B̄enē ne ngu shi ngbe nje.

¹¹Aha nii, ka aa ra nyi nje, ka aa ra nyi mbe e ne mbe i níng brrong: kya ne nzhi brró a nyi ngwiee, kya ne nyi bra i ning sa rie e nyi ngwiee.

¹²Ma kundu ne e brro nka he Krristi e deze nthu, rimi yá nyi bra he he ko bi deze nthu w̄e ee?

¹³Kundu d̄ē ra bi deze nthu w̄e, mahu ga ngbe Krristi e koó ki deze nthu w̄e.

¹⁴Kundu d̄ē á ra deze Krristi a nthu w̄e, mahu brro nka nzhi e nyi we cwuo shweni ga ngbe sa rie nyi e ma.

¹⁵Herri ma aa hle ni, mahu nzhi e hwiē nné ngwa sheede rabrra ne B̄enē, kundu d̄ē bi deze nné kwi w̄e, aha nzhi ngwa sheede he aa deze Krristi nthu, aa ci shi koo ki deze w̄e.

¹⁶Kundu d̄ē bi deze nné kwi w̄e, mahu ko ngbe Krristi e ma koó ki deze nthu w̄e.

¹⁷Wire wa kundu d̄ē á deze Krristi nthu w̄e, mahu sa rie nyi e nyi we cwuo shweni; nyi e shi we yarri engwiē nyi herri ne cwu.

¹⁸Mahu nné mbiye ne mbe shi yarri Krristi ne mbe kwi e á a ci shweni.

¹⁹Ka kundu á ra ma ne sa riyii nzhi a Krristi e nyi we aha srra nzhi na zhe ne ne, mahu nzhi nyi kya naana re n̄e ga nné zhwozhwo a be ngwiē.

²⁰Medi cence á deze Krristi nhu; a nyi ngu ngu nyi na ceucwung a tsi nné deze nhu.

²¹Aha tu ne hu a i be aha nneywi, deze nhu a be aha nneywi wa.

²²Aha we shi ne ga nneywí e á kwi aha mbe wru a Domu, we ni wa, á ri we deze nce zhwozhwo aha mbe shi yarri Krristi.

²³Medi á ri deze ko nyé shi ne ngu mwa yeyerri re ning shi. A nyi Krristi ngu nyi ceucwung; wire a zhe ne ngu ri be, nné mbe ne mbe nyi na ngu wé ning zhweng.

²⁴Wire krruci nna wé be, a zhe nna wé ngwa Béne ‘Bé ringgwé a zhe ne ngu shwe igbé rewieni ye ringgwé ngbe re-na bi deméng ye ringgwé, ngbe re-na ye ringgwé igbé.

²⁵Aha a shi ye ringgwé se ngu hlé ga re-rwinko ngu zhwozhwo ne ta ngu.

²⁶Rwinko nang ngrrang ne e ri ki ci re ci shweni e nyi hu.

²⁷Aha krrede Béne he, "Béne e ci ko nda a tahwie ringgwé ngu." Medi kundu ngu he aa ci

²⁸Medi a zhe ne ngu ci ko nda tahwie ringgwé Krristi ni, wire ngu Kowe e we rici ngu wé yaa sa a tahwie Béne ne ngu we ko nda a nva ngu, ngbe ngu Béne e wé ye ringgwé a zete ga re-ankya zhwozhwo.

²⁹Dé ni wé, ma nné mbiye ana ré nyi rimi, mbe ne e we nyi batisma aha nné ne mbe kwi e? A nyi nda mbe sa riyii he mbe shi ning sheng, kundu dè bi deze nné ne mbe kwi e gung wé? Rimi ne e nyi nneywí batisma aha nné ne mbe kwi e?

³⁰Ma nzhi e ma rre, aha nda nzhi ngwa nci nzhi herri nu nhu ko zohu zhe e?

³¹Re-gimbe, ko zohu otu nje rí hu! We shi ne cence nje cwe zewe aha nyi aha srra nzhi a yarri Krristi Jesu Brrabe nzhi.

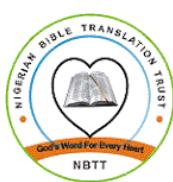
³²Herri kundu a nyi we aha zhwe hwie nka na nneywi ne nje kwé shi shi nje kwé ngbe ngyé yi a Afisa, ne dè nné kwi e á bra deze nce wé, ma nyi nda nje ning sheng? Mahu we shi ne e he e, "Nde nzhi ye nzhi bra shwe, aha á ri he encwe nzhi e kwi."

³³Shi dè ré níng brra wé, "Srra ngbe rwí bi ‘hwie e dzió ekpé ‘tenteng.’"

³⁴Nyi ning brru nyi hwie nka tente, nyi cwo tsantsa ngbe nyi we ni nyi engwíe; aha a bi yá ne ko mbe hu Béne wé. Nje he ni aha re níng bi nshwu.

³⁵Medi ya wé hung rinng he, "Wé ce rimi ré deze nné ne mbe kwi ee? Wé nyi zohu zhwe rwé mbe shi ning wru aa?"

³⁶Ngwé nne riywé hwie nka! Kundu ngwé tsi kya ko tsié aaka wé se ne ngu hu wire.

³⁷A zhe ne ngwę tsi kya, ko nyi rwę na ngu shi ning ci ę ngwę tsi we, medi nyi we cwe nzhwe ę ka re nyi zhwe alikama ka yaka yankya.

³⁸Ngbe Benę we ki ngwa zhwe rwę na ngu ce ki ngwa; a ngwá ko zohu cwe nzhwe ne e tsi ę we zhwe rwę na ngu.

³⁹Ga ngbe re-rwę re-ankya bi ce ę koó nyi we zhwe zunzrru we: nneywí bi we zhwe rwę na mbe, nnyié yi bi na mbe we ka, remié ę bi na mbe ka ma, ga ngbe hwén ę á bi zhwe na mbe ka ma.

⁴⁰A bi ankya na zinyę ne zhwe shí mbe, a bra bi ankya na be ngwie ne zhwe shí mbe ma; medi zhwe grime na ekpeę re-ankya zinyę ę shi ka, grime na ekpeę re-ankya ebe ngwie ę shi ka ma.

⁴¹Grime na ‘ne shi ka, grime na ‘yhwę shi ka, grime na rende ę á shi ka ma; ko ngbe a tsi rende ę ma, re-grime mbe shi kanka.

⁴²Deze nhu a ri shi we ni ma. We shi cwe nzhwe ne e tsí ngu keshe vi wire re vu ne yaka rwę, rwę nke ne e nyię ę a ví, wire a ri bra deze ne rwę na ne ko ngu ví we.

⁴³A zhe ne e ki nyię ko bi rina ri we, medí á ri ki deze ne grime; á ki nyię ne ngu shi brrubrru, medí á ri ki deze ne igbe.

⁴⁴Á ki nyię ne rwę na ebe ngwie, medí á ri ki deze ne yaka rwę ne Nshe Wiri ning ci nshe ngu. Tu ne a bi rwę na ebe ngwie, mahu a bi rwę nang srra zinyę ma.

⁴⁵Aha á wie ni he, "Domu ne ngu nyi nne na ceucwung nna i hwię nne bi ce"; medi Domu na merin i hwię nne ngwa ce nang srra zinyę.

⁴⁶Ko nyi rwę nang srra zinyę ę ngu keshe be, a nyi na be ngwie ę, wire na zinyę ę ya be.

⁴⁷Nne na ceucwung nna i wru a ruvu mbè na ebe ngwie, medi nne na ‘hwie nna wru zinyę.

⁴⁸Nné ne mbe nyi na ebe ngwie ę á shi we shi nne ne ngu i wru be ngwie, medi nné ne mbe nyi na zinyę ę á shi we shi nne nke ne ngu i wru zinyę.

⁴⁹We shi ne nzhi bi ekpeę nne na ebe ngwie ę, we ni wa, nzhi ri bi ekpeę nne na ngu wru zinyę.

⁵⁰Kya ne nje ning shi nka a nyi nke re-gimbe, ko shi rwę ngbe roshwo ne ré she ngwie a Ringgwę Benę we; ko shi kya ne ngu hung hu re she riywę hu we.

⁵¹Nyi sa uucwu nyi ho nka raywrra nke ne ngu shi la la ne: ko ga nzhi zhwozhwo nzhi shi kwi we, medi á ri níng bra

⁵²we kpri, we shi vu riyii, a zhe ne e ri tsie rigbe na gamang. Aha á ri tsie rigbe, ngbe wę deze nné ne mbe kwi, ko wę bra bi hu wa we, wire wę níng bra nzhi e.

⁵³Aha se kya ne ngu ví re bra re ci kya ne ko ngu ví wé, ngbe kya ne ngu hú re bra re ci kya ne ko ngu hú wé.

⁵⁴A zhe ne rwé ne ngu ví nè ri bra ngu ci na ne ko ngu ví wé, ne rwé ne ngu hú nè ngu ci na ne ko ngu hú wé, wire wé ci shi ne e wie yarri krredé Béne e he: "Á ci hu ci shweni, á shwe igbè ngu!"

⁵⁵"Kei Hu, ngwé he ngwé drré nné zhwozhwo ma ngwé shi he? Kei Hu, igbè ngwé e shi he?"

⁵⁶Hu a shé igbè ngu a engwie, engwie e shé igbè ngu a Nti Nka ma.

⁵⁷Mèdi nzhi cí Béne kijieng ne ngu níng ci nzhi she drré aha Brrabé nzhi Jesu Krristi!

⁵⁸Aha nii, re-gimbe nje nné cè nje, nyi yo gangga. Shi dè yankya re níng gbe wé. Nyi ngwa nci nyi a ncwuo Brrabé ko zohu zhe, tu ne nyi hu he cwuo ne nyi nyi a yarri Brrabé e ko nyi cwuo shweni wé.

1 Nné Korrinta 16

¹Mèdi a nkang tsu ncwé aha ré ning she nné wiri Béne na Yahudi ana, nyi nyi shi kya ne nje i ti rekpri nné cè nka Galating.

²Ko zohu otu na cœucwung a seti, ko nyé nyi re sa ya ncwé yeyerri ne kya ngu shé, nyi tsu nyi sa sa kishi nje ri be wire ré nè ne he á shi tsung tsu.

³Kundu nje ri ya wré, ma n ngwa nné mbe ne nyi we kye re-krredé na ré we hu, ngbe ma n we te Urrushelima ne kya nyi tsu a.

⁴Kundu a ri ning bi rina ngbe n ywa ma, ngbe wé ya ning pie.

⁵Kundu nje ri ya grra a Makyidoniya, ma n be nwie nyi -- aha nje hwie ya grra a Makyidoniya.

⁶Déenté wo, nje ri ya ci zhe ngbe ne nyi, herri n srra ngbe nyi zhe nze ngbe wu srru re wara, aha ngbe nyi ning sheng a ciee nje, ka re nyi he ne nje ri shi wara re nzhi.

⁷Ko nje cè he n ya níng ri we piau n wara wé. Nje hwie he nje ri ya ci zhe ngbe ne nyi kundu Béne ri cè.

⁸Mèdi nje ri ya hwiè a Afisa herri re nzhi cwu tu Penteko.

⁹Aha nje she ya brra riwie ngu kla ngbe n ning nyi cwuo rina rina, a bra bi nné cetrting we yang.

¹⁰Kundu Timoti ri be ne ngu shi ngbe ne nyi heen, nyi ci shi dè re ci owu a srra nyi ngbe nyi wé, aha a shi ncwuo Brrabé we shi ne nje shi mi ma.

¹¹Aha ni shi dè ya nyi re ki dzie wé, mèdi nyi ri ki ci rē rina, aha ngbe re hu ning brru re be nwie nje. Aha nje shi nwie ki tsio re ya wré ngbe kpi re-gimbe.

¹²Medi a nka gimbe nzhi Apolo a: nje ki shwé ehwie we yang he re be nwie nyi e ngbe yá re-gimbe. Medi ko zhwo ce be a zhe ne ne wé, a ri be a zhe ne ngu she ya riwie.

¹³Nyi srrante; nyi yo gangga a yarri sa rie; nyi yaa rwe; nyi yo ne igbe.

¹⁴Nyi nyi ko nda a yarri yaa ce.

¹⁵Nyi hu reseng he nné ri Sitifana á nyi na cœucwung ne mbe i hwié nné ce nka a Akaya, á bra ngwa nci mbe kpekpe nwie nyi re-cwuo nang she nné Beneng. Aha ni nje cwe nva ne nyi re-gimbe,

¹⁶he nyi nywé nci nyi a nwie zhwe nné ana ngbe a nwie ko nyé ne ngu ning ci va a ncwuo nna ngu bra shi mi ngbe mbe.

¹⁷Nje nyi rekwi a zhe ne mbe Sitifana, ngbe Fotunatu, ngbe Akayiku mbe i ya wre, aha a i ning shi shi nyi ga nyi zhwozhwo nyi be.

¹⁸Aha aa ning ngwa ehwie kla we shi ne ngu i ning kla nyi e rehwie ma. Zhwe mbe ana a bi rina ré we ngwa grime.

¹⁹Rekpri nné ce nka na Asia á níng dzie. Akyila ngbe Prriska ngbe ne ekpri nné ce nka ne mbe mwe a ri mbe e á níng dzie we yang a yarri lo Brrabé.

²⁰Ga re-gimbe ne mbe shi he zhwozhwo á níng dzie. Nyi yaa dzie nwie yaa nyi gbagba.

²¹Nje wie nke ne ne va nje: Dzie ne e wru nwie Bulu.

²²Ko nyé ne dę ngu ce Brrabé wé, nde re hwié nne ci shweni! Marrana ta -- Brrabé, be!

²³Nde ehwie rina Brrabé Jesu re shi ngbe nyi.

²⁴Nje níng ce zhwozhwo nyi ne nyi shi yarri Krristi Jesu. [A shi ni.]

2 Nné Korrinta

2 Nné Korrinta 1

¹Krredé n̄e wru nwie Bulu, nnente Krristi Jesu yeyerri ne kya c̄e B̄en̄e, ngbe ne gimbe nzhi Timoti, re nzhi nwie ekpri nné c̄e nka B̄en̄e a Korrinti, ngbe ga nné B̄en̄e ne mbe shi Akaya zhwozhwo.

²Nde ehwie rina B̄en̄e ne ngu nyi ‘B̄e nzhi ngbe Brrab̄e Jesu Krristi re shi ngbe ne nyi ngbe nyi bra she srra rina.

³Nde nzhi de B̄en̄e ne ngu nyi ‘B̄e Brrab̄e nzhi Jesu Krristi, ‘B̄e ne naana ngu zhwo we zhwo, ne ngu bra nyi B̄en̄e ne ngu níng shw̄e rehwie ko zohu zhe.

⁴A níng shw̄e rehwie a zhe ne nzhi shi yarri ga re-nzhwe cinci, aha ngbe nzhi hung shw̄e kpi nné ne mbe shi yarri cinci rehwie ma, ne zhwe shw̄e ehwie ne nzhi we nci nzhi nzhi she a nwie B̄en̄e.

⁵Aha we shi ne nzhi shi nwie shwe ḡezh̄e we yang shi ne Krristi ngu i shwe n̄e, ngbe we ni wa, aha Krristi e, B̄en̄e re níng shw̄e rehwie.

⁶Kundu nzhi shwe ḡezh̄e, a nyi aha ré níng shw̄e nyi e rehwie ngbe nyi she dr̄e. Kundu ne e níng shw̄e nzhi e rehwie, a nyi aha ré níng shw̄e nyi e rehwie, ne ngu shi níng ci nyi yaa rwe ne ehwie sheng a yarri zhwe cinci ne nzhi shi nwie shweng n̄e.

⁷Nzhi bi sa riyii a nyi wesa ne kpi roshwo hwie, aha nzhi hu he we shi ne nyi shi nwie shwe cinci ngbe ne nzhi n̄e, B̄en̄e ri mwe re níng krru rehwie ngbe ne nzhi.

⁸Re-gimbe, ko nzhi c̄e he nyi srra we r̄en ne zhwe cinci ne nzhi shwe a ngwię Asia we. Ḡezh̄e ne nzhi shwe e shwe igb̄e nzhi, herri nzhi ning ti rie he ko nzhi shi dr̄e we.

⁹Herri ma nzhi fo we he nzhi kwi nzhi kwi e. M̄edi aa ci ni aha ngbe d̄e nzhi sa rie a igb̄e na rici nzhi we, m̄edi nzhi sa rie a B̄en̄e ne ngu dezé nné kwi khu.

¹⁰Ngu ne ngu níng kyia a yarri zhwe cinci na nhu ana, a bra ri níng kyia wa. A nyi a ngu ne nzhi ning sa riyii he a ri níng kyia,

¹¹we shi ne nyi srra re níng sheng a yarri ku B̄en̄e aha nzhi. Aha ni nneywí piriri ri ci B̄en̄e kijieng aha nzhi, ne re-mwo rina ne nzhi shi sheng aha re-rumwo nyi piriri ne B̄en̄e ngu hó.

¹²Kyang cwe zewe nzhi e nyi nke: nzhi hu a yarri ronu rie nzhi e we wang he a yarri srra nzhi a be ngwię n̄e, shi ngra nyi re be nwie nyi we, nzhi srra ekpeę w提醒里 nwie nyi ko nda ne ehwie zunzrru zhwe na B̄en̄e, ko nzhi nyi ni ne zentsi na rici nzhi we, m̄edi ne ehwie rina B̄en̄e.

¹³Ko nzhi níng wie yankya ne nyi shi wesa hung hwieng ngbe nyi hu reseng we; nje hwie he nyi shi hung zhwozhwo,

¹⁴we shi ne nyi hu rese nka nzhi kpirri kpirring ne, nyi ri cwo nyi e ya hu reseng zhwozhwo. Wire nyi e ri cwe zewe ne nzhi, we shi ne nzhi ri cwe zewe ne nyi a Tung be Brrabé Jesu ma.

¹⁵Aha ne nje hu ni, nje i ce keshe n be nwie nyi, aha ngbe nyi she mwo rina herri ce 'hwie.

¹⁶Aha nje i rwe he zhe ne nje ri nyia re nzhi a Makyidoniya, ma n ta n níng dzie, he ngbe zhe ne nje ri ya ning brru, ma n ta wa, aha ngbe nyi ning cire a ciee nje re nzhi Yahudi.

¹⁷Ka nyi hwie he tu ne ko nje i hung be shi ne nje rwe e we, he mahu ko nje shi tsantsa a kya ne nje rwe nying we ee? Ka nyi hwie he nje nyí ankya shi nné ngwię ne mbe hung he "Ee, ee" ne saahoyo á shi nwie he "Aawo, aawo" aa?

¹⁸Mèdi cence we shi ne nzhi hung sa rie a Bené, we ni wa, ko nka nzhi re be nwie nyi e i nyi "Ee" ngbe "Aawo" we zhe zunzru we.

¹⁹Aha ngu Jesu Krristi Kowe Bené, ne nje ngbe Sila ngbe Timoti nzhi i níng brro nka a rici ngu a, ko ning bi "Ee" ngbe "Aawo" a yarri ngu we, mèdi gannyi re-'zhe "Ee" ngu nyi we "Ee."

²⁰Aha ga re-'jee we yang ne Bené ngu sa, zhwozhwo cwo cí rrurru a ngu Krristi. Kya a nyi ngwiee ne aha ngu, nzhi shî he "A shi ni" aha grime Bené.

²¹A a nyi ngu Bené ne ngu níng ci, nzhi ngbe nyi e zhwozhwo, nzhi yó gangga a yarri Krristi. Aa níng mia,

²²aa níng ci cele na ngu, ngu a níng ngwa Nshe ngu a yarri rehwie nzhi ngbe re hwie sheede kya ne ngu ning sa 'jee aha nzhi.

²³Mèdi nje ning ci lo Bené, a nyi ngu ngu nyi sheede nje, he kwili riywę ning brru nje re be Korrinti e i nyi aha ne ko nje ce ya níng bra ya cinci wa we.

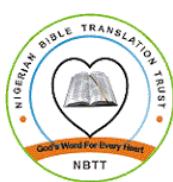
²⁴Ko nyi nka he nzhi ce níng ci ne ce a kya ne nyi shi ning sa rie we, mèdi nzhi nyí cwuo ngbe ne nyi aha ngbe nyi bi rehwie kla. A nyi aha sa rie nyi ne nyi yo ne igbe.

2 Nné Korrinta 2

¹Aha ni nje rwe a hwie nje he ko nje cwo a níng dzie ngbe n níng bra ya ehwie dzio wa we.

²Aha kundu nje níng dzio rehwie, wire we bra nyi nyę ngu shi ning ngwa ehwie kla, wesa ne nyi ne nje níng dzio rehwie e?

³Kya a nyi ngwiee ne nje i níng wie krręde ana, aha kishi nje ri be, ngbe nné mbe ne ngu mwa yeyerr ré ning kla ehwie ré bra ya ning dzio ehwie, aha nje hu he cence kundu ne nje bi ehwie kla, ngbe we níng ngwa nyi e ehwie kla ma.

⁴Nje i níng wie krrede ana a yarri cinci ne ehwie dzio ngbe ne reyii we yang, ko aha n níng dzio rehwie we, mèdi aha ngbe nyi hu zhwe ce ne nje níng ce we yang.

⁵Mèdi kundu ya nyi yankya ne ngu shi wieeni, ko nyi nje ne ngu ning nying we, a ya eme ma n he aa níng nying ga nzhi zhwozhwo ngbe nyi, ko nka nje ne e wara kya ne ngu ci e we.

⁶Na uucwu ne jie nyi mbe ki nang ana aa ki be ni.

⁷A zhe ne ne canca nyi ki we engwie ngu ngbe nyi ki shwe ehwie, kishi rwé ngu ri ngra cié aha ehwie dzio we yang.

⁸Aha ni nje cwe nva ne nyi he nyi ki ting he cence nyi ki ce.

⁹Kya ngu ci ne nje i níng wie krrede ana nyi aha ngbe n ning mwa n ri ka nyi shi ning ho nka a yarri ko nda.

¹⁰Ko nyé ne nyi ki we engwie ngu, mahu nje ki weng ma. Kundu nje we ngu nne ana engwie ngu, kundu ne ngu ri bi ya engwie ne ngu mwa yeyerr ré ki weng, mahu nje ki weng aha nyi, a nyyi Krristi,

¹¹kishi Shetani ri she riwie a yarri nzhi. Aha ko nzhi shi rēn ne re-zentsi ngu we.

¹²A zhe ne nje i ywa Tarruwasa aha n ya brro Nka Rina Krristi, nje ya she Brrabe ning kla ya riwie.

¹³Mèdi nje i bē we yang ne ko nje ya she gimbe nje Titu a miimi we. Aha ni nje e we ci ywaho, ngbe nje e wara re nzhi Makyidoniya.

¹⁴Mèdi nje cí Bené kijieng, aha ne ngu níng kwá nzhi ne nzhi shi yarri Krristi ko zohu zhe shi nné ne mbe she drre. A nyí cwuo ne nzhi shi shi ya remie bi shwe rina ne e yhwu, nwie ci nneywí ko he ré hu Krristi.

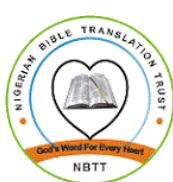
¹⁵Aha Krristi nzhi hwié shi ya remie bi shwe rina a nyyi Bené ne shwe nna ngu ya cwu a nwie nné mbiye ne mbe shi nwie she kyia ngbe nné mbiye ne mbe shi nwie ci shweni.

¹⁶A nwie nné mbe ne mbe cwo a ci shweni, nzhi we nushwe hu; mèdi a nwie nné mbe ne mbe cwo a she kyia, nzhi we bi shwe rina na ce. Herri a nyi nyé re hung nyi zhwe cwuo ne!

¹⁷Nzhi ne ko nzhi shi shi nné piriri ne brro nka Bené we hwié kyang kre ncwé we, mèdi nzhi e tu ne nyi Bené ngu níng te, nzhi brro nka a yarri raywrra a nyyi Bené, aha nzhi nyi nnencwuó Krristi.

2 Nné Korrinta 3

¹Ka nyi hwie he nzhi ne ne yaa de we nci nzhi ee? Nyi ri shi nzhi kre he ya nne re wie ya krrede aha nzhi re be nwie nyi, ka ya nyi re wie aha nzhi shi kpi nné e mbe nyi ee?

²Nyi we nci nyi e nyi nyi krredę aha nzhi, ne e wie yarri ronu rie nzhi aha ngbe ko nye re ri, ngbe re bra hwie.

³A bra shi we gbeng he nyi e nyi nyi krredę ne ngu wru nwie Krristi ne nyi nzhi e nzhi i be mi, ko nyi krredę na ne e wie ne inkyi wę, mèdi á wie ne Nshe Benę bi ce, koó wie a zahwan baara nang wie cwuo wę, mèdi á wie yarri ronu rie nneywí.

⁴Nzhi hé nka nę we dengge a nyyi Benę aha Krristi níng sheng.

⁵Ko nzhi bi yankya a mwa yi nzhi he ngbe nzhi ning cwe zewe he nzhi hung nyi cwuo nę wę, mèdi nyi Benę ngu níng ngwá hung nying.

⁶A nyi ngu ngu níng ci nzhi hung hwię nnencwuó ‘jee hwi ne ngu sa, ko ‘jee na nti nka ne e wie wę, mèdi na Nshe Benę; aha Nti Nka ne e wie ana cwo mi ne hu, mèdi Nshe Benę e ngwá ce.

⁷Á i wie Nti Nkang Mie Nka Musa a re-baara ngbaatsie, a a ya wre ne grime Benę herri ko nné Isreela i hung ri riyii Musa wę we aha nsę ngu, wire grime ngu a ya yhwę. Ma kundu ngu kya ne ngu i be mi ne hu ana i be ne grime ni,

⁸mahu grime na cwuo Nshe Benę e ri ngra shi rimi?

⁹Kundu ne herri kya ne ngu be mi ne hu a i be ne grime ni, mahu grime na cwuo redziee e ri cwandrra ngwiee ana we gbong.

¹⁰Cence nzhi e hung he kya ne ngu i bi grime tiya a ko bra bi grime wa wę, kundu ne e ning mwa yi ngbe ne hwihwing.

¹¹Aha kundu kya ne ko ngu i fo zhe wę i be ne grime, mahu kya ne ngu ning shi herri tiya a ki cwandrrá ne grime we gbong.

¹²Tu ne nzhi sa riyii he shi ni, mahu a níng shi we dengge.

¹³Ko nzhi shi shi Musa ne a zhe ana se ngu ku riyii ngu ne kla trro kishi rewe Isreela á ri ri grime nsę nna wę. Ngu grime ana i nyia re nzhi yhwę wę.

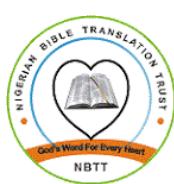
¹⁴Mèdi a kę we ne we shi ywing a yarri ronu rie mbe, herri ne cwu ko ngbe ne mbe hwię krredę ‘jee reni ana, ngbe wę shi shi ngu kla trro ne ngu we bę ronu rie mbe ana koó ki ti wę. Ko bra bi ré hung ting wę se we ne sa rie a Krristi.

¹⁵Herri ne cwu ko ngbe ne e we hwię Nti Nkang Mie Nka Musa, ngbe kla trro ana we bę ronu rie mbe herri ko wę hung hung wę.

¹⁶Mèdi ko nyę ne ngu be nwie Brrabę, wę ki ti kla trro nna.

¹⁷Ngu Brrabę e nyi ngu ngu nyi Nshe Benę e, ko zohu ewie ne Nshe Brrabę ning shi, a ngwá ko nyę srra srra rici ngu.

¹⁸Mèdi ga nzhi zhwozhwo ne ko yankya ku nyyi nzhi wę, ne nzhi rí nzhi bra tí grime Brrabę, Nshe Brrabę cwo we ne níng bra, ngbe nzhi ci we shi ngu, herri nsę grime nna

cwo we ne ning brang we bra a nzhi re nzhi cwu we cwu. Nke n̄e nyi cwuo Brrab̄e ne ngu nyi Nshe Bene.

2 Nn̄é Korrinta 4

¹Aha ni tu ne Benē ngu n̄íng ngwa cwuo n̄e a yarri naana ngu, ko shi rw̄e nzhi re cie we.

²Nzhi ra ankya nshwu ne e nyi a la la, ko nzhi gyé nwie he rabrra, ka nzhi ning ci rabrra a nka ne nzhi brró w̄e, m̄edi nzhi brró raywrra nka Benē herri ga nn̄é zhwozhwo hu reseng he nzhi brro nka tsantsa a nyyi Benē.

³Kundu a ri bi yankya ne ngu shi la la a Nka Rina ne nzhi brró a, mahu a shi la la we nwie nn̄é mbe ne mbe cwo a ci shweni.

⁴Mbe e, Shetani ne ngu nyi benē na ebe ngwiē n̄e aa bē ronu rie mbe ne ko mbe ce nka wē, kishi á ri ri ns̄e Nka Rina na grimē Krristi, ne nyi ngu nyi sh̄ Benē.

⁵Aha nka ne nzhi brró a, ko nzhi brró aha nci nzhi wē, m̄edi nzhi brró he Jesu Krristi nyi Brrab̄e, he nzhi e nzhi nyi nnencwuó nyi aha Jesu.

⁶Ngu Benē ne ngu he, "Nde ns̄e re wru nwie ywing re tsiē," a nyi ngu ne ngu ci ns̄e re tsiē yarri ronu rie nzhi, aha ngu n̄íng ngwa hu rese grime Benē ne ngu tsiē n̄se a nyyi Krristi.

⁷M̄edi nzhi ne nzhi bi dukyiē Nka Rina n̄e nzhi shi shi rondrro rw̄e, aa ci ni aha ngbe ré ti he igb̄e ne ngu n̄e ko zohu igb̄e n̄e e wru nwie Benē, koo wru nwie nzhi wē.

⁸Á n̄íng ngwa cinci a ko zohu eme, m̄edi koó n̄íng drre w̄e; nzhi bē, m̄edi ko rw̄e nzhi ciē wē.

⁹Á n̄íng ngwa gezh̄e, m̄edi ko Benē n̄íng we w̄e; á n̄íng cwe shi á shi n̄íng yhwi, m̄edi ko nzhi ci shweni wē.

¹⁰Ko zohu zhe nzhi srra re gȳe we nu nhu shi shi Jesu, aha ngbe nneywí ré ri igb̄e ce Jesu a re-rw̄e nzhi.

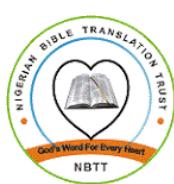
¹¹Aha ko zohu zhe ne nzhi shi nce, nzhi srra re ri hu aha Jesu, aha ngbe nneywí ré ri igb̄e ce Jesu a re-rw̄e nzhi ne mbe kwí n̄e.

¹²Aha ni nzhi srra re ri hu, aha ngbe nyi she ce.

¹³Á wie he, "Nje bi sa rie, aha ni nje he." Tu ne nzhi bi sa rie we shi ngu nne wie rit i nka n̄e, nyi ngwiee nzhi he ma.

¹⁴Nzhi hu he Benē ne ngu deze Brrab̄e Jesu nhu a ri n̄íng deze ngbe ne Jesu, ngbe we be ne nzhi ngbe ne nyi a nyyi ngu.

¹⁵Ga nke n̄e zhwozhwo nyi we aha nyi she rinang, aha ngbe ehwie rina Benē ne ngu cwo we ne ning brang re nzhi nwie nneywí piriri, re we ci ré ci Benē kijieng we yang, ngbe Benē wē ning bra ning she grimē.

¹⁶A nyi aha ni ne ko rwę nzhi ree cię we. Ko ngbe ne re-rwę nzhi e á cwo we ne ci rening, gbengbe ni ko zohu otu nzhi cwo we ne ci hwihwíng a yarri hwie.

¹⁷Aha ewę cinci ne ko ngu shi ci zhe piriri wę ne nzhi shi nwie shweng nę, a shi níng be mi ne ya brra grime na herri tiya ne ko bi kya re níng mwa yi mi we.

¹⁸Aha ko nzhi sa riyii a kya ne e ri ri we, mèdi nzhi sa riyii a kya ne koó ri we, aha kya ne e ri ri e ko fo zhe we, mèdi kya ne koó ri we e a nyi na herri tiya.

2 Nné Korrinta 5

¹Aha nzhi hu ręsęng he á ri he zhe ne re-rwę nzhi nę, ne mbe nyi re-ndu na re-ce nzhi a be ngwie he nę, mbe ri ci shweni, nzhi bi eri ne Bęnę ngu níng nong a zinyę, ne ko nyi runo nneywi we, a nyi na herri tiya.

²A zhe ne nę nzhi kwá ncię nwie teng we te he ré níng ngwa re-rwę nzhi na zinyę,

³aha a zhe ne nzhi ri shi yarri re-rwę hwi ana, ko nzhi e shi ngbewęng we.

⁴A zhe ne, ne nzhi shi yarri re-ndu nę, nzhi kwá ncię ne nkpe na re-rwę nę, ko aha nzhi hwie węsa rwę we, mèdi aha nzhi cę ré níng ci re-rwę na zinyę, aha ngbe ré níng ngwa ce na herri tiya ne na nzhi shi yarri re-rwę nke ne mbe kwí nę.

⁵A nyi Bęnę ngu níng nyi he nzhi ri ci ni, aa níng ngwa Nshe ngu ngbe re hwie sheede kya ne ngu ning sa ‘jee aha nzhi.

⁶Kya a nyi ngwiee ne ko zohu zhe nzhi shi we dengge. Nzhi hu he shi ne nzhi ka shi yarri re-rwę nę, ko nzhi shi a ri ye ngbe ne Brrabę we.

⁷Nzhi srra ne sa rie, ko aha kya ne nzhi ri ri we.

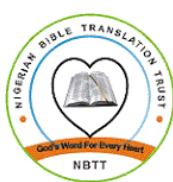
⁸A níng shi we dengge, herri ma canca nzhi drro nzhi we ikpe rwę nę, ngbe nzhi shi ri ye ngbe ne Brrabę.

⁹Aha ni ka nzhi shi he a ikpe rwę nę, ka nzhi drro, kya ne nzhi kre e nyi nke he nzhi ki kla ehwie.

¹⁰Aha ga nzhi zhwozhwo nzhi bi we yo a nyyi brra ncwung nyi nka Krristi, aha ngbe ko nyę re sę lede kya ne ngu nyi a ikpe rwę nę ka re nyi rinang ka re nyi ngwiengwięng.

¹¹Tu ne nzhi hu ręsę kya ne e ki ye he to owu Brrabę, kya a nyi ngwiee ne nzhi nyi koori he nzhi kwa kpi nné. A nyi Bęnę ngu hu ręsęng ka nzhi shi rimi ye, nje bra hwie he nyi hu ręsęng ni e ma a yarri ronu rie nyi.

¹²Aawo, ko nzhi shi koori nę he nzhi bra yaa de we nci nzhi wa we, mèdi nzhi níng ngwa we riwie ngbe nyi she kyang cwe zewe ne nzhi, aha ngbe nyi hu kya he a nyyi nné mbiye ne mbe cwé zewe aha ankya ngwie, ko aha ekpee tentęng we.

¹³Ka nci nzhi dzio aa? A ri shi ni mahu a nyi aha Bene; ka nci nzhi e shi tsantsa aa? Mahu a nyi aha nyi.

¹⁴A nyi ce ne Krristi ning ce ne ngu ning kwá, aha nzhi hu cence he tu nne zunzrru hu aha ko nyé, mahu ko nyé e hu ne zhwe srra reni.

¹⁵Aa hu aha ko nyé, aha ngbe ga nné mbiye ne mbe she ce nwie ngu, ko shi ré srra we aha nci mbe wa wé medi aha ngu, ngu ne ngu hu ngu bra deze aha mbe.

¹⁶Aha ni kya ne ngu pie a zhe ne, ko nzhi ri ya nne a hwie nka na nneywi wa wé, ko ngbe ne a zhe gbangba, nzhi i ri Krristi e ni, ko nzhi bra ki rí ni a zhe né wa wé.

¹⁷Aha ko nyé ne ngu shi yarri Krristi, aa ci nne hwi; ga re-ankya reni e á wara, ko nda bra ci hwihwing!

¹⁸Ga nke nē zhwozhwo wru nwie Bene, ne aha Krristi, ngu we rici ngu ngu ning ngwa srra shwé ne ngu, ngu a bra ning ngwa cwuong ci nneywí ré she srra shwé ne ngu.

¹⁹Kya ne nzhi he e nyi nke he Bene i shi yarri Krristi nwie ci ebe engwie re she srra shwé ne ngu. Ko bra bro ya nne hwie aha engwie ngu wa wé. Aa ning ngwa nkang ci nneywí ré she srra shwé ne ngu.

²⁰Aha ni nzhi hwie nné he nka a nu Krristi, ne Bene hé nka ngu a yarri nzhi. Nzhi cwé nva ne nyi a yarri lo Krristi he nyi kre srra shwé ngbe ne Bene.

²¹A nyi aha nzhi ne Bene ngu ci Krristi ne ko ngu sa nyi engwie wé re hwie teede engwie aha engwie nzhi, ngbe nzhi hwie nné redziee Bene aha ngu.

2 Nné Korrinta 6

¹Shi rwincwuó Bene, nzhi cwe nva ne nyi, nyi ne nyi she ehwie rina Bene he shi de nyi fo re hwie kya shweni wé.

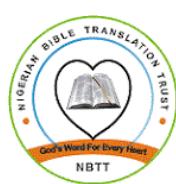
²Aha Bene i he, "Ne 'zhe ngu i ya ci yeyerri ngbe n re nyi ehwie rina, nje e re ho. A zhe ne otu re kyia ngu i ya ci, nje e re sheng." Ri, 'zheng she ehwie rina Bene e nyi nke; otung she kyia a nyi nke ne.'

³Ko nzhi hwie kyang grre a nwie ya nne wé, kishi á ri she yankya ne ngu shi wieeni a ncwuo nzhi.

⁴Médi a yarri ko nda, nzhi ti rici nzhi he nzhi nyi 'tenté 'hwie Bene, a yarri yaa rwe we yang, ngbe yarri re-gezhe, ngbe yarri re-cinci, ngbe yarri ngbá re-ankya ne mbe ning she,

⁵ngbe re-cwe ne e ning cwe, ngbe re-uucwu gyiaa ne e ning ci, ngbe re-cinci rezheng ko re-rigwe nné ne nzhi shwe, nzhi rrwa ncwuo, nzhi kywi wesa ndzie ngbe ne nzhwo.

⁶Nzhi ti ngbe ne ekpeé wiri nzhi, ngbe ne hu reseng nzhi, ngbe ne rehwie sheng nzhi, ngbe ne ehwie rina nzhi, a yarri igbé Nshe Wiri, ngbe ne tenté ce ne nzhi ce nné,

⁷ngbe a yarri nka raywrra nzhi, ngbe a yarri igbè Benè. A nyi ekpè redziee ngu nyi ankyang ko nzhi a nva nyye ngbe nva miè nzhi.

⁸Áníng ngwa grime, á bra níng ci nshwu; áníng cwi, á bra níng de; nzhi shi tsantsa, mèdi áníng ci rabrra;

⁹shi shi koó níng hu wé, mèdi áníng hu; shi shi nzhi shi kwi, mèdi nzhi kẹ we ne ning shi nce; áníng cwe, mèdi koó níng yhwí wé;

¹⁰nzhi dzio rehwie ko zohu zhe, mèdi nzhi shi we ehwie kla; nzhi srra yarri riywe, mèdi nzhi ngwa nné piriri dukyiee na Nshe Benè; shi shi ko nzhi bi ko yankya wé, mèdi nzhi bi ko nda.

¹¹Re-gimbe nné Korrinti, nzhi níng he nka we gbeng, nzhi níng ting he nzhi níng ce we yang.

¹²Ko nzhi wesa níng ce wé, mèdi ko nyi e nyi níng se a yarri rehwie nyi wé.

¹³Nje hé nka ne nyi shi nyi nyi ewee rewe nje, he nyi e ma, nyi níng se a yarri rehwie nyi.

¹⁴Shi dè nyi mwe rici ngbe nné tsi ngwie wé. A nyi nda ngu mwe redziee ngbe ne 'hwiè ee? Ka nyi zohu mwe rici ngu shi zetsi nsé ngbe ne ewie ywing ee?

¹⁵Ka bi ya iirwi ngu shi zetsi Krristi ngbe ne Shetani ee? Ka bi yankya ngu mwe nné ce nka ngbe nne tsi ngwie ee?

¹⁶Ka bi ya yankya ne ngu mwe brranyi Benè ngbe ne re-kpanshuu aa? Aha nzhi e nzhi nyi brranyi Benè bi ce! A shi we shi ne Benè ngu i he, "Nje ri srra yarri mbe, ma n cwo yarri mbe, ma n hwiè Benè mbe, ngbe wé hwiè nné nje ma."

¹⁷A nyi ngwiee ne Brrabé hé, "Aha ni nyi wru a yarri mbe, ngbe nyi shi ka ne mbe. Shi dè nyi re yankya ne ngu bi lele nyyi Benè wé, ngbe ma n níng se.

¹⁸Ma n hwiè 'Bé nyi, ngbe nyi e hwiè rewe nje mbrrú ngbe ntó. A nyi Brrabé Bi Igbe Zhwozhwo ngu he ni."

2 Nné Korrinta 7

¹Nné ce nje, tu ne Benè ngu níng sa re-'jee ne, nde nzhi yaa ci nzhi shi wiriri ne ko nda ne ngu níng bé ne lele a re-rwé nzhi ngbe a yarri rehwie nzhi, ngbe nzhi shi tsantsa ne ekpèe wiri a yarri to owu Benè.

²Nyi ti he nyi níng ce; ko nzhi nyi ya nyi yankya mènkyé wé, ko nzhi bra dzio ya nyi, ka nzhi brra ya nyi aha re níng ngwa yankya wé.

³Ko nje hé nka nè he ngbe n ti he nyi bi vini wé. We shi ne nje kèshe he, nyi shi yarri hwie nzhi, nyi shi ngbe ne nzhi ka re nyi khu ka a nce.

⁴Nje bi sa rie a nyi we yang; nje cwé zewe ne nyi kpekpe! Nyi ning shwé ehwie we yang, nje shî ne ehwie kla ne ko ngu bi gamang wé, ko ngbe ne ga re-gezhe ne nzhi shi nwie shweng zhwozhwo nè.

⁵Aha ko ngbe zhe ne nzhi i ya wre a Makyidoniya, ko nzhi i she srra cwu wé, ko zohu eme ne nzhi ning bra nzhi e she we cinci -- cinci a rekwe nka ngbe nné ne mbe cetrri nka nzhi, nzhi e bra shi nwie bē a yarri rehwie nzhi wa.

⁶Mèdi ngu Bènè ne ngu shwé nné mbe ne mbe rę rehwie, a i níng shwé rehwie a zhe ne Titu ngu i ya wre.

⁷Ko nyi we be ngu a ngu i níng shwé rehwie wé, medi ngbe nka ne ngu níng ting he nyi ki shwé ehwie. Aa níng ti zhwe ucwua nje ne nyi ku, ngbe ne rehwie dzio nyi aha kya ne ngu i ci, ngbe ne zhwe ngwa nci nyi re be nwie nje, herri aa ci nje nyi zhwe rekwi ne ko nje sa nying wé.

⁸Aha ko ngbe ne krrede nje ana i níng dzio rehwie, ko nje bē aha ni wé. Nje hu he nje i bē a cœucwung, aha nje hu he a i níng dzio rehwie a ewé zhe tsienzhwu.

⁹Mèdi a zhe ne nè a ning bi we rekwi ne nje i níng te mi, ko aha ne ngu i níng dzio rehwie wé, medi aha dzio ehwie nna i níng ci nyi si ywé. Aha nyi i dzio rehwie zhwe na ne Bènè cé, aha ni ko nzhi i níng nyi yankya mènkyé wé.

¹⁰Aha zhwe ehwie dzio ne Bènè cé ana cwo mi ne sè ywé, ngbe wé ci nne re she kyia, ko shi re bra ki shi mènkyé wa wé, medi ehwie dzio na ebe ngwié e cwo mi ne hu.

¹¹Ma nyi ri zhwe kya ne ehwie dzio na Bènè cé e ngu níng be mi. Aa níng ci nyi ning bra tu rici ngbe ti he nyi brru. Aa níng cwuglu, aa níng ci nyi kú ucwua nje, aa níng ci nyi ngwa nci nyi, aa bra níng ci nyi ce he ré na nne ne ngu ywé ana uucwu. A ko zohu zhe, nyi ti rici nyi he ko nyi bi vini a kya ngu ci wé.

¹²Aha ni ko ngbe ne nje i níng wie krrede ana, ko nje i wie aha nne nke ne ngu nyi kya ngu shi wieeni, ka nne nke ne ngu ki nying wé. Nje i níng wieng aha ngbe nyi we nci nyi nyi ri zhwe ngwa nci nyi re be nwie nzhi a nyyi Bènè.

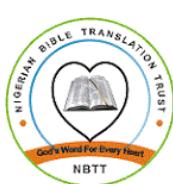
¹³Aha ni kya ne nyi nyi e níng shwé rehwie we yang. Wesa ni, aa ci nzhi nyi rekwi we yang ne nzhi ho he nyi kla Titu ehwie, aha ga nyi zhwozhwo nyi ci ehwie ngu be be.

¹⁴Aha nje i cwe zewe ne nyi a nyyi ngu, ko nyi bra ning ci nshwu wé. Mèdi we shi ko nda ne nzhi níng ting nna shi ni cence, ga ngbe kya ne nje ning cwe zewe ne nyi a nyyi Titu a á she shi ni cence wa.

¹⁵Herri aa ci Titu a ning bra níng ci hwie we yang, kundu ngu lú he ga nyi zhwozhwo nyi ning ho nka, ngbe ne zhwe sè ne nyi ki sè ne owu nwie ki ngwa grime.

¹⁶Nje bi ehwie kla we yang aha a yarri ko nda ma n hung sa rie a nyi.

2 Nné Korrinta 8

¹A zhe ne n̄e re-gimbe, nzhi c̄e he nyi hu r̄eṣe kya ne Ben̄e ngu nyi aha ehwie rina ngu a yarri rekpri nné c̄e nka a Makyidoniya.

²Á ngwie yarri ya gezhe we yang nang mwa ri, gbengbe ni a yarri riywe mbe, ehwie kla mbe e zhwo we zhwo herri aa we ci á ngwa we ngwa we ngwa ne ehwie zunzrru.

³Nje níng ting he á i ngwa yeyerri ne igb̄e mbe, herri ma aa wara kya ne mbe hung ngwang. Á ngwa ne ehwie zunzrru we mwa yi mbe,

⁴herri á cwé nva ne nzhi we cwe we cwe he nzhi we ngwa riwie ngbe mbe shi tsi nné she nné Ben̄eng ne mbe shi Urrushelima,

⁵herri kya ne mbe ngwa a wara kya ne nzhi i ning hwie yi, m̄edi á i keshe ngwa Brrab̄e nci mbe, wire mbe ngwa nci mbe nwie nzhi yeyerri ne kya c̄e Ben̄e.

⁶A nyi aha ni ne nzhi shw̄e Titu ehwie, ngu ne ngu i keshe c̄e zhwe cwuo n̄e a nwie nyi e, he re ning brru re ya níng shwe rehwie ngbe nyi fro cwuo rina ne.

⁷M̄edi tu ne nyi e nyi ye yincwuee a yarri ko nda -- a nkang sa rie, ngbe hung he nka, ngbe hu reseng, ngbe a ngwa rici yarri ko nda, ngbe a c̄e ne nyi níng ce -- nyi ci nkwīe ngbe nyi ye yincwuee a yarri cwuo rina nang ngwang n̄e wa.

⁸Ko nje he nka n̄e he n níng ci ne ce w̄e, m̄edi he n níng ti kya kpi re-gimbe mbe nyi, ngbe nzhi hu cence he ka c̄e ne nyi c̄e kpi re-gimbe e nyi tenteng ye.

⁹Aha nyi hu r̄eṣe ehwie rina Brrab̄e nzhi Jesu Krristi, he ko ngbe ne ko ngu i nyi riywe yankya w̄e, gbengbe ni a i hwie 'yiriyw̄e aha nyi, ngbe aha ne ngu ci 'yiriyw̄e, nyi e nyi she dukyiee na ankya Ben̄e.

¹⁰Kya ne nje c̄e níng ting ne ngu bi mp̄eni re n̄e e nyi nke: a nrie ne ngu wara, nyi keshe c̄e he nyi ngwa, herri nyi c̄e ngwang.

¹¹A zhe ne n̄e nyi ngra fro kya ne nyi i c̄e e. Ngbe we shi ne nyi i nyi tete a ceucwung ana, nyi nyi we ni herri nyi ya fro yeyerri ne igb̄e nyi.

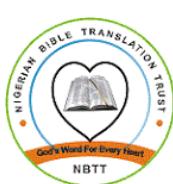
¹²Kundu ne nyi fo a yarri hwie nyi he nyi ngwa, ne ngu bra shi yeyerri ne igb̄e nyi, Ben̄e w̄e se kya ne nyi ngwa a, m̄edi ko c̄e he re wara kya ne nyi bi w̄e.

¹³Ko nje hé nka n̄e he yá ré srra we canca ngbe re bra níng hwie nyi e nkpe w̄e, medi he re shi we yenyye.

¹⁴A zhe ne n̄e, ne nyi e nyi bi piriri, nyi she nné mbiye ne mbe shi riyw̄eng, ngbe kundu nyi ri shi riyw̄e ne mbe e mbe bi piriri ma, w̄e níng sheng. Ngbe ga nyi zhwozhwo nyi shi yenyye.

¹⁵We shi ne e wie, he "Nne nke ne ngu tsu piriri, koo ki zhwo zhwo w̄e, nne nke ma ne ngu tsu tsienzhwu, koo ki r̄e r̄e ma w̄e."

¹⁶Medi nje ci Ben̄e kijieng, ne ngu ci we zhwe hwie nka ne nje bi aha n níng sheng a hwie Titu.

¹⁷Ngu Titu a we rici ngu, ko nyi we shing ne ngu shî nka nzhi he ngu be nwie nyi e we, medî ngu a we rici ngu a cé he ngu rā ya níng dzie.

¹⁸Nzhi shi ki te ngbe ne gimbe nzhi nke ne ngu ve lo a ncwuong brro Nka Rina a ga rekpri nné cé nka zhwozhwo.

¹⁹Wesa ni, rekpri nné cé nka a á ki kye he re cwo ngbe ne nzhi a ciee né ne nzhi shi ywa mi ne kya ne e tsu -- kya ne nzhi nyi aha grime Brrabé ne ngu bra ti he nzhi ngwa nci nzhi aha nzhi she nné Benèng ne mbe shi Urrushelima.

²⁰Nzhi cé ci nkwlé kishi á ri níng cwi ne rē ne nzhi shi ning cwo mi ne rigwé kya ne e tsu ne.

²¹Aha nzhi hwie he nzhi cé nyi kya ne ngu shi tsantsa, ko se we a nyyi Brrabé we, medî hëri ngbe a nyyi nneywí.

²²Aha ni nzhi shi we te ngbe ne yaka gimbe nzhi na ne e ki mwa a re-rê kanka kanka, á ki she a bi ngwa rici, aa bra ning bra ngwa rici a zhe ne né aha ne ngu bi sa rie we yang a nyi.

²³Ngu Titu a, a nyi rwincwo nje ne nzhi mwe rici gbengbe a ncwuon né aha nyi. Mbe re-gimbe nzhi wehwie ana ma, á nyi nnenté na rekpri nné cé nka, cwo mbe é shi ngwa Krristi grime.

²⁴Aha ni nyi ti he cence nyi we cé, ngbe ga rekpri nné cé nka ne mbe we te é ré ri kya ne nzhi ning cwe zewe a rici nyi é.

2 Nné Korrinta 9

¹Ko se nje rā bra níng wieng wie a nka cwuong she nné Benèng ne mbe shi Urrushelima we.

²Aha nje hu he nyi rwe he nyi shi we sheng, shi ne nje i këncé níng de a nyyi nné Makyidoniya, nwie he ne mbe he nyi nné Akaya nyi i këncé rweng tu rie he nyi shi ngwang; ngbe a zhe ne mbe ho koori nyi é ni, jié mbe é deze he mbe shi ngwang ma.

³A zhe ne né, nje shi te re-gimbe né kishi nka ne nzhi i he a rici nyi é ri ci shi nyi we nka shweni, aha ngbe nyi këncé srrante, shi ne nje i he nyi shi nying.

⁴Kishi kundu ya nne Makyidoniya ri bra be ngbe ne nje, re ya she ko nyi nyi yankya we, ngbe nzhi é shwe nshwu -- kundu ne ko nje cé he he nyi nyi é ne nyi ri shwe nshwu we -- ne zhwe sa rie ne nzhi bi a rici nyi né!

⁵Aha ni nje ri aa mwa yeyerr ngbe n lu re-gimbe né ré këshe nje ré be nwie nyi, aha ngbe ré ya tsu re-ankya ne nyi sa ‘jeeng ngwang nna, aha nzhi ri ya she ne nyi tsu sa sa, shi ne nyi fo a rehwie nyi, ngbe dë ri bra shi shi á níng ci ne ce we.

⁶Nyi lu he nne nke ne ngu kyé kaa we tsienzhuwu, a ri ca we ewé kya ne ngu kyé; nne nke ma ne ngu kyé piriri, a ri ca piriri ma.

⁷Ko nye re ngwa we yeyerri ne kya ngu rwe a hwie ngu, shi de re nyi dendende ka shi shi á ki ci ne ce we, aha Bené ce nne ngwang ne ehwie kla.

⁸Ngbe Bené we hung ci ehwie rina zhwozhwo re zhwo we zhwo re be nwie ngwe, wire ko zohu zhe ngwe e bi ko nda ne ngwe ce herri we re be, ngbe ngwe e hu ning nyi ko zohu cwuo rina.

⁹We shi ne Krrēde Bené he, "Nne nke ne ngu ngwá 'yiriywé we wang. Wé lu ne redziee ngu herri tiya."

¹⁰Wire ngu Bené ne ngu ngwá nné kaa zhwe yâ, ne ngu bra ngwá yâ ye, we níng ngwa zhwe yâ, we bra ci re ci piriri, ngbe we bra ci kya ne nyi bi e re ning bra ci piriri aha nyi ning nyi re-cwuo rina.

¹¹We níng ngwa rishwe a ko zohu eme aha ngbe nyi hung ngwang we wang ne ehwie kla ko zohu zhe, ngbe kya ne nyi ngwa we wang ne ehwie kla a nva nzhi e we ci nneywí ré ci Bené kijieng.

¹²Aha ngu cwuo rina ne nyi fo nwie nying ne, ko nyi we nné Bené ne ngu shi we sheng we, medì a bra shi ci nneywí ré ci Bené kijieng we yang.

¹³Ngbe aha cwuo ne nyi nyi e ti he cence nyi nyi nné ce nka, nneywí wé ngwa Bené grime aha zhwe ngwa nci nyi a Nka Rina Krristi, ngbe ne zhwe ngwang ne nyi we ngwa we wang ne ehwie kla, ngbe ga nné zhwozhwo ne nyi we ngwa.

¹⁴Ngbe wé níng ce we yang nwie srra re ku Bené aha nyi aha ehwie rina Bené ne ngu zhwo we zhwo re be nwie nyi.

¹⁵Nde nzhi ci Bené kijieng aha kya na na ngu ne ko bi nti nka ré ning mwa yi we.

2 Nné Korrinta 10

¹Nje Bulu a we rici nje, nje cwé nva ne nyi ne nywé rici ngbe ehwie sheng na Krristi - - nje ne e he he nje shi ranng kundu ne nje shi nyyi nyi, he medì nje hé nka ne igbe kundu ne nje shi zenzé ne nyi –

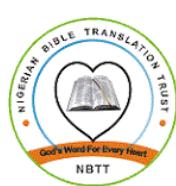
²nje cwé nva ne nyi he kundu ne nje ri be, shi de nyi ning ci ngbe n he nka ne igbe shi ne nje hwie heng a rici nné mbiye ne mbe ri shi shi nzhi nyí cwuo ne a yarri hwie nka na nneywi we.

³Aha ko ngbe ne nzhi shi yarri ngwie, ko cwe nzhi e nyi zhwe na nné ngwie we.

⁴Aha ankyang ko nzhi e ko nyi zhwe na ebe ngwie we, medì á nyi na igbe Bené aha ré ning gywi ngbá rewie igbe na Shetani,

⁵ngbe ga ronu ce nneywí, ngbe ko nda ne ngu yó aha ngu ci de nneywí ré hu Bené we, nzhi bra ning fó ko zohu zhwe hwie nka, nzhi e ki ci re hwié nang ho Krristi nka.

⁶Wire kundu ne nzhi ri she nyi ho Krristi nka tsantsa fa, nzhi e yo nzhi e na ko nyé ne ngu ra ho nka uucwu.

⁷Nyi ci riyii nyi ri kya ne ngu shi gbeng shi! Ka bi ya nyi ne ngu hwie he ngu nyi na Krristi ee? Nde re lu he ngu a we rici ngu nyi na Krristi, we shi ne nzhi e ma nzhi nyi na Krristi.

⁸Ko ngbe ne nje rā cwe zewe herri ngu zhwo zhwo aha deme nzhi ne Brrabe níng ngwa, aha ngbe nzhi ning ci sa rie nyi re ning bra ci igbe ko aha nzhi ning ci sa rie nyi re ci shweni wē, ko shi re ning nyi kya nshwu wē.

⁹Shi dē nyi fo he nje cē níng ngwa owu ne re-krrede nje nē wē.

¹⁰Aha yá he, "Ne nti nka ngu a yarri re-krrede ngu a mbe ruvo mbe bra bi igbe shi nyi nda ho, mèdi kundu ngu nna shi he, ngwē e ri ko nka nna bi igbe ni wē, ngwē e she ko nyi ya nka ne ngu be yankya wē."

¹¹Nde zhwe nné ana ré hu rēsēng he kya ne nzhi he a yarri re-krrede nzhi a zhe ne nzhi shi zenze, a nyi ngwiee ne nzhi ri nyi a zhe ne nzhi ri shi miimi ngbe ne nyi.

¹²Nyi nzhi mbe nyē, ngbe nzhi mwa nci nzhi ka nzhi yaa fo shi nzhi shi shi nné mbiye ne mbe yaa de we nci mbe. Mèdi á yaa mi yi we nci mbe nwie hwie he nne nke nē nne nke we nci mbe a yarri riywē hung.

¹³Mèdi ko shi nzhi e nzhi cwe zewe re hle ewie ne ngu mwa yeyerri re ya ning cwu wē, se ka nzhi yo yeyerri ne deme ne Bene ngu níng ngwa, ne ngu ya cwu herri nwie nyi.

¹⁴Aha ko cwe zewe nzhi e zhwo zhwo wē, tu ne nyi e nyi shi yarri ewie ne Bene ngu níng ngwa; aha a nyi nzhi ne nzhi i kesh be herri nwie nyi ne Nka Rina Krristi.

¹⁵Ko cwe zewe nzhi e wara ewie ne ngu mwa yeyerri re ya ning cwu, shi a yarri ncwuo na yaká nné wē, mèdi nzhi bi sa riyii he shi ne sa rie nyi e cwo we ne ning bra ci igbe, muhu eyi ncwuo nzhi a nwie nyi e cwo we ne ning bra kla.

¹⁶Ngbe nzhi e hung brro Nka Rina nē a yaká re-ngwie ne mbe shi zenze ne nyi, kishi nzhi ri cwe zewe a ya eyi ncwuo ne yaká nné mbe nyi.

¹⁷Mèdi shi ne Krrede Bene he, "Nde ko nyē ne ngu shi cwe zewe, re cwe zewe ne kya Brrabe nyi."

¹⁸Aha ko nyi nne nke ne ngu yaa dé we rici ngu ne Bene he aa nyi rina wē, mèdi nyi nne nke ne Brrabe we rici ngu ki dé.

2 Nné Korrinta 11

¹Nje cē he nyi rā fo ehwie sheng ne ewē nka rumwa nje nē tsie, nyi ci nkwinin ne nje.

²Nje bi ehwie shwo aha nyi, zhwe ehwie shwo na Bene, nyi shi shi ya ewena ne nje kwe Krristing, aha ngbe nje ri níng ngwa a nva ngu ne nyi shi wiriri shi ewena ne e shi ki ngwa nto hwi.

³Mèdi a ning bi owu shi shi á shi dzio zhwe ‘tente ngwa rici nyi zhwozhwo a nwie Krristi a yarri re-hwie nka nyi, we shi ne nshe ngu i shweli Hawa ne re-zentsi rabrra ngu.

⁴Aha herri ya nne be nwie nyi, aa ya níng brro yaka nka ne e he aa wru nwie Jesu, ne ngu shi ka ne kya ne nzhi i níng brrong; herri á níng ngwa yaka yankya ne ko ngu nyi Nshe Wiri we; herri nyi shî yaka nka rina ne e níng brrong ne ngu shi ka ne nke ne nzhi i níng brrong; herri nyi se zhwozhwo nyi nè ne yaa yhwi mi.

⁵Wire ma ko nje bra hwie he nné mbiye ne nyi we ye he "brrá nnenté" ana koó ning nè ne yankya we.

⁶Kabeya ko nje zhwo mię hung he nka piri we, mèdi ko nje nyi riywé hu reseng we, nzhi níng ti ko nda we gbeng a ko zohu rê.

⁷Ka nje brru ne nje yaa ci re aha ngbe n níng fo nyi e ze nwie níng brro Nka Rina Bené wesa ne nje se yankya a nva nyi ee?

⁸A zhe nje i shi ncwuo nwie nyi, nje i si ncwé a nwie rekpri nné cę nka a yaká rengwię aha ngbe n níng nyi nyi e cwuo.

⁹Ngbe a zhe ne nje bra i shi ngbe ne nyi, ne nje kre yankya, ko nje i níng hwię nkpe we, aha re-gimbe ne mbe i wru a Makyidoniya á i ning ngwa ko nda ne nje ce. Ko nje i ree níng hwię nkpe we, ko nje bra shi ree níng hwię nkpe a ya rê gung we.

¹⁰We shi ne cence raywrra Krristi shi yarri hwie nje, nje níng ting he ko bi nne a ngwię Akaya re ning ci n we ni cwe zewe a nka nè we.

¹¹A nyi aha nda? Ka he aha ne ko nje níng cę we ee? Bené hu reseng he nje níng cę!

¹²Nje shi kę we ne nyi kya ne nje shi nwie nying nè, aha ngbe n kpo riwię nné mbiye ne mbe yaa kywo he mbe nyi cwuo we yeyerr ne nzhi nyi, shi ne mbe cwé zewe nwie heng.

¹³Aha zhwe nné ana á nyi we nnenté rabrra, á nyi nné nyi cwuo ne rabrra, ne mbe tiyi shi mbe nyi nnenté Krristi.

¹⁴Wire re ning hwię ma ko bra nyi kyang hwię nga onu we, aha ko ngbe Shetani we rici ngu cí rici ngu shi ngu nyi ya njeli na ewie si.

¹⁵Aha ni ko nyi kya hwi we, kundu ne nnencwuó ngu mbe tiyí shi shi mbe nyi nné nyi cwuo redziee. Á cwo a she lede zhwe cwuo ne mbe nyi a krrucing.

¹⁶Nje bra he tente wa he, shi de ya nne re hwie shi nje nyi rumwa we, mèdi ko ngbe ne nyi ri bra hwie ni, ma nyi ning se a nu rumwa, aha ngbe n she ewe riwięng cwe zewe.

¹⁷A nkang cwe zewe ne nje he nè, ko shi n he nyi Brrabę ngu cę n he ni we, mèdi nje he a nu rumwa.

¹⁸Tu ne jie nné e mbe cwe zewe ne ankya ngwie, nje shi cweng ma.

¹⁹Nje he ka nyi nyi nné bi zentsi, medì nyi bra ho shwi srra ngbe mwá!

²⁰Herri nyi hung fo ehwie sheng ngbe ne nne nke ne ngu níng ci nyi hwié shi nyi nyi 'hwié ngu, ko ngbe ne ngu shi níng ye iyhwe, ka ne ngu yé a rici nyi, ka ne ngu yaa kywo a zete nyi, ko ngbe ne ngu níng ta ne va a re-uushwo.

²¹Herri ma a shi shi n he nyi kya nshwu ne nzhi e nzhi i shi tuntu, herri ko nzhi i hu níng nyi zhwe re-ankya ana wé. Medì kundu ya nne ri mahwie he ngu cwe zewe, ma n wé ki ti cwe zewe, medì nyi we nka rumwa ne.

²²Mbe ana á nyi nné Ibrrani ee? Nje nyi ya ma. Á nyi nné Isreela aa? Nje nyi ya ma. Á nyi rewe Ibrahin ee? Nje nyi ya ma.

²³Á nyi nnencwuó Krristi ee? Shi shi nyi ya nka nne rici dzio ne nje shi mi wa, nje nyi re we ne. Nje yaa ta ncwuo re we ne we yang, herri nje ning srra gyiaa re we ne, a ri nyi nka re-cwe, á ning cwe we cwe, herri nje ri hu ko zohu zhe.

²⁴Aa ci ce ‘cwoo ne nné Yahudi mbe ning kra we kra we kra ne frii herri re re we ce ‘zru ngbe re ya cwo nshwa weni.

²⁵Aa ci ce ‘tsié ne nné Rroma mbe ning cwe ne ngbo. Á ning ta ne rahwan ce ‘zru. Aa ci ce ‘tsié ne re-jirigi rishi mbe kprre ne nje shi yarring. Herri nje i ree kywe nje bra yeri a zete brra nzhwo rishi ce ‘zru wire ne e ning ti.

²⁶Nje nyi re-ciee zenze piriri, nje she rici nje yarri re-gezhe a brrá re-riywi, nje she rici nje a yarri re-gezhe a nva nné nywrra nné rē, nje she rici nje a yarri re-gezhe a nva nné nje nné Yahudi, ngbe a nva Nné Nzhwe Ngwie, nje she rici nje yarri gezhe a yarri ngwie ngbe a tsi yi, ngbe yarri brra nzhwo rishi, nje bra she rici nje a yarri gezhe a nva re-gimbe na rabrra.

²⁷Nje yaa ta ncwuo nje kra cî, nje srra wesa ne ndzie, nje srra ne nzhwo ngbe ‘ne rishi, wesa ne yâ ye, nje srra yarri wu srru ngbe ne riywé ankya ci rwe.

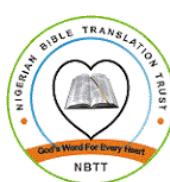
²⁸Wesa ne kpi re-ankya kanka kanka, a bra bi nkpe nang ci nkpile ne ga rekpri nné ce nka zhwozhwo ne ko zohu otu nje srra re bē aha mbe.

²⁹Nyi nye ngu i shi brrubrru ne herri nje wesa hong shi ngu aa? Nyi nye ne i ki ci ngu kpe yarri engwie ne nje wesa dzio ehwie ee?

³⁰Kundu ne nje shi cwe zewe, ma n cwe zewe aha re-ankya ne mbe ti brrubrru nje.

³¹Bene, ‘Be Brrabé Jesu ne ngu be re ki de herri tiya, a nyi ngu ne ngu hu reseng he ko nje vé rabrra we.

³²A zhe ne nje i shi Damaska, goona ne ngu i shi tahwie Brra Nggwé Arrita i ci ré cwo ngwie nna zhwozhwo aha ngbe ré ning pie,

³³mèdi yá rwí nje ning ci a grre, mbe è wro ne nje a wundo brra garru ngwię nna, herri nje to ki drre.

2 Nné Korrinta 12

¹Herri ne cwu se n kę we ne cwe zewe, ko ngbe ne ko bi mpéni wę. A zhe ne nę nje shi he nka re-ankya ne Brrabę ning ting ne nje di shi shi nyi yarri re-revi.

²A bi ya nne a yarri Krristi ne i ki fo ze re nzhi gbong yarri zinyę na ‘tsię a nrie shwa ne otu weni ne ngu wara, ka á i ki fo ngbe ne rwę ngu, ka á i ki fo węsa ne rwę ngu, yooho ko nje hu ma wę, mèdi Bęne hu ręseng.

³Ngu nne nę á wę i ki fo ne rwę ngu ka á i ki fo węsa ne rwę ngu, ko nje hu ma wę, mèdi Bęne hu ręseng.

⁴Á i ywa ne ngu yarri nhwien Bęne, aa ya ho yá re-nka ne e he ne ko shi ré hung ting wę, ne ko nneywi bi demęng heng wę.

⁵Nje shi cwe zewe aha ngu nje nne nkya ana, mèdi ko shi n cwe zewe we aha rici nje wę, se ka aha rę nje.

⁶Ko ngbe ne nje rā bra ning cwe zewe è ma ho, ko nje è he nka rumwa wę, aha wę nyi we nka raywrra ne nje he. Medi ko nje shi nyi ni wę, kishi yá ri nę ne ning ri shi nje wara kya ne mbe ri nę, ka kya ne mbe ho nje hé nę.

⁷Ngbe aha kishi nje ri nę ne yaa kywo aha ngbá re-ankya ne Bęne ngu ning ting we yang nę, á ning ngwa yankya shi nyi zekyę a yarri rwę nje, a nyi njeli Shetani aha re srra re ning ngwa cinci kishi nje ri kywo rici ze.

⁸Nje cwe nva ne Brrabę herri ce ‘tsię he re ning ti ngge nę,

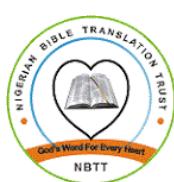
⁹mèdi a he ne nje he, "Ehwie rina nje è re be, aha á shi ri igbę nje kaka a yarri re ngwę." Aha nii, nje shi ning bra cwe zewe aha ne nje rę, aha ngbe igbę Krristi re shi a nje.

¹⁰Kya a nyi ngwiee ne aha Krristi, nje nyi we rekwi aha rę nje, ngbe cwi ne e ning cwi, ngbe re-cinci nje, ngbe ne re-gezhe ne nje shwe, ngbe ne ankya bi rwę ne mbe ning she. Aha a zhe ne nje ri nje rę, wire ma n bra bi igbę.

¹¹Mahu nje ci rumwa ne nje cwé zewe he ni nę, mèdi nyi nyi ne nyi ning ci, aha nyi nyi ne nyi rā ning de. Aha ko ngbe ne ko nje be yankya wę, ko "brrá nnenté" nyi ana á ning nę ne yankya gung wę.

¹²Cence, re-sheede ne mbe ti he nje nyi nnente è á i ri a tsi nyi ne ko zohu zhwe yaa rwe nje, ngbe ne ngbá re-sheede, ngbe ngbá re-ankya ne nje i nyi ngbe re-cwuong hwię nga onu.

¹³Ka bi yankya ne ko nje i níng nyig shi ne nje nyi kpi rekpri nné cę nka nna wę ee? Se ka he ko nje i níng hwię nkpe he ngbe nyi ning ngwa yankya wę. Ohooo, ma nyi fo ewhie sheng ne nje aha ni ho!

¹⁴Nje shi nwie hwie nkang be nwie nyi, ngbe we ci dzie na ‘tsię ne nje ya níng dzie. Gbengbe ni, ko nje cwo a níng hwię nkpe we, aha ko nje kré yankya nyi we, mèdi a nyi nyi nna ne nje cę; aha ko nyi ęwę rewe mbe kré aha nné we bi we, mèdi nyi nné we bi ne mbe kré aha ęwę rewe mbe.

¹⁵A ri ning bi ehwie kla ngbe n yhwe ko nda ne nje bi aha nyi, herri ngbe ne rici nje. Mèdi a shi shi kundu ne nje ning brá níng cę we yang, ngbe cę ne nyi e nyi ning cę e we bra cwo we ne vie sa.

¹⁶Ee, nyi hu resęng he ko nje i níng hwię nkpe we, mèdi yá nyi bra he he nje i níng kwa ne zentsi zentsi herri nje níng shwęli.

¹⁷Rimi rimi nna? Ka nje i ye yankya a rici nyi ne le a nva nné ne nje i we te nwie nyi ee?

¹⁸Nje i cwe nva ne Titu he re be nwie nyi, nje e lu ya gimbe nzhi ngbe re ya ki pie. Ka ngu Titu a i ye ya nyi ne le ee? Ko ngu Titu ngbe nje e nzhi bi we zhwe hwie nka zunzruu ngbe ne zhwe ękpee zunzruu we ee?

¹⁹Ka nyi hwię he gęncę ne nyi koori rici nzhi ne nzhi shi mi he nzhi yaa kyę a nyyi nyi ee? Ko tsie! Nzhi shi nwie he nka ne a nyyi Bęnę, nzhi nyi nnencwuó Krristi; ko nda ne nzhi bra nyi, nné cę nje, nzhi nyi aha nzhi níng ci nyi ci igębę.

²⁰Aha nje tó kishi nje ri be, n bra ya she ko nyi shi shi ne nje hwię he nje rā ya she we, ka nyi e ma nyi ya she nje shi ka ne kya nyi hwie he nje rā ning shı̄. Nje tó kishi nje ri ya she ne nyi shi rekwę, ngbe ehwie shwo, nwie yaa nyę ne ren, ngbe srra kanka, nwie yaa kwe fęli, ngbe brra onu, ngbe kywo rici ze, ngbe ne rekpeęng srra cwucwu.

²¹Nje bē he kishi nje ri be n bra ya shwe nshwu a nyyi Bęnę aha nyi, ngbe re ning ci n bra dzio ehwie aha nné piriri ne mbe nyi engwię węsa ne si ywe aha rekpee lęlę mbe, ka ecwue nję, ka re-nzhwe lęlę nję ne mbe nyi.

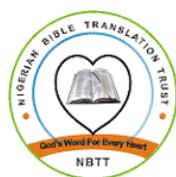
2 Nne Korrinta 13

¹A nyi na ‘tsię ne ne nje cwo be nwie nyi. "Ko zohu nka ne e be mi a rici ya nne, se re bi re-sheede wehwie ka wetsie" -- shi ne Krrędę Bęnę hé.

²Nje i gara nné mbiye ne mbe i nyi engwię ngbe ręse nné zhwozhwo nka, nje bra we gará nka wa a zhe ne ne ne nje shi zenę ne we shi ne nje i we garang a be nje na ‘hwie, he kundu ne nje ri bra be wa, ko bi nne ne ngu nyi engwię ne nje ri ki we wesa ki na uucwu we.

³Nyi ri di ko zohu sheede he nyi Krristi ngu hé nka a yarri nje, shi ne nyi kre e. Ko ngu a rę re be nwie nyi we, mèdi aa ti igębę ngu a nwie nyi.

⁴Cence á i ki ci gasankwe a yarri rę, mèdi a shi nce ne igębę Bęnę. We ni wa, nzhi e ma nzhi rę a yarri ngu, mèdi a yarri igębę Bęnę nzhi ri srra ngbe ne ngu nzhi níng nyi cwuo.

⁵Nyi yaa mwa nyi ri, ka nyi ke we ne shi yarri ce nka. Nyi yaa mwa we nci nyi. Ka de nyi hu reseng we nci nyi he Krristi Jesu a shi yarri nyi we ee? Se ka de nyi ri yaa mwa rina rina we.

⁶Medi kundu nyi ri yaa mwa rina, nje bi sa rie he nyi e she he ko nzhi re we.

⁷Medi nzhi ku Bene he shi de nyi bra nyi yankya wieeni we, ko aha he nzhi ti he nzhi e nzhi shi she drre wiriri we, medi aha ngbe nyi nyi kya ne ngu shi tsantsa, ko ngbe ne ngu shi shi nzhi e nzhi re.

⁸Aha ko shi nzhi hung nyi yankya ne ngu shi cetrri raywrra we, se ka nzhi nyi kya ne ngu shi tsantsa ne raywrra.

⁹Aha nzhi nyi rekwi kundu ne ngu shi shi nzhi e nzhi re, ne ngu ti he nyi e nyi ci igbe. Nzhi ku Bene he nyi ning bra hu kwe.

¹⁰Kya a nyi ngwiee ne nje níng wie re-ankya ne ne nje ka shi zenze, kishi kundu ne nje ri be n ya níng he nka ne igbe yang ne deme ne Brrabe ning ngwa he ngbe n níng ci nyi ning bra ci igbe ko aha n níng kro be we.

¹¹A ngrangrang re-gimbe nje, nje níng ci ywaho. Nyi kwe he nyi shi tsantsa. Nyi sa uucwu a re-nka nje ne. Nyi bi onu ‘zrru. Nyi yaa srra rina, ngbe Bene ne ngu níng ce ne ngu bra ngwa srra rina we shi ngbe ne nyi.

¹²Nyi yaa dzie nwie yaa nyi gbagba.

¹³Ga nne Bene zhwozhwo níng dzie.

¹⁴Nde ehwie rina Brrabe Jesu Krristi, ngbe zhwe ce na Bene, ngbe mwe rici na Nshe Wiri re shi ngbe ne nyi zhwozhwo.

Nné Galati

Nné Galati 1

¹Krredé nè e wru nwie nje Bulu. Nje nyi nnente Jesu Krristi ngbe Bẹ́ne ‘Bẹ́ ne ngu ki deze khu, ko nyi nneywí mbe ning ye wé, ko bra nyi ya nne ngu ning ci nje hwie nnente we.

²Nje ngbe ga re-gimbe ne mbe shi ngbe nje zhwozhwo, nzhi dzie rekpri nné cè nka ne mbe shi Galati.

³Nde ehwie rina Bẹ́ne ‘Bẹ́ nzhi ngbe Brrabé Jesu Krristi re shi ngbe nyi re bra níng ngwa srra rina ngu.

⁴Ngu Jesu Krristi è ngwa rici ngu aha ngu níng kyia ne re-èngwiè nzhi a zhwe zhe ‘hwie nè, yeyerri ne kya cè Bẹ́ne ‘Bẹ́ nzhi.

⁵Grime nyi na Bẹ́ne herri tiya tiya! A shi ni.

⁶Nje hwie nga we onu ne nyi! We hwiehwie á nè ne níng bra nyi we Bẹ́ne ne ngu níng ye a yarri ehwie rina Krristi re nzhi zhwe yaka nka ne e he bi rina.

⁷Ko bi ko yaka Nka Rina gung wé! A nyi we aha ne yá nné mbe shi níng kpe rehwie ngbe re níng ci zhizhi, aha ngbe mbe bra Nka Rina Krristi.

⁸Mèdi ko ngbe ne ngu ra nyi nzhi, ka ya njeli ngu wru zinyè ngu níng brro yaka nka rina ne ngu shi ka ne Nka Rina ne nzhi i níng brrong, nde re ci shweni a ruvong ro!

⁹We shi kya ne nzhi i he, nje bra níng heng wa he kundu ya nne ngu ning brro yaka nka rina ne ngu shi ka ne na ne nyi i keshe se, nde re ci shweni a ruvong ro.

¹⁰Ma a zhe ne nè, nyi hwie he a nyi nneywí ne nje cè we shwo ehwie ngbe ré ning de è? Aawo, nje cè kla Bẹ́ne ehwie. Kundu nje ra kè ne nyi aha he nneywí ré ning de, ko shi n hwie ‘hwie Krristi wé.

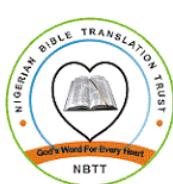
¹¹Re-gimbe, nje cè níng ting nyi hu he, Nka Rina ne nje brro a koo wru nwie nneywi wé.

¹²Ko nje i se a nwie ya nne wé, ko bra bi ko ya nne ngu i ning mièng wé. Mèdi Jesu Krristi we rici ngu i ning ting.

¹³Nyi hu zhwe èkpeè nje a zhe ne nje i shi zhwe re-teede nzhi nné Yahudi, ngbe zhwe gèzhe ne nje i ngwa rekpri nné cè nka Bẹ́ne we yang ne nje i nyi koori he n we ci ré ci shweni.

¹⁴Nje i zhwe re-teede Yahudi re nè jie ze nje a Yahudi, nje i ning tu rici we yang nwie nyi ankya teede yó nzhi.

¹⁵Mèdi Bẹ́ne a yarri ehwie rina ngu a ning kye tu ne rishi ning bî, ngbe ngu a ning ye he n ki nyi cwuo. A zhe ne ngu ki mwa yeyerri,

¹⁶ngu a ning kla riyii ngbe n hu Kowe ngu, aha n brro Nka Rina ngu a nwie nné nzhwe ngwie. Ko nje rin ya nneng wire we.

¹⁷Ko nje bra ywa a Urrushelima a nwie nné mbiye ne mbe keshe nje hwię nnenté we. Mèdi nje wre ne ne re nzhi Arrabiya, wire nje ya ning brru re be Damaska.

¹⁸Nje ci re-rie wetsię wire nje ya ywa a Urrushelima, nje ya dzie Pita, nje srra ngbe ne ngu rotu shwa ne otu wecwwoo.

¹⁹Ko nje sa ri ko ya a tsi nnenté we, se we Yakubu, gimbe Brrabe.

²⁰Nyi ri, kya ne nje níng wieng ne, Bènè e hu he ko nyi rabrra we!

²¹Re be merin, nje ya ywa a yá re-nkla Sirriya ngbe Kyilikyia.

²²A zhe ana, koó i ma ne rekpri nné cę nka Krristi a Yahudi e mbe sa ning ri riyii ngbe riyii we.

²³Á i ho we ho he nne ne ngu i shi we ngwa gęzhe ana, a zhe ne ne aa bra ne ne brro Nka Rina ne ngu i cę cing re ci shweni, he nneywí ré sę nka Krristi.

²⁴Mbe e ne ne de Bènè aha nje.

Nné Galati 2

¹A zhe ne re-rie shwa ne otu weni wara, nje cwugu ngbe Barrnaba re nzhi Urrushelima wa, Titu a shi ngbe nzhi.

²Nje i ywa yeyerri shi kya ne Bènè e ning ting. Nje ya mwe ngbe yá nnencwueé na ne e we hu, we ngcaa nzhi, nje e we ti kya ne nje shi brrong a tsi nné nzhwe ngwie, kishi re-cwuo ne nje nyi ne nying ngbe na ne nje shi nying ré hwię kya shweni.

³Mèdi ko ngbe Titu ne ngu i shi ngbe nje ne ngu nyi nne Heleni, ko mbe e i ki ci ne ce he se ré ki cię ikpe rwę ntó we.

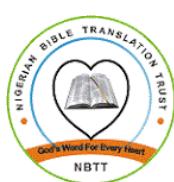
⁴Nkang cię ikpe rwę ntó ne i deze we aha yá nné ne mbe tiyi shi mbe nyi re-gimbe ne mbe ngwie yarri nzhi ranranng aha mbe dzio srra srra nci nzhi ne nzhi bi a yarri Krristi Jesu, ngbe mbe níng ci nzhi hwię hwię.

⁵Mèdi ko nzhi we shing wę ko tsietsię, aha ngbe raywrra Nka Rina re hwię ngbe nyi.

⁶Mèdi ko ngbe nné mbiye ne e we hu he á nyi brrabrráng; a nwie nje, ko mbe ra shi rimi, koó shi ka ne kpi nneywí we, aha ko Bènè to riyii ya nne we, ko ngbe mbe e koó i ning bra ko yankya a zete kya ne nje i mię we.

⁷Mbe e á srra á timi we ne Bènè e shî, herri aa ning ngwa cwuong brro Nné Nzhwe Ngwie Nka Rina we shi ne ngu ngwa Pita cwuong brro nné Yahuding.

⁸Aha ngu Bènè ne ngu i nyi cwuo a yarri Pita ne ngu nyi nnente re nzhi nwie nné Yahudi nyi ngu wa ne ngu i nyi cwuo a yarri nje ne nje nyi nnente re nzhi nwie nné nzhwe ngwie.

⁹A zhe ne mbe Yakubu, ngbe Pita, ngbe Yohana ne e we hu he á nyi brrá nnencwueé e mbe ri zhwe ehwie rina Béne re be nwie nje ni, mbe e shwe va ngbe nje ngbe Barrnaba -- sheede he mbe mwe rici ngbe nzhi. Nzhi e shí zhwozhwo he nzhi e nzhi shi ywa a nwie nné nzhwe ngwie, ngbe mbe e wé ywa a nwie nné Yahudi.

¹⁰Kya zunzru ne mbe he e nyi nke he nzhi lu aha yiriywé, ne ngu bra nyi ya brra yankya ne nje i ning tu rici nwie nying.

¹¹Mèdi a zhe ne Pita ngu ya be a Antakyia, nje ki ti brru ngu we gbeng a nyyi ngu, aha ko i nyi kya ngu shi yeyerri wé.

¹²A cœucwung, a i shi ye yâ ngbe ne nné nzhwe ngwie, mèdi a zhe ne nné ne Yakubu ngu we te mbe ya wre, ngu a yaa ti ka aha ngu to owu nné mbiye ne mbe ce he se ré ca ko nyé ikpe rwé ntó.

¹³Kpi re-gimbe ne mbe nyi nné Yahudi e á nè ne la nci mbe ma, herri á ci Barrnaba a nè ne brra zhwe onu ana ma.

¹⁴Mèdi a zhe ne nje ri ne ko mbe shi cwo tsantsa ne raywrra Nka Rina wé, nje e he ne Pita a nyyi mbe zhwozhwo he, "Ngwé nè ngwé nyi nne Yahudi, mèdi gence ngwé shi nwie srra shi ngwé nyi nne nzhwe ngwie; ma a zhe ne nè ngwé bra ce ning brru ngwe ci nné nzhwe ngwie e ne ce he ré zhwe re-teede nné Yahudi ee?"

¹⁵"Nzhi ne nzhi nyi bî Yahudi e ko nzhi nyi 'Nné Nzhwe Ngwie nyi engwie' wé,

¹⁶nzhi hu reseng he ko nyi zhwe Nti Nka mbe ci nneywi re shi tsantsa a nyyi Béne wé, mèdi nyi sa rie a Jesu Krristi. Kya a nyi ngwiee ne nzhi e nzhi sa rie a Krristi Jesu, aha ngbe nzhi shi tsantsa a nyyi Béne ne sa rie a yarri Krristi, mèdi ko nyi aha zhwe Nti Nka wé. Aha kundu ngu nyi we aha zhwe Nti Nka, ko bi nne re shi tsantsa a nyyi Béne wé.

¹⁷Ma kundu nzhi kre he ré níng ci nzhi shi tsantsa a yarri Krristi ne e bra timi nzhi nyi 'nné engwie' we nci nzhi, ma aa ci shi Krristi e kre he ré nyi engwie ee? Ko tsietsié ko shi ni wé!

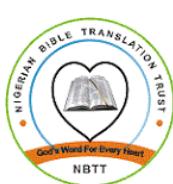
¹⁸"Kundu nje bra ning brru nè ne no ankya mbiye ne nje i gywi, mahu nje ti he nje nyi 'nne engwie'.

¹⁹Aha a nhwie Nti Nka, nje i hwie kweng a nwie Nti Nka, aha ngbe n srra we aha Béne. Á ning ci gasankwe ngbe ne Krristi,

²⁰ko bra nyi nje ne nje shi nce nè wo, nyi Krristi ngu srrá a yarri nje. Srra ne nje srra a ikpe rwé a zhe ne nè, nje srra ne sa rie a Kowe Béne, ne ngu ning ce herri ngu ngwa rici ngu aha nje.

²¹Ko nje ra ehwie rina Béne wé. Kundu nneywi i ra hung bi redziee a zhwe Nti Nka, maahu ko Krristi e a hu we shweni wo oo?"

Nné Galati 3

¹Kyei, nyi nné Galati ma! Ko nyi hwie nka we ee? Á níng nyi rikye rikye gung aa? We ncwe riyii nyi á níng ti Jesu ne ngu hu a gasankwe!

²Nje ce níng rin we kya zunzrru: nyi she Nshe Béne e aha ne nyi zhwe Nti Nka Musa ka aha ne nyi ning sa rie a kya ne nyi ho aa?

³Á nyi n̄e nyi nyí riyw̄e hwie nka ni ee? Nyi i ce ne igb̄e Nshe Béne, a zhe ne n̄e nyi hwie he nyi shi hung frong rina ne igb̄e nci nyi ee?

⁴Ga re-nzhwe cinci ne nyi shwe ana á ci we shweni ee? Herri a shi ci ni e cence ee!

⁵Herri Béne i ning ngwa Nshe ngu, á bra níng nyi re-ankyang hwię nga onu a aha ne nyi zhwe Nti Nka Musa aa, ka aha ne nyi sa rie a kya ne nyi ho aa?

⁶Nyi lu ne Ibrrahin ne ngu i shî nka Béne. "Aha sa rie ngu, Béne e ki se he nyi nne redziee."

⁷Aha nii, nyi hu r̄eseng he 'tente rewe Ibrrahin e á nyi nné mbiye ne mbe bi sa rie.

⁸Kr̄ede Béne i ti he Béne ri ci Nn̄e Nzhwe Ngwię ré ci nné redziee aha sa rie mbe a ngu. Aa k̄eshe ngwa Ibrrahin Nka Rina he, "Aha ngw̄e, Béne ri ngwa nneywí a rengwię zhwozhwo rinang."

⁹Aha ni nné mbiye ne mbe bi sa rie e á bi mwo rina shi shi Ibrrahin ne ngu i bi sa rie.

¹⁰Ga nné mbiye ne mbe yo we nkang zhwe Nti Nka Musa, á shi ci shweni. Aha á wie he, "Ko nȳe ne d̄e ngu zhwe ko nda ne e wie a yarri kr̄ede Nti Nka Musa zhwozhwo w̄e, w̄e shi ci shweni."

¹¹A shi we gbeng he ko shi nneywi re hung hwię nne redziee a nyyi Béne aha zhwe Nti Nka w̄e, aha kr̄ede Béne e he, "Nne redziee e shi she dr̄e aha sa rie ngu."

¹²Nyi nda rishwe Nti Nka ngbe ne sa rie ee? M̄edi kr̄ede e he, "Nne nkiye ne ngu zhwe ko nda ne e wie a yarri Nti Nka, w̄e shi she dr̄e."

¹³Nzhi ra ci shweni a nkang zhwe Nti Nka, m̄edi Krristi i ngwa rici ngu aha ngu ci shweni ngbe ngu níng se kishi nzhi ri ci shweni, shi ne e wie he, "Nne nke ne e ki ria zekwe, aa ci shweni."

¹⁴Aa níng se aha mwo rina ne i ci Ibrrahinng re be nwie nné nzhwe ngwię aha Krristi Jesu, aha ngbe nzhi she Nshe Wiri ne i níng sa 'jee a yarri sa rie nzhi.

¹⁵Re-gimbe, nde n ning mwa yi ne yankya ne nyi hu ho: kundu nné wehwie mbe yaa sa 'jee herri mbe ning kpra va gbengbe mbe, ko bra bi ya mbe re ning bra yankya a zeteng ka re ti yankya a tsing w̄e.

¹⁶Béne i sa Ibrrahin re-'jee ngbe ne zhwe ngu. Ko kr̄ede e he "ngbe ne nzhwe ngw̄e" w̄e, ne ngu ra shi shi a he ne nné piriri, m̄edi a he "ngbe ne zhwe ngw̄e", woto nyi we nne zunzrru, nyi ngu ngu nyi Krristi.

¹⁷Cwu nka nje ẹ nyi nke, ‘jee ne Bẹnẹ ngu i nyi ne Ibrrahin ne ngu rwe he re shi ni ẹ, ko shi Nti Nka Musa ne i wru mi re-rie nnywa weni ne nshwa wetsie a merin re ki rwi be herri re ci ‘jee ana re ci shweni we.

¹⁸Kundu ne e ra ma kya ne Bẹnẹ ngu i níng ngwa a nyi aha zhwe Nti Nka, ma mpeni ‘jee ngu a a nyi nda aa? Mèdi kya ne Bẹnẹ i ngwa Ibrrahin ẹ i nyi aha ‘jee ne ngu ki sang.

¹⁹Ma ngu kwili Nti Nka Musa i nyi nda aa? Á i ning brang a zete ‘jee aha ngbe ré hu kya ne ngu shi ngwiengwię, ré ning nyi cwuo mi herri re be zheng be zhwe Ibrrahin ne i ning sa ‘jee ẹ. Nti Nka nẹ nyi Bẹnẹ ngu i ci re-njeli ré ngwa Musa ne ngu nyi nne yo zetsi Bẹnẹ ngbe nneywí.

²⁰Aa mwa yeyerri re bi nne yo zetsi a ‘jee nné wehwie, mèdi Bẹnẹ shi zunzru.

²¹Aha ni ma Nti Nka Musa a cetrri re-’jee Bẹnẹ ee? Ko shi ni wo ko tsie tsie! Aha kundu ne e ra ma ne e ngwa ya Riti Nka ne ngu shi hung ngwa nneywí ce, maahu aa ra ci nneywí ré hwię nné redziee a nyyi Bẹnẹ.

²²Mèdi Krrede Bẹnẹ ẹ he ko nyę a be ngwię shi a tahwie ringgwę ęngwie; aha ngbe ‘jee ne i sa aha nné sa rie a Jesu Krristi re hwię na nné mbiye ne mbe cę nka.

²³A zhe ne ko sa rie ẹ be we, nzhi i shi shi nné gyiaa ne e níng hwien a yarri Nti Nka, se zhe ne e ya níng ti sa rie.

²⁴Aha ni nzhi i shi tahwie ringgwę Nti Nka Musa aha re níng kwa re be a zheng be Krristi, aha ngbe ré ya níng ci nzhi hwię nné redziee a yarri sa rie.

²⁵Wire a zhe ne nę ne zheng sa rie ẹ ngu be, ko nzhi bra shi tahwie Nti Nka Musa a wa wo.

²⁶Ga nyi zhwozhwo nyi hwię rewe Bẹnẹ aha ne nyi bi sa rie a Krristi Jesu.

²⁷Ręse nyi zhwozhwo ne e níng nyi batisma a yarri Krristi, nyi yaa ku ne ękpée Krristi.

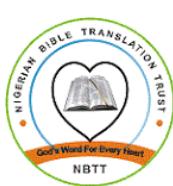
²⁸Ko bra bi nka he nne nke nyi nne Yahudi, nne ngwi ncwi nyi nne Heleni we; ka ré he nne nke nyi ‘hwie, nne ngwi ncwi srra srra rici ngu we; ka nke nyi mbrru nke ncwi ẹ nyi nne nto we; aha ga nyi zhwozhwo nyi ci zunzru a yarri Krristi Jesu.

²⁹Kundu nyi nyí na Krristi, maahu nyi nyí nzhwe Ibrrahin, nyi bra shi ye gado yeyerri ne Bẹnẹ ngu i níng sa ‘jee.

Nné Galati 4

¹Kya ne nje ning shi nka a nyi nke: ęwewe ne ngu cwo a ye gado ‘bę ngu a ko shi ka ne ‘hwie we, ko ngbe ne ga re-ankya ‘bę ngu a zhwozhwo nyi na ngu.

²Mèdi a shi tahwie nné ne mbe ki bro ngbe nné ci nkwię ne ankya nna herri re be a zhe ne ‘bę ngu a ngu sa.

³A shi we ni ne nzhi ma, nzhi i nyi ewee rewe ne nzhi i shi tahwie ringgwe ankya na ebe ngwe.

⁴Medi ne zhe ngu ya cwu yeyerri, Bene e te Kowe ngu, ne mbrru etsi i bî, aa zhwe Nti Nka nné Yahudi,

⁵aha ngbe re kyia nné mbe ne mbe shi tahwie Nti Nka, aha ngbe nzhi hwie rewe Bene.

⁶Medi tu ne nyi nyí rewe ngu, Bene e ci Nshe Kowe ngu re srra a yarri ronu rie nzhi, ne ngu níng cí nzhi kyie he, "Abba, 'Be nzhi."

⁷Aha nii, ko nyi bra nyí hwie wa we, medi nyi nyí rewe. Ma kundu ne nyi nyí rewe ngu, Bene e níng ci nyi hwie nné ye gado ngu.

⁸Medi a zhe ne ko nyi i hu Bene we, nyi i nyi 'hwie yá re-ankya ne ko mbe bi ekpe Bene gung we.

⁹Medi a zhe ne ne ne nyi hu Bene e fa -- ka n he, ne Bene e ngu níng hu -- rimi ne nyi bra ce ning brru re nzhi tahwie ringgwe re-ankya na ebe ngwe e ye? Re-ankya ana á shi brrubrru, á bra bi naana. Nyi bra ce ning brru nyi hwie hwie mbe tente wa ye?

¹⁰Nyi cwó re-teede na rotu, ngbe nyhwe, ngbe re-zhe, ngbe re-rie gbagba gbagba.

¹¹Nje bē we yang aha nyi. Kyet! Herri a nyi we cinci shweni ne nje shwe aha nyi ee?

¹²Re-gimbe, a nka Nti Nka Musa ana nje cwe nva ne nyi he nyi ci shi nje, aha nje i ci shi nyi ma. Ko nyi sa ning nyi yankya menkye we.

¹³Nyi hu reseng he a nyi riywe gbingbi ngu i ning ci ne nje ya níng brro Nka Rina a ceucwung.

¹⁴Ko ngbe ne riywe gbingbi nje e i nyi mwa ri re be nwie nyi, gbengbe ni ko nyi ning dzie ka nyi ning ra we, medi nyi ning se shi shi nyi ya njeli Bene ka Krristi Jesu we rici ngu.

¹⁵Rekwi ne nyi i nyi a zhe ana shi he? Nje hu cence he a zhe ana ko ngbe ncwe yi nyi kundu nyi i ra hung trrung nyi ning ngwa, nyi i ra trru.

¹⁶Ma a zhe ne ne nje bra hwie rwinko nyi, aha ne nje níng ti nka raywrra aa?

¹⁷Nne mbiye ana, á yaa rwe nwie ngwa nci mbe he mbe níng klu re be nwie mbe, medi ko nyi aha rinang we. Á kre he mbe níng ka ngbe nje, aha ngbe nyi ngwa nci nyi a nwie mbe.

¹⁸Ee, a we bi rina ngbe ré bi ngwa rici ni e, kundu kwiling nna nyi rinang, re bra shi ni ko zohu zhe, ko se we zhe ne nje i shi ngbe ne nyi we.

¹⁹Ewee rewe nje, a zhe ne ne nje bra shi cinci rwe wie tente wa aha nyi shi shi mbrru bî ewe se Krristi ri ci riti a yarri nyi.

²⁰Kyet! Shi shi nje ra shi ngbe ne nyi a zhe ne ne, wire nje ra níng he nka ne ne yaka cwue, aha nje bē we yang aha nyi.

²¹Nyi ning ting, nyi ne nyi cę shi a tahwie Nti Nka Musa a, ko nyi ho kya ne Nti Nka a he we ee?

²²Aha á wie he Ibrrahin i bi rewerento wehwie, ya ne ‘hwie, ya ne mbrru ngu ne ko nyi ‘hwie we.

²³Ewe ngu na ne ‘hwie ngu i bî e, á ki bî we shi ne ning bî rewe; mèdi ewe ngu na cwu mbrru ngu ngu bî e á ki bî yeyerri ne ‘jee Bené.

²⁴Re-ankya mbiye ana nje cę ning mwa yi mi: mbrrú nę á shi shi re-’jee wehwie. Ya ‘jee nna i wru a Brra Ngbra Sine, rewe ne mbrru nna ngu bî e á cwo a hwię hwię, nyi ngu ne ngu nyi Hajarra.

²⁵Ngu Hajarra a yo a nu Brra Ngbra Sine ne ngu shi ngwię Arrabiya, ne ngu shi shi ne ngwię Urrushelima na zhe ne, aha ngu ngbe rewe ngu zhwozhwo á nyi hwię.

²⁶Mèdi ngu Urrushelima nke ne ngu nyi na zinye e ko nyi ‘hwie we, a a nyi ngu nyi dę nzhi;

²⁷aha á wie he, "Nyi rekwi, ngwę mbrru riywę sę ehwie, ne ko ngwę bî rewe we; kyie onu nwie hrru ne ehwie kla, ngwę ne ko ngwę ree ho rwę wieng bî ewe we! Rewe mbrru ne nto ngu ki we hwerri e á shi piriri re nę na mbrru ne ngu bi nto."

²⁸Aha ni nyi re-gimbe nje, nzhi nyi rewe Benę yeyerri ne ‘jee ngu shi shi Ishaku ma.

²⁹A zhe ana ewe ne i bî we shi ne e ning bî rewe e i ngwa na ne i bî ne igbę Nshe Benę e gezhe; a bra shi we ni herri ne cwu.

³⁰Ma Krręde Benę e he rimi? A he, "Yu mbrru nke ne ngu nyi ‘hwie ana ngbe ne ewe ngu a, aha ko shi ré kye ewe mbrru ne ngu nyi ‘hwie gado ngbe ne ewe cwu mbrru nne we."

³¹Aha ni, re-gimbe, ko nzhi nyi rewe mbrru ne ngu nyi ‘hwie we, nzhi nyi rewe cwu mbrru.

Nné Galati 5

¹Krristi e níng trru a ringgwę Nti Nka aha ngbe nzhi srra dengge! Aha nii, nyi yo gbengbe, shi dę nyi yaa we nyi bra hwię hwię wa wo.

²Nyi ri! Nje Bulu a nje níng ting he kundu nyi ri we he ré níng ca ikpe rwę ntó, maahu ko Krristi e bi mpęni nwie nyi wę ko tsietsie.

³Nje bra níng ting wa he ko nyę ne ngu ngwa rici ngu a nkang ca ikpe rwę ntó, maahu se ngu zhwe Nti Nka Musa zhwozhwo.

⁴Ko nyé ne ngu kre he ngu hwié nne redziee a nyyi Bené aha zhwe Nti Nka, mahu aa yaa ka ka ne Krristi, aa bra teme ngwa ehwie rina Bené.

⁵Mèdi nzhi e nzhi te we te ne sa rie he Bené shi níng ci nzhi hwié nné redziee; ne igbe Nshe ngu ne ngu níng sheng a yarri ce nka.

⁶Aha a yarri Krristi Jesu, nkang ca ikpe rwé ntó ngbe riywé cang nna koó shi nu yankya wé. Mèdi kya ne ngu mwa yeyerri e nyi sa rie a Krristi ne ngu níng ci nzhi yaa ce.

⁷Nyi i shi nwie to ncii e rina rina! Ma bra nyi nyé ngu ning ci nggrriisi a zhwe nka raywrra a wa? Rimi ne ngu níng zhwe rehwie ni ee?

⁸Zhwe zhwe ehwie nke ana koo wru nwie Bené ne ngu níng ye e we.

⁹Nje he ka ewe ntsi yisti tsienzhwu cí ngba cwu brredi re hru ye ee!

¹⁰Nje níng hu wiriri he nyi shi yarri Brrabé, ko shi nyi fo ya hwie nka ne ngu shi ka wé. Mèdi nne nke ne ngu shi cwu re-hwie nka nyi, ko ngu ra bra nyi nyé, a shi shwe cinci a nva Bené.

¹¹Re-gimbe, kundu ne nje ra kē ne brro nkang ca ikpe rwé ntó, wé ce rimi ré kē ne ning ngwa gezhe ee? Kundu nje ra nyi ni, maahu ko brro nka nje aha gasankwe Krristi e ra hwié kyang grre a nwie ya nne we.

¹²Shi shi nné mbe ne mbe níng zhwe he se nyi ca re-ikpe ntó ana ré wara ni herri ré hwié re-'gbaru!

¹³Re-gimbe, nyi e á i níng ye aha nyi she srra srra nci nyi. Mèdi shi dē srra srra nci nyi e re bra níng hwié kwiling nē ne nyi re-cwuo na ikpe rwé wé, mèdi re ci nyi yaa ce nyi bra yaa sheng aha ni.

¹⁴Aha, ga Nti Nka á mwe zhwozhwo á he we kya zunzru, he, "Ce nne dudu ne ngwe shi rici ngwe."

¹⁵Mèdi kundu nyi ti ko a nci nyi nwie yaa srra hlahla hlahla, nyi nyí tente dē ni wo, nyi e yaa ci nyi ci shweni.

¹⁶Mèdi nje he, nde Nshe Bené re cwo ne nyi, ngbe ko nyi e zhwe re-ankya ecwue na ikpe rwé we.

¹⁷Aha kya ne ikpe rwé ce e a shi ka ne kya ne Nshe Bené ce, kya ne Nshe Bené e ce a shi ka ne na ikpe rwé ma. Mbe wehwie nē á yaa cetrri; kya a nyi ngwiee ko shi ngwe hung nyi kya ne ngwe ce nying we.

¹⁸Mèdi kundu ngu nyi Nshe Bené ngu cwo ne nyi, mahu ko shi nyi shi tahwie Nti Nka Musa wé.

¹⁹Re-cwuo na ikpe rwé e á shi we gbeng; a bi nyi njè, ngbe nyi ankya lele, ngbe nyi kyang nshwu;

²⁰ngbe ye kpanshwu mbè, ngbe nyi ankya rekeree, ngbe yaa ra, ngbe srra re ti ko, ngbe riyii ankya nné, ngbe ewie dzio, ngbe ce hwię nne ncwuee a ko nda, ngbe yaa ti ka, ngbe yaa kye a rekree rekree,

²¹ngbe riyii, ngbe shwe kya ne ngu shi re ci zhing, ngbe parang shwe ankyang dzio nci, herri ngbe yá zhwe re-ankya ne. Nje kēnē níng gara nka shi ne nje i kēshe he, he nné ne mbe nyi zhwe re-ankya ana, koó ri ye gado ringgwé Bene we.

²²Mèdi ankya ne Nshe Bene ci nneywí ré nyi e bi yaa ce, ngbe srra ne rekwi, ngbe srra rina, ngbe ewie sheng, ngbe ne ekpeeng she nneywíng, ngbe ne ekpee rina, ngbe ne ekpeeng ci nneywí ré hung sa rie a nne,

²³ngbe nywé rici, ngbe heling yaa rwe. Ko bi ré nyi nné bi zhwe rekpee ne nka we.

²⁴Nné mbe ne mbe nyi na Krristi Jesu, á rwi ekpee na ikpe rwe e be herri ngbe ne ecwue ngu ngbe ne re-ankya ce ngu.

²⁵Tu ne Nshe Bene e níng ngwa ce, ma nde Nshe Bene re cwo ne nzhi a yarri srra nzhi.

²⁶Shi de nzhi yaa kywo we dede, ka nzhi yaa dzio rehwie, ka nzhi bi riyii ankya yaka ya nne a nci nzhi we.

Nné Galati 6

¹Re-gimbe, kundu ne e she ya nyi shi nyi engwie, nyi ne Nshe Wiri shi yarri nyi e nyi ci ngu nne ana a rē ne ewie sheng; mèdi ngwé ne ngwé shi ki ci rē e, nyi tēnē ne rici ngwé, kishi ngwé ri ngwie mwa ri ma.

²Nyi yaa sheng a yarri re-cinci nyi, kundu nyi nyí ni wire nyi e zhwe Nti Nka Krristi yeyerri.

³Aha nne nkiye ne ngu yaa kywo he ngu be nne, ne ko ngu bra be ko yankya we, a yaa brra we rici ngu.

⁴Ko nye re mwa re-ankya ngu ne ngu nyi re di ka á bi rina aa! Wire re hung cwe zewe he ngu be nne, wesa ne mwa rici ngu ne yaka nne.

⁵Aha aa mwa yeyerri ko nye re fo nkpe na rici ngu.

⁶Ngu nne nke ne e ki mię nka, nde re nyi nne nkiye ne ngu ki mięng yankya rina.

⁷Shi de ré ning brra we, koó shweli Bene we. Aha ko nda ne nneywi ngu kye, a ri ca ngge ngu.

⁸Nne nke ne ngu nyi ankyang ho shwing na ikpe rwe, we shi nne kaa ne ngu ca yâ ngu, a ri ca we she we gezhe ngbe hu; mèdi nne nkiye ma ne ngu nyí ankya yeyerri ne kya Nshe Wiri ki mięng, a yarri Nshe Wiri a ri e she ce na herri tiya.

⁹Shi dę nzhi rrwa nwie nyi ankya rina wę; aha zhe cwo be ne nzhi cwo a she rinang, kundu dę nzhi ri hwrra a rę we.

¹⁰Aha nii, ko zohu zhe ne nzhi she riwie, nzhi nyi kya rina re be nwie ko nye, shi shi re ngra nyi re-gimbe nyi nné cę nka.

¹¹Nyi ri zhwe ngbá re-izhweng wie cwuo na nje e ne nje níng wieng ne va nje!

¹²Nné mbiye ne mbe níng nyi e ne ce a nkang ca ikpe rwę ntó ana á cę we he mbe ti he mbe be nné. Á nyi ni e nyi aha ne mbe to shi á ri we ngwa gezhe aha brro nka gasankwe Krristi.

¹³Ko ngbe mbe ne mbe ca ikpe rwę ntó ana koó zhwé Nti Nka Musa a wę, gbengbe ni, á cę he nyi e nyi ca ikpe rwę ntó a aha ngbe mbe she kyang cwe zewe a rici nyi he nyi mbe ne mbe níng ci nyi ca.

¹⁴Mędi nje e ko tsię tsię ko shi n cwe zewe wę, se ka aha gasankwe Brrabę nzhi Jesu Krristi. Aha hu ngu, ebe ngwie e hwię kweng a nwie nje, nje bra hwię kweng a nwie ebe ngwie ma.

¹⁵Nkang ca ikpe rwę ntó ngbe riywę cang koó shi nu yankya wę, ngba cwu kya a nyi nke he Benę re ci nneywi re ci hwing.

¹⁶Nde srra rina ngbe naana Benę re be nwie ga nné ne mbe zhwé nka nę zhwozhwo -- nné mbiye ne mbe nyi ‘tente Isrreela na Benę.

¹⁷Angrangrang, shi dę ya nne re ning ci ya cinci wa wę, aha nje e nje bi ngbę Jesu a rwę nje.

¹⁸Re-gimbe, nde ehwie rina Brrabę nzhi Jesu Krristi re shi ngbe ne nyi zhwozhwo. A shi ni.

Nné Afisa

Nné Afisa 1

¹Krredé nè e wru nwie Bulu ne ngu nyi nnente Krristi Jesu aha kya cè Bènè re nzhi nwie nné Bènè ne mbe shi Afisa ne á hung sa rie a mbe a yarri Krristi Jesu.

²Nde ehwie rina Bènè ‘Bè nzhi ngbe Brrabè Jesu Krristi re shi ngbe nyi, ngbe nyi bra she srra rina.

³Nde nzhi de Bènè ne ngu nyi ‘Bè Brrabè nzhi Jesu Krristi! Aha ne ngu níng mwo rina we yang ne ga re-nzhwe mwo rina na Nshe Wiri a ringgwè zinyè re be nwie nzhi aha ne nzhi shi yarri Krristi.

⁴Gannyi tiya tiya ne e rishi nyi ebe ngwìę, Bènè i kèncè níng kyie ngbe nzhi hwię na ngu, aha ngbe nzhi shi yarri Krristi, ngbe nzhi srra wìri wèsà ne ya vini a nyyi ngu. Aha cè ne Bènè ngu níng cè,

⁵a i kèncè rweng he ngbe ngu ya níng ko he nzhi hwię rewe ngu aha kya ne Jesu Krristi ngu nyi yeyerri ne kya cè ngu ne ngu ki klá ehwie.

⁶Nde nzhi de Bènè aha grime ehwie rina ngu, ne ngu níng ngwa we shweni aha Kowe cè ngu.

⁷A yarri ngu, nzhi she drre aha roshwo ngu, nzhi she á níng we re-èngwię nzhi; aha rigwè ehwie rina Bènè

⁸ne ngu zhwo we zhwo re be nwie nzhi, aa níng ngwa a yarri zentsi ngu ngbe hu reseng ngu.

⁹Hèrri aa níng ci nzhi hu kya cè ngu ne ngu shi la la yeyerri ne kya ngu ki klá ehwie shi ne ngu i kèncè rweng, ngbe Krristi è ya ci re ci ni,

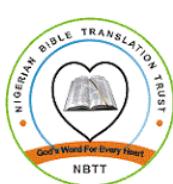
¹⁰ne zhe ri he ngu ya ci yeyerri, ngbe Bènè wè mwe wè be ne ko nda a zinyè ngbe a be ngwìę a tahwie ringgwè Krristi.

¹¹Bènè i kèncè níng kyie ngbe nzhi hwię na ngu shi ne ngu níng ci nzhi shi yarri Krristi, a i kèncè rweng ni yeyerri ne kya ngu cè nyig. Aa nyi ko nda ni ngbe re shi yeyerri ne kya ngu hwię nyig ne ngu nyi kya cè ngu.

¹²Aa nyi ni aha ngbe nzhi ne nzhi i kèshe sa riyii a Krristi è nzhi srra re de grime Bènè!

¹³Nyi è ma, á a ya be ne nyi a yarri Krristi a zhe ne nyi i ho nka raywrra ne ngu nyi Nka Rina ne ngu níng be ne she kyia. A zhe ne nyi i sa rie a Krristi, á a níng ngwa Nshe Wiri ne i níng sa ‘jee. Nshe Wiri è shi shi nyi cèèle ne ngu tí he nyi nyi na Bènè.

¹⁴A nyi sheede he cence nzhi ri she kya ne Bènè ngu ning sa nné ngu ‘jee, aha ni nzhi è hung hung cence he nzhi ne nzhi nyi na Bènè è nzhi ri she drre, aha ngbe nzhi srra re de grime ngu.

¹⁵A nyi aha ni ne tu nje i ho aha sa rie nyi a yarri Brrabę Jesu ngbe cę ne nyi cę nné Bęne zhwozhwo,

¹⁶ko nje kpo ci Bęne kijieng aha nyi wę. Nje lú aha nyi a yarri ku Bęne

¹⁷nwie cwe nva ne Bęne Brrabę nzhi Jesu Krristi, ‘Bę bi grimeę, re níng ngwa Nshe Wiri ne ngu shi níng ngwa zentsi, re bra níng ti Bęne, aha ngbe nyi ning bra ki hu.

¹⁸Nje ku he re tsię nsę ngu a yarri ronu rie nyi aha ngbe nyi hu kya ne ngu níng ye he nzhi sa riyii a zeteng, ne ngu nyi re-mwo rina bi grimeę we yang ne ngu ning sa nné ngu ‘jee;

¹⁹ngbe nyi bra hu zhwe grimeę igbę ngu, ne ko bi ré ning mwa yi wę, ne ngu níng shéng nzhi ne nzhi sa rie a ngu. A nyi brra igbę ngu nę ne ngu nyi igbę nke

²⁰ne ngu i ning deze Krristi khu ngu ki ngwa ewieng srra a nwie ringgwę a nva nyye ngu a zinyę.

²¹Krristi ę yé ringgwę gbo miimi a zete ko zohu ringgwę, ngbe dęmę ringgwę, ngbe igbę na ringgwę, ngbe na kwa yincwuee. A bi lo na ngu né ko zohu lo ringgwę ne e hung cing ka re nyi a zhe ne nę ka zhe ne ngu cwo be.

²²Bęne ę ci ko nda tahwie Krristi, aa ki ci re hwię rici ko nda aha ekpri nné cę nka,

²³ngu ekpri nné cę nka a nyi rwę Krristi, ne Krristi ę shi yarri ngu zhwozhwo, we shi ne ngu shi ko he ne igbę ngu.

Nné Afisa 2

¹A zhe gbangba, a i shi shi nyi nyi nkeweng a nka ankya na Bęne aha riywę zhwe rę Bęne ngbe re-engwię ne nyi i nyi.

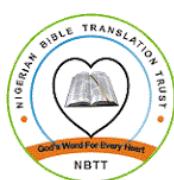
²A zhe ana nyi i nyi ankya menkyę shi nné tsi ngwieę; nyi i zhwe nggwę rewiencí zeteng, ne ngu nyi rewienci na ne ngu shi ncwuo yarri ronu rie nné mbe ne mbe ra zhwe nka Bęne.

³Ga nzhi zhwozhwo nzhi i shi ni ma, nzhi i srra re zhwe ankya ecwue na ikpe rwę, nwie nyi we re-ankya na ne re-rwę nzhi ngbe rehwie nzhi cę he nzhi nyi. A yarri ekpee na nneywi ne nzhi i ning shi, á i ma ne nzhi tsio we gezhę nyi nka Bęne.

⁴Medi Bęne ne naana ngu ngu zhwo we zhwo, ngbe cę ngu re be nwie nzhi ne ngu shi we yang,

⁵a zhe ne nzhi i shi shi nzhi nyi nkeweng aha riywę zhwe nka Bęne, aa ning brru ne nzhi re be nce gbengbe ne Krristi. A nyi aha ehwie rina Bęne ne á níng kyia.

⁶Aa níng deze nce ngbe ne Krristi, aa bra níng ngwa ewieng srra na ringgwę ngbe ne ngu a ngwieę zinyę aha ne nzhi shi yarri Krristi Jesu.

⁷A i nyi ni aha re nzhi re-zhe ne mbe cwo be, ngu níng ti grime ehwie rina ngu ne ko bi kya re ning mwa yi mi wé, shi ne ngu níng ting a kya rina ne ngu nyi re be nwie nzhi ne nzhi shi yarri Krristi Jesu.

⁸A nyi aha ehwie rina Béne ne á níng kyia, ne sa rie nyi. Ko nyi aha koori rici nyi wé, a nyi kya na na Béne.

⁹Ko nyi aha cwuo ne nyi nyi wé, kishi ya ri nè ne ning cwe zewe.

¹⁰Aha nzhi nyi cwuong va Béne ne ngu níng nyi hwing a yarri Krristi Jesu aha nzhi nyi re-cwuo rina, ne ngu i kence rweng ngu sa sa he ngbe nzhi nyi.

¹¹Aha nii, nyi lu he nné Yahudi ne mbe yaa ye he "nné ca ikpe rwé ntó" a á i srra re níng ye nyi ne nyi nyi Nné Nzhwe Ngwié a ikpe rwé e he "nné tsi ngwié riywé ca ikpe rwé ntó" -- ca ikpe rwé ntó ne ngu nyi we kya ne nneywí mbe yaa nying a ikpe rwé ee?

¹²Nyi lu he a zhe ana ko nyi i shi ngbe ne Krristi wé. Ko nyi i shi tsi nné Isrreela ne Béne ngu kye wé, nyi i nyi nné ice ne 'jee Béne ngbe ne re-ankya ne ngu ning sa nné ngu 'jee. Ko nyi i bi sa riyiing she yankya wé, ko nyi i hu Béne wé a be ngwié nè.

¹³Mèdi a zhe ne nè nyi shi yarri Krristi Jesu; nyi ne nyi i shi zenze á be mi ne nyi dudu aha roshwo Krristi.

¹⁴Krristi we rici ngu níng be mi ne srra rina, aa ci nné Yahudi ngbe Nné Nzhwe Ngwié ré ci zunzru. Aa ci kya ne ngu i níng be ne srra kanka ngbe yaa ra ci shweni.

¹⁵Aa rwi Nti Nka nné Yahudi be -- Nti Nka ne mbe tí re-ankya na mbe mwa yeyerri ré nyi ngbe na ré zhwe. Aa nyi ni aha ngu wru mi ne zhwe nné zunzru a tsi nzhwe nné wehwie ne mbe shi shi yarri ngu; aha nii, aa be ne srra rina.

¹⁶Aa mwe ning brru mi ne nzhwe nné wehwie nè gbengbe re be nwie Béne ne hu ngu a gasankwe, herri aa yhwé yaa ra ne ngu i shi yarri mbe.

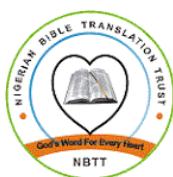
¹⁷Aha ni Krristi e i be ya níng brro Nka Rina, aha nyi ne nyi i shi zenze ne Béne nyi she srra rina, ga ngbe nné mbe ne mbe i shi dudu ma ré she srra rina.

¹⁸A nyi aha Krristi ne ga nzhi zhwozhwo nzhi she riwie re nzhi nwie 'Bé, aha nyi we ngu Nshe Béne zunzru a ngu shi yarri nzhi zhwozhwo.

¹⁹Aha ni, nyi Nné Nzhwe Ngwié ko nyi bra nyi nné ice wa wo, ko nyi shi ci wa we! Mèdi nyi nyi nné ngwié Béne nyi bra nyi nné ngu, nyi nyi nné ri Béne.

²⁰Nyi she riti a zete nnenté ngbe nné ti reseng ne Krristi Jesu we rici ngu nyi cwucwu zahwan na riti runo nna.

²¹A nyi ngu Krristi ngu ci runo nna zhwozhwo ngu yo gbengbe nwie cwo we ne ning bra ci brrang herri nzhi hwié brranyi wiri Brrabé.

²²A bra nyi a yarri ngu ne nyi ẹ ma á cwo we ne níng no gbengbe ngbe nyi hwie ewieng srra Bẹnẹ ne Nshe ngu ning srrá.

Nné Afisa 3

¹A nyi aha ni ne nje Bulu a nje hwie nne gyiaa na Krristi Jesu aha nyi Nné Nzhwe Ngwie.

²Cence nyi ho he Bẹnẹ a yarri ehwie rina ngu a ning ngwa cwuo nẹ aha nyi.

³Bẹnẹ i ning ci nje hu kya ne ngu rwe nyig ne ngu shi la la, shi ne nje i níng wieng tsie,

⁴ne kundu nyi hwie, nyi ẹ hung she zhwe hu rèseng ne nje bi na anky la la Krristi.

⁵Nné tiya a koó i we ti kya la la nẹ wẹ, mèdi a zhe ne nẹ, Bẹnẹ ne Nshe Wiri ngu a ti nnenté wiri ngung ngbe nné ti rese nka ngu ne mbe shi wiri.

⁶Kya la la nna nyi nke he aha Nka Rina, Nné Nzhwe Ngwie ẹ á ri mwe ré she re-mwo rina ne Bẹnẹ ngu ning sa nné Isrreela ‘jee; á mwe á ci rwẹ zunzru, á bra ri mwe ré she kya ne Bẹnẹ ngu ning sa ‘jee a yarri Krristi Jesu.

⁷Nje hwie nnencwuo brro Nka Rina nẹ aha ehwie rina Bẹnẹ ne ngu nyi kya na na re be nwie nje, ne ngu nyi cwuo igbẹ ngu.

⁸Nje ne nje rẹ kaka a tsi ga nné Bẹnẹ, gbengbe ni Bẹnẹ ning ngwa rinang we yang, ne ngu nyi cwuong brro Nné Nzhwe Ngwie Nka Rina na rigwẹ anky rina ne ko bi ré ning mwa yi wẹ ne nzhi she a yarri Krristi,

⁹ngbe n bra ci ga nné zhwozhwo ré hu zhwe rē ne Bẹnẹ shi ning nyi kya la la ne ngu i rwe sa. A nyi ngu Bẹnẹ ne ngu nyi ga anky zhwozhwo ngu nyi ne sang a la la gannyi gbangba,

¹⁰aha ngbe a zhe ne nẹ ekpri nné cẹ nka ré ci re-ringgwẹ zinyẹ ngbe brrá anky bi dèmẹ ringgwẹ zinyẹ ré hu re-nzhwe zentsi Bẹnẹ.

¹¹Bẹnẹ nyi ni yeyerri ne kya ngu rwe nyig gannyi tiya tiya ne ngu ya fro a Krristi Jesu Brrabẹ nzhi.

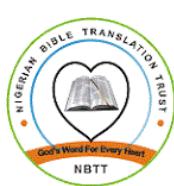
¹²Ngbe a yarri Krristi ngbe aha sa rie nzhi a Krristi, nzhi she riwieng be nyyi Bẹnẹ we dengge wesa ne owu.

¹³Aha nii, nje cwe nva ne nyi he shi dẹ re níng ciẹ rwẹ aha re-cinci ne nje shi shweng aha nyi wẹ; a nyi kya rina a nwie nyi.

¹⁴Aha ni nje hu be ne cwuhu a nyyi ‘Bẹnẹ,

¹⁵ne ko zohu kya bi ce a zinyẹ ngbe a be ngwie zhwozhwo ning she riti ngu.

¹⁶Nje cwe nva ne Bẹnẹ he a yarri rigwẹ grime ngu re níng ngwa igbẹ ne Nshe Wiri ngu, ngbe nyi ci igbẹ a yarri rehwie nyi,

¹⁷he ngbe Krristi re srra a yarri rehwie nyi aha sa rie nyi. Nje bra ku Benę he nyi ci riti nyi yo gbęngbę nwie yaa ce,

¹⁸aha ngbe ga nyi ngbe ga nné Benę zhwozhwo nyi she igbę ngbe nyi hung hu rese terere ngbe jeje ngbe ‘gbong ngbe cwuncwu cę Krristi;

¹⁹he ngbe nyi hu ręsę zhwe cę ngu -- ne ko bi ré hung hung zhwozhwo wę -- ngbe ekpęe Benę wę shi yarri nyi zhwozhwo.

²⁰Re nzhi nwie ngu ngwiee ne ngu bi igbęng nying herri re wara kya ne nzhi ki rinng, ka kya ne nzhi ning hwie yi, yeyerri ne igbęng nigli ne ngu shi ncwuo yarri nzhi,

²¹nde re nyi grime a yarri ekpri nné cę nka ngu, ngbe a yarri Krristi Jesu a ga re-zhe zhwozhwo herri tiya tiya! Nde re shi ni.

Nné Afisa 4

¹Aha nii, nje nne gyiaa aha Brrabę e nje cwe nva ne nyi he nyi srra zhwe srra na ngu mwa yeyerri ne ye ne Benę ngu i níng ye.

²Ko zohu zhe nyi bi nywę rici, nyi bi ehwie ranng, nyi bi ehwie sheng. Nyi yaa srra gbagba a nci nyi nwie yaa ce.

³Nyi tu rici nwie mwe rici gbengbe shi ne Nshe Wiri níng mwe; nyi ci zunzrru nwie srra rina.

⁴Nzhi nyi rwę zunzrru, nzhi bra bi we Nshe Wiri zunzrru, we shi ne nyi we kya zunzrru ne nzhi ning sa riyii, ne nyi aha ni ne Benę ngu níng ye.

⁵Nzhi bi we Brrabę zunzrru, nzhi sa rie we kya zunzrru, batisma nzhi bra nyi we zunzrru.

⁶Nzhi bi we Benę zunzrru ne ngu nyi ‘Be ko nye, ne ngu nyi Brrabę ko nye, ne ngu nyi cwuo yarri ko nye, ne ngu bra shi yarri ko nye.

⁷Á bra ngwa ko nyę a tsi nzhi beewa yeyerri shi ne Krristi ngu níng kyeng.

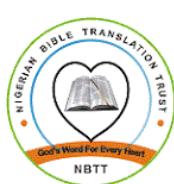
⁸Kya a nyi ngwiee ne krrede Benę he: “A zhe ne ngu ngra gbong a zeteng, aa kwa ‘hwię ne ngu prre; aa ngwa nneywí re-beewa kanka kanka.”

⁹A zhe ne ne, nka he “aa ngra zeteng nna” nyi nda? A tí he a i keshe wro re be be ngwię he, gbong rewie yarri be.

¹⁰Aha ni, ngu ne ngu i wro re be be e nyi we ngu ne ngu i ngra re nzhi zeteng wa, re nzhi gbong yarri yarri re-zinyę, aha ngbe ngu shi zinyę ngbe ebe ngwie zhwozhwo.

¹¹A a nyi ngu ne ngu ngwa yá re-beewa ré hwię nnenté, yá ré hwię nné ti ręsęng, yá ré hwię nné brro nka rina, yá ré hwię nné cwo rekpri nné cę nka ngbe nné mię nka,

¹²aha ngbe ngu ci nné Benę zhwozhwo ré hwię nnencwuó nyi kya ne Krristi cę ré nyi, aha ngbe ré ci ekpri ne ngu nyi rwę Krristi re ning bra ci brrang.

¹³Ngbe ga nzhi zhwozhwo nzhi ẹ mwe gbengbe nzhi ci zunzru a yarri sa rie ngbe hu reseng na Kowe Bene, nzhi ci brráng ngbe nzhi ẹ ya cwu we cwu yeyerri shi ne ekpee Krristi zhwozhwo shi yarri nzhi.

¹⁴Wire ko nzhi ẹ shi shi ewe rewe ka nzhi shi shi konkro ne gu rishi ngbe wu gye ne ngu we, ko shi nné rabrra ré níng brra ne ko zohu zhwe mię nka ne mbe cí yá ré brru rē ne re-zentsi ngbe rabrra mbe we.

¹⁵Mèdi a yarri he nka raywrra ne yaa ce, nzhi ẹ ci brráng a yarri ko nda re nzhi cwu tsantsa ne ekpee Krristi, ne ngu nyi ricing.

¹⁶A ngu, ga rekpri rwę nna zhwozhwo á mwe á yaa bro gbengbe ne ko zohu reci rwe nna shi ncwuo ngu, á mwe zhwozhwo nwie ci brráng a yarri yaa ce shi ne ko zohu ekpri rwę nna shi ncwuo na ngu.

¹⁷Aha ni a yarri lo Brrabę, nje he ne nyi nje bra níng shwę rehwie he shi dę nyi kę we ne srra shi nyi nyi nné tsi ngwie ne re-hwie nka mbe nyi we shwening we.

¹⁸Ronu rie mbe ẹ á shi we ę ywing ne riywę hung. Á wi ce ne Bene ngwá, aha zhwe riywę hung ne ngu shi mbe ngbe klo nci mbe.

¹⁹Koó bra bi nshwu gung wę ko tsie; á ngwa nci mbe nwie nyi ga re-nzhwe ankya lele ngbe ko zohu zhwe lele nję re kre he mbe kę we ne ning bra nying.

²⁰Ko nyi kya ne nyi mię nwie Krristi nke ana we!

²¹Cence nyi i ho nka ngu, á bra i níng mięng ne nyi shi yarri ngu yeyerri ne raywrra ne ngu shi yarri Jesu.

²²Aha ni nyi trru rékpee reni nyi ne mbe níng ci nyi srra shi shi nyi i ning shi gbangba -- rékpee ne mbe i níng dzio aha ecwueng nyi re-ankya ne mbe i níng ci nyi brru rē.

²³Nde re-hwie nka a ronu rie nyi ré ci hwihwíng,

²⁴ngbe nyi bra ci rékpee hwi na ne i nyi a shî Bene, ngbe ré ri tentę redziee ngbe srra wiri a yarri srra nyi.

²⁵Aha ni nyi we ni he rabrra, nyi ri ma yaa he nka raywrra, aha ga nzhi zhwozhwo nzhi nyi rekpri na rwę zunzru.

²⁶Kundu ngwę dzio ehwie, shi dę re re ci ngwę nyi engwie we: shi dę ngwę kę we ne bro rimwi herri ‘nę re ya kpe be we.

²⁷Shi dę nyi ngwa Shetani riwie we.

²⁸Nne nke ne ngu nyí nca, shi dę re bra nyi nca wa we, mèdi re nyi cwuo, re nyi yankya ne va ngu aha re she kya ne ngu shi ning she ‘yiriywęng.

²⁹Shi dę ya nka ne ngu shi wieení re wru a nu nyi we; kundu nyi shi he nka, nde re nyi nka ne ngu shi she ya nneng shi kya ne ngu ki mwa yeyerri, aha ngbe kya ne nyi he e re bi mpěni a nwie nné hong.

³⁰Shi de nyi dzio Nshe Wiri Bené ehwie wé, a nyi ngu ngu nyi ceele a yarri nyi ne ngu ri ti he nyi nyi na Bené a Tu Krrucing.

³¹Nyi we ni ehwie shwo, ngbe ehwie dzio, ngbe ren. Nyi we ni ti ko, ngbe yaa cwi, ngbe ko zohu zhwe ngwiengwie.

³²Mèdi nyi yaa nyi rina nwie yaa nyi gbagba. Nyi ri ma yaa we engwié shi ne Bené ngu níng we re-engwié nyi ma aha Krristi.

Nné Afisa 5

¹Aha ni tu ne nyi nyi rewe cè Bené, nyi ki miè ngu.

²Nyi srra nwie yaa cè shi Jesu ne ngu níng cè herri ngu ngwa ce ngu ngbe re hwie teede bi shwé rina a nwie Bené aha nzhi.

³Tu ne nyi nyi nné Bene, koo mwa yeyerri ré she he a tsi nyi è nyi bra nyi njè, ka ya zhwe lelé njè, ka nyi bi riyii wé.

⁴Ga ngbe ya nka riywé nshwu, ka ya nka shweni ne riywé rici shi de re wru a nu nyi wé. Medi nyi srra re ci Bené kijieng.

⁵Nyi hu cence he a shi ni, he ko bi nne nyi njè, ka yankya lelé, ka bi riyii (aha bi riyii è nyi ye kpanshwu mbè), ko bi ko ya mbe ngu ri she yankya a ringgwé Krristi ngbe Bené wé ko tsienzhwu.

⁶Shi de ya nne re níng brra ne nka shweni wé, a nyi aha zhwe re-ankya né ne ren Bené cwo be a rici nné mbe ne mbe ra ki ho nka.

⁷Aha ni shi de nyi mwe rici ngbe zhwe nné ana wé.

⁸Aha nyi i shi nwie ywing, mèdi nyi shi nwie si a zhe ne né, ne nyi shi yarri Brrabe; aha ni nyi srra shi shi nné ne mbe shi nwie si.

⁹Aha kundu ne nyi shi nwie si, nyi è nyi ankya rina, nyi è bi redziee, ngbe raywrra,

¹⁰nyi è bra miè nyi kya ne ngu kla Brrabé ehwie.

¹¹Shi de re ning bi va nyi a re-cwuo shweni na ewie ywing wé, medi nyi we kla we gbeng.

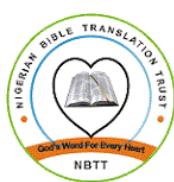
¹²(Ré he we kya ne nné ra ho nka mbe nyi a la la ma, a nyi kya nshwu.)

¹³Medi ko nda ne e ki kla a nwie si è, wé ki ri krrankrra.

¹⁴Aha ko nda ne e ki kla gbeng, wé tsié nse. Kya a nyi ngwiee ne e he; "Deze, ngwe ne ngwé shi ndzie, ngwé bra deze nwie hu, ngbe Krristi re tsié nse a ngwé."

¹⁵Nyi nyi tente ne zhwe srra ne nyi srra, shi de nyi shi shi nné riywé zentsi wé, medi nyi shi shi nné bi zentsi.

¹⁶Nyi nyi tente mpeni ne ko zohu riwie ne nyi she, aha a nyi rotu 'hwie.

¹⁷Aha ni shi d^e nyi ti mwa w^e, m^{ed}i nyi hu kya c^e Brrabe.

¹⁸Shi d^e nyi dzio nci nwie shwe ankya ne mbe shi níng ci nyi ci shweni w^e; m^{ed}i nyi shî ne igbe Nshe Wiri,

¹⁹nwie yaa he nka a yarri nti nka re-ve krred^e B^en^e, ngbe re-veng de Jesu, ngbe re-ve ne Nshe Wiri níng ngwa. Nyi ve re-nzhwe ve nwie de Brrab^e a yarri ronu rie nyi,

²⁰nwie ci B^en^e ‘B^e kijieng aha ko nda a yarri lo Brrab^e nzhi Jesu Krristi.

²¹Nyi srra re yaa ho nka aha ne nyi to owu Krristi.

²²Mbrrú, nyi ho nka ntó nyi shi nyi Brrab^e ne nyi ki hong.

²³Aha nto a nyi rici mbrru ngu, we shi Krristi ne ngu nyi rici ekpri nné c^e nka, ne ngu nyi rw^e ngu, a bra nyi Nnenkyia mbe.

²⁴We shi ne ekpri nné c^e nka ngwa rici ngu nwie Krristi, ko zohu mbrru nyrra re ngwa nto ngu rici ngu a yarri ko nda.

²⁵Ntó, nyi c^e mbrrú nyi we shi ne Krristi ngu c^e ekpri nné c^e nka herri ngu ngwa rici ngu aha ngu

²⁶he ngbe ngu ki ci re hwi^e na B^en^e ne nka ngu, a zhe ne ngu ki kyu wiriri ne rishi,

²⁷aha ekpri nné c^e nka ngbe rina ngu zhwozhwo re hwi^e na ngu, ne ngu shi wiriri wesa ne ya ngbe ka roru ka yankya ne ngu shi wieeni, m^{ed}i ne ngu shi wiriri wesa ne ya vini.

²⁸Nde ko zohu nto re c^e mbrru ngu we shi ne ngu c^e rw^e na ngu. Nne nke ne ngu c^e mbrru ngu mahu a c^e rici ngu.

²⁹(Wire re bra ning hwi^e ma ko ya nne sa ra rw^e ngu w^e, m^{ed}i a ci nkwi^e ne rw^e ngu nwie ki ngwa yâ, we shi ne Krristi ngu nyí ne ekpri nné c^e nka –

³⁰aha nzhi e nzhi nyi rekpri rw^e ngu.)

³¹"Kya a nyi ngwiee ne nne nto w^e ‘b^e ngu ngbe d^e ngu, ngbe w^e mwe ngbe ne mbrru ngu, ngbe mbe wehwie e gbengbe w^e ci rw^e zunzrru.”

³²A yarri nka n^e a ning bi ya ngba yankya ne ngu shi la la, m^{ed}i nje hwie he a hé nka ne Krristi ngbe ne ekpri nné c^e nka ngu.

³³M^{ed}i a bra hé nka ne nyi wa, ko zohu nto re c^e mbrru ngu shi rici ngu, mbrru a ma re ho nto ngu nka.

Nné Afisa 6

^{1E}w^ee rewe, nyi ho nka nné ne mbe níng bî aha Brrabe, kya ngu mwa yeyerri nyi nyi e nyi ngwiee.

²"Ngwa ‘bẹ́ ngwẹ́ ngbe dẹ́ ngwẹ́ grime.’" Nyi nke nẹ́ ngu nyi riti nka na cẹ́ucwung ne e ning sa ‘jee –

³"aha ngbe ko nda re níng cwo rina rina, ngbe ce nyi wẹ́ ywa gbong a be ngwie."

⁴Re-’bẹ́, shi dẹ́ nyi ci ẹwẹ́e rewe nyi ré dzio rehwie wẹ́. Mèdi nyi we kwa nwie we yhwire re we mię́ nka a rē Brrabe.

⁵'Hwié, nyi ho re-béri nyi nka, nyi we to nwie we ngwa grime; nyi nyi ni ne ehwie zunzrru we shi nyi Krristi ne nyi ki nying.

⁶Shi dẹ́ nyi we ho nka we zhe ne nyi shi nyyi mbe aha nyi we shwo rehwie wẹ́, medi nyi nyi kya cẹ́ Bẹ́ne ne ehwie nyi zhwozhwo shi ne nyi nyi 'hwié Krristi.

⁷Nyi nyi cwuo nyi ẹ ne ehwie nyi zhwozhwo shi shi nyi Brrabẹ́ ne nyi ki nying, shi de re shi shi nyi nneywí nyi we nying wẹ́.

⁸Nyi lu he Brrabẹ́ ri ngwa ko nyẹ́ lede aha cwuo ne ngu nyí, ka re nyi 'hwie ka re srra rici ngu.

⁹Re-béri, nyi nyi 'hwié nyi ẹ rina we ni ma, shi dẹ́ nyi we ngwa owu wẹ́. Nyi hu ṣesẹ́ng he ga nyi ngbe mbe zhwozhwo nyi nyi na Brrabẹ́ ne ngu shi zinye, ko bra kyie nné kyie kyie wẹ́.

¹⁰A ngrangrang, nyi ci igbẹ́ a yarri Brrabẹ́ ngbe a yarri brra igbẹ́ ngu.

¹¹Nyi yaa sha ne ga ankyang ko na Bẹ́ne zhwozhwo aha ngbe nyi hung yo nyi kwẹ́ ne re-zentsi Shetani.

¹²Aha ko nzhi shi nko a ngbe nneywí wẹ́, mèdi ngbe ne re-ringgwẹ́, ngbe ne brrá ankya bi dẹmẹ́ ringgwẹ́, ngbe ne ga rewienci bi igbẹ́ ebe ngwie ne ngu shi we ẹ ywing nẹ́, ngbe ne ga rewienci na ne mbe shi zete zinye.

¹³Aha ni nyi yaa sha ne ga ankyang ko na Bẹ́ne zhwozhwo, aha kundu ne otu 'hwie ana ri be, nyi hung yo ne igbẹ́, kundu nyi nyi ko nda yhwẹ́ aha nyi hung yo.

¹⁴Aha ni nyi yo gangga; nde raywrra re shi shi 'ta ne nyi ning rwe ti gangga; redziee re shi shi tagong ku zewe na kprincwẹ́.

¹⁵Nde ngwa rici brro Nka Rina nang srra rina re shi shi tamri ne ngu mwa nta nyi yeyeri.

¹⁶A zete re-nke nẹ́ zhwozhwo, nde sa rie nyi re hwie shi kleefi ne nyi shi ning kpo ga rakpang ro Shetani zhwozhwo.

¹⁷Nde kyia ne e ning kyia re shi shi vo onggo, Nka Bẹ́ne re bra shi shi isenkeli Nshe Wiri a nva nyi.

¹⁸Ko zohu zhe nyi srra re ku Bẹ́ne ne igbẹ́ Nshe Wiri a yarri ko nda nwie cwe nva ne Bẹ́ne re níng sheng. Aha nii, nyi srrante nwie ku Bẹ́ne wesa ne kpo aha ga nné Bẹ́ne zhwozhwo.

¹⁹Nyi bra ku Benę aha nje ma, he ko zohu zhe ne nje ri ma nga onu, Benę re ning ngwa kya ne nje shi heng. Aha ngbe n ti reṣe ankya la la na nka rina we dengge.

²⁰A nyi aha ni ne nje nyi nnente ko ngbe ne nje shi gyiaa. Nyi ku Benę he n brro nka wesę ne owu shi ne ngu mwa yeyerri n nyi.

²¹Ngu Tikyiku, gimbe nzhi ne nzhi ki cę ne ngu nyi nnencwuo a yarri Brrabę na ré hung sa rie a ngu, a shi níng ti ko nda, aha ngbe nyi ę ma nyi hu ka nje shi rimi ye, ngbe kya ne nje shi nying.

²²A nyi aha ni ne nje ki te ne krrede nę re be nwie nyi, aha ngbe nyi hu ka nzhi shi rimi ye, ngbe re bra níng ngwa hung sa rie.

²³Re-gimbe, nde Benę ‘Bę ngbe Brrabę Jesu Krristi re níng ngwa srra rina ngbe yaa cę, re bra níng ngwa hung sa rie.

²⁴Nde ehwie rina Benę re shi ngbe ga nné ne mbe cę Brrabę Jesu Krristi ne zhwe cę ne ko ngu bi yhwę we.

Nné Filibi

Nné Filibi 1

¹Krredé nè e wru nwie Bulu ngbe Timoti, ‘hwié Krristi Jesu, re nzhi nwie ga nné wiri Krristi Jesu a Filibi, ngbe nnencwueé ngbe nnencwuó Brrabé a tsi nyi zhwozhwo.

²Nde ehwie rina Béne ‘Bé nzhi ngbe Brrabé Jesu Krristi re shi ngbe nyi ngbe nyi bra she srra rina.

³Nje ci Béne nje kijieng a ko zohu zhe ne nje lu aha nyi.

⁴Nje srra re ku Béne aha nyi ko zohu zhe ne ehwie kla,

⁵aha mwe rici nyi nwie ning sheng a ncwuong brro Nka Rina gannyi tu cœucwung re be cwu zhe ne.

⁶Aha ni nje hu he cence, ngu ne ngu ce cwuo tenteng a yarri nyi e, a shi nying re nzhi frong a Tu ne Jesu Krristi ri be.

⁷A shi yeyerr ne nje srra re hwie nka ni aha ga nyi zhwozhwo, aha ko zohu zhe, nyi shi yarri hwie nje. Aha ne nyi srra re mwe rici ngbe nje a yarri ehwie rina Béne ne ngu shi zete nje a zhe ne nje shi gyiaa ngbe zhe ne nje yo nwie kyé kya ne ngu shi yeyerri ne Nka Rina re brrong.

⁸Béne we rici ngu hu he nje níng ce zhwozhwo nyi we yang ne zhwe ce na Krristi Jesu.

⁹Nje bra ku Béne he ce ne nyi yaa ce e re ning brang brang a yarri ‘tente hu reseng ngbe ko zohu zentsing hu kya ngu shi tsantsa,

¹⁰aha ngbe nyi hung kyie kya ne ngu nyi tenteng; wire nyi e shi wiriri wesa ne ya vini herri Tu ne Krristi ri ning be.

¹¹Wire a yarri srra nyi wa, nyi e srra re nyi re-cwuo redziee na ne ngu wru nwie Jesu Krristi, ne ngu ci nneywí ré ngwa Béne grime re ki de.

¹²A zhe ne nè re-gimbe, nje ce nyi hu he kya ne ngu ning she e ci ni aha ngbe Nka Rina re ning ywa ncwuee.

¹³A nyi aha ni ne ga re-shezhi cwo eri nggwé ngbe kpi nné a he nè mbe hu he nje shi a uucwu gyiaa nè aha Krristi.

¹⁴Aha gyiaa ne nje ning shi nè e ning bra shwé jie re-gimbe a yarri Brrabé e rehwie ngbe ré ning bra ti nka Béne we gbeng wesa ne owu.

¹⁵Ee, a shi ni cence, yá brro nka Krristi nè ne ehwie shwo ngbe kwé ruhu, mèdi yá brro ne tenté ehwie rina.

¹⁶Mbe nè a brro nka ni aha ne mbe ning ce, aha ne mbe hu he nje nywé a he nè aha cwuong kyé Nka Rina.

¹⁷Mèdi re-mbe ana á brro nka Krristi e ne ce rici, ko nyi a yarri raywrra we; á kre he mbe ning bra shwu ewie aha ngbe n ning bra shwe gèzhé a gyiaa.

¹⁸Wire a bra nyi nda wa! Ngba cwu kya ngu ning shi e nyi nke he: ka aa ra nyi yarri ehwie mènkye ka tèntè ehwie rina, á shi nwie brro nka Krristi. Aha ni a ning bi ehwie kla. Ee, nje shi ke ne nyi rekwi,

¹⁹aha nje hu he aha re-ku Bènè ne nyi shi kung ngbe Nshe Jesu Krristi ne ngu shi nwie ning sheng, kya ne ngu ning she nè shi bra re hwiè riwièng she drre nje.

²⁰Ngba cwu kya ne nje kre ne nje bra ning sa riyii e nyi nke he: ko nje bi shwe nshwu aha riywè nyi cwuo Brrabè we, mèdi he ko zohu zhe, shi ngra nyi a zhe ne nè we, nje bi rwe rie we yang, aha ngbe n ngwa Krristi grimè ne rwè nje zhwozhwo, ka n shi nce ka n bra hu.

²¹Aha a nwie nje, kundu nje shi nce, wè nyi aha Krristi; nje ri bra hu, wè ning bi rina kaka.

²²Mèdi kundu srra nce nje e shi ning ngwa dèmè n ke nyi re-cwuo rina, mahu ko nje hu ka n kye zohu we.

²³Wehwie nè á ning kye a zetsi: nje ce he nje ra we ngwiè nè re nzhi srra ngbe Krristi, ne ngu ning nè ko nda we gbong;

²⁴mèdi a bra nyi canca n shi nce a ikpe rwè nè aha nyi.

²⁵Nje bra hu cence he shi ni, aha ni nje shi ning shi ngbe nyi zhwozhwo aha ngbe nyi ke ne ning bra bi rehwie kla a yarri sa rie nyi,

²⁶aha ngbe ning brru nje re be nwie nyi e wè ning bra níng hwiè kyang cwe zewe a yarri Krristi Jesu aha kya ngu ning nying.

²⁷Ngba cwu kya nna nyi nke he: a yarri srra nyi, nde rekpee nyi ré cwo yeyerri ne Nka Rina Krristi. Aha ngbe ka n hung be n ya níng ri, ka dè n hung be we, a riywè be nje e n ho he nyi yo gangga ne ehwie zunzrru gbengbe nyi, nwie kwè aha Nka Rina ne nzhi ning sa rie.

²⁸Shi dè nyi ci owu rwinkó wè ko tsie tsie. Ngbe wè hwiè sheede a nwie mbe he á shi ci shweni, mèdi nyi e, Bènè shi níng kyia.

²⁹Aha nyi e, ehwie rina ngu re be nwie nyi e ko nyi we na nyi ning sa rie a Krristi we, mèdi ngbe na nyi ning shwe cinci aha ngu.

³⁰Aha nyi shi we gèzhé shi ne nyi ri a nwie nje, ne nyi bra ho he nje shi mi we ni herri ne cwu.

Nné Filibi 2

¹Kundu srra nyi a yarri Krristi ẹ ning bra níng shwẹ rehwie, kundu cẹ ngu a níng krrú rehwie, kundu nyi bi mwe rici a yarri Nshe Wiri, kundu ngu bi yaa cẹ ngbe naana a yarri nyi,

²ma nyi ci kya zunzrru ngbe nyi ning bra ning kla ehwie ẹ yang, nyi yaa cẹ we tente cẹ nwie yaa shī nka a yarri rehwie nyi.

³Shi dẹ nyi nyi yankya ne cẹ rici ka ne kywo rici ze wẹ, mèdi nyi yaa ci rẹ; ko nyẹ re ri kpi nné ẹ shi á ki nẹ.

⁴Shi dẹ ya a tsi nyi re kre we kya cẹ na rici ngu wẹ, mèdi re ci nkwlẹ ne kya cẹ kpi nné.

⁵Nde hwie nka nyi re shi shi na Krristi:

⁶Ne a shī ngu, a nyi Bẹnẹ, mèdi koo fo shi yeyerri ne Bẹnẹ re ki hwie kya ngu ning ria wẹ,

⁷mèdi aa yaa ci hwie hwerri, aa fo shī na ‘hwie, á ki bī a ekpẹe na rwẹ nneywi.

⁸A yarri ekpẹe na rwẹ nneywi ẹ, aa yaa ci rẹ nwie ho nka herri re nzhi cwu nwie hu --herri hu na a zete gasankwe!

⁹Aha ni Bẹnẹ ẹ ki fo ze re nzhi brra ewie na ngu nẹ zhwozhwo gbong zeteng, aa ki ngwa lo ne ngu nẹ ko zohu lo;

¹⁰aha ngbe kundu ne e tsie lo Jesu ko nyẹ a zinyẹ ngbe a be ngwię ngbe a tahwie ebe ngwię re hu be ne ruhoo,

¹¹ngbe ko nyẹ re bra ti we gbeng he Jesu Krristi nyi Brrabẹ, nwie ngwa Bẹnẹ ‘Be grime.

¹²Aha ni, nné cẹ nje, we shi ne nyi nyi ne ning ho nka, ko se we nyyi nje wẹ, a bi rina nyi kẹ we ne ning ho nka a zhe ne nẹ ne nje shi zenzẹ ne nyi. A zhe ne nẹ ne nyi she kyia a, nyi kẹ we ne nyi re-cwuo rina ne owu Bẹnẹ ngbe ngwa rici,

¹³aha nyi Bẹnẹ ngu shi ncwuo a yarri rehwie nyi, ne ngu níng cí nyi shī ngbe nyi bra hung nyi kya cẹ ngu.

¹⁴Nyi nyi ko nda wesa ne krro nka ngbe yaa kwa be,

¹⁵aha nyi srra wesa ne ya vini, nyi shi wiriri shi rewe Bẹnẹ. Shi dẹ nyi bi ya ngbẹ na engwię wẹ, nyi tsie nṣe a yarri ebe ngwię shi shi rende zinye. Aha ebe ngwie ẹ shī ne nné ‘hwie ngbe nné hwie nka engwię.

¹⁶Nyi we brro nkang she ce, aha ngbe nje ri she kyang cwe zewe a Tung be Krristi he ko nje i to ncii nje ẹ ngbe re-cwuo ne nje i nyi ẹ we shweni wẹ.

¹⁷Ee, sa rie nyi ngbe re-cwuo nyi ẹ á ning shi shi ya teede a nwie nje, ko ngbe ne nyi roshwo nje ne e shi ning wang a zeteng, ehwie nje wẹ kla, ma n nyi rekwi ngbe ne nyi zhwozhwo.

¹⁸Nyi é ma nyi bi rehwie kla, nyi bra nyi rekwi ngbe nje.

¹⁹Nje sa riyii a Brrabé Jesu he nje shi wré ne te Timoti nwie nyi we hwiehwie, aha kundu nje ri ho rese srra nyi é wé ning bra ning shwé ehwie.

²⁰Aha ko nje bi ko ya nne ne ngu srra re bé we yang aha nyi shi ngu we.

²¹Ga mbe zhwozhwo á kre we ankya nci mbe, koó ci nkwilé ne na Jesu Krristi we.

²²Médi nyi é nyi hu zhwe ékpeé rina Timoti, nyi hu he we shi ewe ngbe ‘bé ngu, aa ngwa rici ncwuong brro Nka Rina ngbe nje.

²³Aha nii, nje sa riyii he nje shi ki te we hwiehwie we zhe ne nje ri hu kya ngu shi ci ne nje.

²⁴Nje é ma nje bi sa rie he kundu Brrabé ri shí, nje we rici nje é nje cwo be we hwiehwie.

²⁵Nje bra hwie he aa mwa yeyerri ngbe n te gimbe nje Epafrroditu, ne ngu nyi rwincwuo, ngu bra nyi ya shezhi a ncwuo, ngu bra nyi nnente nyi, ne nyi i ki te aha re ya ci nkwilé ne nje.

²⁶A kú ucwua nyi we yang, a bra bé we yang aha ne nyi i ho riywé gbingbi ngu.

²⁷Cence, aa nyi rwé, hérri aa srra hu. Médi Béné é ri naana ngu, ko ngu nggaa ngu we hérri ngbe nje, dée ni wé ehwie dzio nje é ra zhwo we zhwo.

²⁸Kya a nyi ngwiee nje nyi we tété he n ki te re be nwie nyi, aha kundu nyi ri ki ri wa, rehwie nyi wé kla, ngbe ma n she cwu ma.

²⁹Nyi ki sé ne rekwi a yarri Brrabé, nyi ci zhwe nné shi ngu ana grime,

³⁰aha aa srra ning hu a ncwuou Krristi, aa rié ce ngu aha ngu ning sheng a nu ne nyi ra ning sheng kundu nyi ra shi he.

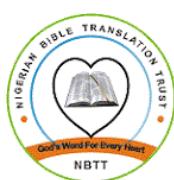
Nné Filibi 3

¹A ngrangrang, re-gimbe nje, nyi nyi rekwi aha nyi shi yarri Brrabé. Ko wie re-nka ne tété é ning rru wé, aha a nyi kya rina a nwie nyi.

²Nyi nyi tété ne nné nyi re-cwuo éngwié ana, á shi shi rovu; nyi nyi tété ne nné yo we nkang ca ikpe rwé ana.

³A nyi nzhi ne nzhi nyi re-tété nné Béné, nzhi ne nzhi ye Béné mbé a yarri Nshe Wiri, ne nzhi nyi rekwi aha nzhi shi yarri Krristi Jesu, ko nzhi cwe zewe aha ca ikpe rwé we.

⁴Médi nje we rici nje é ma n hung cwe zewe aha zhwe ankya mbiye ana ma. Kundu ya nne hwie he ngu bi kyang cwe zewe na ikpe rwé, nje bi re ki ne.

⁵Á i ning cię ikpe rwę ntó a tu na klanva, nje nyi nne Isrreela, nje nyi nne nkla Benjemi, nje nyi nne Ibrrani tsantsa. A bra ri nyi nkang zhwe Nti Nka Bẹ́nẹ́, nje nyi nne Farisi.

⁶A nkang ngwa rici ncwuo, nje i ngwa ekpri nné cę nka gezhe. A nka he nje bi redziee aha zhwe Nti Nka Bẹ́nẹ́, koó sa ning she ne ya ywę we.

⁷Mèdi ga re-ankya ne nje i nyi re ning hwie yi he á shi ning ngwa kya ne nje kre e, a zhe ne nę nje we di á nyi we ankyshweni aha Krristi.

⁸Ee, aa wara ni, nje hwie he ga re-ankya ana zhwozhwo á nyi we ankyshweni aha kya ne ngu ning bi mpeni re drre e nyi brra hu rèseng he Jesu Krristi nyi Brrabę nje. A nyi aha ngu ne nje ci ga ankyshweni ana mbe ci shweni. Nje we ri á nyi we ankyshlele, aha ngbe Krristi re hwie na nje,

⁹ngbe n hwie na ngu ma. A zhe ne nę ko nje bra bi redziee na rici nje wa wę -- redziee na ne e shé a zhwe Nti Nka. Mèdi nje bi redziee na ne e ngwá aha sa rie a yarri Krristi, ne ngu nyi redziee na ngu wrú a nwie Bẹ́nẹ́ re be nwie nné ne mbe sa rie a Krristi.

¹⁰Ngba kya cę nje e nyi nke: he n ning bra hu Krristi, ngbe igbę ngu ne ngu ning deze khu, ngbe n mwe rici ngbe ngu a yarri re-gezhe ngu, ngbe n ci shi ngu a yarri hu ngu,

¹¹ne sa riyii he nje ri ya she deze khu re nzhi nce.

¹²Ko nje he nje pie kya ne nje kre e wę, ko nje bra a ya cwu nwie ne nje hwie ya ning cwu a wę. Mèdi nje ning brá nyia ta he ka n pie kya nna, aha Krristi Jesu ning ci nje hwie na ngu.

¹³Re-gimbe, ko nje hwie he nje pie kya nna wę. Mèdi kya zunzru ne nje nyi e nyi nke: nje ning ci ga bru ne ko nda ngu wara, nje e nyia ta be aha ankyshweni na mbe shi ncwuee.

¹⁴Aha ni nje to tsantsa aha n she lede ye ne Bẹ́nẹ́ ngu ning ye re nzhi zinyę a yarri Krristi Jesu.

¹⁵Aha ni ga nzhi ne nzhi ci brráng a yarri Brrabę, nde hwie nka nzhi re shi zunzru. Mèdi kundu nyi ri bi re-hwie nka kanka, Bẹ́nẹ́ ri níng ci nyi ning bra she hu rèseng.

¹⁶Mèdi ngba cwu kya nna nyi nke he, ewie ne Bẹ́nẹ́ ngu ya cwu ne nzhi, nzhi zhwe we yeyerrni ni.

¹⁷Re-gimbe, nyi ci onu ‘zrru nwie mie ne nje; nyi ci riyii nyi ri nné mbe ne srra mbe shi shi kya ne nzhi i níng mięng.

¹⁸Aha we shi ne nje i srra re níng ting, ne herri ne cwu nje níng ting ne reyii, nné piriri srra shi shi mbe nyi rwinkó kya ne Krristi ngu nyi gasankwe.

¹⁹Gama mbe nyi ci shweni, bẹ́nẹ́ mbe nyi kya ne rehwie mbe cę. Á cwé zewe wesa nshwu, hwie nka mbe e bra shi we ankyshwieg.

²⁰Mèdi nzhi ẹ nzhi nyi nné na zinye, nzhi bra srra re té Nnenkyia nzhi ne ngu shi wru miimi, nyi ngu Brrabẹ Jesu Krristi.

²¹A nyi brra igbẹ ngu ne ngu ning cí ko nda tahwie ringgwé ngu. Nyi we ne igbẹ ngu nẹ ne ngu cwo a bra re-rwé brrubrru nzhi ne mbe wré nẹ, ngbe ré ci shi shi rwé grime na ngu.

Nné Filibi 4

¹Aha ni re-gimbe nje, nyi ne nje níng cé ne nje bra kú ucwua nyi, nyi ning ngwá ehwie kla, nje bra cwé zewe ne nyi. Nyi brrá rwí nje, nyi yo gangga ni a yarri Brrabẹ.

²Nje cwe nva ne mbrrú wehwie nẹ, Yudiya ngbe Sintikyi, he ré bi onu zunzrru shi re-gimbe a yarri Brrabẹ.

³Ee, nje bra cwe nva ne ngwé, brra rwincwu ne ngwé bi raywrra a ncwuo, she mbrrú nẹng ngbe ré srra rina. Á i yaa ta ncwuo nwie brro Nka Rina ngbe nje ngbe ne Klementi herri ngbe kpi rwincwuó zhwozhwo, ne re-lo mbe shi yarri krrédé nce.

⁴Nyi nyi rekwi a yarri Brrabẹ ko zohu zhe. Nje ning bra he wa he nyi nyi rekwi!

⁵Nde rehwie sheng nyi ré shi gbeng a nyyi nné zhwozhwo. Brrabẹ sa dudu ne be.

⁶Shi dẹ nyi bē aha yankya wẹ, mèdi nde a yarri ko nda nyi ti Bẹnẹ kya nyi cẹ a yarri ku Bẹnẹ nwie cwe nva ne ngu re ki ci kijiẹng.

⁷Wire Bẹnẹ wẹ níng ngwa srra rina na ngu wara ga re-hu rẹsẹng na nneywí zhwozhwo, ngbe wẹ cwo ronu rie nyi ngbe rehwie nka nyi a yarri mwe rici nyi ngbe Krristi Jesu.

⁸Angrangrang re-gimbe, nde nyi sa hwie nka nyi ẹ a zete ko nda ne ngu nyi na raywrra, ngbe ko nda ne ngu be ré ki ngwa grime, ngbe ko nda ne ngu shi tsantsa, ngbe ko nda ne ngu shi wiri, ngbe ko nda ne ngu bi rina, ngbe ko nda ne ngu shi yeyerri, ngbe ka re nyi nda ne ngu nyi kya na ẹkpéé rina ngbe ko nda ne e hu ning de nneywi.

⁹Ko nda ne nyi mię nwie nje, ka ne nyi she nwie nje, ka ne nyi ho nwie nje, ka ne nyi ri nwie nje, nyi ning tu rici nwie nying. Ngbe Bẹnẹ ne ngu níng ngwá srra rina wẹ shi ngbe nyi.

¹⁰Nje nyi rekwi we yang ne Brrabẹ aha a ngrangrang nyi ẹ cinga ne ci nkwlẹ ne nje. Ko nje he nyi i we ni wẹ, nje hu he ko nyi i she riwé wẹ.

¹¹Aawo, ko nje he he nje shi riywé wẹ, aha nje mię yaa rwe ne ehwie kla a yarri ko nda ne nje ning she rici nje.

¹²Nje hu kya ne e ki ye he riywé ẹ, nje bra hu kya ne e ki ye he rishwe ẹ wa. Nje mię re-réng srra: ka n shi rishwe, ka n shi nzhwo, ka n bi piriri ka dẹ n bra bi ko yankya wẹ, ka re nyi he a ko zohu zhe n hu yaa rwe.

¹³Nje hung nyi ko nda aha Krristi ning ngwá igbeng nying.

¹⁴Gbengbe ni, nyi i nyi yeyerri ne nyi ning sheng a zhe ne nje shi gezhe.

¹⁵Wesa ni, nyi nné Filibi e nyi hu he a rotu cœucwung ne nje i wru Makyidoniya nwie brro Nka Rina, ko bi ya ekpri nné ce nka ne mbe i ning citi a nkang ngwang ngbe seng we, se we nyi.

¹⁶Ko ngbe zhe ne nje i shi Tasalonika ne nje ya hwié ne nva hwerri, nyi yaa ta we ta we ta nwie ning te mi ne ankya.

¹⁷Ko nyi we aha nje kre he ré ning na nje e yankya we, mèdi nje kré he lede ne nyi e nyi shi sheng re ning brang brang.

¹⁸Á ning ngwa kya nyi te mi e zhwozhwo, aa bra ning be kpékpe. Nje bi ko nda a zhe ne ne Epafrroditu ngu ning be mi ne re-ankya nyi te mi e. Á shi shi nyi kya bi shwe rina ne e ngwa Bene, kya rina na ne ngu ki kla ehwie.

¹⁹Bene nje e shi níng ngwa ko nda ne nyi ce yeyerri ne rigwe re-mwo rina bi grime ngu aha nyi shi yarri Krristi Jesu.

²⁰Nde ga nné zhwozhwo ré ngwa Bene nzhi ne ngu nyi ‘Bé nzhi e grime herri tiya tiya. Nde re shi ni.

²¹Nyi ning dzie ga nné wiri Krristi Jesu zhwozhwo. Re-gimbe ne mbe shi ngbe nje e á níng dzie ma.

²²Ga nné wiri Bene zhwozhwo níng dzie, shi ngra nyi nné mbiye ne mbe nyi nné ri Brra Nggwe Rroma we.

²³Nde ehwie rina Brrabé Jesu Krristi re shi ngbe nyi. Nde re shi ni.

Nné Kolosi

Nné Kolosi 1

¹Krredé nè e wru nwie Bulu, ne ngu nyi nnente Krristi Jesu yeyerri ne kya cè Bene, ngbe gimbe nzhi Timoti.

²Nzhi wie re nzhi nwie nné wiri Bene ne mbe shi Kolosi, mbe ne mbe sa rie a ngu a yarri Krristi. Nde ehwie rina Bene ‘Be nzhi ngbe Brrabé Jesu Krristi re shi ngbe nyi, re bra níng ngwa srra rina.

³Nzhi srra re ci Bene ne ngu nyi ‘Be Brrabé nzhi Jesu Krristi kijieng, a ko zohu zhe ne nzhi ku Bene aha nyi.

⁴Aha nzhi i ho sa rie nyi a yarri Krristi Jesu ngbe zhwe cè ne nyi cé nné wiri Bene zhwozhwo.

⁵Sa rie nyi ngbe cè ne nyi cé nné wiri Bene è shi ni aha ne nyi i ho nka raywrra, ne ngu nyi Nka Rina, nyi è sa riyii a zete ankya na ne e níng sang a zinye

⁶a zhe ne Nka Rina i be nwie nyi. We ni wa, a nyia re nzhi cwu ko he a be ngwie zhwozhwo. A shi nwie ngwa re-mwo rina we shi kya ngu i ci a tsi nyi a zhe ne nyi i keshe ho raywrra nka ehwie rina Bene.

⁷A shi we shi ne nyi i miè a nwie Epafrara, ne ngu nyi ya brra rwincwuo nzhi ngbe nne cè nzhi, ne ngu i keshe níng be mi ne nka ehwie rina Bene. Epafrara a nyi nne ne ngu shi tsantsa, a bra shi ncwuo Krristi nwie nyi ana a nu nzhi.

⁸Nyi ngu ne ngu i níng ti zhwe cè ne nyi cé nné cè nka shi ne Nshe Wiri níng mièng.

⁹Kya a nyi ngwiee ne gannyi ne nzhi i ho nka a rici nyi, ko nzhi sa kpo ku Bene aha nyi we. Nzhi cwe nva ne Bene he re ci nyi ning bra hu kya cè ngu ne ko zohu zhwe zentsi ngbe hu reseng ne Nshe Wiri ngu ngwá.

¹⁰Wire nyi è hung srra zhwe srra ne ngu shi yeyerri a nwie Brrabé, nyi è ki kla ehwie a yarri ko nda ne nyi nyí. Ngbe nyi è srra nwie nyi re-cwuo rina, herri nyi è ning bra ci brráng a yarri hu Bene.

¹¹Nde nyi ning bra ci igbè nwie yaa rwe ne igbè na ngu wru nwie grime igbè Bene; aha ngbe nyi hung ci nkowirin a yarri ko nda ne rekwi.

¹²Nyi srra re ci ‘Be kijieng ne ehwie kla ko zohu zhe, aha nyi ngu ne ngu níng ci nyi she kya ne ngu ning sa nné wiri ngu ‘jee a ringgwè ewie si.

¹³Aha aa níng trru a yarri ringgwè ewie ywing, aa be ne nzhi a ringgwè Kowe ngu ne ngu cé.

¹⁴A nyi aha ngu ne ngu níng ci nzhi she drre, ngbe we re-engwie nzhi ne e níng weng.

¹⁵A nyi Krristi ẹ ngu nyi shî Bené na ne koó ri wę. Nyi ngu ne ngu nyi cœucwung gannyi ne e rishi nyi ga re-ankya zhwozhwo.

¹⁶Aha Bené ẹ nyi ko nda ne ngu shi zinye ngbe be ngwie ne ngu, ga re-ankya na ne koó rí wę ngbe re-na ne e rí zhwozhwo: brrá re-njeli zinye, ngbe re-na kwa yincwuee, ngbe re-na ye ringgwę, ngbe re-na ne mbe bi dêmeng ye ringgwę. Ko nda ne e nyi ẹ á nyi ne ngu, á bra nyi aha ngu.

¹⁷Krristi ẹ i ning shi we gbangba ne e rishi nyi ga re-ankya zhwozhwo, a bra nyi aha ngu ne ko nda hung yo rina.

¹⁸A nyi ngu ngu nyi rici rwę, rwę nna a nyi ekpri nné cę nka ngu. A nyi ngu ngu nyi rití ko nda, a bra nyi ngu ngu nyi cœucwu deze nhu, aha ngbe ngu a re shi a ncwuee ko nda.

¹⁹Bené i bi ehwie kla ngbe ngu shi yarri ngu zhwozhwo.

²⁰Bené i nyi ni ne Kowe nna aha ngbe ngu ning brru mi ne ko nda re be nwie ngu, ka re nyi kya ne ngu shi be ngwie ka re nyi kya ne ngu shi zinye. Bené ẹ be mi ne srra rina ne roshwo Kowe ngu ne e wa a zete gasankwe.

²¹Mèdi nyi ẹ, á i ma ne nyi shi zenzé ne Bené, nyi i nyi rwinkó ngu a yarri rehwie nyi aha re-cwuo engwie ne nyi i nyi.

²²Mèdi a zhe ne nę, aa ning brru mi ne nyi re be nwie ngu ne hu Krristi a ikpe rwę. Aa níng ci nyi hwię nné wiri a nyyi ngu węsa ne ya vini, ka yankya na ré hu níng ci nka.

²³Mèdi se nyi kę we ne sa rie a ngu, nyi ci rití, nyi yo gangga. Shi dę nyi ree shwo nyi we ni sa riyii a kya ne e níng sa ‘jee a Nka Rina ne nyi i ho wę. A nyi aha Nka Rina ne i brro nka ko he a be ngwie nę ne nje Bulu nę nje hwię nnencwuo brro nka.

²⁴A zhe ne nę nje nyi rekwi aha re-cinci ne nje shwe aha nyi, aha nyi ngu cinci nę ne ngu ning ngwá démę ngbe n fro kya ne ngu hwię a re-cinci Krristi aha rwę ngu, ne ngu nyi ekpri nné cę nka ngu.

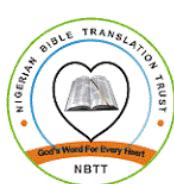
²⁵Bené ẹ ning ci nje hwię ‘hwię na ekpri nné cę nka. Aa ning ngwa cwuo nę aha ngbe n níng sheng, n brro nka Bené zhwozhwo.

²⁶Nka ne nje níng ting nę nyi kya ne ngu shi la la gannyi gbangba tiya tiya, mèdi a zhe ne nę Bené ti nné wiri ngung.

²⁷Kya ne Bené ngu hwię nying nna nyi nke he: ga Nné Nzhwe Ngwie ré hu brra grime kya la la nę, ne ngu sa aha nneywí zhwozhwo. Ngu kya nna nyi Krristi ne ngu shi yarri nyi, ne nyi ę ma nyi sa riyii he nyi bi srra ngbe ngu a yarri grime ngu.

²⁸Kya a nyi ngwiee nzhi brro nka nwie gara nneywí nka re mię ko nyęng ne ko zohu zhwe zentsi, aha ngbe nzhi ci ko nyę re ci tsantsa a yarri Krristi.

²⁹A bra nyi aha ni ne nje zhwę nwie kwę ne igbę nje zhwozhwo -- brra igbę ne Krristi ngu ci re nyi cwuo a yarri nje.

Nné Kolosi 2

¹Nje ce nyi hu zhwe kwé ne nje kwé aha nyi ngbe nné Lawudikyia, ngbe rèsé kpi nné ne ko mbe sa nyi ngbe nje we.

²Nje nyí ni aha ngbe n we krru rehwie ngbe ré bra ci kya zunzrru nwie yaa ce. Ngbe aha ni wé ning bra shwe rishwe ne hu reseng, aha ngbe ré hu kya la la na Béne, ne ngu nyi Krristi we rici ngu.

³Á sa ga re-aata zentsi ngbe hu reseng na Béne zhwozhwo a yarri ngu.

⁴Nje níng ti re-nke n̄e kishi ya nne bi onu ce ri níng brra ne yá re-nka lielie ne mbe tiyi shi mbe bi rina.

⁵Ko ngbe ne nje shi zenze ne nyi, onu rie nje e shi ngbe ne nyi. A bra ning bi ewie kla ne nje ho he nyi shi yo gbengbē nwie srra rina rina a yarri sa rie nyi a Krristi.

⁶Ma aha nii, we shi ne nyi se Krristi Jesu ngu hwié Brrabé nyi, nyi srra we yarri ngu.

⁷Nyi ci riti a yarri ngu, nyi ning bra ci brrang a ngu, ngbe nyi ning bra ci igbē a yarri sa rie nyi, we shi ne i níng mieng. Nyi srra re ki ci kijeng.

⁸Nyi ci nkwié kishi ya nne ri níng kwa shi shi nyi nyi ‘hwié ne re-nka zentsi shweni na ebe ngwie ne riting nyi we zhwe re-teede na nneywí ngbe rewieni ye ringgwé ebe ngwie, ne ko mbe wru nwie Krristi we.

⁹Nje he ni aha ko nda ne ngu shi yarri Béne i shi yarri Krristi a zhe ne ngu srra a rwe nneywi.

¹⁰Ngbe nyi e ma, tu ne nyi shi yarri Krristi ne ngu a ngu shi ncwuee ko zohu ringgwé ngbe ko zohu igbē, mahu nyi bi ko nda.

¹¹A yarri Krristi e á níng trru re-engwie nyi we shi ne e cié ewe ikpe rwe ntó, na nyi e ko nyi zhwe cwuong va na nneywi wé, mèdi a nyi na ne Krristi we rici ngu ngu níng nying, aa níng trru a nva igbē engwie.

¹²Aha a zhe ne i níng nyi batisma, á i níng nyi ngbe ne Krristi, á bra níng deze ngbe ne ngu aha sa rie nyi a igbē Béne, ne ngu ki deze nhu.

¹³Nyi i ci shi nyi nyi nkwieng a yarri re-engwie nyi, aha ne nyi bra i nyi nné tsi ngwie a ikpe rwe. Medi Béne níng deze nce ngbe Krristi. Aa níng we re-engwie nzhi ne nzhi nyi zhwozhwo.

¹⁴Aa yi sheede ne i wie a zete rici nzhi he ko nzhi zhwe nti nka ne mbe mwa yeyérri nzhi zhwe wé, ne mbe i níng ka ka ngbe Béne; aa fo n̄e mi zhwozhwo ya rwi a gasankwe.

¹⁵Aa shwe igbē ga re-ringgwé ngbe ko zohu zhwe igbē na ebe ngwie, aa we ci nshwu we gbeng a zhe ne ngu we drre ne gasankwe.

¹⁶Aha ni shi d_e nyi sa uucwu ne ya nne ne ngu níng ci nka aha kya nyi yé ka nyi shwe w_e, ka a nka rotu teede, ka na Para Yhw_e Hwi, ka na Kotung Srra Cwu w_e.

¹⁷Ga zhwe ankya n_e zhwozhwo á nyi we rowu ankya na ne mbe cwo a ci a ncwuee. A nyi ngu Krristi ne ngu nyi cwucwu kyang nna.

¹⁸Shi d_e nyi sa uucwu ne ya nne ne ngu yaa yhwi nwie nyw_e rici he ngu yé re-njeli mbè w_e, á cwe zewe he mbe rí yá re-ankya ne e we trrung a zhe revi. M_{ed}i a nyi we cwuo shweni, aha a nyi we c_e rici na hwie nka nneywi.

¹⁹Mbe ana á nga nva á we Krristi ne ngu nyi rici ekpri nné c_e nka zhwozhwo. Nn_e c_e nka a zhwozhwo á mwe ngbe ne Krristi shi shi rici ngu mwe ngbe rw_e ne re-hwon ngbe ne re-reci. Aha ni rekpri rw_e nna á ci brráng yeyerri ne kya B_{en}e c_e he ré ci.

²⁰M_{ed}i tu ne nyi hu ngbe ne Krristi, mahu ko nyi shi tahwie rewienci ye ringgw_e ebe ngwi_e n_e w_e. Ma rimi nyi bra srra shi shi nyi nyi na ngwi_e wa aa? Rimi nyi bra k_e we ne zhwe re-teede ngwi_e ee?

²¹Nyi tó re-teede nke ne e he, "Shi d_e ngw_e re nke w_e! D_e ngw_e ye nke ncwi w_e! De ngw_e ning ci va a nke ncwi w_e!"

²²Ga re-nke n_e á nyi we re-teede na nneywí ngbe re-ankya ne mbe mie, á he nka we zete ankya na kundu ne e ning nyi cwuo ce 'zru w_e dzio.

²³Zhwe re-teede ana á tiyi shi mbe bi rina, aha á ci nné zhweng nna ré nyw_e rici nwie ye re-njeli mbè, m_{ed}i á a bra ngwa re-rw_e mbe gezhe, gbengbe ni ko we sheng ngbe ré hung yaa rwe ne ecwue kya ne re-rw_e mbe e c_e w_e.

Nné Kolosi 3

¹Tu ne e níng deze nce ngbe ne Krristi, nyi sa riyii a ankya na ziny_e, a nwie ne Krristi ngu shi ning srra a ncwu ringgw_e a nva nyye B_{en}e.

²Nyi sa hwie nka nyi a ankya na ziny_e, shi d_e nyi sa hwie nka nyi a ankya na ebe ngwi_e w_e.

³Aha a shi shi nyi ci nkeng, a zhe ne n_e re-ce nyi e á shi la la a nwie Krristi a yarri B_{en}e.

⁴A nyi Krristi ngu nyi riting ce nyi, á ri he zhe ne ngu ya wre, ngbe nyi e ya wre ngbe ne ngu ma a yarri grime ngu.

⁵Aha ni se nyi ci ko nda ne ngu nyi na ecwue ebe ngwi_e a yarri nyi re ci kweng, shi shi nyi njè, ngbe ko zohu zhwe lele njè, ngbe ecwue mbrrú ka ntó, ngbe ekpee ngwiengwie, ngbe riyii (aha riyii e nyi ye kpanshuw_e mbè).

⁶Aha zhwe re-ankya n_e, ren B_{en}e e cwo be a zete nné mbe ne mbe ra ho nka ngu.

⁷Nyi e nyi i bi zhwe rekpee n_e, a zhe ne nyi i shi ciee a yarri re-engwi_e nyi.

⁸Mèdi a zhe ne nè, se nyi trru zhwe rekpee nè a yarri nyi: shi shi ren, ngbe ehwie shwo, ngbe ra nne hwie, ngbe he nkang dzio ya nne, ngbe re-nkang cwi nné ne mbe wrru nu nyi.

⁹Shi dè nyi yaa ca rabrra wè, tu ne nyi i trru rekpee nyi na reni ngbe re-cwuo ngu,

¹⁰ne herri nyi bra a fo rekpee hwi. Nyi Bènè ne ngu níng ngwa rekpee hwi nyi nè, a bra shi kè we ne níng ci nyi ci hwihwíng shi ngu, aha ngbe nyi ning bra ki hu cwuncwu.

¹¹Aha ni ko bi nka he nke nyi nne Heleni nke ncwi nyi nne Yahudi wè, ka nke wru nzhwe nné ca ikpe rwè ntó, nke ncwi a nwie nné riywè cang wè, ka nke nyi nne tsi ngwie, ka nne riywè hung, ka ‘hwie, ka srra srra rici ngu wè, mèdi Krristi è nyi ko nda, Krristi è bra shi yarri ko nye.

¹²Aha ni nyi nyi nné Bènè. A níng cé, aa bra níng kyie nyi hwie nné wiri ngu. Aha ni nyi srra re bi naana kpi re-gimbe a nci nyi, nyi yaa nyi rina, nyi nywè rici, nyi bi ehwie ranng nwie yaa rwe.

¹³Nyi bi ehwie sheng ne nne nke ngu níng dzio ehwie. Kundu ngwè bi nka a rici ya nne aha ngu re nyi yankya mènkyè, ki we èngwiè ngu. Nyi we nné re-èngwiè mbe we shi ne Brrabè níng weng ma.

¹⁴A zete ga re-mbe nè zhwozhwo nyi ning bra ekpee yaa cé, nyi ngu nè ngu níng mwé nyi ci zunzrru rina rina.

¹⁵A nyi Krristi ngu níng ngwá srra rina, nde re níng kwa a yarri ronu rie nyi. A nyi aha srra rina nè ne Bènè ngu níng ci nyi ci rwè zunzrru. Aha ngbe nyi srra re ki ci kijièng.

¹⁶Nde nka Krristi re srra yarri nyi we yang, shi ne nyi srra nwie yaa mièng re yaa yhwire ne ko zohu zentsi. Nyi srra re cé re-ve na krredè Bènè, ngbe re-veng de Jesu, ngbe re-ve ne Nshe Bènè níng ngwa, nyi cé nwie ci Bènè kijièng a yarri rehwie nyi.

¹⁷Nde a yarri ko nda, ka re nyi nda ne nyi shi heng, ka re nyi nda ne nyi shi nying, re nyi a yarri lo Brrabè Jesu, nwie ci Bènè ‘Bè kijièng aha ngu.

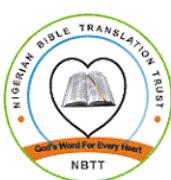
¹⁸Mbrrú nyrra, nyi ho nka ntó nyi shi ne ngu mwa yeyerri a yarri Brrabè.

¹⁹Ntó, nyi cé mbrrú nyi, shi dè nyi we yarra wè.

²⁰Ewèè rewe, nyi ho nka nné ne mbe níng bî ko zohu zhe, aha kya ngu klá Brrabè ehwie è nyi ngwiee ana.

²¹Nyi ne nyi bi ewee rewe, shi dè nyi ci rewe nyi è ehwie shwo ko zohu zhe nwie we krro nka wè, kishi a ri we ciè rwe.

²²Hwié, nyi ho nka re-beri nyi a yarri ko nda, nyi we ho nka ko zohu zhe, ko se we nyyi mbe he aha ré níng de wè, mèdi nyi nyi ne ehwie zunzrru ngbe ne owu Brrabè.

²³Ko nda ne nyi shi nying, nyi ning ci shwo riyii, aha nyi Brrabę ne nyi ki nyíng, ko nyi nneywi wę.

²⁴Nyi hu reseng he Bęne ri níng ngwa lede kya ne ngu níng sa ‘jee, aha nyi Krristi ngu nyi Brra Bęri na ne nyi ki nyi cwuo.

²⁵Ngbe nné nyi ngwięngwię wę she lede ngwięngwię mbe, aha ko Bęne kyie nné kyie kyie wę.

Nné Kolosi 4

¹Nyi re-bęri e ma, nyi bro ‘hwie nyi e rina rina. Nyi we ngwa kya ne ngu mwa yęyęri ré she. Nyi lu he nyi e nyi bi Brra Bęri a zinyę ma.

²Nyi ngwa nci nyi nwie ku Bęne, nyi srrante, nyi srra re ci Bęne kijięng.

³Nyi ku Bene aha nzhi ma, aha ngbe Bene re níng kla riwie ngbe nzhi ning brro nka ngu, nka Krristi ne ngu i shi la la gannyi we gbangba, ne ngu bra nyi aha ni ne nje shi gyiaa ne.

⁴Nyi ku Bęne he ngbe n hung brro nka nna we gbeng shi ne ngu mwa yęyęri n brro.

⁵Nné mbe ne ko mbe nyi nné cę nka wę, nyi we zhwe ne zentsi, nyi nyi mpęni ne ko zohu riwie ne nyi she.

⁶Nde re-nka nyi e ré bi rina, ré shi kpikpi shi shi á ning ci ncwua, aha ngbe ko nyę ne ngu níng rin nka, nyi hung ki shing rina rina.

⁷Gimbe nzhi Tikyiku ne ngu nyi nne cę nzhi e cwo a níng ti ko nda a rici nje. Ngu a nyi brra rwincwu nzhi ne ngu shi tsantsa a yarri Brrabę.

⁸Kya a nyi ngwiee ne nje ki te nwie nyi e, aha ngbe nyi hu ka nzhi shi rimi ye, ngbe re níng shwę rehwie.

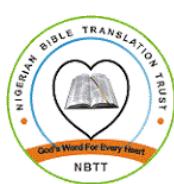
⁹A cwo be ngbe Onesimo, nne cę nzhi, ne ngu nyi nne tsantsa, ne ngu bra nyi nne nwie nyi. Á cwo a níng ti ko nda ne ngu shi nwie ci a he ne ne.

¹⁰Arristaku ne ngu shi gyiaa ngbe nje e níng dzie, ga ngbe Marrku gimbe Barrnaba a ning dzie ma. (A nyi ngu ne nje i kęshe níng ting he a ri be nyi ki sę ne nva wehwie e.)

¹¹Joshwua ne e ki ye he Yustu níng dzie ma. Nyi we mbe nné wetsie e ne mbe nyi nné Yahudi ne mbe shi ncwuo Ringgwę Bęne ngbe nje. Á bra ning sheng we yang.

¹²Epafrra ne ngu nyi nne nwie nyi, ne ngu bra nyi ya ‘hwie Krristi Jesu a níng dzie ma. Ko zohu zhe a kwę aha nyi a yarri ku Bęne he ngbe Bęne re níng ci nyi yo ne igbe a zete kya cę ngu shi nné ne mbe ci brráng a yarri cę nka węsa ne nyi jinji.

¹³Nje we rici nje e nje níng ting cence he a shi we cinci aha ngu níng sheng, nyi ngbe nné Lawudikyia ngbe nné Hiyerrapoli.

¹⁴Ga ngbe Luk, brra nne rikye, ne ngu nyi nne cę nzhi, ngbe Dema, á ning dzie.

¹⁵Nyi ning dzie re-gimbe a Lawudikyia zhwozhwo, ga ngbe Nimfa, gimbe nzhi ewerembrru, ngbe ekpri nné cę nka ne mbe mwe ta ri ngu.

¹⁶Kundu nyi ri hwie krrędę nę, nyi ę te mi re nzhi nwie ekpri nné cę nka na Lawudikyia ngbe ré hwie ma, ngbe nyi ę hwie krrędę na ngu wru a nwie nné Lawudikyia a ma.

¹⁷Nyi he ne Akyipu he re ci nkwiłę ngbe re fro cwuo ngu ne Brrabę ki ngwa.

¹⁸Nje wie nke nę ne va nje: Dzie nę ę wru nwie Bulu. Shi dę ga re ning bru ne gyiaa ne nje ning shi we! Nde ehwie rina Bęnę re shi ngbe nyi.

1 Nné Tesalonika

1 Nné Tesalonika 1

¹Krredé nè wru nwie nje Bulu, ngbe Sila, ngbe ne Timoti, re nzhi nwie ekpri nné ce nka a Tasalonika, nné Béne ‘Bé ngbe Brrabé Jesu Krristi. Nde ehwie rina Béne re shi ngbe ne nyi, ngbe nyi bi srra rina.

²Nzhi cí Béne kijieng aha nyi zhwozhwo nwie ku Béne aha nyi ko zohu zhe,

³re lu ne nyi a nyyi Béne ne ngu nyi ‘Bé nzhi ngbe ne ga re-cwuo ne nyi nyi aha sa rie nyi a Brrabé Jesu Krristi, ngbe ne zhwe cwuo ne nyi shi mi aha ce ne nyi ki ce, ngbe zhwe yaa rwe ne nyi bi aha ne nyi sa riyii a ngu.

⁴Re-gimbe, Béne níng ce, nzhi hu he nyi ngu ne ngu níng kyie,

⁵aha ko Nka Rina nzhi e i be nwie nyi we yarri re-nka wé, mèdi a yarri igbe ngbe ne Nshe Wiri, aa níng ci nyi sè he shi ni cence wësa ne nyi jinji. Nyi hu zhwe srra ne nzhi i srra yarri nyi e, aha ngbe re níng sheng.

⁶Herri nyi miè a nwie nzhi ngbe a nwie Brrabé. Ko ngbe ne re-cinci ne nyi shwe aha ni, gbengbe ni nyi sè nka Béne ne ehwie kla ne Nshe Wiri níng ngwa.

⁷Ngbe aha ni nyi e hwiè kyang mwa yi a nwie nné ce nka zhwozhwo a Makyidoniya ngbe Akaya.

⁸Aha nka Béne e wru nwie nyi aa sè ngwiè yu, ko nyi we a Makyidoniya ngbe Akaya wé, mèdi nka sa rie nyi a Béne e ya cwu ko he, herri ko se nzhi bra ti ya nneng wé.

⁹Aha ko nneywí e á we ni ti zhwe sè ne nyi i níng sè wé, ngbe zhwe rê ne nyi i ning bra re be nwie Béne nyi we re-kpanshwu aha ngbe nyi nyi cwuo Béne bi ce ne nyi ngu nyi Béne cence,

¹⁰aha ngbe nyi bra te be Kowe ngu ne ngu shi wru zinyé, Kowe ngu ne ngu ki deze khu, Jesu ne ngu níng kyia ne ren Béne ne ngu cwo be.

1 Nné Tesalonika 2

¹Re-gimbe, nyi hu reseng he ko be nzhi a nwie nyi e i nyi cwuo shweni wé.

²Mèdi ko ngbe ne re-cinci ne nzhi i shwe ngbe ne re-yarra ne i níng yarra a Filibi e, shi ne nyi hu, Béne i níng ngwa yaa rwe ngbe nzhi níng brro rëse Nka Rina ngu we dengge ko ngbe ne á níng cetrri we yang.

³Nka ne nzhi i níng brrong nna ko i ning bi rabrra a yarring, ka ya hwiè nka ne ngu shi wieeni, ka nzhi níng shweli wé.

⁴Mèdi we shi ne Béne ngu shi ngu níng ngwa cwuong brro Nka Rina, aha ni nzhi brró, ko aha nzhi shwo nneywí rehwie wé, mèdi aha nzhi kla Béne ehwie, ngu ne ngu hu yaarri ronu rie nzhi.

⁵Nyi bra hu he ko nzhi i be nwie níng bẹ lo we, ko nzhi bra i níng hwien riyii aha ngbe nzhi níng shweli aha ecwue yankya nyi we, Bẹne nyi sheede nzhi!

⁶Ko nzhi bra i kre he nneywí ré níng ci grime we, ka a nwie nyi, ka a nwie yaká nné. Ko ngbe ne kundu nzhi i ra cẹ ni, nzhi i ra nyi mpeni ne dẹmẹ nzhi na nnenté Krristi ngbe nzhi níng rin ko nda ne nzhi cẹ,

⁷mèdi nzhi i nyi ranng a tsi nyi shi shi mbrrú cí nkwlẹ ne ewe rewe.

⁸Aha cẹ ne nzhi níng cẹ we yang, ko nzhi i kre he nzhi níng ti we Nka Rina Bẹne we, mèdi nzhi i kre he nzhi ngwa ngbe ne ce nzhi zhwozhwo aha nyi, aha nyi i níng ngwie hwie we yang.

⁹Re-gimbe, nyi ẹ hung lu ne zhwe cwuo ne nzhi nyi ngbe ci ne nzhi kra nwie nyi cwuo tẹnẹ ne totu, aha ngbe dẹ nzhi hwie nkpe a nwie ya nyi we, hérri nzhi níng brro Nka Rina Bẹne.

¹⁰Nyi ẹ nyi nyi re-sheede nzhi, Bẹne nyi sheede nzhi ma ne zhwe ekpẹe ne nzhi ning srra wiri, ngbe ne ekpẹe redziee wesa ne ya vini a nwie ga nyi nné cẹ nka zhwozhwo.

¹¹Nyi bra hu wa he nzhi cwo ne ko nyẹ nyi shi ‘bẹ ne ngu cwo ne rewe ngu,

¹²nwie cwe nva ne nyi re níng shwẹ ehwie, ne nzhi níng ting he nyi srra zhwe srra ne ngu shi yeyerri a nyyi Bẹne ne ngu níng ye re be a ringgwẹ ngu ngbe grime ngu.

¹³A bra nyi aha ni wa ne nzhi cí Bẹne kijieng wesa ne kpo, aha a zhe ne nyi i sẹ nka ngu ne nyi ho a nwie nzhi, ko nyi i sẹ shi shi nyi nka nneywí we. Nyi i sẹ we he nyi nka Bẹne ne nzhi níng heng, a a shi ni ẹ cence. A nyi nka ana ne ngu kẹ we ne shi ncwu a yarri nyi, nyi ne nyi bi sa rie a ngu.

¹⁴Aha ne nyi re-gimbe ẹ, nyi miẹ a nwie rekpri nné cẹ nka Bẹne a Yahudi ne mbe shi yarri Krristi Jesu, hérri nyi shwe cinci a nva nné ngwie nyi, we shi ne mbe ẹ ma mbe i shwe cinci a nva nné Yahudi,

¹⁵a nva nné ne mbe i yhwẹ Brrabẹ Jesu, ne mbe i yhwi nné ti reseng, ne mbe bra níng yu. Koó kla Bẹne ehwie we, á bra hwie rwinkó ga nné zhwozhwo.

¹⁶Hérri á kre rē ngbe mbe níng kpo dẹ nzhi brro Nnē Nzhwe Ngwie nka ne ngu shi we ci ré she kyia we. Nyi ni ẹ ci re-engwie mbe ẹ nyia re nzhi cwu we krrucing, mèdi ren Bẹne ẹ ngra be a rici mbe.

¹⁷Mèdi nzhi ẹ re-gimbe, tu zhe ne i níng ci nzhi ci kanka ngbe ne nyi na ẹwẹ zhe tsie (a ikpe rwẹ, ko a hwie nka we), aha ucwua nyi ne nzhi ku we yang, nzhi nyi koori he nzhi be nzhi ya níng ri riyii ne riyii.

¹⁸Aha ni nzhi i cẹ be nwie nyi. Nje Bulu a nje kre we he n be, mèdi Shetani ẹ níng kpo.

¹⁹Wire ma bra nyi nda ngu nyi kya ne nzhi ning sa riyii ẹ ma, ne ngu níng ngwá ehwie kla, ne ngu nyi lede nzhi ne nzhi ning cwe zewe aha zheng be Brrabé Jesu a? Ko nyi nyi ẹ we ee?

²⁰A nyi nyi ne nyi nyi kyang cwe zewe nzhi, ngbe ne kya ehwie kla nzhi.

1 Nné Tesalonika 3

¹Aha ni a zhe ne nzhi i ri ko nzhi shi hung kẹ we ne yaa rwe wesa ne níng ri we, nzhi ẹ hwie he canca nzhi hwie a Atina we nggaa nzhi.

²Nzhi ẹ te gimbe nzhi Timoti ne ngu nyi rwi nzhi a ncwu Béne, cwuong brro Nka Rina Krristi, aha re níng ci nyi ci igbẹ a yarri sa rie nyi, ngbe re srra re níng shwe rehwie,

³kishi yá nyi ri ning brru ne emerin aha zhwe re-gezhé ne. Nyi we nci nyi nyi hu reseng he zhwe re-gezhé ne nyi kya ce Béne aha nzhi.

⁴Aha ko ngbe zhe ne nzhi i shi ngbe ne nyi, nzhi i kense níng ting he nzhi bi shwe gezhe; we shi kya ne ngu ya ci, shi ne nyi hu reseng.

⁵Kya a nyi ngwiee a zhe ne nje i ri ko nje shi hung kẹ we ne yaa rwe we, nje ẹ te re be nwie nyi aha ngbe n ho ka sa rie nyi ẹ shi rimi ye. Nje i to owu he ka Shetani ẹ níng mwa ri ngbe re ci cwuo ne nzhi nyi nwie nyi ẹ re ci we cwuo shweni.

⁶Mèdi a zhe ne nè ne Timoti ngu ya ning brru nwie nyi re be nwie nzhi nè, aa níng be mi ne nka rina na sa rie nyi ngbe ne ce ne nyi yaa ce, aa bra níng ting he ko zohu zhe nyi srra re lu aha nzhi ne ehwie rina, he nyi ku ucwua nzhi we shi ne nzhi srra re ku ucwua nyi ma.

⁷A nyi aha ni re-gimbe, ne ko ngbe ne re-gezhé ngbe ne cinci ne nzhi shi shweng ne, sa rie ne nyi bi ẹ níng krru ehwie.

⁸Aha a zhe ne nè cence nzhi shi nce, tu ne nyi shi nwie yo gangga a yarri Brrabé.

⁹Ma nyi zohu zhwe kijieng nzhi bra ci Beneng aha nyi ẹ wa, ne zhwe rehwie kla ne nzhi bi a nyyi Béne nzhi aha nyi nè?

¹⁰Nzhi ku Béne ne rehwie nzhi zhwozhwo totu ne tenè aha ngbe nzhi she riwie nzhi bra níng ri riyii ne riyii tentè wa, aha ngbe nzhi níng ti kya ne ngu re a sa rie nyi.

¹¹Nde Béne ne ngu nyi ‘Bé nzhi we rici ngu ngbe Brrabé nzhi Jesu re níng kla rē ngbe nzhi hung be nwie nyi!

¹²Nde Brrabé re ci ce ne nyi yaa ce, ne nyi bra ce ga nneywí zhwozhwo re ning brang we yang, we shi ne nzhi níng ce nyi ẹ ma.

¹³Nde re níng ngwa igbẹ a yarri rehwie nyi, ngbe nyi shi wiri wesa ne yankya na ré hu níng cwi a nyyi Béne ne ngu nyi ‘Bé nzhi, a zhe ne Brrabé nzhi Jesu ngbe ga nné wiri ngu zhwozhwo ri be. A shi ni.

1 Nné Tesalonika 4

¹A ngrangrang re-gimbe, nzhi i níng ting, nzhi bra cwé nva ne nyi aha nyi shi yarri Brrabé Jesu, he we shi ne nyi i mię nwie nzhi, nyi srra zhwe srra ne ngu klá Béne ehwie, we shi ne nyi shi mi nę; nde nyi bra nyi re nę ni.

²Nyi lu ne nka ne nzhi i níng garang a yarri lo Brrabé Jesu.

³Aha kya cę Béne e nyi nke: he nyi shi wiri, ngbe nyi to zenzę ne ekpée lele njè.

⁴Ko nye a tsi nyi ntó re hung ci nkwię ne rwe ngu a rē ne ngu shi wiri ne ngu bra bi grime.

⁵Shi dę re nyi a yarri ecwue lele njè shi ne nné tsi ngwię ne mbe nyi riywę hu Béne mbe nyí we.

⁶A nka ekpée lele nje nę, shi dę ya nne re dzio ya gimbe ehwie re ki nyi kya ne ngu shi wieení we, aha Brrabé ri trra ko nyę kya ne ngu nyi ne zhwe re-ankya nę, we shi ne nzhi kęncę níng gara nka ni.

⁷Aha ko Béne e níng ye ngbe nzhi bra bi ekpée lele njè we, mèdi nzhi shi wiri.

⁸Aha nii, nne nke ne ngu rá nka nę, ko nyi nneywi ne ngu ki rá we, a rá Béne ne ngu níng ngwa Nshe Wiri ngu.

⁹A nka cę re-gimbe, ko se ne e bra níng wie krredę aha ni we, aha nyi we nci nyi Béne e níng mięg he nyi yaa cę.

¹⁰Ee cence, nyi cé re-gimbe zhwozhwo a Makyidoniya, mèdi gbengbe ni re-gimbe, nzhi he nyi ning brang re nę ni.

¹¹Nde nyi kre he nyi bi ekpée ranng, ko nyę re ci nkwię ne kya ne ngu shi ncwuee ngu, re nyi cwuo ne va ngu, shi ne nzhi i níng heng.

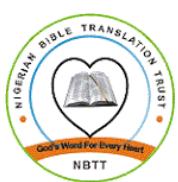
¹²Aha ngbe re-heli nyi re ci nné mbiye ne ko mbe shi a yarri nyi we ré níng ngwa grime, ngbe ko ya nyi we rwe shwe a ya aha re ki ngwa yankya we.

¹³Re-gimbe, ko nzhi cę he nyi nyi riywę hung we, a nka nné mbiye ne mbe kpi ndzie, kishi nyi ri srra re dzio rehwie shi ręse nné mbiye ne ko mbe bi sa riyiing ri Béne we.

¹⁴Nzhi bi sa rie he Jesu i hu bra deze wa, aha ni nzhi bi sa rie he Béne ri ning brru be mi ne ga nné mbiye ne mbe kpi ndzie a yarri ngu ngbe ne ngu.

¹⁵Nzhi níng he nka yeyerri kya ne Brrabé i he, he nzhi ne nzhi shi nce herri zheng be Brrabé, ko nzhi ri kęshe nné mbe ne mbe nyia ana deze we.

¹⁶Aha Brrabé we rici ngu ri wru zinyę re wro re be be ne brra riwięg cwue, ngbe ne cwue brra njeli, ngbe we ci ye ne rigbe Béne, ngbe nné mbiye ne mbe kwi ne mbe shi yarri Krristi wę kęshe deze.

¹⁷Wire nzhi ne e ning we nzhi shi nce ẹ wé níng ko gbengbe ne mbe a inyiẹ re nzhi nyi ngbe ne Brrabẹ a zeteng. Ngbe nzhi ẹ ri shi ngbe ne Brrabẹ ko zohu zhe.

¹⁸Aha ni nyi ri ma yaa krru rehwie ne re-nka ne.

1 Nné Tesalonika 5

¹A zhe ne nẹ re-gimbe, a nka re-zhe ngbe rotu ne re-ankya nẹ mbe ri ning ci, ko se nzhi bra níng wie krredę aha ni we.

²aha nyi we nci nyi nyi hu ṣesẹng he Kotung be Brrabẹ ẹ ri shi shi be nne nca a totu.

³A zhe ne nneywí mbe ri shi nwie he, "Nzhi shi srra rina, ko bi nka owu we," ngbe gezhe we be a rici mbe we kpri shi nyi mbrru ku ehwie, ko shi ré to drre we.

⁴Mèdi re-gimbe, ko nyi shi nwie ywing ngbe Kotu ana re ya níng hwię kyang nga onu shi shi nyi be nne nca we.

⁵Aha ga nyi zhwozhwo nyi nyi na ewie si, na brra tsi tene. Ko nzhi nyi nné na totu we, ko nzhi nyi nné nwie ywing we.

⁶Aha nii, shi dę nzhi kę we ne cwo ndzie shi kpi nneywí we. Nde nzhi ci nkstile, nzhi srrante.

⁷Aha nné mbe ne mbe cwo ndzie ana á cwo ndzie ẹ a totu, nné mbe ma ne mbe dzió nci ne hwieen, á dzio nci mbe ẹ a totu ma.

⁸Mèdi tu ne nzhi nyi na tene, nde nzhi srrante, nde sa rie nzhi ngbe ekpẹe yaa ce ré hwię shi tago kprincwẹ yaa ku, ngbe sa riyii a kyia ne nzhi bi re níng hwię shi vo onggo.

⁹Aha ko Bẹnẹ i ning kyie he nzhi shwe cinci ren ngu we, mèdi he nzhi she kyia a nwie Brrabẹ nzhi Jesu Krristi,

¹⁰ne ngu hu aha nzhi, aha ka nzhi kwi, ka nzhi shi nce, kundu ngu ri be, nzhi ẹ ri srra ngbe ne ngu.

¹¹Aha ni nyi yaa shwẹ rehwie nwie yaa sheng we shi ne nyi shi mi ne.

¹²Mèdi re-gimbe, nzhi cwe nva ne nyi he nyi ngwa nné ne mbe nyi nnencwueé nyi a ncwuo Brrabẹ grime, mbe ne mbe níng ti kya ne ngu mwa yeyerri nyi nyi.

¹³Nyi we to nyi bra we ce aha cwuo ne mbe nyí. Nyi yaa srra rina a nci nyi.

¹⁴Re-gimbe, nzhi cwe nva ne nyi he nyi yhwire nné mbe ne mbe srrá we dede, nyi shwẹ nné ranng rehwie, nyi she nné brrubrrung, nyi bi ehwie sheng ne ko nye.

¹⁵Nyi ci nkstile kishi ya nyi ri trra engwię ne engwię, mèdi nyi tu rici nwie yaa nyi rina, nyi bra nyi ko nyę rina.

¹⁶Nyi bi ehwie kla ko zohu zhe.

¹⁷Nyi ku Bẹnẹ wesa ne kpo.

¹⁸Nyi ci kijięng a yarri ko nda; kya ce Bẹnẹ e nyi ngwiee ne nyi ne nyi shi a yarri Krristi Jesu.

¹⁹Shi de nyi cetrri cwuo Nshe Wiri we.

²⁰Shi de nyi dzię re-nka nné ti resęng we,

²¹mędi nyi mwa ko nda, nyi e bro na ne ngu nyi tentęng.

²²Nyi to zenzę ne ko zohu zhwe ngwięngwie.

²³Nde Bẹnẹ ne ngu ngwá srra rina re níng ci nyi shi wiri zhwozhwo, re bra kyę re-hwie nka nyi, ngbe re-ce nyi, ngbe re-rwę nyi zhwozhwo ngbe dę nyi bi ko yankya ne ngu shi wieęni wę herri zheng be Brrabę nzhi Jesu Krristi.

²⁴Ngu ne ngu níng ye e bi redziee, a shi ci re ci ni.

²⁵Re-gimbe, nyi ku Bẹnẹ aha nzhi.

²⁶Nyi dzie ga re-gimbe zhwozhwo nwie yaa nyi gbagba.

²⁷Nje cwe nva ne nyi he nyi hwie re-gimbe zhwozhwo krrede ne.

²⁸Nde ehwie rina Brrabę nzhi Jesu Krristi re shi ngbe ne nyi.

2 Nné Tesalonika

2 Nné Tesalonika 1

¹Krredé nę wru nwie Bulu, ngbe Sila, ngbe ne Timoti, re nzhi nwie ekpri nné cę nka Bẹnẹ ‘Bẹ nzhi ngbe Brrabę Jesu Krristi a Tasalonika.

²Nde ehwie rina Bẹnẹ ne ngu nyi ‘Bẹ nzhi ngbe ne Brrabę nzhi Jesu Krristi re shi ngbe ne nyi, re bra níng ngwa srra rina.

³Re-gimbe, a nwie nzhi aa mwa yeyerri nzhi srra re ci Bẹnẹ kijieng aha nyi ko zohu zhe. A shi yeyerri nzhi nyi ni aha sa rie nyi ę cwo we ne ning brang, ngbe cę ne nyi yaa cę zhwozhwo nyi ę cwo we ne ning brang ma.

⁴Kya a nyi ngwiee ne nzhi ę nzhi cwe zewe ne nyi a tsi rekpri nné cę nka Bẹnẹ aha yaa rwe nyi ngbe ne sa rie nyi a yarri re-gezhe ngbe ne re-cinci ne nyi shi nwie shweng.

⁵Ga re-nke nę nyi re-sheede he Bẹnẹ nyí nka ngu yeyerri, aha ni mahu cence nyi be ngbe nyi srra a Ringgwę Bẹnẹ ne nyi shi nwie shwe re-cinci aha ni.

⁶Tu ne cence Bẹnẹ ri aa ki mwa yeyerri ngbe ngu trra nné ne mbe níng ngwá gezhe ne gezhe,

⁷he ngbe ngu bra níng ngwa nyi ne nyi shwe gezhe ę srra cwu ngbe ne nzhi, a zhe ne Brrabę Jesu ri ya wrę ngbe ne lendo ne ngu wru zinye ngbe ne brrá re-njeli ngu,

⁸ne ngu ri ngwa nné ne ko mbe hu Bẹnẹ wę ngbe nné ne mbe ra zhwe Nka Rina Brrabę nzhi Jesu cinci.

⁹Á ri shwe cinci ré ci shweni herri tiya, ne e ri we yu a nyyi Bẹnẹ ngbe ne brra igbe ngu zenze.

¹⁰A zhe ne ngu ri be aha ngbe nné wiri ngu ré ki ngwa grime, ga nné cę nka ngu zhwozhwo ri nyę we ronu ne ngu, nyi ri shi a tsi mbe aha nyi i shî kya ne nzhi níng ting.

¹¹Kya a nyi ngwiee ne nzhi srra re ku Bẹnẹ aha nyi, he Bẹnẹ nzhi re ci srra nyi re shi yeyerri ne ye ne ngu níng ye, re bra níng ci nyi hung nyi ko zohu cwuo rina ne nyi hwie nyiny ne sa rie nyi a yarri igbę ngu.

¹²Ngbe lo Brrabę nzhi Jesu wę she grime a yarri nyi, nyi ę she grime a ngu ma, aha ehwie rina Bẹnẹ nzhi, ngbe ne Brrabę Jesu Krristi.

2 Nné Tesalonika 2

¹Mèdi a nka be Brrabę nzhi Jesu Krristi ngbe tsu ne nzhi ri tsu aha nzhi nyi ngbe ne ngu, nzhi cwe nva ne nyi re-gimbe,

²he shi d_e nyi kence_e kpi roshwo hwie nwie bē ne re-nka ne e he he Kotu Brrab_e e hle ana w_e, ka ré he nyi ya nka ne nzhi i he a yarri igb_e Nshe Wiri, ka ré he nyi we ya nka ne nzhi he, ka ré bra he nka nna a wru a ya krr_ed_e ne nzhi wie.

³Shi d_e ya nne re níng brra w_e ko tsie_e tsie_e, ko shi Kotu ana re ci w_e se zhe ne nneywí ri keshe nyi B_en_e gbanggraa, ne nne ‘hwie_e ana ngu ya wr_e wire, ngu ne B_en_e ri ki re ci shweni ana.

⁴A ri ra ko nda ne e ki ye he b_en_e, ka kya ne e ki yé mbè, ngbe w_e fo rici ngu ze a zete ko nda, herri we_e yaa cisa a Brranyi B_en_e nwie he nyi ngu nyi B_en_e.

⁵Ko nyi lu he a zhe ne nje i shi ngbe ne nyi nje i níng ti re-ankya n_e oo?

⁶Nyi bra hu kya ngu ci ne ko shi re be a zhe ne n_e w_e, aha ngbe á ri wru mi ne ngu ne zhe ngu ngu ci yeyerrí.

⁷Aha ko we zhe ne n_e ma, igb_e nné ‘hwie_e nna shi ncwuo a la la, m_edi nne ne ngu ki kpo kishi ri wru a shi k_e we ne ki kpo, se ne e ri ki ti ngbe re ki we r_e.

⁸Wire nne ‘hwie_e nna w_e ya wr_e fa, m_edi kundu Brrabe Jesu ri he ngu ya wre a zheng be ngu, w_e ki yhwa we yhwa ne nshe ne ngu kle herri w_e hu, w_e ki ci re ci shweni we ne grime_e ne ngu ning be.

⁹Ngu nne ‘hwie_e nna ri be yeyerrí ne cwuo shetani ne ko zohu zhwe igb_e nwie nyi re-cwuong hwie_e nga onu, ngbe ngbá re-ankya na rabrra.

¹⁰Ngbe w_e brra nné mbe ne mbe cwo a ci shweni ne ko zohu zhwe rabrra ‘hwie_e ‘hwie_e, aha ne mbe ra sh_i nka raywrra ngbe mbe she kyia.

¹¹A nyi aha ni B_en_e ri ci ré we brra we ‘tente_e brra, herri ré sh_i nka rabrra.

¹²Aha ngbe ré nyi ga nné ra sh_i nka raywrra zhwozhwo nka, aha ne mbe k_e we ne ho shwi engwie_e.

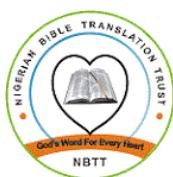
¹³M_edi nzhi e se nzhi srra re ci B_en_e kijieng ko zohu zhe aha nyi, re-gimbe, nyi ne Brrab_e níng ce. Aha B_en_e i níng kyie tu we ceucwung he ngbe nyi she kyia ne igb_e Nshe ngu, he ngbe ngu níng ci nyi hwie_e nné wiri ngu, aha sa rie nyi a nka raywrra.

¹⁴A nyi aha ni ne B_en_e ngu níng ye ne Nka Rina ne nzhi níng brrong, aha ngbe nyi she grime_e Brrab_e nzhi Jesu Krristi.

¹⁵Aha ni re-gimbe, nyi yo gangga, nyi bro nka raywrra ne nzhi i níng mieng, ka ne nka nu, ka nzhi i níng wieng wie a krr_ed_e.

¹⁶Nde Brrab_e nzhi Jesu Krristi we rici ngu ngbe B_en_e ne ngu nyi ‘B_e nzhi, ne ngu níng ce, ne ngu níng krru ehwie herri tiya, ngu bra níng ngwa ‘tente_e kya ngbe nzhi níng sa riyii aha ehwie rina ngu,

¹⁷re níng shw_e rehwie, re bra níng ngwa igb_e ko zohu zhe a yarri ko zohu kya rina ne nyi shi nyiny, ka ne nyi shi heng.

2 Nné Tesalonika 3

¹A ngrangrang re-gimbe, nyi ku Béne aha nzhi aha ngbe nka Brrabé re se ngwie yu we hwiehwie, ngbe re she grime shi ne ngu i she a nwie nyi,

²he ngbe Béne re bra níng kyé a nva nné ‘hwié ngbe nné engwie, aha ko nyi ko nye ngu nyi nne cę nka wę.

³Mèdi Brrabé e nyi ‘Bę ré hung sa rie a ngu; a shi níng ci nyi ci igbę, wę bra níng cwo ne nne ‘hwié ana.

⁴Nzhi cwe zewe ne nyi aha Brrabé, aha nyi shi nwie nyi re-ankya ne nzhi i he nyi nyi, nyi bra shi tu rici nwie nying.

⁵Nde Brrabé re níng kwa a yarri ronu rie nyi, ngbe nyi ning bra hu cę Béne, ngbe ne zhwe rwe rie ne Krristi ngu ngwá.

⁶Re-gimbe nzhi, nzhi níng ngwá nka a yarri lo Brrabé nzhi Jesu Krristi he nyi to zenze ne ko zohu nne cę nka ne ngu bi rę, ne ko ngu nyi yeyerri ne kya nzhi i níng mięng we.

⁷Nyi we nci nyi nyi hu reseng he aa mwa yeyerri nyi mię kya ne nzhi nyí. Ko nzhi i bi rę a zhe ne nzhi i shi ngbe ne nyi wę.

⁸Ko nzhi i ye yâ ya nyi shweni węsa ki trrang wę. Mèdi nzhi i yaa ta nwie nyi cwuo tene ngbe totu, he ngbe dę nzhi ngwa ko ya nyi nkpe wę.

⁹Ko nzhi i nyi ni aha he nzhi nyi riywę dęmę ngbe nzhi níng rinng aha yankya wę, mèdi aha ngbe nzhi we ya ekpęe na ne nyi shi zhwe hwięng.

¹⁰Aha ko ngbe zhe ne nzhi i shi ngbe ne nyi, nzhi i níng ngwa nka he, "Nne nke ne ngu ra nyi cwuo, shi dę ré ki ngwa yâ wę."

¹¹Aha nzhi hó he a bi yá a tsi nyi ne mbe srra we shweni nwie gyę re sha ronu a anky na kpi nné.

¹²Zhwe nné ana nzhi we ngwá nka nzhi bra we shwé ehwie a yarri lo Brrabé Jesu Krristi he ré yaa tarra ré nyi cwuo ngbe ré ning bro nci mbe.

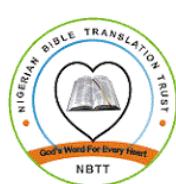
¹³Medi nyi e re-gimbe, shi dę nyi rwę ne nyi kya ngu shi tsantsa wę.

¹⁴Kundu a ri bi ya nyi ne ngu ra zhwe kya ne nzhi níng heng a krrede ne, nyi ki sa riyii, shi dę yankya re níng mwe ngbe ne ngu wę, aha ngbe nshwu re ki yhwe.

¹⁵Shi dę nyi bra ki fo shi nyi rwinko wę, mèdi nyi ki yhwire shi nyi gimbe.

¹⁶Ma nde Brrabé ne ngu bi srra rina we rici ngu re níng ngwa srra rina ko zohu zhe a yarri ko nda. Nde Brrabé re shi ngbe ne nyi zhwozhwo.

¹⁷Nje wie nke e ne va nje: Dzie ne e wru nwie Bulu. Nje cí va a ko zohu krrede ne nje wié e ni. Nje wié cwuo a he ni.

¹⁸Nde ehwie rina Brrabé nzhi Jesu Krristi re shi ngbe ne nyi zhwozhwo.

1 Timoti

1 Timoti 1

¹Krredę nę e wru nwie nje Bulu, nnente Krristi Jesu yeyerri ne nka ne Bęne ne ngu nyi Nnenkyia nzhi ngu ngwa ngbe Krristi Jesu ne nzhi ning sa riyii.

²Nje wie re nzhi nwie Timoti kowe b̄i nje a yarri cę nka. Nde ehwie rina ngbe naana Bęne ‘Bę ngbe Krristi Jesu ne ngu nyi Brrabę nzhi re shi ngbe ne ngwę, re bra re ngwa srra rina.

³Nje cwe nva ne ngwę he ngwę hwię srra a Afisa, we shi ne nje i he ne ngwę a zhe ne nje i nyia re nzhi Makyidoniya, aha ngbe ngwę ngwa yá nné ne mbe shi miimi ę ana nka ngbe ré we ni mię re-nka ne mbe shi ka.

⁴Dę ré ning tu rici a re-nkaashwe ngbe nka re-lo brrá ho nné tiya dewedewe ana wę. Zhwe re-nka ana cwo mi ne ronu ce ne ko mbe she nneywíng ré nyi cwuo Bęne ne ning sa rie wę.

⁵Kwili nka ne nzhi níng ngwa a nyi nke he nyi yaa cę, zhwe cę nke ne ngu wru nu rie ne ngu shi wiriri, ngbe a ehwie ne ngu shi wang, ngbe ne t̄entę sa rie.

⁶Yá nneywí ne mbe we r̄e nę á nę ne he re-nka shweni.

⁷Á cę hwię nné mie Nti Nka Bęne, mèdi koó hu r̄esę kya ne mbe hé wę, wire re ning hwię cwu kya ne mbe hé.

⁸Nzhi hu r̄esęng he Nti Nka a bi rina kundu ne e ning nyi cwuo mi yeyerri.

⁹Nzhi bra hu r̄esęng he koó ngwá nti nka aha nné redziee wę, mèdi aha nné riywę redziee, ngbe nné ra ho nka, ngbe nné ra zhwe Bęne, ngbe nné ęngwię, ngbe nné mbe ne ko mbe shi wiri wę, ngbe nné cwi Bęne, ngbe nné mbe ne mbe yhwi re-’bę mbe ka dé mbe, ka mbe yhwi nné,

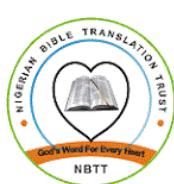
¹⁰ngbe nné nyi nję, ngbe re-gbaru, ngbe nné rię nneywí, ngbe nné ca rabrra, ngbe nné ngwa sheede rabrra, ngbe nné nyi ko zohu kya ne ko ngu shi tsantsa ne nka raywrra wę,

¹¹nka ne ngu shi yeyerri ne Nka Rina bi grime na Bęne ne ngu be ré ki de, ne ngu ning ngwa n brro.

¹²Nje ci kijięng re nzhi nwie Krristi Jesu Brrabę nzhi ne ngu ning ngwa igbęng nyi cwuo nę, shi ne ngu ning fo he nje be ngbe ngu ning kye n nyi cwuo ngu.

¹³Ko ngbe ne a rotu ncwuee, nje i he re-nkang dzię Bęne, nje ngwa nné Bęne cinci nwie cwi Bęne; mèdi Bęne ę ri naana nje aha ne nje i nyi a riywę hung ne ko nje bi sa rie wę.

¹⁴Mèdi ehwie rina Brrabę nzhi re be nwie nje ę i zhwo we zhwo, aa ning ngwa sa rie ngbe cę na ngu wru yarri Krristi Jesu.

¹⁵Cwu nka ne ngu mwa yeyerri ngbe ko nyé re shî e nyi nke: Krristi Jesu a be be ngwię nę aha ngu kyia nné engwie, ne nyi nje ne nje nyi nyrrukiking a tsi mbe.

¹⁶Medi Bene e ri naana nje aha ni, he ngbe aha nje nyrrukiki nne engwie, Krristi Jesu re ti ehwie sheng ngu zhwozhwo aha re hwię kyang mwa yi ne resę nné ne mbe cwo a sa rie a ngu ré she ce herri tiya.

¹⁷Grime ngbe de nyi na ngu herri tiya tiya, ngu ne ngu nyi Nggwę herri tiya, ne ko ce ngu bi gama wę, ne koó ki ri wę, ne nyi we ngu nggaa ngu nyi Bene. Re shi ni.

¹⁸Kowe nje Timoti, nje re ngwa nka ne yeyerri ne re-nka ne i keshe ti reseng gbangba a rici ngwę. Nde ré re shwę ehwie ngbe ngwę kwę tentę cwe,

¹⁹ngwę kę we ne bro sa rie ngwę ngbe ne onu rie ne ngu shi wiriri. Yá nneywí e á ci sa rie mbe e ci shweni aha ne ko mbe zhwe kya ne ronu rie mbe we mięng wę.

²⁰A tsi mbe e a bi Himenayu, ngbe Alezanda ne nje we ngwa a nva Shetani, ngbe ré mię yankya dę ré dzie Bene wę.

1 Timoti 2

¹Aha ni, a cœucwung, nje níng shwę rehwie he nyi ku Bene, nyi mwo rumwo, nyi cwe nva ne Bene, nyi bra ki ci kijieng aha ga nné zhwozhwo,

²aha nggwę ngbe ga brrá nné gonati zhwozhwo, aha ngbe nzhi srra rina rina a yarri owu Bene ngbe ne ekpee wiri a yarri ko nda.

³Nyi ngwiee ngu bi rina ngu bra klá Bene ne ngu nyi Nnenkyia nzhi ehwie.

⁴A cé nneywí zhwozhwo ré she kyia re bra hu resę nka raywrra.

⁵Aha a bi Bene we zunzru, nne yó zetsi Bene ngbe nneywi e bra shi we zunzru wa, ngu nne ana nyi Krristi Jesu,

⁶ne ngu ngwa rici ngu aha ngu sę ga nné zhwozhwo, á bra ngwa sheede nna a zheng yeyerri.

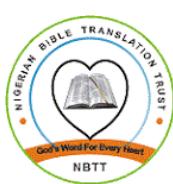
⁷A bra nyi aha ni ne e ning ci n hwię nne brro nka ngbe nnenté re nzhi nwie Nné Nzhwe Ngwię ngbe n we mię nka a yarri sa rie ngbe raywrra. A nyi nka raywrra ne nje hé nę, ko nyi rabrra wę.

⁸Aha ni nje cé he nné ntó ko he ré kywo nva wiri mbe ze nwie ku Bene wesa ne rimwi ka ronu ce.

⁹Nje bra cé he mbrrú ré ci ankya na ngu mwa yeyerri ne ko ngu shi we ci nshwu wę, shi dę ré nyi nci mbe re zhwo zhwo, ka ré nyi risa ne zinarriya, ka zunkya, ka ne ankya ci rwę na ngu zhwo ncwę wę;

¹⁰mędi ré nyi re-cwuo rina shi ne ngu mwa yeyerri ne mbrrú ne mbe yé Bene mbè.

¹¹Mbrru a re srra cereng ngbe re mię a yarri nywę rici zhwozhwo.

¹²Ko nje shî he mbrrú re mie nka ka re bi dëmë a zete nne nto we, medi re srra ranng.

¹³Aha á i keshe nyi Domu wire ne e nyi Hawa.

¹⁴Ko bra nyi Domu ne i ki brra wé, a nyi ngu mbrru a ne i ki brra herri ngu nyi engwie.

¹⁵Medi mbrru a shi she kyia a yarri bî rewe, kundu ne ngu ke we ne bi sa rie, ngu ce nné, ngu srra wiri nwie nyi kya ne ngu shi yeysterri.

1 Timoti 3

¹Nka n̄e nyi cwu nka: ko nȳe ne ngu c̄é he ngu hwię nne ci nkwię ne ekpri nn̄e ce nka, a c̄é ‘tente cwuo.

²Mahu aa mwa yeyerri ngbe nne ne ngu ci nkwi le ne ekpri nné ce nka re nyi nne ne ko
ngu bi kya ré ki kwe feli we, re bi we mbrru zunzru, re ci nkwi le ne rici ngu; re cwo
rici ngu rina, re bi grime a nyyi nné, re nyi nne ne ngu si nné ice, re hung mie nka.

³Shi de re nyi nne shwe ‘hwieen we, de re nyi nne kre ko we, mèdi re nyi nne nywe rici, de re nyi nne bi nka ngbe ya nne we, de re bra nyi nne ne ngu cé ncwé yang we;

⁴re nyi nne ne ngu hung cwo eri na ngu rina rina, ne ngu ci rewe ngu á ki ho nka nwie ki ngwa grime a yarri ko nda.

⁵Kundu dę nne e hung cwo eri na ngu we, we ce rimi re hung cwo ekpri nné ce nka Bene ee?

⁶Shi de re nyi nné ne ngu sè ywè hwing wé, kishi a ri nè ne kywo rici ze herri re ci shweni shi Shetani ne i ki nyi nka:

⁷re bra nyi nne ne ngu bi grime a nwie nné riywé ce nka, kishi á ri ki kwe feli ngbe Shetani re ki ci nggriisi re grre.

⁸A shi we ni ma, nnencwo a yarri ekpri nné cę nka re nyi nne ne e ki ngwá grime, de re nyi nne bi ronu wehwie wę, dę re nyi nne ‘hwieen wę, dę re nyi nne bi riyii ncwę we:

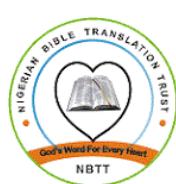
⁹re nji nne ne ngu bró kva ne e níng ting aha sa rje nzhi a nu rie ne ngu shi wiriri.

¹⁰Ré keshe ré we mwa ré ri wire, á ri she ne ko mbe nyi yankya wieeni wé wire wé we ci ré hwie nnencwuó a varri nné ce nka.

11 A shi we ni ma ne mbrrúng, ré nyi mbrrú ne e we ngwa grime, shi d_e ré nyi mbrrú brra ronu we; ré nyi mbrrú ci nkwile ne nci mbe ne e hung sa rie a mbe a varri ko nda.

¹²Nnencwo yarri ekpri nné cę nka re nyi nne bi we mbrru zunzrru, ne ngu ci nkwill ne rewe ngu ngbe eri ngu zhwozhwo rina rina.

¹³Nnencwuó nke ne mbe nyi cwuo mbe rina rina wé she grime a nyyi nné, herri wé hung he pka sa rie mbe a Krristi Jesu we dengge.

¹⁴Shi ne nje wie krrede ne re be nwie nyi, nje hwie he nje rā wre ne be nwie nyi,

¹⁵mèdi kundu ne e ri shi ning dzio zhe, nje cę nyi hu zhwe ekpée ne ngu mwa yeyerri nyi bi a ri Benę, ne ngu nyi ekpri nné cę nka Benę bi ce, ne ngu nyi riti raywrra ngbe ne iitang.

¹⁶Ko nyi kya ré rin rin ma gung wę, sa rie nzhi ę shi a kya ne ngu shi cwuncuu, A i ya wre yarri ikpe nneywi, Nshe Wiri i ti he nyi nne raywrra, re-njeli i ki ri. Á i brro nka ngu a re-ngwie zhwozhwo, á i sa rie a ngu ko he a be ngwie, á bra i ki fo re nzhi zinye.

1 Timoti 4

¹Nshe Wiri ę tí we gbeng he a rotu krrucing, yá ri we ni cę nka ngbe wę ne ne zhwe rabrra yá re-nshe lele ngbe yá re-nka ne e mię ne ngu wru nwie rije.

²Nné mię zhwe re-nka ana á nyi nné rabrra ne mbe brrá ronu ne ronu rie mbe vi shi shi á we kpre ne kprincwę ne ngu shwo a nro.

³Á hé de ré rwe nyrra wę, he de ré ye yá re-nzhwe yâ wę. Medi Benę ę nyi yâ aha ngbe nné ne mbe sa rie a ngu ne mbe bra hu reseng ré sę ne nva wehwie nwie ki ci kijieng.

⁴Aha ko nda ne Benę ngu nyi ę bi rina, shi de ré ra ya wę kundu ne e sę ne nva wehwie ne ki ci kijieng,

⁵aha nka Benę ngbe rumwo ne e mwo a ki ci ci wiri.

⁶Kundu ngwę ngwá re-gimbe ę re-nka ne, ngwę ę hwię ‘tentę nnencwu Krristi Jesu, shi ne ngwę shwe rishwe ne nka ne nzhi ning sa rie ne ngu nyi nka ‘tenteng ne ngwę mię ne ngwę bra shi nwie zhweng.

⁷Mèdi to gbong ne re-nka shweni ngbe re-nkaashwe hó mbrrú, tu we rici nwie mięng aha ngbe ngwę bi ekpée Benę.

⁸Na rwe aha ning bra ci igbę ę a bi ewę mpeni tsię, mèdi tu rici yarri ekpée Benę ę bi mpeni a yarri ko nda, aha a cwo mi ne mwo rina a srra na zhe ne ngbe a zhe ne ngu cwo be.

⁹Cwu nka ne ngu mwa yeyerri ngbe ko nyę re shî ę nyi ngu ne.

¹⁰A nyi aha ni ne nzhi yaa ta nwie kwę rekwe, aha ne nzhi sa riyii a Benę bi ce, ne ngu nyi Nnenkyia ga nné zhwozhwo, shi ngra nyi nné cę nka wo.

¹¹Ngwa nné cę nka re-nka ne, ngwę bra we mięng.

¹²Shi de ngwę we ya nne re re dzieł he ngwę nyi ewewe wę, mèdi nde ngwę hwię kyang mi yi a nwie nné cę nka a yarri nka ngwę, ngbe srra ngwę, ngbe cę ne ngwę cę nné, ngbe sa rie ngwę, ngbe ekpée wiri ngwę.

¹³Tu rici nwie hwie nné cę nka krrede Bene, ngwę we brro nka, ngwę bra we mię nka ne nje cwo be.

¹⁴Shi de ngwę we wesa nyi cwuo ne beewa ne ngu shi yarri ngwę, ne i re ngwa a nka nné ti ręsęng a zhe ne ekpri brra nné cę nka mbe i re gara nva ana wę.

¹⁵Nyi ga re-ankya nę, ning tu rici a mbe, aha ngbe ko nyę re ri ye yincwuee ngwę.

¹⁶Ci nkwię ne rici ngwę ngbe kya ne ngwę mię nnéng, aha kundu ngwę nyi ni, ngwe shi yaa kyia we rici ngwę ngbe nné ne mbe re ho.

1 Timoti 5

¹Shi de ngwę ti brra nne ne ren wę, medı ki he nka shi nyi ‘bę ngwę. Cwo ne kpi ze rewerento a shi á nyi re-gimbe ngwę.

²Cwo ne brrá mbrrú a shi shi de ngwę ma, ngwę bra cwo ne ze rewerembrru a shi shi re-gimbe ngwę ne ehwie wiri.

³Ci nkwię ne kpambrrú ne cence koó bi nné we sheng wę.

⁴Medi kundu kpambrru a bi rewe ka re-enve, nde ré kęshe mię nyi cwuo Bene e a yarri ri mbe nwie ci nkwię ne nné mbe, ngbe ré we trra cwuo ne mbe i we nying. Kya ne ngu kla Bene ehwie nyi nke nę.

⁵Kpambrru ne ngu shi we nggaa ngu, ne ko ngu bi nne ki sheng wę, a sá riyii a Bene ne ngu srra re mwo rumwo re ku Bene totu ne tene.

⁶Medi kpambrru ne ngu yaa sa nwie ho shwing nna, aa ci kweng ko ngbe ne ngu ning shi nce.

⁷We ngwa re-nka nę kishi yá mbe ri she kya ne e shi we cwi.

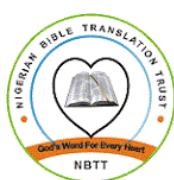
⁸Medi ko nyę ne ngu ra ci nkwię ne nné ngu, shi ngra nyi nné ri ngu wę, mahu a cętrí cę nka herri ma canca nne ra nka ne ngu.

⁹Shi de ré ci lo kpambrru a tsi kpambrrú wę se ne ngu cwu re-rie nshwa rrıtsię wire, ne ngu bra i srra rina rina ne nto ngu;

¹⁰re bra nyi mbrru ne e ki hu ne ekpee re-cwuo rina, ne ngu i mię ewę rewe ngu ciee rina, ne ngu si nné ice, ne ngu kyu nné wiri nta, ne ngu she nne ne mbe shi cincing, ne ngu bra ngwa rici nwie nyi re-cwuo rina a yarri ko nda.

¹¹Medi shi de ngwę wę ne ning ci kpambrru ne mbe nyi rana mbrrú wę; aha kundu ecwue ri shwe rici mbe ne ko mbe hung ngwa rici nwie Krristi wę, wę nę ne kre he mbe dro;

¹²ngbe wę yaa ci vini aha ne ko mbe bro ‘jee ne mbe kęshe sa wę.

¹³Wesa ni, wé ngwie ya ekpeeng srra shweni nwie gye regye a reri reri; herri ko we nyi we cwuong srra shweni e we, mèdi wé srra nwie brra ronu ne mbe grra ragrra re he re-nka ne ko ngu mwa yeyerri ré he we.

¹⁴Aha ni, nje ri a mwa yeyerri kpambrrú ne mbe nyi rana mbrrú a ré rwe nyrra, ré bî rewe ngbe ré ci nkwlé ne reri mbe, kishi rwinko nzhi ri she demeng he kya ngu shi wieeni a rici nzhi.

¹⁵Herri ma yá kpambrrú a, á a klu nwie zhwe Shetani.

¹⁶Mèdi kundu ya mbrru cè nka ri bi kpambrrú a tari ngu, nde re we sheng, shi dè re we ekpri nné cè nka ne nkpe nna we, aha ngbe ekpri nné cè nka a re hung she kpambrrú na mbe shi we nggaa mbe.

¹⁷Brrá nné na ekpri nné cè nka ne mbe nyi cwuo rina rina á be ré we ngwa grime ré bra we sheng, shi ngra nyi nné mbiye ne mbe yaa ta nwie brro nka re mié nné nka ana we.

¹⁸Aha krredé Bènè e he, "Shi dè ngwé rwe nzhimì onu a zhe ne ngu shi she nkya we." A bra he wa he, "Aa mwa yeyerri ré trra nnencwuo lede cwuo ngu."

¹⁹Shi dè ngwé shî nka ne e he a rici ya brra nne na ekpri nné cè nka we, se ka a bi resheede wehwie ka wetsié wire.

²⁰Nné mbiye ne mbe kè we ne nyi engwié, we ti brru mbe a nyyi ko nyé aha ngbe rese nné e zhwozhwo ré ci owu.

²¹Nje re ti re-nka nè a nyyi Bènè ngbe Krristi Jesu ngbe re-njeli ne e kyie kyie, he ngwé ngwa re-nka nè wesa ne cè rici, he ngwé bra nyi ko nda wesa ne kyie nné kyie kyie.

²²Shi dè ngwé shi hooro nwie gara ya nne nva aha re nyi cwuo Bènè we, shi dè ngwé bra ci rici ngwé a engwié ya nne we. Yaa ci ngwé shi wiri.

²³Shi dè ngwé kè we ne shwe we rishi hwerri we, shwe ewe rishi ruto tsie aha ehwie wie ngwé ngbe ne riywé gbingbi ne ngwé srra re nying ana.

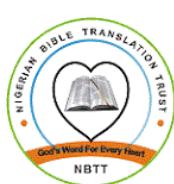
²⁴Re-engwié yá nné e á shi we gbeng, á nyia re nzhi keshe mbe ré ya cwu nwieng nyi nka, mèdi na yá á cwo a timi a ncwuee.

²⁵A shi we ni wa, re-cwuo rina a á shi we gbeng, ko ngbe ne dè mbe shi gbeng we, ko shi ré hwié a la la we.

1 Timoti 6

¹Nde rese nné mbiye ne mbe nyi 'hwié ré ngwa re-beri mbe grime a yarri ko nda, kishi lo Bènè ngbe nka ne nzhi mié ri hwié kya cwi.

²'Hwié mbiye ne re-beri mbe nyi nné cè nka shi dè ré we dzie aha ne ga mbe zhwozhwo nyi re-gimbe we, mèdi ré ning bra tu rici nwie we nyi cwuo, aha nné ne

mbe shi ye mpéni cwuo nna nyi nné cę nka ne mbe we cę. We mie re-nka nɛ nwie cwe nva ne mbe ré nyi ni.

³Ko nyę ne ngu ri mię yaka nka ne ngu shi ka, ne ko ngu shi tsantsa ne nti nka Brrabę nzhi Jesu Krristi ngbe nka ne ngu shi yeyerri ne na ekpée Bene we,

⁴mahu a kywó rici ze, koo bra hu ko yankya wę. A bra bi ya ekpeeng kre we he ré srra nwie yaa kwa be nwie yaa ti ronu ce ne re-nka ne mbe cwo mi ne ewhie shwo, ngbe rekwe, ngbe yaa cwi, ngbe hwie yi he ya nne bi vini ‘hwię ‘hwię,

⁵ngbe ne srra we nwie yaa nyę ngbe nné ne ronu rie mbe dzio, ne mbe hwię hwerri węsa raywrra. A nwie mbe, zhwe Bene e nyi we ya rēng ci ncwę.

⁶Medi rishwe a yarri ekpeeng zhwe Bene e nyi bi kijieng a kya ne ngwę bi.

⁷Aha ko nzhi i be a be ngwię nę ne yankya wę, ko nzhi bra ri hung fo yankya a yarring wę.

⁸Aha ni kundu nzhi bi yâ ye ngbe ankya ci rwę, aa níng be.

⁹Medi nné mbe ne mbe cę he mbe ci ncwę e á kpi yarri mwa ri, ngbe re-ankyang grre, ngbe ga re-ankya ecwue rumwa rumwa ne ngu shwé rici mbe ngbe wę we dzio, herri wę we ci wę ciywi re nzhi ci shweni zhwozhwo.

¹⁰Aha riyii ncwę e nyi riti ko zohu zhwe engwię. Yá nné e aha kre ncwę, á we sa rie mbe, herri á yaa dzio rehwie ne re-gezhę we yang.

¹¹Medi ngwę nne Bene e, nyi zenze ne ga re-ankya nę zhwozhwo, ngwę kre we ekpee redziee, ngbe ne ekpée Bene, ngbe ne sa rie, ngbe cę, ngbe yaa rwe, ngbe ne ekpee ranng.

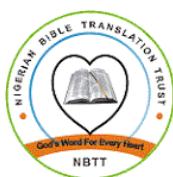
¹²To ‘tentę ncii ne nzhi ning sa rie e ho; bro ce na herri tiya ne ngwę bi e, ne ngu nyi kwili ye ne Bene ngu i re ye a zhe ne ngwę i ngwa ‘tentę sheede a nyyi nneywí piriri.

¹³Nje re ngwa nka a nyyi Bene ne ngu ngwá ga re-ankya ce, ngbe a nyyi Krristi Jesu ne ngu i ngwa tentę sheede a nyyi Buntu Bilatu a yarri nka ngu,

¹⁴he ngwę zhwe nti nka nę tsantsa węsa ne ya vini herri zhe ne Brrabę nzhi Jesu Krristi ri ya wre,

¹⁵ne zhe nna cwo a ci yeyerri shi ne Bene ngu ning sang -- ngu Bene ne ngu be ré ki de, ne nyi we ngu nggaa ngu ngu bi igbę zhwozhwo, ne ngu nyi Nggwę re-nggwe ngbe Brrabę na re-brrabę.

¹⁶A nyi we ngu nggaa ngu ne ko ngu hú wę; ne ngu srra yarri nsę ne ko bi ré hung ywa dudu wę, ne ko bi nne ngu sa ki ri ka re hung ki ri wę. Grime ngbe ne igbę nyi na ngu herri tiya. A shi ni.

¹⁷Ngwa nné bi va na re-ankya ebe ngwię nę nka he shi dę ré cwe zewe wę, dę re bra sa riyii a re-dukyieę wę aha koó fo zhe wę, mèdi ré sa riyii a Bẹnẹ ne ngu níng ngwa ko nda ne ehwie zunzru aha nzhi ning ho shwing.

¹⁸Ré nyi rina, ré ning bra nyi re-cwuo rina, ré shi wang nwie ngwang, ré bra she kpi nnéng.

¹⁹Kundu mbe nyi ni, wę yaa tsu dukyieę we rici mbe, ‘tente dukyieę aha zhe ne ngu cwo be, aha ngbe á ri she ce na ne ngu nyi ‘tentę ce.

²⁰Ngwę Timoti e, ci nkwię ne kya ne e re ngwa ngwę nyi. Ti rici ngwę a re-nka shweni na nkang dzieę Bẹnẹ, ngbe ronu ce shweni ne yá fo he nyi "hu reseng", mèdi nyi rabrra.

²¹Aha yá ne mbe zhwe zhwe re-nka ne e mię ana á we sa rie mbe. Nde ehwie rina Bẹnẹ re shi ngbe ne nyi.

2 Timoti

2 Timoti 1

¹Krredé n̄e e wru nwie nje Bulu, nnente Krristi Jesu yeyerri ne kya ce B̄en̄e, aha ngbe n ti rese ‘jee ngu aha ce ne e she a yarri Krristi Jesu.

²Nje wie re nzhi nwie Timoti, kowe ce nje. Nde ehwie rina B̄en̄e ‘B̄e ngbe Krristi Jesu Brrab̄e nzhi re shi ngbe ne ngw̄e, re ri naana ngw̄e, re bra re ngwa srra rina.

³Nje cí B̄en̄e ne nje ki nyí cwuo kijieng ne onu rie nje wang, we shi ne yó nje mbe i nyi, nje srra re lu ne ngw̄e a yarri re-ku B̄en̄e nje totu ne t̄ene.

⁴A zhe ne nje lú ne reyii ngw̄e, ma n kre he nje rā re ri, aha ngbe ehwie nje re sh̄i ne rekwi.

⁵Nje lú ne ‘tente sa rie ngw̄e, ne ngu i keshe shi a yarri Lowe, yo ngw̄e mbrru, ngbe yarri d̄e ngw̄e Yunisi. Nje bra hu he cence a zhe ne n̄e, zhwe sa rie ana k̄e we ne shi yarri ngw̄e ma.

⁶A nyi aha ni ne nje re lú he shi d̄e ngw̄e we beewa ngw̄e ne B̄en̄e i re ngwa a zhe ne nje i re gara va ana re ci nsharan w̄e,

⁷aha ko Nshe Wiri ne B̄en̄e ngu níng ngwa a nyi nang to owu w̄e, se ka nzhi bi igbe, nzhi yaa ce, nzhi bra hung ci nkwil̄e ne nci nzhi.

⁸Aha ni shi d̄e ngw̄e to nshwu ngwa sheede aha Brrab̄e nzhi ka ngw̄e to nshwu nje aha ne nje shi gyiaa aha ngu w̄e, m̄edi nde nzhi mwe gbengbe nzhi yaa rwe yarri shwe gezhe aha Nka Rina n̄e ne igbe B̄en̄e.

⁹B̄en̄e e níng kyia, ngu a bra níng ye he nzhi ci nné wiri ngu, ko aha ya cwuo ne nzhi ki nying w̄e, m̄edi nyi we kya ne ngu rwe nyding, ngbe ne ehwie rina ngu re be nwie nzhi a yarri Krristi Jesu tu we ceucwu re-zhe.

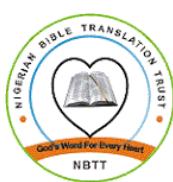
¹⁰A zhe ne n̄e aa bra níng ti ko nda we gbeng a be ne Nnenkyia nzhi Krristi Jesu ngu be, ngu ya ci igbe hu ci shweni, ngu a níng tsie n̄se a rēng she ce ngbe srra w̄esa hu ne Nka Rina.

¹¹A nyi aha Nka Rina n̄e ne e ning ci nje hwię nne brro nka, ngbe nnente, ngbe nne mię nka.

¹²Kya a nyi ngwiee ne nje shw̄e gezhe shi ne nje shi mi n̄e. Gbengbe ni ma, ko ning bi nshwu w̄e, aha nje hu nne ne nje sa rie a ngu, nje bra hu cence he aa hung cwo kya ne ngu ning ngwa n brro herri re nzhi cwu Tung be ngu.

¹³Nde nka ne ngw̄e ho a nwie nje ne ngu shi tsantsa re hwię kya ne ngw̄e shi zhwe hwięng, a yarri sa rie a Krristi Jesu ngbe ce kpi re-gimbe.

¹⁴Nde igbe Nshe Wiri ne ngu shi yarri nzhi re re sheng ngbe ngw̄e ci nkwil̄e ne kya ne e re ngwa ngw̄e nyi.

¹⁵Ngwé hu he ga nné Asia á ning bra emerin, herri ngbe ne Fijelu ngbe Hemojini.

¹⁶Nde Brrabé re ri naana nné ri Onesiforru, aha a i srra re ning shwé ehwie ko zohu zhe, ko i to nshwu gyiaa nje we.

¹⁷Ko zohu zhe ne ngu i shi ya wré a Rroma, ngbe wé ning kre we kre we kre se ngu ning she.

¹⁸Nde Brrabé ri ri naana ngu a Tung be ngu. Ngwé ma ngwé hu zhwe re-ré kanka kanka ne ngu i ning sheng a Afisa.

2 Timoti 2

¹Aha ni ngwé e, kowe nje, yo ne igbé a yarri ehwie rina Béne ne ngu shi a yarri Krristi Jesu.

²Fo re-nka ne ngwé ho nje he a nyyi nneywí piriri ne mbe hwie re-sheedeng, ngbe ngwé mié yá nné na ne e hung sa rie a mbe ne mbe shi hung mié kpi nnéng ma.

³Yaa rwe nwie shwe gezhe ngbe ne nzhi shi ‘tente shezhi Krristi Jesu.

⁴Ko bi shezhi ne ngu shi we ncwuo ngu re bra we re nzhi nyi yaka zhwe cwuo wé, tu ne ngu kre he ngu kla béri ngu ehwie.

⁵We ni wa, nne nke ne ngu shi tsi nné to ncii e, ko bi re she ledeng nna wé, se ne ngu zhwe re-ankya ne ngu mwa yeyerri re nyi.

⁶A bra nyi nne kaa nke ne ngu sa rici ncwuo ne ngu mwa yeyerri re she yâ na ne e keshe ca.

⁷Hwie nka a zete kya ne nje he nè, aha Brrabé shi re ngwa hu rèseng a yarri ko nda.

⁸Lu ne Jesu Krristi ne i ki deze nhu, ngu ne ngu wrú a nzhwe Dooda, we shi Nka Rina ne nje i brro.

⁹A nyi aha brro Nka Rina nè ne nje shi shwe gezhe ne ngu ya cwu na ne e ning ci regyiaa a nva shi nyi ya nne engwé nè. Mèdi koó ci nka Béne a gyiaa we.

¹⁰A nyi aha ni ne nje yaa rwe yarri ko nda aha nné mbe ne Béne ngu kyie, aha ngbe ré she kyia ne e she a yarri Krristi Jesu, ré bra she grime herri tiya.

¹¹Nka nè nyi cwu nka, shi ne e wie he, "Kundu nzhi hu ngbe ne ngu, nzhi e ri srra nce ngbe ne ngu wa.

¹²Kundu nzhi kè we ne yaa rwe, nzhi e ri ye ringgwé ngbe ne ngu wa. Mèdi kundu nzhi klo he ko nzhi nyi na ngu wé, wé ri klo ma he ko ngu nyi na nzhi we.

¹³Kundu nzhi ki bra emerin, ko shi re we wesa nyi kya ne ngu rwe nying wé, aha ko shi re bra ekpée ngu wé."

¹⁴Srra re lu nneywí e re-nka ne, ngwé we ngwa nka a nyyi Bené he ré we ni kwéli re-nka, aha ko bi mpéni wé, se ka re dzio we nné hong nna.

¹⁵Tu rici ngbe ngwé ti rici ngwé he ngwé nyi ‘tenté nne a nyyi Bené, nnencwuo ne ko bi riwie ré ki ci nshwu wé, ne ngu tí nneywí nka raywrra tsantsa.

¹⁶Nyi zenzé ne re-nka shweni nang dzie Bené, aha a kwá nneywí ngbe ré srra ya srra na riywé ekpéé Bené.

¹⁷Zhwe mié nka ana shi shi ya hwe ne ngu yé rwe. A tsi nné mié zhwe nka ana a ning bi Himenayu ngbe Filetu,

¹⁸ne mbe we rē raywrra, mbe né ne he he zheng vu nné kwi e wara, herri á ci kpi nné e á we ni cę nka.

¹⁹Gbengbe ni, riti runo ne Bené ngu sa aa yo gbéngbę, ne nti nka ne e ning wieng he, "Brrabę hu nné mbiye ne mbe nyi na ngu." Wesa ni, "Nde ko nye ne ngu he ngu nyí na Brrabę re we ni re-cwuo ęngwię."

²⁰A yarri brra eri e ko nyi we re-nzhwe ankya ne e nyi ne zinarriya ngbe azrrufa wé, mèdi a bi re-na ne e nyi ne rekwe ngbe na rwe; á nyi yá aha re-cwuo ne mbe bi grime, á a nyi yá aha re-cwuo dede.

²¹Aha ni nne nke ne ngu yaa ci ci wiri ne ga re-ankya ęngwię ne, wé hwię kya ncwuo bi grime, ne e kye, ne ngu bi mpéni a ncwuo Béri, ne e bra nyi sa sa aha ko zohu cwuo rina.

²²Nyi zenzé ne ecwue ankya ze, tu rici nyi redziee, ngwé bi sa rie, ngbe ce, ngbe srra rina gbengbe ne nné mbe ne mbe kyię Brrabę ne ehwie wiri.

²³Shi dę re bi onu ngwé a yarri ronu ce shweni na riywé hung wé, tu ne ngwé hu resęng he á cwo mi ne ko.

²⁴Koo bra mwa yeyerr ngbe ‘hwie Brrabę re bi nka ne ya nne wé, mèdi re nyi ko nye gbagba, re hung mię nka, re hung yaa rwe,

²⁵re hung mię nné cętrri nka ngung a yarri ehwie sheng nwie hwie he ka Bené re we cwu ehwie ngbe ré sę ywé, ré hu raywrra.

²⁶Wire wé hu ning brru re be yarri nkwię mbe, ngbe wé to drre eetsie ne Shetani ngu we sang, ne ngu we prre aha ré ki nyi cwuo.

2 Timoti 3

¹Mèdi hu resęng fang, he a ri bi ngwię bi rwę a rotu krrucing.

²Nneywí ri né ne ce we nci mbe ngbe ncwé mbe. Á ri cwe zewe nwie yaa kywo. Á ri he re-nkang dzie Bené, á ri ra ho nné we bî nka, koó ri bi kijięng wé, koó ri to owu Bené wé,

³koó ri yaa cę we, á ri yaa bro hwie, á ri yaa dzio lo, ko nné ri hung ci nkwilę ne nci mbe we, koó ri bi naana we, koó ri cę kya ne ngu shi tsantsa we,

⁴á ri tiyi shi mbe yaa cę mèdi á yaa ti ruwu, á ri nyi ankya wesa ne hwie nka, á ri kywo nci ze, á ri cę ho shwing re nę cę ne mbe cę Benę,

⁵Á ri tiyi shi mbe bi ękpęeng zhwe Benę, mèdi nyi we rabrra. To zenzę ne zhwe nné ana.

⁶Aha yá mbe ngwi a reri reri nwie shweli mbrrú ne mbe shi brrubrru ne mbe srra re hwie re-ęngwie ne mbe nyi, ne ecwue ga re-nzhwe ankya ngwięngwie bra we kwa,

⁷zhwe mbrrú ne mbe yaa sa nwie ho ko zohu nka hwi ne e be mi, mèdi gbengbe ni koó hung hu ręse raywrra we.

⁸We shi shi Jenisi ngbe Jambrresi mbe i ra Musa nka, nné mbe rre e á ra raywrra we ni ma, á nyi nné ne ronu rie mbe vi, ko sa rie mbe e bra nyi ‘tentęng we,

⁹Mèdi koó cwo a cwu gbong we we shi shi nné mbiye ana, aha ko nyę cwo a ri riywe zentsi mbe e we prrita.

¹⁰Mèdi ngwę Timoti e, ngwę zhwe re-ankya ne nje mię zhwozhwo, ngbe zhwe srra nje, ngbe kya kre nje a srra, ngbe zhwe sa rie nje, ngbe zhwe ehwie sheng nje, ngbe zhwe cę ne nje cę nné, ngbe zhwe yaa rwe nje,

¹¹ngbe zhwe gezhe ne nje shwe ngbe re-cinci. Ngwę hu zhwe gezhe ne nje i shwe a Antakyia, ngbe a Ikonija ngbe a Listrra ne nje yaa rwe yarring, ngbe Brrabę e ning ti a yarri mbe zhwozhwo.

¹²Cence, ko nyę ne ngu cę srra ne ękpęe Benę a yarri Krristi Jesu, we shwe gezhe.

¹³Mèdi nné ‘hwię ngbe nné shweli nné e á shi ning bra dzio we dzio, nwie brra nné, ne e we brra mbe e ma.

¹⁴Mèdi ngwę e, kę we ne zhwe kya ne ngwę mię, ne ngwę bra hu cence he shi ni, aha ngwę hu zhwe nné ne ngwę mię a nwie mbe,

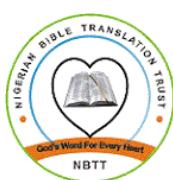
¹⁵ngwę bra hu he tu ne ngwę wru we ęwewe, ngwę hu ręse Krredę Benę ne ngu shi wiri, ne ngu hung re ngwa zentsing she kyia aha sa rie a Krristi Jesu.

¹⁶Ga nti nka ne e wie yarri Krredę Benę zhwozhwo wru nwie Benę, a bi mpęni aha mię nka, ngbe yhwire nné, ré bra ning ti nneywí brru mbe, ngbe ré bra ning mię nneywí redziee,

¹⁷aha ngbe ko zohu nne Benę re bi hu ręse ko nda aha ko zohu cwuo rina.

2 Timoti 4

¹Nje re ngwa nka a nyyi Benę ngbe Krristi Jesu, ne ngu ri nyi nné nce ngbe nné kwi nka, aha ne ngu bra ri be wa ngbe re ye ringgwe.

²Nje re ngwa nka he ngwε brro Nka Bεnε ε, ka re bi zhe ka dε re bi zhe wε, ngwε yaa rwe nwie ti nneywí brru mbe, ngwε we yhwire, ngwε we shwε rehwie ko zohu zhe a yarri we miε nka.

³Aha zhe cwo be ne ko nneywí cwo a cε ho nka raywrra wε, ngbe wε zhwe we kya ne rehwie mbe cε, hεrri wε yaa tsu nnε we miε kya ne re-uucwu mbe cε hong.

⁴Á ri ra ho nka raywrra, ngbe wε ci nkwiłε ne re-nkaashwe shweni.

⁵Mεdi ngwε ε, sa rici ngwε nwie zunzrru, yaa rwe ne gεzhε, nyi cwuong brro Nka Rina, fro cwuo ne Bεnε ngu re ngwa.

⁶Aha nje ε, shi shi ya teede, nje ngwa ce nje, ‘zheng hu nje ε sa dudu.

⁷Nje kwε ‘tεntε ko, nje fro ncii nje ε, nje bro nka ne nzhi ning sa rie.

⁸Kya ne ngu cε a zhe ne nε, nje tsió we lede ncwuo redziee nje, ne Brrabε ne ngu nyí nka tsantsa ngu ri ning ngwa a Tuuye, ko nyi we nje nggaa nje wo, mεdi ngbe ne ga nnε zhwozhwo ne mbe tsió he mbe ri wrε ngu.

⁹Nyi koori ngwε be nwie nje we hwiehwie,

¹⁰aha Dema a ci riyii ankya ngwie nε, hεrri aa to ning we, aa nε re nzhi Tasalonika. Krrise fu Galati, Titu a fu Dalmati ma.

¹¹A nyi we Luka ngu hwiε ngbe nje. She Marrku ngwε be ngbe ne ngu, aha a ning shéng we yang a ncwuo.

¹²Nje te Tikyiku re nzhi Afisa.

¹³A zhe ne ngwε ri shi cwo be, ning fo kuntu nje ne nje i we a nwie Kapu a Tarruwasa, ngbe ne re-krrεdε ana, shi ngra nyi tekpeng wie cwuo ana wε.

¹⁴Alezanda ne ngu cwú re-kprincwε ana aa ning nyi kya ne ngu shi wieenι. Bεnε shi ki trra kya ne ngu nyi.

¹⁵Nyi tεntε ne ngu, aha a ra nka ne nzhi brro nε kyememe.

¹⁶A zhe ne nje i kεshe yo aha ngbe n he nka a zete re-nka ne i ning cing, ko bi nne ngu i yo ngbe nje wε, ko nyε i to ning we. Shi dε Bεnε re wie kya mbe i nyi ana sa wε.

¹⁷Mεdi Brrabε i shi ngbe nje, aa ning ngwa igbε ngbe n ning brro nka, aha ngbe ga nnε re-ngwie zhwozhwo ré ho, hεrri aa ning ti a nu zεkyi.

¹⁸Brrabε shi ning kyε ne ko zohu zhwe ‘hwiε, ngbe wε ywa ne nje a ringgwε ngu na zinyε rina rina. Grime nyi na ngu hεrri tiya tiya. A shi ni.

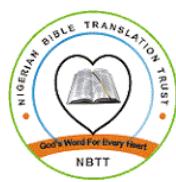
¹⁹Ning dzie Prriska ngbe Akyila ngbe nnε ri Onesiforu.

²⁰Errastu i hwiε a Korrinti, nje bra i we Trrofimu ne riywε gbingbi a Miletu.

²¹Nyi koori ngbe ngwε ya wre he ne ne zhe wu srru rishi ci. Yubulu, ngbe Pude, ngbe Linu, ngbe Klawudia, ngbe re-gimbe zhwozhwo re dzie.

²²Nde Brrabε re shi ngbe ngwε. Ehwie rina Bene re shi ngbe nyi.

Titu

Titu 1

¹Krredé nè e wru nwie nje Bulu ‘hwie Bené, ne nje nyi nnente Jesu Krristi, aha sa rie nné mbe ne Bené we kye re ning bra ci igbe, ngbe n bra we ci ré hu rese nka raywrra ne ngu shi we ci ré srra zhwe srra ne Bené ce.

²Ngbe wé hung sa riyii a ce herri tiya ne Bené ne ko ngu ve rabrra wé ngu i níng sa ‘jee gannyi tiya ne ko á cę hwie ‘zhe we.

³Ne zhe ngu he ngu ya ci yeyerri, aa ti nka ngu a yarri nka ne e ning ci n brro, ne nje brro ne igbe Bené ne ngu nyi Nnenkyia nzhi.

⁴Nje wie re nzhi nwie ngwé Titu, ‘tenté ewe nje a yarri sa rie ne ga nzhi gbengbe nzhi bi. Nde ehwie rina Bené ‘Be ngbe Krristi Jesu Nnenkyia nzhi re shi ngbe ne ngwé, re bra re ngwa srra rina.

⁵Nje i re we a Karrita aha ngbe ngwé ngra fro cwuo ne ngu i hwię, ngbe ngwé bra kyei brrá nné na ekpri nné cę nka a ko zohu ngwię, we shi nka ne nje i re ngwa he:

⁶Nde brra nne a ekpri nné cę nka re shi wesa ne ya vini; re bi we mbrru zunzrru, ne rewe ngu a á nyi nné cę nka wesa ne e we cwi he á nyi reweng wu, ka he á ra ho nka.

⁷Tu ne nnencwuee ekpri nné cę nka a nyi cwuo Bené ne e ki ngwa, shi dę re bi ya vini wę, de re kywo rici ze wę, de re bi ehwie fufu wę, de re nyi nne dzio rici a shwe ankyawę, de re nyi nne kre ko wę, de re bra nyi nne bi riyii ncwé wę.

⁸Nde re nyi nne ne ngu shi wang nwie si nné ice, ne ngu cę kya ne ngu shi tsantsa, ne ngu ci nkwlę ne rici ngu, ne ngu shi tsantsa, ne ngu shi wiri, ne ngu bra cwo rici ngu.

⁹Re nyi nne ne ngu yó we nka na ré hu ning sa rie shi ne i mie, aha ngbe re hung shwe kpi nné rehwie ne tenté nka ne i mie, re bra hung ti brru nné mbiye ne mbe cetrri tenté nka.

¹⁰Aha a bi nné klo nci we yang ne mbe he we re-nka shweni nwie brra nné, shi ngra nyi nné mbiye ne mbe i zhwe teede nné Yahudi ana wę.

¹¹Aa mwa yeyerri se ngwé we ci ré dzie cereng, aha á cwú ga nneywí a reri reri zhwozhwo nwie we mie kya ne ko ngu shi rēng wę we aha kre ncwé wesa nshwu.

¹²Ko we ya a tsi nné ti reseng na mbe e i he, "Nné Karrita á srra re ca we le, á shi shi nnyié ménkyę, á nyi re-kroozhwo bi rē."

¹³Nka nè nyi cence. Aha ni, we yhwire ne ning rre yi, aha ngbe sa rie mbe e re ci tenteng,

¹⁴ngbe ko wé ning ci uucwu a re-nkaashwe nné Yahudi ngbe re-nti nka nné mbe ne mbe cetrri nka raywrra ana wę.

¹⁵Ko nda shi wiri a nwie nné mbe ne mbe shi wiri, mèdi nné mbiye ne mbe dzio a yarri rehwie mbe, ne ko mbe bi sa rie wé, ko bi ko yankya ngu shi wiri nwie mbe wé, aha rehwie mbe ngbe hwie nka mbe é koó shi wiri wé.

¹⁶Á yaa fo he mbe hu Béne, mèdi re-cwuo mbe é tí we gbeng he koó ki hu wé. Á ci kya lélé, á ra ho nka, koó bra mwa yeyerri ngbe ré nyi yankya rina ma gung wé.

Titu 2

¹Mèdi ngwé, se ngwé mié nneywí kya ne ngu shi tsantsa ne nka raywrra.

²Mié brrá nnéng he ré cwo nci mbe, ré we ri á nyi nné ré we ngwa grime, ré ci nkwié ne nci mbe; ré yo tsantsa a yarri cé nka, ngbe yaa cé, ngbe a yarri yaa rwe.

³Mié brrá mbrrúng we ni wa he, ré srra zhwe srra ne ngu mwa yeyerri mbrrú ne mbe shi wiri ré srra. Shi dè ré he nné wé, ka ré ngwa nci mbe nwie shwe ankyang dzio nci wé, mèdi ré mié kpi nné kya rina,

⁴aha ngbe ré hung mié rana mbrrúng ré cé ntó mbe ngbe ewé rewe mbe,

⁵ré ci nkwié ne nci mbe ngbe ré shi wiri, ré shi jenje ci nkwié ne reri mbe, ré bi ekpéé rina, ré bra ngwa ntó mbe nci mbe, aha ngbe dè ya nne re she riwiéng he yankya ngu shi wiéeni ne nka Béne wé.

⁶We ni wa, shwé zrrewé rehwie ré ci nkwié ne nci mbe.

⁷A yarri ko nda, nde ngwé é ngwé nyi ankyia rina we rici ngwé ngbe ré mié a nwie ngwé. A yarri mié nka ngwé, ning ci shwo riyii, kya ngwé he é re bra nyi cence.

⁸Nde nka ngwé é re shi tsantsa dè re bi kya cwi wé, aha ngbe nné cetrriing ré shwe nshwu ne riywé she kya ménkyé ne mbe shi heng a rici nzhi.

⁹Mié ‘hwiéng he a yarri ko nda, ré ngwa nci mbe a nwie re-béri mbe, ré we kla rehwie. Shi dè ré we ngrra nka wé,

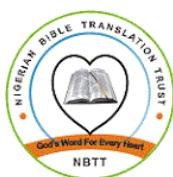
¹⁰ka ré we nyi nca wé. Mèdi ré ti he mbe nyi nné ré hung sa rie a mbe, aha ngbe ré ci a ko zohu zhe nneywí ré ri rina nka Béne ne ngu nyi Nnenkyia nzhi.

¹¹Aha Béne é ti ehwie rina ngu, ngbe ga nneywí zhwozhwo ré she kyia.

¹²Ehwie rina ngu a níng miéng he nzhi he "Aawo" ne srra ne ekpéé engwié ngbe ecwue ankyia tsi ngwié, he ngbe nzhi srra re ci nkwié ne nci nzhi, nzhi bi redziee, nzhi bra bi ekpéé Béne a srra nzhi a be ngwié né,

¹³shi ne nzhi srra re te kya ne nzhi ning sa riyii ne ehwie kla, ne ngu nyi grime brra Béne nzhi ngbe Nnenkyia nzhi Jesu Krristi ne ngu cwo a wre.

¹⁴Aa ngwa rici ngu aha nzhi, he ngbe ngu níng trru yarri ko zohu éngwié, ngbe ngu níng ci nzhi ci wiri aha nzhi hwié na ngu nggaa ngu, ngbe nzhi tu rici nwie nyi re-cwuo rina.

¹⁵Re-ankya ne mbe mwa yeyerri ngwé mié nneywíng nna nyi nke ne. We shwe rehwie re we yhwire ne igbè ngwé zhwozhwo. Shi dè ngwé we ya nne re re dzie we.

Titu 3

¹Lu nné ngwéng nna he ré ngwa nci mbe nwie ho nnencwueé ngbe nné ringgwé nka, ré srrante aha ré nyi ko nda ne ngu bi rina.

²Shi dè ré he nka engwié a rici ya nne we, mèdi ré srra rina rina ne ehwie sheng, ré yaa ci rę nwie ko nye.

³Aha nzhi e we nci nzhi ma, nzhi i nyi mwa, nzhi i ra ho nka. Á i níng brra, nzhi hwié ‘hwié na ga re-nzhwe ankya ne nzhi kre ngbe ga re-nzhwe ecwue ngwié. Nzhi i srra yarri ngwiengwié ne rehwie rro; yá i níng ra, nzhi e we ra ma.

⁴Mèdi zhe ne Bènè ne ngu nyi Nnenkyia nzhi e ya níng ti zhwe ehwie rina ngu ngbe cę ne ngu níng cę,

⁵aa níng kyia, ko aha he ka nzhi nyi ya cwuo redziee we, medi nyi aha naana ngu. Aa níng kyia ne Nshe Wiri ne ngu níng kyu wiriri, aa níng bî hwing, aa bra níng ngwa ce hwi.

⁶Bènè e níng ngwa igbè Nshe Wiri ngu wesa vie sa aha Jesu Krristi Nnenkyia nzhi,

⁷ngbe aha ehwie rina ngu nzhi ci tsantsa ne Bènè, ngbe ce na herri tiya ne nzhi ning sa riyyi e re hwié ngge nzhi.

⁸Nka nę nyi cwu nka. Nje cę ngwé ning bra he re-nka nę, aha ngbe nné mbiye ne mbe sa rie a Bènè ré ci nkwię re ngwa nci mbe nwie nyi re-cwuo rina, ne mbe bi rina mbe bra bi mpeni nwie ko nye.

⁹Mèdi nyi zenzę ne ronu ce shweni, ngbe nka re-lo brrá ho nné tiya, ngbe ronu kanka, ngbe srra we nko aha Nti Nka, aha ga re-nke nę á nyi we cwuo shweni, koó bi mpeni we.

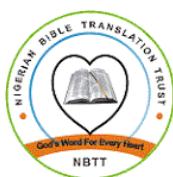
¹⁰Nne nke ne ngu nyi kya ne ngu shi be ne srra kanka, ki gara nka na ‘zrru; a ri nyi wa, ki gara nka na ‘hwié; a ri nyi wa, shi dè yankya re níng mwe ngbe ne ngu we.

¹¹Ngwé hu reseng he zhwe nne ana a dzio, engwię ngu a bra ti he aa brru kpekpe.

¹²A zhe ne nje ri te Arritema ka Tikyiku re be nwie ngwé, nyi koori ngwé be nwie nje a Nikopoli, aha nje rwe he nje shi srra miimi herri zhe nze ngbe wu srru re wara.

¹³Nyi ko nda ne ngwé ri hung nyig aha ngwé she Zenang ne ngu nyi loya, ngbe ne Apolo ne mbe shi pie ciee, ngwé bra nyi koori ngbe dę ré nyi riywę yankya we.

¹⁴Nde ga nné nzhi e ré ngwa nci mbe nwie nyi re-cwuo rina, aha ngbe ré hung she ko nda ne ngu mwa yeyerri ré bi, shi dę ré srra shweni we.

¹⁵Ga nné ne mbe shi ngbe nje ẹ́ á re dzie. Dzie nné cẹ́ nzhi a yarri cẹ́ nka. Nde ehwie rina Bẹ́nẹ́ re shi ngbe nyi zhwozhwo.

Filimo

Filimo 1

¹Krredé nè e wru nwie Bulu ne ngu nyi nne gyiaa aha Krristi Jesu ngbe ne gimbe nzhi Timoti re nzhi nwie Filimo ne ngu nyi brra rwi nzhi, ngu bra nyi brra rwincwuo nzhi wa,

²ngbe ne ekpri nné cè nka ne mbe mwé ta ri ngwè, ngbe ne ngu Afia gimbe nzhi ewerembrru, ngbe ne Akyipu ne ngu nyi ya shezhi a yarri Krristi shi nzhi.

³Nde ehwie rina ngbe srra rina ne ngu wru nwie Bènè ne ngu nyi ‘Bè nzhi ngbe Brrabè Jesu Krristi ré shi ngbe ne nyi.

⁴Gimbe nje Filimo, ko zohu zhe ne nje shi ku Bènè, nje cí Bènè nje kijieng aha ngwè,

⁵aha ne nje hó zhwe cè ne ngwè cè nné wiri Bènè ngbe sa rie ne ngwè bi a Brrabè Jesu.

⁶Nje bra ku he nde mwe rici nzhi ngbe ne ngwè a yarri cè nka re re ngwa hu rèsè ko zohu kya rina ne nzhi bi a yarri Krristi cwuncwuu.

⁷Gimbe nje, cè ne ngwè cè nné cè nka a ning ngwá ehwie kla we yang, a bra ning shwé ehwie we yang! Aha ngwè klá nné wiri Bènè ehwie.

⁸Aha nii, a yarri Krristi, nje hung re ci ngwè nyi kya ne ngu mwa yeyerri ngwè nyi we dengge.

⁹Mèdi aha ne nje re cè, nje cwe nva ne ngwè, nje Bulu a rikwe nje nè, ne a zhe ne ne nje bra hwiè nne gyiaa aha Krristi Jesu.

¹⁰Nje cwe nva ne ngwè aha ewe nje Onesimo, ne nje hwiè ‘bè a nwie ngu a yarri Krristi, we ne nje shi uucwu gyiaa nè.

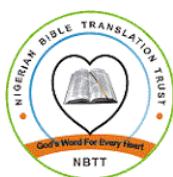
¹¹A rotu ncwuee, a i hwiè nne shweni a nwie ngwè, mèdi a zhe ne nè, a bi mpèni a nwie ngwè ngbe nwie nje gbengbe nzhi.

¹²Nje ki ci re ning brru re be nwie ngwè, onu rie nje zhwozhwo shi a ngu.

¹³Nje cè he nje ra ki we re srra he ngbe nje, aha ngbe re ning sheng a nu ne ngwè ra shi nwie ning sheng a gyiaa ne nje ning shi aha Nka Rina nè.

¹⁴Mèdi ko nje è bra cè nyi yankya wèsa ne ngwè shî he re shi ni wè; aha ngbe ko zohu kya rina ne ngwè nyi è re nyi he ngwè nyi a mwa yi ngwè, dè re shi shi á re ci ne ce we.

¹⁵Deentè wo kya ngu ci ne Onesimo ngu i ci kanka ngbe ne ngwè a ewè zhe è nyi aha ngbe re bra ning brru srra ngbe ne ngwè ga re-zhe zhwozhwo.

¹⁶Ko ngwε shi ki sε shi nyi ‘hwie wa wε, aa hle ‘hwie; ki sε a nu gimbe ne ngwε ce. Nje ki cε we yang wire re yang hwiε ngwε. Ngwε shi ki cε re nε ni, aha a nyi ‘hwie ngwε a bra nyi gimbe a yarri Brrabε!

¹⁷Aha nii, kundu ngwε ning fo a nu rwincwo ngwε, ma ki sε we shi ne ngwε hu ning sε nje.

¹⁸Kundu ne e ri ma ngu bi ya vini a nwie ngwε, ka ngwε ki zhwε ya tsie, ning zhwe nje.

¹⁹Nje shi wie nke e ne va nje: nje he nje Bulu a nje shi re trrang. (Ko nje hwie he nje cε re lu he ngwε we rici ngwε e ngwε nyi tsie nje aha kyia ne ngwε she wε.)

²⁰Aha nii, gimbe nje, nde n she rinang a nwie ngwε aha Brrabε, n kla ehwie a nu gimbe a yarri Krristi.

²¹Nje hu cence he ngwε cwo a shî nka nje, kya a nyi ngwiee nje re wie krredε ne, ne hu reseng he ngwε cwo a nyi re nε ni.

²²Herri ne cwu wa, nje cε ngwε ning nyi ewie ne nje cwo a ning srra, aha nje sa rie he Benε shi ho re-rumwo nyi re ning brru mi ne nje re be nwie nyi.

²³Epafrra, ne ngu shi gyiaa ngbe ne nje aha Krristi Jesu a re dzié.

²⁴Ga ngbe Marrku, ngbe Arristaku, ngbe Dema, ngbe Luka ne mbe nyi rwincwuó nje e á re dzie.

²⁵Nde ehwie rina Brrabε Jesu Krristi re shi ngbe nyi.

Nné Ibrrani

Nné Ibrrani 1

¹Gbangba tiya, Bẹnẹ i he yó nzhi nka a re-zhe piriri a re-rê kanka kanka a nu nné ti reseng.

²Mèdi a rotu krrucing nẹ, aa he nka ne nzhi ne Kowe ngu. Bẹnẹ i nyi ebe ngwie zhwozhwo ne ngu, aa bra ki kyie aha ngbe ko nda re hwię na ngu.

³A nyi ngu ngu nyi nsẹ na grime Bẹnẹ, a bra nyi ngu ne ngu nyi cwu cwu shî Bẹnẹ ne ngu bró ngwię nę zhwozhwo ne riti nka ngu ne ngu bi igbę. A zhe ne ngu níng yi re-ęngwię nzhi, aa ya srra zinyę a nva nyye Bẹnẹ ne ngu bi brra grime.

⁴Aha ni ngu Kowe ę she grime re nę re-njeli aha lo ne e ki ngwa a nę re-na mbe.

⁵Ka nyi zohu a tsi re-njeli ę ne Bẹnẹ sa he ne ngu he, "Ngwę nyi Kowe nje; a cwu ne nje hwię 'Bę ngwę'? Ka re he ne ngu he, "Nje cwo a hwię 'Bę ngwę, ngbe ngwę ę bra hwię Kowe nje" ee?

⁶Mèdi zhe ne ngu shi ning brru be ne cęucwu Kowe ngu a be ngwię, a he: "Nde ga re-njeli Bẹnẹ zhwozhwo ré ki ye mbè."

⁷Mèdi ne re-njeli ę, Bẹnẹ he, "Bẹnẹ cí re-njeli ngu ré shi shi wu, ngbe nnencwuó ngu a wé shi shi le ndo."

⁸Ngbe ne Kowe ę, Bẹnẹ ę he, "Bẹnẹ, ringgwę ngwę ę ri shi herri tiya tiya, ngbo ringgwę ngwę ę bra ri nyi ngbo na ncwuo redziee.

⁹Ngwę cę redziee, ngwę ę ra 'hwię. Kya a nyi ngwiee ne Bẹnẹ ne ngu nyi Bẹnẹ ngwę, ngu re fo ze re nę ga re-nda ngwę, a zhe ne ngu re mia ne ehwie kla."

¹⁰A bra he wa he, "Brrabę, tu cęucwung, nyi ngwę ngwę i sa riti ebe ngwię, ga ngbe re-zinyę ę á nyi cwuo nva ngwę.

¹¹Á cwo a ci shweni, mèdi ngwę ę ngwę ning shi; mbe ę á shi kre shi shi nyi ankya ci.

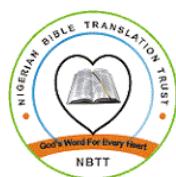
¹²Ngwę ri we krru shi shi nyi ya brra tago, ngbe ga mbe zhwozhwo á ri we cenja shi shi ankya ci. Mèdi ko ngwę ę ngwę bra wę, ko re-rie ngwę bi krrucing wę."

¹³A nyi zohu a tsi re-njeli ę ne Bẹnẹ sa he ne ngu he, "Srra a nva nyye nje, se nje re ci ngwę hłę rwinkó ngwę"?

¹⁴Ko ga re-njeli ę zhwozhwo nyi nnencwuó Bẹnẹ wę ee? Koó we ri wę, mèdi nyi mbe ne Bẹnẹ ngu we ci ré she nné mbe ne mbe ri she kyia.

Nné Ibrrani 2

¹Kya a nyi nke ngu ci aa mwa yeyerri ngbe nzhi ning bra bro kya ne nzhi i ho a gangga, kishi nzhi ri ning brru ne emerin.

²Nka ne re-njeli mbe i he e shi ni cence, á ri ngwa ko zohu nne engwieg ngbe nne ra ho nka gezhe aha kya ne mbe nyi.

³Herri nzhi e ri ce rimi nzhi to kye, kundu ne nzhi ra ci nkwié ne brra kyia ne e níng ngwa ne ye? Brrabé we rici ngu i keshe ti nka kyia ne, ngbe nné mbe ne mbe i ho a mbe e ti cence he shi ni.

⁴Wesa a ni, Bené e bra ning bra ya sheede a zeteng ne ngbá re-sheede, ngbe ngbá re-ankya ne ngu nyi, ngbe re-cwuong hwié nga onu nzhwenzhweng, ngbe re-beewa Nshe Wiri ne ngu kye yeyerri ne kya ce ngu.

⁵Ko nyi re-njeli ne Bené i we sa ré hwié nné ye ringgwé ngwieg hwi ne ngu cwo be we, ngu ngwieg ne nzhi ning shi nka ne.

⁶Mèdi a bi ewie ne e ning wieng a yarri krrede Bené he: "Brrabé, nyi nda ngu nyi nneywi e, ne herri ngwé lú aha ngu aa? Nyi nda ngu nyi kowe nneywi e, ne herri ngwé cí nkwié ne ngu aa?

⁷Ngwé ki nyi aa re tsie re shi shi re-njeli a ewé zhe tsienzhwu; ngwé ki fo ze ngwé ki ngwa grime.

⁸Ngwé bra we ko nda a tahwie ringgwé ngu." Bené ci ko nda re shi tahwie ringgwé ngu, herri ko bi ko yankya ne ngu wesa cing a tahwie ngu we. Gbengbe ni a zhe ne ne ko nzhi ri ko nda a shi tahwie ngu we.

⁹Mèdi nzhi ri Jesu ne a ewé zhe tsienzhwu á i ki ci re re tsie ne re-njeli, ngbe aha a yarri ehwie rina Bené re hu aha ko nyé, mèdi a zhe ne né á ki ci vo ringgwé, á ki fo ze á ki ngwa grime, aha gezhe hu ne ngu shwe.

¹⁰A i mwa yeyerri a nwie Bené ne ngu nyi ga anky a zhwozhwo, ne ga anky a zhwozhwo bra ning shi aha ngu, he ngbe ngu ci nne ne ngu we be ne kyia re fro cwuo ngu yeyerri a yarri gezhe ne ngu shwe. Aa nyi ni aha ngu ci rewe ngu piriri ré she grime ngu.

¹¹Ngu ne ngu ci ga nneywí ci wiriri, ngbe mbe ne e we ci mbe ci wiriri e gbengbe á mwe á hwié rewe 'Be zunzru. Kya a nyi ngwiee ko nyi kya nshwu we a nwie Jesu ngbe ngu we ye he re-gimbe ngu.

¹²A he ne 'Be e he, "Nje ri ti re-gimbe nje lo ngwé, nje ri ve ve nwie re de a yarri ekpri mbe."

¹³A he wa he, "Nje ri yaa nyenyi a Bené." A bra he wa he, "Nje e nke ne, ngbe ne rewe ne Bené ngu ning ngwa."

¹⁴Tu ne rewe nna mbe nyi riné ne roshwo, aha ni a i ci shi mbe ma, ne ngu i fo shi nneywi; a i nyi ni ngbe aha hu ngu, ngu ci Nne 'Hwié ana re ci shweni, ngu ne ngu bi igbeng ci nneywí ré kwi e.

¹⁵A nyi ni ne ngu ci nné mbe ne gannyi mbe i nyi ‘hwié aha ne mbe to owu hu mbe she drre.

¹⁶A shi we gbeng he ko nyi re-njeli ne Jesu a i be we sheng wé, mèdi nyi nzhwe Ibrrahin.

¹⁷A nyi aha ni ne i ki ci re hwié we shi re-gimbe ngu a ko zohu eme, aha ngbe re hwié brra pristi ne ngu bi naana, ne e bra hung sa rie a ngu a ncwuo Béne, aha re nyi teedeng we re-èngwié nneywí.

¹⁸Aha tu ne ngu we rici ngu ngu shwe gezhe re-mwa ri, mahu wé hung she nné mbe ne mbe shi she mwa ri ma.

Nné Ibrrani 3

¹Aha ni re-gimbe ne Béne è níng kyie nzhi hwié nné wiri ngu, nyi sa hwie nka nyi a Jesu ne ngu nyi nnente ngbe brra pristi ne nzhi sa rie a ngu shi ne nzhi tí we gbeng.

²A i nyi tsantsa ne kya ne Béne i ki ci re nyi, yeyerri we shi Musa ne ngu i nyi tsantsa a ncwuo ngu a yarri eri Béne ma.

³Jesu a nè Musa ne grime we yang we shi nne ne ngu no eri bi grimè we yang re nè eri nna.

⁴Ko zohu eri è bi nne nong, mèdi nyi Béne ngu no ko nda.

⁵Musa i nyi nnencwuo ne ngu shi tsantsa a yarri ncwuo eri Béne, a i kence ngwa sheede re-ankya ne Béne ri he a re-zhe na ncwuee.

⁶Mèdi Krristi è yo tsantsa a nu Kowe ne ngu bró eri Béne. Nzhi è nzhi nyi eri ngu, kundu ne nzhi yaa rwe, nzhi bra yo gangga a zete kya ne nzhi ning sa riyii.

⁷Aha nii, we shi kya ne Nshe Wiri he: "A cwu, kundu ne nyi ho cwue ngu,

⁸shi dè nyi klo nci wé, kishi nyi ri nyi zhwe gbanggraa yó nyi, a zhe ne mbe i mwa Béne ri a tsi yi.

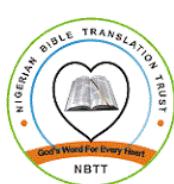
⁹Béne he, a miimi è á i ning mwa he mbe ri ka nje shi rimi yé, ko ngbe ne mbe i ri re-ankya ne nje i nyi a re-rie nshwa weni.

¹⁰Kya a nyi ngwiee ne nje i dzio ehwie ne nné mbe ana, nje è he, 'Á we rê a yarri ronu rie mbe, koó bra cè hu re-rê nje wé.'

¹¹Aha ni a yarri ehwie dzio, nje fo shí he: 'Koó bi ngwie a ngwiéng srra cwu nje è wé.'
“

¹²Re-gimbe, nyi ci nkwié, shi dè èngwié ngbe riywé shî nka a yarri onu rie ya nyi re ki ci re bra teme re ngwa Béne bi ce wé.

¹³Mèdi nyi yaa shwé rehwie ko zohu otu; nyi ning tu rici ni a ko zohu otu ne e hung ki ye he, "A cwu nè", kishi èngwié ri brra ya nyi herri re nè ne klo rici.

¹⁴Kundu nzhi yo gangga ne sa rie nzhi herri re nzhi cwu gamang shi ne nzhi i ce a cœucwung, nzhi e ri mwe nzhi she ko nda ne Krristi ngu bi aha nzhi.

¹⁵A shi we shi ne e he he, "A cwu, kundu nyi ho cwue ngu, shi de nyi klo nci shi shi yó nzhi mbe i nyi we, shi a zhe ne mbe i nyi Bené gbanggraa."

¹⁶Nyi mbe nyé ne mbe i ho cwue Bené gbengbe ni mbe ki nyi gbanggraa a? Ko nyi ga nné mbe ne Musa i wru ne mbe a Masarr we ee?

¹⁷A nyi mbe nyé ne Bené i dzio ewhie ne mbe herri re-rie nshwa weni e? Ko nyi nné mbe ne mbe i nyi engwie, ne herri mbe kwi a tsi yi we ee?

¹⁸A bra nyi mbe nyé ne Bené i fo shí ne mbe he koó bi ngwie a ngwieng she srra cwu ngu we e? Ko nyi nné mbe ne mbe i ra ki ho nka we ee?

¹⁹Aha ni nzhi ri he koó i she ngwie we aha ne ko mbe i bi sa rie we.

Nné Ibrrani 4

¹Aha nii, tu ne 'jeeng she ngwie a nwieng srra cwu a ke we ne ning shi, nde nzhi nyi tenté kishi ya nyi ri re, re wesa ya she ngwie a nwieng srra cwu ana.

²Aha nzhi i ho Nka Rina ne e níng brrong we shi ne mbe ho ma; mèdi mbe e, ko nka nna we be ne yankya rina we, aha a zhe ne mbe i ho, koó se ne ning sa rie we.

³Aha a nyi we nzhi ne nzhi bi sa rie ne nzhi ri ngwie nwieng srra cwu, we shi ne Bené i he ne kpi nné he: "Aha ni nje dzio ewhie ne mbe, nje e fo shí he, 'Koó bi ngwie a nwieng she srra cwu nje ana we.' " A i he nka ne ko ngbe ne ngu fro ko nda a zhe ne ngu i nyi ebe ngwie yhwe.

⁴A ya ewie a yarri Krredé Bené á he nka aha otu na natsié he: "A otu na natsié, Bené srra cwu ne re-cwu ngu zhwozhwo."

⁵Shi a nka ne wa á bra ning brru he wa he, "Koó bi ngwie a nwieng srra cwu nje we."

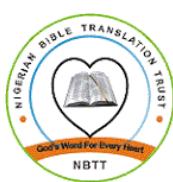
⁶Tu ne e we he yá bi we ngwie a yarri srra cwu ana, nné mbe ne mbe i keshe ho Nka Rina ne e brro a koó she ngwie we, aha riywé sa rie mbe,

⁷aha ni Bené cinga sa yaka otu, ne ngu ki ye he "A cwu". Re-rie piriri wara wire ngu ya he nka a yarri krredé re-ve Dooda, shi ne e keshe he, "A Cwu, kundu nyi ho cwue ngu, shi de nyi klo nci we."

⁸Kundu Joshwua i ra we ngwa srra cwu, ko Bené i ra cinga he nka aha yaka otu wa we.

⁹Mahu gbengbe ni, a cwo a bi Otung Srra Cwu aha nné Bené.

¹⁰Aha ko nyé ne ngu ri she ngwie a srra cwu Bené ana, mahu a ri she srra cwu ne ga re-cwu ngu, we shi ne Bené i srra cwu ma.

¹¹Aha ni nde nzhi tu rici aha ngbe nzhi hung ngwie a srra cwu ana, kishi ya nzhi ri grre shi ne mbe i nyi aha riywé sa rie mbe.

¹²Aha nka Béne e bi ce ngbe igbe, a yé re né isenkeli bi reme wehwie pempempee. A ngwi hérri yarri yarring re nzhi cwu nu rie ngbe nshe, hérri re nzhi cwu yarri re-hwon ngbe brrugo. Hérri aa hung hu ga re-hwie nka nzhi ngbe ankya ne rehwie nzhi ce.

¹³Ko bi ko yankya ngu shi la la a nyyi Béne wé. Ko nda shi gang we gbeng a nyyi ngu, ngu ne ga nzhi zhwozhwo nzhi ri yo nzhi he ga re-ankya ne nzhi nyi.

¹⁴Aha nii, tu ne nzhi bi Brra Prristi brrabrrang, ne ngu nyi Jesu Kowe Béne, ne ngu ywa hérri nyyi Béne, nde nzhi yo gangga a kya ne nzhi ning sa rie ne nzhi he we gbeng.

¹⁵Ko Brra Prristi nzhi e nyi ya nne ngu wesa ri naana nzhi ne re nzhi wé. Mèdi Brra Prristi nzhi e á i ki mwa ri a ko zohu rē we shi nzhi e ma, gbengbe ni koo ree nyi engwíe wé.

¹⁶Aha nii, nde nzhi yaa wa nzhi be nyyi ncwu ringgwé Béne ne ngu bi ehwie rina we dengge, ngbe re ri naana nzhi. Wire nzhi e she ehwie rina ngu, wé bra níng sheng a zhe ne nzhi kre re níng sheng.

Nné Ibrrani 5

¹Á kyié ko zohu brra prristi a tsi kpi nné aha re nyi cwuo Béne a nu mbe, aha ngbe re hwié nne si re-ankya na na mbe re ngwa Béne, re bra nyi re-teede aha re-engwíe mbe.

²Aa hung kwa nné riywé hung ngbe nné mbe ne mbe brru rē e we sheng, aha ngu a we rici ngu ngu re ma.

³Kya a nyi ngwiee ne ko nyi re-teede e we aha re-engwíe na nneywí wé, mèdi aha na ngu ma.

⁴Ko ya nne kré griméng hwié brra prristi we rici ngu wé, se ka nyi Béne ngu ki ye shi ne ngu i ye Arruna.

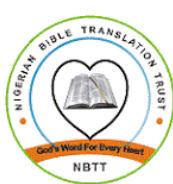
⁵A shi ni wa, ko Krristi e i kre griméng hwié Brra Prristi we rici ngu wé. Mèdi Béne i he ne ngu he, "Ngwé nyi Kowe nje; a cwu né nje hwié 'Bé ngwé.'"

⁶Aa bra he a yaka ewie wa he, "Ngwé nyi Prristi hérri tiya, ngwé nyi prristi we shi Melkyizede."

⁷A zhe ne Jesu i srra a be ngwíe, a i mwo rumwo nwie cwe nva ne brra riwiéng cwue, hérri ngbe ne reyii re nzhi nwie Béne, ne ngu hung ki kye ne hu. Béne i ki hong aha ne ngu yaa ci re, ngu bra ngwa rici.

⁸Mèdi ko ngbe ne ngu nyi Kowe Béne, aa mié ho nka a yarri re-gezhé ne ngu i shwe.

⁹A zhe ne ngu fro ko nda, ngu a hwié rēng she ce na hérri tiya a nwie ga nné mbe ne mbe ki ho nka,

¹⁰a zhe ne Benę i ki ci re hwię brra prristi we shi Melkyizede.

¹¹Nzhi bi kya he we yang a nka ne, medi a bi rwe ré níng ting herri nyi pie aha ko nyi hung pie kya we hwiehwie we.

¹²Aa mwa yeyerri a zhe ne ne nyi ra hwię nné mię nka, medi herri ne cwu se ka ré bra cinga níng mię ewe re-ankya na nka Benę. Ko nyi ci ré níng ngwa cwu yâ we, se ka ré níng ngwa we madrra!

¹³Aha nne nke ne ngu rishi ka shwe we madrra a, a ka nyi we ewewe ne ko ngu hu shwong ka kyeng we, koo hu cwuo redziee ngbe kya ngu shi wieeni we.

¹⁴Medi cwu yâ a nyi na nné mbe ne mbe hu kwe, aha ne mbe mię mbe hu ree cwuo redziee ngbe menkyeng, á bra hung kyie kya ne ngu shi yeyerri.

Nné Ibrrani 6

¹Aha nii, nde nzhi hle ewie ne nzhi ning shi ne re nzhi ncwuee, nzhi wara re-ankya Krristi nke ne nzhi i keshe mię a ceucwung ana ngbe nzhi ci brráng. Shi de nzhi ke we ne ning yo we zete nkang si ywe ne re-cwuo shweni, ngbe ne sa rie a Benę we;

²ga ngbe nkang nyi batisma, ne e garra nneywí nva we; ngbe nkang vu nné kwi, ngbe nyi nka ne e ri nyi herri tiya we.

³Nde nzhi ci brráng, kundu Benę e níng ngwa riwie! Kya ne nzhi shi nying nna nyi ngwiece.

⁴We ce rimi ngbe nne nke ne i ki ci ngu hu raywrra Benę re bra se ywe tente wa ye? Ngu ne ngu ho shwi kya na na ne ngu wru zinye, ne herri ngu i she igbe Nshe Wiri,

⁵ne ngu bra ree ho shwi rina nka Benę, ngbe ne igbe na ‘zhe ne ngu cwo be,

⁶kundu ngu we re, ko bi re bra ning brru re se ywe tente we, aha ne ngu we rici ngu a shi nwie ning brru ci Kowe Benę a gasankwe tente wa, nwie ki ci nshwu we gbeng.

⁷Ebe ne ngu she nze cwucwu nwie ning ci yâ kpékpe aha nné kyeng, Benę ki mwo rina.

⁸Medi ebe nke ne ngu ci we re-zekye ngbe ne re-canci e shi we dede, Benę ri ki ci re ci shweni, we ning ci ro.

⁹Nne ce nje, medi ko ngbe ne nzhi he ni, nzhi hu cence he nyi bi ankyu tenteng ne ngu nyi na kyia.

¹⁰Ko Benę nyi riywe redziee we; kundu ga re ki bru ne re-cwuo nyi ngbe ce ne nyi ti he nyi ki ce we, shi ne nyi she nné ngung, ne nyi bra fo he nyi shi ke we ne we sheng.

¹¹Ngba cwu kya ne nzhi ce e nyi nke he, ko nye a tsu nyi re ke we ne ning tu rici ni herri re nzhi cwu krrucing, aha ngbe nyi hung sa riyii tsantsa a kya ne nyi cwo a sheng.

¹²Ko nzhi cę nyi bi rē wę, mèdi nyi shi shi nné mbiye ne mbe bi sa rie ngbe ehwie sheng, ne mbe she kya ne Bęne i we sa ‘jee aha ni.

¹³A zhe ne Bęne i sa Ibrrahin ‘jee, tu ne ko bi nne ne ngu nę Bęne ngbe re ning fo shí ne lo ngu wę, aha ni Bęne i fo shí e ne lo na ngu we rici ngu.

¹⁴A i he, "Cence, nje shi re mwo rina, n bra re ngwa nzhwe piriri."

¹⁵Ngbe Ibrrahin e tsio ne ehwie sheng, herri aa ya she kya ne Bęne i ki sa ‘jee e.

¹⁶Nneywí e á fo shí ne lo ya nne ne ngu we nę mbe e, ngbe shí ana wę ci kya ne mbe he e re yo, wesa ne ya nka yaa kwa be.

¹⁷We ni wa, Bęne i cę ting he cence kya ne ngu rwe nying, ko shi ngu we wę; aha ni a i fo shí ne nné mbe ne ngu we sa ‘jee.

¹⁸Aha ni a bi re-ankya wehwie nę: shí ne Bęne ngu fo ngbe ‘jee ne ngu sa, ne ko bi ré bra wę; mbe nę á ti he ko Bęne vié rabrra wę, á bra níng shwé nzhi ne nzhi to nzhi ya she drre a nwie ngu a rehwie we yang, ngbe nzhi ning bra sa riyii a kya ne ngu shi ncwuee nzhi.

¹⁹Kya ne nzhi ning sa riyii ana cwó ce nzhi e gbagba shi shi kprincwęng bro jirigi ne ngu ki bro gangga. A bra ngwi yarri trro gbundu brranyi zinye herri re nzhi yarring,

²⁰a nwie ne ngu Jesu a ngu i keshé nzhi ngu ya ning ngwie aha nzhi. Aa hwie brra prristi herri tiya shi shi Melkyizede.

Nné Ibrrani 7

¹Melkyizede e i nyi nggwę Salemi, aa bra i nyi prristi Bęne Bi Grime Zhwozhwo. A zhe ne Ibrrahin ngu i ya kwę cwe ngbe ne nggwę weni ngu we drre, Melkyizede e ya nyi ne ngu, ngu a ki mwo rina.

²Ngbe Ibrrahin e ki ngwa zunzru a tsi shwa na ko nda. Cęucwung, maana lo Melkyizede e nyi "Nggwę Redziee"; na ‘hwie, manna lo ngu he, "Nggwę Salemi" e nyi "Nggwę Srra Rina".

³Ko Melkyizede e bi ‘bę ka dę wę, ko bi nné nzhwe ngu wę, ko bra bi cęucwu rotu ngu ka krruci ce ngu wę; we shi Kowe Bęne, a nyi prristi herri tiya.

⁴Ma ri zhwe brra grime ngu a: herri ga ngbe brra yo nzhi Ibrrahin e ki ngwa zunzru a tsi shwa na ko nda ne ngu i she a cwe!

⁵Nné Levi ne mbe i nyi re-prristi e á i si zunzru a tsi shwa na ko nda a nwie re-gimbe mbe nné Isrreela yeyerri ne Nti Nka, ko ngbe ne mbe e ma á wru a nzhwe Ibrrahin.

⁶Mèdi ngu Melkyizede e koo wru a nzhwe Levi wę, gbengbe ni a a si zunzru a tsi shwa na ko nda a nwie Ibrrahin, ngbe ngu a mwo Ibrrahin ne Bęne ki sa ‘jee e rina.

⁷Ko nyé hu reseng he nyi nne nke ne ngu nyi brrang ne ngu mwo nne ne ngu nyi iishing rina.

⁸A ya eme, a nyi nneywí ne mbe kwí ne mbe i si zunzru a tsi shwa ana; mèdi a yaka eme, ngu Melkyizede ne ngu i se e, a nyi nne ne ko ngu bi hu we, we shi ne krrede Bené hé.

⁹Mahu a nka n̄e, tu ne Ibrrahin e i ngwa zunzru a tsi shwa, maahu ga ngbe Levi, ne nyi nzhwe ngu mbe i si zunzru a tsi shwa a, a i ngwa ma.

¹⁰Aha a zhe ne Melkyizede ngu i nyi ne Ibrrahin e, á i ma ne koó bî Levi we.

¹¹Á i ngwa nné Levi e cwuo prristi a zhe ne e shi ngwa nné Isrreela Nti Nka Musa. Kundu cwuo re-prristi na nné Levi ana i ra hung ci nneywí ré ci tsantsa, koo ra bi nka he yaka prristi re bra ya wré shi shi Melkyizede wa we, wesa ne na nhwie Arruna.

¹²Aha tu ne e bra cwuo prristi e, mahu se ré bra Nti Nka nna wa.

¹³Ngbe ngu Brrabé ne e he nka n̄e a rici ngu a bra i ya wré a yaka kla, ne ko bra bi ko ya nne a nkla ana ne ngu sa nyi cwuo prristi we.

¹⁴Aha ko nyé hu reseng he á i bî Brrabé nzhi e a nkla Yahuda; ko Musa bra i ree tsie lo kla ana a zhe ne ngu i he nka cwuo re-prristi we.

¹⁵Mahu nka nzhi e cwo ning bra ci we gbeng, kundu nyi yaka prristi shi shi Melkyizede ngu i ya wré,

¹⁶ngu ne ngu i hwie prristi ko aha re-teede Nti Nka he ré zhwe nzhwe ya nne we, mèdi ne ngu i hwie prristi aha ngu bi igbè ngbe ce ne ko ngu bi cí shweni we.

¹⁷Aha á wie he, "Ngwé nyi prristi herri tiya, ngwé shi shi Melkyizede."

¹⁸Aha nii, á i rwi nti nka reni ne i ngwa aha cwuo prristi e a be, aha a i shi brrubrru, a bra nyi cwuo shweni.

¹⁹Aha ko Nti Nka Musa i hung ci yankya re shi tsantsa we, mèdi Bené e níng ngwa kya nzhi ning sa riyii ne ngu cwandrra nke ana, ne nyi aha ngu ne nzhi hung be dudu ne Bené.

²⁰Wesa ni, koó i nyi re-ankya n̄e wesa ne shí ne Bené ngu i fo we, mèdi kpi re-prristi e ko Bené i fo shí a zhe ne i we ci ré hwie re-prristi we.

²¹Mèdi Jesu a i hwie prristi ne shí ne Bené i fo a zhe ne ngu i he ne ngu he, "Brrabé fo shí kundu re bra we kya ngu fo hwie ngu we, 'Ngwé nyi prristi herri tiya.' "

²²Mahu aha shí ne Bené ngu fo n̄e, ngu Jesu a hwie sheede he cence 'jee nke ne cwandrra na gbangba.

²³Herri ne cwu, mbe re-prristi na reni ana á i brri we brri, aha ne mbe i kwi, ko hu a i we we ré k̄e we ne nyi cwuo mbe e we.

²⁴Mèdi Jesu a shi nce herri tiya, aha ni cwuo prristi na ngu a ko bi yhwe we.

²⁵Kya a nyi ngwiee ne a zhe ne nè ngbe ko zohu zhe ngu hung kyia nné mbe ne ngu we ci ré hung be nwie Bènè aha sa rie mbe a ngu, aha ne ngu shi nce herri tiya nwie cwe nva ne Bènè aha mbe.

²⁶Mahu ngu Jesu a nyi Brra Prristi na ne ngu hu níng sheng a yarri ko nda. A shi wiri wèsa ne ya vini ka èngwiè a yarri ngu; Bènè è ki ti ka ne nné èngwiè, aa ki fo ze re nzhi zete re-zinyè.

²⁷Ko shi shi yá brrá re-prristi wè; ko se he re srra re nyi re-teede ko zohu otu aha re èngwiè na rici ngu wire re nyi aha na nneywí wè. Mèdi ngu a nyi teede è aha re èngwiè nneywí ce ‘zrru herri tiya, a zhe ne ngu i ngwa rici ngu.

²⁸Nti Nka Musa a i ci nneywí ne mbe shi brrubrru á hwiè brrá re-prristi, mèdi ‘jee ne Bènè ngu i sa ne shí a merin Nti Nka nna i ci Kowe ngu re hwiè nne nyi kya ne ngu shi tsantsa herri tiya.

Nné Ibrrani 8

¹Cwu nka nzhi ne nzhi ning shi nka a nyi nke: nzhi bi ya Brra Prristi ne ngu srrá a nva nyye ncwu ringgwè Bènè a zinyè.

²A nyi ngu ngu nyi cwuo Brra Prristi a yarri Ewie Wiri Kaka na ‘tèntè Brranyi nke ne Brrabè nyi, ko nyi cwuo nva nneywi wè.

³Á kyié ko zohu Brra Prristi aha re cwo mi ne ankyà na na nneywí a nwie Bènè, re bra nyi re-teeedeng shwi ankyà rehwe aha mbe, mahu se ngu Brra Prristi na nzhi è re bi kya ne ngu shi ngwang ma.

⁴Kundu ngu i ra shi be ngwiè, koo bra i ra nyi prristi ma gung wè, tu ne ngu i bi nné ne mbe cwo ne ankyà na na nneywí nwie Bènè yeyerri ne Nti Nka nné Yahudi.

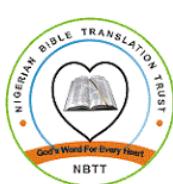
⁵Ewie wiri na ne mbe i ning nyi cwuo a srra shi shi na zinyè, a nyi we rowung. Kya a nyi ngwiee ne Bènè i kèncè gara Musa nka a zhe ngu rikpa ki nyi Ndu ‘Jee he, “Ci nkwlè ngbe ngwè zhwe yeyerri shi kya ne e re ting a zete ngbra.”

⁶Mèdi cwuo prristi ne e ngwa Jesu a nè na mbe è ana, we shi ‘jee ne i nyi, ne nyi ngu a ngu nyi nne yó zetsi nna a nè ‘jee na rening nna. Aha ‘jee hwi ne Bènè ngu níng sang nna cwandrra rening nna ne ankyà rina.

⁷Kundu dè i ra bi kya ne ‘jee na cœucwung ana ngu i mènkyèng nyting wè, a i ra bi ya nka he ré sa yaka ‘jee na ‘hwie èè?

⁸Mèdi Bènè i she he nneywi è ywe, ngu a he, “Zhe cwo be, Brrabè he ni, á ri he zhe ana, nje ri sa ya ‘jee hwi ngbe ne nné Isrreela ngbe Yahudi.

⁹Ko ri shi shi ‘jee ne nje i sa yó mbeng wè, a zhe ne nje i we kwa ne va nje, nje we trru a ngwiè Masarr. Ko á i zhwe nti nka ‘jee nna tsantsa wè, aha ni nje è nga nva nje we we, Brrabè he ni.

10'Jee ne nje shi nyng ngbe ne nné Isreela a zhe ne ngu cwo be ẹ nyi nke, Brrabę he ni: Nje ri ci nti nka nje a rehwie mbe, ma n wie a ronu rie mbe. Nje ri hwię Bęne mbe, ngbe wę hwię nné nje.

11Ko ri bi nka he ya nne re mieę ya nne ngwię ngung wę, ka ya re he ne ya nne ngwię ngung he, 'Mieę ngbe ngwę hu Brrabe.' Aha ga mbe zhwozhwo á ri ning hu, kya ngu pie a nyrru shishing re nzhi brrabrrang.

12Nje ri we we re-ęngwię mbe, ko ma n bra lu ne re-cwuo 'hwię mbe wa wę.'

13Shi ne ngu ye 'jee nę he "hwing", mahu aa ci na cęucwung nna a hwię rening; ko nda ne ngu bra ci rening, ne ngu kre, mahu ko shi fo zhe wę, wę bru.

Nné Ibrrani 9

1Cence, 'jee na cęucwung ana i ti re-ankya ne mbe mwa yeyerri ré nyi a zheng ye mbè, aa bra i he nka aha ewieng ye mbè na be ngwię he.

2Á i nyi Ndu; ngbe a zonggru na cęucwung ne e ki ye he Ewie Wiri, a ning bi ngbong sa telekyi, ngbe ne tebrru, ngbe ne brredi ne e ngwa Bęne a tebrru nna.

3Ngbe a a bi zonggru ne e ki ye he Ewie Wiri Kaka, ne ngu shi teme trro gbundu na 'hwie.

4A yarring, a bi briing nyi teedeng shwi turraren ne e ki nyi ne zinarriya, a bra bi Kpaati 'Jee ne e ki nyrru zhwozhwo ne zinarriya. A yarri Kpaati nna, a ning bi ooshwu ne e nyi ne zinarriya ne ngu ning bi manna a yarring, ngbe ne ngbo Arruna ne ngu i trru rohun, ngbe rahwan na ne e ning wie Nti Nka Musa wehwie.

5A zete Kpaati nna a bi re-kyerrubi na grimeę Bęne ne re-gahaa mbe mbe kla mbe ci rowu a nwieng we nneywí re-ęngwię. Mędi ko shi nzhi hung he nka nę cwuncwuu a zhe ne nę wę.

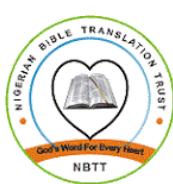
6A zhe ne i fro re-ankya nę yhwę: ngbe re-prristi mbe ę ngwí yarri zonggru na cęucwung ko zohu otu nwie nyi re-teede mbe.

7Mędi nyi we Brria Prristi nggaa ngu ne ngu ngwi yarri zonggru na 'hwieng nna ce 'zrru a nrie. Ko ngwi węsa ne roshwo wę; a nyi roshwo ana ne ngu ning nyí teedeng we re-ęngwię na rici ngu, ngbe re-ęngwię ne nneywí mbe nyi a riywę hung.

8Maahu Nshe Wiri ę níng ting we gbeng a yarri re-ankya nę he ko á a kla rēng ngwieg Nwie Wiri Kaka a wę, tu ne Ndu na cęucwung ana i kę we ne ning shi.

9Nke nę nyi kyang mwa yi ne zhe ne, a níng ting he ga re-ankya na na ne e ngwá Bęne, ngbe re-teedeng shwi ankya rehwe ne e nyí ę, koó be ré ci onu rie nne be mi e re ci tsantsa wę,

10tu ne ngu nyi we nka yâ, ngbe ankya shwe shwe, ngbe re-rēng yaa ci ci wiri -- ga re-ankya nę nyi we re-teede na ikpe rwę ne mpęni mbe cwo a yhwę a zhe ne Bęne cwo a wru mi ne hwiwing.

¹¹Aha ni Krristi ẹ i be shi Brra Prristi na re-ankya rina na mbe e be. Aa ngwie yarri brra ndu ngwiee ne ngu shi tsantsa, ne ko ngu nyi cwuo nva nneywi wẹ; nkiye ne ko ngu nyi kpi ebe ngwịe ne e nyi nẹ wẹ.

¹²Ko Krristi ẹ i ngwie ne roshwo vé, ka rewe re-izhimi wẹ. Mèdi a i ngwie a Nwie Wiri Kaka ana ce ‘zrru herri tiya aha ko nyẹ we ne roshwo na ngu. Aa níng nyi rēng she kyia herri tiya.

¹³Roshwo vé, ngbe na re-izhimi, ngbe nto rewe nnywá ne e shwi, ne e kprre nné bi lele nyi Benẹ ana a we cí ré ci wiri we a ikpe rwẹ.

¹⁴Mahu tu ne ngu shi ni, ko roshwo Krristi wẹ hung nying re nẹ ni wẹ ee? Ngu ne Nshe Benẹ ne ngu ning shi herri tiya shi ngbe ne ngu, aa ngwa rici ngu herri aa hwie ‘tenté teede a nwie Benẹ. Roshwo ngu a shi ci rehwie nzhi ré ci wiri ne re-teede shweni ana, aha ngbe nzhi ye Benẹ bi ce mbè.

¹⁵A nyi aha ni ne Krristi ẹ nyi nne zetsi a ‘jee hwi, aha ngbe nné mbe ne Benẹ we ye ré she re-mwo rina na herri tiya ne ngu níng sa ‘jee. Wẹ hung ci ni aha hu ne Krristi ngu hu aha ngbe ngu kyia nneywí ne re-ngwiengwiek wẹ ne mbe i nyi a tahwie ‘jee na cœucwung.

¹⁶A nka ‘jee ne ya nne ngu nyi aha anky a ne ngu ri hu ngu we, se ne e she he cence aa hu wire krrede ‘jee ne ngu wie sa ana re bi mpeni,

¹⁷aha krrede ‘jee ana bi mpeni we zhe ne nne wieng nna ngu hu; a zhe ne ngu shi nce ẹ ko krrede nna bi mpeni gung wẹ.

¹⁸Kya a nyi ngwiee ne ko i wru mi ne ‘jee na cœucwung ne e sa wesa ne roshwo wẹ.

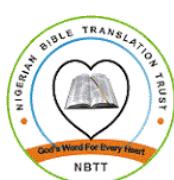
¹⁹Aha a zhe ne Musa i brro ga nné zhwozhwo Nti Nka Benẹ, ngu a fo roshwo re-izhimi [ngbe na vé], aa ki krre ne rishi, ngbe ngu a kprre a krrede Nti Nka ngbe a zete ga nneywí zhwozhwo ne yá nva ekwe ne e ki ye he hiso ne e ki rwe ne wulu shwo.

²⁰Musa i he, "Nke nẹ nyi roshwo na ne e ning sa ‘jee, Benẹ níng ngwa nka he nyi zhwe nti nka nna."

²¹We ni wa, Musa i kprre roshwo nna a Ndu ‘Jee ngbe a ko nda ne e ning nyí cwuo a zheng ye mbè.

²²Cence, a yarri Nti Nka, a nyi roshwo ne e ning cí ko nda re ci wiri, ko bra bi ré we ya nne engwiek ngu wẹ, se ne e wa roshwo.

²³Ngu Ndu ana ngbe ga re-ankyang ye mbè a yarring nna, ne mbe nyi we kyang mwa yi ne re-na zinye, a i mwa yeyerri ré we ci ré ci wiri ne re-teede nẹ. Mèdi re-ankyang ye mbè na ngwiek zinye se ka ré we ci ré ci wiri ne re-teede na ne mbe cwandrra re-nke nẹ.

²⁴Aha ko Krristi ẹ i ngwie a Nwie Wiri na ne nneywí mbe nyi ana wẹ, ngu a srra shi shi tenteng nna; mèdi a i ngwie herri zinye, a nwie ne ngu ning shi a zhe ne nẹ a nyyi Bẹne aha nzhi.

²⁵Koo bra i ngwie a zinye aha ngbe ngu srra re cwo ngwa rici ngu ko zohu zhe shi shi Brra Prristi na nné Yahudi wẹ. Na nné Yahudi ẹ ngwi a Nwie Wiri Kaka ko zohu rie ne roshwo ne ko ngu nyi na ngu wẹ.

²⁶Aa ra shi ni, mahu se Krristi ẹ i ra srra re shwe gezhe ko zohu zhe, gannyi ne e nyi ebe ngwie. Medi a zhe ne nẹ ne zhe nyia re nzhi yhwẹ nẹ, aa ya wre we ce 'zrru tak aha ngbe ngu yi re-èngwiẹ nneywí ne ngwa rici ngu ne ngu ngwa aha ngu hu aha nzhi.

²⁷Se nneywi re hu ce 'zrru, a merin nke wẹ te we nyi nka Bẹne.

²⁸A shi ni, Krristi ẹ i ngwa rici ngu ce 'zrru aha ngbe ngu hwie teedeng yi re-èngwiẹ nneywí piriri. A bra ri ya wre tentẹ wa, ko aha ngu ya yi re-èngwiẹ wa wẹ, mèdi aha ngu ya kyia nné mbe ne mbe shi nwie srra re ki tsio.

Nné Ibrrani 10

¹Nti Nka nné Yahudi ẹ i nyi we rowu na ankya rina ne mbe cwo be, ko nyi ngu ana ngu nyi cwucwung we rici ngu wẹ. A nyi aha ni ne, ko tsie tsie, ko shi re-teede ne i srra re nying ko zohu rie wesa ne kpo ana ré ci nné ne mbe be ye Bẹne mbè ré shi tsantsa gung wẹ.

²Kundu ne re-teede zheng ye mbè nẹ i ra hung yi re-èngwiẹ nneywí, ko á i ra we ni nyi re-teede nna wẹ ee? Aha á i ra ci wiri herri ko wé kẹ we ne hwie he mbe nyi nné èngwiẹ wa wẹ, ngbe wé we ni nyi re-teede nna.

³Mèdi re-teede ne i nyi ko zohu rie ana i srra ri we lu he mbe nyi nné èngwiẹ,

⁴aha ko shi roshwo re-izhimi ngbe na vé ré yi èngwiẹ gung we.

⁵Kya a nyi ngwiee a zhe ne Krristi ngu

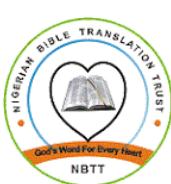
³hwra be a be ngwie, a i he ne Bẹne he, "Ko nyi re-teedeng shwi ankya rehwe ngbe ankya na na ne ngwẹ cẹ wẹ, mèdi ngwẹ ning nyi rwe."

⁶Ga re-teedeng shwi ankya rehwe ngbe re-teede aha yi èngwiẹ, ko ngwẹ hó shwi mbe wẹ."

⁷Krristi ẹ he, "Ri, nje be -- we shi ne e wie yarri tekpeng wie cwuo ne ngu bi Nti Nka - - aha ngbe n nyi kya cẹ ngwẹ, Bẹne."

⁸A i keshe he, "Ko ngwẹ cẹ re-teede ngbe ankya na na, ka ankya rehwe ne e shwi zhwozhwo ngbe re-teedeng yi èngwiẹ wẹ, ko ngwẹ bra ho shwi mbe wẹ." A i he ni ko ngbe ne re-teede ana á shi yeyerrri ne kya Nti Nka a he re nyi.

⁹Wire ngu a he, "Ri, nje be, aha ngbe n nyi kya cẹ ngwẹ Bẹne." Aha ni Bẹne we re-teede reni ana, ngu a be mi ne teede na Krristi.

¹⁰Ngbe aha kya ce Bené ana, á níng ci nzhi ci wiri zhwozhwo nzhi ne teede na rwe Jesu Krristi ce ‘zrru hérri tiya.

¹¹Ko zohu prristi nné Yahudi e nyi cwuo ngu nwie nyi re-teede ko zohu otu wesa ne kpo, mèdi ko re-teede nè bra yi engwiè gung we.

¹²Mèdi ngu Krristi e nyi teede nang yi re-engwiè nneywí we ce ‘zrru hérri tiya, ngbe ngu a ya srra a nva nyye Bené.

¹³Gannyi zhe ana, a shi tsio ngbe ré ci rwinkó ngu a tahwie ringgwè ngu.

¹⁴We ne teede zunzrru ana, aa ci nné mbiye ne e we ci mbe ci wiri ne engwiè á ci tsantsa hérri tiya.

¹⁵Nshe Wiri e bra níng ngwá sheede wa. Aa keshe he,

¹⁶“Jee ne nje shi sang ne mbe a rotu ngu cwo be e nyi nke, Brrabé he ni: Nje ri ci nti nka nje a yarri ronu rie mbe ngbe ma n wie a yarri rehwie mbe.”

¹⁷Ngu a ning brang he, “Ko ma n bra lu ne re-engwiè mbe ngbe ne riywè zhwe nti nka mbe wa we.”

¹⁸Aha ni tu ne e we we ga re-ankya nè mahu ko bi ya teede ne e bra shi cinga nyting aha engwiè wa we.

¹⁹Aha nii, re-gimbe, roshwo Jesu a níng ngwa riwièng ngwie a Nwie Wiri Kaka we dengge.

²⁰Aa níng kla ya rê hwi, ne ngu shi nce, ne ngu cie yarri brra trro gbundu, mahu nyi rwe na ngu.

²¹Nzhi bi Brra Prristi ne ngu cí nkwlè ne eri Bené.

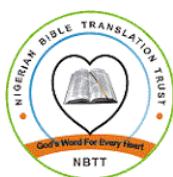
²²Aha ni nde nzhi shwo re be dudu ne Bené ne raywrra a yarri ronu rie nzhi ngbe ne sa rie a ngu wesa ne nyi jinji, ne ronu rie nzhi ne e níng kprre roshwo Krristi aha ngbe nzhi ci wiriri ngbe nzhi hu he á níng we re-engwiè nzhi, ne ga ngbe re-rwè nzhi ne e we kyu wiriri ne rishi cwancwaa.

²³Nde nzhi yo ne igbè nwie kë we ne sa riyii a kya ne nzhi brró, aha ngu Bené ne ngu níng sa ‘jee e aa be nzhi hung sa rie a ngu.

²⁴Nde nzhi hwie re-rèng yaa shwè rehwie a nci nzhi, ngbe nzhi yaa ce nwie nyi re-cwuo rina.

²⁵Shi de nzhi we ni mwe gbengbe wè, shi yá ne mbe fo zhwe ekpè ana; mèdi nzhi ning bra yaa shwè rehwie -- shi re ngra ning hwie ne nzhi ri Otu Brrabé ngu sa dudu ne.

²⁶Kundu nzhi kë we ne nyi engwiè we igerri a zhe ne nzhi i she hu rèsè nka raywrra, ko bra bi ya teedeng yi engwiè ne e ri bra nyi wa we,

²⁷se we srra ne owu nwie tsio nyi nka ngbe brra ro ne ngu ri ye nné mbe ne mbe nyi rwinkó Bene.

²⁸Ko nyé ne ngu i ra zhwe Nti Nka Musa, á i ki yhwe wesa ne naana, kundu ne e she nné wehwie ka wetsié mbe ngwa sheede a rici ngu.

²⁹Ma nyi hwie he nné mbe ne mbe dzié Kowe Bene, ne ko mbe ri roshwo na ‘jee ne ngu níng ci nzhi ci wiri é a nu yankya wé, ne mbe bra he nka shweni ne Nshe Wiri ne ngu níng be ne ewhie rina Bene, gezhé ne e ri we ngwa a ri ngra shi rimi ee?

³⁰Aha nzhi hu he Bene he, "Trang nna nyi na nje, nje ri trra." Krrede é bra he wa he, "Brrabé ri nyi nné ngu nka."

³¹A nyi kya owu ngbe nne re ngwie nva Bene bi ce.

³²Nyi lu ne rotu cœucwung ne nyi i she ewie si Bene, ko ngbe ne nyi i shwe cinci, gbengbe ni nyi i yo ne igbé nyi kwe.

³³A yá re-zhe á i níng trru ci we cwe nkyie nwie níng cwi re níng ngwa cinci. A yá re-zhe wa nyi i mwe rici ngbe nné mbe ne i we nyi ni.

³⁴Nyi i ngwa nci nwie mwe re shwe gezhé ngbe nné gyiaa, ko ngbe ne i si re-ankya nyi ne igbé, nyi i ngwa ne ewhie kla, aha ne nyi hu he nyi bi re-ankya na mbe cwandrра re-nke ana ne mbe bra nyi na nyi herri tiya.

³⁵Aha nii, shi dè rwe nyi cié wé, aha yaa rwe nyi é shi níng be ne lede we yang.

³⁶Aa mwa yeyerri nyi yaa rwe, aha kundu nyi nyi kya cè Bene, nyi é she kya ne ngu níng sa ‘jee.

³⁷Aha koo hwie gbong wé, "Ngu ne ngu cwo be é shi ya wre wesa ne dzio zhe.

³⁸Ngbe nné redziee nje é ri she ce aha sa rie mbe. Mèdi kundu ya mbe ning brru ne emerin, ko ma n ho shwi ngu wé."

³⁹Mèdi ko nzhi nyi zhwe nné ne mbe shi ning brru ne emerin re ya ci shweni ana wé. Nzhi nyi nné ne mbe bi sa rie, aha ni nzhi she kyia.

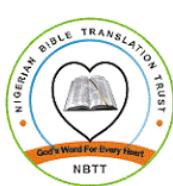
Nné Ibrrani 11

¹Sa rie é nyi hu reseng kpekpé he nzhi shi she kya ne nzhi ning sa riyii, a nyi kya ne nzhi hu he a shi ni ko ngbe ne ko nzhi ri ne riyii wé.

²A nyi aha sa rie ne Bene i de nné tiya.

³A nyi aha sa rie ne nzhi hu he Bene i nyi ebe ngwie zhwozhwo ne rití nka ngu, mahu á i nyi kya ne nzhi ri nè ne kya ne koó ri wé.

⁴A nyi aha sa rie ne Habilá i nyi Bene ‘tente teede re nè na Kayinu. Aha sa rie ngu, Bene i ngwa sheede he a nyi nne redziee, aha Bene i ki de ne ‘tente teede ngu. Aha sa rie é, Habilá kë we ne shi nwie he nka, ko ngbe ne ngu i hu.

⁵A nyi aha sa rie ne Bene i fo Eno a nce ne ko ngu hu we. Koó i hu ewie ngu we, aha Bene ki fo. A zhe ne e rishi ki fo, á i ki de aha ne ngu kla Bene ehwie.

⁶Aha wesa ne sa rie ko bi nne re hung kla Bene ehwie we; aha ko nye ne ngu be nyyi Bene, se re shî he a bi Bene, re bra shî he a ngwá nné mbe ne mbe ki kre ne ning rre yi lede.

⁷A nyi aha sa rie ne Nuhu, a zhe ne Bene i ki gara nka aha re-ankya ne mbe cwo a ci a ncwuee -- re-ankya ne ko ngu ri ne riyii we, ngu a zhwe nka Bene, ngu a no jirigi ne ngu ning she kyia ngbe ne nné nva ngu. Aha sa rie, aa ci á nyi nneywí a be ngwie zhwozhwo nkang ci shweni, ngu a hwię nne redziee a nyyi Bene aha sa rie ngu.

⁸A nyi aha sa rie ne Ibrrahin, a zhe ne Bene i ki ye he re ywa a ya ewie ne ngu ki sa ‘jee ngu ri ki ngwa, ngu a ho nka Bene, ngu a ne re nzhi, ko ngbe ne ko ngu i hu ewie nna we.

⁹A nyi aha sa rie ne ngu i ya srra a ice a ngwię ne Bene ki sa ‘jee. A i srra a re-ndu we shi Ishaku ngbe Yakubu ne Bene i we sa ‘jee ne ma.

¹⁰Aha Ibrrahin i srra miimi ę re tsio ngwię ne riti runong nyi na herri tiya, ne nyi Bene ngu rwe nong, ngu bra no.

¹¹A nyi aha sa rie ne Ibrrahin, ko ngbe ne re-rie ngu i hle (ko Sarra we rici ngu bra sé ehwie we), á ki ci aa hwię ‘beę, aha ne ngu i sa rie he Bene shi nyi kya ne ngu sa ‘jee he ngu shi nyi.

¹²Aha ni a nwie ngu nne zunzru ne, ne i ma ngu nyia re nzhi hwię kweng, á ning she nzhwe nneywí ne mbe brri we brri shi rende zinye, ne ko bi re hwię we shi shi nyi nzha a rekyi brra nzhwo rishi.

¹³Ga nné mbe rrę zhwozhwo á i srra we yarri sa rie herri zhe ne mbe ya kwi. Koó i she cwu kya ne e we sa ‘jee ę we, medi á i ri we zenze, mbe ę se ne rekwi, herri mbe ę shî he mbe nyi we nné ice ngbe nné ka srra srra a be ngwię.

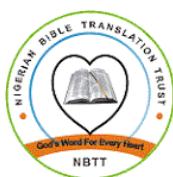
¹⁴Nné mbe ne mbe he zhwe nka ne, á ti he mbe kre yaka ngwię na rici mbe.

¹⁵Kundu mbe i ra kę we ne hwię nka ngwię na ne mbe i we, á i ra hung wrę ne ning brru.

¹⁶Medi a nyi ya ngwię tenteng ne mbe i kre -- ngwię zinye. Aha ni ko i nyi kya nshwu a nwie Bene ngbe ré ki ye he Bene mbe we, aha aa nyi ya ngwię aha mbe.

¹⁷A nyi aha sa rie ne Ibrrahin, a zhe ne Bene i ki mwa, aa fo Ishaku he ngu shi ning nyi teede. Ibrrahin ne nyi ngu ne Bene i ki sa ‘jee ę, gbengbe ni a i hwię tsie re ning nyi teede ne kowe zunzru ngu,

¹⁸ko ngbe ne Bene i he ne ngu he, "Ngwe ri she nné nva ngwe ne nje re sa ‘jee ę a Ishaku.”

¹⁹Aha Ibrrahin ẹ i hwie nka he Benẹ wẹ hung deze nne ne ngu hu re be nce, ngbe shi shi nyi ya nka zhwebe, aa she Ishaku a ning brru re be nce.

²⁰A nyi aha sa rie ne Ishaku a i sa Yakubu ngbe Isuwa ‘jeeng she mwo rina re nzhi ncwuee.

²¹A nyi aha sa rie ne Yakubu, a zhe ne ngu i shi hu, ngu a mwo rewe Usufu rina, wire ngu a yaa nyenyi a ngbong cwo ciee ngu, ngu a ye Benẹ mbè.

²²A nyi aha sa rie ne Usufu, a zhe ne ngu rikpa hu, ngu a he nka aha wru rewe Isrreela a ngwie Masarr, ngu a we ti kya ne mbe ri nyi ne nku ngu.

²³A nyi aha sa rie ne dẹ Musa ngbe ‘bẹ̄ ngu i ki la hérri nyhwé wetsié a zhe ne e ki bî, aha ne mbe i ri he ewe nna bi rina kpekpe, hérri koó ci owu nka ne nggwé ngu ngwa we.

²⁴A nyi aha sa rie ne Musa, a zhe ne ngu i ci brrang, ko ngu shî ngbe re ki ye he ngu nyi ewe ewena Frrahona wẹ.

²⁵Mèdi a i kye he canca re ki yarra ngbe nné Benẹ ne ngu ho shwi engwie a ewe zhe tsienzhwu.

²⁶A i hwie he shwe nshwu aha Krristi bi mpéni re nẹ re-dukyiẹe na ngwie Masarr, aha ne ngu i sa riyii a lede ne ngu shi ncwuee.

²⁷A nyi aha sa rie ne ngu i we ngwie Masarr wesa ne to owu ren nggwé. A i yaa rwe shi shi ngu rí Benẹ ne koó ki ri wẹ ne riyii ngu.

²⁸A nyi aha sa rie ne ngu i be ne Teede Paska ngu ci he ré kprre roshwo a ronusinye, kishi njeli yhwi re-birina ri mwe re yhwi ngbe na nné Isrreela.

²⁹A nyi aha sa rie ne nné Isrreela i tsa Brra Nzhwo Shwo shi shi mbe cwo a be hwerri; mèdi zhe ne nné Masarr mbe ning ngwie ma, rishi we ko zhwozhwo mbe.

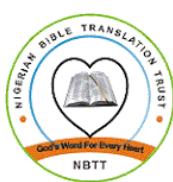
³⁰A nyi aha sa rie ne garru ngwie Jerriko i gu a zhe ne nné Isrreela mbe i fo rotu natsie nwie grrang.

³¹A nyi aha sa rie ne ko i yhwé Rraha ne ngu nyi ntsiewente ngbe ne nné ra ho nka wẹ, aha ne ngu i sẹ nné ri ngwie rina rina.

³²Ma nyi nda nje shi ning brang wa? Ko nje bi zhe ngbe n ning he nka Gidiyo, ngbe Barraki, ngbe Sanso, ngbe Jefta, ngbe Dooda, ngbe Samela, ngbe nné ti reseng wẹ.

³³A nyi aha sa rie ne mbe i kwé ngbe ne re-ringgwé mbe we ye a cwe, á nyi redziee, mbe ẹ she kya ne Benẹ ngu we sa ‘jee. Á i ku ronu re-zékyi,

³⁴á i ci brra ro ne ngu ye ne ren ci nsharan, á i to á drre koó we yhwi ne re-isenkeli wẹ. Á i shi brrubrru, mèdi á ci igbẹ; á i bi igbẹ a cwe, hérri á drre re-rotsu re-shezhi na yaká re-ngwie.

³⁵Mbrrú i she á we deze nné mbe ne mbe kwi re be nce. Medi yá, á i we ngwa cinci herri á we yhwi, aha ne mbe i ra demeng srra srra rici mbe, aha ngbe mbe ri she ‘tenté deze nhu.

³⁶Yá, á i we kwa re-nka sha á we kra ne frii, yá ma á i we rrwe ne re-roonyo á we ci a uucwu gyiaa.

³⁷Á i we ta ne rahwan, á i we ca uuku uukung ne ceng ca nklankwe, á we yhwi ne re-isenkeli. Yá i gyé we ne nkpe canvé ngbe na vé a rwé, koó i bi ko yankya wé, á i we ngwa cinci nwie we yarra.

³⁸Ko ebe ngwie é be he ngbe zhwe mbe ana ré ning srra wé. Á ya né ne gyé a re-eyi, ngbe ngbrá, ngbe a yarri re-rie, ngbe nvo a yarri be.

³⁹Ga mbe né zhwozhwo á i we de aha sa rie mbe, gbengbe ni ko bi ya mbe ne ngu i she cwu kya ne e ning sa ‘jee é wé,

⁴⁰aha a bi kya ‘tenteng ne Béne ngu rwe sa aha nzhi, aha ngbe ngu ri níng mwe ga nzhi zhwozhwo ngbe ne mbe é ngu níng ci nzhi hwié kya ne ngu cé yeyerri.

Nné Ibrrani 12

¹Aha nii, tu ne nzhi bi ga re-sheede né ne mbe níng grra ni zhwozhwo, ma nde nzhi trru ga re-ankya ruvo ngbe engwíe ne ngu níng rrwe né nzhi wa, nde nzhi bra to zhwe ncii ne ngu shi ncwuee nzhi é ne yaa rwe.

²Nde nzhi sa riyii a Jesu, ne nyi ngu ngu nyi riti cé nka nzhi herri re nzhi cwu krrucing; ngu ne aha ehwie kla na kya ne ngu i shi ncwuee ngu, ngu shwe gezhe gasankwe, koo ci nkstile ne nshwu ngu shi shweng wé, ngu a ya srra a nva nyye ncwu ringgwé Béne.

³Nyi shwe riyii nyi ri zhwe yaa rwe ne ngu i yaa rwe ne zhwe ra ne nné engwíe mbe i ki ra hwie, kishi nyi ri rrwa nyi bra ning ti rie.

⁴Wire ma herri ne cwu ko nyi kwé ne engwíe ya cwu nkang ywé roshwo nyi wé.

⁵Ka nyi ning ci ga bru ne nka Béne ne ngu níng shwé ehwie aha nyi nyi rewe ngu aa? A he, "Kowe nje, kundu Béne re yhwire, shi dè ngwé ning kwa hwien wé, shi dè re bra re cié rwé kundu ngu re ti ne ren wé,

⁶Aha a nyi nne nke ne Brrabé cé ne ngu ki yhwire, a bra nyi nne nke ne ngu ki fo he nyi ewe ngu ne ngu ki na uucwu."

⁷Nyi fo cinci ne nyi shwe é a nu he nyi Béne ngu níng na uucwu, cinci ne nyi shi shweng nna tí he Béne é níng fo nyi nyi rewe ngu. Ka nyi zohu ewe ne ko ‘bé ngu a ki na uucwu wé ee?

⁸Kundu dè ne e níng na uucwu wé (ne e bra shi nwie na kpi rewe é zhwozhwo uucwu), mahu nyi nyi rewe ne ko mbe bi ‘bé wé, ko nyi nyi rewe ngu wé.

⁹Herri ne cwu, ko ngbe re-'bę nzhi na be ngwię he ne mbe níng na uucwu, ko nzhi we ngwa grime aha ni wę ee? Ma nzhi ę shi ngra ngwa 'Bę nzhi a zinyę nci nzhi rimi, ngbe nzhi she ce herri tiya a?

¹⁰Re-'bę nzhi na be ngwię ę á níng na uucwu a ewę zhe tsienzhwu, shi ne mbe ri aa we mwa yeyerri, mèdi Bęne níng na uucwu aha re níng sheng, aha ngbe nzhi ci wiri shi ngu.

¹¹A zhe ne e shi níng na uucwu, ko wę níng bi rina a zheng nna wę, aha a wié. Mèdi a ncwuee, lede nna cwo a nyi srra rina ngbe ekpee redziee a nwie nné mbiye ne mbe mię a zhe ne e shi we na uucwu.

¹²Aha nii, nde nyi ne nyi shi brrubrru shi shi nva nyi ngbe re-ruhuu nyi á rrwa ana nyi ci igbe!

¹³Nde ciee nyi re shi tsantsa, kishi nné mbiye ne mbe cwo shi shi mbe kyiekyie a tsi nyi ana á ri ngra kprre, ne na mbe ra ci gbingbi.

¹⁴Nyi nyi ko nda ne nyi hung nying aha nyi srra rina ngbe ne ko nyę, nyi bra shi wiri; aha ko bi nne ne ngu węsa shi wiri ne ngu ri ri Brrabę wę.

¹⁵Nyi ci nkwię ne ko nyę a tsi nyi kishi ya nyi ri wi ehwie rina Bęne. Shi dę ya nyi re bra hwię shi shi rinyie ya ekwe rro rro ne ngu shi ci, re bra dzio ręse kpi nyi wę.

¹⁶Shi dę ya nyi re bi ekpee lęle nję ka re węsa ngwa Bęne grime shi shi Isuwa ngu i nyi wę. Aha ewę enjie yâ, aa fo ngba rugu kya ngu cwo a hwię na ngu aha ruho aa rię.

¹⁷Re be merin, shi ne nyi hu, a zhe ne ngu i cę he ngu she mwo rina 'bę ngu, á ning zhwumi ne ngu, aha ko i bi rę re hung bra kya ne ngu nyi wę, ko ngbe ne ngu i kre mwo rina nna ne reyii.

¹⁸Ko nyi be nwie Bęne shi shi nné Isrreela ne mbe i be nwie brra ngbra ne e hung reng ne va ne ngu i ye lendo ana wę, ewie i ci węe ywing, ngbe ne ngba ncwu.

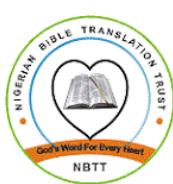
¹⁹Ngbe anaa rigbe, ngbe ne ya cwue ne ngu i he nka ne herri nné hong nna mbe i ne ne cwe nva he shi dę re bra we he nka wa wę,

²⁰aha koó i hung yaa rwe ne nka ne i we ngwa wę, shi ne i he ne mbe he ko ngbe ngu ra bra nyi ya nnyię ngu re ngbra nna, nde ré ki ta ne rahwan.

²¹Kya ne mbe i ri ę i bi owu we yang, herri Musa he, "Nje tsi rwę ne owu."

²²Mèdi nyi be a Ngbra Siyona, a Urrushelima na zinyę ne ngu nyi brra ngwię Bęne bi ce. Nyi be a nwie rotsu re-njeli ne mbe brri rigwę rigwęng nwie nyi rekwi.

²³Nyi be a nwie ekpri nné cę nka ne mbe nyi birina, ne e wie re-lo mbe a zinyę. Nyi be a nwie Bęne ne nyi ngu ne ngu ri nyi nneywí zhwozhwo nka. Nyi be a nwie nné redziee nke ne mbe i kwi ne e we ci mbe ci tsantsa.

²⁴Nyi be a nwie Jesu ne ngu nyi nne zetsi na ‘jee hwi, ngbe a nwie roshwo nke ne e kprre ne ngu hé nka re n̄e na Habilā.

²⁵Nyi nyi tente, shi d̄e nyi ra ho nka ngu ne ngu níng heng w̄e. Aha nné ne mbe i ra ho nka B̄en̄e ne i we heng a be ngw̄ie ne, koó i to á drre w̄e. W̄e c̄e rimi herri ngbe nzhi ri to drre, kundu nzhi bra emerin nzhi ki ngwa ngu ne ngu níng he nka a zinye ee?

²⁶A zhe ana cwue ngu a i ḡb̄e ebe ngw̄ie, m̄edi a zhe ne n̄e aa sa ‘jee he, “Ce ‘zrru wa, ko nje shi ḡb̄e we ebe ngw̄ie w̄e, m̄edi herri ngbe ne zinye.”

²⁷Nka ngu he “ce ‘zrru wa” ana a tí he ga ankya ne e nyi e, á ri we ḡb̄e, ré we trru; aha ngbe ré we ankya nke ne ko bi ré we ḡb̄e w̄e.

²⁸Aha nii, tu ne nzhi shi she ringgw̄e ne ko bi ré hung gbeng w̄e, nde nzhi ci B̄en̄e kijieng; kundu nzhi nyi ni, mahu nzhi ki ye mbè a r̄e ne ngu shi ki kla ehwie, nzhi ki ngwa grime, nzhi bra ki to,

²⁹aha B̄en̄e nzhi e cence a shi shi lendo ne ngu yé.

Nné Ibrrani 13

¹Nyi k̄e we ne yaa c̄e shi re-gimbe.

²Nyi lu nyi ri ma srra re si nné ice. Yá mbe i nyi ni herri á si re-njeli w̄esa ne hu reseng.

³Nyi lu aha nné mbe ne mbe shi a uucwu gyiaa shi shi nyi ning shi ngbe mbe. Nyi lu aha nné mbe ma ne mbe shi shwe ḡezh̄e, nde re shi shi nyi shi nwie shweng ngbe mbe.

⁴Nyra a nyi kya re ki ci grime, nto ngbe mbrru ré bra yaa nyi redziee; aha B̄en̄e cwo a nyi nné bi ekpeē l̄e l̄e njè ngbe nné nyi njè nka.

⁵Shi d̄e c̄e ncw̄e re shwe rici nyi w̄e, m̄edi nyi ci kijieng ne kya nyi bi. Aha B̄en̄e i he, “Ko shi n re we w̄e, ko tsietsie ko shi n re we gung w̄e.”

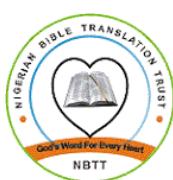
⁶Aha ni nde nzhi he we dengge he, “Nyi Brrab̄e ngu ning shéng, ko shi n ci owu w̄e. Nyi nda ya nne re hu ning nyiny?”

⁷Nyi lu ne nnencwueé nyi, ne mbe i níng he nka B̄en̄e. Nyi shw̄e riyii cwuncwuu nyi ri zhwe srra ne mbe i srra, ngbe nyi mīe ne zhwe sa rie mbe.

⁸Jesu Kr̄risti shi we shi ne ngu i ning shi a rwi, ngbe cwu, ngbe herri tiya.

⁹Shi d̄e ré níng ci nyi brru r̄e ne yá re-nka ne e níng mīeng ne mbe shi ka w̄e. A bi rina ngbe ehwie rina B̄en̄e re níng ci nzhi ci igb̄e a yarri ronu rie nzhi, d̄e re nyi nkang zhwe re-teede na yâ w̄e; aha ko re-teede ana á bi mp̄eni a nwie nné zhweng w̄e.

¹⁰Nzhi e nzhi bi ya briing nyi teede na ne ko ngbe re-pr̄risti ne mbe nyi cwuo a Ndu nné Yahudi koó bi d̄em̄e ré ye kya ne e ning nyi teede a zeteng w̄e.

¹¹Ngu Brria Prristi ẹ fó roshwo re-ankya rehwe wę ngwie mi yarri Nwie Wiri Kaka ngbe wę ning nyi teede aha re-engwie, mèdi wé ya shwi rine nna gbong a teme ngwie.

¹²A nyi aha ni ne Jesu ngu i shwe gezhe gbong a teme brra onusinye ngwie, aha ngbe ngu ci nneywí ré ci wiri ne roshwo na ngu.

¹³Aha ni nde nzhi ywa nwie ngu a teme ngwie, ngbe nzhi shwe zhwe nshwu ne ngu i shwe ẹ ma.

¹⁴Aha a be ngwie nę ko nzhi bi ngwie na ngu shi ning shi herri tiya wę; mèdi nzhi sa riyyii a ngwie na ngu cwo be.

¹⁵Aha ni nde nzhi tu rici nwie de Benę aha a nyi teede ne nzhi ki nying a yarri lo Jesu, a zhe ne nzhi tí we gbeng he nyi ngu nyi Brrabę.

¹⁶Shi dę ga re níng bru ne yaa nyi rina nwie yaa sheng wę, aha a nyi mbe nę ne mbe nyi teede na ngu kla Bene ehwie.

¹⁷Nyi ho nnencwueé nyi nka nwie nyi re-ankya ne mbe he nyi nyi. A nyi mbe ne mbe ci nkwię ne nyi węsa ne srra cwu, aha ne mbe ri yo nyyi Benę ré he re-ankya ne mbe nyi. Kundu nyi we ho nka, wę nyi cwuo mbe ę ne ehwie kla. Dę ni wę, wę nyi ne ehwie dzio ngbe ko wę bra níng she nying nna wę.

¹⁸Nyi tu rici nwie ku Benę aha nzhi. Nzhi hu kpekpe he a yarri rékpee nzhi ę nzhi shi wiri, nzhi bra cę he nzhi srra re nyi kya ne ngu shi tsantsa a yarri ko nda.

¹⁹Nje bra cwe nva ne nyi he nyi ning bra ku Benę, aha ngbe Benę re ning brru ne nje re be nwie nyi we hwiehwie.

²⁰Nde Benę ne ngu ngwá srra rina, ne ngu deze Brrabę nzhi Jesu nhu, ngu ne ngu nyi Brria Nnecwo canvé Benę ne aha roshwo ngu ne e ning sa ‘jee na herri tiya,

²¹re níng ngwa ko zohu kya rina ne ngu mwa yeyerri nyi bi aha ngbe nyi ning nyi kya cę ngu; nde re ci nyi nyi kya ne ngu ki kla ehwie ne Jesu Krristi níng sheng, ngu ne grime nyi ngge ngu herri tiya tiya. A shi ni.

²²Re-gimbe, nje cwe nva ne nyi he nyi ci nkwin ne nti nka ne nje wie aha n níng shwę rehwie nę, aha nje wie we kunggu.

²³Nje cę nyi hu he á cire gimbe nzhi Timoti a uucwu gyiaa. Kundu nje ri she ngu ya wrę we hwiehwie, ma n be ngbe ne ngu a zhe ne nje ri cwo a níng ri.

²⁴Nyi ning dzie ga nnencwueé nyi zhwozhwo, ngbe ga nné wiri Benę zhwozhwo. Re-gimbe a Italiya á níng dzie ma.

²⁵Nde ehwie rina Benę re shi ngbe ne nyi zhwozhwo.

Yakubu

Yakubu 1

¹Krredę nę wru nwie nje Yakubu, nnencwuо Bęne ngbe Brrabę Jesu Krristi, re nzhi nwie re-nkla shwa ne otu wehwie ne e we sę a re-ngwie kanka kanka. Nje níng dzié.

²Re-gimbe nje, nyi ki fo we ne rehwie kla, kundu nyi ngwi yarri re-nzhwe mwa ri,

³aha nyi hu ręsęng he kundu ne e mwa sa rie nyi ę ni, wę níng ci nyi yaa rwe.

⁴Nde yaa rwe nyi ę re fro cwuo na ngu ma, aha ngbe re níng ci nyi hu kwę tsantsa ne ngu mwa yęyęri nyi níng shi, ngbe ko nyi ę rę a yankya wę.

⁵Kundu ya nyi nyi riywę zentsi, nde re rin Bęnęng ne ngu ngwá ko nyę we wang wesa ne tsi ya nne, ngbe wę ki ngwa.

⁶Mędi re rin ne ning sa rie, węsa ne nyi jinji, aha nne nke ne ngu nyi jinji a rinng nna shi shi gu rishi a brra nzhwo rishi ne wu yhwá nwie yrrung re ning brru mi.

⁷Shi dę zhwe nne ana re hwie he ngu a hung she yankya a nwie Brrabę wę,

⁸aha ne ngu bi rehwie wehwie, koo hung sa rici ngu a nwie zunzrru wę a yarri ko nda ne ngu nyi.

⁹Nde re-gimbe ne mbe shi riywę ré cwe zewe aha Bęne we ngwa grime,

¹⁰mędi nne cę nka ne ngu bi va ma re cwe zewe aha Bęne ki ci rę, aha ne ngu bi shimi we shi vooshwo ntsi.

¹¹Aha ‘nę dezé ne ren wę ci ntsi re yomi, ngbe re-vooshwo nna wę kpi be, herri rina mbe ę wę ci shweni. A shi we ni ma, nne bi va a cwo a hwe we ni ma we ne ngu shi re-cieeng kre ncwę ngu.

¹²Mwo rina nyi na nne nke ne ngu yaa rwe a zheng mwa ri, aha ne ngu ti cence he ngu bi sa rie, a ri she lede na ce herri tiya ne Bęne i sa ‘jee he ngu ri ngwa nné mbe ne mbe ki cę.

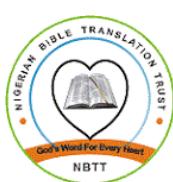
¹³Shi dę ya nne ne mwa ri ki be re he nyi Bęne ngu shi nwie ki mwa ri wę, aha ko Bęne mwa ya nne ri wę, ko bra bi nne re hung mwa Bęne re ki ci nyi engwie wę.

¹⁴Mędi ko nyę ngwię mwa ri kundu ne ecwue na ngu we rici ngu ki kwa herri ngu ki shweli.

¹⁵Ngbe a zhe ne ecwue ana ri he ngu ci ritia ngu, wę ki ci re nyi engwie, ngbe engwie ę ri he ngu ci brrang ma fa, wę ki ci re hu.

¹⁶Shi dę ré níng brra wę, re-gimbe cę nje.

¹⁷Ko zohu tętę kya na na ne ngu bi rina kpekpe wru zeteng a nwie ‘Bę ne ngu nyi re-ankya tsię nsę a zinyę, ngu ne ko ngu bra wę, ko bra shi shi rowu ne ngu bra wę.

¹⁸A nyi kya cę ngu he ngu níng ci nzhi hwię rewe ngu ne nka raywrra, aha ngbe nzhi hwię shi nyi yá re-birina na ngu a tsi ga ankya ne ngu nyi.

¹⁹Re-gimbe cę nje, nde nyi hu reseng he aa mwa yeyerri ko nyę re shi jenje nwie hong, mèdi re shi dętiri nwie he nka ngbe ne dzio ehwie,

²⁰aha ko dzio ehwie nneywi ę cwo mi ne nyi re-cwuo redziee ne Bęne cę we.

²¹Aha ni nyi trru ko zohu ękpee lele ngbe ‘hwię ne ngu kę we ne ning shi yarri nyi, ngbe a yarri nywę rici, nyi sę riti nka Bęne, ne ngu ci yarri ronu rie nyi, ne ngu hu níng kyia.

²²Nyi hwię nné ne mbe hó re ning nyi cwuo mi, shi dę nyi ho we ho nwie yaa brra we nci nyi we.

²³Aha ko nyę ne ngu hó nka Bęne we ho, ne ko ngu ning nyí cwuo mi we, a shi shi nne ne ngu yaa ri a nggeni,

²⁴ngbe a zhe ne ngu ri yaa ri yhwe, ne ngu nę ne ciee ngu, we wrex ne ning ci ga bru ka ngu shi rimi ye.

²⁵Mèdi nne nke ne ngu ning sa rici nwie hwie nti nka Bęne, nka ngu ne ngu shi tsantsa ne ngu níng cí nzhi she drre ne ęngwie, ne ko ngu nyi we nne hong we ho re ning ci ga bru we, mèdi ne ngu ning nyi cwuo mi, we she mwo rina a yarri ko nda ne ngu shi nyinying.

²⁶Kundu ya nyi yaa ri shi ngu bi ękpeęng zhwe Bęne, ne herri ne cwu ko ngu cwó le ngu we, mahu a yaa brra we rici ngu, zhwe Bęne ngu a bra nyi we cwuo shweni.

²⁷Ekpeęng zhwe Bęne nke ne ngu shi wiriri wesa ne ękpee lele a nyyi Bęne ‘Bę e nyi nke: ré ci nkwię ne re-iina ngbe kpambrrú a yarri re-cinci mbe, nne re bra cwo rici ngu ne yaa dzio ne ankya ngwie.

Yakubu 2

¹Re-gimbe nje, tu nyi bi sa rie a Brrabę nzhi Jesu Krristi ne ngu bi grime, shi dę nyi kyie nné kyie kyie we.

²Kundu ya nne ya wre a tsi nyi a zhe ne nyi shi mwe ne ngu ci ewema na zinarriya ngbe brrá ankyia, ngbe ya ‘yiriywe ę ya wre ma ne igye ankyia ma,

³kundu nyi ci nkwię ne nne bi brrá ankyia ana nyi he ne ngu he, "Ngwę, be ngwę srra a tente ncwu ne," mèdi nyi ę he ne ‘yiriywe nna he, "Ngwę, yo miimi, ka ngwę srra a be hwerri ho."

⁴Ko nyi ę nę ne ting a nci nyi ę he yá nneywí ę á shi ka, nwie yaa nyi nka a yarri hwie nka mënkyę wo ye?

⁵Re-gimbe cę nje, nyi ho: ko Bęne ę kyie nné mbiye ne mbe nyi ‘yiriywę a be ngwie nę ngbe ré bi sa rie we yang, ngbe ré bra hwię nné ne mbe cwo a she ringgwę ne ngu ning sa ‘jee aha nné ne mbe ki cę wo ye?

⁶Mędi nyi ę nyi dzię ‘yiriywę. Ko nyi mbe nné bi va ne mbe níng ngwá cinci wo ye? Ko nyi mbe ne mbe níng kwa re nzhi re-zonggrung nyi nka wo ye?

⁷Ko nyi mbe ę ne mbe he re-nkang dzię lo Jesu Krristi, ‘tęntę lo ne e níng hu mi wo ye?

⁸Kundu nyi rā zhwe Nti Nka na Ringgwę ne ngu shi a yarri Krrede Bęne he, "Ngwe cę nne dudu ne ngwę shi rici ngwę," mahu nyi ę nyi yeyerri.

⁹Mędi kundu nyi kyie nné kyie kyie, mahu nyi nyi ęngwię, Nti Nka a bra tí we gbeng he nyi nyí nné ęngwię.

¹⁰Ko nyę ne ngu zhwe ga Nti Nka zhwozhwo, mèdi ngu hle we zunzru, mahu aa ywe ne ga Nti Nka ana zhwozhwo.

¹¹Aha ngu ne ngu he, "Shi de ngwę nyi nję wę," a bra nyi ngu a ngu he wa he, "Shi de ngwę yhwę nne wę." Kundu ne de ngwę nyi nję wę, mèdi ngwę bra yhwę nne, mahu ngwę hle Nti Nka Bęne.

¹²Aha ni nyi ri ma he nka nyi bra nyi ankya shi nné ne e ri we nyi nka ne Nti Nka ne ngu níng ci nzhi she drre ne ęngwię.

¹³Aha Bęne ri nyi nné riywę naana nka węsa ne naana. Naana a drré nyi nka.

¹⁴Re-gimbe nje, mpęni he ngwę bi sa rie mèdi ko ngwę bra nyi re-cwuong nna wę ę nyi nda? Herri zhwe sa rie ana wę re kyia aa?

¹⁵Kundu ya gimbe ewerento ka ewerembrru nyi riywę kya ci rwę ka yâng yeri,

¹⁶ngbe ya nyi ę he ne ngu he, "Ywa, ngwę ya ngwie rina, Bęne re re ngwa kya ci ngbe kya ye," ne ko ngu bra ki ngwa ko yankya ci rwę ka kya ye wę, mpęni nna nyi nda?

¹⁷Aha ni sa rie we nggaa ngu węsa ne re-cwuong nna, a nyi kweng.

¹⁸Mędi ya wę he, "Ngwę ę ngwę bi sa rie, nje ę bi re-cwuong." Ning ti sa rie ngwę ne ko ngu bi re-cwuong nna wę, ngbe ma n re ti sa rie na nje ę ngbe ne re-cwuou ne nje nyi ę.

¹⁹Ngwę bi sa rie he Bęne shi zunzru. Ee, ngwę nyi yeyerri. Mędi ga ngbe rewieni ę ma á bi sa rie he shi ni ma, herri a ki tó ne tsi rwę.

²⁰Ngwę nne riywę zentsi, ngwę cę hung he sa rie węsa ne re-cwuong nna nyi we cwuo shweni ęe?

²¹Ko nyi aha kya ne brra yo nzhi Ibrrahin ę i nyi a zhe ne ngu i fo kowe ngu Ishaku ngu ngwa a briing nyi teede ę ne i ki fo he nyi nne redziee wę ęe?

²²Ma ko ngwé ri sa rie ngu a i shi gbengbe ne re-cwuong wo ye? Kya ne ngu i nyi e ci ré hu he cence a bi sa rie.

²³Ngbe krrede Bene e ci rrurru shi ne e wie he, "Aha sa rie Ibrrahin e Bene e ki se he nyi nne redziee"; herri á i ki ye he rwi Bene.

²⁴Ma nyi ri, nneywi e shi tsantsa a nyyi Bene aha re-cwuo ne ngu nyi, ko aha sa rie nggaa ngu we.

²⁵A shi we ni wa, ko Rraha ne ngu i nyi ntsiewente i ci tsantsa nyyi Bene aha kya ne ngu i nyi a zhe ne ngu i ngwa nné ri ngwie ewieng srra ngu bra we cire a yaka rê we ee?

²⁶Aha we shi ne rwé wesa ne nshe a nyi kweng, we ni wa, sa rie wesa ne re-cwuong a nyi we kweng.

Yakubu 3

¹Re-gimbe nje, shi de jie nyi ré hwié nné mié nka we, aha nyi hu he nzhi ne nzhi mie nka né á ri níng nyi nka kaka re ne.

²Ga nzhi zhwozhwo nzhi brrú a re-rê we yang. Kundu bi nne ne ko ngu ywé a kya ne ngu hé we, mahu a nyi nne ne ngu shi tsantsa, aa hung ci nkwié ne rwé ngu zhwozhwo.

³Kundu nzhi ci ntsié ru a nu aha ngbe re níng ho nka, nzhi e hung kwa ntsié nna zhwozhwo.

⁴Ma ri re-jirigi rishi e wa, ko ngbe ne mbe nyi brrabrráng ne ngba wu we yrru a yarri rishi, a nyi we ya uku ngbo ne nne tong nna ngu ning brrá jirigi nna re nzhi ko he ne ngu cé.

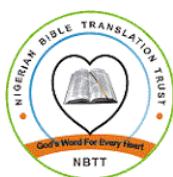
⁵A shi we ni wa, ‘le nneywi e nyi ya ewé kya tsienhwu, mèdi a yaa kywo nwie he ngbá re-ankya. Ewé ro tsienhwu pié ngbe we ye brra rëngwié wiriri.

⁶‘Le e nyi ro; a nyi ya ebe ngwie na ‘hwié a yarri re-rwé nzhi ne ngu džio nneywi e zhwozhwo. Aa hung ci nneywi a srra ngu zhwozhwo a nro, ne nyi ro ne ngu wrú a ruvong ro ne ngu ki cwuá.

⁷Nneywi e hung cwo ga re-nzhwe ankya rehwe, ngbe re-nzhwe remié, ngbe nzhwe ankya kwa rehwie be, ngbe ko zohu zhwe ‘hwen ne ngu srra yarri brra nzhwo rishi, herri ma a we cwó.

⁸Mèdi ko bi nne re hung cwo le ngu we, a shi ngwiengwié ko bi ré hung cwong we, a shi shi ren nshe ne ngu cwo mi ne hu.

⁹A nyi ngu ne nzhi ning de Brrabé ne ngu nyi ‘Bé nzhi, a bra nyi ngu ne nzhi ning cwi nné -- nné ne Bene ngu we nyi a shi ngu.

¹⁰A nyi we ngu onu zunzru n̄e ne nzhi ning de Bene, nzhi bra ning cwi nné. Kyet, re-gimbe nje, koo mwa yeyerri re shi ni we.

¹¹Herri w̄e ce rimi ngbe rishi cwancwaa ngbe rishi rienrien ré mwe ré wrru a nshwa zunzru a ye?

¹²Re-gimbe nje, ko shi ekwe riyhwietsie re krro ngbre rihwién, ka ekwe roshwo mente re krro ngbre riyhwietsie we; ko shi nshwa ne ngu wrru mi ne rishi rienrien re bra wru mi ne rishi cwancwaa we.

¹³Nyi nȳe ne ngu bi zentsi ngbe hu reseng a tsi nyi e? Nde re ti zentsi ngu a ne ekpee rina nwie nyi re-cwuo rina ne nyw̄e rici na zentsi.

¹⁴M̄edi kundu nyi bi rehwie rro ngbe ce rici a yarri ronu rie nyi, shi d̄e nyi ning cwe zewe mi nwie ku raywrra ne rabrra we.

¹⁵Ko zhwe zentsi ana a wrú zinye we, a nyi na be he, a nyi na ekpee nneywi, aa wru nwie Shetani.

¹⁶Aha ko zohu ewie ne ngu ning bi ehwie rro, ngbe ce rici, we ning bi rekwe ngbe ko zohu zhwe ‘hwie.

¹⁷M̄edi zentsi na ne ngu wru zinye e k̄eshe shi wiriri, wire a cé srra rina, a bi ehwie sheng ne ko nȳe, a nyw̄e rici nwie ko nȳe, a rí naana nneywí, a nyí nneywí rina; ko kyie nné kyie we, ko bra brrá onu we.

¹⁸Herri nné mbe ne mbe kre he nneywí ré srra rina, aha kya ne mbe nyi a yarri srra rina, we ci nneywí ré bi rekpeē redziee.

Yakubu 4

¹Nyi nda ngu ci nyi ti ko we nci nyi ee? Nyi rekwe nda ngu shi yarri nyi ee? Ko nyi aha re-nzhwe ecwue ne mbe shi rekwe a yarri nyi we ee?

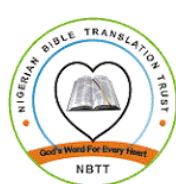
²Nyi kre kya m̄edi ko nyi shi sheng we; aha ni herri nyi e yhw̄e nne. Nyi bi riyii kya ya nne, m̄edi ko nyi shi she kya ne nyi ce we; aha ni nyi e ning ci we ko nwie kwe cwe we nci nyi. Ko nyi bi we, aha ne ko nyi rín we.

³Ko ngbe ne nyi bra rin ma, ko shi nyi she we, aha kya ne nyi ning hwie yi e ko nyi tenteng we, m̄edi we aha nyi ning ho shwi shweni.

⁴Nyi nné ne ko shi ré hung sa rie a nyi we, ko nyi ru he kundu nyi ve iirwi ngbe ne ebe ngwie mahu nyi nyí rwinkó Bene we ee? Aha ni ko nȳe ne ngu kyie he ngu ve iirwi ngbe ne ebe ngwie, mahu aa hwie rwinko Bene.

⁵Ka nyi hwie he nka ne Krrede Bene he n̄e shi we dede ee? A he, "Cence Bene cí nkwié ne nshe ngu ne ngu ci re srra yarri nzhi e we yang."

⁶M̄edi Bene e níng ngwa ehwie rina ngu we yang. Nyi ngwiee ne Krrede Bene he, "Bene ra nne kywo rici ze, m̄edi a nyi nne nke ne ngu nyw̄e rici rina."

⁷Aha ni nyi ngwa nci nyi nwie Bene. Nyi kwe ne Shetani, ngbe we to nwie nyi.

⁸Nyi be dudu ne Bene, ngbe we be dudu ne nyi ma. Nyi kyu nva nyi ne re-cwuo engwie, nyi nné engwie. Nyi ci ronu rie nyi ré shi wiri, nyi nné bi rehwie wehwie.

⁹Nyi dzio rehwie, nyi ku rana nwie ywe reyii. Nde rimrraa nyi re bra re ci anaa, rekwi nyi re bra re ci ehwie dzio.

¹⁰Nyi yaa ci re a nyyi Bene, ngbe we níng fo ze.

¹¹Re-gimbe, shi de nyi ri ma yaa he nka engwie we. Nne nke ne ngu he ya nka engwie a rici ya gimbe, ka ngu ki kwe feli, mahu aa cwi Nti Nka, a bra hé ko Nti Nka Bene e shi yeyerri we. Ma kundu ne ngwe hé ko Nti Nka Bene e shi yeyerri we, mahu ko ngwe zhwe Nti Nka nna we, ngwe nyi nne ki nyi nka.

¹²A nyi we Bene ngu ngwa Nti Nka, a bra nyi we ngu ngu bi igbeng nyi nka. A nyi we ngu ngu bi igbeng kyia nne ngbe ne igbeng ci nne re ci shweni. Medi nyi ngwe nye ngwe nyi ya gimbe ngwe nka aa?

¹³Ma nyi ho fa, nyi ne nyi he, "A cwu ne, ka encwe ho, nje ri ywa a nwie keze ka a ngwie keze ngbe n ya ci rie zunzru nwie nyi kaawe, ngbe ma n rie ankya n ning she ncwe we yang."

¹⁴Kyet, ma ko nyi bra hu ka encwe e ri shi rimi we. Herri nyi hu rese ce nyi ee? Nyi shi shi 'vie ne ngu ya wré a ewe zhe tsienzhwu, ngbe we bru.

¹⁵Kya ngu mwa yeyerri nyi he e nyi nke: "Kundu a ri nyi kya ce Brrabe ne nzhi ya cwu, nzhi e nyi kya keze ne, ka kya keze ncwi."

¹⁶Medi a zhe ne ne, nyi cwé zewe nwie yaa kywo, zhwe cwe zewe ana nyi engwie.

¹⁷Aha nii, ko nye ne ngu hu kya rina ne ngu rā nyi, medi ne ko ngu nyi we, aa nyi engwie.

Yakubu 5

¹Nné bi va, a zhe ne ne nyi be nyi e ho ma: nyi ku rana nwie cwe nku aha gezhe ne ngu cwo be rici nyi.

²Dukyiee nyi e vi, herri 'zhe ye ngbe brrá ankya ci rwe nyi e.

³Ga re-zinarriya nyi ngbe re-azrrufa nyi e á rre yhwe, rre ne mbe rre ana nyi sheede a rici nyi, a nyi ngu ana ngu bra shi ning brru re ye ngbe ne re-rwe nyi shi shi nyi ro. Nyi tsu dukyiee nyi e aha nyi nka na rotu krrucing.

⁴Nyi ri, ga ngbe ncwé nné ne mbe níng nyi cwuo a ebe ne nyi ra we trrang, á ti nku nwie ting. Anaa nné mbe ne mbe níng ca nyya a rebe nyi e ya cwu a uucwu Brrabe Bi Igbe Zhwozhwo.

⁵Nyi srra a be ngwie nwie ho shwi ko nda ne nyi bi. Nyi ci re-rwe gugugu aha otu ne e cwo a níng ca.

⁶Nyi cí nné redziee nka herri nyi e we yhwi, koó bra hé ya nka ne nyi we.

⁷Aha ni re-gimbe, nyi yaa rwe herri re nzhi cwu zheng be Brrabé. Nyi ri zhwe ehwie sheng ne nne kaa ngu fo a zhe ne ngu shi nwie te ebe yâ re ci riyii rina rina. A cí nkwin nwie teng, kya ngu cę we zhe kpebe re nzhi wrę tsitsi.

⁸Nyi e ma nyi fo ehwie sheng, nyi rwe rie aha be Brrabé e sa dudu.

⁹Re-gimbe, shi dę nyi yaa krro nka a nci nyi we, dę ni wo á ri níng nyi nka. Nne nyi nka a nyi ngwiee ngu shi yo a nusinye!

¹⁰Re-gimbe, nde nyi mię yaa rwe a yarri gezhe a nwie nné ti reseng ne mbe i he re- nka a yarri lo Brrabé.

¹¹Nje he ka nzhi he nné mbe ne mbe yaa rwe e á nyi nné bi mwo rina. Nyi ho zhwe yaa rwe Ayuba, nyi bra ri kya ne Brrabé ngu ya ki nying a gamang. Aha Brrabé nzhi e bi naana, naana ngu a zhwo we zhwo.

¹²Re-gimbe nje, a ngrangrang zhwozhwo, shi dę nyi fo shí a zhe ne nyi sa ‘jee we, ka re nyi ne zinyę ka ne ebe ngwie ka yaka yankya. Mędi nde "Ee" nyi re nyi ee, ngbe "Aawo" nyi re nyi aawo, dę ni wo Benę ri níng nyi nka.

¹³A bi ya nyi ne ngu shi gezhe ee? Nde re ku Benę. Ka bi ya nyi ne ngu shi rekwi ee? Nde re ve re-veng de Brrabé.

¹⁴A bi ya a tsi nyi ne ko ngu shi gbingbi we ee? Nde re ye ekpri brrá nné na ekpri nné cę nka re ya ki ku Benę nwie ki ywi remie a yarri lo Brrabé.

¹⁵Ngbe ku Benę mbe ne mbe ku ne ning sa rie e we ci nne ruhu re ci gbingbi; Brrabé we ki deze. Kundu ne e ma ngu nyi engwie, wę ki we engwie ngu.

¹⁶Aha nii, nyi ri ma yaa ti re-engwie nyi ne nyi nyi, nyi bra yaa ku Benę, aha ngbe nyi she ci gbingbi. Ku Benę nne redziee e nyí cwuo ne igbe.

¹⁷Iliya i nyi we nneywi shi nzhi, ne ku Benę ne ngu tu rici kung he dę nze re wie we, aa ci ni, ko nze e kpe be we herri re-rie wetsię ne kpirring.

¹⁸Aa bra i ning brru ku Benę wa, ngbe zinyę e ne ne ngwa nze, herri re-ankya á ne ne ta a rebe.

¹⁹Re-gimbe nje, kundu ya a tsi nyi we rē raywrra ne ya nyi ning brru mi ne ngu,

²⁰nyi hu reseng he nne nke ne ngu ning brru mi ne nne engwie a yarri brru ngu, aa kyia ce ngu ne hu, aa ci á ki we re-engwie ngu we yang.

1 Piita

1 Piita 1

¹Krredę nę e wru nwie Pita, nnente Jesu Krristi, re nzhi nwie nné ne Bęne ngu kye, ne mbe yaa sę mbe shi ice a yaká re-ngwie -- a Pontu, ngbe Galati, ngbe Kapadokyia, ngbe Asia ngbe Bitiniya.

²Nyi ne Bęne ‘Bęe ngu níng kye yeyərri shi ne ngu i kęnce hu ręseng, ne Nshe Wiri níng ci nyi ci wiri, aha ngbe nyi zhwe nka Jesu Krristi ne ngu níng ci nyi ci wiri ne roshwo ngu. Nde ehwie rina Bęne ngbe srra rina re zhwo we zhwo a yarri nyi.

³Nde nzhi de Bęne ne ngu nyi ‘Bęe Brrabę nzhi Jesu Krristi! Aha a yarri brra naana ngu, aa níng ngwa ce hwi ne ngu deze Jesu Krristi nhu, aa ci nzhi hung sa riyii a ngu węsa ne kpo –

⁴sa riyii a zete re-mwo rina ne Bęne ngu níng sa ‘jee ne ko mbe bi ci shweni wę, ka ré dzio, ka re krra wę, ne ngu sa a zinyę aha nyi.

⁵Á nyi na nyi, nyi ne Bęne a yarri igbę ngu ngu shi níng cwo aha sa rie nyi a ngu, aha ngbe nyi ri she kyia ne ngu rikpa ya wrę a zhe krruci ngwie.

⁶Nyi nyi rekwi yang aha ni, ko ngbe ne a zhe ne nę, kabeya se nyi shwe cinci ne rehwie dzio a yarri re-nzhwe mwa ri kanka kanka a ewę zhe tsię.

⁷Re-ankya nę á shi ci ni aha ngbe ré hu he sa rie nyi e nyi tenteng. Ko ngbe zinarriya ne ngu dzió a ma, á ki mwá ne ro. Mędi sa rie nyi e nę zinarriya we gbong, aha ni se ne e mwa sa rie nyi e ma, ngbe re yo ne igbę. Wire Bęne wę ri níng de, wę níng ngwa grime we yang a Tu ne Jesu Krristi ri be.

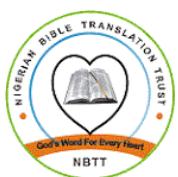
⁸Ko ngbe ne ko nyi sa ki ri wę, nyi ki cę; ko ngbe ne ko nyi bra ki rí a zhe ne nę wę, nyi sa rie a ngu. Kya a nyi ngwiee nyi bi ya zhwe ehwie kla ne ko bi ré ning mwa yi wę,

⁹aha re-ce nyi e á shi nwie she kyia ne ngu nyí kwili sa rie nyi e.

¹⁰A nyi aha nka kyia nę ne nné ti ręseng mbe i yaa we we sheng mbe ci nkwlę nwie kreng, wire mbe ti ręse nka kya na na ne Bęne shi níng ngwa.

¹¹Á i kre he mbe hu zhe ngbe zhwe rę ne kya ne Nshe Krristi ne ngu shi yarri mbe ngu he e cwo a ci, shi ne ngu i kęnce ti zhwe re-gezhe ne Krristi ri shwe ngbe ne re-grime ne ngu ri she.

¹²Bęne i ti nné ti ręseng nna a zhe ne mbe i ngwa re-nka mbe he re-cwuo ne mbe nyi e, a nyi nyi ne mbe níng nying, ko i nyi aha nci mbe wę. Nshe Wiri ne Bęne ngu te mi a zinyę i ci nné brro Nka Rina ré níng ti ga re-ankya nę, re-ankya ne ga ngbe re-njeli mbe kre he mbe hu.

¹³Aha nii, nyi yaa rwe a yarri rehwie nyi aha cwuo; nyi srrante, nyi bra sa riyii zhwozhwo a mwo rina ne e ri níng ngwa a zhe ne Jesu Krristi ri be.

¹⁴We shi ewee rewe ne mbe ho nka, shi dε nyi we ecwue engwie ne nyi i bi a zhe ne nyi i srra yarri riywε hung re níng kwa wε.

¹⁵Mèdi nyi shi wiri a yarri ko nda ne nyi nyí, we shi ngu ne ngu ning ye ε ngu shi wiri.

¹⁶Aha á wie he, "Nyi shi wiri, aha nje shi wiri."

¹⁷Nyi ki yé he 'Bε a zhe ne nyi shi ku Bεnε, a nyi ngu ne ngu nyí ko nyε nka wεsa ne cε rici, yεyerri ne kya ne mbe nyi. Aha ni nyi srra shi nyi nyi nné ice a be ngwie nε ne to owu ngu.

¹⁸Aha nyi hu reseng he ko nyi ne re-ankya shi mbe azrrufa ngbe zinarriya ne mbe dzió ne i níng kyia ne re-teede ne nyi she nwie yó nyi na tiya wε,

¹⁹mèdi á i níng sε ne roshwo bi grime_ε na Krristi, ne ngu i hwiε shi kowe canveng nyi teede wεsa ne ya ngbε ka roru.

²⁰Bεnε i ki kyie tu ne e rishi nyi ebe ngwie zhwozhwo, mèdi aa ya wrε a rotu krrucing nε aha nyi.

²¹A nyi aha ngu ne nyi sa rie a Bεnε, ne ngu ki deze nhu ngu bra ki ngwa grime_ε; aha ni sa rie nyi ngbe sa riyii nyi shi a Bεnε.

²²A zhe ne nε ne nyi yaa ci nyi ci wiri ne zhwe nka raywrra, hεrri nyi nε ne yaa cε we tentε cε a tsi nyi re-gimbe, nyi tu rici nwie yaa cε ne ronu rie nyi zhwozhwo.

²³Aha á níng bî hwing, ko ne ricii na nneywi ne ngu cí shweni wε, mèdi ne ricii na ngu wεsa ci shweni ne ngu nyi ritii nka Bεnε ne ngu bi ce ne ngu ning shi hεrri tiya.

²⁴Aha, "Ga nneywí zhwozhwo shi shi ntsi, ga risa mbe zhwozhwo shi shi nkpe rekwe yi, ntsi nna yomi, ngbe nkpe rekwe ε ma wε kpi be,

²⁵mèdi nka Brrabε ε ning shi hεrri tiya." Nyi nka ne i níng brrong nna nke nε.

1 Piita 2

¹Aha nii, nyi trru rεkpεε engwie zhwozhwo, ngbe rabrra zhwozhwo, ngbe brra onu, ngbe ehwie shwo, ngbe ko zohu zhwe nkang dzio ya nne.

²Nyi ci shi ewee rewe shwo ne e bî hwing ne mbe kré shwe eme, nyi ma nyi kre nka Bεnε ni aha ngbe re níng ci nyi ci brráng hεrri nyi ya she kyia.

³Shi ne e wie he, "Nyi ε ma nyi ning liε onu, nyi hu ehwie rina Brrabε."

⁴Nyi be nwie Brrabε ne ngu nyi Zahwan nce, ne nneywí mbe ra he nyi kya shweni, mèdi ne Bεnε ngu kyie he nyi zunkya.

⁵Ngbe nyi ẹ ma, shi nyi nyi rahwan nce, nde ré ning no brranyi Nshe Wiri ne nyi, a nwie ne nyi shi ning nyi cwuo shi nyi nyi ekpri re-prristi wiri, nwie nyi re-teede na Nshe Wiri, zhwe na ne Bẹ́nẹ́ cẹ aha Jesu Krristi.

⁶Aha á wie yarri krréde Bẹ́nẹ́ he, "Nyi ri, nje sa zahwan a Siyona, a nyi tente zahwan runo na bi grime ne nje kye; ko nyę ne ngu sa rie a ngu ko shi re shwe nshwu we."

⁷Ngu zahwan nę nyi zunkya a nwie nyi, nyi ne nyi sa rie a ngu; mèdi nné mbiye ne mbe ra sa rie a ngu: "Zahwan ne nné runo a mbe ra he ko bi mpeni we, aa bra hwie 'tenteng kaka re nę zhwozhwo.'

⁸Wesa ni wa, "Ngu zahwan nę cí nneywí ré grre, a bra nyi ngbaatsie ne ngu we ci ré kpi." Á grre aha ne mbe ra shi nka Bẹ́nẹ́; mahu kya ne e rwe a rici mbe ẹ nyi ngwiee.

⁹Mèdi nyi ẹ nyi nyi nné ne e kye, ekpri re-prristi na Brra Nggwę, nyi nyi nné wiri, nyi nyi nné na Bẹ́nẹ́, aha ngbe nyi brro ręse ngbá re-cwuo Bẹ́nẹ́ ne ngu ning ye nyi wrru yarri ewie ywing re be yarri brra nsę ngu ne ngu nyi kyang hwię nga onu.

¹⁰Ko i ma nyi nyi nné Bẹ́nẹ́ we, mèdi a zhe ne nę nyi nyi nné ngu; ko nyi i bi hu ręse naana Bẹ́nẹ́ we, mèdi a zhe ne nę nyi she naana ngu.

¹¹Nné cę nje, shi ne nyi nyi nné ice ne nyi shi ka srra be ngwię nę ka ka, nje cwe nva ne nyi he shi dę nyi ngwa nci nyi yarri ecwue ankya ngwięngwię ne mbe shi cwe ne ce nyi we.

¹²Nde rekpee nyi a tsi nné tsi ngwię re bi rina, aha ko ngbe ne mbe níng cwí he nyi nyí anky a mënkyę, wę bi we ya hu re-cwuo rina nyi ngbe wę ri ci Bẹ́nẹ́ grime a Tu ne ngu ri be.

¹³Aha Brrabę, nyi ngwa nci nyi ne ko zohu ringgwę ne nneywí mbe ci, ka re nyi nggwę ne ngu bi dęmę ringgwę zhwozhwo,

¹⁴ka re-goona, ne ngu we kye ré na nné mbiye ne mbe brru uucwu, ré bra de nné mbiye ne mbe nyí rina.

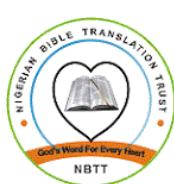
¹⁵Aha nyi kya cę Bẹ́nẹ́ he ne re-cwuo rina nyi, nyi ci nné hé re-nka shweni aha riywe hung ana ré dzie cereng.

¹⁶Shi dę nyi srra shi nyi nyi 'hwię we; shi dę nyi bra fo srra srra rici nyi ẹ re níng hwię riwięng nyi engwię a la la wę, mèdi nyi srra shi nyi nyi 'hwię Bẹ́nẹ́.

¹⁷Nyi ngwa ko nyę grime, nyi cę re-gimbe a yarri cę nka, nyi to owu Bẹ́nẹ́, nyi ngwa nggwę grime.

¹⁸Nyi 'hwię, nyi ngwa nci nyi a nwie re-beri nyi zhwozhwo nwie we ngwa grime ko zohu zhe -- shi dę re nyi we re-beri nke ne mbe níng nyi rina we, medi ngbe ne re-nke ne mbe níng nyi mënkyę.

¹⁹A nyi kya ré níng de, kundu nyi yaa rwe nwie shwe gezhe wesa ne kwiling, aha ne nyi sa hwie nka nyi a kya cę Bẹ́nẹ́.

²⁰Ma lede nna nyi nda, kundu ne nyi yaa rwe a gezhe cwe ne e níng cwe aha engwie ne nyi nyi ee? Medi kundu ne nyi shwe gezhe aha cwuo rina ne nyi nyi ne nyi bra yaa rwe yarring, Bene we níng de aha ni.

²¹A nyi aha ni ne Bene ngu níng ye, aha Krristi we rici ngu shwe gezhe aha nyi, aa níng we ne kya ning mwa yi, aha ngbe nyi zhwe nyie nta ngu.

²²"Koo nyi engwie we, koó bra i she ya rabrra a nu ngu we."

²³A zhe ne i ki cwi, ko i trra we; a zhe ne ngu i shi shwe gezhe, ko he ngu ri trra we. Medi aa we ko nda a nva ngwiee ne ngu nyi nka tsantsa.

²⁴Ngu we rici ngu a fo re-engwie nzhi a rwe ngu a zete gasankwe, aha ngbe nzhi hwie nkeweng a nwie engwie ngbe nzhi srra nce aha redziee. A nyi aha ngbe ngu ne nyi she ci gbingbi.

²⁵Nyi i shi shi canvé ne mbe bru, medi a zhe ne ne nyi ning brru re be nwie Nnecwo ne ngu cí nkwile ne ce nyi.

1 Piita 3

¹A shi ni, mbrrú, nyi ho ntó nyi nka, aha kundu a ri bi yá mbe ne ko mbe shi nka Bene we, aha ekpee rina nyi mbrrú mbe e, Bene we we kwa wesa ne nyi we he ya nka,

²aha ne mbe ri ekpee wiri ngbe owu Bene a yarri nyi.

³Shi de rina nyi re nyi risa anky a ci rwe, shi shi risa nkwerici ngbe nyi risa ne anky a ne e cwu ne zinarriya ngbe ne anky a bi ncwe we.

⁴Ne re shi ni, nde rina nyi re nyi na yarring, zhwe rina nke ne ko ngu dzio we, ne ngu nyi ehwie sheng ngbe ehwie ranng -- nyi ngu ne ngu bi mpeni a nyyi Bene we yang.

⁵Mbrrú wiri a tiya ne mbe i sa riyii a Bene á i shi nyi risa mbe e ni. Á i ho ntó mbe nka.

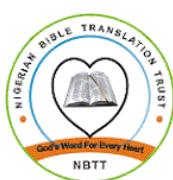
⁶Sarra i nyi ni, a i ho Ibrrahin nka herri kundu ngu shi ki ye we he, "Beri nje". Nyi nyí rana ngu, kundu nyi nyi kya ne ngu shi yeyerri wesa ne owu.

⁷Nyi ntó a, we ni ma, nyi srra ngbe ne mbrrú nyi ne hu reseng he mbrru a shi brrubrru. Nyi we ngwa grime, aha nyi ri mwe gbengbe nyi she kya na na Bene ne ngu nyi ce. Nyi nyi aha ngbe de re bi yankya ne ngu shi brri ku Bene nyi we.

⁸A ngrangrang, zhwozhwo nyi, nyi yaa srra rina rina, nyi ri naana nneywí, nyi yaa ce shi re-gimbe, nyi yaa sheng, nyi bra bi nywe rici.

⁹Shi de nyi trra engwie ne engwie we, ka nyi cwi ya nne aha ngu níng cwi we, se ka nyi trra ne mwo rina; Bene i níng ye aha ni, aha ngbe nyi ri she mwo rina.

¹⁰Aha "Ko nye ne ngu ce ho shwi srra nce, ngbe ngu bra ri rotu rina, shi de re we 'le ngu re he kya ngu shi ngwiengwie we, de re bra we onu ngu re he rabrra we.

¹¹Se re we ni ‘hwie re nyi re-cwuo rina; re bra kre we srra rina ne ehwie ngu zhwozhwo.

¹²Aha Brrabę sa riyii a zete nné redziee, re-uucwu ngu bra srra jennng nwie ho rerumwo mbe, mèdi ko riyii Brrabę cę nné nyi ‘hwie wę.’

¹³Nyi nyę re hu níng nyi yankya mënkyę kundu ne nyi ngwa nci nyi nwie nyi re-cwuo rina aa?

¹⁴Gbengbe ni ma, kundu nyi shwe gezhe aha ne nyi nyi kya ne ngu shi yeyerri, mahu nyi bi mwo rina. Shi dę nyi to owu nné ne mbe níng nyí ‘hwie wę, dę nyi bę wę.

¹⁵Mèdi a yarri ronu rie nyi, nyi ngwa Krristi grime aha nyi Brrabę. Nyi srrante ko zohu zhe aha nyi ti ko nyęng ne ngu níng rin nka aha kya ne nyi ning sa riyii, mèdi re nyi a yarri ehwie sheng, nyi bra ngwa ko nyę grime.

¹⁶Nde rehwie nyi ré shi wang, aha ngbe nné ne mbe níng cwi aha rekpee rina nyi a yarri Krristi, ré shwe nshwu ne zhwe kya mbe he e.

¹⁷Aha canca nyi shwe gezhe aha ne nyi nyi kya rina, ne ré he nyi nyi kya engwie, kundu ngu nyi kya cę Bęne he re shi ni.

¹⁸Aha Krristi e hu ce ‘zrru herri tiya aha re-engwie, ngu nne redziee e hu aha nné riywę redziee, aha ngbe ngu be ne nyi nwie Bęne. Á i ki yhwę a ikpe rwę, mèdi á ki deze nce a yarri igbę Nshe Wiri.

¹⁹A nyi yarri igbę Nshe Wiri ana ne ngu brro nka a nwie re-’wu ne mbe shi gyiaa.

²⁰Re-’wu nę nyi na nné mbe ne mbe i ra ho nka gbangba tiya a zhe ne Bęne ngu i tsio ne ehwie sheng a rotu ne Nuhu ngu i shi no jirigi rishi. A nyi nné tsienzhwu -- we nné klanva -- ne mbe i she drę a rishi nna.

²¹Ngu rishi nę nyi sheede ne ngu i kęnce ti batisma ne ngu níng kyiá a zhe ne nę ma. Ko nyi roru na ikpe rwę ne ngu kyú wę, mèdi nyi ‘jee ne nyi fo a nwie Bęne ne rehwie nyi we wang. A níng cí nyi she kyia aha deze Jesu Krristi nhu,

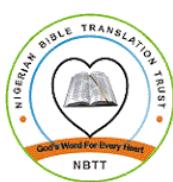
²²ne ngu ywa zinyę, ngu bra shi nva nyye Bęne, ne ga re-njeli, ngbe re-ringgwę, ngbe nné bi igbę zhwozhwo mbe shi tahwie ringgwę ngu.

1 Piita 4

¹Aha ni, tu ne Krristi e shwe gezhe a ikpe rwę ni, nyi e ma we nci nyi, nyi yaa sha ne zhwe ekpee ana ma, aha nne nke ne ngu shwe gezhe, wę kpo nyi engwie.

²Ngbe herri re nzhi ncwuee, ko shi re srra resę srra ngu a be ngwie a yarri ecwue na nneywi wa wę, mèdi se we ne kya cę Bęne.

³Nyi i fo zhe we yang gbangba nwie nyi re-ankya ne nné tsi ngwie mbe kyie mbe srra re nyiny, nwie nyi re-nzhwe lele nję, ngbe ecwue, ngbe shwe ankyang dzio nci, ngbe

re-parang shwe ankyang dzio nci, ngbe re-bikying shwe ankyshwe shwe, ngbe leleng ye re-kpanshu mbè.

⁴Herri á hwię nyę we ronu ne ko nyi mwe nyi wrre ngbe mbe nwie srra re nyi re-ankya lele ana wę, nyi ngwiee mbe níng cwi.

⁵Mèdi á bi we brro kya ne mbe nyi a nyyi Bènè, ne ngu shi srrante aha ngu nyi nné nce ngbe nné kwi zhwozhwo nka.

⁶Kya ngu ci ne i brro Nka Rina herri ngbe nwie nné ne mbe kwi ę nyi ngwiee, aha ko ngbe ne mbe kwi shi nneywí a ikpe rwę, á ri bra srra nce shi Bènè shi ne Nshe Bènè we sheng.

⁷Mahu krruci ga ankyah zhwozhwo be dudu. Aha ni se nyi ci nkstile ne nci nyi, nyi hung hwie nka tsantsa, aha ngbe nyi hung ku Bènè.

⁸Kya ngu cwandrра ko nda a nyi nke: nyi yaa cę we tentę cę, aha cę ę cí ré we nneywi rigwę re-ęngwię ngu.

⁹Nyi ri ma si nné ice a nci nyi a reri nyi węsa ne krro nka.

¹⁰Bènè níng ngwa re-beewa kanka kanka, aha ni ko nyę a tsi nyi re nyi cwuo ne beewa ne e ki ngwa re ning she kpi re-gimbeng, aha nyi nyi nné bro ankyah na na ne Bènè ngu níng ngwa a yarri ehwie rina ngu.

¹¹Nne nke ne beewa ngu nyi nang brro nka, nde re brro shi nyi Bènè we rici ngu he nka a yarri ngu; nne nke ne ngu bi beewa cwuong she nnéng, re nyi ne igbę ne Bènè ki ngwa, aha ngbe a yarri ko nda, nzhi de Bènè aha nzhi nyi na Jesu Krristi. Grime ngbe igbę nyi na ngu herri tiya tiya. A shi ni.

¹²Nnē cę nje, shi dę re-gezhe ne nyi shi shweng aha ré níng mwa ri ę re níng hwie kyang nga onu shi shi nyi yankya hwi ne ngu shi níng she wę.

¹³Mèdi nyi nyi rekwi aha nyi shi nwie shwe re-cinci we shi Krristi ngu i shwe ma, aha ngbe nyi ri nyi rekwi we yang a zhe ne ngu ri ya wrę a yarri grime ngu.

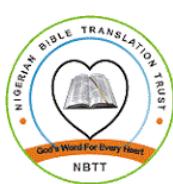
¹⁴Nyi bi mwo rina kundu ne e níng cwi aha lo Krristi, kundu ngu shi ni mahu Nshe Bènè ne ngu bi grime shi yarri nyi.

¹⁵Shi dę ya nyi re shwe gezhe aha ne ngu yhwę nne, ka ngu nyi nca, ka yaka yankya ne ngu shi ngwięngwię ni, ka ne ngu sha onu a nka yaká nné wę.

¹⁶Mèdi kundu ya nyi shwe gezhe aha ngu nyi Krrista, shi dę re to nshwu wę, mèdi re ci Bènè kijięng aha ne e ki ye he nne zhwe Krristi.

¹⁷Zhe ę be ne e shi cę nyi nneywí nka, á bra shi cęng a rici nné ri Bènè; ma kundu ne e cę a rici nzhi, wę ngra cwo a shi rimi ne nné mbiye ne mbe ra shi Nka Rina Bènè e?

¹⁸Shi ne e wie he, "Kundu ngu bi rwę ngbe nne redziee re she kyia, wę ngra ri shi rimi ne nne riywę to owu Bènè ngbe nne ęngwię ee?"

¹⁹Aha nii, nné mbe ne mbe shi shwe cinci aha ne ngu nyi kya cę Benę he re shi ni ré ngwa nci mbe a nva Benę ne nyi ngu we nyi, ré tu rici nwie nyi re-cwuo rina.

1 Piita 5

¹Ekpri brrá nné na ekpri nné cę nka, nje cwe nva ne nyi, shi ne nje we rici nje nje nyi brra nne ngbe sheede na re-cinci Krristi, ne nje bra ri she grimeęngu a tung be ngu ma. Nje cwe nva ne nyi he,

²nyi cwo ekpri nné Benę ne mbe shi nva nyi ę shi nyi nyi nné ne e we ngwa cwuong ci nkwięne mbe. Shi dę re shi shi áníng ci ne ce wę, mèdi nyi fo a yarri rehwie nyi, yeyerri ne kya cę Benę. Shi dę nyi nyi aha ncwę wę, mèdi aha ne nyi ngwa nci nyi ncwuo.

³Shi dę nyi ti nné mbe ne mbe shi tahwie nyi igbę wę, mèdi nyi hwię kyang mwa yi ne ekpri nné Benę mbe shi mięng a nwie nyi.

⁴Ngbe kundu ngu Brra Nnecwo a ri shi ya wrę fa, wę níng ngwa re-vo ringgwę ne mbe bi grimeęngu ko mbe bra krра wę.

⁵We ni ma, nyi zę ę nyi ho nka brrá nné. Ga nyi zhwozhwo nyi yaa ci rę nwie yaa sheng, aha "Benę cętrri nné kywo rici ze, a a nyí nné yaa ci rę rina."

⁶Aha ni nyi yaa ci rę a nyyi brra igbę Benę, ngbe 'zhe ri he ngu ya ki mwa yeyerri wę níng ngwa grimeęngu.

⁷Nyi ki kro ga rehwie nka nyi zhwozhwo, aha a nyi ngu ngu ci nkwięne nyi.

⁸Nyi ci nkwięne nci nyi, nyi srrante. Shetani ne ngu nyi rwinko nyi ę a gye nwie trru rugwrra shi shi zękyi ne nzhwo ki wie nwie kre nne ne ngu shi ngwrrang.

⁹Nyi yo gangga a yarri sa rie nyi, dę nyi ki ngwa riwie wę. Nyi lu he re-gimbe nyi nné cę nka ko he a be ngwie á shi nwie shwe zhwe gezheęne nyi shi mi ma.

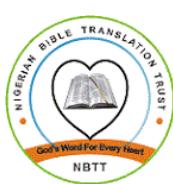
¹⁰Mèdi kundu nyi ri shwe gezheę a ewę zhe, ngbe Benę bi ehwie rina zhwozhwo, ne ngu níng ye re be nwie grimeęngu na herri tiya a yarri Krristi Jesu, wę ci ko nda re níng ci rina, wę ci sa rie nyi re shi gbengbe, wę níng ngwa igbę, wę níng ci nyi ci riti.

¹¹Ringgwę zhwozhwo nyi na ngu herri tiya tiya. A shi ni.

¹²A nyi Sila ngu ning sheng a zhe ne nje shi wie krrede nę re be nwie nyi, ngu ne nje he ne nyi he nyi gimbe ré hung sa rie a ngu. Nje wie ewee re-nti nka nę aha ngbe n níng shwę rehwie, n bra níng ting he cence ewie ne nyi ning she rici nyi nę nyi ehwie rina Benę. Aha ni nyi yo gangga a yarri ehwie rina Benę ne.

¹³Ekpri nné cę nka ne ngu shi Babila ne Benę ngu níng kye gbengbe nyi ngbe mbe á níng dzie; kowe nje Marrku níng dzie ma.

¹⁴Nyi yaa dzie nwie yaa nyi gbagba a yarri yaa cę. Nde srra rina re shi ngbe ne ga nyi zhwozhwo ne nyi shi yarri Krristi.

2 Piita

2 Piita 1

¹Krrede n̄e wru nwie Simiyo Pita, ne ngu nyi ‘hwie, ngu bra nyi nnente Jesu Krristi, re nzhi nwie nné mbe ne mbe she sa rie ngbe nzhi aha redziee Bené nzhi ngbe Nnenkyia nzhi Jesu Krristi.

²Nde ehwie rina Bené ngbe srra rina re zhwo we zhwo a yarri nyi, aha ne nyi hu Bené ngbe Jesu Brrabé nzhi.

³Bené a yarri igbe na ngu, aa níng ngwa ko nda ne ngu mwa yeyerri nzhi bi aha nzhi srra zhwe srra ne ngu ce. Aa ci ni aha ne nzhi ki hu, ngu ne ngu níng ye aha nzhi she grime ngu ngbe ne ekpeé rina.

⁴A nyi aha ni ne Bené ngu níng ngwa ngbá re-ankya ne mbe bi rina we yang ne ngu níng sa ‘jee, ne herri ngu ci nzhi hung srra a yarri ekpeé na Bené, aha ngbe nzhi she drre ne re-cwuo engwíe ne ecwue lele na ebe ngwíe ngu cwo mi.

⁵Aha nii, a zete sa rie nyi e, nyi tu rici nyi ning bra ekpeé rina; a zete ekpeé rina a, nyi ning bra hu reseng;

⁶a zete hu reseng nna, nyi ning bra hung ci nkwiłe ne nci nyi; a zete hung ci nkwiłe ne nci nyi e, nyi ning bra ekpee yaa rwe; a zete ekpee yaa rwe e, nyi ning bra ekpee na Bené;

⁷a zete ekpee na Bené, nyi ning bra ekpeeng yaa nyi gbagba shi re-gimbe; a zete ekpeeng yaa nyi gbagba shi re-gimbe e, nyi ning bra ekpeeng yaa ce.

⁸Kundu ne nyi bi zhwe rekpee n̄e ne herri mbe cwo ning brang brang a yarri nyi, wé ci hu Brrabé nzhi Jesu Krristi ne nyi ki hu ko we shi we dede wesa ne nyi bi mpeni we.

⁹Aha ko nyę ne dę ngu bi rekpee n̄e we, mahu ko zhwo ri ewie we, a shi we ngba ncwue, herri ga ki bru he á i ki kyu ne re-engwíe ne ngu i nyi.

¹⁰Aha ni re-gimbe, nde nyi nyi tete aha nyi ti he cence Bené níng ye aa bra níng kyie. Kundu nyi nyi ni, ko shi nyi grre we ko tsie.

¹¹A ni, wé níng ngwa brra riwięg ngwie yarri ringgwé Brrabé ngbe Nnenkyia nzhi Jesu Krristi ne ngu nyi na herri tiya.

¹²Aha ni nje shi srra re níng lu ne re-ankya n̄e ko zohu zhe, ko ngbe ne nyi hu reseng herri nyi bra ci riti a yarri nka raywrra ne nyi bi a zhe ne ne.

¹³Nje hwie he a shi yeyerri, n srra re níng lu, kundu ne nje shi ke we ne ning shi a yarri ikpe rwe ne,

¹⁴tu ne nje hu reseng he rotu nje a be ngwie ne nyia re nzhi yhwe, shi ne Brrabe nzhi Jesu Krristi ngu i ning ting.

¹⁵Aha ni nje shi nyi koori ngbe n she he kundu nje ri ne, nyi srra re lu ne re-ankya ne ko zohu zhe.

¹⁶Aha re-nka ne nzhi i níng ting aha igbe Brrabe nzhi Jesu Krristi ngbe be ngu, ko nyi yá re-nka ne e wu a zentsi zentsi ne nzhi i zhwe we, mèdi nzhi i ri brra grimee ngu ne riyyii nzhi.

¹⁷Aha a i she grimee ne brra nse na grimee a nwie Bene ‘Bene, a zhe ne cwue i wru nwie Brra Igbe Bene Bi Grimee ngu he, “Nke ne nyi Kowe nje, na ce nje, ne nje ho shwi ngu kpekpe.”

¹⁸Nzhi we nci nzhi, nzhi i ho cwue ne ngu wru zinye nna a zhe ne nzhi i shi ngbe ne ngu a zete ngbra wiri ana.

¹⁹Ngbe re-ankya ne e ci nzhi ning bra hu reseng he re-nka nné ti reseng mbe i he a tiya a nyi cence, aa bra mwa yeyerri nyi ning bra ci nkwie ne nka ne, aha a shi shi nse ne ngu si a yarri ewie ywing herri re nzhi mincwe kla na Otu nke ne Krristi ne ngu nyi Brra Ende Nyiencwe ngu ri tsiee nse a yarri ronu rie nyi.

²⁰Kya na ceucwung nna nyi nke, nyi keshe hu reseng he ko bi ko ya nka ne nné ti reseng mbe i he ne e wie yarri Krrede Bene ne ne ngu nyi nka na zentsi rici mbe we,

²¹aha ko bi ko ya riti nka nné ti reseng ne ngu i wru nwie ya mbe he aha nyi kya ce ngu we, mèdi nyi Nshe Wiri ngu i we kwa ré he kya ne ngu wru nwie Bene.

2 Piita 2

¹Mèdi aa bra i bi yá nné ti reseng na rabrra a tsi nné Bene, we shi ne a shi bi nné mie nka rabrra a tsi nyi ma. Á shi ngwi mi ne yá re-nka a la la ré ne ne mie nneywí rabrra ne ngu shi we dzio, herri we ne ne cettri Brrabe ne ngu we see, ngbe we yaa ci mbe wre ne ci shweni we nci mbe.

²Ngbe nneywí piriri we zhwe ekpee mbe na re-nzhwe lele nje, herri ngbe re-ankya ne mbe nyi e we ci yá ré cwi tente re ne ngu mwa yeyerri ré ning srra.

³Aha ecwue, we níng shweli ne re-nka rabrra ne mbe wu aha mbe ning ci ncwe ne nyi. Mbe e Bene i kenece we nyi nkang ci shweni we gbangba tiya, ko zheng ci shweni mbe e shi wesa be we.

⁴Tu ne ko Bene i we re-njeli a zhe ne mbe i nyi engwie we, mèdi ngu we zi ruvong ro, ngu we rrwe a cwuncwuu ewie ywing se zheng nyi nka;

⁵ne ko ngu i we ebe ngwie a tiya a zhe ne ngu i wru mi ne rigwe rishi ngu ci nné riywe to owu ngu mbe ci shweni we, mèdi ngu kyia Nuhu, nne brro nka redziee, ngbe nné nva ngu komo natsie;

⁶ne herri ngu i ci ngwie Sodo ngbe ngwie Gomorra mbe ci shweni, ngu we bra á hwie re-rugu nto, herri mbe hwie kyang mwa yi re be nwie nné ne mbe shi nyi riywé to owu Bené;

⁷ne ngu i kyia Lotu, ne ngu i nyi nne redziee, a zhe ne ngu i bē we yang aha ekpée renzhwe lele njè na nné engwie a Sodo

⁸(aha ngu nne redziee nè i shwe cinci a yarri ehwie redziee ngu ko zohu otu nwie ring re ho re-nka re-cwuò engwie nné ne ngu i srra yarri mbe).

⁹Mahu Brrabé e hu rē ne ngu ning kyiá nné na ngu a yarri mwa ri, ngbe zhwe rē ne ngu ning cí nné riywé redziee ré srra yarri gezhe herri re nzhi cwu Tung nyi nka,

¹⁰shi ngra nyi nné mbiye ne mbe zhwe we ecwue na ikpe rwé engwie wé, ne mbe bra dzié nné ringgwé ngwie. Herri nné miè nka rabrra nè á yaa kywo nwie cwi brrá ankya zinyé we dengge wesa ne owu;

¹¹ne ko ngbe re-njeli ne mbe bi igbè re we nè mbe e we gbong koó sa ree he mbe we cwi a nyyi Brrabé wé.

¹²Mèdi nné mbe rre e á cwí ko nda ne ko mbe hu reseng wé. Á shi shi nnyié yi ne ko mbe hwie nka wé, nwie nyi we kya ne re-rwé mbe ce, shi shi á we bî we aha ré we prre ré we yhwi. Á cwo a ci shweni we shi nnyié yi.

¹³Gézhe ri nyi lede mbe aha gezhe ne mbe ngwa nné. Á yaa fo he mbe srra re ho shwi ankya ecwue na lelè ko ngbe a tsi tènè. Á nyi kya nshwu, á shi shi ngbé bi roru a tsi nyi a zhe ne mbe srra yarri nyi nwie ye yâ bikyi ngbe nyi.

¹⁴Á sa re-riyii mbe we kre mbrrú, koó rwé rwé ne nyi engwie wé. Á shwéli nné mbiye ne mbe shi brrubrru ré nyi engwie. Á hwie re-'shwa a nka riyii ankya nné. Á nyi rewe shweni.

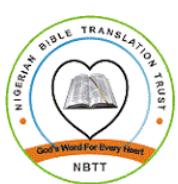
¹⁵Á we rē 'tenteng, á brru rē, á ngwie zhwe zhwe rē na Balamu, ewe Beyo, ne ngu i ce he ngu ci ncwé ne ncwé ne i shi ki trrang aha nyi kya ne ko ngu shi yeyerri wé.

¹⁶Mèdi á ki yhwire aha brru ngu, herri nzeekyi ne ko ngu hé nka wé aa he nka ne cwue nneywi aha ngu kpo nne ti reseng nè ne riywé rici ngu.

¹⁷Nné mbe rre e á shi shi re-nshwa rishi ne mbe shi hwerri, á shi shi viè ne wu ko re nyia mi. A nyi aha mbe ne e sa brra ewie ywing bembembe.

¹⁸Á nyé ronu nwie he re-nkang kywo rici ze we shweni. Ne zhwe ekpée mbe na lele njè, á nyi koori nwie shwéli nné mbe ne mbe wru yarri nné engwie ne ko mbe ci kpe wé.

¹⁹Á we sá 'jeeng she srra srra nci mbe, ne mbe we nci mbe mbe nyi 'hwié na ncwuo engwie; aha ko nda ne ngu drre nneywi, mahu nneywi e hwie 'hwié ngu.

²⁰Aha kundu ne mbe wru yarri lele engwię na ebe ngwię aha ne mbe hu Brrabę nzhi ngbe Nnenkyia nzhi Jesu Krristi, ne herri mbe bra ning brru ngwi yarri re-cwuo lele nę tente tente, mahu krruci mbe e dzio re nę cęucwung.

²¹Herri ma canca ko á rā hu rē redziee nna ma gung we, ne na mbe hu reseng mbe bra ning brru bra emerin mbe ngwa nti nka Bęne ne i we ngwa.

²²Aa ci cence shi nka zhwebe ne e he, "Ovu ning brru re nzhi shwe rikwi ngu;" ngbe nke ne e he, "'Lede ne e ki kyu wiriri ning brru yaa shwu a ruba."

2 Piita 3

¹Nnę cę nje, nke nę nyi krręde na 'hwie ne nje wie re be nwie nyi, a yarri re-krręde nę zhwozhwo, nje wie aha n níng ci nyi hwie nka tsantsa kishi ga ri níng bru.

²Nje cę nyi lu ne re-nka ne nnę ti ręse nka Bęne mbe i he tiya, ngbe nti nka Brrabe ngbe Nnenkyia nzhi ne nnenté mbe i níng be mi.

³Na cęucwung, nyi hu reseng he a rotu krrucing, nnę he re-nka shweni á ri be nwie zhwe re-ankya na ecwue mbe, á ri níng mi.

⁴Á ri he, "Aa sa 'jee he ngu cwo be, ma a shi he? Gęnce, re-'bę nzhi e á ma ya kwi. Ko nda shi we shi ne ngu nyi ne ning shi tu ne Bęne ngu i nyi ebe ngwię."

⁵Á ning ci ga bru we igerri he Bęne i nyi zinyę ne riti nka ngu gbangba tiya, ngbe ngu a wru mi ne ebe ngwię a yarri rishi, ne rishi.

⁶A bra nyi rishi ana ne ngu i ning wru mi ne rigwę rishi, ngu ning ci ebe ngwię ci shweni.

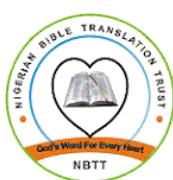
⁷Mędi zinyę ngbe ebe ngwię ne ngu ning shi nę a ning shi aha riti nka ngu wa, nwie tsio we ro, herri se zheng nyi nka, ne e ri ci nnę riywę bi ekpeę na Bęne ré ci shweni.

⁸Mędi hęn, nyi nnę cę nje e, shi dę ga re ning bru ne kya zunzrru nę we: he a nwie Brrabę kotu zunzrru a shi shi re-rie 'ci zunzrru, re-rie 'ci zunzrru a shi shi kotu zunzrru ma.

⁹Ko Brrabę e shi detiri a nkang nyi kya ne ngu ning sa 'jee he ngu shi nying nna we, shi ne yá mbe hwie he shi ni. A bi ewwie sheng ne nyi, aha ko cę koo ya nne re ci shweni we, medı he ko nyę re se ywe.

¹⁰Mędi Kotu Brrabę e shi bi we be, a ri shi shi be nne nca we kpri. We kpri, re-zinyę e ri rwi rezhe ngbe wę bru, ngbe ngbá ankya wę bi mrretete a yarri ro, ngbe ebe ngwię ngbe ko nda ne ngu shi yarring we bru.

¹¹Tu ne ga re-ankya nę á cwo a ci shweni ni, ma nyi zohu zhwe srra ngu mwa yeyerri nyi srra aa? Aa mwa yeyerri nyi shi wiri nwie srra ne Bęne cę,

¹²nwie srra re te Kotung be Benę we te, nwie sa riyii re hwie he re wrę ne be. Aha nyi Kotu ana ne re-zinyę ę ri ye ro ré ci shweni, ngbe ngbá ankya wę bi mrretete a yarri ro.

¹³Medi yeyerri ne ‘jee ne ngu sa, nzhi shi nwie te zinyę hwi ngbe ebe ngwie hwi ne nyi we nné redziee mbe ri ning srra.

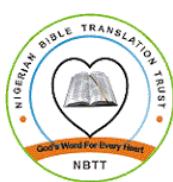
¹⁴Aha nii, nné cę nje, tu ne nyi shi nwie srra re tsio re-ankya nę ni, nyi tu rici ngbe á ri ning she nyi shi wiriri węsa ne ya vini, ne nyi bra shi srra rina rina.

¹⁵Nyi lu he Brrabe nzhi ę kę we ne fo ehwie sheng aha ngbe nneywí ré she kyia, we shi ne Bulu, gimbe nzhi ne nzhi ki cę ę ngu i wie yeyerri ne zentsi ne Benę ki ngwa.

¹⁶A i he re-nka nę ni a yarri re-krredę ngu zhwozhwo. A bi yá re-ankya a yarri re-krredę ngu a ne mbe bi rwę hu, ne nné riywę hung ngbe nné ne mbe shi brrubrru mbe bra kya ne ngu hé, we shi ne mbe nyí ne kpi re-krredę Benę wa. A nyi ni ne mbe cwo a ci shweni.

¹⁷Aha nii, nné cę nje, tu ne nyi hu ni, nyi nyi tentę kishi nné mbe ne mbe ra zhwe rę Benę ana á ri níng kwa re nzhi zhwe brru mbe ne mbe brru ngbe nyi bra we ewie rina ne e ma nyi ning yo.

¹⁸Medi nyi kę we ne ci brrabrráng a yarri ehwie rina Brrabe ngbe Nnenkyia nzhi Jesu Krristi, ngbe nyi bra ning bra ki hu. Grime zhwozhwo nyi na ngu a zhe ne herri tiya! A shi ni.

1 Yohana

1 Yohana 1

¹Kya ne ngu wru tu ceucwung, ne nzhi ho, ne nzhi ri ne nyyi nzhi, ne nzhi ri herri nzhi bra ria ne nva nzhi, nyi ngwiee ne nzhi níng brrong, ne ngu nyi Riti Nka nce.

²Ce nna i ya wre, nzhi ri, nzhi bra ngwá sheede a zeteng, nzhi bra níng brro nka ce na herri tiya, ne ngu i shi ngbe ‘Bẹ we gbangba, ne ngu ya wre nwie nzhi.

³Kya ne nzhi ri, ne nzhi bra ho, nyi ngwiee ne nzhi níng brrong, aha ngbe nyi she mwe rici ngbe nzhi. Nzhi e nzhi mwe rici nzhi ngbe ‘Bẹ ngbe ne Kowe ngu, Jesu Krristi.

⁴Nzhi níng wie nka nẹ aha ngbe rekwi nzhi re zhwo we zhwo.

⁵Kya ne nzhi ho a nwie ngu ne nzhi níng brrong nna nyi nke: he Bẹ nẹ nyi nse, ko bi ewie ywing a ngu wẹ ko tsie tsie.

⁶Kundu ne nzhi he nzhi mwé rici ngbe ngu, mèdi nzhi bra cwó a nwie ywing, mahu nzhi ve rabrra, ko nzhi zhwé nka raywrra wẹ.

⁷Mèdi kundu ne nzhi cwo a yarri nse, we shi shi ngu ne ngu shi a yarri nse, mahu nzhi bi mwe rici a nci nzhi; roshwo Jesu, Kowe ngu a níng kyu re-èngwiẹ nzhi zhwozhwo.

⁸Kundu nzhi he ko nzhi nyí èngwiẹ wẹ, mahu nzhi yaa brrá we nci nzhi, ko raywrra shi a yarri nzhi wẹ.

⁹Mèdi kundu ne nzhi he re èngwiẹ nzhi, ngu a a bi raywrra ngbe redziee, ngbe we níng we re-èngwiẹ nzhi, wẹ bra níng kyu re-riywẹ redziee nzhi zhwozhwo.

¹⁰Kundu nzhi he ko nzhi nyi èngwiẹ wẹ, maahu nzhi ki ci rabrra, ko nka ngu a shi a yarri nzhi wẹ.

1 Yohana 2

¹A rewe nje, nje níng wie nka nẹ kishi nyi ri nyi èngwiẹ. Mèdi kundu ya nyi nyi èngwiẹ, nzhi bi ya ne ngu cwue nka aha nzhi a nwie ‘Bẹ -- nyi Jesu Krristi, Nne Redziee.

²Nyi ngu ngu hwiẹ teede nang we re-èngwiẹ nzhi, ko nyi aha na nzhi we nggaa nzhi wẹ, mèdi aha re-èngwiẹ na ebe ngwiẹ zhwozhwo.

³Kundu ne nzhi zhwé Nti Nka ngu, wire nzhi e ti he cence nzhi ki hu.

⁴Nne nke ne ngu he he, "Nje ki hu," mèdi ko ngu nyí kya ne ngu he wẹ, a nyi nne rabrra, ko raywrra shi a yarri ngu wẹ.

⁵Mèdi ko nye ne ngu zhwe nka ngu, maahu ce Bene cence a shi yarri ngu zhwozhwo. A nyi ni ne nzhi hu he nzhi shi yarri ngu.

⁶Nne nke ne ngu he he ngu shi a yarri ngu, se re cwo ciee ę shi ne Jesu ngu i cwo.

⁷Nné cę nje, ko nje shi nwie níng wie ya Riti Nka hwi wę, a nyi we rening ne nyi i ho tu we cęucwung. Ngu Riti Nka reni ne nyi na ne nyi sa ho.

⁸Gbengbe ni, nje shi níng wie ya Riti Nka hwi, aha á rí raywrra ngu a yarri Krristi ngbe a yarri nyi, aha ewie ywing shi nwie wara, ngbe nsę tentęng nna a shi nwie si.

⁹Nne nke ne ngu he ngu shi a nwie si, mèdi ngu bra ra gimbe ngu maahu a kę shi nwie ywing herri ne cwu.

¹⁰Ko nyę ne ngu cę gimbe ngu mahu a srra a yarri ewie si, ko bra bi yankya a yarri ngu ngbe re ki ci re grre wę.

¹¹Mèdi nne nke ne ngu ra gimbe ngu, a shi a yarri ewie ywing, a bra cwo a yarri ewie ywing, koo hu ewie ne ngu nyia re nzhi wę, aha ewie ywing ki bę yi.

¹²Nje níng wieng, nyi rewe nje, aha á níng we re-ęngwię nyi aha lo ngu.

¹³Nje níng wieng, nyi re-'bę, aha nyi ki hu ngu ne ngu nyi tu we cęucwung. Nje níng wieng, nyi zę, aha ne nyi drre ngu Nne Hwie ę.

¹⁴Nje níng wieng, nyi rewe nje, aha ne nyi hu 'Bę ę. Nje níng wieng, nyi re-'bę, aha ne nyi ki hu ngu ne ngu nyi tu we cęucwung. Nje níng wieng, nyi zę, aha ne nyi bi igbę, riti nka Benę bra srra a yarri nyi, nyi bra drre ngu Nne Hwie ę.

¹⁵Shi de nyi cę ebe ngwię nę ka yankya ne ngu nyi na ebe ngwię nę wę. Ko nyę ne ngu cę ebe ngwię nę maahu ko cę 'Bę ę wę.

¹⁶Aha ko nda a be ngwię nę -- re-ankya ne ikpe rwę kre, ngbe ecwue na riyii, ngbe cwe zewe aha kya ne ngwę bi ka ngwę nyi -- koó wrrú a nwie 'Bę wę, mèdi a nyi ankya ngwię.

¹⁷Ebe ngwię ngbe re-ankya ecwue ngu shi nwie nyia, mèdi nne ne ngu nyí kya ce Benę shi srra herri tiya.

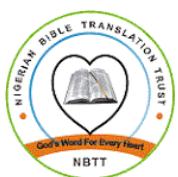
¹⁸A rewe nje, zhe krruci ngwię ę sa dudu! We shi ne nyi i ho he Nne Ra Krristi cwo be ę, ko ngbe a zhe ne nę nné ra Krristi piriri á a kpi ci. Kya a nyi ngwiece nzhi hu he zhe krruci ngwię ę be.

¹⁹Á i wrru a yarri nzhi, mèdi gannyi ę gung koó nyi na nzhi wę. Aha kundu ne mbe ra nyi na nzhi, á ra hwię ngbe nzhi; mèdi wrru mbe nę ę ti he koó nyi na nzhi wę.

²⁰Mèdi nyi ę, Ngu Na Wiri ę níng mia, zhwozhwo nyi nyi bra hu raywrra nna.

²¹Ko nje níng wieng nę he aha nyi nyi riywę hu raywrra wę; mèdi aha ne nyi hu, aha ko shi rabrra re bra wru a yarri raywrra wę.

²²Ma nyi nyę ngu bi rabrra a? Nyi nne nke ne ngu klo he ko Jesu nyi Krristi wę. Zhwe nne ana nyi ngu nyi nne ra Krristi, a ra 'Bę ngbe Kowe.

²³Ko nyé ne ngu ra Kowe ko shi re nyi na ‘Be e we; mèdi ko nyé ne ngu ti we gbeng he ngu nyi na Kowe maahu a nyi na ‘Be.

²⁴Nde kya ne nyi ho tu cœucwung nna re srra a yarri hwie nyi. Kundu ngu shi a yarri nyi, wire nyi e bi mwe rici ngbe Kowe ngbe ne ‘Be.

²⁵Jee ne ngu Kowe e níng sang nna nyi ce na herri tiya.

²⁶Nje níng wie re-ankya nè a rici nné mbiye ne mbe shi kre rē mbe níng kwa re nzhi nkla ya.

²⁷Mèdi nyi e, Nshe Wiri ne Krristi i níng mia a shi yarri nyi, ko nyi bra kre yaka nne re níng miéng wa we. Mèdi Nshe Wiri ngu a níng mié ga re-ankya zhwozhwo, kya ne ngu níng miéng nna nyi tenteng, ko nyi kpeng we. Aha ni we shi ne ngu níng miéng, nyi srra a yarri ngu.

²⁸A zhe ne nè, rewe nje, nyi ning tu rici a ngu, aha kundu ngu ri ya wre, nzhi e she igbèng yo a nyyi ngu wesa ne nshwu a tung be ngu.

²⁹Tu ne nyi hu he a bi redziee, mahu nyi hu he ko nyé ne ngu nyi kya ngu shi tsantsa maahu nyi bî Bene.

1 Yohana 3

¹Nyi ri zhwe cè ne ‘Be ngu ning cè we yang nè! Herri á níng ye he rewe Bene! Nzhi e bra nyi rewe ngu a cence. Kya a nyi ngwiee ne ko ebe ngwie e níng hu we, aha koo hu Bene we.

²Nnè cè nje, a zhe ne nè nzhi nyi rewe Bene, koó níng clang ngbe nzhi hu ka nzhi cwo a shi rimi we. Mèdi nzhi hu he a zhe ne Krristi ri ya wre, nzhi ri shi shi ngu, aha nzhi ri ki ri we shi ne ngu ning shî.

³Ko nyé ne ngu sa riyii a Krristi, we yaa ci srra we wiri we shi ne Krristi ngu shi wiri ma.

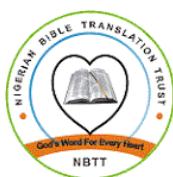
⁴Ko nyé ne ngu nyi engwie aa hle Riti Nka Bene. Engwie e nyi riywe zhwe nti nka.

⁵Mèdi nyi hu he a i be aha ngu ya yi re-engwie nzhi, ko bi engwie a yarri ngu we.

⁶Ko shi nne nke ne ngu shi a yarri ngu re srra re nyi engwie we; mèdi nne nke ne ngu srra re nyi engwie e koo sa ki ri wire re ning hwiè ki hu we.

⁷A rewe nje, shi dè nyi we ya nne re níng kwa re nzhi nkla ya we. Nne nkiye ne ngu nyi kya ngu shi tsantsa mahu a bi redziee, we shi ne Krristi ngu bi redziee ma.

⁸Nne nke ne ngu nyi kya ne ngu shi ngwiengwie e, a nyi na Shetani, aha Shetani i nyi ne bi engwie tu we cœucwung. Kya ngu ci ne Kowe Bene e ya wre e a nyi aha ngu ci cwuo Shetani re ci shweni.

⁹Ko shi nne ne ngu nyi ewe Bene re srra re nyi engwie we, aha ekpee Bene shi a yarri
ngu; ko shi re srra re nyi engwie we aha a nyi bî Bene.

¹⁰Nzhi ę ce rimi nzhi hu nné mbe ne mbe nyi rewe na Bene ngbe nné mbiye ne mbe
nyi rewe na Shetani ę? Ko nyę ne ko ngu nyí re-cwuo rina we, ko nyi ewe Bene we;
nne nke ma ne ko ngu cę gimbe ngu we, ko nyi ewe Bene we.

¹¹Aha kya ne nyi i ho tu we ceucwung nna nyi nke: nyi yaa ce.

¹²Shi dę nyi shi shi Kayinu we ne ngu i nyi na Nne Hwię ngu yhwę gimbe ngu. A i ki
yhwę aha nda? We aha re-cwuo na ngu a i shi ngwięngwie, na gimbe ngu a nyi re-
cwuo redziee.

¹³Shi dę re níng hwię kyang nga onu we, re-gimbe nje, kundu ne ebe ngwie ę níng rá.

¹⁴Nzhi ę nzhi hu he nzhi hle hu re nzhi nce, nzhi hu ni aha ne nzhi ce re-gimbe nzhi.
Ko nyę ne de ngu ce re-gimbe we mahu a shi tahwie ringgwę hu.

¹⁵Ko nyę ne ngu ra gimbe ngu maahu a nyi nne yhwi nné, nyi bra hu reseng he ko bi
ya nne yhwi nné ngu bi ce na herri tiya we.

¹⁶Nzhi ce rimi nzhi hu ce ę? Cę ę shi he ni: Jesu Krristi i ngwa ce ngu aha nzhi; ngbe
aa mwa yeyerri nzhi ę nzhi ngwa ce nzhi aha re-gimbe nzhi ma.

¹⁷Kundu ya bi kyang ho shwing srra a be ngwie ne, ngu bra rí ya gimbe ngu ne ngu
shi riywę, ne ko ngu bra rí naana ngu we, wę ce rimi ré he he ce Bene ę shi a yarri
hwie ngu a?

¹⁸Rewe nje, shi dę ce nzhi ę re shi we ikpe nu nwie heng he we, mèdi re nyi nying nyi
ngbe a yarri raywrra.

¹⁹A nyi ni ne nzhi hu he nzhi nyi raywrra, ngbe nzhi ę ning bra yaa shwę rehwie a
nyyi Bene.

²⁰Kundu ronu rie nzhi níng ting he nzhi brru, a nyi aha ne Bene nyi brrang re nę ronu
rie nzhi, aa bra hu ko nda.

²¹Nné ce nje, kundu ne dę ronu rie nzhi níng ting he nzhi brru we, mahu nzhi ę hung
yo gbeng a nyyi Bene,

²²ngbe nzhi ę she ko nda ne nzhi ki rinng; aha ne nzhi zhwe nti nka ngu re bra nyi kya
ne ngu ki kla ehwie.

²³Riti nka ngu a nyi nke: he nzhi sa rie a Kowe ngu Jesu Krristi, nzhi bra yaa ce shi ne
ngu he nzhi yaa ce.

²⁴Nné mbe ne mbe zhwe nti nka ngu a á srrá a yarri ngu, ngu a bra shi a yarri mbe ma.
Kya ngu ci nzhi hu he shi a yarri nzhi ę nyi nke: nzhi hu aha Nshe Wiri ngu ne ngu
níng ngwa.

1 Yohana 4

¹Nné cę nje, shi dę nyi shî nka ko nyę ne ngu he ngu bi Nshe Bęne wę, mèdi nyi mwa kya ne ko nyę he ngbe nyi ri ka á wru a nwie Nshe Bęne yę, aha nné ti ręseng na rabrra we yang á kpi ci ko he a be ngwie.

²Rê ne nyi shi ning hu Nshe na Bęne e nyi nke: ko nyę ne ngu shî he Jesu Krristi i be ne rwę nneywi, mahu a bi Nshe Bęne,

³mèdi ko nyę ne ko ngu shî he Jesu be ne rwę nneywi wę, ko bi Nshe Bęne, se we na Nne Ra Krristi, ne nyi i ho he cwo be e, a zhe ne nę aa a kpe ci a be ngwie.

⁴Rewe nje, nyi e nyi nyi na Bęne, nyi bra we drre, aha ngu ne ngu shi a yarri nyi e a nę nne nkiye ne ngu shi a yarri ngwie.

⁵Nné ti ręseng na rabrra a á wru a yarri ngwie, aha ni re-nka mbe e nyi we zhwe na ebe ngwie, ebe ngwie e bra we ho nka.

⁶Nzhi e nzhi nyi na Bęne, ko nyę ne ngu hu Bęne, wę ho nka nzhi; mèdi nne nke ne ko ngu nyi na Bęne wę, ko hó nka nzhi wę. A nyi ni ne nzhi ning hú Nshe raywrra ngbe nshe rabrra.

⁷Nné cę nje, nde nzhi yaa cę, aha cę e wru nwie Bęne. Kundu nzhi yaa cę mahu nzhi nyi rewe Bęne, nzhi e bra hu Bęne.

⁸Kundu dę nzhi yaa cę wę, mahu ko nzhi hu Bęne wę, aha Bęne nyi cę.

⁹Rê ne Bęne ngu níng ti cę ngu a nyi nke: aa te ne Kowe ngu ne ngu ki bi we zęnggre ngu a yarri ebe ngwie ngbe nzhi she ce aha ngu.

¹⁰Cę e nyi nke: ko nyi nzhi e ne nzhi cę Bęne wę, mèdi a i níng cę, herri aa te Kowe ngu ngbe re hwię teedeng yi re-ęngwie nzhi.

¹¹Nné cę nje, tu ne Bęne ngu níng cę ni, aa ye ngbe nzhi yaa cę ma.

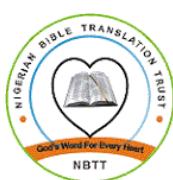
¹²Ko bi ya nne ngu sa ri Bęne wę, mèdi kundu nzhi yaa cę, mahu Bęne shi a yarri nzhi ngbe cę ngu a shi yarri nzhi zhwozhwo.

¹³A nyi ni ne nzhi hu he nzhi srrá a yarri ngu, ngu a ma a shi yarri nzhi, aha aa níng ngwa Nshe Wiri ngu.

¹⁴Nzhi ri, nzhi bra ngwá sheede he ‘Bę e te Kowe ngu ngbe re hwię Nnenkyia ebe ngwie.

¹⁵Ko nyę ne ngu shî he Jesu nyi Kowe Bęne, maahu Bęne srrá a yarri ngu, ngu a shi a yarri Bęne ma.

¹⁶Aha ni nzhi hu ręseng, nzhi bra sa rie a cę ne ‘Bę ngu bi aha nzhi. Bęne nyi cę, kundu nzhi yaa cę, mahu nzhi srrá a yarri Bęne, Bęne e srrá a yarri nzhi ma.

¹⁷A ni nzhi e yaa ce zhwozhwo aha ngbe nzhi ri hung yo we dengge a tung nyi nka, aha a be ngwie ne nzhi srra shi ngu.

¹⁸Ko shi nzhi bi kyang to owu we, aha kundu nzhi yaa ce zhwozhwo, ngu ce ana we ti owu a ci, aha ko shi nzhi to owu he Benè cwo a ning na uucwu we. Nne ne ngu to owu mahu ko ce ngu a ya cwu we.

¹⁹Nzhi yaa ce aha Benè e keshe ning ce.

²⁰Ko nyè ne ngu he, "Nje ce Benè," medì ngu bra rá gimbe ngu, mahu a nyi nne rabrra. Aha ko nyè ne de ngu ce gimbe ngu ne ngu ki ri we, ko shi re hung ce Benè we aha ko ri Benè we.

²¹Riti nka ne Krristi i ning ngwa a nyi nke: ko nyè ne ngu ce Benè se re ce gimbe ngu wire.

1 Yohana 5

¹Ko nyè ne ngu shî he Jesu nyi Krristi mahu a nyi bî Benè; ko nyè ne ngu ce 'be, we ce ewe ngu we ni ma.

²Rêng hu he nzhi ce rewe Benè e nyi nke: se ne nzhi ce Benè ne nzhi bra zhwé nti nka ngu.

³Ce ne nzhi ce Benè e nyi nke he nzhi zhwe nti nka ngu. Ko nti nka ngu a á bi rwè we,

⁴aha ko nyè ne ngu nyi bî Benè e drré ebe ngwie; a nyi aha sa rie nzhi a yarri Krristi ne nzhi drré ebe ngwie.

⁵Nyi nyè ngu hung drre ebe ngwie e? Se we ngu nne nke ne ngu shî he Jesu nyi Kowe Benè.

⁶A nyi ngu Jesu Krristi ne ngu be ne sheede rishi ngbe roshwo. Koo be we ne rishi we, medì herri ngbe roshwo. A a nyi Nshe Wiri ne ngu ngwá sheede ne, aha Nshe Wiri e nyi raywrra.

⁷A bi re-sheede komo wetsie:

⁸a bi na Nshe Wiri, ngbe na rishi, ngbe na roshwo; mbe wetsie ne á ngwá we sheede zunzruu.

⁹Nzhi shî sheede ne nneywi ngwá, medì sheede na Benè ne kaka aha a nyi na Benè, a nyi ngwiee ne ngu ngwa a rici Kowe ngu.

¹⁰Ko nyè ne ngu sá rie a Kowe Benè, a bi sheede ne a nu rie ngu. Ko nyè ne de ngu sá rie a Benè we, mahu a he he Benè e bi rabrra, aha ne ko ngu sá rie a sheede ne Benè ngu ngwa a rici Kowe ngu we.

¹¹Sheede nna nyi nke: Benè e ning ngwa ce herri tiya, ce nna bra shi a Kowe ngu.

¹²Ko nyé ne ngu bi Kowe nna a bi ce, nne nke ne dè ngu bi Kowe Béne wé maahu ko bi ce we.

¹³Nje wie re-ankya né re be nwie nyi -- nyi ne nyi sa rie a Kowe Béne, aha ngbe nyi hu he nyi bi ce na herri tiya.

¹⁴Kya ngu ci nzhi hung be nyyi Béne we dengge e nyi nke: aha kundu nzhi rin ko nda yeyerri ne kya cè ngu, wé níng hong.

¹⁵Kundu ne nzhi bra hu he a ho ko nda ne nzhi rin e, mahu nzhi hu he nzhi she kya ne nzhi ki rinng nna.

¹⁶Kundu ya a tsi nyi ri gimbe ngu shi nyi éngwié na ne ko ngu shi ki ci re hu wé, nde re ki ku Béne ngbe Béne wé ki ngwa ce. Nje he nka ne nné mbe ne ko éngwié mbe e nyi na ne ngu shi we ci ré kwi wé. A bi éngwié na ne ngu ci nneywi re hu. Ko nje he re ku Béne aha zhwe ngwiee ana wé.

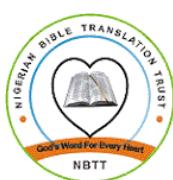
¹⁷Ko zohu zhwe riywé redziee nyi éngwié, mèdi a bi éngwié na ne ko ngu ci nneywi re hu wé.

¹⁸Nzhi hu he ko nyé ne ngu nyi bî Béne e ko srrá nwie nyi éngwié wé; aha ngu Kowe Béne e ki kye, ko shi Nne Hwie re ki re wé.

¹⁹Nzhi hu he nzhi e nzhi nyi rewe Béne, mèdi ebe ngwié né zhwozhwo shi a nva Nne Hwie.

²⁰Nzhi bra hu he Kowe Béne e be, aa níng ngwa hu reseng, aha ngbe nzhi ki hu ngu ne ngu nyi raywrra. Nzhi e shi a yarri ngu, ngu ne ngu nyi raywrra, nzhi shi a yarri Kowe ngu Jesu Krristi. A nyi ngu ne ngu nyi Béne cence ngbe ce na herri tiya.

²¹Rewe nje, nyi to gbong ne re-kpanshuu.

2 Yohana

2 Yohana 1

¹Nka n̄e e wru nwie Brra Nne, Re nzhi nwie Brra D̄e ne B̄en̄e kye ngbe rewe ngu, ne nje ki ce kp̄ekp̄e, ko nje nggaa nje w̄e, m̄edi h̄erri ngbe ko nȳe ne ngu hu raywrra,

²aha raywrra ne ngu shi a yarri nzhi ne ngu bra shi shi yarri nzhi h̄erri tiya.

³Nde ehwie rina B̄en̄e ‘B̄e ngbe Jesu Krristi ne ngu nyi Kowe ‘B̄e, re shi ngbe ne nzhi, ngbe re ri naana nzhi ngbe re bra n̄ing ngwa srra rina a yarri raywrra ngbe ce.

⁴Aa ning ngwa ehwie kla we yang ne nje she he yá rewe ngw̄e e á shi ciee mbe a yarri raywrra, we shi riti nka ne nzhi she nwie ‘B̄e.

⁵A zhe ne n̄e, mbrru, ko nje re wie yaka riti nka w̄esa ne na nzhi i bi tu we c̄eucwung w̄e, nje cwe nva ne ngw̄e he nzhi yaa ce.

⁶C̄e e nyi nke he nzhi nyi kya ne B̄en̄e he nzhi nyi. We shi ne nyi nyi ne hong tu we c̄eucwung, cwu riti nka ngu a nyi nke: he nyi cwo a yarri yaa ce.

⁷Nn̄e he rabrra we yang, ne ko mbe sh̄i he Jesu be a rw̄e nneywi w̄e, á kpi ci a ngwie. Ko zohu zhwe nne ana nyi nne brra nn̄e a bra nyi Nne Ra Krristi.

⁸Nyi ci nk̄wile kishi nyi ri wi kya ne nyi yaa cwe nwie nyng, m̄edi he nyi ya she lede zhwozhwo.

⁹Ko nȳe ne ko ngu yó we kya ne Krristi ngu mīe w̄e, m̄edi ngu wara, mahu ko nne ana bi B̄en̄e w̄e; ko nȳe ne ngu yó a kya ne ngu mīe, mahu a bi ‘B̄e e ngbe Kowe nna gbengbe mbe.

¹⁰Aha ni kundu ya nne be nwie n̄ing mīe yaka nka w̄esa nka n̄e, shi d̄e nyi ki se a reri nyi w̄e, ko dzie shi d̄e nyi ki dzie we.

¹¹Ko nȳe ne ngu ki se mahu aa mwe rici ngbe ngu a yarri re-cwuo hwīe ngu ne ngu nyi.

¹²A bi re-ankya piriri ne nje c̄e n̄ing heng, m̄edi ko nje c̄e n̄ing wieng a krred̄e n̄e w̄e. Nje hwie he nje cwo be ngbe n ya n̄ing heng riyii ne riyii, aha ngbe nzhi nyi rekwi zhwozhwo nzhi.

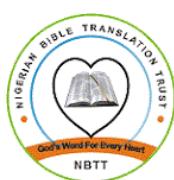
¹³Rewe gimbe nyi ne B̄en̄e ngu kye e á re dzie.

3 Yohana

3 Yohana 1

- ¹Nka n̄e e wru nwie Brra Nne, Re nzhi nwie brra rwi nje Gayu, ne nje ki c̄e kpekpe.
- ²A brra rwi, nje mwo he ngw̄e she ho shwing a rw̄e ngw̄e, ngbe ko nda re bra re cwo we rina rina, we shi ne ngw̄e shi gbingbi a c̄e nka.
- ³A i ning ngwa ehwie kla we yang ne yá re-gimbe mbe i be mbe ya ning ti zhwe ekpee raywrra ngw̄e, we shi ne ngw̄e shi ciee a yarri raywrra.
- ⁴Ko bi yankya ngu ning ngwá rekwi kaka re n̄e n ho he rewe nje cwo a yarri raywrra we.
- ⁵A rwi, ngw̄e ning sa rici a kya ne ngw̄e shi nying ne re-gimbe, ko ngbe ne mbe nyi nné ice a nwie ngw̄e.
- ⁶Mbe e á ngwa sheede zhwe c̄e ne ngw̄e we c̄e a nyyi ekpri nné c̄e nka na he e. A bi rina ngbe ngw̄e we sheng a zhe ne mbe ri shi n̄e a rē ne ngu klá Bene ehwie.
- ⁷A nyi aha lo Jesu ne mbe kpi ci n̄e, koó s̄e ko yankya a nva nné tsi ngwię we.
- ⁸Aa mwa yeyerri nzhi she zhwe nné anang, aha ngbe nzhi mwe rici ngbe mbe a yarri cwuo raywrra Bene.
- ⁹Nje i wie re be nwie ekpri nné c̄e nka na nyi, m̄edi Diyotrrefe ne ngu kre he ngu hwie nnencwuee e ra s̄e kya ne nje he e.
- ¹⁰Kundu ne nje ri be, ma n he kya ne ngu shi nwie nying: aa yaa sa nwie he re-nka shweni ngbe re-rabrra ne ngu ca a rici nzhi. Ko ngwiee ana ki be we, a i ra s̄e re-gimbe ne mbe i be, aa kpo nné mbiye ne mbe i c̄e we s̄e, herri aa we trru ci a yarri ekpri nné c̄e nka.
- ¹¹A rwi, shi d̄e ngw̄e mwa nyi kya ne ngu shi ngwięngwię we, se ka kya ne ngu bi rina. Ko nyę ne ngu nyí kya rina, maahu nyi na Bene, m̄edi ko nyę ne ngu nyí kya ngu shi ngwięngwię mahu koo hu Bene we.
- ¹²Ko nyę he nka rina a rici Demetru, ko ngbe raywrra ngu a ma a shi we gbeng. Nzhi n̄e ma nzhi he nka rina a rici ngu, nyi bra hu he sheede nzhi e nyi cence.
- ¹³Nje bi re-ankya piriri ne nje c̄e re heng, m̄edi ko nje c̄e re wieng wie we.
- ¹⁴Nje hwie he nje shi wr̄e ne be, ngbe nzhi e he nka riyii ne riyii.
- ¹⁵Nde srra rina re shi ngbe ne ngw̄e. ‘Rwí a he e á re dzie. Dzie ko zohu rwi nzhi ne ngu shi miimi ma zhwozhwo mbe.

Yahuda

Yahuda 1

1Nka ne e wru nwie Yahuda, ‘hwie Jesu Krristi, ne ngu nyi gimbe Yakubu, Re nzhi nwie nné mbe ne Bẹnẹ e we ye, ne Bẹnẹ ‘Bẹ we cé, ne Jesu Krristi we kyé.

2Nde naana Bẹnẹ, ngbe srra rina, ngbe zhwe cẹ na ngu zhwozhwo ré shi ngbe ne nyi.

3Nné cẹ nje, nje i shi koori he n níng wie krredé aha kyia ne nzhi she zhwozhwo nzhi, nje e bra ri aa mwa yeyerri n wré ne níng wieng ngbe n níng shwé rehwie aha ngbe nyi kwé aha nka ne nzhi ning sa rie, shi ne Bẹnẹ i ngwa nné wiri ngu ce ‘zrru, ne ko bra bi ré ning brang wé.

4Aha a bi yá nné ne i wie nkang ci shweni mbe gbangba tiya ne mbe ngwi yarri nyi mieti mieti. A nyi nné ne ko mbe to owu Bẹnẹ wé, ne mbe bra ehwie rina Bẹnẹ e re hwie riwieng nyi ankya lele, ne mbe bra ra Jesu Krristi ne ngu nyi Brra Nggwé nzhi zhwozhwo ngbe Brrabé nzhi.

5Ko ngbe ne nyi hu ga re-ankya nẹ, nje cẹ níng lu he Brrabé i kyia nné ngu a ngwíe Masarr, gbengbe ni re be merin, aa ya ci nné mbe ne ko mbe sa rie a ngu wé á ci shweni.

6Ga ngbe re-njeli na ne ko mbe i bro rewieng cwuo mbe rina rina wé, ne mbe i nga nva a we rewieng srra mbe, á we rrwe ne ngbá re-roonyo na herri tiya, á we sa a nwie ywing, aha brra Otu ne e ri we nyi nka.

7We ni wa, nné Sodo ngbe nné Gomorra ngbe nné re-ngwíe ne mbe we grra, á i ngwa nci mbe a lele njè ngbe ne yaká re-nzhwe engwíe njè, mbe e shwe cinci brra lendo na herri tiya aha ngbe re hwie kya ne kpi nneywí ré ning mié yankya.

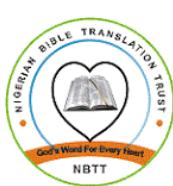
8We yeyerri ni wa, nné mbe rré ne re-revi mbe e á nyí re-ankya lele ne re-rwé mbe; á rá ringgwé Brrabé, á cwí re-njeli grime.

9Ko ngbe Mikayilu ne ngu nyi nggwé re-njeli, a zhe ne ngu i shi rekwe ngbe ne Shetani, ne Shetani i ki ti onu ce aha kwe Musa, ko i yaa wa re ki he ya nka engwíe nwie ki cwi wé; mèdi a i he, "Brrabé shi re nyi nka!"

10Mèdi nné mbe rré á cwí ko nda ne ko mbe hu reseng wé; mèdi re-ankya nke ne mbe hu we shi hu reseng na nnyié yi wesa ne ning hwie nka cwuncuu, nyi we mbe e ana ne mbe bra džio.

11Wuhu ne mbe! Á fo we hwie Kayinu; aha ecwue ncwé, á brru we shi Balamu ngu i brru; á ci shweni aha klo rici we shi mbe Korra.

12Nné mbe rré á srrá a rewie parang mwe rici nyi na yaa cẹ nyi shi shi ngbé bi roru; á srrá nwie yé yâ ngbe ne nyi wesa nshwu, á shi shi nné cwo ne mbe yaa kre we mbe nci mbe yâ. Á shi shi re-inyié ne ko mbe wié nze wé, ne wu we yhwa we dede. Á shi shi rekwe wesa ngbre herri ngbe zhe tsitsi, ne e nye herri á kwi ce ‘hwie.

¹³Á shi we shi gu rishi a brra nzhwo rishi ne mbe hrru prrumprrupru ne re-ankyang nshwu ne mbe nyi. Á shi shi rɛndɛ gye regyɛ, ne e we sa ewie ywing bɛmbɛmɛ na herri tiya.

¹⁴Eno ne ngu i nyi na natsie a nhwie re-ze (kya ngu cɛ a Domu), a i ti reseng a rici nné mbe rrɛ he, "Ri, Brrabɛ cwo be ne rigwɛ re-njeli wiri ngu ne mbe brri we brri,

¹⁵ngbe re ya nyi ko nyɛ nka, re bra ya ti nné riywɛ ekpɛe Bɛnɛ re-engwiɛ mbe ne mbe nyi we gbeng, ngbe re-nka shweni ne mbe he a rici ngu."

¹⁶Nnɛ mbe rrɛ á nyi we nné krro nka nwie zeri nneywí, á zhwé we ankya ngwiɛngwie na mbe ne mbe kre; á yaa kywo we nci mbe nwie de yá re we shwo ehwie aha ngbe mbe she kya cɛ mbe.

¹⁷Mɛdi, nyi nné cɛ nje, nyi lu ne re-ankya ne nnenté Brrabɛ nzhi Jesu Krristi mbe i níng trrung we gbangba.

¹⁸Á i he ne nyi he, "Á ri he zhe krruci ngwie, a ri bi nné ne mbe ri ya níng kwa sha, á ri zhwe we ankya cɛ mbe ne ko ngu nyi ekpɛe Bɛnɛ we."

¹⁹A nyi nné mbe rrɛ mbe níng ci nyi yaa kyé kanka kanka, á zhwé we re-ankya cɛ na ikpe rwe, koó bra bi Nshe Bɛnɛ we.

²⁰Mɛdi nyi ɛ, nné cɛ nje, nyi yaa sheng nwie yaa shwɛ rehwie a yarri sa rie nyi, ngbe nyi srra wiri. Nyi srrá re ku Bɛnɛ a yarri igbɛ Nshe Wiri.

²¹Nyi srra a yarri cɛ Bɛnɛ, shi ne nyi srrá re te Brrabɛ Jesu Krristi a yarri naana ngu re níng ngwa ce na herri tiya.

²²Nyi ri naana nné mbiye ne mbe nyi jinji,

²³nyi kyia kpi mbe shi nyi we trru a yarri ro; kpi mbe wa, nyi ri naana mbe re ning krre owu, nyi to ankya mbe ne mbe dzio ne re-cwuo lele ikpe rwe.

²⁴Re nzhi nwie ngu ne ngu hu níng kyɛ kishi nyi ri kpe, aha ngbe ré be ne nyi a nyiyi grimē ngu wɛsa ne ya vini ngbe ne ehwie kla we yang –

²⁵re nzhi we nwie Bɛnɛ ne ngu nyi Nnenkyia nzhi -- nde re nyi grimē, ngbe de, ngbe igbɛ, ngbe ringgwɛ, aha Jesu Krristi Brrabɛ nzhi, shi gannyi tiya tiya, ngbe a zhe ne ne, ngbe herri re nzhi cwu tiya tiya! A shi ni.

Revi Yohana

Revi Yohana 1

¹Krredé n̄ nyi na re-ankya ne B̄en̄e ngu i ngwa Jesu Krristi re ti ‘hwié ngung kya ne ngu shi wr̄e ne ci w̄esa ne dzio zhe. Krristi e te njeli ngu re ya ci ‘hwie ngu Yohana re hu,

²ngbe Yohana a ti ko nda ne ngu ri zhwozhwo: nka ne ngu wr̄u nwie B̄en̄e ngbe kya ne Jesu Krristi ngu he.

³Mwo rina nyi na nne nke ne ngu hwié r̄es̄e kya ne krredé n̄ tí, mwo rina nyi na nne nke ne ngu hó kya ne e wie yarri krredé ngu sa hwie, aha ‘zhe nna a sa dudu.

⁴Krredé n̄ e wr̄u nwie nje Yohana, re nzhi nwie rekpri nné c̄e nka natsie a nva Asia. Nde rinang ngbe srra rina ne ngu wr̄u nwie B̄en̄e ne ngu ning shi zhe ne, ne ngu i ning shi tiya, ne ngu bra cwo be, ne ngu bra wr̄u nwie Nshe B̄en̄e Natsie ne mbe yó nyyi ncwu ringgw̄e B̄en̄e,

⁵ne ngu bra wr̄u nwie Jesu Krristi, ne ngu nyi sheede ré hung sa rie a ngu, ne ngu nyi c̄eucwung ne deze nhu, ne ngu bra nyi nne yé ringgw̄e nggw̄e ebe ngwie, re shi ngbe ne nyi. Re nzhi nwie nne nke ne ngu níng c̄e, ne ngu níng kyia yarri re-ēngwie nzhi ne roshwo ngu,

⁶herri ngu níng ci nzhi hwié nné ringgw̄e ngbe re-prristi nyi cwuo B̄en̄e ngu ngbe ‘Bēē n̄; re nzhi nwie ngu Jesu Krristi, nde re nyi grimē ngbe igbē herri tiya! Nde re shi ni.

⁷Ri, a cwo be a yarri re-inyie! Ko nȳē ri ki ri ga ngbe nné ne mbe i ki cwu ne rikpee. Ga nné be ngwiē zhwozhwo ri ku rana riyw̄ē aha ngu. Ee, a ri shi ni.

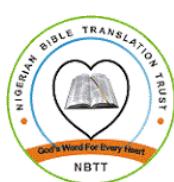
⁸B̄en̄ē Brrab̄ē ē he, "Nyi nje ne nje nyi Alfa ngbe Omega, ne nje ning shi a zhe ne, ne nje i ning shi tiya, ne nje bra cwo be, nje nyi Brrab̄ē Bi Igbē Zhwozhwo."

⁹Nje Yohana, ne nje nyi gimbe nyi ngbe ‘rwi nyi a yarri cinci, ngbe ringgw̄ē B̄en̄ē, ngbe yaa rwe ne ehwie sheng a yarri Jesu, á i ning ti ne ce re nzhi Patimo, a ngwiē ne brra nzhwo rishi ki grra, aha nka B̄en̄ē ngbe kya ne Jesu ngu he.

¹⁰A i nyi Otu Brrab̄ē ne nje sh̄i ne igbē Nshe B̄en̄ē, ngbe nje ē ho ya brra riwieng cwuē ngu ku shi rigbe nwie he nka a merin nje.

¹¹A he, "Wie kya ne ngw̄ē ri a tekpeng wie cwuo ngw̄ē te mi re nzhi rekpri nné c̄e nka ne mbe shi a re-ngwiē natsie: a Afisa, ngbe Simirrina, ngbe Pegamu, ngbe Tiyatirra, ngbe Sarridi, ngbe Filadefiya, ngbe ne Lodikyia."

¹²Nje bra he ngbe n ri ka nyi nȳē ngu shi nka ne nje yē, nje ē timi ne ngbó zinarriya nang sa re-telek̄yi komo natsie,

¹³a zetsi mbe, a ning bi ya nne shi shi nyi kowe nneywi ne ngu ci brrá anky a re be kpe we be nta ngbe ne vishi na zinarriya ne ngu grra a zewe ngu.

¹⁴Rici ngu ngbe rici ngu nyi kye^{kyeng} zhanzhanzhaa shi shi wulu kye, ka riklaa ho, ngbe re-riyii ngu á a shi shi lendo.

¹⁵Nta ngu shi shi kprincwé shwo ne ngu si gelgel a yarri rong cwung, riwi^{eng} cwue ngu a gwé shi shi brra rishi ne ngu wru nce.

¹⁶A bro r^{ende} komo natsi^e a nva nyye ngu, ngbe ya isenkeli bi reme wehwie pempempee ne ngu wru a nu ngu. Riyii ngu a tsi^e nse shi shi ‘n^e a brra tsi tene.

¹⁷A zhe ne nje ki ri, nje e kpe a nyiyi ngu shi shi nje nyi kweng. Ngu a ning gara va nyye ngu, ngu a he ne nje he, "Shi d^e ngwé ci owu wé! Nyi nje ne nje nyi Na Ncwuee ngbe Na Merin.

¹⁸Nyi nje ne nje nyi riting ce! Nje i hu, m^{edi} ri, nje shi nce herri tiya tiya. Nje bra bi igb^e a zete hu ngbe ewieng srra nné kwi.

¹⁹"Aha nii, wie ga re-ankya ne ngwé ri, ngbe re-na zhe ne ne, ngbe re-na ne mbe shi ci a ncwuee.

²⁰Kya ngu shi la la a r^{ende} natsi^e ne ngwé ri a nva nyye nje, ngbe re-telekyi zinarriya natsi^e ana nyi nke: r^{ende} natsi^e ana á nyi re-njeli na rekpri nné c^e nka natsi^e ana, ngbe re-telekyi natsi^e nna mbe e nyi rekpri nné c^e nka natsi^e nna.

Revi Yohana 2

¹"Re nzhi nwie njeli na ekpri nné c^e nka a Afisa, wie he: i Nke n^e nyi nka ne ngu wru nwie nne nke ne ngu bro r^{ende} natsi^e a nva nyye ngu, ne ngu bra cwo a zetsi ngbó zinarriya nang sa re-telekyi komo natsi^e.

²Nje hu zhwe re-ankya ne nyi nyí. Nje hu he nyi yaa rwe ncwuo ne ehwie sheng. Nje hu he ko nyi sá nné ‘hwi^e nta gung wé, nyi mwa nné mbiye ne mbe yaa ye he mbe nyi nnenté, m^{edi} ne ko shi ni wé, nyi she he á nyi we nné rabrra.

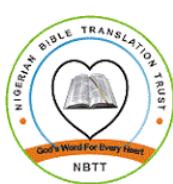
³Nyi bi rehwie sheng, nyi yaa rwe yarri gezhe aha nje, gbengbe ni ko nyi rrwa wé. i

⁴M^{edi} nka ne nje bi a rici nyi e nyi nke: ko nyi ning c^e a zhe ne n^e shi ceucwung wé.

⁵Nyi lu ne zhwe ning brru ne emerin ne nyi ning brru! Nyi se ywé, nyi ning brru nyi n^e ne nyi zhwe re-ankya ne nyi i nyi a ceucwung. Kundu d^e nyi ri we ni engwⁱe wé, ma n be n ya ti ngbong sa telekyi nyi a nwie nna.

⁶M^{edi} eme ne nje níng de e nyi nke: nyi ra re-ankya ne nné Nikoleta mbe nyi we shi ne nje we ra ma. i

⁷Nne bi uucwung hong, nde re ho kya ne Nshe Bené he ne rekpri nné c^e nka! i Nné mbe ne mbe ri she drre. Ma n we ngwa deme ré ye gbre ekweng ce, ne ngu shi a nhwien Bené.

⁸"Re nzhi nwie njeli na ekpri nné cę nka Simirrina, wie he: i Nke nę nyi nka ne ngu wru nwie nne nke ne ngu nyi Cęucwung ngbe Krrucing, ne ngu i hu ngu bra shi nce.

⁹Nje hu gezhe nyi, nje bra hu he nyi nyi yiriywé, mèdi gbengbe ni nyi bi rishwe a nyyi Benę! Nje hu re-nka mènkye ne nné mbiye ana mbe he a rici nyi -- mbe ne mbe yaa ye he nné Yahudi mèdi ne ko mbe nyi nné Yahudi we. Á nyi ekpri nné na zonggrung mwe Shetani!

¹⁰Shi dę nyi ci owu gezhe ne nyi shi shweng we. Nje níng ting, Shetani ę shi ci yá nyi a uucwu gyiaa aha ngu níng mwa ri, herri nyi shwe gezhe rotu shwa. Nyi ke we ne sa rie a nje, ko ngbe nyi ri shi ning kwi, ngbe ma n ri níng ngwa ce ne ngu nyi lede nyi. i

¹¹Nne bi uucwu hong, nde re ho kya ne Nshe Benę he ne rekpri nné cę nka! i Nne nke ne ngu ri she drre, ko hu na 'hwie ri ki she we.

¹²"Re-nzhi nwie njeli na ekpri nné cę nka a Pegamu, wie he: i Nke nę nyi nka ne ngu wru nwie nne nke ne ngu bi isenkel bi reme wehwie pempempee.

¹³Nje hu ewie ne nyi ning srra, a nyi miimi ne ncwu ringgwę Shetani ning shi. Gbengbe ni nyi pie lo nje gangga, ko nyi ti sa rie nyi a nje we ga ngbe a rotu Antipa ne ngu i nyi nne ngwa sheede nje na ré hung sa rie a ngu, ne i ki yhwę a yarri ngwie nyi ne ngu nyi ewieng srra Shetani.

¹⁴Gbengbe ni, nje bi ęwę nka tsię a rici nyi. A bi yá a tsi nyi ne mbe zhwe kya ne Balamu i mię nnéng, ne ngu i mię Balaki rē ne ngu ning kwa nné Isrreela re nzhi yarri engwieng ye yâ teede kpanshu ngbe ęngwie lele njè.

¹⁵Herri ne cwu wa a bi nné a tsi nyi ne mbe zhwe nka ne nné Nikoleta mbe mię.

¹⁶Aha ni nyi se ywę! Dę ni we, ma n be we hwiehwie n ya kwę ngbe nné mbe ana ne isenkel ne ngu wruu nu nje. i

¹⁷Nne bi uucwung hong, nde re ho kya ne Nshe Benę he ne rekpri nné cę nka! i Nne nke ne ngu ri she drre, ma n ri ki ngwa manna nke ne ngu shi la la. Ma n bra ri ki ngwa zahwan kye ne e ning wie lo hwi a zeteng, ne nyi we ngu nne seng nna ngu hu.

¹⁸"Re nzhi nwie njeli na ekpri nné cę nka a Tiyatirra, wie he: i Nke nę nyi nka ne ngu wru nwie Kowe Benę, ne re-riyii ngu mbe shi shi lendo, ne nta ngu si shi kprincwe shwo ne e ki hwie.

¹⁹Nje hu zhwe re-ankya ne nyi nyí, nje hu he nyi ning cę nyi bra cę nné, nyi sa rie a nje, nyi nyí re-cwuoj nje, nyi bra bi ehwie sheng. Nje hu he nyi shi nwie nyiny a zhe ne nę kaka re nę zhe cęucwung. I

²⁰Mèdi nka ne nje bi a rici nyi ę nyi nke: Herri nyi hung ci nkvirin ne mbrru ne e ki ye he Jezebe ana, ne ngu yaa ye he mbrru ti ręsęng ana. Ne zhwe nka ne ngu mię nnéng, aa kwa 'hwie nje re nzhi mi yarri lele njè ngbe ye yâ teede kpanshu.

²¹Nje ki ngwa demęng se ywę ne lele njè ngu a, mèdi a ra.

²²Aha ni nje shi ki zhwu a gondo cinci, ngbe ma n ci ga nné ne mbe nyi njè ne ngu a ré shwe gezhe we yang, se ka mbe ri se ywé ne engwie ne mbe nyi ne ngu wire.

²³Nje bra shi yhwi nné ki zhwe ngu, wire ga rekpri nné cę nka zhwozhwo wé hu he nyi nje ne nje hu ronu rie nneywí ngbe re-hwie nka mbe, he nje bra shi ngwa ko nye a tsi nyi lede yeyerri ne kya ngu nyi. i

²⁴Mèdi ne kpi nyi ne nyi shi Tiyatirra, nyi ne ko nyi zhwe mię nka ngu a wę, ne ko nyi mię re-ankya mbiye ne e we ye he 'cwuncwu ankya la la Shetani' ana wę, nje he ko nje shi ning bra ya nkpe wa wę.

²⁵Nyi bro we kya ne nyi bi ę gangga se nje ri be. i

²⁶Nné mbe ne mbe ri she drre, ne mbe nyi kya cę nje herri re nzhi cwu gamang, ma n ri we ngwa ringgwę a zete re-ngwie,

²⁷we shi ne nje she deme nwie 'Bę nje. 'Á ri ye ringgwę a mbe ne ngbó kprincwe; á ri we hwin rrurru shi nyi rondrro.'

²⁸Nje bra ri we ngwa ende nyiencwe.

²⁹"Nne bi uucwung hong, nde re ho kya ne Nshe Bęne ngu he ne rekpri nné cę nka.

Revi Yohana 3

¹"Re nzhi nwie njeli na ekpri nné cę nka Sarridi, wie he: i Nke nę nyi nka ne ngu wru nwie nne nke ne ngu bro Nshe Bęne natsię ngbe rendę natsię ana. Nje hu zhwe re-ankya ne nyi nyí: nyi ve lo a nka he nyi bi ce, mèdi nyi nyi nkweng.

²Aha ni nyi shwo ndzie ngbe nyi ning bra igbę a ewę kya ne ngu hwie e ne ngu rishi ngra hu. Aha nje she ko re-cwuo nyi ę á shi tsantsa a nyyi Bęne wire we.

³Nyi lu ne kya ne i níng mięng ne nyi bra ho, nyi zhwe ngbe nyi si ywę. Mèdi kundu dę nyi ri shwo ndzie wę, ma n be shi nne nca, ne ko nyi hu zhe ne nje ning be nwie nyi ę we.

⁴Gbengbe ni, a bi yá nyi tsienzhwu a Sarridi ę ne ko mbe dzio ankya ci mbe ne roru wę. Á ri ci ankya kye ré cwo ngbe nje, aha á mwa yeyerri.

⁵Nné mbe ne mbe ri she drre, á ri ci ankya kye ni. Ko shi n ree yi re-lo mbe a yarri krręde nce wę, mèdi nje ri ti we gbeng a nyyi 'Bę nje ngbe re-njeli ngu he á nyi na nje. I

⁶Nne bi uucwung hong, nde re ho kya ne Nshe Bęne he ne rekpri nné cę nka!

⁷"Re nzhi nwie njeli na ekpri nné cę nka Filadefiya, wie he: i Nke nę nyi nka ne ngu wru nwie nne wiri ngbe raywrra, ne ngu bró ringgwę Dooda. Kundu ngu kla onusinye, ko bi nne re shę wę; kundu ngu bra shę, ko bi nne re kla we.

⁸Nje hu zhwe re-ankya ne nyi nyí. Nyi ri, nje níng kla onusinye ne ko bi nne re she wé. Nje hu he nyi bi ewé igbé we tsienzhwu, gbengbe ni nyi bro nka nje, ko nyi klo he nyi nyí na nje wé.

⁹Nyi ri, nje shi ci nné mbiye ne mbe nyi nné zonggrung mwe Shetani e ana, ne mbe yaa ye he nné Yahudi Béne ana, mèdi koó shi ni wé, nje shi we ci ré be ré ya hu be a nyyi nyi ré hu reseng he nje níng ce.

¹⁰Tu ne nyi yaa rwe nwie zhwe nti nka nje ne ehwie sheng, nje ri níng kye a zhe ne gezhé ri be, ne e ri mwa nneywí a be ngwé zhwozhwo ri.

¹¹Nje cwo be we hwiehwie. Nyi bro kya ne nyi bi e, kishi ya nne ri ci nyi wi lede koori nyi.

¹²Nné mbiye ne mbe ri she drre, nje ri we ci ré hwié re-iita runo a yarri brranyi Béne nje, ko shi ré ree we ewie ana wé. Nje ri wie lo Béne nje ngbe lo ngwé Béne nje a mbe, ngwé Urrushelima hwi, ne ngu ri wru a zinyé a nwie Béne nje. Nje bra ri wie lo hwi nje a mbe. i

¹³Nne bi uucwung hong, nde re ho kya ne Nshe Béne he ne rekpri nné ce nka!

¹⁴"Re nzhi nwie njeli na ekpri nné ce nka Lodikyia, wie he: i Nke nè nyi nka ne ngu wru nwie nne nke ne e ki ye 'A shi ni', ne ngu ngwa sheede raywrra na ré hung sa rie a ngu, ne nyi ngu ngu ye ringgwé ga re-ankya ne Béne ngu nyi zhwozhwo.

¹⁵Nje hu zhwe re-ankya ne nyi nyí, nje hu he ko nyi shi canca wé, ko nyi bra bi ro wé. Nje ce he canca nyi ra shi canca ka nyi bi ro!

¹⁶Mèdi tu ne nyi shi we luuu, ko nyi bi ro wé ko nyi bra shi canca wé -- nje ri kpa níng trru ci shi nyi rencwi nje trru be!

¹⁷Nyi he, 'Nje bi va; nje tsu dukyiee, ko nje bra kre yankya wenywa wa wé.' Mèdi ko nyi ru he nyi shi we dede, nyi bi naana, nyi nyi yiriywé, nyi bi cwue, nyi shi ngbewéng wé.

¹⁸Nje ce níng ti yankya, nyi se zinarriya a nwie nje, ne ngu nyi na ne e ki ru a nro, aha ngbe nyi ci ncwé. Nyi bra si ankya kye ngbe nyi ci nyi ning ku rwé hwerri nyi. Nyi si rikyé riyii, nyi ci a re-riyii nyi ngbe nyi hung ri ewie.

¹⁹A nyi nné mbiye ne nje we ce ne nje we yhwire re we na uucwu. Aha ni nyi yaa rwe nyi si ywé.

²⁰Nyi ri! Nje yó a nusinye re cwe ewie. Nne nke ne ngu hó cwue nje ngu kla, ma n ngwé yarring, ma n ye ngbe ne ngu, ngu a ngbe nje ma.

²¹Nné mbiye ne mbe ri she drre. Ma n ri we ngwa demeng srra ngbe nje a ncwu ringgwé nje, we shi ne nje i she drre, nje e srra ngbe 'Bé nje a ncwu ringgwé ngu. i

²²Nne bi uucwung hong, nde re ho kya ne Nshe Béne he ne rekpri nné ce nka!"

Revi Yohana 4

¹Wire nje ẹ rwi riyii, nje ẹ ri ya onusinye ngu yo gang a zinye. Ngbe cwue ne nje ri keshe ho a cœucwung ne ngu he nka ne nje shi nyi rigbe ẹ, ngu a he, "Cwugu re be he, ngbe ma n re ti re-ankya ne se mbe ci a merin re-nke ne."

²We zhe zunzruu, nje ẹ shî ne igbè Nshe Wiri. Ngbe we a nyyi nje a miimi ẹ, a a bi ncwu ringgwè a zinye ne ya nne shi ning srra.

³Ngbe riyii nne ne ngu ning srra a zeteng nna a shi shi ngbatsie bi grime shi jaspa ngbe kaneliya. Ngbe klîi ne ngu si shi shi ngbaatsie emerra ngu a grra ncwu ringgwè nna.

⁴A a bra bi yá ncwú ringgwè nna komo nshwa wehwie ne otu weni ne mbe grra ncwu ringgwè nke ana, ne brrá nné komo nshwa wehwie ne otu weni mbe ning srra. Á ci ankya kye, á bra ci re-vo ringgwè ne e nyi ne zinarriya.

⁵Ngbe ewie ẹ tí mele ne ngu wrru a ncwu ringgwè nna ngbe eeze ne ngu kpe ru nwie tsâ. Ngbe a nyyi ncwu ringgwè nna, a a bi re-telekyi natsié ne mbe yé ro zinzi, ne nyi mbe ne mbe nyi Nshe Béne natsié.

⁶Herri ne cwu wa a nyyi ncwu ringgwè nna a bi yankya shi shi nyi brra nzhwo rishi na glaasi, a shi krankrrankrra shi nyi kprahwan glaasi. A zetsing a nwie ncwu ringgwè nna a bi yá re-kyerrubi komo weni ne mbe ki grra, re-rwè mbe ẹ nyi we nyyi we ẹ rrewe ne mbe we hwién a me ncwuee ngbe a merin.

⁷Na cœucwung nna shi shi zékyi, na ‘hwieng shi shi izhimi, na ‘tsié ẹ bi riyii shi nneywi, na ‘ni ẹ shi shi nkyi ne ngu hru.

⁸Ko zohu a tsi re-kyerrubi weni ana bi re-gahaan komo rrtsié, nyyi i bra we ku wa a tahwieng ngbe zeteng zhwozhwo. Totu ne tene á srra re kyi ẹ he, "Na wiri, na wiri, na wiri, a nyi Béne Brrabé Bi Igbe Zhwozhwo, ne ngu i ning shi tiya, ngu ning shi zhe ne, ngu bra cwo be."

⁹Ko zohu zhe ne re-kyerrubi nna mbe shi nve nwie de nne srra a ncwu ringgwè nna ne ngu shi nce herri tiya tiya a nwie ki ngwa grime re ki ci kijieng,

¹⁰ngbe brrá nné komo nshwa wehwie ne otu weni ana wé kpi be a nyyi ngwiee ne ngu srra a ncwu ringgwè nna nwie ki ye ngu ne ngu bi ce herri tiya tiya mbè. Á trru re-vo ringgwè mbe wé zi be a nyyi ncwu ringgwè nna nwie he:

¹¹"Brrabé nzhi ngbe Béne nzhi, nyi ngwè ne ngwè be ngbe ré re de, ré re ngwa grime, aha igbè ngwè, aha nyi ngwè ngwè nyi ga ankya zhwozhwo, a bra nyi aha kya ce ngwè ne i we nyi ne herri mbe bra she srra."

Revi Yohana 5

¹Wire nje ẹ ri a nva nyye nne nke ne ngu srra a ncwu ringgwę ana ngu bro tekpeng wie cwuo ne e ning wie ankya a ga reme wehwie nna zhwozhwo á ki bę ne re-rika komo natsie.

²Ngbe nje ẹ ri ya brra njeli ne ngu kyię ne brra riwięg cwue he, "Nyi nyę ngu be ngbe re nyę re-rika nę re kla tekpeng wie cwuo nna aa?"

³Mędi ko bi nne a zinyę, ka a be ngwię, ka a tahwie ebe ngwię re hung kla tekpeng wie cwuo nna wire ning hwię re ri yaarring wę.

⁴Nje ẹ ku we ku we ku aha koó she nne ne ngu be re kla tekpeng wie cwuo ana ngbe re ri yaarring wę.

⁵Ngbe ya brra nne nna a he ne nje he, "Shi dę ngwę ku wę! Ri, Zękyi nné ngwię Yahuda, ne ngu nyi Rinyie Dooda she drre. Aa hung kla tekpeng wie cwuo nna ga ngbe re-rika natsię nna."

⁶Nje ẹ ri Kowe Canve shi shi á ree ki cię ne ngu yo zetsing dudu ne ncwu ringgwę nna, ne re-kyerrubi weni ngbe brrá nné ana mbe ki grra. A bi nte komo natsię ngbe re-riyii natsię, ne mbe nyi Nshe Bęne komo natsię ne e we te ko he a be ngwię zhwozhwo.

⁷Aa be ngu a ya se tekpeng wie cwuo nna a nva nyye nne nke ne ngu srra a ncwu ringgwę nna.

⁸A zhe ne ngu se, ngbe re-kyerrubi weni ngbe brrá nné nshwa wehwie ne otu weni ana mbe ẹ kpi be a nyyi Kowe Canve nna. Ko nyę mbe bi grinye, á bra bró re-enjie zinarriya ne mbe shî ne turraren, ne ngu nyi re-rumwo nné Bęne.

⁹Ngbe mbe ẹ cę ya ve hwi he: "Ngwę be ngbe ngwę fo tekpeng wie cwuo nę, ngbe ngwę bra hwin re-rika ngu nę. Aha á i re yhwę, ngbe ngwę ę si Bęne nneywí a ko zohu ngwię, ngbe nka, ngbe nné, ngbe ikpe.

¹⁰Ngwę we ci ré hwię nné ringgwę ngbe re-prristi nyi cwuo Bęne nzhi, á bra ri ye ringgwę ebe ngwię."

¹¹Nje ẹ rwi riyii wa, nje ẹ ho ncwue rigwę re-njeli rigwę rigwęng ne wę hung cwu renshwa ngba 'ci ce shwa ngba 'ci! Á grra ncwu ringgwę nna ngbe re-kyerrubi ngbe ne brrá nné nna,

¹²nwie cę ve ne brra riwięg cwue he: "Nyi ngu Kowe Canve ne i cie nę ngu be, ré ki ngwa igbę ringgwę, ngbe dukyieę, ngbe zentsi, ngbe igbę ncwuo, ngbe grimeę, ngbe brra nsę na grimeę, ré bra ki de!"

¹³Wire nje ẹ ho ko zohu kya bi ce a zinyę, ngbe a be ngwię, ngbe tahwie ebe ngwię, ngbe a yarri brra nzhwo rishi -- ga ankya bi ce zhwozhwo a ngwię -- ne mbe cę ve he: "De, ngbe grimeę, ngbe brra nsę grimeę, ngbe igbę, nyi na nne nke ne ngu srra a ncwu ringgwę ngbe ne Kowe Canve nna, herri tiya tiya!"

¹⁴Ngbe re-kyerrubi weni ana wé shî he, "A shi ni!" Ngbe brrá nné nna wé kpi be nwie ki ye mbè.

Revi Yohana 6

¹Wire nje e ri Kowe Canve nna ngu ho rika na cœucwung a tsi natsié ana. Ngbe nje e ho ya a tsi re-kyerrubi weni ana ngu he ne brra riwieng cwue shi nyi eeze ngu tsa he, "Be!"

²Nje sa riyii, ngbe nje e ri ya ntsié kye ne nne tong nna ngu bro egwe, á a ki ngwa vo ringgwé, ngu a hu be ncii shi nne shé drre a cwe ne ngu cwo a kwé cwe ngu shi drre.

³Ngbe Kowe Canve e ho rika na 'hwie. Nje e ho kyerrubi na 'hwie ngu he, "Be!"

⁴Yaka ntsié e wru, a nyi shwoshwong shi shi lendo. Á a ngwa nne tong nna igbeng be ne cwe a be ngwie ngbe re ci nneyví ré nè ne yaa yhwi. Á ki ngwa brra isenkeli.

⁵Ngbe Kowe Canve e ho rika na 'tsié; nje e ho kyerrubi na 'tsié ngu he, "Be!" Nje sa riyii ngbe nje e ri ntsié ywi. Nne tong nna bro kyang mi ruvo anky a nva ngu.

⁶Nje e ho yankya shi shi nyi cwue ngu wru nwie re-kyerrubi weni ana ngu he, "Kwrengyi alikama nyi ledeng yeri ncwo, kwrengyi ntsi uru bale wetsié e nyi ledeng cwuo tozrru ma, mèdi shi dè ngwé dzio remie rihwien ngbe rishi ruto wé!"

⁷Ngbe Kowe Canve e ho rika na 'ni; ngbe nje e ho cwue kyerrubi na 'ni ngu he, "Be!"

⁸Nje e sa riyii, nje e ri ya ntsié shi nyi kya ywi ne ngu krра. Á ye nne tong nna he Hu; ewieng srra nné kwi e bra ki zhwe we dudu a merin. Mbe wehwie nè á we ngwa igbe a zete kla zunzrru a tsi weni na ebe ngwie he ngbe ré yhwi nné ne isenkeli, ne nzhwo, ne ruhu, ngbe ne nnyié yi na ebe ngwie.

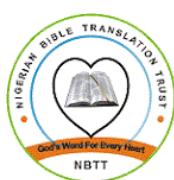
⁹Ngbe Kowe Canve e ho rika na 'cwoo; nje e ri a tahwie briing nyi teede a bi re-'wu na ga nné mbiye ne e we yhwi aha nka Bènè ngbe ne brro nka ngu ne mbe i ning tu rici brrong.

¹⁰Á kyié ne brra riwieng cwue he, "Brrabè Bi Igbe Zhwozhwo, ngwé shi wiri ne raywrra, se rekpe wire ngwé nyi nné be ngwie nè nka, ngwé we na uucwu aha roshwo nzhi ne mbe ywé e ye?"

¹¹Á a ngwa ko nyé mbe brra tago kye, á a he ne mbe he ré ning bra te tsié se ne ga rigbre rwincwuó mbe ngbe re-gimbe mbe nke ne e shi yhwing ngu ri ya cwu yeyerri wire.

¹²Nje e sa riyii, nje e ri ne ngu ho rika na rrtsié. Ngbe ya brra ngwiegbé e deze, 'nè e bra ci ywiywing shi nyi trro ywi ne ngu shi caarra; 'yhwe e bra ci zhwuuzhwuuzhwuu shi nyi roshwo.

¹³Rende zinyé e kpi be shi nyi ngbre riyhwietsie na mbe rishi shwo mbe wrru a ekwe nna re kpi be a zhe ne ya ngba wu ya we gbé.

¹⁴Zinyę e bru shi nyi tekpeng wie cwuo ne e krru, ngbe á a shwo ko zohu ngbra ngbe re-ngwię ne brra nzhwo rishi ngu we grra a rewie ne mbe ning shi.

¹⁵Ngbe nggwé ebe ngwię, ngbe nné ye ringgwę, ngbe nggwé re-shezhi, ngbe nné bi va, ngbe nné bi igbę, ngbe kpi nné zhwozhwo -- 'hwię ngbe nné bi srra srra nci mbe, mbe e ya la a yarri re-uugwoo ngbe re-hla a tahwie ngbatsie a ngbrá.

¹⁶Á a ci ye re nzhi a ngbrá ngbe a re-kprahwan he, "Nyi kpi a nzhi, ngbe nyi níng la a nyyi nne srra ncwu ringgwę ana ngbe ne ren Kowe Canve ana!

¹⁷Aha brra otu ren mbe e be, herri nyi nyę ngu ri hung yo?"

Revi Yohana 7

¹A merin nke, nje e ri re-njeli weni ne mbe yó a reme weni na ebe ngwię nwie bro wu ne ngu wru a re-nwies weni nę kishi ri yhwa a ebe ngwię, ka a brra nzhwo rishi, ka a ya ekwe.

²Ngbe nje e ri yaka njeli ne ngu wru nva ze ngu bi hętimi Bęne bi ce. Ngu a ci ye ne brra riwięg cwue re nzhi nwie re-njeli weni ne e we ngwa igbęg ci ebe ngbe brra nzhwo rishi ruhu.

³Ngbe njeli nna a he, "Shi dę nyi ci ebe ka brra nzhwo rishi ka ya ekwe ruhu wę, se ne nzhi ri ci 'hwię Bęne nzhi cęele a re-teyii mbe wire."

⁴Wire nje e ho he nné ne e we ci cęele Bęne nna nyi nné 'ci nnywa zunzrru ne nshwa weni ne otu weni (144,000) a re-ngwię nné Isrreela shwa ne otu wehwie.

⁵A ngwię Yahuda á ci nné 'ci shwa zunzrru ne otu wehwie (12,000) cęele nna, a ngwię Rrube á ci nné 'ci shwa zunzrru ne otu wehwie (12,000) cęele nna, a ngwię Gędi á ci nné 'ci shwa zunzrru ne otu wehwie (12,000) cęele nna,

⁶a ngwię Asha á ci nné 'ci shwa zunzrru ne otu wehwie (12,000) cęele nna, a ngwię Naftali á ci nné 'ci shwa zunzrru ne otu wehwie (12,000) cęele nna, a ngwię Manase á ci nné 'ci shwa zunzrru ne otu wehwie (12,000) cęele nna,

⁷a ngwię Simiyo á ci nné 'ci shwa zunzrru ne otu wehwie (12,000) cęele nna, a ngwię Levi á ci nné 'ci shwa zunzrru ne otu wehwie (12,000) cęele nna, a ngwię Isaka á ci nné 'ci shwa zunzrru ne otu wehwie (12,000) cęele nna,

⁸a ngwię Zebulu á ci nné 'ci shwa zunzrru ne otu wehwie (12,000) cęele nna, a ngwię Usufu á ci nné 'ci shwa zunzrru ne otu wehwie (12,000) cęele nna, a ngwię Benjemi á ci nné 'ci shwa zunzrru ne otu wehwie (12,000) cęele nna.

⁹A merin nke, nje e zrre ya brra rigwę nné ne ko bi nne re hung hwieng wę, ne mbe wru a ko zohu ikpe, ngbe ngwię, ngbe nneywí, ngbe nka ne mbe yó a nyyi ncwu ringgwę ngbe ncwuee Kowe Canve nna. Á ci brra re-ankya kyę nwie bro nva rekwe iigle a nva mbe.

¹⁰Á kyię ne brra riwieng cwue he: "Kyia a wru nwie Bẹnẹ nzhi, ne ngu srrá ncwu ringgwę, a nwie Kowe Canve."

¹¹Ga re-njeli ę grra ncwu ringgwę nna nwie yo yo ngbe brrá nné, ngbe re-kyerrubi weni nna. Ngbe mbe ę kpi be ne nyyi a be a nyyi ncwu ringgwę nna nwie ye Bẹnẹ mbè,

¹²re he, "A shi ni! De, ngbe brra nsę grime, ngbe zentsi, ngbe kijieng, ngbe grime, ngbe igbę ringgwę, ngbe igbęng cwuo zhwozhwo nyi ngge Bẹnẹ nzhi herri tiya tiya! A shi ni!"

¹³Ya a tsi brrá nné nna ngu a ning rinng he, "Re-nke ne mbe ci ankya kye ne á nyi mbe nye? Á wru he?"

¹⁴Nje ę shî he, "Beri, nyi ngwę ngwę hu." Ngu a he ne nje he, "Mbe ne á nyi nné ne mbe wru yarri Brra Cinci. Á kyu re-ankya mbe ę ne roshwo Kowe Canve á ci kyekyeng.

¹⁵Kya a nyi nke ngu ci mbe yó nyyi ncwu ringgwę Bẹnẹ nwie ki nyi cwuo totu ne tенę a yarri brranyi ngu. Nne ngwiee ne ngu srra a ncwu ringgwę ana shi kla ndu ngu ngbe re we ku.

¹⁶Koó bra bi ho nzhwo we; koó bra bi ho 'ne rishi we. Ko ro 'ne shi bi we kpre ka ya ro re we shwi we,

¹⁷aha Kowe Canve ne ngu shi zetsi ncwu ringgwę ana ri hwię nne we cwo. A ri we kwa re nzhi a nshwa rishi ne ngu ngwa ce. Bẹnẹ ri bra we yi reyii a re-riyii mbe."

Revi Yohana 8

¹A zhe ne Kowe Canve nna ngu ho rika na natsię, ewie ę dziec cereng a zinyę herri weje kpirri awa.

²Ngbe nje ę ri re-njeli ne mbe yó nyyi Bẹnẹ komo natsię. Á we ngwa re-rigbe natsię.

³Ngbe yaka njeli ne ngu bro vite zinarriya nang shwi turraren ę be ya yo a briing nyi teede. Á a ki ngwa turraren we yang ngbe re mwe ne re-rumwo nné Bẹnẹ zhwozhwo, re shwi a briing nyi teede ne e nyi ne zinarriya ne ngu shi a ncwuee ncwu ringgwę nna.

⁴Ngbe ncwu turraren ne e shwi ę a wrru a nva njeli re nzhi zeteng ngbe ne re-rumwo nné Bẹnẹ re nzhi a nyyi Bẹnẹ.

⁵Ngbe njeli ę fo vitęng shwi turraren, ngu a ve ro a briing nyi teede, ngu a ning cing herri aa shî, ngu a ki wro a be ngwie. Ewie ę ne ne kpe ru ne eeze ngu tsa nwie ti mele mele ngbe ne ngwiegbe.

⁶Ngbe re-njeli natsię ne mbe bro re-rigbe natsię mbe ę yo aha mbe yhwa.

⁷Njeli na cœucwung ngu a yhwa rigbe na ngu, riklaa ngbe ro ne ngu krre ngbe ne roshwo a wa a be ngwie. Kla zunzrru a tsi wetsié na ebe ngwie ę ye ro, zunzrru a tsi wetsié na rekwe ngbe ga ntsi brrubrru zhwozhwo a ye ro.

⁸Njeli na ‘hwie ę yhwa rigbe na ngu, ngbe á a zhu yankya shi nyi brra rugu ne ngu ye lendo a yarri brra nzhwo rishi. Ngbe kla zunzrru a tsi wetsié na brra nzhwo rishi ę bra ci we uuku roshwo,

⁹zunzrru a tsi wetsié na ga re-ankya bi ce a yarri brra nzhwo rishi ę kwi, ngbe zunzrru a tsi wetsié na re-jirigi rishi ę ci shweni.

¹⁰Njeli na ‘tsié ę yhwa rigbe na ngu, ngbe ya ngba ęndę ne ngu ye ro shi ya brra telekyi ę wru zinyę ya kpe a zunzrru a tsi wetsié na re-yince ngbe re-nshwa rishi.

¹¹(Á ye lo ęndę nna he "Rroorro".) Zunzrru a tsi wetsié na re-rishi ę ne ne rro, ngbe nneywí piriri ę kwi aha ne mbe shwe rishi rro.

¹²Njeli na ‘ni ę yhwa rigbe na ngu, á a rwi kla zunzrru a tsi wetsié na ‘ne ngbe kla zunzrru a tsi wetsié na ‘yhwe ngbe kla zunzrru a tsi wetsié na rendę, aha ngbe kla zunzrru a tsi wetsié na ga mbe zhwozhwo dę ré tsié nsę we, ngbe ko a bi ewie si a yarri zunzrru a tsi wetsié na tене we, ko a bra bi ewie si a yarri zunzrru a tsi wetsié na totu ma we.

¹³Nje ę sa riyii, nje ę ho ya nkyi ne ngu hru ngu to gbo zeteng ngu kyię ne brra riwięng cwue he, "Wuhu! Wuhu! Wuhu ne nyi ne nyi shi be ngwie a zhe ne re-njeli wetsié na mbe rishi mbe ri yhwa re-rigbe na mbe!"

Revi Yohana 9

¹Njeli na ‘cwuo a yhwa rigbe na ngu, nje ę ri ya ęndę ne ngu wru zinyę ngu ya kpe be ngwie. Á ngwa ngu ęndę ana kyang kla ruvo wesa krrucing.

²Ngbe ęndę ę kla ruvo wesa krrucing, ya ncwu a ne ne wruu shi shi nyi ncwu brra ewieng cwu re-kprincwę. ‘Ne ngbe zinyę ę mwe e ci bembembę aha ncwu ne ngu wruu a ruvo nna.

³Re-iigye ę wruu yarri ncwu nna re be be ngwie, á a we ngwa igbę shi na nnywá te nné a be ngwie.

⁴Á a he ne mbe he shi dę ré re ko ya ntsi ka yaka yankya ne e tsi, ka ya ekwe we, se we nné mbe ne koó we ci ceele Bene a re-teyii mbe we.

⁵Koó we we ré yhwi nné nna we, mèdi se ré we ngwa we cinci herri nyhwę wecwo. Zhwe gezhe ne mbe shwe ę a wié shi shi na nnywa te nné.

⁶A rotu ana nneywí ri kre he mbe kwi, mèdi koó ri she we. Á ri mę he mbe cę hu, mèdi hu a ri we to.

⁷Re-iigye nna á shi shi ntsié ne mbe srrante aha cwe. Á bi yankya a nci mbe shi shi nyi re-vo ringgwę na zinarriya, nyyi mbe ę shi shi na nneywí.

⁸Nkwe rici mbe shi shi na mbrrú; nnyi mbe ẹ shi shi na re-zekyi.

⁹Á bi re-tagong ku zewe shi shi nyi na kprincwẹ, rezhe re-gahaan mbe shi shi rogyrru ntsié piriri ngbe re-eekyie ntsié ne mbe nyia rrutututu re nzhi kwẹ cwe.

¹⁰Á bi re-runcwo, á bra te nné shi shi nnywa te nné, á bi igbeng ngwa nneywí cinci ne re-runcwo mbe herri nyhwẹ wecwwoo.

¹¹Á bi nggwẹ na mbe ne ngu nyi njeli na ruvo wesa krrucing, ne e ye lo ngu a zhe Ibrrani he Abado, a zhe nka Heleni á ki ye he Apoliyo, woto he "Nne Yhwi Nné".

¹²Gezhe na cœucwung nẹ wara, aa hwie re-gezhe wehwie ne mbe rishi be.

¹³Ngbe njeli na rrtsié ẹ yhwa rigbe na ngu, nje ẹ ho ya cwue ngu wru a re-rite na kre briing nyi teede ne e nyi ne zinarriya ne ngu shi nyyi Bené.

¹⁴Cwue nna he ne njeli na rrtsié ne ngu bi rigbe ẹ he, "Wrru mi ne re-njeli weni ne e we rrwe a brra riywi Yuferreti ana!"

¹⁵Ngbe á a wrru mi ne re-njeli weni ne e we sa srrante aha zhe ne nẹ, ngbe otu nẹ, a nyhwẹ nẹ, ngbe a nrie nẹ, aha ngbe ré yhwi zunzrru a tsi wetsié na nneywí zhwozhwo.

¹⁶Nje ẹ ho he rigbre re-shezhi kwẹ ne ntsié nna á cwu ngba 'ci nnywa wehwie.

¹⁷Ntsié ngbe nné tong ne nje ri a kya ne Bené ngu ning ting nna shi he ni: re-tago kprincwẹng ku re-zewe mbe ẹ á shi zhuuzhwuu shi lendo, yá shi brumbru riinriin, yá a nyi rishi kwini shi shi lendo kye. Nci ntsié nna á shi shi na re-zekyi; ngbe ro ngbe ncwu ngbe lendo kye ẹ wrru a ronu mbe.

¹⁸Ngbá re-gezhe wetsié na ro, ngbe ncwu, ngbe lendo kye ne mbe wrru a ronu mbe ẹ á yhwi zunzrru a tsi wetsié na nneywí zhwozhwo.

¹⁹Aha igbẹ ntsié nna shi a ronu mbe ngbe a re-runcwo mbe. Re-runcwo mbe ẹ á shi shi nyi nshé, herri á bi nci ne mbe ning tsié nneywí.

²⁰Gbengbe ni, rese nné mbiye ne ko ngbá re-gezhe wetsié nẹ mbe we yhwi wẹ á ra si ywẹ ne re-ankya ne mbe nyi ne nva mbe. Koó we ni ye rewienci mbè wẹ, ga ngbe re-kpanshwu zinarriya, ngbe na azrrufa, ngbe na kprincwẹ shwo, ngbe na rahwan ngbe rekwe -- re-kpanshwu ne ko mbe ri ewie wẹ, koó ho nka wẹ, koó bra cwo ciee wẹ.

²¹Koó bra si ywẹ ne yhwi nné, ngbe itsie, ngbe re-lele njè, ngbe nyi nca ne mbe nyi wẹ.

Revi Yohana 10

¹Wire nje ẹ ri ya brra njeli bi igbẹ ngu wru zinye ngu wró. Inyie ki ku shi nyi ankya ci ne aakwrra nze a zete rici ngu. Riyii ngu a shi shi 'nẹ, nta ngu a shi shi re-iita runo ne mbe nyi lendo.

²Ngu a bro ya ewé tekpeng wie cwuo ne e ki kla a nva ngu. Aa sa ta nyye ngu a zete brra nzhwo rishi, ngu a sa ta mie ngu a ebe.

³Ngu a ci onu ne brra riwieng cwue shi shi nyi rugwrraa zekyi. A zhe ne ngu ci ye, ngbe re-eeze natsie e né ne kpe ru nwie shing.

⁴We ne mbe shí, nje e cé né ne wieng, mèdi nje e bra ho ya cwue ne ngu wru zinyé he, "La kya ne re-eeze natsie ana mbe he, shi dé ngwé wie wé!"

⁵Ngbe njeli na ne nje ri ngu yó a zete brra nzhwo rishi ngbe a ebe ngu a gbi va nyye ze re nzhi zinyé.

⁶Ngu a fo shí ne ngwiee ne ngu nyi na bi ce gannyi tiya herri tiya tiya a, ne ngu nyi zinyé ne ko nda ngu ning shi, ngbe ebe ngwíe ne ko nda ngu ning shi, ngbe brra nzhwo rishi ne ko nda ngu ning shi, ngu a he, "Ko bra shi bi dzio zhe wa wé!"

⁷Mèdi rotu ne njeli na natsie ri shi yhwa rigbe na ngu, kya la la Bene ri ci we shi ne ngu i ti 'hwié ngung, nné ti réseng.'

⁸Ngbe cwue ne ngu wru zinyé ne nje ho ngu he nka aa cinga ning he nka wa he: "Ywa ngwé ya fo ewé tekpeng wie cwuo ne ngu shi gang ne ngu shi nva njeli ne ngu yo a zete brra nzhwo rishi ngbe a ebe ana."

⁹Nje e ywa nwie njeli nna nje e he re ning ngwa ewé tekpeng wie cwuo nna. Ngu a he ne nje he, "Fo ngwé ye. A shi re ci serrerre a hwie ngwé, mèdi a nu ngwé a shi bi ruto ywang shi rutong shwi."

¹⁰Nje e fo ewé tekpeng wie cwuo nna a nva njeli nje e ye. A bi ruto shi rutong shwi a nu nje, mèdi zhe ne ngu ywa yarri hwie nje, aa bra ci serrerre.

¹¹Ngbe á a he ne nje he, "Se ngwé ti résé nka Bene ténté a rici nneywí piriri, ngbe re-ngwíe, ngbe re-nka, ngbe nggwé."

Revi Yohana 11

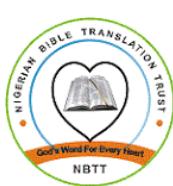
¹Á a ning ngwa ya ngbong mi anky shi nyi iica, á a he ne nje he, "Ywa ngwé ya mwa brranyi Bene ngbe briing nyi teede nna, ngwé bra hwie nné ne mbe shi ye mbè a miimi.

²Mèdi shi dé ngwé mwa agrraa na ci wé, aha á ngwa Nné Nzhwe Ngwíe. Á cwo a shi brra ngwíe wiri ne nta mbe herri nyhwe nshwa weni ne otu wehwie.

³Nje ri ngwa re-sheede nje wehwie ne mbe yó ne re-igye anky shi nyi iica, "Se ngwé ya mwa brranyi Bene rotu 'ci zunzru ne nnywa wehwie ne nshwa rristsie.'

⁴Re-sheede wehwie nna nyi rekwe rihwién wehwie ngbe ngbong sa telekyi wehwie ne mbe yó a nyyi Brrabé ebe ngwíe.

⁵Kundu ya nne mwa hwíe he ngu we re, a bi ro ne ngu wrru a ronu mbe ne ngu yé rwinkó mbe. Aha ni ko nyé ne ngu shi we re, wé hu.

⁶Nné wehwie n̄ á bi igb̄eng sh̄ zinȳ, aha ngbe d̄e nze re wie a zhe ne mbe ri shi brro r̄es̄ nka B̄en̄ w̄. Á bra bi igb̄eng bra re-rishi ré ci roshwo, ngbe re bra rwi ebe ngw̄ie ne ga re-nzhwe gez̄h̄ kanka kanka ko zohu zhe ne mbe c̄.

⁷A zhe ne mbe ri fro brro r̄es̄ nka B̄en̄, ngbe ya nnyīe ne ngu wrru a ruvo wesa krrucing w̄ be, w̄ ya kw̄e ne mbe herri w̄ we dr̄e, w̄ we yhwi.

⁸Nkwe mbe ri nyw̄ a brra r̄e a ngw̄ie ne e ki ye nhile nhile he Sodo ngbe Masarr, ne ngu nyi ewie ne i ning ci Brrab̄e mbe a gasankwe.

⁹Ga nneywí a ko zohu zhwe nné, ngbe ngw̄ie, ngbe nka, ngbe ikpe, á ri ri nkwe nna herri rotu wets̄e ne kpirring, m̄edi w̄ ra we nyīe.

¹⁰Nné srra be ngw̄ie ri nyi rekwi aha ne nné wehwie n̄ mbe kwi. Á ri nyi re-para nwie yaa te mi ne re-ankya na na, aha zhwe gez̄h̄ ne nné wehwie n̄ mbe i be mi a nné srra be ngw̄ie.

¹¹A zhe ne rotu wets̄e ne kpirring n̄ ngu wara, ngbe B̄en̄ e yhwa nshe na ce a yarri mbe, mbe e deze nwie yo ne nta mbe, ngbe ya brra owu a prre ga nné ne mbe ri.

¹²Ngbe nné ti res̄eng wehwie nna mbe e ho ya riwīeng cwue ne ngu wru zinȳe ngu he ne mbe he, "Nyi ning be he!" Ngbe mbe e ngra re nzhi zinȳe a yarri inȳie ne ga rwinkó mbe yo re rinng.

¹³We zhe ana ngbe ya brra ngwiegb̄e deze herri kla zunzrru a tsi shwa na brra ngw̄ie nna ci shweni, herri aa yhwi nné 'ci nats̄e. Ngbe kpi nné mbiye ne mbe dr̄e á ci rowu herri á de B̄en̄ zinȳe.

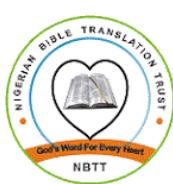
¹⁴Gez̄h̄ na 'hwie e wara, m̄edi aa hwie na 'ts̄e ne ngu shi wr̄e ne be!

¹⁵Njeli na nats̄e e yhwa rigbe na ngu, ngbe yá brrá re-riwīeng cwue e wru zinȳe nwie he he, "Igb̄eng ye ringgw̄e ebe ngw̄ie hwie na Brrab̄e nzhi ngbe Krristi ngu, a bra shi ye ringgw̄e herri tiya tiya."

¹⁶Ngbe brrá nné nshwa wehwie ne otu weni ne mbe shi srra a ncwú ringgw̄e mbe a nyyi B̄en̄, mbe e kpi be ne re-riyii mbe a be nwie ye B̄en̄ mb̄e,

¹⁷nwie he, "B̄en̄ Brrab̄e Bi Igbe Zhwozhwo, ngw̄e ne ngw̄e ning shi a zhe ne, ngw̄e bra i ning shi tiya! Nzhi re ci kijieng aha ngw̄e fo brra igbe ngw̄e, ngw̄e ne ne ye ringgw̄e!"

¹⁸Nné tsi ngw̄ie e á dzio rehwie, aha zhe ne brra ren ngw̄e shi ning be e ci, zhe ne ngw̄e shi ning nyi nné kwi nka, ngbe ngw̄e ngwa 'hwié ngw̄e re-lede mbe, nné ti res̄eng, ngbe ga nné ngw̄e zhwozhwo, ne mbe ngwá lo ngw̄e grime -- brrabrráng ngbe iishíng zhwozhwo. Zhe e be ngbe nné mbiye ne mbe ci ebe ngw̄ie ci shweni, ngw̄e we ci ré ci shweni ma!"

¹⁹Ngbe á a kla brranyi Bené a zinye, á a timi ne Kpaati ‘Jee Bené a yarri brranyi nna. Ngbe ewie e ne ne ti mele mele, ne eeze tsa nwie kpe ru, ngbe ne ngwiegbe, ngbe ngbá re-riklaa ne mbe kpi be.

Revi Yohana 12

¹Ngbe ya brra sheedeng hwie nga onu a ya wre zinye: ya mbrru ne ngu yaa ku ne ‘ne, ne yhwe shi tahwie nta ngu, ngbe ne vo ringgwe bi rende shwa ne otu wehwie a rici ngu.

²A bi ehwie herri a shi nwie ku ehwie shi ngu ri kpa b*î* ewe.

³Ngbe yaka sheedeng hwie nga onu a wre a zinye wa: ya nnyie shi shi brra ca ngu nyi shwoshwong ngu bra bi nci komo natsie ngbe nte komo shwa ngbe ne vo ringgwe a ko zohu rici ngu.

⁴Ngbe runcwo ngu a ywrru zunzrru a tsi wetsie na rende zhwozhwo ne mbe shi zinye aa kro be ngwiee. Ngbe ngu a ya yo a nyyi mbrru ne ngu ri kpa b*î* ewe ana, aha ngbe ngu ye ewe nna we ne e ri ki b*î*.

⁵Ngu a b*î* ewerento, ne ngu ri ye ringgwe ga re-ngwiee zhwozhwo ne ngbo ncwe na ringgwe. Ngbe á a kara ewe nna re nzhi nwie Bené ngbe ncwu ringgwe ngu.

⁶Mbrru nna a to re nzhi tsi yi a nwie ne Bené ngu nyi aha ngu, ne ngu nyi ewie ne e shi ci nkwie ne ngu herri rotu ‘ci zunzrru ne nnywa wehwie ne nshwa rritsie.

⁷Ngbe á a ce kwe cwe a zinye. Mikayilu ngbe re-njeli ngu a kwe cwe ne nnyie ngu shi shi brra ca ana, ne ngu brra nnyie nna ngbe re-njeli ngu mbe kwe ne mbe ma.

⁸Mèdi igbe brra nnyie nna ngbe re-njeli ngu a re, herri á we yu nwie mbe a zinye.

⁹Á a zhuu brra nnyie nna a be, a nyi ngu ngu nyi nshe na tiya ne e ki ye he Nne ‘Hwie, ka Shetani, ne ngu brra ebe ngwiee zhwozhwo. Á ki zhuu re be be ngwiee ngbe re-njeli ngu zhwozhwo.

¹⁰Ngbe nje e ho ya brra riwieng cwue ngu wru zinye he: “A zhe ne ne kyia Bené be! Bené nzhi ti igbe ngu ngbe ringgwe ngu, ngbe ne igbe ringgwe Krristi ngu. Aha ngu nne ne ngu yo nyyi Bené nzhi a zinye nwie ci re-gimbe nzhi nka totu ne tene ana, á ki wro a ci re be be.

¹¹Re-gimbe nzhi e á ki drre ne roshwo Kowe Canve ngbe ne nka raywrra ne mbe ngwa sheedeng; koó ce cwo ce mbe herri ré to owu hu we.

¹²Aha ni nyi nyi rekwi, nyi re-zinye ngbe nyi ne nyi srra miimi! Mèdi wuhu ne ebe ngwiee ngbe brra nhwo rishi, aha Nne ‘Hwie e cwucwu re be a nyi! Aa shî ne ehwie dzio, aha ngu hu he zhe ngu a hwie we tsienzhwu.”

¹³A zhe ne nnyie shi brra ca ana ri ne e ki zhuu be ngwiee, ngu a ne ne yu mbrru ne ngu b*î* ewerento ana.

¹⁴Á a ngwa mbrru nna re-gahaan wehwie na ya brra nkyi, aha re hung hru re nzhi nwie ne e ki nying a tsi yi, a nwie ne e shi ci nkpile ne ngu a ya zhe, ngbe re-zhe, ngbe kpirri zhe, ko bi he brra nnyiē nna re hung ya cwu nwie ngu wé.

¹⁵Ngbe brra nnyiē nna a nè ne ywé mbrru nna rishi ne ngu wrru a nu ngu shi nyi rishi ngu wru brra riywi aha ngbe re nè mi ne mbrru nna.

¹⁶Mèdi ebe è she mbrru nnang, ne ngu nga onu ngu ning ngwrra rigwé rishi ne ngu wrru a nu brra nnyiē nna.

¹⁷Ngbe ehwie brra nnyiē nna a ya furu ne mbrru nna, ngu a ya deze fufufu he ngu kwe ngbe ga nné nva mbrru nna -- ne ngu nyi nné mbiye ne mbe zhwe nti nka Bènè, mbe bra bro nka Jesu ne ning sa rie.

¹⁸Ngbe nnyiē shi brra ca nna a yo a rekyi brra nzhwo rishi.

Revi Yohana 13

¹Nje è ri ya nnyiē ngu shi nwie wru yarri brra nzhwo rishi. A bi nte komo shwa, ngbe nci komo natsié, ngbe re-vo ringgwé komo shwa a ko zohu rite ngu; a bra bi long dzie Bènè a ko zohu rici ngu.

²Nnyiē nna a srra shi shi cieve, mèdi nta ngu a á shi shi na biya, onu ngu a bra shi shi na zékyi. Ngbe nnyiē nke ngu shi shi brra ca ana ngu a ngwa nnyiē nna igbè ngu, ngbe ncwu ringgwé ngu, ngbe dèmè ringgwé ngu zhwozhwo.

³Ya rici nnyiē nna shi shi á i ki ci ruhu nang hu, mèdi ngbè nna a dzie. Ngbe ebe ngwię zhwozhwo a hwie nga we onu, á nè ne zhwe nnyiē nna.

⁴Nneywí nè ye nnyiē ne ngu shi shi brra ca nna mbè, aha ne ngu ngwa nnyiē nke ana igbè ngu. Á bra yé nnyiē nna mbè wa nwie he, "Nyi nyè ngu shi shi nnyiē nè? Nyi nyè re hung kwe ne ngu aa?"

⁵Á a ngwa nnyiē nna onung he re-nkang kywo rici ze ngbe re-nkang dzie Bènè; ngbe re bra nyi cwuo ne dèmè ngu herri nyhwé nshwa weni ne otu wehwie.

⁶Aa nga onu ngu nwie he re-nkang dzie Bènè, ngbe lo ngu, ngbe ewieng srra ngu, ngbe ga nné mbiye ne mbe srrá zinyé.

⁷Á a ki ngwa igbèng kwé cwe ne nné Bènè herri re we drre. Á a bra ki ngwa igbè a zete ko zohu ngwię, ngbe nneywí, ngbe nka, ngbe ikpe.

⁸Ga nné srra be ngwię shi ki ye mbè, ga nné mbiye ne gannyi ne i ning sa riti ebe ngwię koó wie re-lo mbe a yarri krrèdè nce na Kowe Canve ne i cię we.

⁹"Nde nne bi uucwung hong re ho.

¹⁰Ko nyè ne i kencé rweng he ri ya srra shi nné gyiaa, ko ri wesa ya srra shi nné gyiaa wé; ko nyè ne i kencé rweng he á ri ki yhwé ne isenkeli, koó ri wesa ki yhwé ne

isenkeli we. Nke ne nyi ye re nzhi nwie nné Béne he ré ning bra yaa rwe, ré bra bi sa rie.”

¹¹Wire nje e ri yaka nnyié ngu shi nwie wru a yarri be. A bi nte wehwie shi shi na canve, mèdi a bra he nka shi nnyié ne ngu shi shi brra ca ana.

¹²Aa nyi cwuo ne dème brra nnyié na cœucwung ana a nyyi ngu. Aa ci ebe ngwie zhwozhwo ngbe nneywí ré ye nnyié na cœucwung ana mbè, nke ne ngbè ruhung hu ngu ana ngu dzie.

¹³Nnyié na ‘hwie ne e nyi ngbá re-ankyang hwié nga onu, herri aa ci ro re wru zinye re be be ngwié a nyyi ko nyé.

¹⁴Aha ngbá re-ankyang hwié nga onu ne e ki ngwa igbè re ning nying a nyyi nnyié na cœucwung ana, aa brra nné srra be ngwié. Aa we ci re nyi ya kpanshu aha ré ning de nnyié na ne i ki ci ruhu ne isenkeli gbengbe ni ngu ning shi nce ana.

¹⁵Ngbe á a ngwa nnyié na ‘hwie nna igbè re hung ci kpanshu na nnyié cœucwung nna re né ne she nshe, aa né ne he nka herri aa ci ré yhwi nné mbe ne mbe ra ye kpanshu nna mbè.

¹⁶Aa ci ko nyé ne ce, iishíng ngbe brrabrráng, nné bi va ngbe yiriywé, nné srra srra nci mbe ngbe ‘hwié, he se ko nyé re se lamba a nva nyye ngu, ka a teyii ngu.

¹⁷Herri aha ni ko bi nne re hung se yankya, ka re rié yankya we se ne ngu bi lamba ana wire, lamba nna nyi lo nnyié nna ka lamba lo ngu.

¹⁸Nke ne se ko nyé re ci zentsi. Nne nke ngu ri bi hu rèseng, we hung wru mi ne cwuya ngu ning shi a yarri lamba nnyié né, a nyi lamba nneywi. Lamba ngu a nyi 666.

Revi Yohana 14

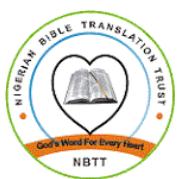
¹Nje e rwi riyii, nje e ri Kowe Canve nna a zete Rugu Siyona; a bra bi nné ‘ci nnywa zunzru ne nshwa weni ne otu weni (144,000) ne mbe shi ngbe ne ngu ne e we wie lo ngu ngbe lo ‘Bé ngu a re-teyii mbe.

²Ngbe nje e ho ya cwue ngu wru zinye ngu gwé shi rishi ngu wru brra riywi, ngu bra shi shi eeze ne ngu kpe ru we yang. A bra shi nyi anaa grinye ne nné cwe re-grinye mbe shi nwie cweng.

³Á a cè ya ve hwi a nyyi ncwu ringgwé ngbe re-kyerrubi weni ngbe brrá nné nna. Ko bi nne ngu hung mié ve nna we se we nné ‘ci nnywa zunzru ne nshwa weni ne otu weni ne mbe she kyia a be ngwié nna we nggaa mbe.

⁴A nyi mbe ana ne ko mbe yaa dzio ne mbrrú we, koó ree hu mbrru we. Á zhwe Kowe Canve e ko he ne ngu ning ywa. A nyi mbe ne i we kyia a tsi kpi nneywí herri mbe hwié na cœucwung ne e ngwa Béne ngbe Kowe Canve.

⁵Koó sa we ho mbe he rabrra we, koó bi vini we.

⁶Ngbe nje ẹ ri ya njeli ngu hru nwie to a zeteng, a bi Nka Rina na herri tiya ne ngu shi brro nné mbe ne mbe shi be ngwięng a ko zohu ikpe, ngbe ngwię, ngbe nka, ngbe nné.

⁷A he ne brra riwięng cwue he, "Nyi to owu Bene, nyi bra ki ngwa grime, aha zheng nyi nka ngu be. Nyi ki ye mbè, ngu ne ngu nyi re-zinyę, ngbe ebe ngwię, ngbe brra nzhwo rishi, ngbe re-nshwa rishi ta be!"

⁸Njeli na 'hwie ẹ ning zhweng nwie he, "Aa ywa be! Brra ngwię Babilia a ywa be! Aa ci ga nné re-ngwię zhwozhwo á shwe rishi ruto na ngu, ne ngu nyi re-nzhwe lele njè!"

⁹Njeli na 'tsię ẹ zhwe wehwie mbiye ana, nwie he ne brra riwięng cwue he, "Ko nye ne ngu ye brra nnyię ana mbè ngbe kpanshuu ngu, herri ngu bra ci lamba ngu a teyii ka a nva,

¹⁰mahu a shi shwe rishi ruto na ren Bene ne ngu kro ne igbę zhwozhwo a yarri kwrreshi cinci na ren ngu. A shi shwe gezhe a nro ngbe ne lendo kyę a nyyi re-njeli wiri ngbe Kowe Canve.

¹¹Ncwu ro ne ngu ri we ngwa gezhe ẹ ri kę we ne deze herri tiya. Ko bi srra cwu gung wę totu ne tene a nwie nné mbiye ne mbe ye brra nnyię ana ngbe kpanshuu ngu mbè, ga ngbe ne ko nyę ne ngu ci lamba na lo ngu."

¹²Nke ne nyi ye re nzhi nwie nné Bene he ré ning bra yaa rwe, nné mbiye ne mbe zhwe nti nka Bene ne mbe bra bi sa rie a Jesu.

¹³Wire nje ẹ ho ya cwue ngu wru zinyę he, "Wie nke nę: mwo rina nyi na nné mbe ne mbe kwi a yarri ncwuo Brrabę kya ngu pie zhe ne re nzhi ncwuee." Nshe Wiri he, "Ee, á shi srra cwu ne re-cwuo mbe, aha re-cwuo mbe ẹ shi we zhwe."

¹⁴Nje ẹ rwi riyii, nje ẹ ri ya inyię kyę ne ya nne ning srra zeteng "shi nyi kowe nneywi"; aa ci vo ringgwę na zinarriya a rici ngu, a bra bró ya rijee ne ngu ye pempempee a nva ngu.

¹⁵Ngbe yaka njeli ẹ wru yarri brranyi nwie kyię nne nke ne ngu srra zete inyię ana ne brra riwięng cwue he, "Fo rijee ngwe ẹ ngwe ning ca yâ, aha zheng ca yâ nna a ci, aha yâ ebe ngwię ẹ ci ca!"

¹⁶Ngbe nne srra zete inyię ẹ zhi rijee ngu a be ngwię, á a ca yâ ebe ngwie.

¹⁷Yaka njeli ẹ wru brranyi a zinyę nwie bro ya rijee ne ngu ye pempempee ma.

¹⁸Ngbe yaka njeli ne nyi ngu nyi nne ci nkwię ne ro a wru a nwie briing nyi teede nwie kyię nne bro rijee ne ngu ye pempempee ana ne brra riwięng cwue he, "Fo rijee ngwę ne ngu ye pempempee ana ngwę ning tsu nshwe ngbre inebi ebe ngwię, aha ngbre ngu a ci kpi!"

¹⁹Ngbe njeli ẹ zhi rijee ngu a be ngwię, ngu a tsu ngbre inebi nna ngu a kro a brra ewieng yhwi ngbre inebi na ren Bene.

²⁰Á we shi ne nta a nwieng yhwi ngbre inebi a teme brra ngwie, herri roshwo ne ngu to a nwie nna shi dede shi ntsie, ‘gbong ewie ne ngu ya ning cwu a cwu re-kyilomita nnywa wetsie.

Revi Yohana 15

¹Nje e ri yaka brra sheedeng hwie nga onu a zinye: re-njeli natsie ne mbe bi re-gezhe natsie ne mbe nyi na gamang, á nyi na gamang aha nyi mbe ne mbe nyi krruci ren Bene.

²Ngbe nje e ri yankya ne ngu shi shi brra nzhwo rishi na glaasi ne e ki krre ne ro; a a bra bi nné mbe ne mbe she drre brra nnyie ana ngbe kpanshu ngu, ngbe ne lamba lo ngu a ne mbe yo a rekyi nzhwo glaasi nna. Á bró re-grinye ne Bene ngu we ngwa,

³nwie ce ve Musa, ‘hwie Bene, ngbe na Kowe Canve he, "Bene Brrabé Bi Igbe Zhwozhwo, ngbá re-ankya ne ngwe nyi e á nyi ankyang hwie nga onu! Nggwe ga re-ngwie, re-rê ngwe e á shi tsantsa á bra shi yeyerri!

⁴Brrabé, herri nyi nyé re wesa to owu ngwe? Herri nyi nyé re wesa de grime ngwe? Aha nyi we ngwe nggaa ngwe ne ngwe shi wiri. Ga re-ngwie zhwozhwo ri be, ngbe ré ya re ye mbè a nyyi ngwe, aha ga nné zhwozhwo á ri re-cwuo redziee ngwe.”

⁵A merin nke, nje e ri brranyi, nke ne ngu nyi Ndu na Sheede a zinye, shi gang.

⁶Ngbe re-njeli natsie ne mbe bró re-gezhe natsie mbe e wrru a yarri brranyi. Á ci ankyia lili wiriri ne mbe si gelgelgel ngbe ne vishi na zinarriya ne mbe grra a re-zewe mbe.

⁷Ya a tsi re-kyerrubi weni ana a ngwa re-njeli natsie nna re-enjie zinarriya natsie ne mbe shi we ne uuku ren Bene bi ce herri tiya tiya.

⁸Ngbe brranyi e shi ne ncwu ne ngu wrru a grime Bene ngbe igbe ngu, herri ko bi nne re hung ngwie brranyi nna we, se ne re-gezhe natsie na re-njeli natsie nna mbe yhwe wire.

Revi Yohana 16

¹Wire nje e ho ya brra riwieng cwue ne ngu wru brranyi ngu he ne re-njeli natsie nna he, "Nyi ywa nyi ya kro re-enjie ren Bene komo natsie ana a be ngwie!"

²Njeli na cœucwung a ywa ngu a ya kro enjie na ngu a be ngwie, ngbe yá re-nhwe bi owu ne mbe wie we yang mbe e wrru a re-rwé nné mbe ne mbe bi lamba na brra nnyie nna ne mbe bra ye kpanshu ngu mbè.

³Njeli na ‘hwie e kro enjie na ngu a brra nzhwo rishi. Rishi e bra ci shi nyi roshwo kwe nne, ngbe ko zohu kya bi ce a yarri brra nzhwo rishi e hu.

⁴Njeli na ‘tsie e kro enjie na ngu a re-yince ngbe re-nshwa rishi, mbe e bra ci roshwo.

⁵Nje ẹ ho njeli na re-rishi ngu he, "Ngwẹ ne ngwẹ ning shi zhe ne, ne ngwẹ bra i ning shi tiya, Ngwẹ Ne Ngwẹ Shi Wiri, ngwẹ nyi yeyerri, ne ngwẹ nyi nka a zete re-ankya ne!

⁶Aha á i wa roshwo nné Bẹnẹ ngbe ga nné ti reseng, aha ni ngwẹ we ngwa roshwo ré shwe shi ne ngu we mwa yeyerri."

⁷Nje ẹ ho ya cwue a nwieng nyi teede he, "A shi ni, Bẹnẹ Brrabẹ Bi Igbe Zhwozhwo! Nyi nka ne ngwẹ nyi ne shi yeyerri a bra shi tsantsa."

⁸Njeli na 'ni ẹ kro enjie na ngu a 'nẹ, ngbe á a ngwa 'nẹ igbe re ning kpre nné ne ro.

⁹Ngbe ro 'nẹ ẹ we kpre we kpre, hérri á nẹ ne cwi Bẹnẹ ne ngu bi igbe a zete ga re-gezhe nẹ. Mèdi koó shî mbe si ywẹ ngbe mbe ngwa Bẹnẹ grime wẹ.

¹⁰Njeli na 'cwuoo a kro enjie na ngu a zete ncwu ringgwẹ brra nnyiẹ nna, ngbe ringgwẹ ngu zhwozhwo a ci we ẹ ywing. Nneywí ẹ ne ne yaa rwin re-le mbe aha gezhe

¹¹nwie cwi Bẹnẹ zinye aha ne mbe ho wieng ne nhwe mbe. Gbengbe ni á ra si ywẹ ne re-ankya mbe nyi.

¹²Njeli na rrtsię ẹ kro enjie na ngu a brra riywi Yuferreti, ngbe ga re-rishi ẹ hwe aha ré we rē aha nggwé Nvaze.

¹³Ngbe nje ẹ ri yá rewieni komo wetsię ne mbe shi shi nviẹto; á wrru a nu nnyiẹ ne ngu shi shi brra ca ana, ngbe a nu brra nnyiẹ nna, ngbe a nu nne ti reseng na rabrra.

¹⁴Á nyi re-rije nyi re-sheedeng hwię nga onu, á bra cwo nwie nggwé ebe ngwie zhwozhwo ngbe mbe we tsu gbengbe aha kwę cwe na Kotu Bẹnẹ Bi Igbe Zhwozhwo.

¹⁵"Nyi ri, nje cwo be shi shi nne nca! Mwo rina nyi na nne nke ne ngu shi srrante re cwo anky a ci rwe ngu kishi ngu ri hwie ngbeweng ré bra ki ci nshwu we gbeng."

¹⁶Ngbe mbe ẹ tsu nggwé gbengbe a nwie ne e ki ye a zhe Ibrrani he Amagedo.

¹⁷Ngbe njeli na natsię ẹ kro enjie na ngu a yarri wu, ngbe ya brra riwięg cwue ẹ wru a nwie ncwu ringgwę a brranyi he, "Áa yhwę fa!"

¹⁸Ngbe ewie ẹ nẹ ne ti mele mele ne nse kprękyękyę ne eeze ngu kpe ru ngbe ya ngwiegbę ne ngu bi ren. Ko bi ngwiegbę ngu sa shi ni wę gannyi ne nneywi shi be ngwie, ngwiegbę nna ngra rici.

¹⁹Ngbe brra ngwie nna a hla ci ga wetsię, ga re-ngwie a be ngwie zhwozhwo a gywi. Bẹnẹ ẹ lu ne re-ęngwię Brra Babilia, aa ki ci re shwe kwrreshi rishi ruto na gezhe ren ngu.

²⁰Ngbe ga re-ngwie ne brra nzhwo rishi we grra á a ciywi, brrá re-rugu a bru.

1Ngbá ngbre riklaa ne ruvo mbe wé hung cwu re-kilo nshwa wecwuooo á a né ne wrru zeteng ne mbe wrre re kpi nneywí, gbengbe ni nneywí e ke we ne he re-nkang dzie Bene aha gezhe ngbre riklaa nna a zhwo we zhwo.

Revi Yohana 17

1Ngbe ya a tsi re-njeli natsié ne mbe bro re-enjie natsié nna a be ngu a he ne nje he, "Be, nje shi re ti gezhe na brra ntsiewente ana, ngu ngwié ne ngu srra zete re-rishi piriri ana.

2Ga nggwé re-ngwié e á nyi njè ne ngu, ga nné srra be ngwié bra dzio nci ne re-rishi ruto na re-nzhwe lele njè ne mbe nyi ne ngu."

3Wire njeli e ning fo a yarri igbè Nshe Wiri re nzhi tsi yi. Nyi miimi ne nje ya ri ya mbrru ne ngu srra a zete brra nnyié shwo zhuuzhuuzhuu ne e ki ku ne re-long dzie Bene, a bi nci natsie ngbe nte shwa.

4Mbrru nna ci anky a shwo ne ngu shi brumbrumbru ngbe shwoshwo zhuuzhuuzhuu, a si gelgelgel ne uuku zinarriya, ngbe rahwan bi grime ne zunkya. A bró kwrreshi zinarriya ne ngu shi ne nyrrukiki anky a lele na re-nzhwe lele njè ngu.

5Á wie ya lo a teyii ngu ne ngu ning bi yankya ne ngu shi la la he, c BRRA NGWIE BABILA c DE NTSIÉWENTÉ ZHWOZHWO c NGBE NYRRUKIKI ANKYA LELE EBE NGWIE

6Ngbe nje e ri mbrru nna ngu bugu ne roshwo nné Bene, ngbe ne roshwo nné mbiye ne e we yhwi aha sheede ne mbe ngwa aha Jesu. A zhe ne nje ki ri, nje e hwié nga we onu.

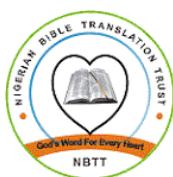
7Njeli e he ne nje he, "Aha nda ngwé hwié nga we onu ni e? Nje shi re ti kya la la ne ngu shi yarri mbrru né ngbe brra nnyié ne ngu shi tong, ne ngu bi nci natsié ngbe nte shwa ana.

8Ngu brra nnyié ne ngwé ri ana i ning shi, medí ko ning shi zhe né wé; a shi wru a yarri ruvo wésa krrucing re nzhi ci shweni. Ga nné srra be ngwié ne koó wie re-lo mbe a yarri krredéng ce wé gannyi ne e nyi ebe ngwié, á ri hwié nyé we ronu a zhe ne mbe ri ri brra nnyié nna, aha a i ning shi, ko a ning shi zhe né wé, gbengbe ni a bra cwo be.

9"Nke né se ko nyé re ci zentsi re bra bi hu reseng. Nci natsié ana á nyi re-rugu natsié ne mbrru nna ngu srrá a zeteng, á bra nyi nggwé natsié wa.

10Wecwuoo a tsi mbe á a kwi, ya a ning shi, ya a rishi ya wre, medí kundu ngu ri be, wé ye ringgwé a ewé zhe tsienzhwu.

11Ngbe ngu brra nnyié ne ngu i ning shi e, ne ko ngu bra ning shi a zhe ne wa wé we rici ngu a nyi na klanvang. A nyi ya a tsi natsié ana, a bra nyia re nzhi ci shweni.

¹²"Nte komo shwa ne ngwé ri ana á nyi nggwé komo shwa ne mbe rishi she ringgwé, mèdi á cwo a we ngwa dème ré ning ye ringgwé na awa zunzrru ngbe ne brra nnyié nna.

¹³Ga mbe zhwozhwo bi onu zunzrru, á bra ri fo igbé mbe ngbe dème ringgwé mbe ré ngwa brra nnyié nna.

¹⁴Á ri kwé cwe ngbe ne Kowe Canve nna, mèdi ngu Kowe Canve é ri we drré, aha nyi ngu ngu nyi Brrabé re-brrabé ngbe Nggwé re-nggwé, a ri shi ngbe ne nné ne ngu we ye, ne ngu we kyie, ne mbe bra ki zhwé ne ning sa rie."

¹⁵Ngbe njeli é he ne nje he, "Re-rishi ne ngwé ri ne ntsiewente ning srra ana nyi rigwe re-ngwié, ngbe nneywí, ngbe re-ikpe, ngbe re-nka.

¹⁶Brra nnyié ne nte shwa ne ngwé ri ana, a ri cetrri ntsiewente nna; ngbe wé sé ko nda ne ngu bi zhwozhwo wé ki we ngbewéng, herri wé ye riné rwé ngu wé ki shwi ne ro.

¹⁷Aha Béne é ci yarri rehwie mbe ngbe ré nyi kya ne ngu rwe, he ré ci zunzrru ré ngwa brra nnyié nna igbé ringgwé mbe, se ne nka Béne ngu ci rrurru wire.

¹⁸"Mbrru ne ngwé ri ana nyi brra ngwié bi ringgwé a zete nggwé ebe ngwié."

Revi Yohana 18

¹A merin re-nke, nje é ri ya njeli ngu wru zinyé ngu wro re be be. A bi igbé we yang, herri ebe ngwié zhwozhwo tsié nsé we aha grime ngu.

²Ngu a ci onu ne brra riwiéng cwue he, "Aa ywa be, Brra ngwié Babilia a ywa be, herri aa hwíe ering srra rewienci, ngbe ewieng srra re-rije, ngbe ko zohu zhwe emié bi lélé.

³Aha ga re-ngwié zhwozhwo shwe rishi ruto na ngu, ne ngu nyi re-nzhwe lélé njé. Nggwé ebe ngwié nyi njé ngbe ne ngu, 'shwá nyi kaawé a be ngwié á tsu dukyieé aha zhwe ecwue lélé ngu.'

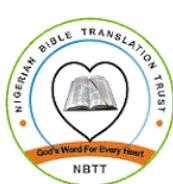
⁴Ngbe nje é ho ya cwue ngu wru zinyé he, "Nné nje, nyi wruu yarri ngu! Kishi nyi ri nyi zhwe re-éngwié ngu, kishi zhwe gezhe ne ngu shi ki she é re níng she ma!

⁵Aha re-éngwié ngu a á tsú dedede herri ya cwu zinyé, Béne é bra lu ne re-cwuo menkyé ngu.

⁶Nyi ki nying we yeyerri ne ngu níng nying; nyi ki nyi kya ne ngu nyi é herri ce 'hwie. Nyi ki krre rishi ruto na ngu cwandrra zhwe na ngu ana herri ce 'hwie a yarri kwrreshi na ngu.

⁷Nyi ki ci re shwe gezhe ngbe ne ehwie dzio we yeyerri ne grimé ngbe ho shwing ne ngu ngwa rici ngu. A cwé zewe a yarri hwie ngu he, 'Nje é nke ne nje srra né, nje nyi mbrru ringgwé, ko nje nyi kpambrru wé. Ko nje bra bi she ehwie dzio wé!'

⁸Aha nii a tozrru cinci cwo a shwe rici ngu -- a ri nyi ruhu ngbe ehwie dzio ngbe brra nzhwo. Ro bra ri ki ye, aha Béne Brrabé ne ngu ki nyi nka a bi igbé kpékpe.

⁹"A zhe ne nggwé ebe ngwię ne mbe nyi njè ngbe ne ngu, ne mbe bra bi zhwe ecwue lele.ngu a, á ri ri ncwu ro ne ngu ki yé, wé ku rana nwie dzio rehwie aha ngu.

¹⁰Owu ri we yhwé aha zhwe gezhe ne ngu shi shweng, ngbe wé yo gbong re ku rana nwie he, 'Kat! Kat! Ngwé brra ngwię ee! Ngwé ngwię Babila -- brra ngwię bi igbe e? We yarri awa zunzruu á re na uucwu ne brra cinci!'

¹¹"Shwá nyi kaawę a be ngwię ri ku rana ne rehwie dzio aha ngu, aha ko bi nné si re-ankya mbe wa we.

¹²Ko bi nné si ga re-zinarriya, ngbe azrrufa, ngbe rahwan bi grime ngbe re-zunkya mbe e we, ga ngbe ankya ci rwę na lili, ngbe re-na bi rishi shwo brumbrumbru, ngbe re-trro trro, ngbe re-trro bi rishi shwo zhuuzhuuzhuu; ga ngbe nzhwe nkla nkwe bi shwę rina, ngbe nzhwe ankya ne e nyi ne rite nzhwe ngbe rekwe bi ncwé, ngbe kprincwę shwo, ngbe kprincwę ywi, ngbe rahwan bi rina;

¹³ga ngbe rekwe bi shwę rina mbe ne e ki ye he sinamo, ngbe turraren na rohun rohun, ngbe ntsi turraren, ngbe re-remie turraren nke ne e ye he murru ngbe libanu; ngbe re-rishi ruto, ngbe remie rihwien, ngbe na ntsi alikama, ngbe cwe alikama; ngbe nnywá ngbe canvé, ngbe ntsié, ngbe re-eekyie ntsié, ngbe 'hwié, herri ngbe re-ce nneywí.

¹⁴"Á ri he, 'Ga re-ankya rina ne ngwę nyi ne kreng nna, á nę yhwę wiriri ii! Ga dukyieę ngwę ngbe grime ngwę aa yhwę, ko ngwę bra bi kying wa we ee!'

¹⁵Ngbe 'shwá nyi kaawę ne mbe i rię re-ankya nę herri mbe ning she dukyieę a nwie ngu, wé yo gbong aha ne mbe to owu zhwe gezhe ne ngu shi shweng. Wé kyie rana ne ehwie dzio

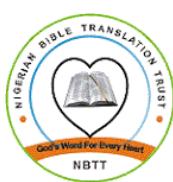
¹⁶re he, 'Kat! Kat! Ngwę brra ngwię ee! Ngwę ne ngwę i yaa sha ne ankya lili, ngbe re-trro shwo brumbrumbru ngbe shwoshwong zhuuzhuuzhuu, ne ngu ye ro gelgelgel ne zinarriya ngbe rahwan bi grime ngbe re-zunkya aa!

¹⁷We yarri awa zunzruu ga zhwe brra dukyieę ana a ci shweni zhwozhwo aa? "Ga nné to re-jirigi rishi, ngbe nné nyi ciee a yarri jirigi rishi, ngbe nnencwuó a jirigi rishi, ngbe ga nné ne mbe nyi cwuo nwie she kyang srra a brra nzhwo rishi, á ri yo zenze."

¹⁸A zhe ne mbe ri ri ncwu ro ne ngu ki ye, wé kro nku nwie he, 'Herri á sa she ya ngwię shi ngwię ne ee?'

¹⁹Ngbe wé ko ruvu mbè nwie yaa krrong a rici nwie ku rana riywę ne ehwie dzio re he, 'Kat! Kat! Ngwę brra ngwię ee! Ewie ne ga nné bi re-jirigi rishi a brra nzhwo rishi mbe ning ci ncwę aha dukyieę ngu! We yarri awa zunzruu á ki rwi be!'

²⁰Nyi ne nyi shi zinyę, nyi nyi rekwi aha ngwię ana ci shweni! Nyi nné Benę ngbe nnenté ngbe nné ti reseng, nyi nyi rekwi! Aha Benę e ki nyi nka yeyerri ne kya ngu níng nying."

²¹Ngbe ya brra njeli ẹ gbi ya ngba ngbaatsie shi nyi ya brra itsieng hwie nkya, ngu a zhwu yarri brra nzhwo rishi, ngu a he, "Á shi zhwu brra ngwie Babila ne ren enren he ni, koó bra shi bi ki ri wa we.

²²Ga re-ve nné cwe grinye ngbe ncwue nneywí ne mbe shi nve, ngbe nné tsie uuzhwu ngbe re-rigbe, koó bra bi hong wa we. Koó bra bi she ya nne bi cwuo nva a ngwe wa we. Koó bra bi ho ne e shi hwie nkya a yarri ngwe wa we.

²³Koó bra bi ri ro fitile ngu si a yarri ngwe wa we. Koó bra bi ho cwue mbrru hwi ngbe nto hwi a yarri ngwe wa we. 'Shwá nyi kaawé ngwe i nyi nné ne e ho ne mbe a be ngwie. Ne re-cwuo rekeree ngwe ga re-ngwie zhwozhwo á brru rē.

²⁴A yarri ngu á ning ywé roshwo nné ti reseng ngbe nné Bene, ngbe ga nné ne e we yhwi a be ngwie."

Revi Yohana 19

¹A merin nke, nje ẹ ho yankya ngu ku shi nyi rigwe nné a zinye ne mbe kro nku nwie he: "De Bene! Kyia ngbe grime igbe nyi ngge Bene nzhi,

²aha nyi nka ngu a shi yeyerri, a bra shi tsantsa. Aa rwe he ngu shi na ntsiewente ne ngu dzio ebe ngwie ne re-nzhwe lele njè ana uucwu ne gezhe. Bene ẹ ki trra leekyi roshwo 'hwié ngu.'

³Mbe ẹ kro nku tenté wa nwie he, "De Bene! Ncwu ro ne ngu dezé a yarri ngu a ngrra zeteng herri tiya tiya."

⁴Ngbe brrá nné nshwa wehwie ne otu weni ngbe re-kyerrubi weni ana mbe ẹ hu be nwie ye Bene mbè, ne nyi ngu srra a ncwu ringgwé nwie he, "Nde re shi ni! De Bene!"

⁵Ngbe ya cwue ẹ wru a ncwu ringgwé nna he, "Nzhi de Bene nzhi, ga nyi 'hwié ngu zhwozhwo, nyi ne nyi to owu ngu iishíng ngbe brrabrráng!'

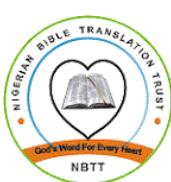
⁶Nje ẹ ho yankya ngu gwé shi nyi ya brra rigwe nné, a gwé shi nyi ya rigwe rishi ne ngu wru a brra nce, a shi shi eeze ne ngu kpe ru. Nje ẹ ho he, "De Bene! Aha Bene nzhi, Brrabé Bi Igbé Zhwozhwo shi ringgwé.

⁷Nde nzhi nyi rekwi ne ehwie kla nzhi ki ngwa grime! Aha zhe nyrra Kowe Canve ngbe mbrru hwi ngu a ci, mbrru hwi ngu a yaa sha aha ni.

⁸Á ki ngwa anky a lili ne ngu shi wiriri re ci." (Ngu lili ana yo a nu re-cwuo rina nné Bene.)

⁹Ngbe njeli ẹ he ne nje he, "Wie nke ne: 'Mwo rina nyi na nné mbe ne e we ye a bikyi nyrra na Kowe Canve!' " Ngu a ning brang he, "Nke ne nyi nka raywrra Bene."

¹⁰Ngbe nje ẹ hu be a nyyi ngu he nje shi ki ye mbè. Mèdi a he ne nje he, "Shi dè ngwe nyi ni we! Nje nyi we ya rwincwuo ngbe ne ngwe ngbe re-gimbe ne mbe sa rie a nka

Jesu. Nyi ye Bene mbè! Aha sheede ne Jesu ngwá a nyi ngu ngu nyi igbè nné ti reseng."

¹¹Ngbe nje ẹ ri zinye shi gang ne ya ntsié kye ngu yo miimi, á ye nne tong nna he Sa rie ngbe Raywrra. A nyí nka ngbe cwe ngu tsantsa.

¹²Re-riyii ngu á shi shi lendo ne ngu ye, a bi re-vo ringgwé piriri ne ngu ci a rici ngu. A bi ya lo ne e wie a zeteng ne ko bi nne ngu hu wé se we ngu nggaa ngu.

¹³Aa ci ankyá ne e tala yarri roshwo. Á ye lo ngu he "Nka Bene".

¹⁴Ga re-shezhi zinye á ki zhwe nwie to a zete ntsié kye, á ci ankyá lili ne mbe nyi kyekyeng wiririri.

¹⁵Ngbe ya isenkelí ne ngu ye pempempee a wrru a nu ngu. A nyi isenkelí nè ne ngu shi ning ye re-ngwię a cwe. "A shi ye ringgwé mbe ne ngbo ncwé." A ri we shi ne nta shi nyi ngbre inebi a nwieng yhwi rishi rutong, ne ngu ri we shi ne brra ren Bene Bi Igbe Zhwozhwo.

¹⁶Á wie lo a brra tago ngu ngbe a rishwe nta ngu he, c Nggwé re-nggwé ngbe Brrabe re-brrabe

¹⁷Ngbe nje ẹ ri ya njeli ngu yo a 'nè. Aa ci onu ne brra riwię cwue nwie ye ga remie zhwozhwo ne mbe hrru re nzhi gbong zeteng he, "Nyi be, nyi yaa tsu gbengbe aha brra para Bene!"

¹⁸Nyi be nyi ye rinę re-rwę nggwé, ngbe na nggwé re-shezhi, ngbe na brrá re-shezhi, ngbe na ntsié ngbe nné ning ngrra, ngbe rinę re-rwę ga nneywí zhwozhwo, nné bi srra srra nci mbe, ngbe 'hwię, ngbe iishí nné ngbe brráng."

¹⁹Ngbe nje ẹ ri brra nnyię ana ngbe nggwé ebe ngwię ngbe rotsu re-shezhi mbe zhwozhwo ne mbe ya tsu gbengbe aha mbe kwę ne nne ngu shi to ntsię ana ngbe re-shezhi ngu.

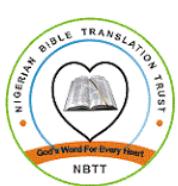
²⁰Ngbe mbe ẹ pie brra nnyię nna ngbe nne ti reseng na rabrra ne ngu shi ngbe ngu, ne ngu nyi re-sheedeng hwię nga onu aha ngu. (A nyi ne re-ankyang hwię nga onu ana ne ngu ning brra nné ne mbe sę lamba brra nnyię nna, mbe bra ye kpanshu ngu mbè.) Á a we mwe mbe ne wehwie ana á we zi cerring a brra nzhwo na ro ne ngu ye lendo kye.

²¹Á a yhwi ga re-shezhi mbe ne isenkelí ne ngu wrru a nu nne to ntsię ana; ngbe ga nzhwe remię zhwozhwo á ya ye re-rinę rwę mbe.

Revi Yohana 20

¹Nje ẹ ri ya njeli ne ngu wru zinye ngu wro re be be, a bro kyang kla ruvo wesa krrucing, a bra bro ya ngba roonyo a nva ngu.

²Aa pie nnyię shi brra ca ana, ngu brra nshe tiya ana, ne nyi ngu ngu nyi Nne 'Hwie ka Shetani hoo, aa ki rrwe herri re-rie 'ci zunzrru.

³Aa ki zhwu yarri ruvo wesa krrucing, ngu a ki shé, wire ngu a bé onu ruvo nna, kishi a ri brra nneywí a re-ngwié wa, se ne re-rie ‘ci zunzruu ana ri yhwé wire. Kundu zhe nna ri wara wire wé ki kla re wru a ewé zhe tsienzhwu.

⁴Ngbe nje e ri ncwú ringgwé ne nné mbe srra zeteng nna á we ngwa demeng nyi nka. Nje e ri re-’wu nné mbe ne i we trru nci aha ne mbe brro nka raywrra ne Jesu ngu he ngbe nka Bené. Koó ree ye brra nnyié ana ka kpanshuu ngu mbè wé, koó bra se lamba ngu a re-teyii mbe ka a nva mbe wé. Á deze nce, mbe e ye ringgwé ngbe Krristi re-rie ‘ci zunzruu.

⁵(Resé kpi nkwe nné nna koó deze nce wé se ne re-rie ‘ci zunzruu ana a ya cwu gamang.) Nke né nyi deze nhu na céucwung.

⁶Nné ne mbe ri deze nhu na céucwung né á bi mwo rina á shi wiri. Ko hu na ‘hwie bi igbé a zete mbe wé, médi á ri hwé re-prristi Bené ngbe na Krristi wé ye ringgwé ngbe ne ngu herri re-rie ‘ci zunzruu.

⁷Se ne re-rie ‘ci zunzruu ana wara, wire á a wru ne Shetani a gyiaa ngu,

⁸ngbe ngu a wru re nzhi brra nneywí a re-ngwié zhwozhwo a ga reme weni na ebe ngwié zhwozhwo -- Gog ngbe Magog -- ngu a we tsu bererere aha kwé cwe, ngbe mbe e brri we brri shi shi nzha rekyi brra nzhwo rishi.

⁹Mbe e yaa hla a be ngwié terere a ciee, á grra ngwié ne Bené cé, ne ngu nyi ewieng srra nné Bené. Médi ro a wru zinyé, aa be ya we té zhwozhwo.

¹⁰Ngbe á a zhwu Shetani, ne ngu we brra a brra nzhwo ro ne ngu ye ngbe ne lendo kyé, a nwie ne i ning zhwu brra nnyié ngbe nné ti reseng na rabrra ana. Á shi srra re shwe cinci a miimi totu ne téné herri tiya tiya.

¹¹Ngbe nje e ri ya brra ncwu ringgwé ne ngu nyi kyekyeng ngbe nne ne ngu ning srra a zeteng. Ngbe ebe ngwié ngbe zinyé e bru a nyyi ngu, ko bra bi ré we ri wa wé.

¹²Wire nje e ri nné kwi, brrabrráng ngbe iishíng ne mbe yo a nyyi ncwu ringgwé nna, á a kla re-krrede. Á a bra kla yaka krrede wa, ne ngu nyi krrede nné bi ce. Ngbe á a nyi nné kwi nka yeyerri ne kya mbe nyi, shi ne e wie yarri re-krrede nna.

¹³Ngbe brra nzhwo rishi e ngwa nné kwi na ngu. ‘Hu ngbe ewieng srra nné kwi e ngwa nné kwi ne mbe shi yarri mbe ma, á a nyi ko nyé nka yeyerri ne kya ngu nyi.

¹⁴Wire á a zhwu ‘hu ngbe ewieng srra nné kwi a yarri brra nzhwo ro. (Ngu brra nzhwo ro né nyi hu na ‘hwie.)

¹⁵Ko nyé ne e she ko á wie lo ngu a yarri krredé nné bi ce wé, wé ki zhwu yarri brra nzhwo ro nna.

Revi Yohana 21

¹Ngbe nje e ri ya zinyé hwi ngbe ebe ngwié hwi, aha zinyé na céucwung ngbe ebe ngwié na céucwung nna á bru, ko bra bi brra nzhwo rishi wa wé.

²Nje ẹ ri Brra Ngwię Wiri, Urrushelima hwi ne ngu wru zinyę nwie Bẹnẹ ngu wro re be be, á ki nyi risa shi nyi mbrru hwi ne ngu cwo a nyi ne nto ngu.

³Ngbe nje ẹ ho ya brra riwięng cwue ngu wru nwie ncwu ringgwę nna he, "A zhe ne nę ewieng srra Bẹnẹ shi ngbe nneywí! A shi srra ngbe mbe. Á shi hwię nné ngu, Bẹnẹ we rici ngu shi srra ngbe mbe, a shi hwię Bẹnẹ mbe.

⁴A shi we yi reyii a nyyi mbe. Ko bra bi nka hu wa wę, ka ehwie dzio, ka anaa, ka rwe wie, aha ga re-ankya reni ana á wara."

⁵Ngbe nne nke ne ngu shi srra a ncwu ringgwę ngu a he, "Ri, nje ci ko nda re ci hwing!" Ngu a he wa he, "Wie nka nę, aha a nyi nka re ning sa rie, a nyi nka raywrra."

⁶Ngu a he ne nje he, "Aa yhwę fa. Nyi nje ne nje nyi Alfa ngbe Omega, Ceucwung ngbe Krrucing. Nne nke ne 'nę rishi ki hwe, nje shi ki ngwa rishi a nshwa rishing ce we shweni.

⁷Nne nke ne ngu ri she drre, ngbe ga re-ankya ne nje i ning sa 'jee wę hwię ngge ngu, ma n hwię Bẹnẹ ngu, ngbe wę hwię ewe nje ma.

⁸Mèdi nné ne mbe nyi jinji ne yo a yarri cę nka, ngbe nné ra nka, ngbe nné nyi cwuo lele, ngbe nné yhwi nné, ngbe nné nyi nję, ngbe nné nyi re-cwuo rekpree, ngbe nné ye kpanshwu mbè, ngbe ga nné ca rabrra zhwozhwo -- ewie mbe ri shi a yarri brra nzhwo ro ne ngu ye lendo kye. Nyi nke nę ngu nyi hu na 'hwie.'

⁹Ya a tsi re-njeli natsię ne mbe bro re-enjie natsię ne mbe shî ne re-gezhęng frong komo natsię ẹ be nwie nje, ngu a he ne nje he, "Be, nje shi re ti mbrru hwi nna, ne ngu nyi mbrru Kowe Canve nna."

¹⁰Ngu a ning fo a yarri igbę Nshe Wiri re nzhi ya brra rugu ne ngu shi dede, ngu a ning ti Brra Ngwię Wiri, Urrushelima, ne ngu wru zinyę nwie Bẹnẹ ngu wro re be be.

¹¹A si ne grimę Bẹnẹ. Nsę ngwię nna si shi ngbaatsie bi grime, shi shi ngbaatsie jaspa, a bra shi krrankrrankrra shi glaasi.

¹²A bi brra garru dedede ne brrá ronusinye komo shwa ne otu wehwie, ne re-njeli shwa ne otu wehwie mbe ci nkwię ne brrá ronusinye nna. Á ning wie re-lo re-ngwie nné Isrreela komo shwa ne otu wehwie.

¹³A ko zohu eme, a ning bi brrá ronusinye wetsię: wetsię a nva ze, wetsię a nva arewa, wetsię a nva kudu, wetsię a nva ta.

¹⁴Á kęshe sa re-riti runo komo shwa ne otu wehwie wire ne e ning no garru nna. A ko zohu riti runo nna á ning wie lo nnenté Kowe Canve nna shwa ne otu wehwie.

¹⁵Njeli ne ngu he nka ne nje ẹ bi ngbo zinarriya nang mi rewie aha ngu ning mwa brra ngwię nna, ngbe brrá ronusinye nna, ga ngbe garru nna.

¹⁶Ga reme ngwie nna á shi we yenyye a terere ngbe jeje. Njeli e mwa ngwie nna ne ngbong mi anky a nna, ngu a she jejeng ngbe terereng ngbe ‘dedeng nna zhwozhwo nyi re-kyilomita ‘ci wehwie ne nnywa weni (2,

400).

¹⁷Aa mwa dede garru nna, ngu a she nyi re-mita nshwa rritsie ne otu rritsie, kyang mi anky a ne njeli nna ngu ning mwang nna shi yeyerri ne na nneywí ning nyi cwuo mi.

¹⁸Á no garru nna ne jaspa, á a no ngwie nna we ne uuku zinarriya na ne ngu shi wiriri shi glaasi.

¹⁹Á nyi riti runo na garru brra ngwie nna risa ne ko zohu zhwe zahwan bi grime. Riti runo na ceucwung nyi jaspa, na ‘hwie nyi safaya, na ‘tsie e nyi agati, na ‘ni e nyi emerra,

²⁰na ‘cwuoo nyi oni, na rritsie nyi kaneliya, na natsie nyi krrisola, na klanva nyi berrili, na krruvaya nyi topa, na shwa nyi krrisoprre, na shwa ne otu zunzru nyi jasinti, na shwa ne otu wehwie nyi ameti.

²¹Brrá ronusinye komo shwa ne otu wehwie ana á we nyi ne re-zunkya komo shwa ne otu wehwie, ko zohu brra onusinye á ki nyi ne zunkya zunzru. Brra rē na ngwie nna á ki nyi ne uuku zinarriya ne ngu shi krrankrrankrra shi shi glaasi.

²²Ko nje ri ya brranyi a yarri ngwie nna wé, aha Béne Brrabé Bi Igbe Zhwozhwo ngbe ne ngu Kowe Canve nna á nyi brranyi na ngwie nna.

²³Ko bi nka he ‘nē ka ‘yhwé re si a ngwie nna wé, aha grime Béne nyi nsé ne ngu si a ngwie nna, Kowe Canve nna a nyi fitile ngu.

²⁴Nné ngwie nna á ri cwo a yarri nsé na ngwie nna, nggwé ebe ngwie ri be ne re-dukyieé mbe a ngwie nna.

²⁵Ko bi nkang shé brrá ronusinye nna gung wé ko zohu otu, aha ko ri bi totu a miimi gung wé.

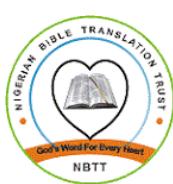
²⁶Á ri be ne ga re-dukyieé ngbe re-grime re-ngwie a ngwie nna.

²⁷Ko bi ko yankya lélé ne ngu ri ngwie yarri ngwie nna wé, ka ya nne nyi kya nshwu, ka nné brra nné, se we nné mbe ne e wie re-lo mbe a yarri krredéng ce na Kowe Canve nna.

Revi Yohana 22

¹Ngbe njeli e ning ti brra yince na rishing ce, rishi nna shi cwancwancwaa, ne ngu wrre a ncwu ringgwé Béne ngbe na Kowe Canve nna

²nwie to a zetsi brra rē na ngwie nna. A ko zohu eme brra yince nna a bi ekweng ce, ne ngu krro ngbre ce shwa ne otu wehwie a nrie, ce ‘zrru a ko zohu yhwe. Rohun ekwe nna nyi rikye ne ngu kyia nné ga re-ngwie.

³Ko ri bi yankya ne Benę i ki sa onu a ngwie nna wę. Ncwu ringgwę Benę ngbe na Kowe Canve nna ri shi a yarri ngwie nna, ‘hwié ngu ri ki ye mbè.

⁴Á ri zrre riyii ngu, lo ngu bra ri shi a re-teyii mbe.

⁵Ko bra ri bi totu wa wę. Koó bra ri kre ro fitile ka nsę ‘nę wę, aha Benę Brrabę ri we ngwa ewie si. Á ri ye ringgwę hęrrı tiya tiya.

⁶Ngbe njeli ę he ne nje he, "Re-nka nę nyi nka ré ning sa rie, a nyi raywrra. Benę Brrabę, ne ngu ngwa nné ti reseng Nshe ngu a te njeli ngu ngbe re ti ‘hwié ngung re-ankya ne mbe shi ci węsa ne dzio zhe.’"

⁷"Ri, nje cwo be we hwiehwie! Mwo rina nyi na nne nke ne ngu zhwe nti nka ne e ti reseng a yarri krredę nę."

⁸Nje Yohana, a nyi nje ne nje ho, nje bra ri ga re-ankya nę. A zhe ne nje ho, ne nje bra ri ni, nje ę hu be he nje shi ye ngu njeli ne ngu ning ti re-ankya nę mbè.

⁹Mędi a he ne nje he, "Shi dę ngwę nyi ni wę! Nje nyi rwincwo ngwę ngbe re-gimbe ngwę ne mbe nyi nné ti reseng ngbe ga mbe zhwozhwo ne mbe zhwe nti nka a yarri krredę nę. Ye Benę mbè!"

¹⁰Ngu a he ne nje he, "Shi dę ngwę la nti nka ne e ti reseng a yarri krredę nę wę, aha zhe sa dudu ne re-ankya nę mbe cwo a ning ci.

¹¹Nde nne ‘hwię re kę we ne nyi ‘hwię ngu, nne nyi ankya lele re kę we ne nyi ankya lele ngu ma; nde nne nyi re-cwuo rina re tu rici nyi re-cwuo rina ma, nne nke ne ngu shi wiri re kę we ne shi wiri.’'

¹²Jesu a he, "Ri, nje cwo be we hwiehwie! Nje bi lede ne nje shi ngwa ko nyę yeyerri ne kya ngu nyi.

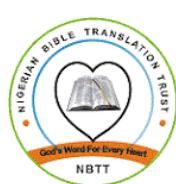
¹³Nyi nje ne nje nyi Alfa ngbe ne Omega, Na Ncwuee ngbe Na Merin, Ceucwung ngbe Krrucing.

¹⁴"Mwo rina nyi na nné ne mbe ne mbe kyu ankya mbe aha ngbe mbe she demeng ye gbre ekweng ce, mbe bra she ngwie a brrá ronusinye ngwie nna.

¹⁵Mędi nné mbe ne e we we ci ę á shi shi rovu, ngbe nné nyi ankya rekeree, ngbe nné nyi lele nję, ngbe nné yhwi nné, ngbe nné ye kpanshu mbè, ngbe nné bi ekpeę rabrra a yarri re-nka ne mbe he ngbe re-ankya ne mbe nyi.

¹⁶"Nje Jesu a nje te njeli nje ngbe re ya níng ngwa sheede nę a yarri rekpri nné cę nka. Nje nyi Rinyie Dooda nje bra wru nzhwe ngu, nyi nje ne nje nyi Ende Nyiencwe ne ngu si."

¹⁷Nshe Benę mwe gbengbe ne mbrru hwi ę á he, "Be!" Nde ko nyę ne ngu ho nka ne re he ma he, "Be!" Nde ko nyę ne ngu ho ‘nę rishi re be, ko nyę ne ngu cę re be re ya she rishing ce ne ngu nyi kya na na we shweni.

¹⁸Nje gara ko nyę ne ngu ho nti nka ne e ti reseng a yarri krrede nę nka he: ko nyę ne ngu ning bra yankya a zeteng, Benę ri ki bra cinci a zete re-gezhe ne e wie a yarri krrede nę.

¹⁹Ko nyę ma ne ngu vie yankya sa a yarri nti nka ne krrede nę ti reseng, Benę ri ti ga na ngu a tsi lede na gbre ekweng ce ngbe na ngwię wiri nna, shi ne e he a yarri krrede nę.

²⁰Nne nke ne ngu ngwa sheede re-ankya nę he, "Cence, nje cwo be we hwiehwie!" Nde re shi ni. Be, Brrabę Jesu!

²¹Nde ehwie rina Brrabę Jesu re shi ngbe ne ga nyi zhwozhwo. Re shi ni.

Esclarecimento

Trata-se de iniciativa particular, com os seguintes objetivos: (i) colaborar para divulgação dos diversos textos bíblicos disponíveis, e, (ii) facilitar o acesso a esses textos, inclusive por meio de download.

Todo esforço em tornar a Palavra de Deus acessível a todos, em quaisquer localidades e falantes das mais diversas línguas, precisa ser um objetivo de todos os que são guiados pelo Espírito Santo. Ele inspirou o profeta Jeremias a dizer “não ensinará jamais cada um ao seu próximo, nem cada um ao seu irmão, dizendo: Conhece ao SENHOR, porque todos me conhacerão, desde o menor até ao maior deles, diz o SENHOR” (Jer. 31:34).

Jesus, também, falou assim: “e será pregado este evangelho do reino por todo o mundo, para testemunho a todas as nações” (Mat. 24:14).

Muitas organizações foram constituídas com o propósito de fazer a Bíblia disponível nas diversas línguas. Não é uma tarefa simples. Anos de trabalho, dedicação e entrega são necessários para esta tão extraordinária missão.

O texto deste trabalho está disponível na internet, em páginas eletrônicas de organizações que produzem ou divulgam bíblias, sem acréscimos de notas ou comentários. Assim, reconhecendo e respeitando os direitos que possuem sobre seus trabalhos, incumbe a todos os que amam a Palavra de Deus, o esforço em contribuir para amplificar sua divulgação.

Se possível, faça download do texto, para que sejamos, também, guardiões da Bíblia, e, com isso, preservando-a para as futuras gerações.

Divulga a Palavra de Deus, ela mostra o Caminho e permite a todos, que se conheça Sua vontade, em todos os lugares e épocas.

Marcel da Glória Pereira
2021, Vitória/ES - Brasil